I 11074

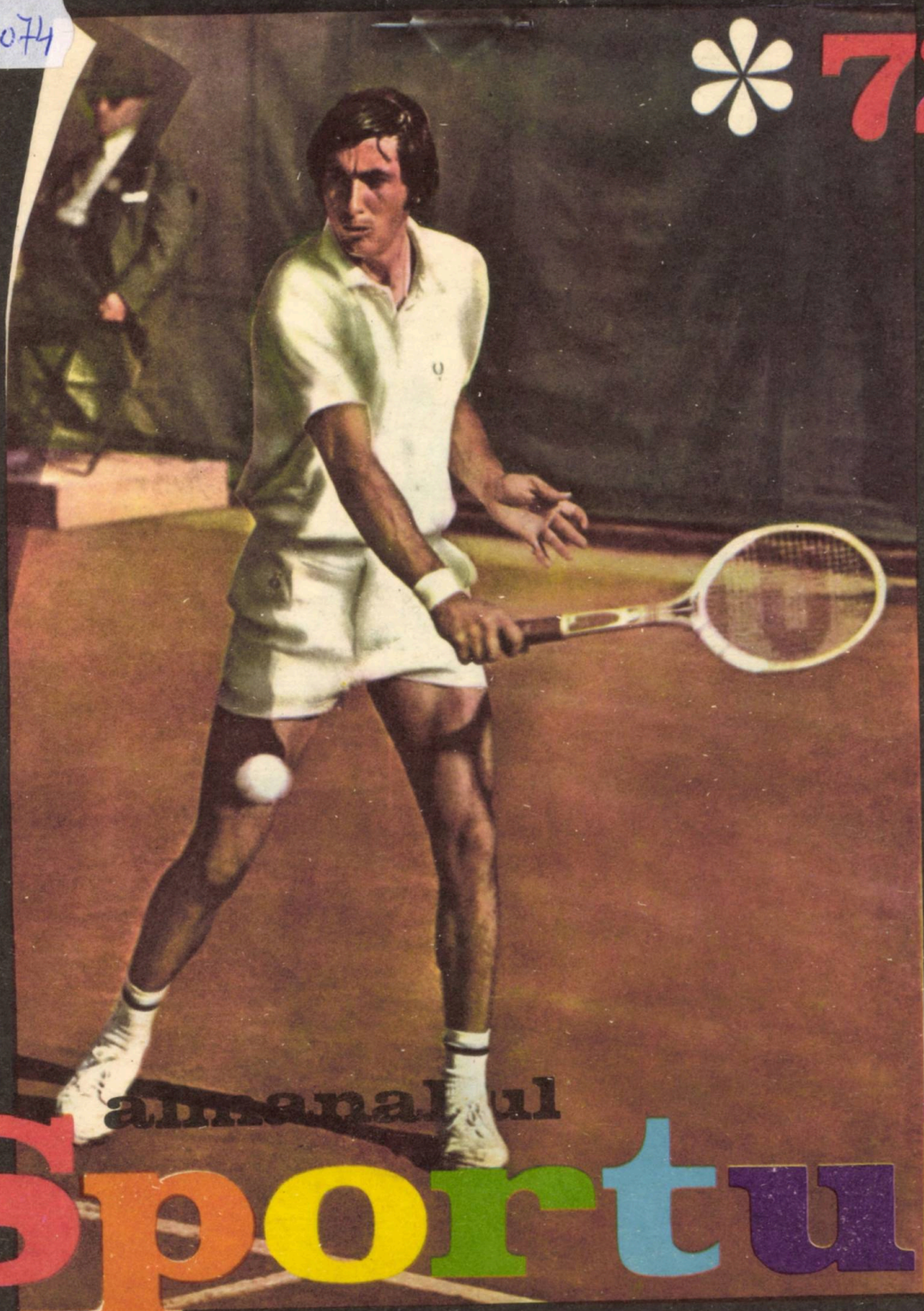

almanahul Sportul

*72

ALMANAHUL SPORTUL *72

I 11074

almanahul

Sportul

*72

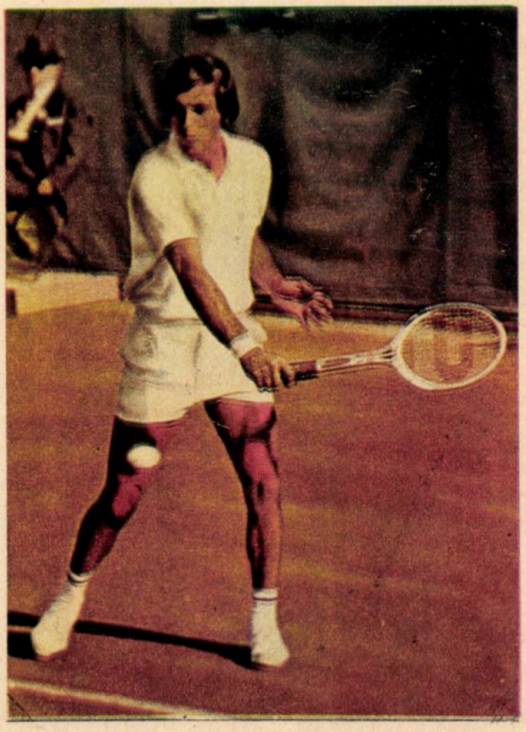

U IAN 2022

13674

DATE IMPORTANTE

1972

24 ianuarie 1859 — Unirea Principatelor Române
ianuarie–februarie 1933 — Au avut loc eroicele lupte ale muncitorilor ceferiști și petroliști, conduse de P.C.R.
6 martie 1945 — A fost instaurat primul guvern democratic din istoria României, condus de dr. Petru Groza
8 martie — Ziua internațională a femeii
19—20 martie — 50 de ani de la crearea de către P.C.R. a organizației comuniste de tineret din țara noastră — U.T.C.
21 martie — Ziua internațională pentru eliminarea discriminării rasiale
22 aprilie 1870 — S-a născut V.I. Lenin
27—30 aprilie — 10 ani de la sesiunea extraordinară a Marii Adunări Naționale consacrată încheierii cooperativizării agriculturii
1 Mai — Ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc
2 mai — Ziua tineretului din Republica Socialistă România
5 mai 1818 — S-a născut Karl Marx
8 mai 1921 — Crearea Partidului Comunist Român
9 mai 1877 — Proclamarea independenței de stat a României
9 mai 1945 — Ziua victoriei împotriva fascismului
1 iunie — Ziua internațională pentru apărarea copilului
6—12 august 1969 — Au avut loc lucrările Congresului al X-lea al P.C.R.
15 august — Ziua presei române
21 august 1965 — Marea Adunare Națională a adoptat Constituția Republicii Socialiste România.
23 August — Ziua eliberării României de sub jugul fascist
1 octombrie — 100 de ani de la crearea Asociației generale a lucrătorilor din România
Duminică 1 octombrie — Ziua recoltei
25 octombrie — Ziua forțelor armate ale Republicii Socialiste România
7 noiembrie 1917 — Victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie
28 noiembrie 1820 — S-a născut Friedrich Engels
1 decembrie 1918 — Unirea Transilvaniei cu România
30 decembrie 1947 — Abolirea monarhiei și proclamarea Republicii Populare Române. La 21 august 1965 țara noastră a devenit Republica Socialistă România.

La cumpăna anilor

Anul 1971 a debutat și și-a consumat filele sub semnul prestigioasei aniversări a unei jumătăți de secol de la întemeierea Partidului Comunist Român, conducătorul încercat al poporului nostru în lupta pentru lichidarea exploatării și asupririi, pentru transformarea revoluționară a societății, pentru triumful socialismului în România.

Într-o unitate de țeluri, de sentimente și de acțiune cum n-a cunoscut niciodată înainte istoria României, douăzeci de milioane de oameni — între care avangarda celor două milioane de comuniști — au sărbătorit cu nestăvilit entuziasm acest eveniment, cu conștiința deplină a faptului că nici una din marile noastre cuceriri de astăzi nu ar fi devenit posibilă în afara acestor cinci decenii de totală angajare a partidului, de deplină înțelegere a sarcinilor fiecărei etape istorice, de luptă fără preget în slujba poporului, a patriei.

O dată cu anul 1971, oamenii muncii din țara noastră au trecut la înfăptuirea amplului program stabilit de Congresul al X-lea al partidului, la realizarea obiectivelor noului cincinal, de mare însemnătate în procesul de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate pe pămîntul românesc.

Anul de care ne despărțim a prilejuit — totodată — exprimarea unei calde adeziuni a poporului nostru la vizita istorică pe care delegația de partid și guvernamentală, condusă de tovarășul NICOLAE CEAUSESCU, a făcut-o în țările socialiste din Asia, precum și a unei depline aprobări pentru Programul adoptat de Plenara C.C. al P.C.R. din 3—5 noiembrie privind îmbunătățirea activității ideologice, ridicarea nivelului general al cunoașterii și educației socialiste a maselor, așezarea relațiilor din societatea noastră pe temelia principiilor eticii și echității socialiste și comuniste.

Intrăm acum într-un nou an, în care viața politică, economică și socială a poporului nostru va parcurge alte momente de mare semnificație. Unul dintre ele îl va constitui sărbătorirea unui sfert de veac de la proclamarea Republicii.

Cu 25 de ani în urmă, în decembrie 1947, abolirea monarhiei și proclamarea Republicii marca încheierea procesului — condus de partidul comunist — de cucerire a întregii puteri politice de către clasa muncitoare, aliată cu țărănimea și cu celelalte categorii de oameni ai muncii. Făurirea republicii a însemnat realizarea năzuințelor fierbinți ale poporului român de a fi singurul stăpîn al destinelor sale, de a se afirma cu toate capacitățile creatoare de care dispune în rîndul popoarelor libere ale lumii. Prin republică, națiunea română a dobîndit cea mai democratică formă de guvernămînt din întreaga sa istorie, un puternic instrument al construirii vieții noi, pășind în grandioasa etapă a edificării socialismului.

Tabloul țării noastre — Republica Socialistă România — la un sfert de secol de la abolirea monarhiei prezintă caracteristici foarte complexe și dinamice, ce țin de progresul impus de societatea socialistă, armonios structurată, dirijată de legi științifice. Dezvoltarea impetuoasă a industriei și agriculturii, înflorirea continuă a culturii socialiste, ridicarea permanentă a nivelului de trai, adîncirea instituțională a democratismului, activizarea și manifestarea tot mai largă a spiritului public — toate aceste coordonate majore ale vastului program adoptat de Congresul al X-lea al partidului se îmbină armonios cu politica externă militantă a statului nostru, care aduce o contribuție deosebit de prețioasă la întărirea relațiilor dintre țările socialiste, la promovarea, pe baza respectării independenței și suveranității naționale a colaborării între toate țările, indiferent de sistemul lor social, la îndepărtarea primejdiei de folosire a forței, la rezolvarea pe calea tratativelor a tuturor problemelor internaționale litigioase.

În toată această operă de anvergură din ultimul sfert de veac, care nu s-ar fi putut realiza fără efortul simultan al întregii națiuni, sînt încorporate și energia, priceperea și hărnicia tinerei generații. Se cuvine cu atît mai mult subliniată această realitate acum, cînd tineretul patriei noastre se pregătește pentru aniversarea în anul 1972 a semicentenarului U.T.C. Crescînd într-un climat politic și moral nou, bucurîndu-se de condiții de viață și de instruire cum n-au avut niciodată, la aceeași vîrstă predecesorii lor, tinerii din patria noastră își vor manifesta încă o dată, cu prilejul acestui eveniment, calda lor recunoștință față de partidul iubit, angajîndu-se să aducă o contribuție și mai prețioasă la măreața activitate constructivă ce se desfășoară pe întreg cuprinsul țării, la traducerea în viață a politicii partidului și statului nostru.

Sportivii noștri se pregătesc și ei, temeinic, în dorința de a cuceri cît mai multe victorii, de a stabili performanțe cît mai ridicate, pentru culorile patriei dragi. Pe ei îi așteaptă în anul 1972 o suită de grele confruntări,care le vor solicita întreaga măiestrie.

La loc de frunte figurează, evident, Jocurile Olimpice de la Sapporo și München, care constituie evenimentul sportiv principal al anului. Fenomen social cu ample semnificații în viața omenirii, strălucită și puternică manifestare a solidarității și prieteniei tineretului din întreaga lume, Jocurile Olimpice reunesc mii de concurenți din toate continentele. Dar tocmai aceste majore dimensiuni — de interes și de participare — pe care le-a luat întrecerea olimpică îi conferă și un grad foarte mare de dificultate. Pentru a urca pe podiumul olimpic sau chiar a se situa în apropierea lui, sportivii de frunte ai lumii trebuie să adauge talentului lor o voință de fier, un volum uriaș de muncă, bazat pe un riguros regim de viață. Dar însăși simpla participare la Olimpiadă presupune o pregătire deosebit de exigentă, în cursul căreia nu este admisă neglijarea nici unui amănunt.

După cum se anticipează, atît la Sapporo, dar mai ales la München, va fi mai greu decît cu patru ani în urmă. Dar reprezentanții țării noastre au datoria de a face tot ceea ce depinde de ei pentru a-și apăra pozițiile cîștigate. Și nu ne îndoim că vor ști să se ridice la înălțimea încrederii pe care o investim în ei.

REPUBI
808 M
CONFRU

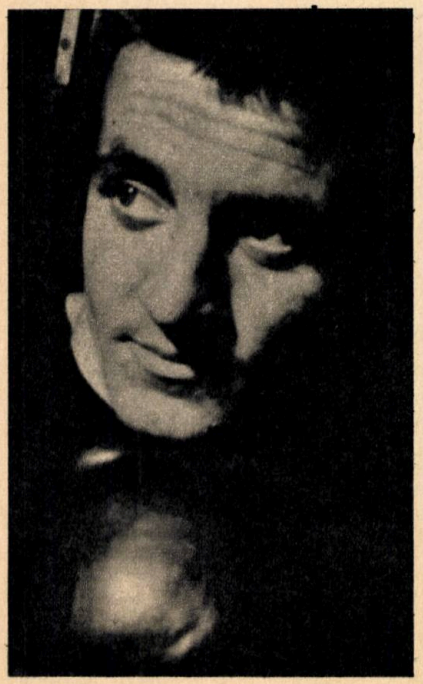

La 30 Decembrie 1972 se împlinesc 25 de ani de la alungarea monarhiei. Un sfert de veac de cînd poporul — sub conducerea partidului — și-a luat soarta în propriile sale mîini, de cînd a fost proclamată Republica. În aceste două decenii și jumătate, România a parcurs un drum de muncă sîrguincioasă, de puternică activitate de reconstrucție, de răsunătoare succese. Un bilanț general ar înfățișa lumii tabloul vast al mersului înainte, al marilor victorii obținute de țara noastră sub stindardul glorios al partidului, al succeselor realizate în construcția socialismului.

S-au schimbat radical condițiile de trai ale oamenilor muncii, s-a schimbat geografia industrială a țării, s-au produs mari mutații și modificări în conștiința omului. Condusă și îndrumată permanent de partid, avîndu-i în frunte pe comuniști, patria noastră socialistă a făcut saltul impresionant de la o țară eminamente agricolă la una cu o industrie dezvoltată, în continuă înflorire, de la poziția de satelit al puterilor occidentale la aceea de puternică personalitate în lumea secolului XX, cu contribuții esențiale în desfășurarea tuturor evenimentelor. Un vizitator de acum un sfert de veac al României, revenind astăzi pe meleagurile noastre n-ar mai recunoaște țara. Sute și sute de mii de blocuri zvelte, în care betonul și sticla, fantezia și bunul gust, frumusețea și utilul se îmbină pentru a da un tot fermecător, mii de fabrici și uzine care își ridică fruntea spre cer dînd patriei produse de înaltă calitate, prețuite și premiate la expozițiile internaționale de peste hotare, căutate pe piețele de desfacere din țări cu mare tradiție industrială, nenumărate școli, edificii artistice și culturale, stadioane și săli de sport au împînzit țara de la un capăt la altul, asigurînd generațiilor tinere un orizont științific și cultural tot mai vast, un organism dezvoltat armonios.

Nu știu dacă se fac clasamente, dacă vreo instituție din lume se încumetă să puncteze toate realizările unui popor într-un sfert de veac, să pună în balanță toate cuceririle sale, să măsoare pașii înainte. Dacă cineva s-ar angaja să facă o treabă atît de complicată, dar atît de edificatoare, ar avea revelația de a găsi Republica Socialistă România pe unul dintre locurile de frunte.

Este — fără îndoială — meritul partidului, al Comitetului său Central, în frunte cu eminentul bărbat de stat care este tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, faptul că România socialistă a urcat într-un ritm alert pe firmamentul lumii, este meritul harnicului și devotatului nostru popor că a răspuns cu entuziasm și însuflețire la chemarea partidului, și-a pus întreaga capacitate de muncă, fantezia sa creatoare, tot sufletul, în slujba înfăptuirii nobilelor misiuni încredințate de Partidul Comunist Român. Prestigiul de care se bucură astăzi România în lume, respectul ce se acordă ideilor și inițiativelor sale, creșterea permanentă a bunăstării poporului, justețea măsurilor preconizate de partid — toate acestea și încă multe altele atestă impresionantul succes al luptei de un sfert de veac pe care țara noastră o duce fără răgaz.

Măsurile recente inițiate de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU și adoptate în unanimitate de partid și popor asigură României socialiste noi premise de succes, poporului, tineretului îndeosebi, largi posibilități de însușire a ideologiei marxist-leniniste.

Fără îndoială, este greu să desparți dintr-un tot atît de unitar o singură acti-

CA SOCIALISTĂ ROMÂNIA: ALII DE AUR ÎN MARILE TĂRI SPORTIVE ALE LUMII

Hristache NAUM

vitate, să scoţi din succesul general şi plenar al României socialiste pe cei datorat sportului. O vom face numai cu precizarea că fiecare dintre cititorii Almanahului Sportul '72 poate adăuga alte noi şi importante date, culese de la locul său de muncă, din oraşul sau satul natal, din şcoala sau universitatea unde studiază. Numai cu contribuţia tuturor, bilanţul celor 25 de ani de la instaurarea Republicii va cuprinde în întregime faptele.

Să pornim, aşa cum este firesc, de la ce a fost înaintea marelui eveniment. Ca şi în celelalte domenii de activitate, moştenirea a fost săracă, puţin semnificativă, puţin încurajatoare pentru un început. Aşadar:

pe planul performanţei, România avea în palmaresul său sportiv

- o medalie de argint şi una de bronz la Jocurile Olimpice
- două medalii de aur la campionatele mondiale
- patru medalii de aur la campionatele europene
- 22 de titluri balcanice

Sînt date, în general, cunoscute care atestă penuria de performanţe în lumea sportului, inexistentul sprijin al guvernanţilor României de-a lungul multor decenii, înainte de Eliberare.

Încurajat de partid, ridicat la rangul de parte componentă a educaţiei comuniste, sportul — menit să asigure poporului, generaţiilor în creştere îndeosebi, vigoare fizică, sănătate, o permanentă creştere a capacităţii de muncă — a fost permanent sprijinit moral şi material. Prin hotărîrile de partid şi de stat, prin alocaţiile substanţiale s-a asigurat mişcării de educaţie fizică şi sport o dezvoltare corespunzătoare, mersul înainte pentru împlinirea importantei sale misiuni.

La 28 decembrie 1967, Legea sportului a consfinţit rolul şi importanţa exerciţiului fizic în societatea noastră socialistă, a confirmat încă o dată grija pe care partidul şi statul o poartă dezvoltării armonioase a tuturor cetăţenilor ţării.

Înfiinţarea cluburilor şi asociaţiilor sportive, organizarea unei puternice activităţi de masă, crearea unui numeros şi competent activ de tehnicieni şi organizatori sportivi, asigurarea mijloacelor pentru creşterea măiestriei antrenorilor, pentru îndreptarea preocupărilor lor pe calea ştiinţei, desfăşurarea unor puternice şi permanente acţiuni propagandistice pentru răspîndirea sportului în rîndurile oamenilor muncii de la oraşe şi sate, în rîndurile şcolarilor. tot complexul iniţiat şi condus de partid a dus la crearea unei puternice mişcări sportive, a unor şcoli ale sportului românesc. De-a lungul anilor, România şi-a adus contribuţia la propăşirea sportului mondial nu numai prin excelentele performanţe realizate de reprezentanţii săi la Jocurile Olimpice, campionatele mondiale şi continentale, ci şi prin inovaţiile în materie de metodica antrenamentului, prin cercetările ştiinţifice efectuate în diferite domenii. Faptul că pe toate meridianele globului sînt solicitaţi antrenori, profesori şi tehnicieni din România, că activitatea lor este preţuită şi elogiată, este şi el edificator în ceea ce priveşte succesul înregistrat într-o perioadă istorică scurtă de sportul românesc îndrumat şi condus de partid.

Este în toate acestea — ca parte importantă — şi contribuţia Consiliului Naţional pentru Educaţie Fizică şi Sport care, îndrumat de partid, conduce cu pricepere opera de dezvoltare permanentă a activităţii sportive de la oraşe şi

• Excursiile şi drumeţia se bucură de o frumoasă popularitate printre oamenii muncii din ţara noastră.

• Ion Cernea, campion mondial la lupte greco-romane în 1965, la Tampere, este deţinător a două medalii olimpice, una de argint, alta de bronz.

• Nicolae Giju, cel mai bun «cocoş» continental în 1967, la Roma, unde a cucerit centura de campion al Europei.

• Gheorghe Gruia este, indiscutabil, cel mai bun handbalist din lume, adesea asemuit cu Pele al fotbaliştilor. În cele peste 100 de meciuri jucate sub culorile echipei reprezentative el a stabilit un adevărat «record mondial» înscriind peste 500 de goluri!

sate, de creştere a măiestriei sportivilor de frunte ai ţării. Este meritul tuturor factorilor cu responsabilităţi în mişcarea sportivă care colaborează activ şi fructuos cu C. N. E. F. S.

Cluburi dotate cu utilaj modern, cu tehnicieni cu înaltă calificare, avînd la dispoziţie săli şi terenuri de antrenament dau reprezentativelor sportului românesc tot mai multe elemente talentate, multilateral pregătite care dobîndesc răsunătoare succese în activitatea sportivă internaţională. În acest sfert de veac ei au adus ţării, contribuind la creşterea prestigiului sportiv internaţional al României socialiste, un impresionant număr de medalii de aur. Iată bilanţul:

JOCURILE OLIMPICE

- 15 medalii de aur • 15 medalii de argint • 25 medalii de bronz • 8 recorduri olimpice

CAMPIONATELE MONDIALE

- 61 medalii de aur • 48 medalii de argint • 44 medalii de bronz • 44 de recorduri de seniori şi 30 de recorduri de juniori

CAMPIONATE EUROPENE

- 54 de medalii de aur • 103 medalii de argint • 74 medalii de bronz • 20 de recorduri de seniori şi 33 de juniori

«CUPA CAMPIONILOR EUROPENI»

Sportivii români au cucerit — în diferite ramuri — de 20 de ori locul I în această prestigioasă competiţie continentală. Printre sporturile la care am dobîndit victoria amintim handbalul, rugbyul, tenisul de masă.

JOCURILE BALCANICE

- 530 de medalii de aur • 401 medalii de argint • 351 medalii de bronz

În cadrul Criteriilor mondiale pentru tineret, reprezentanţii României au

- Olga Szabo, campioană mondială individuală la floretă în 1962, la Buenos Aires. În 1969 a făcut parte din echipa României, campioană mondială la Havana.
- Iolanda Balaş-suverana săriturii în înălţime între anii 1957 şi 1966, timp în care n-a cunoscut niciodată înfrîngerea, stabilind 14 recorduri mondiale.
- Trioul de aur, maestrele emerite ale sportului Maria Alexandru, Geta Pitică, Ella Constantinescu
- Un exemplu de longevitate sportivă,

obținut 10 medalii de aur, 9 de argint și 7 de bronz, iar în cadrul aceloraşi întreceri, deschise însă şi juniorilor au realizat un palmares şi mai bogat: 43 de medalii de aur, 29 de argint şi 31 de bronz. La Jocurile Mondiale ale Tineretului sportivii noştri au cucerit 19 medalii de aur, 30 de argint şi 40 de bronz, iar la Festivalurile mondiale ale tineretului şi studenţilor 56 de medalii de aur, 81 de argint şi 91 de bronz.

808 medalii de aur la marile competiţii sportive ale lumii! Este o cifră impresionantă, un succes fără seamăn pe care sportivii români l-au obţinut în acest sfert de veac. Ei datorează marile victorii condiţiilor create de partid, patriei socialiste. Pentru că ceea ce îi însufleţeşte în disputa cu marii sportivi ai lumii este tocmai dragostea faţă de părintele drag, Partidul Comunist Român, faţă de patria socialistă care i-a crescut şi educat.

Printre cei care au făcut să triumfe culorile României pe marile stadioane ale lumii, la Jocurile Olimpice, campionatele mondiale şi continentale, se află campioanele olimpice, atletele Iolanda Balaş, Lia Manoliu, Mihaela Peneş şi Viorica Viscopoleanu, handbaliştii Gheorghe Gruia, Cornel Oţelea, Cristian Gaţu şi colegii lor care au cucerit de trei ori medalia de aur la campionatul mondial, canoiştii care au cucerit un număr impresionant de medalii de aur la J.O., C.M. şi C.E., trăgătorii Ştefan Petrescu, Ion Dumitrescu, Virgil Atanasiu — de asemenea laureaţi ai marilor confruntări ale lumii, boxerii şi luptătorii, scrimerii şi gimnastele, aviatorii şi paraşutiştii, jucătoarele de tenis de masă şi excelenţii tenismeni Ilie Năstase şi Ion Ţiriac, voleibaliştii şi rugbyştii, popicarii şi motociclişti — aproape toţi reprezentanţii disciplinelor practicate la noi. Ei şi-au înscris nenumărate biruinţi în palmarese ducînd numele României noi, socialiste, pe toate meridianele lumii, impresionînd milioane şi milioane de iubitori ai sportului de pe mapamond.

În pragul Jocurilor Olimpice de iarnă de la Sapporo şi de vară de la München, reprezentanţii sportivi ai României îşi înzecesc eforturile. Aducîndu-şi o substanţială contribuţie la locurile lor de muncă, învăţînd cu şi mai mult sîrg, ei muncesc fără răgaz pentru îmbunătăţirea performanţelor sportive, astfel ca la cele două confruntări ale celor mai buni sportivi din lume să obţină noi victorii.

Sfertul de veac pe care l-am parcurs a fost plin de succese în toate domeniile. Există create toate condiţiile pentru ca în viitor ele să fie şi mai mari, şi mai consistente. Mergînd pe drumul luminos indicat de partid, poporul român va urca neîncetat pe treptele civilizaţiei şi bunei stări.

de dragoste pentru sport îl oferă tuturor Lia Manoliu, campioană olimpică la aruncarea discului.

•Aurel Vernescu, ani de-a rîndul unul dintre cei mai rapizi caiaciști ai lumii.

•Micuţul Gheorghe Berceanu, posesor a două medalii de campion mondial la lupte greco-romane şi a unui titlu continental.

•Ion Panţuru şi echipajul său reînoadă, după ani, şirul strălucitelor prezenţe româneşti pe pistele de gheaţă ale concursurilor de bob.

Campionii lumii Gheorghe Danielov și Gheorghe Simionov

INTRODUCERE

Vasile TOFAN

Am o rugăminte pentru cronicarul anului 2021: rubrica «Sportul în urmă cu o jumătate de veac» *să nu fie expediată, undeva, într-un colț al paginii de magazin la care, cu siguranță, va continua să colaboreze* Ion Poștașu. *Ar fi păcat. Mulți dintre băieții și fetele care ne-au reprezentat țara în marile competiții internaționale din 1971 au fost la înălțimel Fireşte, cîteva titluri de campioni mondiali și europeni nu se pot compara cu* medaliile de aur inter-planetare *pe care le vor cuceri sportivii viitorului. Totuși, a fost frumos!...*

La Bagsvaerd, bunăoară, începuse a se lăsa înserarea cînd fanfara puncta defilarea schifului nostru, campion european. Iar fetele din «4+1» erau fericite de această nouă izbîndă a lor, a canotajului românesc, cum bucuroși foarte au fost, tot în acel an, curajoșii boberi, biruitori și ei tot într-o probă europeană de «4» (bob, patru persoane). Cifra patru *se pare că a fost destul de... insistentă în acel an, căci tot cu o victorie într-o cursă de* «patru» *(K4 — 10 000 m) și-au încheiat bilanțul caiaciștii și canoiștii noștri prezenți la campionatele mondiale de la Belgrad.*

Dacă aș fi încredințat că nu fac jocul celor superstițioși aș putea continua: 4 medalii de argint *la campionatele europene de box,* 40 f, *tir în sală, pușcă cu aer comprimat, Edda Baia — campioană europeană;* K 1—4×500 m — *medalie de argint la mondialele de caiac-canoe;* cat. 74 kg, *Ludovic Ambruș — vicecampion mondial la lupte libere;* schif 4+1 rame — *medalie de argint la europenele de canotaj;* 144 talere — *Lucian Cojocaru — locul II la întrecerile europene de tir rezervate juniorilor etc. O ultimă cifră și am încheiat: peste* 40 *de medalii cucerite de sportivii români în marile competiții internaționale ale anului 1971.*

Și acum cîteva prezentări în atenția dv., a tînărului cronicar al anului 2021, titularul rubricii «Sportul în urmă cu o jumătate de veac»...

PE PODIUMUL DE LA ADA-TIGANLIJA

Agerpres, 30 august: *Ziarele care au apărut la Belgrad*

– 1971 –

Laureați în mari competiții internaționale

CAMPIONATE MONDIALE

MEDALII DE AUR

- **Caiac, 4-10 000 m: Cuprian Macarenco, Costel Coșniță, Vasile Simiocenco, Afanasie Sciotnic**

IN ISTORIE

au comentat pe larg finalele campionatelor mondiale de caiac-canoe. Ziarul «Politika» *relevă la rubrica sport, printre altele, că sportivii români au avut în ultima zi cea mai fericită evoluţie, obţinînd* două medalii de aur, una de argint *şi* patru de bronz.

În continuare se arată că medalia de aur în proba de C 2— 500 m a luat drumul Bucureştiului şi că învingătorii acestei disputate finale — Gh. Danielov *şi* Gh. Simionov — *a căror vîrstă totală trece cu puţin de* 40 *de ani, au făcut o cursă strălucită. Un cuplu perfect!*

Într-adevăr, un dublou ideal: acelaşi judeţ — Tulcea *(Danielov din Dunăvăţul de jos, iar Simionov din Caraorman); acelaşi club sportiv* — Steaua Bucureşti; *acelaşi antrenor:* Nicolae Navasart; *aceeaşi barcă* – canoe de dublu; *acelaşi prenume:* Gheorghe; *aceeaşi ambiţie* — pe treapta cea mai înaltă a podiumului de premiere. *Dublou tînăr, sîrguincios, format abia în luna mai a.c.* cîştigă toate întrecerile interne şi internaţionale la startul căruia se aliniază. *Respectiv: două titluri de campioni republicani la probele de C 2 — 500 m şi C 2 — 1000 m, locul I în regata internaţională Snagov, iar la Belgrad, pe lacul Ada-Ţiganlija* cucereşte titlul de campion al lumii în finala cursei de C 2 — 500 m.

UN BOB DE AUR!...

Dicţionar *(după aprecierea unui umorist): bobul este o sanie metalică cu care sportivii români au coborît spre... culmi.*

Intuiţi, desigur, butada se referea la Ion Panţuru, Ion Zangor, Dumitru Pascu şi Dumitru Focşeneanu — echipaj campion european la bob *(4 persoane). Nu vreau să mă laud, dar ceva intuiam şi eu înainte de plecarea lor la Innsbruck. Pronosticam un succes, urmărindu-le, într-o zi, zborul îndrăzneţ către înălţimi, înşurubarea în inima văzduhului, coborîrea vijelioasă pe pîrtiile albastre ale aeroportului Clinceni. Cursa în această întrecere bărbătească era condusă de asul aşilor pilotajului nostru acrobatic sportiv, de temerarul* Ştefan Calotă. *Aviatorul primise «dispoziţii» să le încerce*

- **Canoe, 2-500 m: Gheorghe Danielov, Gheorghe Simionov**

MEDALII DE ARGINT

- **Tenis de masă, dublu mixt: Maria Alexandru—Alexandru Stipancici (Iugoslavia)**
- **Caiac, 4×500 m: Dimitrie Ivanov, Mihai Zafiu, Eugen Botez, Aurel Vernescu**
- **Canoe, 2-1 000 m: Ivan Patzaichin, Serghei Covaliov**
- **Canoe, 1-500 m: Ivan Patzaichin**
- **Lupte libere, cat. 74 kg: Ludovic Ambruş**
- **Lupte greco-romane, cat. 52 kg: Gheorghe Stoiciu**
  cat. 100 kg: Nicolae Martinescu

MEDALII DE BRONZ

- **Scrimă, floretă femei: Ana Pascu**
- **Caiac, 2-1 000 m: Costel Coşniţă, Vasile Simiocenco**
- **Canoe, 1-10 000 m: Lipat Varabiev**
- **Canoe, 2-10 000 m: Serghei Covaliov, Vicol Calabiciov**
- **Caiac, 2-10 000 m: Antrop Varabiev, Emilian Zahara**
- **Lupte libere, cat. 82 kg: Vasile Iorga**
- **Tir, talere: Gheorghe Florescu**

CAMPIONATE EUROPENE

MEDALII DE AUR

- **Bob, 4 persoane: Ion Panţuru, Ion Zangor, Dumitru Pascu, Dumitru Focşeneanu**
- **Tir în sală, puşcă cu aer comprimat, 40 f: Edda Baia**
- **Canotaj, schif 4+1 vîsle: Ioana Tudoran, Mitana Botez, Elisabeta Lazăr, Doina Bardaş, Ştefania Borisov**

MEDALII DE ARGINT

- **Atletism în sală, 800 m: Ileana Silai**
  tripluu: Carol Corbu
- **Tir în sală, pistol cu aer comprimat: Anişoara Matei**
- **Box, cat. semimuscă: Aurel Mihai**
  cat. semiuşoară: Antoniu Vasile
  cat. uşoară: Calistrat Cuţov
  cat. mijlocie: Alec Năstac
- **Atletism, aer liber,**
  înălţime: Cornelia Popescu
  înălţime: Csaba Dosa
- **Canotaj, 4+1 rame: Doina Bălaşa, Marioara Singeorzan, Elena Necula, Teodora Untaru, Rodica Iordache**
- **Tir, armă liberă calibru redus, culcat: Melania Petrescu**

Edda Baia

de la Igls. În ultima manşă (a patra — decisivă) au zburat pur şi simplu prin tunelul de gheaţă, înregistrînd recordul absolut al campionatului — 1:04,38 — coborînd, cum spunea umoristul nostru, spre culmi, spre locul I în această dramatică confruntare europeană.

Un bob de aur!...

BARCA EUROPEANĂ

Startul în proba de schif 4+1 vîsle se dăduse de cîteva secunde. Cele şase bărci angrenate în această finală europeană se zăreau undeva, pe lacul Bagsvaerd, la aproximativ 1000 m. În sfîrşit, după ce anunţă numele arbitrilor de parcurs, direcţia vîntului, crainicul danez al concursului ne puse în

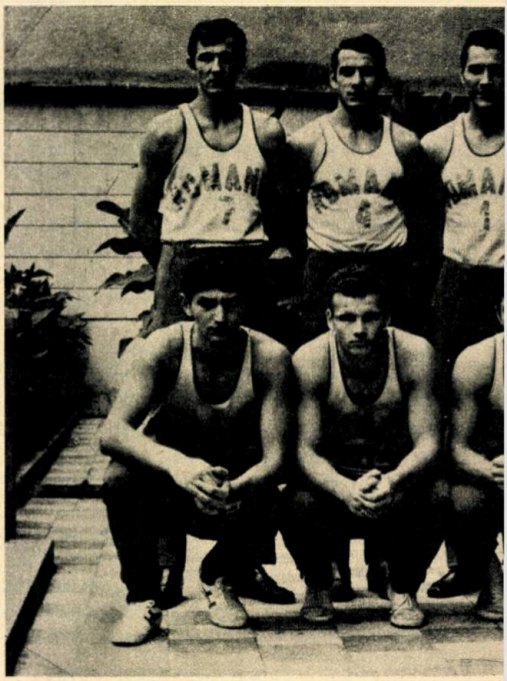

tăria inimii, siguranţa, calmul, rezistenţa la viraje. Iar Calotă se conforma, trecînd în razmut vijelios pe deasupra capetelor noastre, răsucindu-se apoi precum ciocîrlia spre soare, zburînd cînd liniştit, cînd aprig, în vrie, în looping, în toată gama complexelor lui cunoştinţe. Sosit la aterizare a fost întrebat, normal, cum au reacţionat, cum s-au simţit boberii. «Ceva mai bine decît mine» *a răspuns bătrînul lup al înălţimilor.* «Băieţii ăştia au şapte inimi în ei!...»

Cîteva săptămîni mai tîrziu, sportivii luau startul pe pîrtia

echipa: Melania Petrescu, Veronica Stroe, Ana Goreti

MEDALII DE BRONZ

- Atletism în sală,
  înălţime: Cornelia Popescu
  lungime: Viorica Viscopoleanu
  lungime: Vasile Sărucan

temă şi asupra poziţiei fiecărei ambarcaţii aflate în cursă. Am reţinut «România pe locul I» *şi parcă, înţelegîndu-ne, colegul «tele» ne-a adus schiful la doi paşi. Pe micul ecran fetele evoluau liniştite, ca la un antrenament pe Snagov. Cel care le pregătise, antrenorul emerit* Ion Bulugioiu, *sta la fel de calm, în dreptul balizelor care marcau 500 m.*

Liniştea impusă de tracul neprevăzutului deznodămînt? Nicidecum. Era încrederea, siguranţa, convingerea echipajului în victorie. Prin faţa numeroasei asistenţe schiful românesc aluneca degajat, conducînd elita canotajului feminin din această probă. Era barca europeană, *de mai multe ori campioană a continentului, iar componentele ei ţineau s-o aureoleze cu un nou titlu, să-i întregească prestigiul prin* ţinută, forţă — *ce-şi afla izvorul într-o excelentă pregătire tehnică şi fizică* — concentrare, calm. *Era* barca europeană,

• Tir în sală, pistol cu aer comprimat: echipa: Iuliu Pieptea, Lucian Giuşcă, Dan Iuga, Virgil Atanasiu
• Box,
cat. muscă: Constantin Gruiescu
cat. cocoş: Aurel Dumitrescu
cat. pană: Gabriel Pometcu
cat. mijlocie mică: Ion Gyorffi
cat. semigrea: Horst Stump
• Atletism, aer liber, triplu: Carol Corbu
• Canotaj, schif 8+1: Ecaterina Trancioveanu, Viorica Lincaru, Elena Oprea, Elena Nicolau, Florica Petcu, Cristel Wiener, Marioara Constantin, Elena Gavliuc, Ştefania Borisov
• Tir, pistol sport: Anişoara Matei
• Navomodelism, navomodele propulsate militare: Aurel Ghiţescu

Echipa de volei a României, medaliată cu bronz la ultima ediţie a campionatelor europene, la Milano.

Bucuria victoriei! Echipajul de schif 4+1 al României, din nou campion al Europei

cu Ştetania Borisov *la cîrmă (de trei ori pînă atunci medaliată cu aur la C.E.), cu maestrele emerite ale sportului* Ioana Tudoran, Mitana Botez *şi* Elisabeta Lazăr *(ce căpătase, de-acum, «experienţă» în a urca pe treapta cea mai înaltă a podiumului acestor mari confruntări), cu mai tînăra* Doina Bardaş *(«doar» maestră a sportului cît timp schiful... nu trecuse încă linia de sosire).Era* barca europeană *felicitată cu căldură şi respect pentru noua ei victorie de către* Thomas Keller, *preşedintele FISA, de specialişti, de toţi cei prezenţi*

• Haltere, cat. muscă, împins: Zoro Fiat

• Volei, echipa masculină: William Schreiber, Gabriel Udişteanu, Gyula Bartha, Marian Stamate, Cornel Oros, Laurenţiu Dumănoiu, Mircea Codoi, Romeo Enescu, Cristian Ion, Viorel Bălaş, Cornel Păduraru.

Campionatele mondiale de lupte libere, categoria 74 kg: Ambruș (România), Gusov (U.R.S.S.) și Farangust (Iran)

la această ultimă ediție a campionatelor europene feminine de canotaj.

DEBUT

- *Prima ediție — 1971 — a campionatelor europene de tir în sală, la arme cu aer comprimat.*
- *Prima zi a întrecerilor de la* Mezibori *(Cehoslovacia): emoții, pronosticuri, elita trăgătoarelor de pe continent.*
- *Prima probă din cadrul acestor campionate europene:* pușcă cu aer comprimat — 40 focuri — poziția în picioare.
- *Prima medalie de aur cucerită:* Edda Baia *(România) 379 p (la 1 p de recordul mondial).*

Debut excepțional al țintașei Edda Baia, profesoară de educație fizică la Școala sportivă nr. 1 din Capitală, de mai multe ori campioană a țării.

CAMPIONATE EUROPENE DE JUNIORI

MEDALII DE AUR

- **Popice, individual: Ildico Jijic**
  echipă: Erica Szasz, Ildico Jijic, Vasilica Pintea, Elisabeta Gall, Rozalia Stefucz, Margareta Bordei
- **Caiac, 4-500 m: Maria Ivanov, Nastasia Nicolae, Maria Cosma, Feodosia Nichiforov**
- **Canoe, 2-500 m: Petrică Marcov, Ivan Lisov**
  1-500 m: Vasile Serghei

MEDALII DE ARGINT

- **Tenis de masă, echipă copii: Maria Sinteoan, Ligia Lupu**
- **Caiac, 2-500 m: Simion Chirilă, Vasile Diba**
  4-500 m: Simion Chirilă, Vasile Diba, Ion Ivanov, Policarp Malihin
- **Canoe, 7-500 m: Vasile Serghei, Vasile Petrescu, Ion Cinlegeanu, Grigore Nichiforov, Ivan Lisov, Artenie Bucioc, Petrică Marcov**
- **Tir, skeet: Lucian Cojocaru**
- **Volei, echipa fete: Viorica Caranda, Paula Cazangiu, Maria Antonescu, Liliana Pașca, Maria Matei, Emilia Cernega, Angela Moroianu, Cornelia Cîrstoiu, Rodica Cilibiu, Nadia Brumă, Leontina Madeș**

MEDALII DE BRONZ

- **Caiac, 2-500 m fete: Feodosia Nichiforov, Maria Cosma**
- **Tenis de masă, echipă copii: Alexandru Buzescu, Ștefan Moraru**
  simplu copii: Ștefan Moraru
  simplu copile: Ligia Lupu

Tenisului - cunună de lauri

Care a fost cea mai bună performanță românească în anul sportiv '71? Iată desigur, o întrebare pe care pasionații statisticii și ai retrospectivelor nu o vor ocoli la această înnoire de calendar.

Întrebare interesantă, dar și foarte dificilă, căci adesea valorile în sport nu pot fi puse alături, chiar cînd ele se măsoară în centimetri și secunde. Dar, mai ales atunci cînd ele răspund unui limbaj al cifrelor diferit, greu convertibil în indici de comparație. Există o tabelă (fostă «finlandeză») care aduce la numitor comun rezultatele din atletism. Una **universală,** pentru toate sporturile, nu s-a inventat încă.

De aceea, o clasificare a performanțelor este, de la bun început, treabă ingrată. Vom prefera, așadar, să refacem puțin tema întrebării, încercînd a stabili care a fost **succesul nostru sportiv cu cea mai mare rezonanță.** Aci, lucrurile sînt mai lesne de lămurit. Vom spune, fără frica de a greși, că în anul ce s-a scurs **performanța nr. 1 rămîne calificarea echipei de tenis a României în finala «Cupei Davis».**

Motivele pentru care facem această alegere sînt și ele limpezi. Vi le prezentăm, în scurte note clasificate:

a) În primul rînd, fiindcă în sport este, întotdeauna, mai greu să **confirmi** o victorie, decît să o **obții** la început. Iar Ilie Năstase și Ion Țiriac au reușit, la interval de doi ani, să reediteze marea lor performanță de a se califica pentru ultima etapă a competiției supreme în sportul alb. Strălucită confirmare a unei valori înalte. Și un loc doi în lume, care este cel puțin tot atît de prețios ca aurul și argintul altor competiții.

b) A fost ultimul Challenge-round din istorie. Litera vechiului regulament pretindea ca echipa care atacă marele trofeu al tenisului să traverseze lungul maraton al turneului de calificare, pe continente și zone, pentru ca la capătul unui întreg sezon de întîlniri să înfrunte, în ultimul meci, pe deținătorii «Salatierei de argint». În șapte decenii de întrecere, **numai 12 țări au reușit această performanță. România se numără printre ele.**

c) Niciodată, în ultimii șapte ani, **o finală a «Cupei Davis» n-a fost atît de strînsă ca aceasta,** disputată în toamnă la Charlotte. Numai cu 3—2 au fost învinși tenismenii români, decizie obținută doar în ultima zi. Americanii erau la un pas de înfrîngere și Frank Froehling se poate considera «salvatorul» echipei S.U.A., obținînd cele două ghemuri victorioase care l-au departajat de tenacele nostru Țiri, în acel meci-cheie al întregii finale.

d) Dacă acele comparații între performanțe sînt greu de făcut, una se impune totuși de la sine. Năstase și Țiriac au fost foarte aproape de victorie în fața trio-ului american Smith–Froehling–Van Dillen. **Prima țară din estul Europei care a pășit, pînă acum, peste pragul finalei «Cupei Davis»** nu posedă tradiții deosebite în acest sport. Avem, cu totul, ceva mai mult de două mii de tenismeni de concurs. În S.U.A. ei se numără cu milioanele. Ce spune atunci acest 2—3?

Fără îndoială că foarte, foarte mult.

O amintire de la Charlotte.

COPILUL

Cînd pauza intervine între setul 3 și 4, sau o bură de ploaie se lasă pe «central», întrerupînd jocul, aud adesea, reeditat, sub streașina vechii cabane a Progresului, dialogul privind începuturile în tenis ale lui Ilie Năstase.

— De la cine o fi «prins» atîta «carte» Iliuță al nostru?

Este întrebarea care pasionează pe microbist și se repetă invariabil. Iar răspunsul ce îl dă partenerul de conversație nu rămîne, aproape niciodată, același.

În fond, cine l-a învățat tenis pe cel mai mare tenisman din cîți a avut vreodată România?

Paternitatea acestei tehnici excepționale în mînuirea rachetei și-o revendică — cu sinceră convingere — o serie întreagă de oameni din sportul alb, pedagogi sau jucători, cei care au avut prilejul, am spune șansa, de a fi fost în preajma campionului în devenire, îndrumîndu-i primii pași pe terenul închenarat cu linii albe. Și poate că toți, fără excepție, au avut o contribuție, mai mare sau mai mică, în a face să înflorească un boboc răsărit peste noapte în grădina sportului românesc.

Dar cine, exact, are meritul cel mai mare?

Poate fratele, jucător puternic, acum un deceniu și ceva printre cei mai buni ai țării, i-a fost un exemplu de urmat și un imbold, repetat zi cu zi, ce i-a inspirat copilăria. Poate acel antrenor, harnic și norocos, care s-a bătut vitejește pentru a-l lua fotbalului, unde promisese să devină «picior de aur», ca să-l facă purtător al celei mai strălucitoare rachete de diamante. Poate și alți antrenori sau tehnicieni, care l-au avut sub priviri în stagiile de antrenament pentru Cupa Galea, apoi la debuturile sale în Cupa Davis, împrumutîndu-i priceperea și cunoștințele lor. Poate și acel fost campion, mic de stat dar cu suflet mare, care ne oprea răsuflarea cînd zbura spre fileu, îi putea fi model de virtuozitate. Sau, în fine, celălalt «supercampion» al nostru, cu care face de două ori pe an ocolul pămîntului, poposind pe terenuri celebre și împărțindu-și cu el marile victorii, sportivul încercat care, prin succesele sale, rod al voinței și al măiestriei, a dat un impuls fără precedent tenisului românesc. Poate, într-adevăr, toți împreună...

După cum vedeți, n-am numit pe nici unul dintre aceștia, și în mod intenționat. N-am vrea să greșim, dînd pe nedrept întîietate (chiar numai cronologică) vreunuia din ei. Vă lăsăm să-i ghiciți singuri, dragi cititori, comparînd textul de mai sus cu cele, atît de numeroase, care s-au mai scris despre cariera sportivă a lui Ilie Năstase. Iar dacă vă lipsește totuși «cheia» întregii criptografii, las să mă sunați la telefonul 11 03 58, la redacție, ca să vă satisfac personal curiozitatea.

Deși, după cele ce voi scrie mai jos, poate că orice întrebare suplimentară devine de prisos. Iată, avem convingerea — și argumentele necesare — că Ilie Năstase n-a învățat de la nimeni tenisul... Fiindcă nimeni, dintre cei citați mai sus, nu știa atîta «carte» în sportul cu racheta, cîtă știe azi Ilie, iar stilul său de joc nu seamănă cu al nimănui. Simplu. Dacă vreți, copilului care avea să devină marele nostru campion nu i-a fost *dat* tenisul, ci el singur l-a *furat*. De unde? Din propriul său talent, care este excepțional și nu s-a putut dezvolta decît pe coordonatele excepției.

Mozart compunînd simfonii la 7 ani nu putea să fi fost învățat la aceasta de către tatăl său, modest instrumentist, pe care istoria muzicii nici nu l-ar fi consemnat, fără existența fiului său genial. Există genii și în sport — de ce nu? — campioni care duc la desăvîrșire totul, cele văzute sau știute, preexistînd lor.

Credem, cu convingere, că un bun antrenor poate forma un bun sportiv, dar niciodată unul excelent. L-am întrebat odată pe Harry Hopman — «magul» tenisului australian și cel mai ilustru antrenor în sportul alb — dacă se poate considera că este «părintele» sportiv al unorași ai rachetei ca Lew Hoad sau Ken Rosewall. Mi-a răspuns mucalit: «*Singurul meu merit este că, acum douăzeci de ani, la un concurs școlăresc, la Sydney, unde cei doi fuseseră eliminați în semifinale, am zis — îi iau la mine pe Hoad și Rosewall, ceilalți, finaliștii, pot să se apuce de pescuit...*». Ceea ce este, totuși, un mare merit.

Nu, scuzați-mi viziunea anacronică, tenisul este o meserie care se fură, nu se învață. Așa a făcut și Ilie Năstase. L-am urmărit în acea memorabilă partidă cu Santana, la Progresul. A luat un set cu 6—0 în fața lui Supermanuel, ca apoi să piardă meciul. Era încă un ucenic în meserie. Peste o lună, l-am văzut pe «central» dînd, cu aceeași măiestrie, loblifturile pe care le văzuse la Manuel Santana.

Prinsese perfect mişcarea!

Antrenorii îi reproşau, cîndva, că «umblă prea mult cu racheta pe jos», întîrziind lovitura. Din această minge «de jos», Năstase şi-a format, în scurt răstimp, cel mai incisiv lift — lovitura la modă — din cîte s-au văzut în Europa. Alţii n-o pot învăţa nici cît ţine o viaţă de tenisman.

Desigur, pentru aceasta trebuie să fii Ilie Năstase. Un campion de talia lui nu se naşte în fiecare zi.

★

Născut la Bucureşti — 19 iulie 1946.
Înălţime — 1,82 m; greutate — 75 kg.
Membru al clubului Steaua Bucureşti. A început practicarea tenisului în 1955, în secţia de copii a acestui club (antrenor: C. Chivaru).
1959: Primul titlu de campion naţional la copii.
1962: Campion naţional la juniori.
1964: Debutează în echipa României pentru «Cupa Galea».

ilie năstase

CARE A „FURAT" TENISUL

Radu VOIA

Ilie Năstase și iugoslavul Zeliko Franulovici la debutul în reprezentativele țărilor lor, la Balcaniada de tenis de la București—1967.

1966: Primul meci în echipa României pentru «Cupa Davis». În echipa României — campioană balcanică, la **Zagreb**. Împreună cu I. Țiriac, în finala probei de dublu bărbați la Roland-Garros.

1967: Campion național de seniori (finala: Năstase—Țiriac 6—4, 6—2, 6—3); cîștigă și titlurile la dublu bărbați (cu I. Țiriac) și dublu mixt (cu Eleonora Dumitrescu). În echipa României, care-și păstrează titlul balcanic, la București. Primele victorii în turnee internaționale — Cannes și Travemünde (R.F.G.).

1968: Al doilea titlu de campion național la simplu (finala: Năstase—Mărmureanu 6—2, 6—2, 6—3) și dublu mixt (cu Eleonora Dumitrescu). Cîștigă turneele de la Viareggio (Italia), Mamaia și Gauhati (India de est).

1969: Echipa României pentru prima oară în finala «Cupei Davis» (împreună cu I. Țiriac). Cîștigător al turneelor internaționale de la Madras, New Delhi, Baranquilla, Coruna, Travemünde, Budapesta, Denver.

1970: Campion internațional pe teren acoperit al S.U.A., la **Salisbury** (finală cu Richey: 6—8, 3—8, 6—4, 9—7, 6—0) și al Italiei, la **Roma** (finală cu Kodes: 6—3, 1—6, 6—3, 8—6). Finalist la Hamburg și Bruxelles. Cîștigător în turneele de dublu, la **Roland Garros** (finala: Țiriac, Năstase—Ashe, Pasarell 6—2, 6—4, 6—3), **Philadelphia** (finala: Țiriac, Năstase—Ashe, Ralston 6—4, 6—3) și **Roma** (finala: Țiriac, Năstase—Bowrey Davidson 0—6, 10—8, 6—3, 6—8, 6—1). Cîștigător la dublu mixt, la **Wimbledon** (finala: Rosemary Casals, I. Năstase—Olga Morozova, A. Metreveli 6—3 4—6, 9—7).

1971: Pentru a doua oară, în finala «Cupei Davis»: Charlotte, **S.U.A.—România:** 3—2. În finala inter-zone: Sao Paulo, **România—Brazilia 3—2** (învinge pe Koch 6—4, 6—0, 8—6 și Mandarino 6—4, 6—1, 6—1). Cîștigă turneele internaționale de la **Omaha** (f. Richey 6—4, 6—3, 6—1), **Richmond** (f. Ashe 3—6, 6—2, 6—4), **Hampton** (f. Graebner 7—5, 6—4, 7—6), **Nisa** (f. Kodes 10—8, 11—9, 6—1), **Monte Carlo** (f. Okker 3—6, 8—6, 6—1, 6—1), **Baastad** (f. Leschly 6—7, 6—2, 6—1, 6—4). Finala la Roland Garros (pierde la Kodes 6—8, 2—6, 6—2, 5—7; învinge în semifinală pe Froeling 6—0, 2—6, 6—3; în sferturi — Smith 6—1, 6—3, 3—6, 6—4).

A fost desemnat drept primul sportiv al țării, de două ori consecutiv, în anii 1969 și 1970. La finele sezonului '70 este clasat nr. 1 în Europa și nr. 6 în clasamentul mondial «open».

Maestru emerit al sportului din 1969.

A ÎNVINS PE...

Newcombe, Ashe, Roche, Okker, Riessen, Smith, Richey, Kodes, Gimeno, Santana, Taylor, Franulovici, Hewitt, Barthes, Pilici, Pasarell, Koch, Fillol, Carmichael, Addison, Alexander, Goven, Gulyas, Mulligan, Pietrangeli, Stilwell, Kalogheropoulos, Crealy, Parun.

PALMARES ÎN «CUPA DAVIS» 1966-71
+22 —10

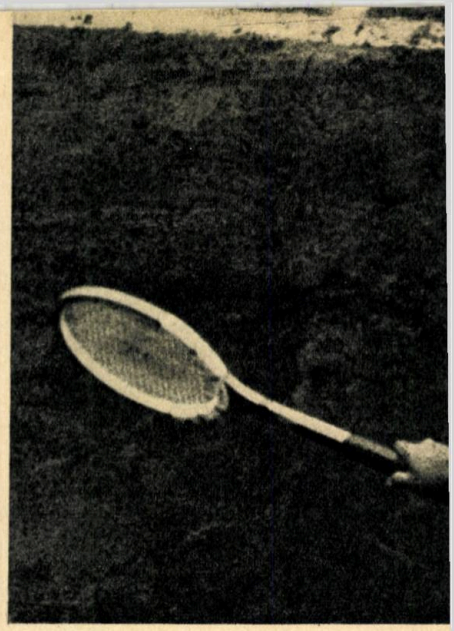

PRIM PLAN TV:

ION ȚIRIAC

(emisiune transmisă în ziua de 30 mai 1999...)

Ioan CHIRILĂ

REP: În primul rînd, dați-mi voie să vă felicit... Știu că astăzi împliniți 60 de ani.

ȚIRIAC: ...Și 28 de ani de cînd l-am învins ultima oară pe Ilie Năstase, la Madrid...

REP: Care este cea mai frumoasă performanță pe care ați realizat-o de-a lungul îndelungatei dv cariere sportive?

ȚIRIAC: Am obținut destule victorii. Am cîștigat la Neale Fraser, la Santana, la Okker... Am făcut «cinci seturi» cu însuși «Rod» Laver, la Roland Garros, în 1968... Totuși, aș spune că performanța mea nr. 1 e aceea că m-am bătut, timp de 12 ani, pentru culorile României, în «Cupa Davis»...

REP: Se spune că acea perioadă 1959—1971 reprezintă, de fapt, istoria modernă a tenisului nostru.

ȚIRIAC: Dacă țineți neapărat la delimitări spectaculoase, fie... N-aș vrea să trec, însă, cu vederea faptul că această istorie așa-zis modernă a fost pregătită cu o mare abnegație de Gogu Viziru. Fără Gogu Viziru, «istoria modernă» n-ar fi fost posibilă.

REP: Și care a fost rolul dumneavoastră?

ȚIRIAC: Cei doisprezece ani de «Cupa Davis» au, pentru mine, un început, adică meciul cu Noua Zeelandă și un final: meciul cu Brazilia și al doilea Challenge Round. De fiecare dată, istoria m-a răsplătit... În '59 am realizat prima surpriză, aducînd punctul victoriei, la Uttway, cînd nu se mai aștepta nimeni. În '71, la Sao Paulo, am adus din nou punctul victoriei, învingîndu-l, iarăși, cînd nu se mai aștepta nimeni, pe Edson Mandarino, învingătorul lui Kodes, pentru a primi în cele din urmă felicitările marelui Edson, adică Pele, alias Edson Arantes do Nascimento.

REP: Se spune că Ilie Năstase n-ar fi fost posibil fără Ion Țiriac.

ȚIRIAC: Cred că e prea mult spus. Ilie Năstase ar fi ajuns, oricum, un mare jucător. Eu am fost, pentru el, o trambulină care a redus rodajul acestui talent ieșit din comun.

REP: Care a fost rolul dumneavoastră în creșterea clasei internaționale a echipei noastre?

ȚIRIAC: Răspunsul e, de astă dată, ceva mai complicat. Cred că am reușit să surprind trăsăturile tenisului mondial din perioada 1960—70. Și nu e vorba atît de aspectele tehnicii ca atare. Mi-am dat seama că tenisul este un sport anglo-saxon, inventat de anglo-saxoni, pentru temperamentul lor. Mi-am dat seama că noi, latinii, avem prea puține șanse să ne batem cu emfaza și rigoarea creatorilor tenisului, aruncînd în luptă doar fantezia și inspirația. Așa stînd lucrurile, mi-am modelat și dirijat reacțiile, le-am «răcit», dacă vreți, grefîndu-le pe un fond de tenacitate care a fost de asemenea, educat. Cred că acest efort a fost salutar. Și mai cred că el a influențat și jocul lui Ilie Năstase, chiar dacă Ilie și-a păstrat latino bravura, cum spunea un reporter american, și stilul flamboyant...

Dar mai e ceva. Tenisul e un sport care sensibilizează la maximum. În tenis, spre deosebire de multe alte sporturi, ești cîștigător abia după ultima minge. Au fost cazuri cînd jucători de clasă, care au condus cu 6—0, 5—0 și 40—0, au pierdut o partidă ca și cîștigată... Iată de ce principala bătălie pe care am dat-o de-a lungul anilor a urmărit o călire psihologică dură, pentru a putea rezista marilor ciocniri. Să nu uităm, de asemenea, că noi, cei tineri și, mai ales, cei anonimi, veneam cu un complex de inferioritate foarte ușor de exploatat. Datorită acestui fapt, m-am decis să-i înfrunt și psihologic pe toți marii favoriți. Și chiar dacă uneori am întrecut măsura, asta a fost singura soluție. Rezultatul? În 1960, un Țiriac sau un Kodes erau cantități neglijabile, și asta nu numai în planul forhandului sau backhandului... În schimb, în 1970, ca să nu mai vorbesc de Cleveland 1969, eu și Ilie Năstase aveam cîte 10 operatori în preajma noastră... Operatori pentru filmul color... Operatori pentru «depistarea» punctelor slabe și așa mai departe... Dar, acest drum lung a fost posibil printr-o urmărire tenace a tuturor capitolelor tenisului, începînd cu adoptarea tacticii celei mai adecvate și pînă la adoptarea tonului cel mai adecvat în declarațiile înainte sau după meci.

REP: Un exemplu?

ȚIRIAC: Chiar două. La Londra, după ce am jucat și am cîștigat la Mark Cox, în «Cupa Davis», un reporter m-a întrebat dacă m-au afectat cele cîteva mingi «dubioase» din

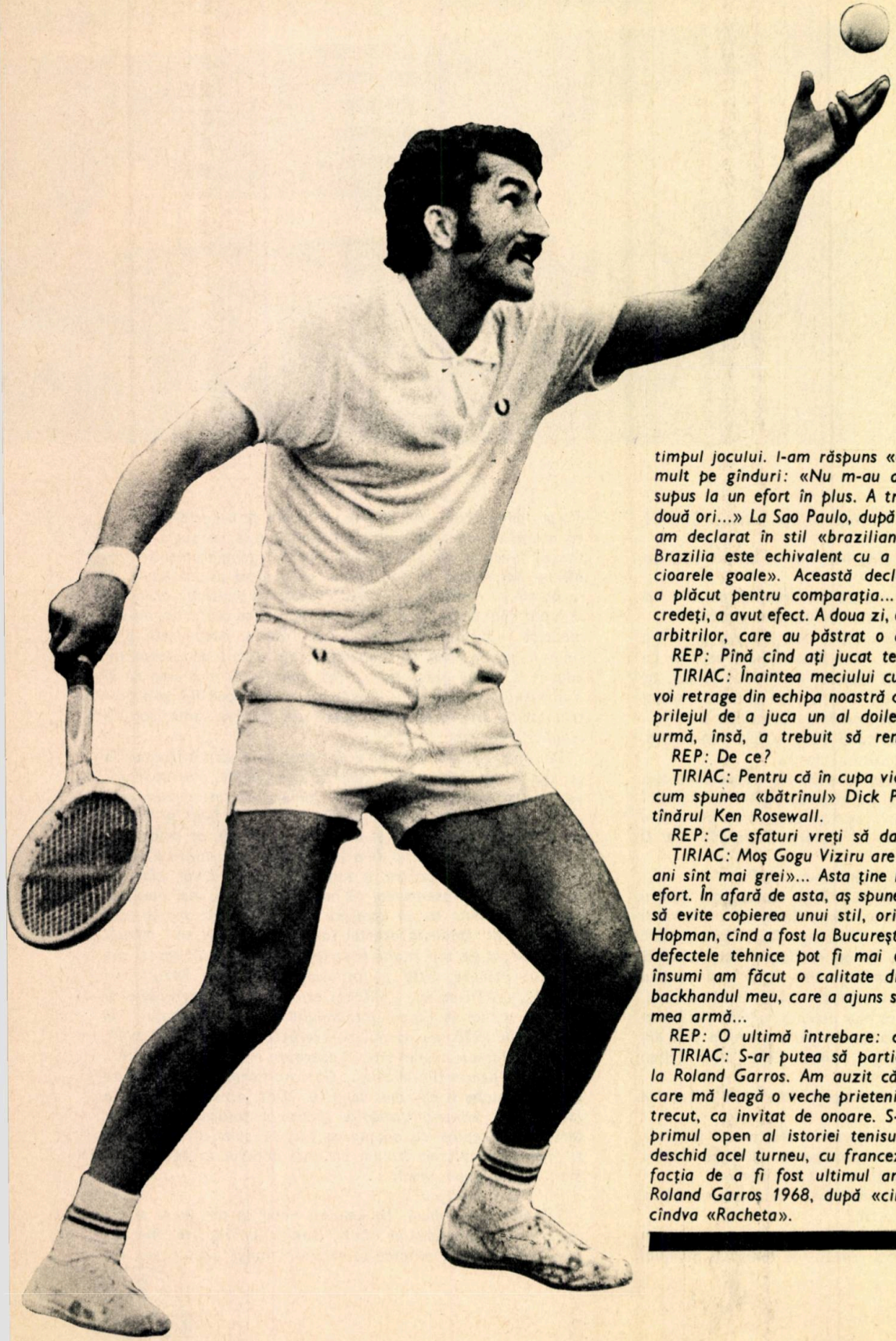

timpul jocului. I-am răspuns «englezeşte», fără să stau prea mult pe gînduri: «Nu m-au afectat de loc. Cel mult m-au supus la un efort în plus. A trebuit să cîştig acele mingi de două ori...» La Sao Paulo, după cum vă aduceţi aminte, poate, am declarat în stil «brazilian», aş spune, că «a cîştiga în Brazilia este echivalent cu a traversa Matto Grosso în picioarele goale». Această declaraţie, deşi poate prea tare, a plăcut pentru comparaţia... braziliană şi, vă rog să mă credeţi, a avut efect. A doua zi, ea s-a instalat în subconştientul arbitrilor, care au păstrat o anumită jenă în deciziile lor.

REP: Pînă cînd aţi jucat tenis de performanţă?

ŢIRIAC: Înaintea meciului cu Brazilia, am declarat că mă voi retrage din echipa noastră de «Cupa Davis» dacă voi avea prilejul de a juca un al doilea Challenge Round... Pînă la urmă, însă, a trebuit să renunţ la această promisiune...

REP: De ce?

ŢIRIAC: Pentru că în cupa victoriei există o dulce otravă — cum spunea «bătrînul» Dick Pancho Gonzales sau ceva mai tînărul Ken Rosewall.

REP: Ce sfaturi vreţi să daţi tinerilor jucători?

ŢIRIAC: Moş Gogu Viziru are o vorbă: «în tenis, primii zece ani sînt mai grei»... Asta ţine loc de orice sfat în materie de efort. În afară de asta, aş spune tinerilor jucători că ar trebui să evite copierea unui stil, oricît ar fi el de perfect. Harry Hopman, cînd a fost la Bucureşti, prin 1969, a spus că «uneori defectele tehnice pot fi mai eficace decît calităţile...» Eu însumi am făcut o calitate dintr-un defect. Este vorba de backhandul meu, care a ajuns să fie, pînă la urmă, principala mea armă...

REP: O ultimă întrebare: ce proiecte aveţi?

ŢIRIAC: S-ar putea să particip la turneul de old-boys de la Roland Garros. Am auzit că va veni şi papa Santana, de care mă leagă o veche prietenie... De altfel, am fost şi anul trecut, ca invitat de onoare. S-au aniversat 30 de ani de la primul open al istoriei tenisului. Eu am avut plăcerea să deschid acel turneu, cu francezul Dennieu şi am avut satisfacţia de a fi fost ultimul amator care a părăsit turneul Roland Garros 1968, după «cinci seturi» cu Laver, poreclit cîndva «Racheta».

FĂURARI DE OAMENI INTEGRI

Paul SLĂVESCU

«În rezultatele brute nu există sufletism. Dar în pregătirea acestor rezultate?...»
Montherlant

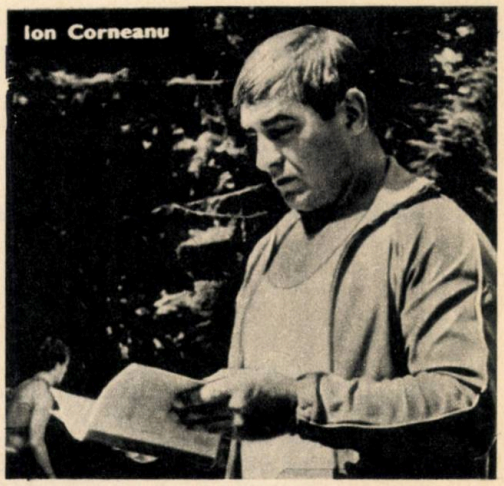
Ion Corneanu

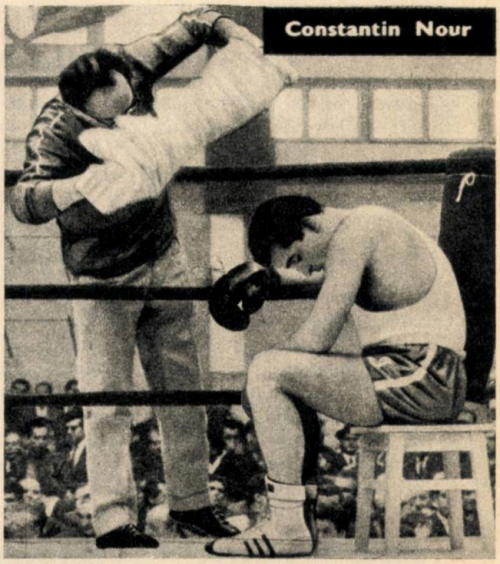
Constantin Nour

Prefer această definiţie, indirectă şi incompletă, a antrenorului, decît cea rece, doctă, pe care o acreditează dicţionarul: «persoană calificată care se ocupă cu antrenarea sportivilor».

De fapt, ca să fiu sincer, m-a deranjat întotdeauna asimilarea acestor oameni devotaţi sportului în categoria tehnicienilor sau a meseriaşilor. Nu pentru că aş subaprecia rolul motric al tehnicii în epoca noastră modernă — ar fi un non sens, realitatea fiind mult prea evidentă! — ci, pentru că tehnica n-o pot vedea decît ca un instrument în mîinile oamenilor, o materie inertă devenită dinamică, doar prin duhul imaginativ şi lucrativ al acestora. Şi antrenorul — profesor, specialist şi educator — are în grija sa modelarea, creşterea şi maturizarea deplină a unui talent, a unei conştiinţe, a unei voinţe.

Iată de ce nu pot accepta cu seninătate nici investirea acestor oameni cu atributul de meseriaşi, a unor oameni cărora termenul de *devoţiune* ar trebui să le definescă cît mai exact profilul activităţii. Şi dacă antrenorul însuşi nu este depozitarul — totodată, veşnic oferit învăţăceilor săi! — unei conştiinţe, a vocaţiei şi voinţei, devoţiunea se consumă precum lumînarea, fără acele combustii puternice la a căror flamă se descoperă şi se lansează viitorii performeri.

Se poate vorbi, prin această prismă, de o biografie comună a acestor făurari, în majoritate ei înşişi foşti mari sportivi.

Mulţi dintre ei pot fi găsiţi peste ani şi ani la acelaşi club unde au făcut primii paşi pe drumul performanţei. Nu constituie aceasta o dovadă de sentimentalism desuet, de comoditate sau de culcuş călduţ printre nişte oameni care se cunosc de mult şi-şi tolerează totul, ci, validarea în timp a unei adeziuni, mărturia supremă a integrării organice într-un colectiv, care a devenit, astfel, loc de muncă, dar şi o mare familie, cu grijă şi exigenţă pentru fiecare membru al ei. Antrenorii emeriţi *Radu Huţan* (Dinamo—caiac-canoe), *Ion Sőter* (Steaua—atletism), maestrul sportului *Nicolae Dumitrescu* (U.T.A.—fotbal) sînt nume dintr-o mare şi pilduitoare categorie.

Vocaţia şi voinţa sînt, de fapt, pilonii măiestriei unui antrenor. Adeseori întîlneşti acreditată în lumea sportului ideea că un antrenor nu poate proveni decît dintre foştii mari sportivi, punîndu-se, în mod deliberat, semnul egalităţii între practicarea sportului şi marea performanţă. Evident, că nu poţi avea încredere în cineva care n-a «arat» gazonul în decursul unui meci, care nu cunoaşte atmosfera de nelinişte şi incertitudine care domneşte în cabine înaintea unei partide, care n-a simţit cum firul alb al liniei de sosire pare înghiţit în aburul pierderii de sine, dar care perorează

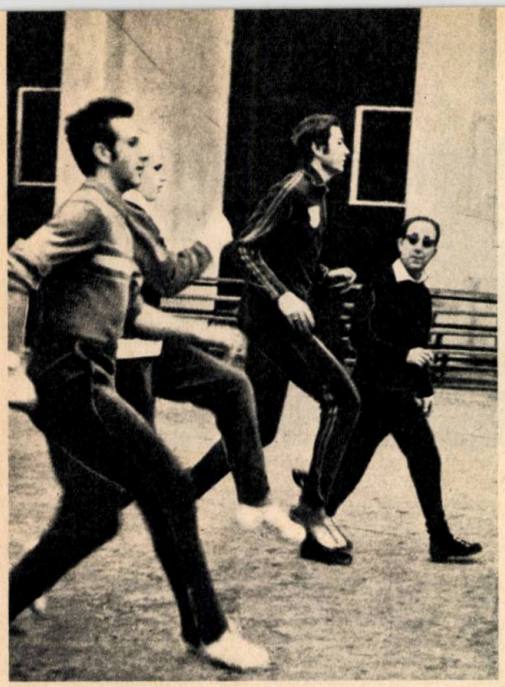

Baruch Elias

ex cathedra, despre pregătirea sportivului, în virtutea unei diplome universitare. Dună cum nu poţi acorda girul unui practician care supralicitează nişte merite trecute de sportiv activ, pentru a-şi ascunce neputinţa de a fi în pas cu cerinţele antrenamentului ştiinţific modern.

Boxul românesc i-a dat pe antrenorii emeriţi *Constantin Nour* şi *Ion Popa* — excelenţi practicieni, prin mîna cărora au trecut campioni olimpice şi europeni, dar şi pe lectorul universitar, maestrul sportului *Eustaţiu Mărgărit*.

Fotbalul îl are pe antrenorul emerit *Coloman Braun-Bogdan* — vechi şi reputat animator al cluburilor noastre fruntaşe, dar şi pe prof. *Angelo Niculescu* şi conf. univ. *Ion Şiclovan*.

Atletismul se poate referi la antrenorul *Gheorghe Biro* — devotat muncii diurne alături de atleţi, dar şi la prof. univ. *Eugeniu Bran*.

Si fiecare ramură de sport poate oferi asemenea îngemănări, care stau sub semnul aceleiasi pasiuni, indiferent dacă se hrăneşte dintr-o îndelungată experienţă de viaţă şi sport, adusă la ora prezentului, sau din cel mai modern bagaj al antrenamentului, confruntat cu practica cotidiană: *făurirea performanţei prin făurirea performerului*.

Într-adevăr, în rezultatele brute nu există sufletism, dar în pregătirea acestora, da! Pasiunea dezinteresată pentru sport, dăruirea unui scop nobil, dorinţa fierbinte de autodepăşire, respectul pentru cel ce-şi dispută şansa alături de tine — iată resortul moral al performanţei umane. Iată liniile de forţă cu care antrenorii — făurari de oameni integri — trebuie să-şi armeze elevii, dincolo de deprinderile tehnice şi tactice care trebuie să le călăuzească talentul. Pregătiţi pentru viaţă, pentru sport!

„doctorul"

• 35 de ani pe pista de atletism • «Istoria doctorului Arnăut» începe cu Ion Moina şi trece prin epoca lui Sokol • Cabana care va intra în legendă • Reţeta infailibilă

Nuşa DEMIAN

În fiecare dimineaţă, la 7,30, o bicicletă străbate solitudinea parcului studenţesc de pe malul Someşului, reîntorcîndu-se, matematic, 30 de minute mai tîrziu ca apoi să rămînă abandonată pînă la misiunea din dimineaţa următoare. Posesorul ei, antrenorul Ion Arnăut, n-o mai utilizează tot restul zilei pentru că perimetrul existenţei sale se află aici — în parcul la a cărui temelie a pus piatră şi în care şi-a fixat, de mult, sfera activităţii sale şi şi-a mutat inima şi idealurile.

— *Nu părăsesc parcul decît o jumătate de ceas, dimineaţa, cît fac actul de prezenţă, ridic corespondenţa şi dau bineţe la club. Oraşul, în sensul atractivităţii lui, nu există pentru mine, toată viaţa mea fiind aici* — şi «doctorul» (apelativ la care răspunde antrenorul Ion Arnăut şi care n-are nimic comun cu medicina, el reprezentînd titlul de doctor în drept obţinut de juristul I. Arnăut) îmi indică cercul vieţii sale: pomii parcului — pe care el, împreună cu alţi studenţi, mobilizaţi de nobilul ideal al savantului-luliu Haţieganu, i-au sădit în primăvara lui '34, punînd astfel temelie parcului studenţesc clujean, aleile pe care el, atletul de ieri şi antrenorul de astăzi, sprintează de cca 35 de ani, pista care a scrîşnit sub apăsarea atîtor «cuie» de renume fabricate în marele atelier al făurarului Arnăut, cabana din marginea parcului unde doctorul (împreună cu familia) ocupă, de 20 de ani, două camere modeste, lăsîndu-le pe celelalte patru mănunchiului de atleţi pe care-i creşte şi-i supraveghează cape proprii copii, şi cu al căror destin sportiv şi-a împletit propria sa viaţă, păsările care, simţindu-i sihăstria, îl consideră de-al lor şi nu mai zboară cînd el străbate parcul, atleţii care — de dimineaţă pînă seară — se supun indicaţiilor sale transmise cu ton reţinut şi gesturile blînde de părinte.

— Cam cîte ore din zi rămîneţi «afară», sau — mai reportericeşte spus — cît afectaţi sportului?

— *Mai indicat ar fi să mă întrebaţi cîte stau în casă şi, din acelea, cîte îmi rezerv mie şi familiei* — îmi recomandă antrenorul, iar invitaţia sa m-a trimis la spusele discipolilor săi care-mi mărturiseau că: «zi de lucru sau sărbătoare, dimineaţa sau noapte, «doctorul» e lîngă noi». Motiv care i-a şi condus pe universitarii clujeni să-l treacă pe «doctor» în legendă, numindu-l «apostolul atletismului».

— *Atletismul* — apreciază antrenorul care aminteşte atît de bine, prin fizionomie şi gestică, de «Bătrînul» lui Hemingway, e *cel mai dificil dintre sporturi. Ca să-i suporţi «capriciile» şi să rezişti neîntrerupt de ani şi ani, trebuie să ai o mare dragoste de el, sentiment care se cere permanent întreţinut sau, acolo unde el nu este suficient*

„DIRIJORII"

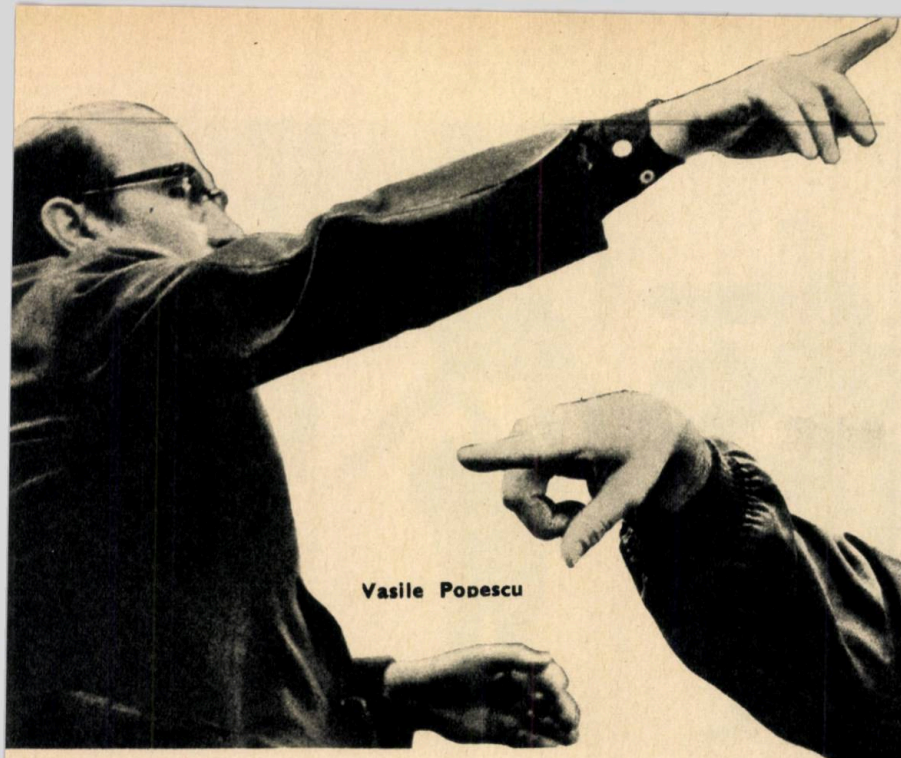

Vasile Popescu

Helmuth Schön

dezvoltat, picurat strop cu strop; operație ce nu se poate face într-o pauză de antrenament, ci printr-o apropiere sufletească și în timp a antrenorului de elevii săi — oferă «doctorul»... rețeta după care a reușit să impună în atletism acele prestigioase nume care au fost Ion Moina, Pompiliu Stoichițescu, Sever Coracu, Aurel Palade-Ursu, Grigore Cojocaru, Alexandra Taibas, Sicoe- Marilis Cuțui, Aniela Pasciuc, Dora Copîndeanu, Ema Konrad, Olimpia Cîmpeanu, Gabriel Georgescu, Traian Sudrigean, Mircea Pop, Ilarie Măgdaș, Cornel Porumb, Ana Beșuan, Kurt Socol.

Reactualizînd această prestigioasă listă (căreia i-am adăugat și cîteva dintre numele descoperite sau plasate pe firmamentul atletismului în perioada timișoreană — 1945—1950 — a doctorului: Eugen Lupșa, Luize Ernst, Cornelia Receanu, Cornel Poenaru, Virgil Pușcaș, Iolanda Balaș, Ion Sőter, Mihai Raica) și socotind mulțimea anilor în care ea a fost compusă, un gînd insidios m-a împins să-l întreb pe doctor «dacă n-a obosit, cumva?»

— *V-ați gîndit, sigur, la cei 64 de ani ai mei și ați spus: «e vremea pensiei». Să știți, însă, că sportul — dincolo de aspectul funcționăresc al său — n-a avut și nu va avea niciodată pensionari, el durînd în om tot atîta timp cît ține focul interior. Foc care, de regulă, nu se stinge decît atunci cînd adoarme inima. Și-apoi,* reflectează «doctorul» privind spre discobolele Elena Gaciu și Melania Boc — reprezentante ale ultimei generații de atleți care ocupă astăzi vestita cabană, din parcul clujean — *ce odihnă poate fi mai plăcută și mai tonică decît apropierea acestor tineri, pulsînd de voință și optimism, ce repaos mai reconfortant decît lucrul cu acești copii care-ți împrumută sentimentele și cred în crezul tău?*

Nicolae Dumitrescu

«Capra» prin nămeții de zăpadă. Sînt luptătorii din lotul național care se pregătesc pentru marile competiții ale anului 1972

AD AUGUSTA PER ANGUSTA!

Victor BĂNCIULESCU

Mai vîrstnicul nostru coleg de altădată, timişoreanul Zeno Velceanu, împătimit în ale atletismului, aşeza ca **motto,** la o broşură de prin 1930, vorbele atît de romanţioase astăzi: **nu e atlet cine nu se antrenează de două ori pe săptămînă!** Sfîntă naivitate...

Cum să mai fie posibil aşa ceva? Dacă i-ai arunca astăzi în apă pe juna Debbie Meyer şi pe legendarul Johnny Weissmüller,

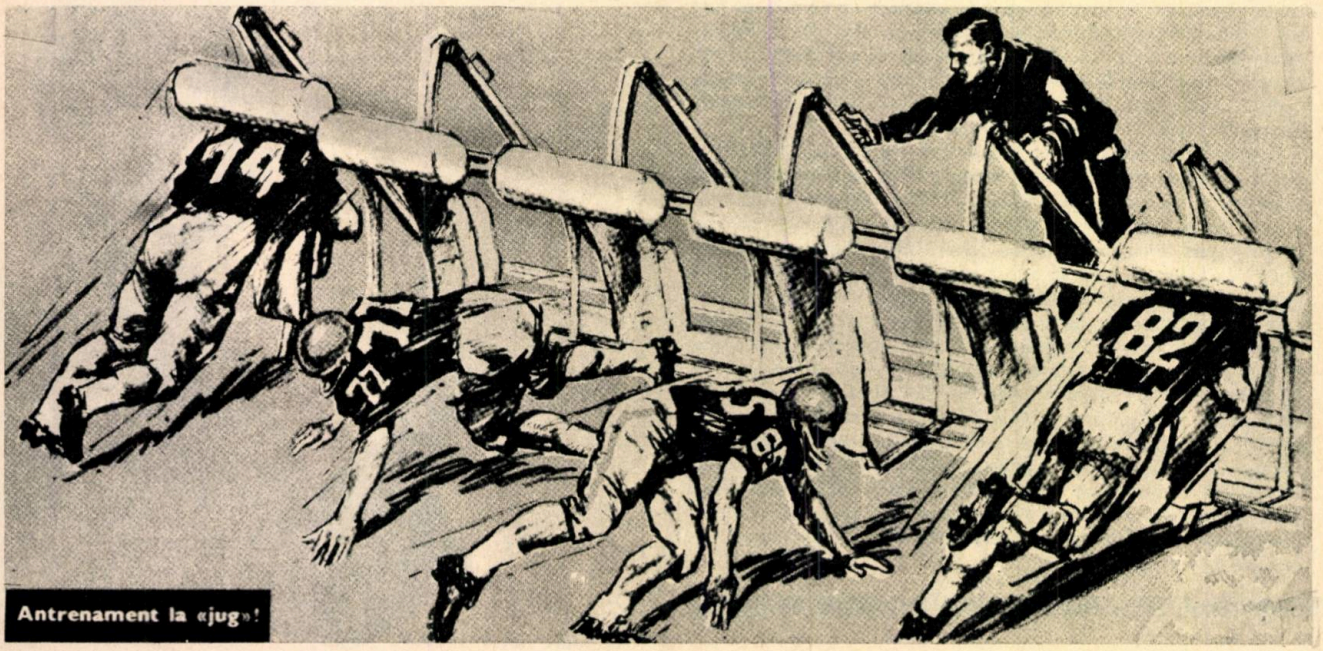

Antrenament la «jug»!

ai constata că în timp ce campioana olimpică din 1968 ar atinge în finalul celor 400 m peretele bazinului, bietul Tarzan (campionul olimpic al anului 1924) abia ar efectua ultima întoarcere, rămînînd cu circa 50 de metri în urma naiadei moderne. Tot aşa, vestitul fondist finlandez Paavo Nurmi, cu recordul său olimpic pe 10 000 m, din anul 1928, ar trebui să se ostenească azi foarte tare ca să nu fie întrecut cu două ture de campionii moderni. Exemplele ar putea fi continuate la nesfîrşit, pentru că între timp limitele previzibile ale performanţelor sportive au fost cu mult depăşite. Graniţele acestea arbitrare se află într-o permanentă fluctuaţie, într-o continuă întrecere, fără putinţă de oprire.

Întrebarea rămîne: ce determină această ascendenţă spre infinit, ce factori au propulsat recordurile pe scara progresului fantastic? Înainte de a ataca factorii strict sportivi, sîntem obligaţi să luăm în seamă datele de accelerare biologică. Statisticile spun că în secolul nostru bărbaţii sînt în medie cu 6,6 cm mai înalţi, că puterea lor musculară a crescut cu 13% şi că, de asemenea, a sporit capacitatea lor respiratorie. Cercetătorul american prof. Ernst Jokl a calculat că în finala probei olimpice de aruncare a greutăţii, în 1928, aruncătorii aveau o medie de înălţime de 1,82 m şi greutatea de 80 kg; în schimb, în 1964, au apărut coloşi de 1,90 m şi 109 kg; rezultatul: aproximativ patru metri în plus la performanţe!

Printre factorii care au facilitat progresul uluitor al recordurilor în lume, să amintim succint cîţiva. În primul rînd **schimbarea fundamentală de mentalitate** care a pus (cu precădere în ţările socialiste) semnul egalităţii între sport şi sănătate. Concepţia aceasta nouă favorizează extinderea sportului de masă şi crearea în consecinţă a unei baze largi, care permite evidenţierea altor factori: **depistarea sistematică a talentelor** şi **promovarea lor premeditată,** intenţionată.

Primul dintre factorii externi care intervin în evoluţia performanţelor este reprezentat de **ameliorările tehnice în domeniul utilajelor şi materialelor sportive.** Startul din poziţie ghemuită era cunoscut încă din 1884, dar progresele reale ale sprintului ar fi fost de neconceput fără apariţia pantofilor cu cuie (în 1908 cîntăreau 300 de grame astăzi — cei din piele de cangur — doar 100 gr), fără introducerea start-blocurilor (admise din 1937), fără construirea pistelor rapide şi elastice din material plastic (de prin 1960 — tartan, rubcor, rekortan etc). Cu decenii în urmă, săritorii foloseau fireştile prăjini de bambus (preluate din poveştile de junglă), apoi au apărut cele din oţel suedez sau tuburi de aluminiu, pentru ca astăzi să-i vedem obţinînd rezultate uimitoare cu «elixirul înălţimilor» — noua descoperire a chimiştilor: fibra de sticlă — care pur şi simplu îi catapultează deasupra ştachetelor. Bicicletele de curse au ajuns să cîntărească pe jumătate cît una normală, iar baieurile nu au mai mult de 240 de grame. Costumele de înot de pe vremuri absorbeau 500 de grame de apă; astăzi înotătorii utilizează slipuri de 35 gr din materiale plastice hidrofobe.

În acest domeniu, al intervenţiei tehnicii materiale în sport, avem latitudinea să credem ce vrem: s-o considerăm un progres sau o intruziune străină de spiritul sportului. În prezenţa noilor ustensile sau produse perfecţionate, ne putem pune întrebarea dacă performanţele stabilite azi sînt, comparativ, cu adevărat mai bune decît cele din trecut. Unii pretind că, în acest caz, inventivitatea omenească a vizat mai curînd spectacolul decît atletul. Indiscutabil, întrebările le putem pune, dar — în faţa unei evoluţii — a căuta mereu nod în papură sau a cînta ca o flaşnetă virtuţile trecutului, înseamnă a adopta o atitudine foarte retrogradă.

Revenind la factorii care influenţează performanţa, nu putem neglija **rafinarea metodelor de antrenament.** Am făcut această precizare de fineţe pentru că nu ne referim doar la cantitatea de timp consacrată antrenamentelor, ci şi la calitatea lor. Intensificarea pregătirilor a fost nuanţată sau uneori chiar violentată prin sisteme care căutau multilateralitatea. Procesul de antrenament a devenit test fiziologic. «Intervall-training», «circuit-training» sînt numirile tentativelor moderne de a ritma efortul şi oboseala sau de a reuni forţa şi rezistenţa într-un tot. Antrenamentul zilnic este acum încărcat şi cu vizite la sala de forţă, unde-l aşteaptă pe sportiv halterele, extensoarele, ghetele de plumb, adevărate şi moderne paturi ale lui Procust. Pentru boxeri, baschetbalişti, jucători de tenis de masă s-au creat roboţi care răspund la acţiuni sau înregistrează eficacitatea lor.

Ileana Silai şi papucii săi de plumb

În cursul acestor antrenamente complexe şi dozate, se nasc **noile elemente de tehnică.** Înotătorii nu se mai întorc, ca pe vremuri, după atingerea peretelui bazinului, ci fac adevărate salturi prin apă şi se propulsează cu ajutorul picioarelor. O'Brien a revoluţionat tehnica aruncării greutăţii, pornind exerciţiul cu spatele la sector şi prelungind astfel durata impulsului pe care forţa sa o dădea bilei. Ce să mai spunem de tehnica lui Fosbury, atît de contagioasă în ultima vreme, care trece stacheta cu spatele, evitînd contactul degetelor, coatelor, genunchilor, vîrfurilor de la picioare cu bara.

Tot acest proces evolutiv, în complexitatea lui imensă — pe care rîndurile de faţă nu o pot zugrăvi decît palid — nu ar fi fost posibil fără **cercetarea ştiinţifică aplicată la fenomenul sportiv.** Prospectiva ştiinţifică a

urmărit să determine în ce măsură capacitatea umană de performanţă poate fi ameliorată prin elemente de mediu înconjurător sau prin posibilităţile de adaptare ale organismului uman la solicitări extreme. Deci, ce e de făcut dincolo de pistele plastice şi elastice, dincolo de conţinutul sporit în sare al apei din bazine (care favorizează sustenanţa înotătorilor). Nu s-a mirat nimeni cînd au apărut, prinşi de pieptul alergătorilor, electrozii unui mini-emiţător, meniţi să transmită, la un receptor, ritmul cardiac al atletului în timpul cursei. Cu 40 de ani în urmă, celebrul antrenor Bob Kiphut îşi punea o mască de înot subacvatic şi corecta stilul înotătorilor săi de sub apă; astăzi, piscinele moderne au pereţi de sticlă care permit filmarea continuă a înotătorului.

O dată cu cercetările au progresat şi **cunoştinţele medicinei sportive.** Atenţia ei s-a îndreptat în special asupra sistemului cardio-pulmonar. În cursul antrenamentelor moderne, pe care cineva le-a asemuit cu muncile lui Sisif, pot apare fenomene de adaptare necunoscute pînă acum fiziologiei. De pildă, inima fondiştilor poate evidenţia o creştere armonică pînă la dublul volumului normal. Recordul mondial în acest domeniu pare să-l deţină fostul ciclist Rik van Steenbergen, a cărui inimă uriaşă măsura — la determinări confirmate prin radiografii — 1 600 cmc, faţă de volumul mediu omenesc de 762 cmc. Printre recordmanii capacităţii de respiraţie se află fostul campion olimpic de schi Sixten Jernberg, care este în stare să recepteze pe minut pînă la 6 litri de oxigen.

Ar trebui să încheiem aici trecerea în revistă a atîtor factori care influenţează performanţa sportivă, pentru a nu lăsa impresia că, la urma urmei, sportivul este un realizator manipulat de rezultate. Nici gînd, pentru ca, în definitiv, determinantă este voinţa sportivului, hotărîrea lui de a accepta o viaţă cvasi-ascetică, propria sa decizie de a porni în urmărirea marelui record, care uneori se dovedeşte a fi o himeră niciodată atinsă. Ceea ce însă rămîne evident pentru oricine este faptul că drumul spre performanţe e presărat cu mii de dificultăţi, capcane, şicane şi că pe poteca aceasta, care se îngustează mereu spre vîrf, nu pot rezista decît cei foarte dotaţi nu numai din punct de vedere fizic, ci şi psihic. **Ad augusta per angusta,** ziceau latinii, înţelegînd că la rezultate strălucite se ajunge pe căi înguste, pline de trudă.

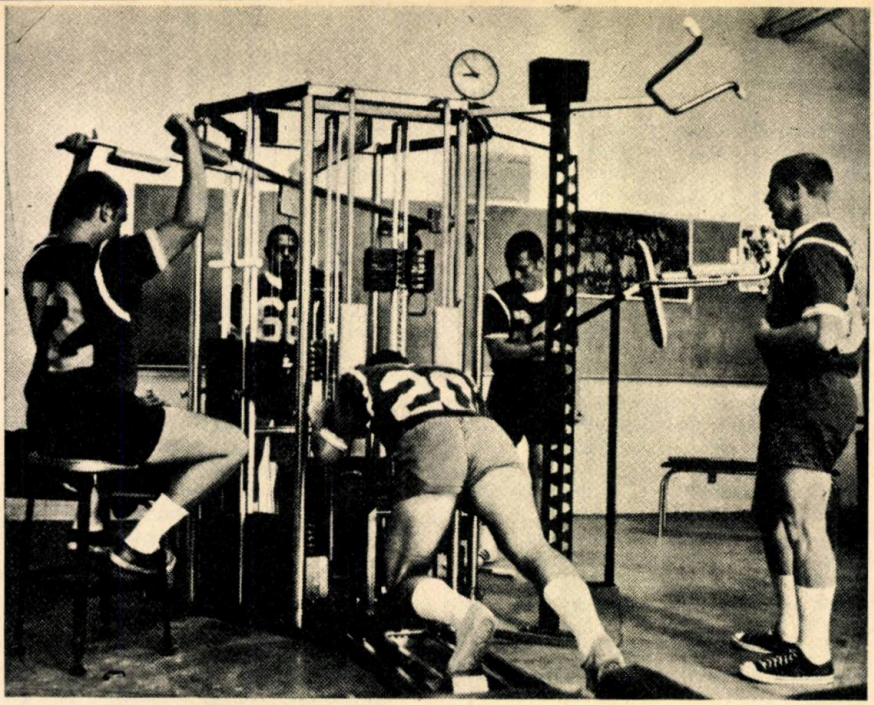

Un aparat complex pentru dezvoltarea forţei

Radu Nunweiller în timpul unui examen medical

Cronologia INCEPUTURILOR

7 decenii de sport românesc 1860-1930

Sportul românesc organizat a împlinit de mult o sută de ani. Să ne reamintim numai că prima societate sportivă de la noi s-a înființat în anul 1867 — TIRUL. De atunci și pînă în prezent sportul românesc a ținut pasul, an de an, cu întreaga mișcare sportivă mondială, integrîndu-se permanent în toate disciplinele înființate, și creînd el însuși discipline noi — vechea OINĂ, bunăoară. În paginile care urmează semnalăm cititorilor cîteva dintre primele începuturi ale sportului românesc; îndeosebi cele pe care le putem prezenta însoțite de fotografii de epocă. Încheiem cronologia — poate arbitrar — la 1930, an pe care-l socotim ca sfîrșit al unei epoci și începutul alteia, o a doua, mai bogată în realizări.

- TIRUL
- VÎNĂTOAREA
- HIPISMUL
- PATINAJUL
- ATLETISMUL
- CICLISMUL
- TURISMUL
- ALERGĂRILE
- GIMNASTICA
- AUTOMOBILISMUL
- FOTBALUL
- SĂNIUȚA
- ROTICELELE
- SCRIMA
- POPICELE
- RUGBY
- MOTOCICLETELE
- BOBUL

Documentar de
Ion MUNTEANU

La o vînătoare de lupi, în 1893, în pădurea Tîngaru

1867 • PRIMA SOCIETATE SPORTIVĂ

În primăvara anului 1867 lua ființă în București prima organizație sportivă românească, «**Societatea de arme, gimnastică și dare la semn**». Ea reunea 36 de membri, iubitori ai gimnasticii și tirului, printre care se aflau profesorul V.A. Urechia și profesorul de scrimă C. Constantiniu. Societatea a amenajat o curte pentru tragerea cu pistolul, pe locul lui Iancu Mano, aflat pe Calea Mogoșoaiei unde este astăzi Biblioteca Centrală Universitară. În 1872 activau în societate 350 de membri. În 1905 s-a inaugurat localul propriu al societății, pe splaiul Mihai Vodă, colț cu strada Apolodor. În anul 1871 armata și-a organizat concursurile sale de tragere la semn și a bătut, cu ocazia aceasta, o medalie.

1870 • PRIMA SOCIETATE VÎNĂTOREASCĂ

Vînătorii români s-au constituit într-o primă societate a lor la 26 noiembrie 1870, la București, sub președinția lui A. Cantacuzino. Printre membrii fondatori erau: Lascăr Catargiu, generalul Florescu, Ion Ghica, doctorul Kalinderu, generalul N. Golescu, generalul I. Cornescu, M. Marghiloman și alții. În regulamentul de vînătoare elaborat de societate se stabileau amenzile pentru vînătoarea pe timp prohibit (15 lei un cocoș, 10 lei un iepure), iar în statute se menționa scopul urmărit de vînătorii asociați: dobîndirea de terenuri de vînătoare, îmbunătățirea rasei cîinilor, ocrotirea vînatului în anumite epoci ale anului. În anul 1893 s-a creat la București o nouă societate de vînătoare, cu 200 de membri.

1874 • PRIMUL HIPODROM

Primul hipodrom din țara noastră a fost înființat în anul 1874, la București, pe terenul de lîngă Monetăria statului, la începutul șoselei Kiseleff. Acolo s-au desfășurat și primele curse de cai «oficiale», la care au participat ofițerii de cavalerie din București și cîțiva amatori. Dar înaintea acesteia a fost organizată o cursă de cai «ță-

rănești», la Craiova, în toamna anului 1869, cu ocazia închiderii expoziției regionale agricole. Terenul folosit pentru alergări a fost izlazul de la marginea orașului. Au luat startul 54 de țărani din satele județelor învecinate. Premiul întîi (20 de lei) a fost cîștigat de Gheorghe Marin, din Zănoaga, al cărui cal bălan parcursese distanța de 4 000 de metri în 5 minute.

1880 • PATINAJUL

La 1 februarie 1880 «**o mulțime de doamne, domnișoare și domni se lăsau admirați de privitori, patinînd pe gheața lacului Cișmigiu și întrecîndu-se în alergări și figuri măiestre de tot felul**» — spune un ziar al timpului, semnalîndu-ne astfel prima competiție de amatori în acest domeniu. Cu mult înainte însă — în anul 1864 — își făcuseră apariția pe același lac primii patinatori, care purtau legate de picioare un fel de sănioare, așa cum ni le arată desenul de față publicat de revista «Aghiuță» (26 ianuarie 1864). Prima întrecere oficială a avut loc la 22 ianuarie 1883, cînd treisprezeceași ai timpului și-au disputat întîietatea la: alergarea mică, figuri, alergarea mare și vînarea drapelului. În fotografie: o pereche laureată.

1880 • UN AUTOMOBIL ROMÂNESC LA PARIS

Primele automobile apărute în lume au funcționat cu aburi. Între acestea s-a aflat și cel inventat de inginerul român Dimitrie Văsescu, la Paris, în anul 1880. Francezii l-au numit «**cel mai reușit tren fără șine din lume**». Roțile din spate ale acestui automobil erau prevăzute cu inele de cauciuc amplasate între benzile metalice — sistem de suspensie inventat tot de Văsescu. În anul 1909 ciudatul vehicul se afla la București, în muzeul Școlii de poduri și șosele, unde inventatorul său era profesor.

1880 • PRIMUL ZIAR SPORTIV

Hipismul a fost sportul care și-a avut, primul în țara noastră, ziarul său propriu. S-a numit «**Sportul**» și a apărut la 1 februarie 1880, publicînd, de preferință, numai știri și comentarii referitoare la alergările de cai. Uneori scria și despre patinaj. În primul număr un comentator al timpului punea întrebarea: «**Ce este sportul?**» și răspundea: «**Prin sport se înțeleg: cursele de cai, eserciițiile corpului, manegiul, creșterea și dresarea cailor, canotagiul, vînătoarea, bileardul, patinagiul și gimnastica**». Deci, s-ar putea subînțelege că acestea erau disciplinele sportive existente în vremea aceea în România.

1882 • PRIMII ATLEȚI

Cîțiva cutezători au constituit, în anul 1882, la București, o asociație «de alergări pe jos», care a primit în rîndurile sale și treizeci de elevi de la liceele «Sf. Sava»

Dumitru Dumitrescu și «Materna» sa

G.G. Cantacuzino călătorind pe un elefant în statul indian Madras

și «Matei Basarab». Aceștia au avut la dispoziție un «stadion» amenajat special în grădina lui Dimitrie Ghica, aflată atunci pe strada care se numește astăzi Ștefan Furtună — lîngă Spitalul Militar. Primii noștri atleți s-au întrecut acolo la alergări de 100, 350 și 1 000 de metri, cu garduri și cu obstacole. În iunie 1882 s-a făcut prima demonstrație publică, la care spectatorii au încheiat și pariuri. Cîștigătorul cursei de 350 metri a fost farmacistul Louis Schmetau.

1890 • NEÎNTRECUTUL DUMITRESCU

Mai întîi au fost velocipedele, cu o roată mică în spate și cu una mare — cît înălțimea omului — în față, deasupra căreia se urca cine avea curajul și pedala direct, fără ajutorul lanțului pe care-l au astăzi bicicletele. Prima cursă de velocipede din România s-a organizat în anul 1890, pe distanța Otopeni–Băneasa (10 km). Ea a fost cîștigată de Dumitru Dumitrescu. Acesta a deținut titlul de campion al României pînă în anul 1895, cîștigînd toate întrecerile, inclusiv aceea din 1892, pe distanța București–Ploiești și înapoi.

1894 • CĂLĂTOR RENUMIT

Mihail Cantacuzino, fiul lui G.G. Cantacuzino-Nababul, a fost unul dintre marii călători ai veacului trecut. El a vizitat mai întîi țările nordice ale Europei, apoi America de Nord, de la Atlantic și pînă la Pacific. În 1894 întreprinde cea mai lungă și mai interesantă călătorie. Vizitează: Japonia, China, Indochina și — timp mai îndelungat — India. Datorită scrisorilor de recomandare pe care le avea de la prietenii săi din Europa, Cantacuzino a putut străbate statele Indiei în cele mai bune condiții, fiind invitatul multor rajahi, care au organizat, la cererea sa, expediții științifice și vînători.

1894 • VÎNĂTORIȚA DE LA NEGREȘTI

Vînătoarea a fost, din cele mai vechi timpuri, o îndeletnicire specific bărbătească. Dar nici femeile n-au ignorat-o. La noi se cunoștea, în anul 1894, o foarte destoinică fată de 15 ani, care căpătase renume în satul ei — Negrești — și în împrejurimile lașilor, prin succesele obținute la vînătoare. Ziarele timpului ne-o descriu astfel: «Domnișoara Zenobia este crescută la țară, departe de oraș. Cunoaște gospodăria și agricultura, vorbește bine limba franceză și la vînătoare trage cu pușca mai de folos decît un bărbat, întorcîndu-se totdeauna cu tolba plină». Douăzeci de ani mai tîrziu — în 1914 — o bucureșteancă, Lili Izvoranu, era recunoscută ca cea mai renumită trăgătoare la sitari.

1895 • UN VÎNĂTOR ROMÂN ÎN AFRICA

Un vînător celebru în lume la vremea sa, a fost Dimitrie N. Ghica-Comănești. După alte multe călătorii peste hotare, acesta întreprinde, în perioada octombrie 1895—

martie 1896, o expediție în Țara Somalilor, din Africa de est. Scopul principal al acestei călătorii a fost cercetarea științifică, dar n-a neglijat nici vînătoarea, astfel încît la înapoierea în țară a putut aduce între bagajele sale nu numai plante exotice, ci și numeroase trofee de vînătoare.

1896 • BICICLISTELE

Un ziar bucureștean observa, în primăvara anului 1896: «Este curios de văzut ce avînt a luat la noi bicicleta, căci și femeile, îndărătnice la orice gimnastică, au prins mare gust de ciclism». Un alt ziar descria costumul obligatoriu pentru «pedalatoare»: «chiulotă neagră, largă sus și strînsă sub genunchi cu un gumilastic, ghete galbene, bluză albă închisă la gît». Interveneau și medicii cu sfaturi: «Femeile să nu umble ceasuri întregi pe bicicletă, căci s-au văzut unele foarte frumușele care repede s-au stafidit din această patimă».

1896 • PRIMUL VELODROM MODERN

În vara anului 1895 Bucureștiul avea primul său velodrom, instalat la rondul II de la șosea. Se numea **Velodromul Pucher.** Fiind o improvizație trecătoare, a fost abandonat după un an. În 1896, Luigi Cazzavillan, pe atunci proprietarul ziarului «Universul», a construit, tot la șosea, un alt velodrom, modern, cu pistă de lemn lungă de 333 de metri, care a fost inaugurat la 14 septembrie. Aici s-au disputat marile curse internaționale de bicicletă — primele organizate la noi — la care au participat așii ghidonului din Franța, Germania, Italia, Austria și România.

1896 • PRIMA DISCIPLINĂ SPORTIVĂ ȘCOLARĂ

Gimnastica a fost prima disciplină sportivă introdusă în programul școlar. Despre existența ei avem vești încă din prima parte a secolului trecut. În formă competițională, gimnastica a început, în școli, în anul 1896. La 26 mai s-a organizat în acel an o întrecere la care au participat peste două sute de școlari din București și din provincie. Programul s-a desfășurat în localul liceului «Gheorghe Lazăr» și a fost format din: exerciții libere, cu bastoanele, exerciții de atîrnare la frînghie, paralele și cadrilul în marș.

Cea mai renumită trăgătoare la sitari

1903 • SOCIETATEA TURIȘTILOR

Scriitoarea Bucura Dumbravă a înjghebat, la sfîrșitul secolului trecut, o mică organizație turistică, rămasă fără continuitate. În 1903 s-a constituit **Societatea Turistică România,** al cărui scop era «de a înlesni sportul excursiilor, de a lăți în public simțul pentru natură, de a înlesni cunoașterea frumuseților țării și de a întări astfel iubirea pentru patrie și neam». În 1910 societatea avea peste trei sute de membri și poseda două cabane, una la poalele Negoiului și una pe vîrful Ceahlăului. Un buletin care purta pe frontispiciu emblema societății a apărut mulți ani, pentru propagandă în favoarea turismului.

1904 • AUTOMOBILISTELE

Printre membrii Automobil Clubului Român, înființat în anul 1904, găsim și două femei: Yvonne Cămărășescu și Martha Bibescu, soțiile unor pasionați automobiliști și viitori campioni. Acestea au fost primele femei automo-

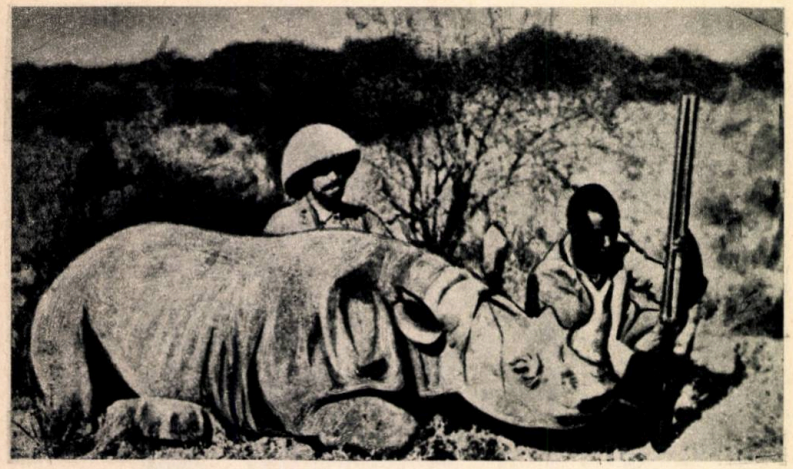

N. Ghica-Comăneşti şi rinocerul vînat de el în Ţara Somalilor

biliste de la noi. In 1905 apare a treia — soţia lui Petre Bulaciu, alt automobilist renumit al timpului.

1904 • PRIMA LIMUZINĂ

În toamna anului 1904 existau în România 51 de automobile. Printre acestea se distingea şi un «Panhard» de 16 CP, proprietatea cunoscutului sportiv Nicolae Ghica. Acesta a fost primul «cupeu», adică limuzină cum i-am spune astăzi, care a circulat în Bucureşti.

1904 • PRIMA CURSĂ DE AUTOMOBILE

Din iniţiativa Automobil Clubului Român s-a organizat, la 22 septembrie 1904, prima cursă de automobile de la noi, pe ruta Bucureşti–Giurgiu şi înapoi. Startul acestei importante competiţii a fost luat de şase maşini: un «Mercedes», condus de George Valentin Bibescu, un alt «Mercedes» (Leon Leonida), un «Cudell» (N. Niculescu-Iarca), un «Gabron» (C. Vidal), un «Oldsmobile» (Alexandru Prager) şi un «Fiat» (Alexandru Darvari). Cîştigătorii cursei: 1—George Valentin Bibescu — 108 minute; 2—Leon Leonida — 120 de minute. S-a realizat deci atunci o viteză medie orară de 66 de km.

1904 • RECORD MONDIAL LA CĂLĂRIE

Cavaleria română a înregistrat primul record mondial la viteză călărie, în anul 1904, datorită căpitanului Moruzi.

Lecţie de gimnastică la liceul Gheorghe Lazăr din Capitală

Acesta a parcurs o distanţă de 52 de km cu viteza orară de 24,5 km.

Primul record naţional la săritura cu calul l-a realizat căpitanul Filip Iacob, pe hipodromul Băneasa, în anul 1914. Bara avea atunci înălţimea de 1,80 metri.

1905 • POPICARII

Jocul de popice este introdus la noi încă de la sfîrşitul secolului trecut, dar asociaţiile de specialitate, organizate temeinic, n-au luat fiinţă decît în anul 1905. Prima dintre ele — înfiinţată în aprilie 1905 — a pornit la drum cu 35 de membri activi şi cu 4 membri... corespondenţi, după cum aflăm din procesul verbal de constituire. Pre-

şedintele a fost ales Ioan Penescu, iar secretar Puiu Ioaniţescu, ambii renumiţi în performanţa «toate dintr-o lovitură».

1905 • TURISMUL INTERCONTINENTAL

Trei automobilişti români au inaugurat turismul intercontinental, în anul 1905, realizînd o cursă uimitoare pentru vremea aceea; un raid «de plăcere» din Europa în Asia. Aceştia au fost: George Valentin Bibescu, Leon Leonida şi Mihai Ferekide. Însoţiţi de două femei — Martha Bibescu şi Maria Ferekide — şi de scriitorul francez Claude Anet, ei au plecat de la Galaţi, cu trei automobile decapotabile, în luna aprilie 1905 şi au ajuns la destinaţia propusă — Ispahan, fosta capitală a Persiei — în iunie. Raidul acesta a fost socotit «cel mai îndrăzneţ din istoria automobilismului internaţional».

1906 • PRIMUL SUCCES PESTE HOTARE

Primul succes al automobilismului românesc peste hotare l-a înregistrat Ion Maican, în anul 1906. Participînd la cursa de coastă de la Château-Thierry, din Franţa, el se clasează al treilea, din 90 de concurenţi. Automobilul său fusese construit de francezul Tourand. Ion Maican practica automobilismul din anul 1903, fiind foarte cunoscut în cercurile sportive româneşti.

1906 • RECORD LA KILOMETRU LANSAT

Prima cursă de viteză auto din ţara noastră s-a organizat în Bucureşti, la 8 noiembrie 1906, pe un traseu amenajat la şosea, între piaţa Victoriei şi Bufet. Cîştigătorul — Leon Leonida — a obţinut atunci, cu o maşină marca «Gabron», uluitoarea viteză de 97,297 km pe oră. Al doilea clasat — George Valentin Bibescu — a făcut cu... doi metri mai puţin, concurînd cu un «Mercedes». Decizia arbitrilor rămînînd definitivă, Leonida a fost declarat campion naţional de viteză auto — primul din ţara noastră.

1907 • EXAMENELE DE CONDUCERE

Automobilele devenind o primejdie pentru circulaţia publică, s-a hotărît, în anul 1907, ca toţi conducătorii — fie ei şoferi profesionişti sau amatori — să dea examen, pentru obţinerea permisului impus. În decembrie 1907 şi ianuarie 1908 s-au dat astfel primele examene, la prefectura de poliţie din Bucureşti. Operaţia a fost cît se poate de dificilă, pentru că existau atunci... 138 de automobile! Au reuşit însă toţi, fiecare obligîndu-se să respecte regulile fixate pentru circulaţie, între care, cea mai importantă era nedepăşirea vitezei de... 15 km pe oră în oraş.

1908 • PRIMELE SEMNE DE CIRCULAŢIE

La congresul internaţional al drumurilor, ţinut la Paris în toamna anului 1908, s-a hotărît introducerea semnelor avertizoare, pe şosele, pentru uzul automobiliştilor. Româ-

Căpitanul Filip Iacob

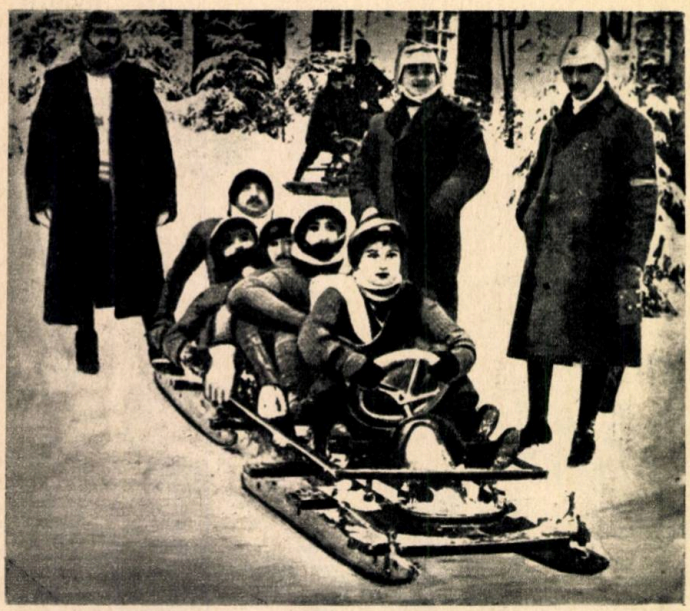

Un bob victorios condus de o femeie!

nia, care a avut reprezentantul său la acest congres, a semnat convenţia respectivă. Dar introducerea acestor semne la noi n-a fost făcută decît în anul 1913. Aveam atunci în ţară 1 300 de automobile şi reglementarea despre care este vorba nu mai putea întîrzia. Primul semn montat la noi a fost cel de pe şoseaua Bucureşti–Ploieşti, la cotitura de la intrarea în comuna Tîncăbeşti.

1908 • PE TRASEUL VESTRUMIAT CU EMULSIE

Un circuit pe un traseu dificil din Capitală a fost organizat de Automobil Clubul Român la 15 aprilie 1908. Ziarele timpului ni-l anunţă astfel: «**Plecarea este de la Hipodrom, în jos spre satul Băneasa, peste un pod de lemn, pe lîngă grădina restaurantului Ene — cine o trece cu viteză prea mare pe aici, ori ajunge în apa lacului, ori în grădina restaurantului — apoi pe cotul şoselei Kiseleff, pe lîngă Velodrom şi din nou la Hipodrom**». Ocolul avea 6 670 de metri şi trebuia parcurs de şase ori, deci în total cursa avea 40 de km. «**S-a alergat bine** — mai spun ziarele — **pentru că traseul întreg fusese vestrumiat** (?) **cu o emulsie specială oferită de domnul Assan**». Emulsia aceasta nu putea fi decît deşeuri de floarea soarelui, de la presa lui Assan. Primul clasat în cursă: Jean Cămărăşescu.

1909 • ÎNCEPE FOTBALUL

Despre introducerea fotbalului în România citim următoarele în revista «**MINERVA LITERARĂ**», la 15 noiembrie 1909: «**Foot-ballul este un joc eminamente**

Cîţiva dintre pionierii fotbalului nostru

Principalii concurenţi la cursa organizată de A.C.R. în 1908

Fază dintr-un meci desfăşurat pe terenul Colentina din Bucureşti

englezesc. El a început a fi practicat şi la noi. În ultimele duminici au avut loc la şosea regulat lupte de foot-ball. Principiile generale ale acestui joc, care contribuie mult la dezvoltarea muşchilor, sînt: două partide se luptă, una ca să intre în ţinta celeilalte cu o minge mare, de piele, umflată cu aer comprimat; alta ca să împiedice intrarea mingii. Mingea nu poate fi lovită decît sau numai cu picioarele, sau numai cu braţul. În anumite momente se admite şi lovirea mingii cu capul». În luna martie 1912 Capitala avea două echipe de fotbal: «Olimpia» şi «Colentina».

1909 • CU BOBUL LA SINAIA

Primele întreceri în sporturile de iarnă au fost organizate la noi în anul 1909, la Sinaia, cînd un... automobilist, Jean Cămărăşescu, a obţinut premiul întîi la sanioară, poziţia pe burtă. Se disputau pe vremea aceea trei discipline: săniuţa, bobul şi schiul. În 1911 cursa de bob a fost cîştigată de o femeie — Mihaela Ghica. Aceasta a fost deci prima femeie campioană la sporturi de iarnă.

1911 • PRIMII ŞOFERI «BREVETAŢI»

În urma stăruinţelor lui Leon Leonida, s-a organizat la Bucureşti prima şcoală de şoferi. Cursurile au început la 16 ianuarie 1911, cu 12 elevi, toţi aceştia fiind «brevetaţi» după trei luni de învăţămînt practic şi teoretic. La sfîrşitul anului 1911 erau în Bucureşti 62 de şoferi autorizaţi, spre marea amărăciune a birjarilor, care-şi vedeau ameninţată existenţa din cauza înmulţirii automobilelor.

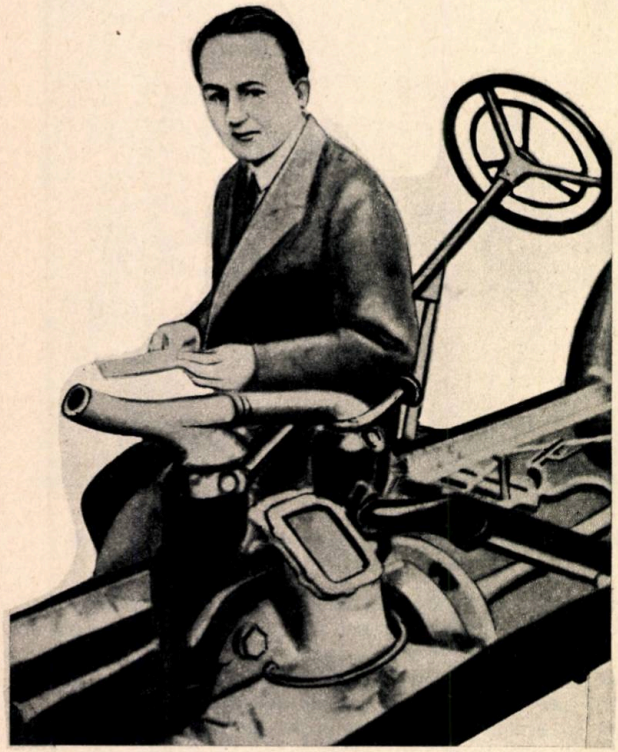

George Constantinescu

1911 • PRIMUL ACCIDENT

Leon Leonida, deţinătorul recordului naţional de viteză, a murit într-un accident de automobil, în vara anului 1911, pe şoseaua dintre Dîrste şi Braşov. Acesta a fost primul accident mortal înregistrat pe căile noastre publice. La 21 iunie 1912 s-a petrecut al doilea accident, mai grav, pe şoseaua Craiova–Tr. Severin. Un automobil a fost surprins de tren, noaptea, la o barieră în apropierea staţiei Pieleşti, omorînd trei persoane. Ziarele au pornit atunci o mare campanie împotriva automobilului, dar fără rezultat.

1911 • «ARENA ROTICELELOR»

Skatingul, sau patinajul cu roticele, cum era denumit la început, a fost introdus la noi în anul 1911. Cronicarii ne spun: «**Amatorii de petreceri sportive au avut plăcerea să aborde noul gen de patinagiu, pe cele trei arene special înfiinţate la Călimăneşti, Bucureşti şi Sinaia**». Era în vara anului 1911 şi «roticelele» făceau furori, dar după cîţiva ani ele aveau să fie abandonate, dispărînd aproape complet. După cel de al doilea război, cînd — mai ales la Bucureşti — s-au înmulţit trotuarele şi străzile cu asfalt, patinele cu roate au fost reluate de către şcolari.

1911 • CĂLARE DE LA BUCUREŞTI LA PARIS

Un infanterist, care era totuşi călăreţ de frunte, a întreprins acum şaizeci de ani un raid călare de la Bucureşti la Paris, stîrnind admiraţia tuturor cercurilor sportive europene. Este vorba de căpitanul Ion N. Păun. El a plecat din Bucureşti la 24 aprilie 1911, călare pe iapa Nonnius şi avînd ca... ataş, o mînză de doi ani. Călăreţul avea 59 de kg, iar bagajul din «ataş», 22 de kg. Distanţa de 3550 de km a fost parcursă în 58 de zile, deci s-a realizat o medie zilnică de 62 de km — un record absolut pentru vremea aceea.

1911 • EXCURSIILE CU AUTOCARELE

Primele excursii colective «motorizate» din ţara noastră au fost organizate în vara anului 1911, cu faimoasele «omnibuze» lansate cu doi ani mai înainte de fabrica «Fiat». Aceste autocare au circulat atunci pe rutele: Bucureşti–Predeal şi Bucureşti–Călimăneşti. Transportau cîte 12 persoane şi bagajele respective, legate pe acoperişul-umbrar. La drum deschis ele circulau cu 25 de km pe oră, în calcul fiind cuprinse şi inevitabilele zeci de pane de cauciuc.

1912 • PRIMELE CAMPIONATE ŞCOLARE

În zilele de 26 şi 27 mai 1912 s-au desfăşurat, pe terenul hipodromului din Bucureşti, primele campionate interşcolare de sporturi atletice — cum au fost intitulate. Recordurile înregistrate la această competiţie: 100 de metri — 13 secunde; 400 de metri — 57 de secunde (ambele cîştigate de Anibal Glodariu); 500 de metri — Eudolf Schmetau — 1 minut şi 30 de secunde; săritura în lungime — 1,41 m; săritura cu prăjina — 2,20 m; aruncarea greutăţii — 9,92 m. Dintre şcoli, prima clasată a fost cea de arte şi meserii, urmată de Liceul Lazăr.

1912 • MARELE «TOURNOI»

Ţara noastră a găzduit, pentru prima dată, un concurs internaţional de scrimă, între 19 şi 25 noiembrie 1912, la Bucureşti. Cei mai buni spadasini şi floretişti din Franţa, Belgia, Italia şi România, s-au întîlnit atunci într-un mare «tournoi», desfăşurat în sala «Majestic». Dinu Cesianu, din partea României, a cîştigat titlul de campion la floretă şi la spadă.

1913 • RUGBY — PRIMUL CAMPIONAT

Despre balonul oval presa bucureşteană vorbea astfel în vara anului 1913: «**De cîtăva vreme au loc în fiecare duminică, pe şoseaua Bonaparte, matchuri demonstrative la un nou sport pentru noi Foot-Ball-Rugby. Acest joc, care se practică cu mult entuziasm în Anglia şi Franţa mai ales, tinde să ia şi la noi proporţii demne de semnalat...**». Primele echipe care s-au format au fost: Sporting Club Român şi Tenis-Club-Român. În aprilie 1914 s-a organizat primul campionat, între cele două cluburi. Rezultatul: 6—3 pentru Tenis-Club-Român.

1914 • MOTOCICLETELE LA START

În ziua de 25 mai 1914 s-a dat startul primei întreceri motocicliste din ţara noastră. Ruta: Bucureşti–Piteşti şi înapoi: 216 km. A fost organizată de societatea «Sborul», a bicicliştilor din Bucureşti. Cîştigătorul întrecerii — Constantin Silişteanu — a realizat o medie orară de 63 de km; mai mult decît onorabil pentru drumurile şi pentru motocicletele de pe atunci.

1920 • ŞCOLARII NOŞTRI LA LONDRA

La prima olimpiadă cercetăşească, organizată la Londra în vara anului 1920, printre participanţi s-au aflat şi 60 de şcolari din România. Olimpiada s-a desfăşurat între 31 iulie şi 6 august. Reprezentanţii noştri au cîştigat următoarele întreceri: lupta cu frînghia (finala cu Franţa); proba de citire a urmelor pe nisip; lupta cu frînghia (finala cu americanii); proba de 500 yarzi. Un elev din Bucureşti, Dinu Răileanu, a primit cea mai mare distincţie, pentru colecţia sa de mărci prezentată în competiţie.

1924 • FEMEILE ÎN COMPETIŢII AUTOMOBILISTICE

În anul 1924 istoria automobilismului românesc consemnează numele primei femei care a participat, în calitate de concurentă, la un raliu. Este vorba de Irina Vulturescu, o pasionată automobilistă, care a cîştigat «**Cupa doamnelor**», oferită «**acelei concurente care, conducînd singură trăsura automobilă, va obţine media cea mai bună pe întregul parcurs**». Raliul respectiv, desfăşurat în zilele de 29 august—2 septembrie, măsura 2 400 de km, pe ruta: Bucureşti–Braşov–Cluj–Arad–Băile Herculane–Bucureşti.

1926 • BUCUREŞTI—PARIS—BUCUREŞTI: 103 ORE

Automobilistul Henri Manu a făcut, în iunie 1926, prima cursă Bucureşti–Paris–Bucureşti, în mers continuu, fără opriri şi fără ridicarea plombelor motorului. La ducere a parcurs cei 2 750 de km în 52 de ore, iar la înapoiere în 51 de ore. A avut un însoţitor, pe N. Constantinescu, şi a schimbat cu acesta volanul din şase în şase ore. Media orară obţinută: 64 de km. După patru ani recordul lui Manu a fost bătut de Bîzu Cantacuzino, care a făcut distanţa Bucureşti–Paris în numai 44 de ore.

1927 • AUTOMOBILUL CONSTANTINESCU

La sfîrşitul lunii iunie 1927, ziarele engleze anunţau prezenţa la Londra a «vedetei» ultimului salon automobilistic de la Paris — maşina inginerului român George Constantinescu, premiată ca cea mai remarcabilă invenţie tehnică din ultimii ani. Acesta era primul automobil fără ambreiaj şi fără diferenţial din lume. Prevăzută cu un motor de 5 CP, maşina dezvolta o viteză de 60 de km pe oră. Constantinescu a pus astfel bazele sistemelor de transmisie automată, folosite astăzi la mai toate tipurile de automobile.

1933 • CAMPIONATUL MONDIAL DE BOB

La Schreiberhau, unde au fost organizate întrecerile internaţionale de bob, la 19 februarie 1933 românii s-au clasat pe locul întîi. Cei doi campioni, erau ofiţerii aviatori Papană şi Hubert. Acesta a fost primul titlu mondial, la sporturile de iarnă, cîştigat de români. Un an mai tîrziu — la 15 februarie 1934 — o altă echipă românească, concurînd la Engelberg, cîştigă al doilea campionat de bob. Laureaţi: inginerul Frim şi Vasile Dumitrescu.

Aviatorii Papană şi Hubert învingători la Schreiberhau

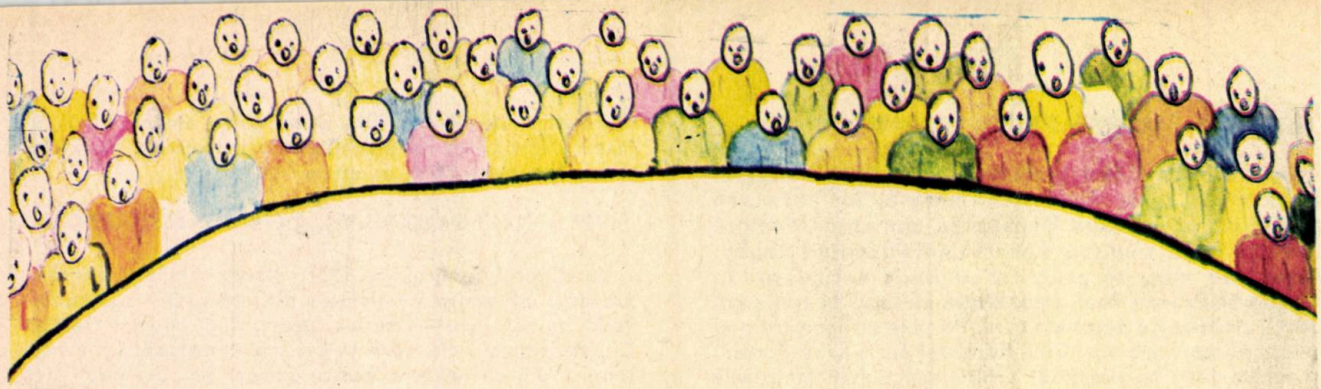

Muscalu Luminița, clasa a VI-a C

Bulumacu Eugenia, clasa a VI-a A

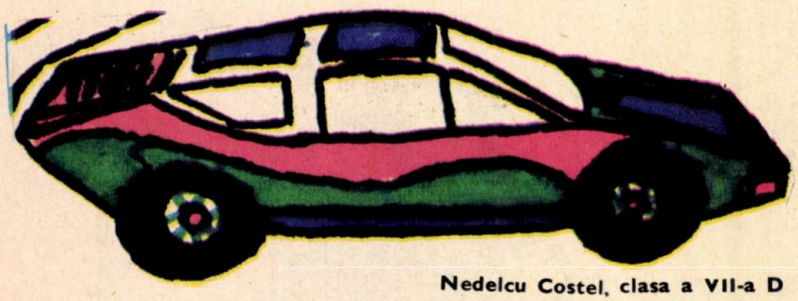

Nedelcu Costel, clasa a VII-a D

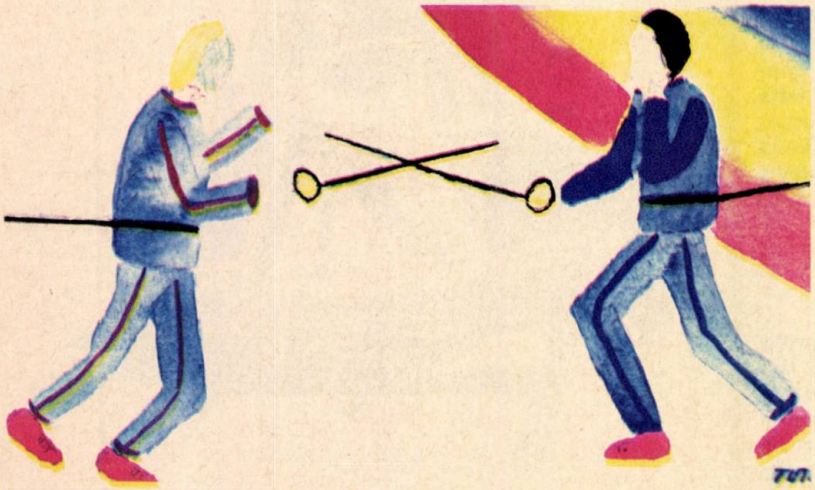

Tutilă Mona, clasa a VI-a B

Caloianu Gabriela, clasa a VI-a A

SPORTUL DESENAT DE COPII

DE LA ȘCOALA GENERALĂ NR. 142 DIN BUCUREȘTI

AL. S POBA C.1

Matache Luiza, clasa a V-a A

OCTOMBRIE — 1970

● 2 Sofia, *Echipele R.D. Germane (m) și U.R.S.S. (f) campioane mondiale de volei* ● 3 Pitești, *Valeria Bufanu 13,0 pe 100 m g;* București, *Elena Ceampelea și M. Gheorghiu — campioni naționali la gimnastică* ● 4 Pitești, *România—Polonia 72—63 la atletism (f);* București, *Judit Dibar și S. Dron campioni internaționali de tenis ai României;* Madrid, *S.U.A. campioană mondială la golf (f)* ● Paris, *Roland Matthes (R.D.G.) primul laureat al Academiei de sport franceze* ●8Viena, *Joel Robert (Belgia) campion mondial de motocros (cl. 250 cmc)* ● 8–11 Sofia, *J.B. de tenis de masă — 4 titluri pentru sportivii români* ● 10 București, *Valeria Bufanu 12,9 pe 100 m g;* Berlin, *G. Pometcu învingător în turneul internațional de box;* Moscova, *T.S.K.A. cîștigă C.C.E. la hochei;* ● 11 București, *România—Finlanda 3—0 în campionatul european de fotbal* ● 14 București, *Echipele de gimnastică ale Japoniei demonstrează în sala Floreasca* ● 18–26 Phoenix (Arizona), *A 40-a ediție a C.M. de tir — două medalii de argint pentru sportivii români* ● 18 București, *C.S.U. Construcții campioană națională pe echipe la tenis; Eddy Merckx cîștigă «Trofeul Super-Prestige» 1970* ● 19 Phoenix, *Echipa României medalie de argint la armă liberă calibru redus 60 focuri culcat* ● 21 București, *Valeria Bufanu 25,9 pe 200 m g, la o zecime de recordul lumii* ● 22–28 Ljubljana, *C.M. de gimnastică* ● 22 Phoenix, *Echipa României — medalie de argint la pistol viteză* ● 23 Paris, *R.H. Russell (Anglia) este reales președinte al A.I.B.A.* ● 23 Melbourne, *Celebrul automobilist Jack Brabham se retrage din activitatea competițională* ● 24 Atena, *Cristos Papanicolau 5,49 m la prăjină — record mondial;* Bonneville (Utah), *Gary Gabelich cu faimoasa sa Blue Bird reușește 1 001,453 km la oră* ● 25 București, *Dinamo București pentru a 14-a oară campioană la polo;* Rovigo, *România—Italia 14—3 la rugby* ● 26 Praga, *Cehoslovacia campioană mondială la ciclobal;* Atlanta (Georgia), *Cassius Clay reintră victorios, întrecîndu-l prin abandon, în repriza a III-a, pe Jerry Quarry.*

OCTOMBRIE — 1972

L	M	Mi	J	V	S	D
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Ene Antoaneta, clasa a V-a A

NOIEMBRIE — 1970

● 3 Tel Aviv, *Politehnica Bucureşti—Hapoel 83—60 la baschet (f) în C.C.E.* ● 5 Bucureşti, *Dinamo—Union Firestone Viena 115—56 la baschet (m) în C.C.E.;* Bucureşti, *A. Mihai, C. Gruiescu, A. Dumitrescu, P. Nedelcea, A. Iliescu, C. Cuţov, V. Zilberman, I. Covaci, H. Stump, P. Cimpeanu şi I. Alexe — campioni naţionali de box* ● 7 Leeds, *Australia—Marea Britanie 12—7 în finala C.M. la rugby XIII* ● 8 Marsilia, *Dinamo Bucureşti eliminată în primul tur al C.C.E. la polo;* Subotiţa, *Maria Alexandru-Eleonora Mihalca, campioane internaţionale de tenis de masă ale Iugoslaviei, la dublu;* Roma, *Argentinianul Carlos Monzon învinge prin K.O. rep. 12 pe Nino Benvenutti (Italia) şi-l deposedează de titlul mondial la categ. mijlocie* ● 8–15 Miskolc, *Campionatele europene de tineret la box — Gh. Ciochină medalie de argint, D. Condurat şi S. Mihalcea medalii de bronz* ● 9 Changa (R.P. Chineză), *Ni Chih-chin, 2,29 m la înălţime;* Suedia, *Göteborg, campioana din 1969 la fotbal, retrogradează din prima divizie* ● 10 Zagreb, *Progresul Bucureşti învinge pe Mladost cu 5—4 şi se califică în semifinalele C.C.E. la tenis de masă* ● 10 Londra, *Henry Cooper devine pentru a 3-a oară campion european la categ. grea învingîndu-l pe Jose Urtain prin K.O.T. rep. 8-a* ● 11 Cardiff, *Tara Galilor—România 0—0 în campionatul european de fotbal* ● 12 Bucureşti, *Politehnica—Hapoel Tel Aviv 93—66 în C.C.E. la baschet (f); C.A.U. Bucureşti campioană naţională pe echipe la atletism* ● 13 Paris, *C. Papanicolau al doilea laureat al Academiei franceze de sport;* Viena, *Union Firestone—Dinamo Bucureşti 80—101 în C.C.E. la baschet (m)* ● 14 Timişoara, *Universitatea—Lokomotiv Zagreb 12—8 în C.C.E. la handbal (f)* ● 15 Bucureşti, *Jucătorii de tenis de masă din R.P. Chineză demonstrează în sala Floreasca;* Londra: *«Lawn Tenis» 1. Newcombe (Australia) şi 6. Ilie Năstase pe lista celor mai buni jucători din lume în 1970;* Bucureşti, *Decebal Cimpeanu din Braşov cu 14 313 lovituri cucereşte «Cupa Sportul» la fotbal* ● 18 Detroit, *Joe Frazier învinge prin K.O. III pe Bob Foster;* ● 19–22 Sofia, *J.B. de scrimă — 4 titluri pentru sportivii români;* ● 20 *Maria Alexandru locul III în clasamentul celor mai bune jucătoare de tenis de masă, alcătuit de Federaţia internaţională* ● 22 Cluj, *România cucereşte «Trofeul Carpaţi» la handbal (m)* ● 23 Bucureşti, *Elisabeta Polihroniade campioană naţională la şah* ● 25–29 Timişoara, *R.D. Germană (13—10 cu România) cîştigă «Trofeul Carpaţi» la handbal (f)* ● 29 Bucureşti, *România—Franţa 3—14 la rugby;* Bucureşti, *Steaua campioană naţională pe echipe la lupte greco-romane.*

NOIEMBRIE 1972

L	M	Mi	J	V	S	D
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

Pepelea Margareta, clasa a VI-a A

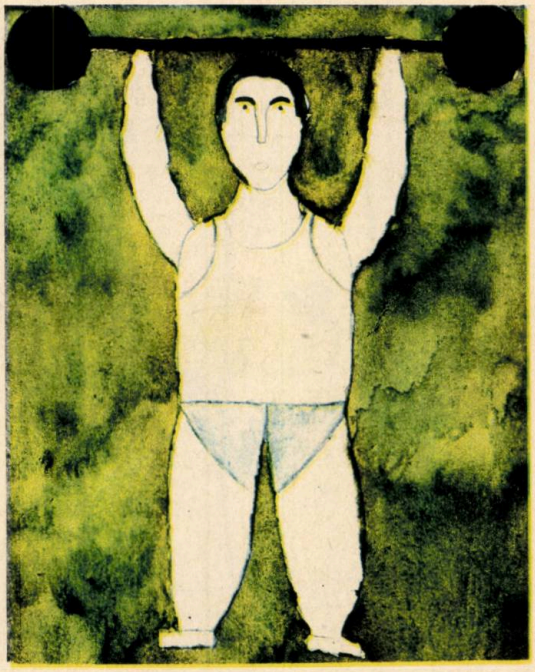

Paraschivescu Elena, clasa a VI-a C

DECEMBRIE — 1970

● 2 Amsterdam, *Olanda—România 2—0 la fotbal;* Stockholm, *Cliff Richey (S.U.A.) cîştigă «Marele premiu F.I.L.T.» la tenis;* Istanbul, *Galatasaray—Steaua 66—61 la baschet în «Cupa cupelor»* ● 3 Bucureşti, *Politehnica—Akademik Sofia 61—59 în C.C.E. la baschet (f);* Sofia, *Akademik—Dinamo Bucureşti 82—56 în C.C.E. la baschet (m)* ● 5 Rostov pe Don, *V. Alekseev ridică 620 kg — record mondial* ● 6 Cartaegna (Columbia), *Cuba—S.U.A. 5—3 în finala C.M. de baseball (amatori);* Bucureşti, *România—R.F.G. 19—11 la handbal (f);* Cluj, *I.E.F.S. campioană naţională la judo;* New York, *John Kelly este ales preşedinte al A.A.U.;* Amsterdam, *Steaua—Deltalloyd AMVJ 3—0 în C.C.E. la volei (m)* ● 7 Paris, *Ni Chih-chin laureat al Academiei franceze de sport;* Stuttgart, *Ancheta I.S.K. îl desemnează pe Pele cel mai bun sportiv al anului* ● 8 Bucureşti, *România—R.F.G. 13—9 la handbal (f);* New York, *C. Clay învinge pe O. Bonavena prin K.O.T. rep. 15* ● 9 Bucureşti, *România—Cehoslovacia 21—16 la handbal (m);* Bucureşti, *Steaua—Galatasaray 72—64 în C.C. la baschet;* Moscova, *U.R.S.S.—Cehoslovacia 1—3 la hochei* ● 10 Bucureşti, *Dinamo—Akademik 90—94 şi echipa bucureşteană este eliminată din C.C.E. la baschet (m);* Sofia, *Akademik—Politehnica 72—62, bucureştencele părăsesc întrecerea C.C.E. la baschet (f)* ● 10–20 Bangkok, *A 6-a ediţie a Jocurilor sportive ale Asiei* ● 11 Bucureşti, *România—Cehoslovacia 12—12 la handbal (m)* ● 13 Bucureşti, *Steaua—Deltalloyd AMVJ Amsterdam 3—0 în C.C.E. la volei (m);* Zagreb, *«U» Timişoara—Lokomotiv 13—7 în C.C.E. la handbal (f); Dinamo campioană de toamnă la fotbal;* Reşiţa, *E. Almer 4:12,1 pe 400 m liber* ● 18 Nitra, *Cehoslovacia—România 10—14 la handbal (f)* ● 19 Ostrava, *Cehoslovacia—U.R.S.S. 0—6 la hochei* ● 20 Berlin, *România (16—12 cu R.D. Germană) cîştigă turneul internaţional de handbal (m);* Belgrad, *Partizan din nou în posesia C.C.E. la polo;* ● 22 Bucureşti, *Ziariştii sportivi români îl desemnează pe E. Merckx cel mai bun sportiv al anului* ● 23 Cluj, *Voinţa Arad (m) şi Progresul Buc. (f) campioane naţionale la tenis de masă* ● 24–27 Istanbul, *J.B. de haltere (două titluri pentru sportivii români)* ● 27–29 Varna, *Bulgaria campioană balcanică la baschet (f)* ● 28 Bucureşti, *Gala laureaţilor la Floreasca: I. Năstase cel mai bun sportiv român al anului, C. Dinu — cel mai bun fotbalist, M. Munteanu — cel mai temerar sportiv şi P. Mărmureanu — Premiul fair-play; Încetează din viaţă după o lungă suferinţă Lilian Board* ● 29 Bucureşti şi Galaţi, *Încep C.E. de juniori (grupa B) la hochei* ● 30 Paris, *«France Footbal» acordă lui Gerd Muller «Balonul de aur».*

DECEMBRIE 1972

L	M	Mi	J	V	S	D
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

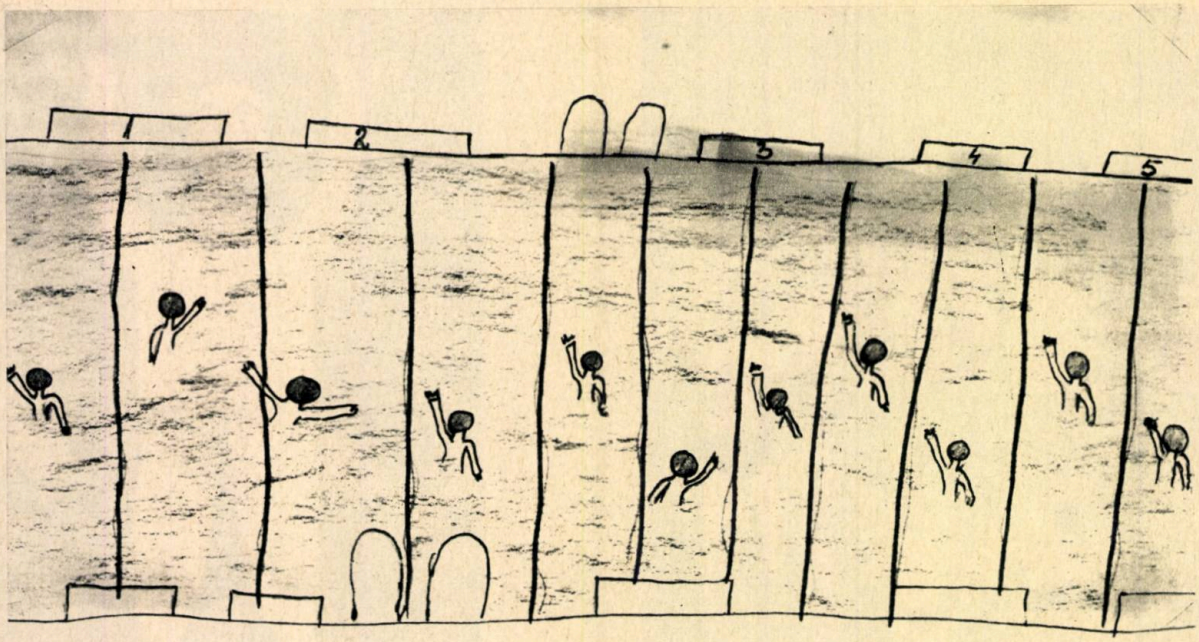

Stancu Amalia, clasa a VI-a A

IANUARIE — 1971

● 2 Miercurea Ciuc, *Primul meci de hochei pe noul patinoar artificial* ● 3 București, *Echipa de juniori a României cîștigă grupa B a C.E. de hochei* ● 5 Las Vegas, *A încetat din viață, în condiții misterioase, Sonny Liston, fost campion mondial de box;* Dnepropetrovsk, *V. Alekseev urcă recordul lumii la 625 kg* ● 8 Leningrad, *Spartak—Steaua 93—54 în «Cupa cupelor» la baschet* ● 13 *V. Alekseev este laureat al Academiei de sport franceze pentru performanțele sale din decembrie 1970* ● 14 București, *Steaua—Spartak Leningrad 77—87 în «Cupa Cupelor» la baschet și bucureștenii părăsesc scena competiției* ● 15 *Eddy Merckx este desemnat de A.I.P.S. cel mai bun sportiv al anului 1970* ● 15–16 Innsbruck, *Echipajul de bob 4 persoane al României (I. Panțuru, I. Zangor, D. Pascu, D. Focșeneanu) — campion al Europei* ● 17 Timișoara, *Universitatea—H.G. Copenhaga 14—10 în C.C.E. la handbal feminin* ● 22 Praga, *Ziarul Ceskoslovenski sport atribuie lui Jean Claude Nallet (Franța) și Renatei Meissner (R.D. Germană) tradiționalii «pantofi de aur» recompensînd pe cei mai buni alergători ai sezonului 1970;* Stockholm, *Hellas—Steaua 12—11 în C.C.E. la handbal masculin;* Lausanne, *A încetat din viață Roger Coulon, președintele Federației internaționale de lupte* ● 24 București, *Dan Iuga realizează 386 p din 400 posibile la pistol cu aer comprimat, la numai un punct de recordul lumii;* Cervinia, *Echipajul italian (Gaspari-Armano) — campion mondial la bob două persoane* ● 25 Allahabad, *Petre Mărmureanu cîștigă concursul internațional de tenis* ● 28 Las Vegas, *S.U.A.—U.R.S.S. 5—6 în tradiționala întîlnire a selecționatelor de box amator;* Paramaribo (Surinam), *Pele susține cel de al 1000-lea meci din cariera sa;* Monte Carlo, *Ove Andersson (Suedia) și David Stone (Anglia) cîștigă cea de a 40-a ediție a tradiționalului raliu automobilistic.*

IANUARIE 1972

L	M	Mi	J	V	S	D
					1 (33–238)	2 (32–237)
3 (31–236)	4 (30–235)	5 (29–234)	6 (28–233)	7 (27–232)	8 (26–321)	9 (25–230)
10 (24–229)	11 (23–228)	12 (22–227)	13 (21–226)	14 (20–225)	15 (19–224)	16 (18–223)
17 (17–222)	18 (16–221)	19 (15–220)	20 (14–219)	21 (13–218)	22 (12–217)	23 (11–216)
24 (10–215)	25 (9–214)	26 (8–213)	27 (7–212)	28 (6–211)	29 (5–210)	30 (4–209)
31 (3–208)						

În paranteze, numărul zilelor pînă la J.O. de iarnă și, respectiv, de vară

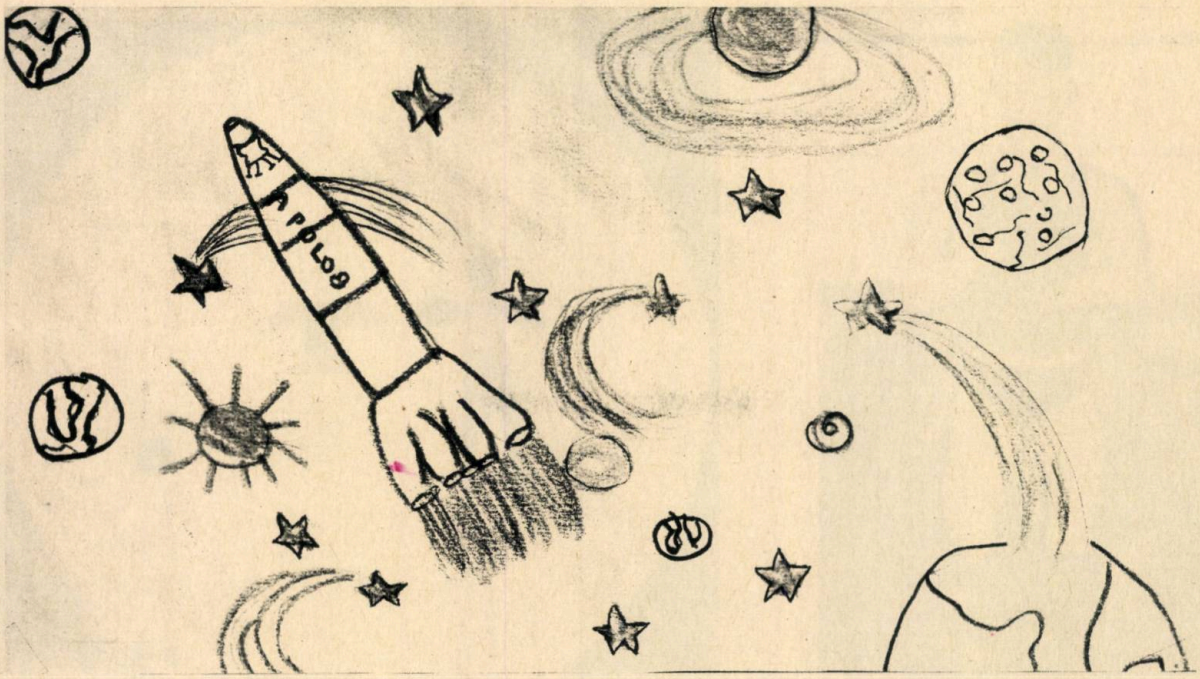

Cîmpeanu Radu, clasa a V-a B

FEBRUARIE — 1971

● 1 București, *Campionatele internaționale de judo ale României, Ionel Lazăr învinge pe Al. Voloșov (U.R.S.S.) — campion european la cat. 80 kg;* Cervinia, *Echipajul secund al Elveției (Rene Stadler) campion mondial la bob 4 persoane;* Ostrava, *Maria Alexandru campioană internațională a Cehoslovaciei, la tenis de masă;* Omaha (S.U.A.), *Ilie Năstase învinge în 3 seturi pe C. Richey, cîștigînd turneul internațional de tenis* ● 2 Leningrad, *Nina Statkievici (U.R.S.S.) — campioană europeană la patinaj viteză; John Kinsella (S.U.A.) primește «Trofeul Sullivan»* ● 3 München, *A fost definitivat programul J.O. de vară din 1972;* Copenhaga, *H.G. Copenhaga—«U» Timișoara 10—6 în C.C.E. la handbal (f) și campioana României este eliminată din competiție* ● 4 București, *Steaua—Hellas Stockholm 18—10 în C.C.E. la handbal (m)* ● 6 București, *Progresul—Start Praga 3—5 în C.C.E. la tenis de masă (f) și formația bucureșteană iese din competiție* ● 6–7 Helsinki, *Nina Statkievici, campioană mondială la patinaj viteză* ● 6 *Cosmonautul american Alan Shepard joacă golf și aruncă suliița pe lună!* ● 7 Richmond, *I. Năstase învinge pe John Newcombe, cîștigătorul Wimbledon-ului în 1970* ● 7–14 Sapporo, *Săptămîna preolimpică a sporturilor de iarnă* ● 7 Lausanne, *A încetat din viață Hans Baumann, președintele Federației internaționale de handbal* ● 8 Richmond, *I. Năstase întrece și pe Ashe, cucerind cel de al doilea turneu din circuitul american; Michele Jacot (Franța) laureată a Academiei franceze de sport* ● 10 Iași, *Penicilina—Dinamo Moscova 1—3 în C.C.E. la volei (f)* ● 13–14 București, *27 de recorduri la campionatele naționale de atletism în sală;* Göteborg, *Ard Schenk (Olanda) campion mondial la patinaj viteză* ● 18 București, *Steaua—Burevestnik Alma Ata 2—3 în C.C.E. la volei (m)* ● 20–21 Reșița, *E. Almer 4:11,9—400 m liber în cadrul campionatelor internaționale de înot ale României* ● 21 Karlovac, *Partizan Bjelovar—Steaua 19—14 în C.C.E. la handbal (m)* ● 23–28 Lyon, *C.M. de patinaj artistic* ● 24 Alma Ata, *Burevestnik—Steaua 3—0 în C.C.E. la volei (m) și formația bucureșteană este eliminată din Cupă* ● 26 Paris, *Richard Szurkowski (Polonia) laureat al Trofeului Fair-play atribuit de A.I.P.S. și U.N.E.S.C.O.* ● 27–28 București, *C. Corbu 16,64 m—triplusalt în cadrul «Cupei de cristal» la atletism* ● 27 Brighton, *Maria Alexandru triplă campioană internațională a Angliei, la tenis de masă.*

FEBRUARIE 1972

L	M	Mi	J	V	S	D
	1 (2–207)	2 (1–206)	3 (205)	4 (204)	5 (203)	6 (202)
7 (201)	8 (200)	9 (199)	10 (198)	11 (197)	12 (196)	13 (195)
14 (194)	15 (193)	16 (192)	17 (191)	18 (190)	19 (189)	20 (188)
21 (187)	22 (186)	23 (185)	24 (184)	25 (183)	26 (182)	27 (181)
28 (180)	29 (179)					

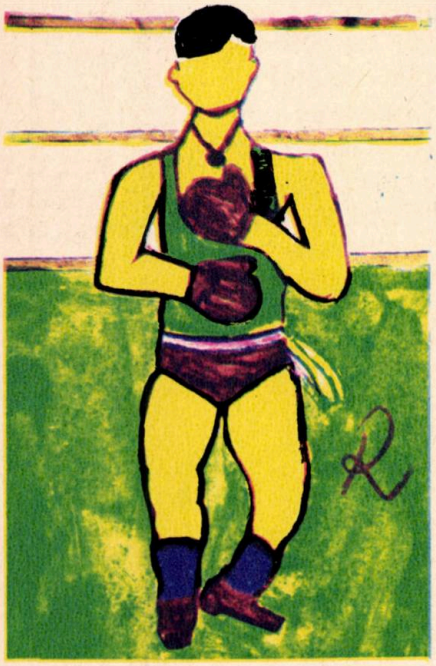

Dorobanțu Nicolae, clasa a VII-a

Bulumacu Nina, clasa a VI-a A

MARTIE — 1971

● 4 Apeldoorn (Olanda), *Belgienii R. Vermiere (amatori) și R. de Vlaeminck (profesioniști) campioni mondiali la ciclocros; Penicilina Iași campioană națională la volei (f)* ● 5 *Dinamo București campioană națională la baschet (m)* ● 5—7 Haemeelinna (Finlanda), *C.M. de biatlon* ● 6 Torino, *Echipa Steaua (Ecaterina Stahl, Ileana Drîmbă, Olga Szabo și Ana Pascu) cîștigă «Cupa Europei» la floretă* ● 7 *Hocheiștii români cîștigă grupa C în Olanda și se califică pentru grupa B a campionatului mondial;* București, *Elena Moiș și Gh. Fazekas campioni naționali la patinaj artistic* ● 8 New York, *Meciul secolului. Joe Frazier bate la puncte pe Cassius Clay;* Hampton (S.U.A.), *Ilie Năstase îl învinge pe Graebner și cîștigă al treilea turneu de tenis din circuitul american* ● 11—14 Poiana Brașov, *Campionatele naționale de schi; Anne Marie Proell (Austria) cîștigă «Cupa Mondială» la schi* ● 13—14 Sofia, *C.E. de atletism în sală, Ileana Silai, C. Corbu medalii de argint, Viorica Viscopoleanu, Cornelia Popescu și V. Sărucan medalii de bronz;* Paris, *S.C. Melun cucerește «Cupa Europei» la floretă (m)* ● 14 Paris, *Ondrej Nepela laureat al Academiei franceze de sport;* Budapesta, *C.C.E. la tenis de masă (f) intră în posesia echipei Institutului de statistică din Budapesta; Gustavo Thoeni (Italia) cîștigă «Cupa Mondială» la schi* ● 15 București, *Scor egal în meciul de baraj cu Fl. Gheorghiu (5—5) și Victor Ciocîltea rămîne campion al țării la șah; Elveția ocupă primul loc în grupa B și se califică pentru seria așilor hocheiului mondial;* Inzell, *Ard Schenk stabilește un excepțional record pe distanța de 10 000 m (patinaj viteză) — 14:55,9;* Anvers, *Jean Piere Monsere, campion mondial de ciclism se accidentează mortal* ● 16—21 Meziborl, *C.E. de tir în sală, Edda Baia medalie de aur (pușcă cu aer comprimat) și Anișoara Matei medalie de argint (pistol)* ● 19 Cleveland, *K. Isaksson (Suedia) sare 5,41 m la prăjină — record mondial de sală* ● 20 Reșița, *E. Almer înoată 1 500 m în 16:34,2 — cea mai bună performanță din istoria înotului românesc;* New York, *Rod Laver triumfă în turneul campionilor;* ● 21 Sliven, *Al 15-lea Cros balcanic;* San Sebastian, *Dave Bedford — locul I în «Crosul Națiunilor»* ● 26—28 București, *România—Polonia 91—89 la înot* ● 28 Ames (S.U.A.), *Dave Edgar cu 44,7 pe 100 yarzi, cel mai rapid înotător din lume.*

MARTIE 1972

L	M	Mi	J	V	S	D
		1 (178)	2 (177)	3 (176)	4 (175)	5 (174)
6 (173)	7 (172)	8 (171)	9 (170)	10 (169)	11 (168)	12 (167)
13 (166)	14 (165)	15 (164)	16 (163)	17 (162)	18 (161)	19 (160)
20 (159)	21 (158)	22 (157)	23 (156)	24 (155)	25 (154)	26 (153)
27 (152)	28 (151)	29 (150)	30 (149)	31 (148)		

Neagu Constanța, clasa a VI-a B

APRILIE — 1971

● 2 Dortmund, *V.f.L. Gummersbach, învinge Steaua (17—16) în finala C.C.E. (m) la handbal;* Montevideo, *Brazilia cîștigă al 24-lea campionat sud-american de baschet (m)* ● 3 București, *Franța cucerește «Trofeul Gaudini» la floretă (m);* Geneva, *Hocheiștii sovietici pentru a 11-a oară campioni ai lumii* ● 4 Bratislava, *Spartak Kiev—Ferencvaros Budapesta 11—9 în finala C.C.E. la handbal (f)* ● 5 Nisa, *Ilie Năstase—Jan Kodes 3—0 în finala turneului internațional de tenis* ● *7 Steaua campioană națională la volei (m);* Nagoya, *Sportivii chinezi cuceresc 4 titluri mondiale la tenis de masă* ● 10 Casablanca, *Echipa României — locul I în «Cupa țărilor latine» la handbal;* Paris, *Joe Frazier laureat al Academiei franceze de sport* ● 11 București, *România—Italia 32—6 la rugby;* București, *Dinamo campioană națională la hochei;* Praga, *U.R.S.S. — campioană mondială studențească la handbal (România pe locul III)* ● 12 Monte Carlo, *I. Năstase la a doua victorie (3—1 cu Okker) în turneele de pe Riviera franceză; Dinamo Moscova cucerește C.C.E. la volei (f) iar T.T.T. Daugava Riga pentru a 11-a oară C.C.E. la baschet (f);* ● 16—24 București, *Finalele campionatelor naționale de box* ● 17—18 București, *Finalele campionatelor naționale de judo* ● 17 Halle. *Roland Matthes (R.D.G.) 56,1 la 100 m delfin — record european (!), iar echipa R.D. Germane întrece pe cea a U.R.S.S. cu 183—161* ● 18 Paris, *Ileana Drîmbă — locul I la «Trofeul Leon Jeanty» (floretă)* ● 21 Novisad, *România—Iugoslavia 1—0 la fotbal* ● 23—25 București, *Campionatele internaționale de gimnastică ale României* ● 22—26 Sofia, *14 titluri pentru sportivii români la J.B. de tir* ● 24 București, *Argentina Menis (60,04) prima aruncătoare de disc din România care trece de 60 de metri* ● 24—25 București, *Campionatele internaționale de sărituri ale României* ● 26, *Politehnica București campioană națională la baschet (f);* Tokio, *Japonia (3—2) elimină Australia din «Cupa Davis»* ● 28—30 Miercurea Ciuc, *Campionatele internaționale de patinaj artistic ale României* ● 30 Londra, *Australianca Shane Gould (58,9 — 100 m liber) egalează cel mai vechi record mondial, iar Karen Moras 4:22,6 — 400 m liber, nou record mondial.*

APRILIE 1972

L	M	Mi	J	V	S	D
					1 (147)	2 (146)
3 (145)	4 (144)	5 (143)	6 (142)	7 (141)	8 (140)	9 (139)
10 (138)	11 (137)	12 (136)	13 (135)	14 (134)	15 (133)	16 (132)
17 (131)	18 (130)	19 (129)	20 (128)	21 (127)	22 (126)	23 (125)
24 (124)	25 (123)	26 (122)	27 (121)	28 (120)	29 (119)	30 (118)

Mihai Marian, clasa a VI-a B

MAI — 1971

● 1 Piteşti, *Olimpia Cataramă 60,50 m — la aruncarea discului (record);* Londra, *Shane Gould (2:06,5 — 200 m liber) pentru prima oară recordmană mondială* ● 2 Bucureşti, *Debut în «Cupa Davis»: România—Olanda 5—0;* Titograd, *J.B. de box se încheie cu un succes (6 titluri) al pugiliştilor iugoslavi* ● 4 München, *Se deschide al 35-lea congres al A.I.P.S.;* Paris, *Polonezul Ryszard Szurkowski primeşte Trofeul fair-play «Pierre de Coubertin» 1970* ● 5 *Ungaria cîştigă «Cupa ligii europene» la tenis de masă* ● 8, *Arsenal Londra realizează eventul campionat–cupă* ● 9 Bucureşti, *Echipa României — locul I în turneul internaţional de polo;* Viena, *Handbalistele române cîştigă (16—9) barajul cu echipa U.R.S.S., calificîndu-se pentru turneul final al C.M.;* 9 Torino, *Trăgătorii români cuceresc din nou «Cupa ţărilor latine şi Greciei» şi-şi adjudecă definitiv trofeul;* Montevideo, *Brazilia campioană sud-americană la volei (m)* ● 10 Paris, *Shane Gould laureată a Academiei franceze de sport* ● 13 Bucureşti, *România—Spania 94—84 la baschet (m)* ● 14—16 Bucureşti, *Campionatele naţionale de haltere* ● 15 Tel Aviv, *România—Israel 5—0 în turul II al «Cupei Davis»;* Madrid, *Viktor Klimenko campion al Europei la gimnastică* ● 16 Bratislava, *Cehoslovacia—România 1—0 în «Cupa Europei» la fotbal* ● 19 Sarajevo, *Echipele României campioane balcanice la volei* ● 21 Roma, *Ileana Silai (2:02,8 — 800 m) cucereşte «Trofeul Lilian Board»;* Praga, *R. Szurkowski (Polonia), pentru a doua oară consecutiv şi echipa U.R.S.S. cîştigă «Cursa Păcii»;* Katowice, *Baschetbaliştii români se califică pentru turneul final al C.E.;* Atena, *Chelsea—Real Madrid 2—1 în rejucarea finalei «Cupei cupelor»* ● 27—30, Constanţa, *Finalele campionatelor naţionale de lupte libere* ● 27 Moscova, *Dumitrache în echipa de fotbal a Europei la meciul de adio al lui Iaşin;* ● 29 Galaţi, *Ildiko Jijic şi echipa feminină a României — campioane europene (junioare) la popice; Steaua campioană naţională la handbal (m)* ● 30, *Petrolul Ploieşti campioană a ţării la gimnastică (f);* Sao Paulo, *Baschetbalistele sovietice pentru a 4-a oară campioane ale lumii.*

MAI 1972

L	M	Mi	J	V	S	D
1	2	3	4	5	6	7
(117)	(116)	(115)	(114)	(113)	(112)	(111)
8	9	10	11	12	13	14
(110)	(109)	(108)	(107)	(106)	(105)	(104)
15	16	17	18	19	20	21
(103)	(102)	(101)	(100)	(99)	(98)	(97)
22	23	24	25	26	27	28
(96)	(95)	(94)	(93)	(92)	(91)	(90)
29	30	31				
(89)	(88)	(87)				

Moraru Ion, clasa a VI-a B

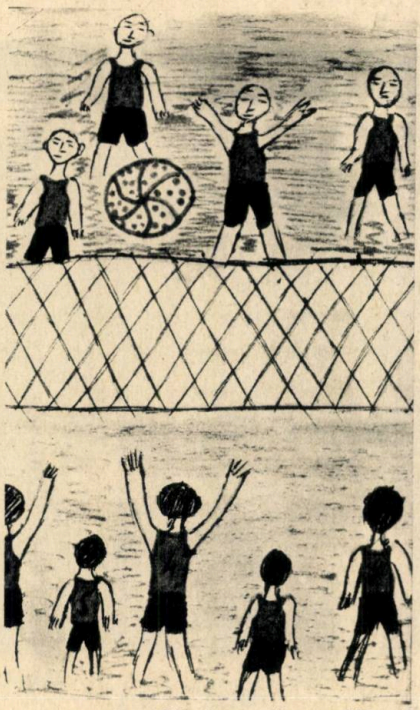

Dan Mariana, clasa a VI-a A

Stancu Amalia, clasa a VI-a A

IUNIE — 1971

● 2 Londra, *Ajax—Panathinaikos 2—0 în finala C.C.E. la fotbal* ● 5 București, *Se inaugurează bazinul acoperit de sărituri de la «23 August»* ● 6—9 București, *Campionatele internaționale ale României și «Marele premiu Carpați» la tir;* București, *Aurel Zahan (204 meciuri, 205 goluri timp de 15 ani în echipa națională de polo) se retrage din activitatea competițională;* Roma, *Italia—Sel. Europei 64—96 la baschet (m);* Schielleiten (Austria), *Ilona Gusenbauer 1,90 m la înălțime;* Paris, *Jan Kodes îl învinge (3—1) pe I. Năstase în finala turneului de la Roland Garros* ● 10, *Gosta Pettersson (Suedia) cîștigă «Il Giro»* ● 11—13 Timișoara, *Finalele campionatelor naționale de lupte greco-romane* ● 12 Lima, *Nacional Montevideo cîștigă (2—0) meciul de baraj cu Estudiantes La Plata și devine campioană a Americii de Sud la fotbal;* Edinburg, *Dave Bedford (Anglia) 13:22,2 pe 5 000 m — record european* ● 13 București, *România—Iugoslavia 4—1 în turul III al «Cupei Davis»;* Torino, *Carol Corbu, 17,12 m la triplu salt (record);* Le Mans, *Helmuth Marko (Austria) și Guy Lennep (Olanda) pe un Porsche 917 cîștigă cea de a 39-a ediție a tradiționalei curse automobilistice de 24 de ore; Den Hertog (Olanda) pe locul I în «Turul Angliei»* ● 12—13 Snagov, *Finalele campionatelor naționale de caiac-canoe* ● 17, *Universitatea București campioană la handbal (f)* ● 19 Madrid, *Cinci medalii de bronz și 4 medalii de argint pentru boxerii români la C.E.;* Magdeburg, *Alex. Szabo joacă al 200-lea meci în naționala de polo* ● 20, *Steaua campioană națională la rugby* ● 22 Londra, *I. Năstase eliminat (de Goven) în turul II la Wimbledon* ● 25—26 Praga, *Atletele românce (Silai 2:01,6 — 800 m, C. Popescu 1,86 m — înălțime, V. Bufanu 13,0 — 100 mg, Manoliu 60,10 m — disc) învinge echipa Cehoslovaciei cu 73—57* ● 25—27 Belgrad, *Elena Ceampelea și P. Mihaiuc campioni balcanici la gimnastică* ● 25 Eugene (Oregon), *R. Milburn 13,0 pe 120 y garduri* ● 27, *VZKG Ostrava și DSC Duisburg (f) au cucerit «Cupele campionilor europeni» la tenis de masă; Dinamo București pentru a 6-a oară campioană a țării la fotbal* ● 19—26 Sofia, *Ploaie de recorduri mondiale la C.E. de haltere; V. Alekseev 630 kg.*

IUNIE 1972

L	M	Mi	J	V	S	D
			1	2	3	4
			(86)	(85)	(84)	(83)
5	6	7	8	9	10	11
(82)	(81)	(80)	(79)	(78)	(77)	(76)
12	13	14	15	16	17	18
(75)	(74)	(73)	(72)	(71)	(70)	(69)
19	20	21	22	23	24	25
(68)	(67)	(66)	(65)	(64)	(63)	(62)
26	27	28	29	30		
(61)	(60)	(59)	(58)	(57)		

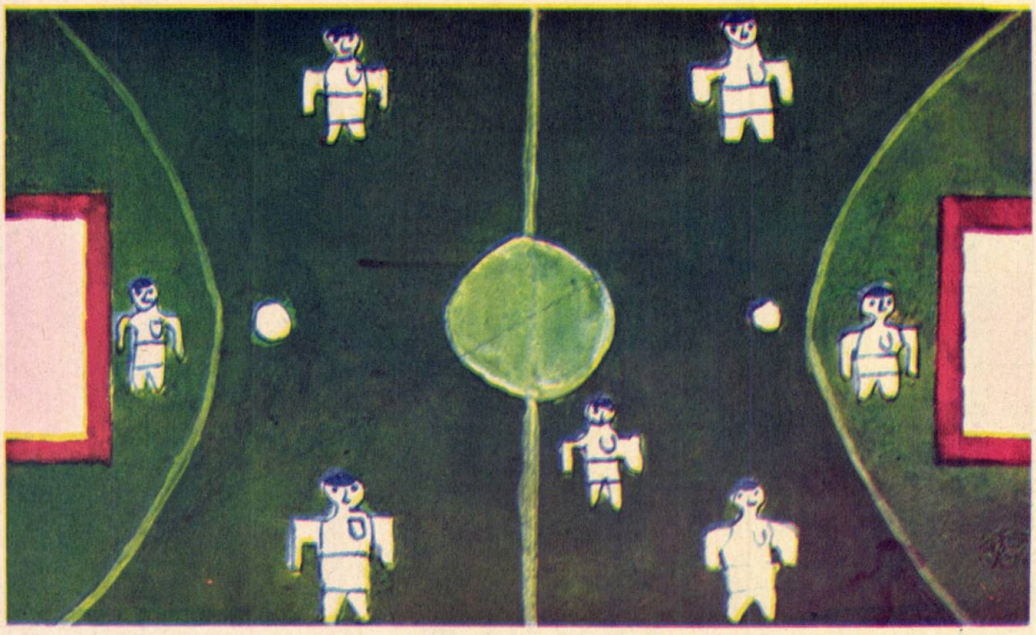

Dumitru Constantin clasa a VI-a A

IULIE — 1971

● 2—4 Constanța, *Turneul internațional de lupte al României*; ● 2 Londra, *Federația internațională de tenis hotărăște: din 1972, «Cupa Davis» fără challenge-round*; ● 4 Londra, *Evonne Goolagong și John Newcombe (pentru a doua oară consecutiv) cîștigă turneul de tenis de la Wimbledon*; ● 4 București, *Steaua (3—2 cu Dinamo) cucerește pentru a 11-a oară Cupa României la fotbal*; ● 4 Istanbul, *Constantin Ciocan și echipa României învingători în «Turul Turciei»*; ● 4 Budapesta, *Argentina Menis 61,08 m (record) la aruncarea discului*; ● 4 Bratislava, *Poloiștii români victorioși în «Cupa Dunării»*; ● 3—4 Berkeley, *Scor egal (186—186) în meciul atletic S.U.A.—U.R.S.S. (Pat Matzdorf 2,29 m, record mondial, la înălțime)*; ● 7 Geneva, *Tragere la sorți în cupele europene la fotbal*; ● 9 Santa Clara, *Shane Gould 4:21,2 (rec. mondial) pe 400 m liber*; ● 10—11 Snagov, *Tradiționala regată de caiac-canoe*; ● 5—16 Viena, *C.M. de scrimă și Ana Pascu — «bronz» la floretă*; ● 11 Udenn, *Atletele române învingă Franța și Olanda*; ● 3—11 Atena, *Fotbaliștii greci cîștigă Cupa Balcanică*; ● 7—11 Zagreb, *Echipele de tenis ale României — campioane balcanice*; ● 4—11 Atena, *Șahiștii români,— primii în Balcani*; ● 10 Stuttgart, *Hildegard Falck 1:58,3 (rec. mondial) pe 800 m*; ● 16—18 Sofia, *J.B. de ciclism*; ● 17—18 Durham, *S.U.A.—Africa 111—78 la atletism* ● 16—18 București, *România—R.F. a Germaniei 5—0 în «Cupa Davis»*; ● 17, *Tragerea la sorți pentru C.M. de fotbal din 1974*; ● 17—31 Moscova, *Întrecerile celei de a 5-a Spartachiade a popoarelor U.R.S.S.*; ● 18 Paris, *Eddy Merckx cîștigă (a 3-a oară consecutiv) al 58-lea «Tur al Franței»*; ● 16—25 Kingston, *Jocurile sportive ale Americii Centrale și Caraibilor* ● 19 Atena, *Au început lucrările celei de a 11-a sesiuni internaționale a Academiei Olimpice* ● 23—25 Satu Mare, *Baschetbalistele junioare ale României campioane balcanice*; ● 24 Moscova, *V. Alekseev 640 kg la trei stiluri — record mondial*; ● 24—25 București, *Campionatele naționale de atletism*; ● 26 Houston, *Cassius Clay învinge prin K.O.T. în repriza a 12-a pe Jimmy Ellis.*

IULIE 1972

L	M	Mi	J	V	S	D
					1 (56)	2 (55)
3 (54)	4 (53)	5 (52)	6 (51)	7 (50)	8 (49)	9 (48)
10 (47)	11 (46)	12 (45)	13 (44)	14 (43)	15 (42)	16 (41)
17 (40)	18 (39)	19 (38)	20 (37)	21 (36)	22 (35)	23 (34)
24 (33)	25 (32)	26 (31)	27 (30)	28 (29)	29 (28)	30 (27)
31 (26)						

Neguț Catela, clasa a V-a A

AUGUST — 1971

● 1 Paris, *Michel Rousseau corectează recordul Europei (52,7) la 100 m liber;* ● 1—12 Cali (Columbia), *Jocurile Panamericane;* ● 2 Porto Alegre, *Brazilia întrece Cehoslovacia cu 4—1 și se califică în finala interzonală a «Cupei Davis»;* ● 3 New Delhi, *România (4—1 cu India) este a dpua finalistă interzonală a «Cupei Davis»;* ● 5—8 București, *Campionatele naționale de înot ale României;* ● 5 Vichy, *Suedia cucerește «Cupa Galea» la tenis;* ● 5 Cali, *Don Quarrie (Jamaica) 19,8 pe 200 m;* ● 6 Cali, *Cubanezul Pedro Perez Duenas sare 17,40 m (rec. mondial) la triplusalt;* ● 8, *U.R.S.S. campioană europeană la baschet junioare;* ● 4—8 Luxemburg, *C.E. de tenis;* ● 10—15 Helsinki, *Cornelia Popescu, Csaba Dosa (argint) și Carol Corbu (bronz) la C.E. de atletism;* o 13—15 Snagov, *Trei titluri pentru sportivii români la C.E. de caiac-canoe (juniori);* ● 13—15 Rotterdam, *C.E. de înot (juniori);* ● 13—15 Copenhaga, *Echipajul de schif 4+1 (Ioana Tudoran, Mitana Botez, Elisabeta Lazăr, Doina Bardaș, Ștefania Borisov) — campion european;* ● 18 Atena, *Elvețianul Hug — campion mondial la șah juniori;* ● 16—20 Uppsala, *Juniorii români pe locul III la C.M. de pentatlon modern* ● 19—22 București, *Victorie categorica a sportivilor noștri în cea de a 3-a Balcaniadă de natație;* ● 18—22 Vidin, *Bulgaria — campioană balcanică la baschet, iar echipa română pe ultimul loc (!);* ● 18—22 Copenhaga, *C.E. de canotaj (m);* ● 17—23 Ostende, *C.E. de tenis de masă pentru juniori;* ● 21—23 Sao Paulo, *Victorie senzațională cu 3—2 asupra Braziliei, și echipa României (Ilie Năstase—Ion Țiriac) se califică pentru a doua oară în challenge-round-ul Cupei Davis;* ● 25—30 Cecina, *Voleibalistele noastre junioare pe locul doi la C.E.;* ● 22—29 Suhl, *Medalii de argint (3) și bronz (1) pentru trăgătorii români la C.E.;* ● 26—29 Belgrad, *C.M. de caiac-canoe — două titluri mondiale pentru reprezentanții noștri;* ● 25—31 Varese, *C.M. de ciclism;* ● 26—29 Houston, *M. Spitz înoată 55,0 (rec. mondial) la 100 m delfin în cadrul campionatelor S.U.A.;* ● 28—29 Uppsala și Bratislava, *U.R.S.S. (m) și R.D. Germană (f) cîștigă «Cupa Europei» la înot.*

AUGUST 1972

L	M	Mi	J	V	S	D
	1	2	3	4	5	6
	(25)	(24)	(23)	(22)	(21)	(20)
7	8	9	10	11	12	13
(19)	(18)	(17)	(16)	(15)	(14)	(13)
14	15	16	17	18	19	20
(12)	(11)	(10)	(9)	(8)	(7)	(6)
21	22	23	24	25	26	27
(5)	(4)	(3)	(2)	(1)		
28	29	30	31			

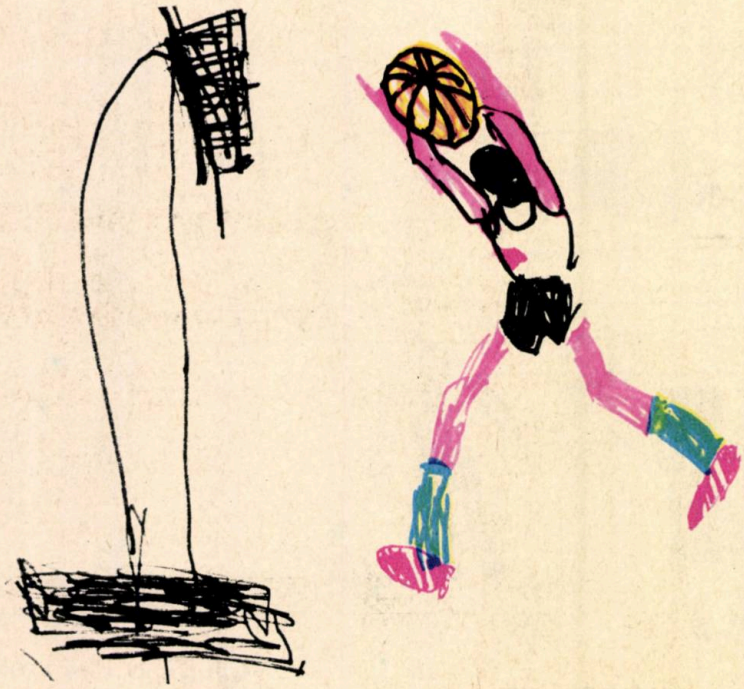

Vilara Radu, clasa I A, şcoala generală nr 85

SEPTEMBRIE — 1971

● 1—5 Sofia, *campionatele mondiale de lupte greco-romane (Gh. Stoiciu şi N. Martinescu) medalii de argint;* Barcelona, *Ungaria campioană europeană la polo juniori (formaţia României s-a clasat a patra)* ● 3—5 Leipzig, *R.D. Germană—S.U.A. 123—121 la înot!; Zagreb, România (femei) şi Iugoslavia (bărbaţi) campioane balcanice la atletism* ● 4 Viena, *Ilona Gusenbauer — noua recordmană a lumii la săritura în înălţime cu 1,92 m;* Lake Geneva, *reprezentativa de box a României a întrecut selecţionata S.U.A. cu 6—5* ● Ciudad de Mexico, *Danemarca pentru a doua oară campioană mondială la fotbal feminin; T.S.K.A. Moscova (7—0 şi 3—3 cu Dukla Jihlava) cucereşte C.C.E. la hochei pe gheaţă* ● 6 Paris, *Juha Vaatainen (Finlanda) laureat al Academiei franceze pentru luna august* ● 10—12 Minsk, *S.U.A.—U.R.S.S. 342—205 p la înot* ● 10—19 Essen, *U.R.S.S. campioană europeană la baschet masculin* ● 11 Albany, *pugiliştii români din nou învingători în faţa celor americani (9—2)* ● 11—13 Atena, *poloiştii români campioni balcanici la juniori* ● 14 Bruxelles, *Racing Club Paris cîştigă C.C.E. la tenis de cimp* ● 15 New York, *Stan Smith îl învinge pe Jan Kodes în finala de tenis de la Forest Hills;* Moscova *îşi depune candidatura pentru organizarea J.O. din 1980* ● 15—20 Belgrad, *campionatele balcanice de călărie* ● 16—19 Skoplje, *campionatele balcanice de lupte* ● 18 Luxemburg, *s-au încheiat lucrările celei de a 71-a sesiuni a C.I.O.* ● 18—19 Bucureşti, *ediţia a XX-a — jubiliară — a «internaţionalelor» de atletism s-a desfăşurat sub o ploaie torenţială. Şi totuşi: Ileana Silai 2:01,4 pe 800 m, Valeria Bufanu 12,9 s pe 100 mg;* Kiev, *U.R.S.S. învinge R.F. a Germaniei la atletism (181—166)* ● 20—26 Bologna, *C.M. de tir cu arme de vînătoare (Gh. Florescu medalie de argint)* ● 20—27 Lima, *numeroase recorduri la campionatele mondiale de haltere* ● 22 Helsinki, *România întrece Finlanda în campionatul european de fotbal (4—0);* Torino, *Voleibaliştii îşi încep disputele din cadrul campionatului european. În final echipa României a ocupat locul trei* ● 24—30 Hvar, *trofeul Jadran la polo (România locul IV)* ● 29 *Toate cele patru formaţii româneşti se califică în turul doi al competiţiilor europene de fotbal.*

SEPTEMBRIE 1972

L	M	Mi	J	V	S	D
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

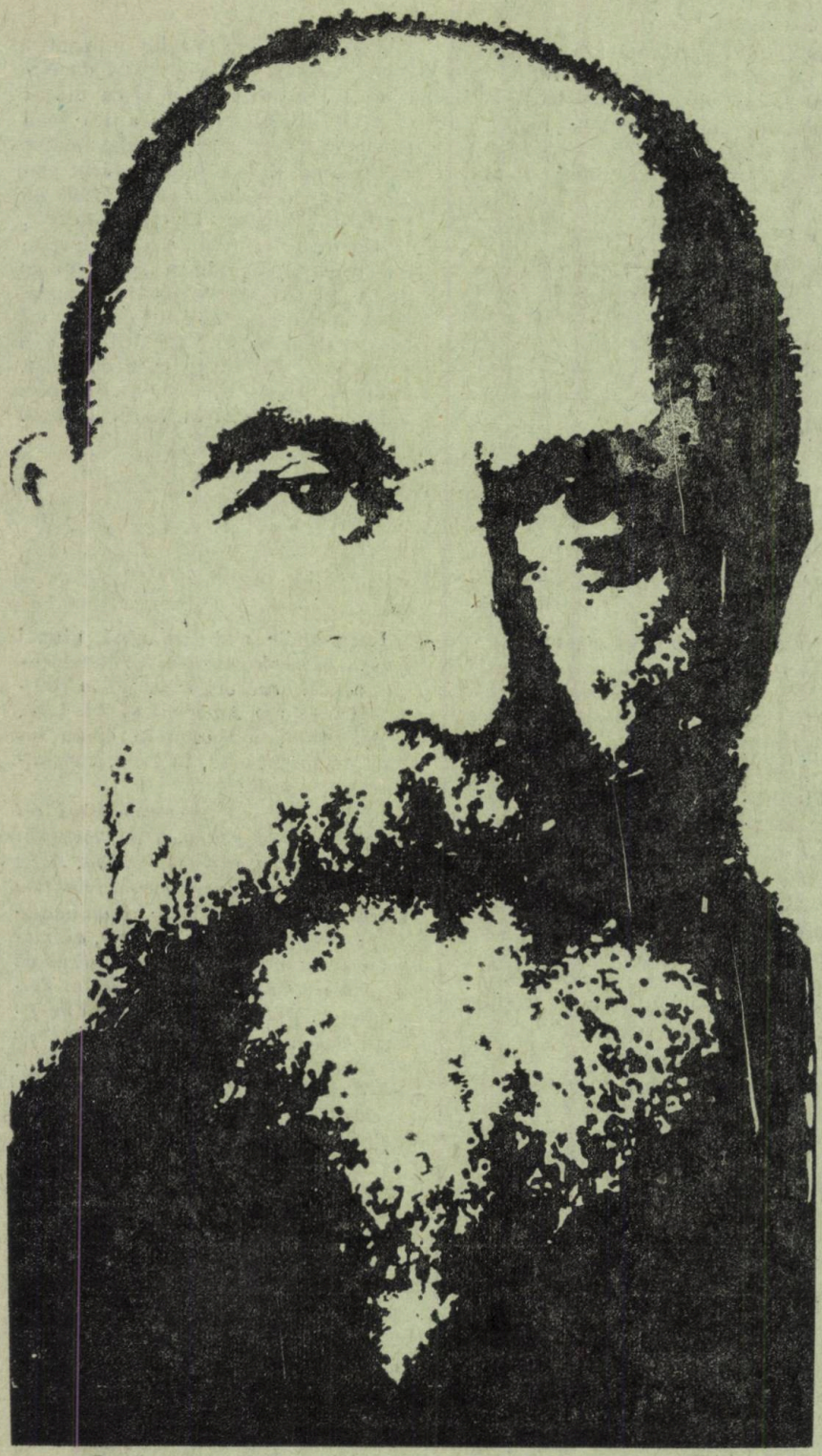

NICOLAE IORGA cronicar sportiv

Nicolae POSTOLACHE

„Nu toţi oamenii cari mor au avut o viaţă"... „valoarea unui vin se socoate după numărul celor ce se simt mai bine prin el"

NICOLAE IORGA

Poate că pentru mulţi pare de necrezut cum gîndirea complexă şi fecundă a savantului Nicolae Iorga, de la naşterea căruia s-au sărbătorit 100 de ani, a putut să surprindă şi idei, scene, eroi şi faptele lor, din lumea sportului românesc.

În opera sa de mare întindere — 1250 de cărţi şi 25 000 de articole, ce a cuprins tot ce e uman şi universal în culturile din toate timpurile — strălucesc ca un luceafăr viu şi privirile asupra unor sportivi ai vremurilor trecute. Singurul omagiu pe care îl putem aduce azi este să dezvăluim cititorului cîteva din rîndurile savantului de renume mondial Nicolae Iorga — *„omul care a scris poate*

cel mai mult ce cînd există sîrisul omenesc la toate popoarele lumii" (Edgar Papu).

Legat organic de colectivitate și de viața universală cu toate evenimentele ei al căror martor atent era, Nicolae Iorga a fost legat și de viața sportivă națională. El însuși a scris o serie de articole și a ținut cîteva conferințe publice pe această temă, el însuși a patronat concursul general de oină desfășurat la Ploiești, la data de 24 mai 1931, el însuși a fost un mare iubitor al drumeției și un istoric al turismului. Marea lui dragoste pentru pămîntul și poporul român l-a mînat în lungi călătorii pe întreg cuprinsul țării, după care a publicat documentate însemnări de drum, vibrînd de patriotism: „**Drumuri și orașe din România** (1904), „**Sate și mînăstiri din România**" (1906), „**Neamul românesc în Ardeal**" (în care arată că nu a pregetat să înfrunte chiar primejdii pentru a-și urma pînă la capăt itinerarul propus: Bistrița-Radna-Vișeu) și altele.

Dar gîndirea savantului a fost reținută și de numele și faptele cîtorva mari personalități sportive ale timpului.

Întîiul profesor de gimnastică român, Gheorghe Moceanu — o personalitate complexă în materie — i-a inspirat lui Nicolae Iorga sentimente de admirație exprimate în forme uluitor de expresive. La moartea lui Gh. Moceanu, ilustrul istoric scria: „*A dat o întreagă pleiadă de gimnastici îndrăzneți, eroici, de artiști de echilibristică, și mîndria lui era să-i poată arăta și străinătății, smulgîndu-i aplauzele.*

A înțeles însă și valoarea dansului popular și, pînă la sfîrșit, avea o mare bucurie să-l joace în mijlocul tineretului pregătit de dînsul. Astfel învățămîntul lui are și o însemnătate actuală".

Consecvența în pasiunea pentru sport și oamenii lui dovedită de Nicolae Iorga este arătată și cu ocazia dispariției dintre cei vii a lui Ioan Romanescu — primul planorist amator din țara noastră, cel care a făcut primul zbor fără motor în anul 1908 pe un aparat construit de el, la Craiova.

Rîndurile îndreptate către personaje celebre din lumea sportului de odinioară au fost continuate la auzul performanțelor stabilite de un alt aviator român: locotenentul Papană — cel care în 1933, la Sreiberhau, cîștigase, împreună cu D. Hubert titlul de campioni ai lumii la bob.

„*Ca să judeci omul, caută să-l vezi cum iubește. Nu poți greși*" — cugeta Nicolae Iorga și în considerațiile lui față de Moceanu îi aprecia nu numai talentul cît, mai ales, dragostea pentru gimnastică și dansurile naționale, pentru arta sa: „*Era acum un bătrîn de 70 de ani, care, ca un adevărat erou al gimnasticii, nu se dădea. Părul mare, negru, bine îngrijit, ochiul focos și viu, fața rumenă, puțină încetineală doar în mers, care nu era însă oboseală*".

Așa ni-l descrie Nicolae Iorga pe Moceanu — omul care „*Figuri se simțea în stare a-ți face oricînd. De cîte ori era vorba ca într-o serbare cu scopuri naționale, gimnastica să-și aibă partea, puteai fi sigur că-l ai pe Moceanu. Îl aveai fără plată. Și l-ai fi putut avea și fără mulțumiri. Bucuria lui era că nu l-ai uitat, că nu i-ai uitat arta*".

Deși a murit în anul 1909, Moceanu a durat în timp sau cum scria Iorga „*a avut o viață*" — pe care savantul fără îndoială că i-a cunoscut-o de vreme ce l-a surprins atît de concis în paginile sale: „*Nu numai o figură, dar și un om de bine, acest reprezentant, dintre cei din urmă, ai ardelenilor veniți pentru a deschide la noi, cu orice preț, drumuri noi*"[1].

Recordurile stabilite pînă atunci de aviatorul și polisportivul Papană — cu ocazia zborurilor sale în Statele Unite ale Americii și în țară, — nu rămîn fără ecou în opera lui Nicolae Iorga, care, în 1936, consemna următoarele:

„*Este sigur că propagandistul cel mai mare pe care îl avem în momentul de față este locotenentul Papană. Acest îndrăzneț ostaș nu scrie cărți și nu ține discursuri... dar e stăpînul indiscutabil, cu neputință de a fi bătut, al mașinii cu care zboară... I s-a părut că în Statele Unite nu se știe destul despre noi... S-a dus să arate ce fel de ființe omenești fără pretenții, dar de mare ispravă, se nasc pe aici pe la noi... Să ni se întoarcă sănătos*".

Dar, din nefericire, gîndurile pilotului, boberului și automobilistului la fel de talentat — polisportivul Papană — nu s-au împlinit. A murit prematur într-un accident stupid, larg comentat în presa timpului.

Impresionat de succesele peste hotare ale călăreților români, Zahei, Țopescu, Rang, Tudoran ș.a., Nicolae Iorga scria în „**Neamul Românesc**" un articol în care îl elogia pe unul

---

1. **N. IORGA**, *Gimnasticul Moceanu*, în: „**OAMENI CARE AU FOST**", vol. I, Buc. E.P.L., 1967, p. 218—219.

dintre ei — *Felix Topescu* cel care a cîștigat 514 premii în 133 de concursuri dintre care 32 internaționale.

Sub titlul **„Călăreții români"**, Iorga scria următoarele: *„Încă o dată un călăreț român a biruit. Ce întărire pentru sufletele noastre, ale tuturora, e o astfel de dovadă a unei vitejii, a unui dispreț de primejdie și sfidare a morții care înfruntă și cele mai grele crize morale ale acestui neam"*.

Mare patriot, iubitor al acestui pămînt, încrezător în sentimentul pur al dăruirii, Nicolae Iorga nu uită să-și arate, în comparații superbe și repulsia față de racilele vremii folosind exemple din care cităm:

„Deci, pe cînd se speculează șansele puterii, pe cînd se pregătesc, pe lîngă afacerile de azi, ispititoarele afaceri de mîine, pe cînd băieții fără creștere scriu afrodisiace pentru editori cu numele schimbate sau pentru Fundațiile Regale, care trebuie să dea cu totul alt exemplu, pe cînd o lume de scriitori țipă de cîte ori se atinge scumpa libertate fizică a conrupătorilor (sic), *se găsesc tineri care cred că mijlocul cel mai bun de a-și servi țara e de a se înfățișa curagios înaintea concurenților, de orice nație și de a dovedi acestor oameni cu tradiții mari că sînt în stare să-i învingă"*.

Fără să le pomenească iarăși numele, el face referiri și cu acest prilej la aviatorii noștri: Romanescu, Papană ș.a., cunoscuți în întreaga lume.

„Dintr-o țară în alta — scria N. Iorga — *ca și aviatorii cu care ne mîndrim, călăreții români merg cu stegulețul nostru și, izbîndind, îl ridică sus deasupra celorlalte"*

De la primele cuvinte și pînă la ultimele, Nicolae Iorga ne avertizează că apreciază valorile care se disting și în sport, eforturile ce le fac acești oameni modești, care au fost cineva în sportul românesc.

Rîndurile prezentate pînă aici au o mare valoare. Pe lîngă faptul că cinstesc accepțiunea de sport, ele constituie și un document al unei mentalități care merită toată atenția.

Sînt scrise de Nicolae Iorga. Și poate că e de ajuns...

ISTORIE PUNCTATĂ

N. BRAȘOVEANU

Nenumărate documente vechi pomenesc despre educația fizică de pe teritoriul patriei noastre, ducînd mărturii prețioase despre istoria acestei activități străvechi. Se găsesc printre acestea cronici, hrisoave, descrieri de călătorie, legi, manuale, articole de ziar și chiar lucrări de teorie a educației fizice.

Am ales cîteva din aceste lucrări, dintre cele mai puțin popularizate pînă în prezent și care prezintă aspecte mai inedite ale istoriei sportului nostru, pentru a le aduce la cunoștința cititorilor „Almanahului Sportul '72"

Vom începe cu un document care ne vorbește despre anul:

1442

Este vorba de cronica ungurului Heltai Gaspar, dar și despre alți cronicari, care descriu asediul cetăților dunărene Silistra, Turtucaia, Giurgiu și Turnu Măgurele de către oastea domnitorului Țării Românești, Vlad zis Dracul. La acest asediu oas-

tea românească a dispus de o flotă compusă din 150 de luntre, ale căror manevre au decis lupta în favoarea asediatorilor, care s-a terminat cu eliberarea acestor cetăţi de ocupanţii otomani. *Vîslaşii noştri de azi se pot mîndri cu aceşti strămoşi!*

Tot în această campanie, mai mulţi prizonieri români, evadează din tabăra turcească şi trec Dunărea, înot, sub privirea paţei turceşti, incapabilă să intervină. Ei ajung cu bine pe malul opus, la tabăra românească.

Nu ştii ce să admiri mai mult, îndrăzneala sau ştiinţa de înot a acestor ostaşi români de acum mai bine de 5 secole.

1508

În acest an, pedagogul italian Anton Grazius îşi tipăreşte la Padova manualul său de pedagogie intitulat: „De tuenda et propaganda viridi ac florida hominis inventa livbellus", *pentru uzul elevilor săi, el aflîndu-se ca profesor la o familie de nobili, la Oradea.*

Grazius scrie amănunţit despre igienă, despre educaţia fizică şi combate lenevia. Desigur, lenevia elevilor săi de origine boierească. Iată un duşman al sedentarismului... avant la lettre. Grazius este un adept înfocat al exerciţiilor fizice, recomandînd cu multă căldură, în special, înotul, gimnastica şi jocurile ca leac împotriva tuturor bolilor. O concepţie cît se poate de modernă, la care putem subscrie şi astăzi.

1543

Marele humanist şi pedagog braşovean Johann Honterus, publică regulamentul şcolii pe care o conducea. Un spaţiu important era rezervat exerciţiilor fizice. El prescria elevilor săi braşoveni jocuri şi alte exerciţii. Duminicile erau rezervate exerciţiilor în formaţie de luptă, probabil pentru a pregăti tineretul pentru apărarea cetăţii. Dar după exerciţii urmau jocuri. O dată pe lună se făceau excursii în munţii din împrejurimi. *O fi călcat Honterus pe plaiurile Poienii Braşov? Tot ce se poate...*

Dintre exerciţiile recomandate amintim: „Tragerea cocoşului" — un concurs de tir cu arcul în care ţinta, premiu în acelaşi timp, era un cocoş viu, scrima, popicele, trînta. În schimb le interzicea elevilor aruncarea cu pietre, cu suliţa şi tragerea cu puşca. *Iată un program de educaţie fizică şcolară dens, demn de toată atenţia, aflat — sub acest aspect —, la nivelul celor mai avansate instituţii şcolare din Europa acelor timpuri.*

Este anul publicării la Braşov a manualului de medicină scris de medicul Paulus Kyr, intitulat „Sanitatis Studium". Lucrarea ne interesează, în special, fiindcă autorul

1555

îşi expune teoria despre exerciţiul fizic ca mijloc de apărare şi de reciştigare a sănătăţii. Un coleg în ale propagandei educaţiei fizice mai vîrstnic cu 400 de ani.

1574

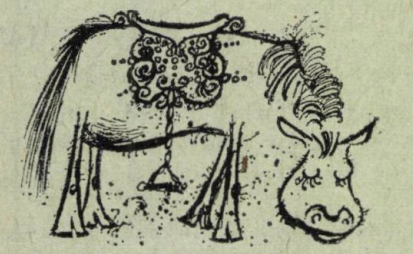

Apare şi în limba română scrierea epică a lui Petru Ilosvai Selymes, intitulată „Toldi" Toldi a fost un erou al luptei antiotomane, de o forţă herculeană, care a uluit pe contemporanii săi prin performanţele fizice, dar şi prin isprăvile sale extraordinare în război. Figura sa a intrat în legendă şi a circulat în mijlocul poporului ca o creaţie folclorică proprie timp de secole. Toldi l-a inspirat pe marele poet clasic maghiar Arany János, cu 3 secole mai tîrziu, care i-a dedicat, de asemenea, o scriere epică de lungă respiraţie. Multă vreme, tineretul ardelean din toate naţionalităţile conlocuitoare, şi-a exersat calităţile fizice cu gîndul de a egala isprăvile acestui erou popular.

Un act datat 2—6 mai 1589 la Iaşi, şi semnat de Petru Vodă Şchiopul, arată felul cum se vindeau în Moldova caii aşa numiţi de „vierşun", adică caii de curse.

Cursele se organizau la Bîrlad, de la gura Tutovei pînă în tîrgul oraşului. Caii învingători în curse erau cumpăraţi pentru hergheliile domneşti, de Vodă, pentru reproducere şi pentru oaste. *Iată că celebrele crescătorii de cai moldoveni, care produceau cei mai buni cai ai Europei din acea vreme, au fost selecţionaţi pentru reproducere prin concursuri, metodă care se foloseşte şi în prezent în crescătoriile de cai pursînge, pentru marile curse de pe hipodroamele lumii.*

1589

Călătorul suedez Paul Strassburg, în trecere prin Ţara Românească, descrie o serbare organizată la curtea lui Leon Vodă. În cadrul acestei serbări însuşi Leon Vodă se lua la întrecere cu ostaşii gărzii sale, în

1632

curse călare şi în alte concursuri, printre care şi tirul cu puşca. Cei mai buni concurenţi erau răsplătiţi cu dărnicie de domnitor cu sume însemnate de galbeni.

Se află în Moldova un alt călător străin, germanul Eberhard Happelius, din Ulm. Aceasta avea să descrie, mai apoi, călătoriile sale într-o lucrare în care vorbește despre vizita prințului polonez Janus Radziwyl, venit să ia în căsătorie pe fiica lui Vasile Lupu. În cinstea prințului au fost organizate petreceri. Punctul culminant al serbărilor era un concurs de călăreți. Apoi s-a jucat geridul. Acesta era un joc cu caracter militar, constînd din aruncarea suliței, de pe cai, asupra adversarului, fiecare dintre călăreți trebuind să prindă sulița din zbor. Dar dacă greșea la vreuna? *Au mai figurat în program demonstrații de trîntă. Participanții erau ostași de la curtea lui Vasile Lupu, printre care se aflau și mulți mercenari străini.* Un adevărat turneu internațional, care nu era însă un fenomen izolat în aceea epocă.

1645

Turcul Evlia Celebi, scrie cu multă admirație despre arta militară a ostașilor gărzii domnești de la Iași. El admiră, în special, precizia lor în tragerea la țintă și arta desăvîrșită a călăreților, pe care îi consideră egali tătarilor, care aveau o faimă bine stabilită în cronicile vremii.

1659

Marele cronicar moldovean Grigore Neculce, descrie isprăvile lui Dedul Spătarul, renumit conducător de oaste pe vremea lui Cantemir. Dedul Spătaru a fost și un excelent crescător de cai și călăreț. Era în stare să sară, în plin galop, de pe un cal pe altul și să treacă cu calul peste obstacole formate din 3 cai. *Dacă trăia azi, era probabil campion de concursuri hipice, concurent la Aachen și, cine știe, poate finalist olimpic.*

1689

Medicul mureșan Ștefan Mátyus, care și-a făcut studiile la cele mai renumite universități din apus, își tipărește la Cluj manualul de medicină, în două volume. Il intitulează „Diaetetica". Valoarea lucrării este certificată de faptul că este reeditată la Bratislava în anii *1787* și *1793*. Un adevărat bestseller al vremii. **În această lucrare Mátyus consacră *261* de pagini exercițiilor fizice! El consideră că educația fizică este absolut necesară sănătății corpului și intelectului. Descrie în amănunt foloasele mersului pe jos (!), ale canotajului, ale exercițiilor atletice, ale oinei, trîntei, popicelor, călăriei, bălților etc. Descrie exercițiile fizice răspîndite în Anglia, Elveția, Olanda. Descrie și recomandă masajul. Se ocupă pe larg de istoria educației fizice pînă în zilele sale.** O lucrare enciclopedică, care dovedește o mare erudiție, cum au apărut în foarte puține țări din lume pînă la acea dată. Un precursor ilustru al teoriei educației fizice din patria noastră, care merită să fie cunoscut.

1762

Este anul apariției la Carei, a traducerii latinești a lucrării medicului elvețian Simon André Tissot. Printre recomandările acestuia de a practica educația fizică, se insistă cu deosebire asupra practicării gimnasticii de către femei. Un sfat care, iată, nici acum nu și-a pierdut actualitatea.

1772

Un hrisov al lui Alexandru Ipsilanti scrie că elevii școlii superioare de la Sfîntul Sava din București făceau gimnastică după dejun, precum și alte exerciții fizice. O dată sau de două ori pe săptămînă fac excursii sau ies în aer curat pentru a face exerciții fizice.

1776

Un program de educație fizică școlară, cu un volum impresionant. Dar nu reiese cu claritate din hrisov dacă elevii făceau efectiv aceste exerciții, sau dacă li se recomanda doar să le facă.

Din acest an ne-a rămas un proces verbal al consiliului profesoral al liceului din Sighetul Marmației. Acesta cuprinde lista exercițiilor fizice permise și a celor interzise elevilor. Pe lista exercițiilor permise figura: oina, jocul „călăului" (un fel de-a prinselea cu pedepse), jocul cu mingea, jocul cu zaruri. Sînt interzise în schimb: trînta, capra, popicele. *Este greu de explicat de ce.* Dar procesul verbal prevede și sancțiuni destul de aspre pentru cei ce calcă

1802

aceste reguli. *După gravitatea sancțiunilor propuse, s-ar părea că elevii au practicat nu numai intens exercițiile fizice, dar că au și depășit frecvent... limitele îngăduinței profesorale.*

1831

Apare Regulamentul Organic, prima lege cu caracter constituțional. Ediția din *1847* a legii, recomandă insistent eforilor de școală, profesorilor și părinților, să aibă grijă de „a întări trupul" elevilor. Tot aici se arată că elevilor pensionatului de băieți al Colegiului Sfîntul Sava: „li-se vor da mijloace a face exercițiii gimnastice care le pot întări trupul și a-l face îndrăzneți". Tradiția continuă deci în această școală. (N.N. Liceul Nicolae Bălcescu — de azi). După știrea noastră, este prima lege cu caracter constituțional din lume, care se ocupă de educația fizică.

1844

Ziarul „Albina Românească" publică un articol intitulat: „Extras din igiena medicală și morală" în care se recomandă insistent tuturor cititorilor practicarea educației fizice.

1845

Încă din anul 1821 exista la Arad o baie publică pe malul Mureșului, unde venea lume multă pentru a se îmbăia și înota. Funcționa și o școală de înot. Instituția se pare că a devenit cu timpul suficient de populară pentru ca în anul 1845 să apară necesitatea unui manual de înot. Se tipărește astfel un manual intitulat *„Maestrul de înot arădean"*, în care se expune metodica învățării și practicării înotului. *S-ar părea că avem de-a face cu primul manual de sport în înțelesul modern, editat pe teritoriul patriei noastre.*

1862

Apare „Almanahul de învățătură și petrecere" redactat și editat de Gheorghe Asachi. Pe paginile almanahului se publica și „Un cîntec gimnastic pentru copii", cu text și note. *Se vede că bătrînul Asachi era preocupat de pregătirea multilaterală a copiilor. În acei ani, gimnastica pe muzică era „ultimul răcnet" în pedagogie.*

1864

„Ordonanța asupra instrucțiunei gimnasticei prin corpuri și stabilimente militare" semnată de domnitorul Alexandru Ioan Cuza, prescrie militarilor practicarea scrimei, gimnasticii, a gimnasticii pe aparate și a exercițiilor de ordine. O programă cu caracter net progresist pentru acea vreme. Acest caracter apare cu atît mai pregnant, cu cît numai cu cîțiva ani mai tîrziu, după detronarea domnitorului, „Instrucția soldatului" emisă de Ministerul de Război, prevedea ca educație fizică pentru militari doar: „exercițiii libere de înmlădiere", ceea ce evident era un regres față de ordonanța lui Cuza Vodă.

Iată că și în domeniul educației fizice militare, perioada lui Cuza Vodă a fost o perioadă de avînt.

1874

Numărul din 4 octombrie 1874 al revistei budapestane „Vasárnapi Ujság" (Ziarul de duminică), publică un articol în care se arată că la 26 septembrie a avut loc la București o mare paradă sportivă la care au fost invitați și membrii societății de tir ungare. Concursul de tir a fost deschis cu un discurs de salut al primarului Capitalei. Ziarul apreciază că sportivii maghiari au fost primiți „cu multă prietenie". Unii dintre trăgătorii maghiari au cîștigat premii. A fost primul concurs internațional, în era modernă, organizat în țara noastră. După cum se vede, concursul s-a bucurat și de un ecou internațional.

Ludovic Molnar a fost un modest funcționar al fiscului la Miercurea Ciuc. Dar a practicat, ca un hobby, ziaristica sportivă, fiind corespondent la mai multe ziare. El a ajuns în sport la o mare erudiție. Astfel publică în anul 1875 un manual la Cluj, intitulat „Atletis-

mul", iar în anul 1879 un alt manual, de astă dată intitulat „Exerciţii atletice". Molnár descrie cu multă competenţă aproape toate sporturile moderne, făcînd şi un istoric al lor. Dă sfaturi de antrenament pentru performanţă, recomandă regimuri alimentare, dă indicaţii organizatorice şi expune o teorie asupra pregătirii militare cu ajutorul exerciţiilor sportive. *Lucrarea cu caracter enciclopedic se afla la nivelul celor mai avansate lucrări de acest gen, ale epocii. De altfel, Molnár se arată şi un cunoscător perfect al sportului din alte ţări. O figură remarcabilă a istoriei publicisticii sportive din ţara noastră.*

1875

1880

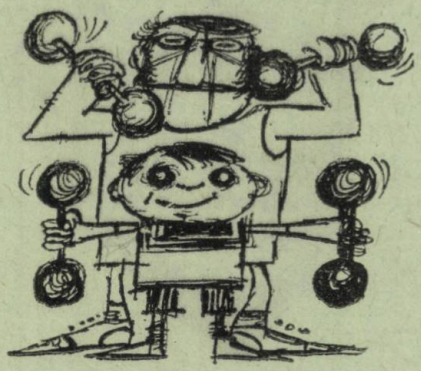

Constantin I. Istrati a fost medic, chimist, profesor, ministru şi iniţiatorul multor societăţi de ştiinţă şi binefacere. Între anii 1875—1880 a activat şi în cadrul unor cercuri socialiste conspirative. Un spirit dinamic, generos şi multilateral. Mai puţin se cunosc însă aspecte din activitatea sa depusă în slujba dezvoltării educaţiei fizice şi sportului din ţara noastră. În anul 1880 publică la Bucureşti o lucrare de 133 pagini, intitulată „Consideraţiuni asupra importanţei şi necesităţii gimnasticii din punctul de vedere igienic şi social (în şcoalele de ambe sexe, în armată, la diferite etăţi şi ca mijloc terapeutic în căutarea a diverse maladii.)". Un titlu puţin cam prea lung pentru gustul nostru de azi, care aproape că epuizează subiectul cărţii. Este o lucrare capitală pentru lămurirea opiniei publice a vremii asupra rolului educaţiei fizice în viaţa naţiunii. Dar activitatea profesorului Istrati în slujba acestei idei generoase nu se rezumă doar la atit. El conferenţiază deseori în public în favoarea educaţiei fizice şi a sportului, publică multe articole de ziar şi prefaţează lucrările altora pe această temă. Ca primar al oraşului Bucureşti, se ocupă practic de probleme de sistematizare, salubrizare şi de amenajare a unor parcuri cu caracter recreativ şi de agrement.

JOCURI DE COPII

ORIZONTAL: 1. Stadion de debut al fotbaliştilor de altădată — Da, şi sportul este! 2. Toţi copiii se vor... mari; 3. Net — Nichelul copilului şcolar — Teren „frămîntat" de picioarele micilor fotbalişti; 4. Cei tari s-au amestecat — Copilul de ieri al Stelei; 5. Puşchea pe limba echipelor din „A" — Tehno-microbian pentru şuturile dintr-o bucată; 6. Face minuni şi în fotbal — „Ataşament" pentru minge la vîrsta copilăriei (adv.); 7 — Primul vis al echipamentului micului fotbalist — Căpitan de plai sau de echipă tot spaima adversarilor a fost — Atom fără o... particulă; 8. Ultimul a fost mexican — Prima discuţie cu doctorul — Tăt; 9. Ziarist sportiv cu mîna pe minge şi gîndul la box (Petre) — Asta o ştiu în primul rînd copiii (inf.); 10. E inepuizabilă la micii jucători — Precizia lui e remarcabilă chiar din copilărie; 11. Mirare puştească (şi nu numai...) — Dacă n-o înveţi corect de mic, mai tîrziu...

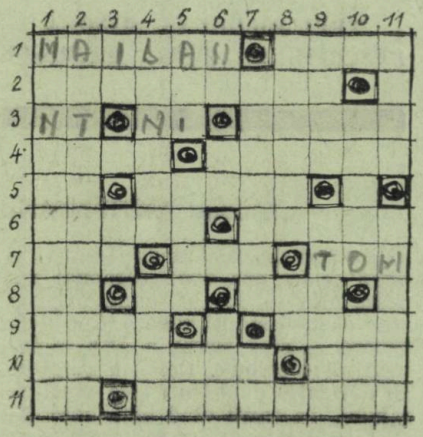

VERTICAL: 1. Minihenţ... permis; 2. Maxi-sport; 3. Invitaţie — Turism club — Începe Nelu!; 4. Fotbal electric — N-a reuşit să-l atragă total; 5 — Au timp să ajungă vedetă (pl.) — O asigurare ca un val (2 cuv) — Grigore poştal; 6. Cu ten — Pasă avocalică — Ca orice joc de copii; 7. Tot un-doi orizontal! — Ene (fost fotbalist); 8. Purificat ca nevinovata joacă a copiilor — Dacă nu-l ai „de fotbalist", lasă-te de mic; 9. De copil înveţi să-l foloseşti — Lovitură care-ţi aduce lacrimi în ochi (chiar şi matur); 10. Joc curăţat de jonglerii inutile (adj.) — Reunire; 11... şi nu alta! — Gata, am ajuns!

COPIII ȘI MINGEA

TREI JOCURI CU MINGEA DESCRISE DE PETRE ISPIRESCU

Emanuel FÂNTÂNEANU

Dintotdeauna copiii au avut o lume a lor de gînduri, de idei, de joacă. Nu vom enumera toate categoriile de jocuri ale copiilor, dar — indiscutabil — foarte multe dintre ele au drept instrument principal *mingea*. Numeroase documente atestă acest lucru, relieflînd — totodată — risipa de fantezie și energie a copiilor în a găsi forme cît mai variate pentru joaca cu mingea.

În rîndul unor astfel de documente poate fi trecut și articolul **„Jocuri românesci de copii"** apărut sub semnătura cunoscutului scriitor Petre Ispirescu în numărul 3—6, din martie-iunie 1883 al revistei *„Columna lui Traianu"*, editată de ilustrul filolog Bogdan Petriceicu Hașdeu.

În articolul menționat, autorul nu face o analiză a diferitelor jocuri, ci o „descriere" a lor, așa cum le-a văzut. Interesant ni s-a părut că din cele șase jocuri prezentate, jumătate folosesc mingea: **„Joculu d'a cărămidoara", „Joculu d'a calda"** și **„Joculu d'a craia încălecata"**.

Vom încerca, în rîndurile ce urmează, să prezentăm, aceste jocuri — bineînțeles, în elementele lor esențiale.

După cum afirmă P. Ispirescu, *„Joculu d'a cărămidora"* este *„unu jocu cu mincea și se joacă numai de băeți"*. Cum se desfășoară? După ce participanții se împart în două tabere, prin tragere la sorți, o tabără *„remâne la cetate și se dice că este înnăuntru, eră ceea-l-altă se depărtează și se dice că este afară"*. Apoi începe joaca. Cei din tabăra dinlăuntru — după ce au pus două cărămizi una peste alta — lovesc mingea trimițînd-o spre cealaltă tabără. Copiii din tabără — să-i zicem a II-a — trebuie să o prindă. Dacă nu izbutesc, au obligația de a ținti cele două cărămizi. În cazul cînd nici unul din copii nu poate prinde mingea sau nu poate lovi cărămizile după zece încercări, *„băeții din tabera II, vinu lingă cei de lingă cărămidoră ia fiecare în circă pe cîte unulu din tabera I, și îi duce pînă unde a căḑutu mincea"* ultima oară. *„Apoi se începe joculu din nou, fiindu totu ei înăuntru"*.

„Joculu d'a calda" este *„unu jocu erăși cu mincea"*. Se adună băieții care vor să joace și fac un cerc. Unul trîntește mingea în mijlocul cercului și toți sar să o prindă. Cel care reușește, încalecă pe cel care a trîntit mingea. Se reface, apoi, cercul în fața celui care stă călare și se aruncă încă o dată mingea *„dacă băiatulu care s-a făcutu calu este dibaciu și prinde mincea, încalecă elu pe celu ce a fostu călare și a trîntitu mincea"*. Joaca continuă pînă *„ce li se uresce băețiloru și ori se lasă de elu, ori începe altulu"*.

„Joculu d'a craia încălecata" este un joc de îndemînare, ca de altfel și celelalte. După ce se aleg perechi, un rînd făcîndu-se cai, iar celălalt călăreți, băieții se așează în cerc la o depărtare *„cîtu se pote"* și aruncă mingea de la unul la altul *„totul spre dreapta, numerîndu"*. Cînd se ajunge la zece, rolurile se inversează. *„Dacă or'unulu din cei călări scapă mincea josu, fără să o prindă, toți cei ce au fostu călări se făcu cai, și cei ce au fostu cai încalecă pe tovarășulu ce l'au fostu încălecatu"* și totul se reia de la capăt *„pînă se învoescu a se lăsa"*.

*

Jocurile descrise de Petre Ispirescu sînt pline de farmec, ele solicitînd

copiilor îndemînare, rezistență, fantezie. Nu este în intenția noastră de a face un studiu aprofundat referitor la importanța clipelor de joacă în viața unui copil. Dar pornind de aici, nu ar fi lipsit — credem — de interes dacă prin străduința cuiva s-ar întocmi o culegere de astfel de jocuri. Ar fi un minunat îndreptar nu numai pentru copii, dar și pentru profesori și chiar pentru părinți.

JOCURĬ ROMÂNESCĬ DE COPIĬ

descrise de

P. ISPIRESCU.

JOCULŬ D'A ȚURCA.

Ca la maĭ tóte jocurile, băețiĭ se facŭ doĕ tabere. Eĭ trebue să fie cu soțu la numĕrŭ. Țurca este unŭ bețișorŭ câtŭ unŭ degetŭ bunŭ de lungŭ (cam 10 centimetre), ascuțitŭ la amêndouĕ căpetâele cu cuțitașulŭ. Ea se pune într'o gropiță făcută în pămîntŭ. Acéstă gropiță este la făptură

sportul

PRINTRE ARTELE FRUMOASE

Dr. Henri POURET

Medic și eseist de renume, atașat sportului prin structură și credință, dr. Henri Pouret este, de mai mulți ani, unul dintre fervenții sesiunilor Academiei Internaționale Olimpice, unde ține conferințe inspirate, cucerind auditoriul prin eleganța frazei și consistența de idei a expunerilor. Una dintre temele sale preferate este mariajul — pe care-l consideră și-l dorește fericit — dintre cultură și sport. Extrasul de mai jos (parte integrantă a conferinței „Jocurile Olimpice contemporane și artele") exprimă din nou această preferință (atît de scumpă și apropiată colaboratorului nostru Virgil Ludu, titularul rubricii „Sportul — a 8-a artă").

Fiecare artă are viața sa proprie, care nu concordă cu practica sportivă.

Luînd în considerare această distanță creată între sport și artă, se pune întrebarea dacă, într-adevăr, sportul nu este el însuși o artă.

Vom încerca să demonstrăm că sportul este în sine una dintre arte.

1 SPORTUL ESTE O ENTITATE

2 SPORTUL ESTE O ACTIVITATE GRATUITĂ

3 SPORTUL ESTE O CERTITUDINE

4 SPORTUL ESTE UNIVERSAL

5 SPORTUL ESTE CREATOR DE FRUMOS

6 SPORTUL — CREATOR DE ARMONIE

7 SPORTUL — CREATOR DE SUBLIM

8 SPORTUL ESTE DRAMATURGIE

9 SPORTUL, ÎNTR-O CLASIFICARE A ARTELOR

Sportul își ajunge sieși. El creează o lume aparte, cu timpul său și cu spațiul său.

Spațiul său este instalația sportivă, timpul său — durata probei.

S-ar putea spune că, asemenea tuturor artelor, sportul este o activitate spațială în funcție de timp.

Activitățile sportive se remarcă prin absența oricărei motivații utilitare

Pe plan filozofic, lumea se poate lipsi de sport, așa cum se poate lipsi de sculptură, de pictură sau de muzică.

Gînditorul este obligat să recunoască lipsa de utilitate a sportului pentru viața umană. De altfel, sportul există doar ca o consecință a interesului pentru activitățile profitabile. El este contrariul muncii, ceea ce ne duce la constatarea că, deîndată ce banul este scopul imediat al unei activități, nu ne mai aflăm în domeniul sportului.

Acest aspect al gratuității, comun tuturor artelor, e absolut necesar în creația sportivă.

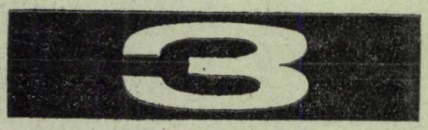

Toate activitățile sportive se desfășoară în spații măsurate și orice competiție implică un clasament, o ierarhie a valorilor indiscutabil confirmate printr-un rezultat final și prin măsurarea performanței sportive cu cronometrul sau cu metrul.

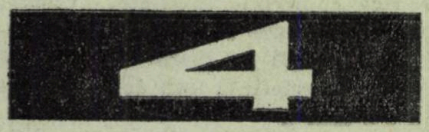

Ca și muzica, pictura, sculptura, efortul atletic este înțeles nemijlocit de toți oamenii. Este un fel de limbaj universal, care devine evidență imediată pentru toți.

Această universalitate a sportului îl face să reunească sufletele, corespunzînd astfel virtuților pe care Tolstoi le acorda tuturor artelor.

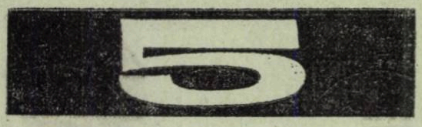

Așa cum remarca pe drept cuvînt Pierre de Coubertin, „sportul creează frumusețe, pentru că el dă naștere atletului, care este o sculptură vie".

Sportul creează frumusețe în mișcare, pentru că gesturile sportive, în ansamblul lor, dispun de corpul omenesc după dezinvoltură și putere.

De cîte ori, pe stadioane, n-am auzit marele public exclamînd: „Ce frumos!".

Această frumusețe rezidă, conștient sau nu, în descoperirea posibilităților omului printr-o constatare, constatare euforică a sănătății sportivului, și în găsirea evidentă, pe stadioane, a imaginii omului perfect.

Așadar, sportul corespunde definiției artei: o activitate ce are drept scop să creeze frumosul.

Orice om în mişcare este sensibil, pentru sine şi pentru toţi ceilalţi, la senzaţia de exactitate a mişcărilor sale în timp.

Oricare ar fi disciplina sportivă, atletul — interior — sau spectatorul-vizual — percepe euritmia care însoţeşte, aproape întotdeauna, marea performanţă sportivă.

Am analizat pe larg, în alte lucrări, paralelismul riguros dintre valoarea unei performanţe sportive şi armonia pe care o degajă atletul în timpul competiţiei.

6

Nimic nu-l obligă pe sculptor sau pe pictor să dorească să se depăşească în creaţia sa, aşa cum nimic nu-l obligă pe sportiv s-o facă. Totuşi, iată o caracteristică a artelor: dorinţa omului de a urca spre culmi.

Or, sportul, ca şi artele, este o căutare permanentă a sublimului: dorinţa de a fi primul, de a doborî un record, de a se distinge, de a fi cel mai bun în competiţia în care s-a angajat.

7

Zilnic, pe toate stadioanele lumii, se petrec drame: cel mai puternic este învins, cel care credea că deţine victoria este deposedat de ea în ultima clipă, sau cade în faţa obstacolului.

La fel, pentru alţii, victoria neaşteptată, realizarea unei aspiraţii zămislită de ani, bucuria prietenilor, a suporterilor învingătorului, consternarea şi decepţia camarazilor de club, a coechipierilor.

Ca şi teatrul, sportul ne face, pe terenurile sale, să simţim fragilitatea aspiraţiilor noastre sau satisfacţia unei victorii.

8

Numeroşi filozofi au încercat să clasifice artele, dar aproape nici unul n-a inclus sportul.

Or, revelaţia artei ne-o dă sensibilitatea. Arta ne este accesibilă prin simţuri şi am putea, schematic, să grupăm artele în modul următor:

A — *artele vizuale:* pictura, sculptura, arhitectura;

B — *artele auditive;* muzica, arta vorbirii, radiodifuziunea;

C — *artele de sinteză*, în acelaşi timp vizuale şi auditive: cinematograful, teatrul, televiziunea;

D — *artele tactilo-musculare*: sportul şi dansul.

Ca toate celelalte arte, sportul este o apoteoză a sensibilului. Dacă e să meditezi puţin, el figurează printre acele sărbători ale umanităţii pe care le numim cu expresia „artele frumoase".

Sportul îl face pe om să-şi dea seama zilnic de splendoarea şi destinul său.

Sportul este aşadar una dintre arte pentru că el ne demonstrează că adevăratul frumos este acordul universal cu umanitatea.

9

În româneşte de Stela PETECEL

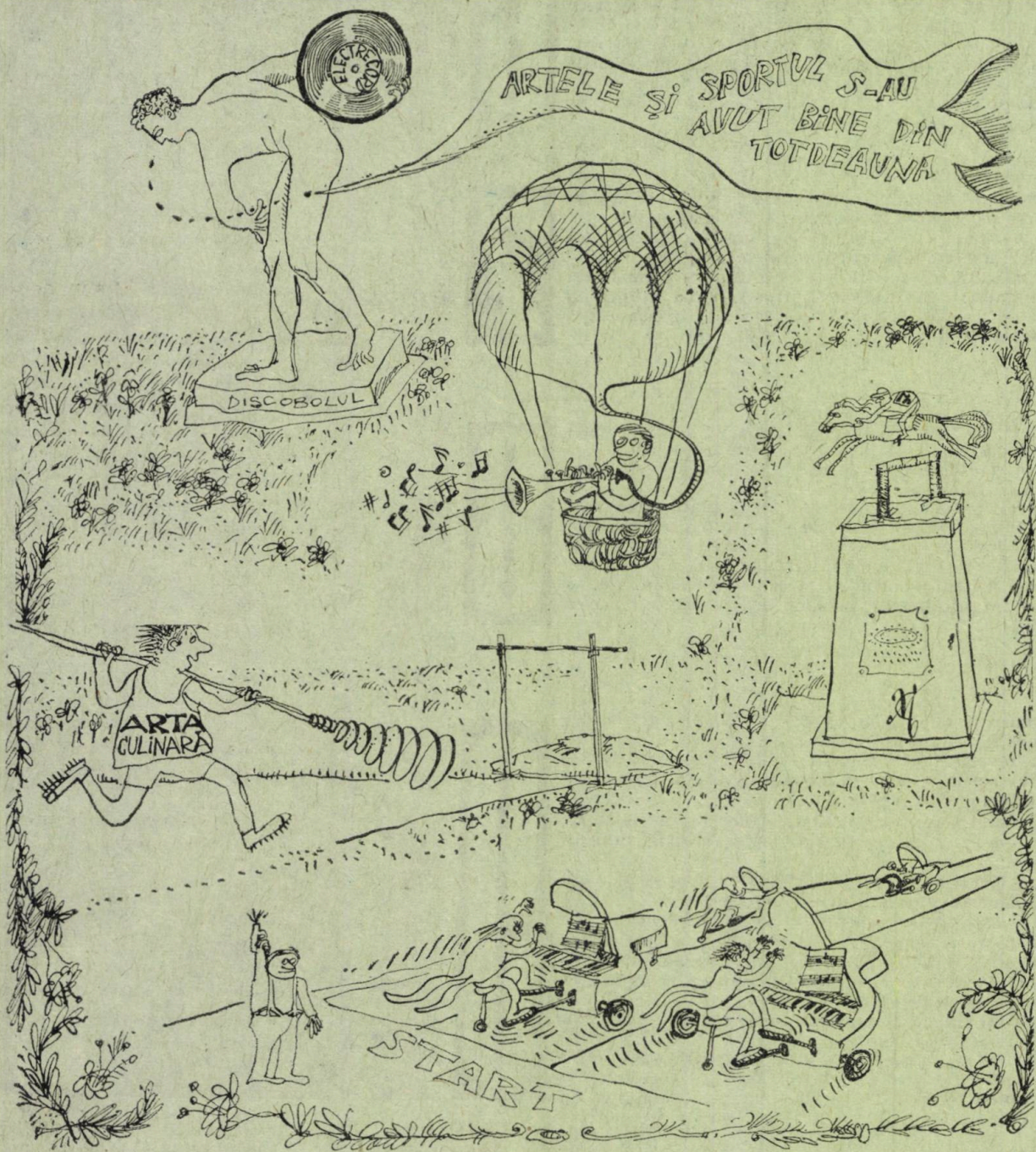

V. CRĂIȚĂ MÎNDRĂ • V. CRĂIȚĂ MÎNDRĂ • V. CRĂIȚĂ MÎNDRĂ

plastica mișcării

Virgil LUDU

De totdeauna artistul plastic a prețuit corpul omenesc în mișcare. Și aceasta cu atît mai mult cu cît era mai aproape, mai în preajma lui, cu cît îl cunoștea mai bine sau practica el însuși exercițiul fizic.

Lumea întreagă se minunează și astăzi de basoreliefurile egiptene de la Ptah-Hotep (2650 î.e.n.), de frescele de la Beni-Hassan (1800 î.e.n.) și nu găsește aproape explicație pentru perfecțiunea artei grecești care apropie omul, eroul, de frumusețea zeilor.

Artistul plastic a reușit să cunoască atît de intim mișcările corpului omenesc pentru că în Elada exercițiile fizice se făceau fără vestminte, cu trupul gol. De altfel cuvîntul gimnastică de aici vine, de la gymnos adică exerciții cu trupul gol.

Vechea ceramică greacă, cu figuri în roșu și negru, sau măreața artă statuară a maeștrilor Myron, Lysippos, Polyclet, Apolonios sînt mărturii care înfruntă mileniile. Statui celebre astăzi ca Discobolul, Doriforul, Pugilistul, Atalanta, Luptătorii Borghese ar trebui să facă ocolul pămîntului, așa ca Venus din Milo trimisă peste mări, în 1964, pînă în Japonia-Jocurilor Olimpice.

După lunga noapte a evului mediu, cum spun istoricii, au urmat zorile creatoare ale Renașterii. Din antichitate lumea nu mai asistase la o atît de profundă cunoaștere a omului, a valorii lui fizice și spirituale.

Sculptori de renumele unor Michelangelo, Leonardo da Vinci, Donatello, Verrocchio merg firesc și deplin spre om și bucuria lui de viață și mișcare. Plastica mișcării născută în antichitate, la greci, reapare și se întregește în arta renașterii italiene.

David, statuie de cinci metri și jumătate, făcută de Michelangelo la 26 de ani, Sclav murind, Atlet ghemuit, Colleoni, un alt David, al lui Verrocchio, sînt lucrări care nu ar trebui să lipsească — în copie firește — din nici un muzeu al educației fizice din lume.

Leonardo da Vinci ne-a lăsat amănunțite schițe anatomice ale corpului omenesc, iar Albrecht Dürrer ilustrează cu măiestrie, un tratat de lupte care apare în anul 1512.

Uimitoare sînt pentru noi și pentru acest încă timpuriu secol al 16—lea, lucrările olandezului Peter Breughel: Scene de vînătoare, Jocuri de copii, Patinaj pe apele rîurilor înghețate.

Precum și gravurile în lemn din cartea suedezului Olaus Magnus, mereu amintit în istoriile sportului, care în a sa „Istorie a popoarelor nordice" (1555) redă artistic trageri cu arcul de pe schi, fete cu coif și platoșă făcînd exerciții militare, întreceri pe gheață și zăpadă.

În epoca modernă bătălia dintre clasici și romantici, terminată cu victoria romanticilor, aduce totodată reapariția și prețuirea mișcării în arta plastică. Se merge în natură, se pictează alergări de cai și scene de vînătoare, iar mai tîrziu devin teme inspiratoare dansul, circul și sportul.

Precursori ai plasticei sportive moderne sînt considerați Théodore Géricault și Eugéne Délacroix. De la primul ne-a rămas faimoasa „Cursă de cai la Epson", moment încordat dintr-un derby de trap, în care patru călăreți își dispută cu ardoare victoria și emoționanta, înaripata pictură „Cursa cailor berberi", inspirată dintr-o tradiție a carnavalului de la Roma, în care cai voinici, frumos împodobiți se întrec singuri într-o goană nebună pe străzile înguste și sărbătoresc împodobite.

În Délacroix, spun esteticienii, se regăsesc și Michelangelo și Rubens. Pasiunea lui pentru animale (cai, lei, tigri) îl va duce la perfecta lor cunoaștere anatomică și a mișcărilor lor cele mai expresive. Se spune că Délacroix petrecea zile întregi privind atent „Grădina Plantelor" din Paris. Într-adevăr „Vînătoarea de lei", „Apolo învingînd șarpele Pitton", „Educația lui Achile" dovedesc aceasta din plin.

BRÂNCUȘI

Impresionismul caută și exprimă mișcarea, vibrația, noutatea de teme și culoare. Edgar Dégas este în același timp pictorul cailor, al circului și al baletului. Toulouse-Lautrec nu-i seamănă numai în absurdul destinului lor de viață (Dégas orbește, T. Lautrec moare la 37 de ani), ci și în pasiunea pentru cai și balerine.

Dacă o galerie de artă ar strînge la un loc lucrările plasticei sportive nu s-ar putea lipsi de „Regate la Argenteuil" de Claude Monet, aqua-fortele pe tema boxului ale lui Dunoyer de Segonzac, ilustrînd între altele chiar o carte despre box și boxeri a lui Tristan Bernard, „Rugby" de Braque, „Corrida" lui Picasso.

Dar aceștia nu sînt decît înaintașii de mare renume. Mai puțin cunoscuți, dar mult mai bogați în lucrări sportive sînt: Robert Mak Kenzie, John Lavery, Renee Sintenis, de Marchis, Evgheni Abalacov.

Din 1912, de la Olimpiada de la Stockholm artiștii plasticei s-au întrecut și ei la J. O în lucrări de pictură, sculptură și grafică.

Nici noi românii nu sîntem absenți în plastica mișcării. Vrednici înaintași: Th. Aman (schițe de patinatori pe lacul Cișmigiu), Luchian (Jochei, Curse de cai), Jalea (Arcaș odihnind), Storck (Aruncătorul cu piatra), Baraschi (Aruncător cu lancea, lucrat pentru Balcaniada atletică de la București, din 1937).

În ultimii ani prezența subiectelor sportive este consemnată la fiecare expoziție locală sau republicană.

Corneliu Baba pictează „Jucătorul de șah", Octavian Angheluță „Schiori la Poiana", Constantin Iordache expune nenumărate lucrări sportive, Eugen Ciuca, fost pasionat sportiv, sculptează o suită întreagă de opere, dintre care multe împodobesc astăzi stadioanele țării noastre.

Chiar și Petru Comarnescu, critic de artă, a scris cu elan despre această nouă plastică a timpurilor noastre, plastica sportivă.

Stadionul este o lecție vie de artă plastică. Iar plastica sportivă dovada contemporană a prezenței sportului și în lumea artelor, a artiștilor.

Despre sculptorul român Constantin Brâncuși — pe care încă în 1937 scriitoarea și criticul de artă Carola Giedion-Welcker, în „Moderne Plastik", îl considera cel mai mare sculptor modern în viață s-a scris mult. Lucrări ample i-au dedicat C. Zervos (Paris), D. Lewis (Londra), Ezra Pound (Milano), S. Geist (New York), — pentru a nu cita decît pe cîțiva dintre cei care i-au analizat amplu creația.

Cărțile și mărturisirile contemporanilor despre celebrul sculptor (mai ales „The Saint of Montparnasse" a renumitului scriitor american de origină română Peter Neagoe) vin să sublinieze încă o fațetă a marii personalități: dragostea lui Brâncuși pentru mișcare, pentru... sport.

Născut la poalele Parîngului din ramura de sud a Carpaților, Brâncuși a urmat legile nescrise ale cinului său de moșnean și cioban, bătînd din zori pînă în noapte drumurile și potecile munților, făcînd, chiar la vîrsta de 5 ani, zeci de kilometri pe jos. La 7 ani, e nevoit să facă zilnic alți kilometri pentru a ajunge la școala din Pești și ani. După terminarea școlii primare, ca un veritabil... mărșăluitor, pleacă pe jos la Slatina și Craiova pentru a-și cîștiga existența. Sute de kilometri străbătuți la vîrsta cînd copiii noștri consideră că mersul pe jos este o excepție!

Neuitată și pilduitoare rămîne pentru posteritate călătoria lui Brâncuși de la București la Paris (peste 2 500 km), călătorie făcută pe jos nu atît din lipsă de bani, cît mai ales din dorința de a cunoaște oameni și locuri. Acesta

Pacific Grove și Monterey, sînt două localități învecinate, așezate pe o colină care mărginește golfulețul. Cu toate că sînt lipite unul de altul, nu seamănă de loc între ele. În timp ce Monterey a fost întemeiat de multă vreme de niște străini, indieni sau spanioli, și orașul s-a dezvoltat

ȘI SPORTUL

Sever NORAN

este adevăratul sens al turismului în concepția artistului. Plecînd din București, el a străbătut Ungaria, Austria, Germania, făcînd un popas mai îndelung la München, — care în 1902—1904 era centrul artistic al lumii germane — apoi în Elveția și în fine, la Paris, unde a rămas întreaga viață. „Rămas" este impropriu spus, deoarece Brâncuși a drumețit mereu, ca un veritabil „globetrotter", în Pirineii care-i aminteau de Carpații românești, prin sate iberice și chiar prin cele... indiene!

Brâncuși detesta călătoriile cu trenul, avionul, vaporul. Îi plăcea mersul pe jos, „*acest sport care te menține mereu tînăr*", cum spunea el. Poate și în această plăcută îndeletnicire trebuie căutat secretul longevității sculptorului, care în tinerețe avusese o gravă afecțiune pulmonară și, între altele, febră tifoidă.

Brâncuși detesta, de asemenea, „contemplarea sportivă". „*Sportul contemplativ, fără trăirea mușchilor* — spunea artistul — *alături de lectura aglomerată și de cinematograful fugace sînt trei racile ale civilizației*". Lucrînd în piatră cu dalta și ciocanul, sculptorul făcea zilnic o gimnastică sui-generis. „*Nula dies sine linea*" a lui Horațiu însemna pentru el, în același timp, „nici o zi fără mișcare".

Iubitor, al mișcării, ca funcție vitală, Brîncuși era foarte caustic cu cei sedentari. „*Stadioanele antice elino-romane* — spunea el adeseori — *stimulau întrecerile între egali, euforia, sănătatea, artele. Contemporanii mei nu trăiesc stadionul, ei îl contemplă, îl vizionează, cunoscînd trăirea adiacentă a plebei obeze*"...

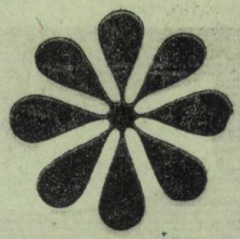

„Recorduri"

Cîteva scoruri „astronomice" înregistrate în diferite ramuri sportive: Cehoslovacia-Liban 152—35 în 1952 la baschet bărbați, România-Albania 137—14 în 1948 la baschet femei, România-Italia 38—1 în 1953 la handbal în 11 bărbați, Ungaria-Albania 35—0, în 1953 la polo, F.C. Craiova-Generala 25—0 în 1943 la fotbal, Avîntul Miercurea Ciuc-Spartac Sf. Gheorghe 50—0 în 1951 la hochei pe gheață etc.

Două k.o. foarte rapide: C. Nour-Vasiliev (Bulgaria) în 12 secunde în 1928, Dumitru Ciobotaru-Algimantas Sotikas (U.R.S.S.) în mai puțin de un minut, în 1953.

Un long-set de pomină la tenis: Gonzales-Parker 38—36, în 1948.

MARELE RĂZBOI AL ROCULUI

John STEINBECK

la voia întîmplării, fără nici un plan și fără nici un scop, Pacific Grove luă naștere, în forma sa definitivă, din inima de oțel a unei religii psiho-ideologală. A fost creat pe la 1880 ca loc de odihnă, de la bun început dotat cu legi, ideaturi și obiceiuri proprii. Statutul orașului prevede anularea oricărui testament, dacă pe proprietatea respectivă s-ar introduce băuturi alcoolice, ceea ce a dus la înflorirea comerțului cu vinuri întăritoare. În Pacific Grove

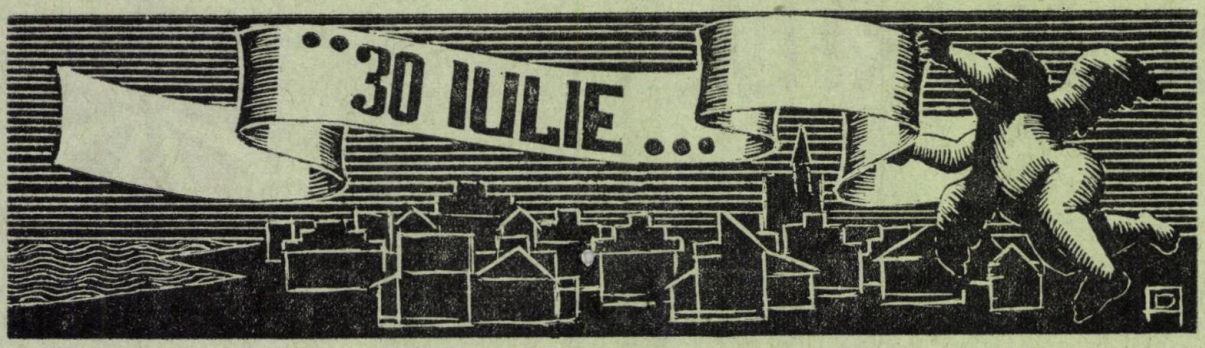

există o lege care-i obligă pe cetățeni să tragă storurile după apusul soarelui și le interzice să le tragă înainte. S-a limitat viteza pentru bicicliști. Duminica sînt interzise scăldatul în mare și plimbările cu barca. Iată niște delicte nelegiferate, dar care contrazic legea în mod absolut. Ele fac parte din regulile nescrise de comportare. E adevărat că majoritatea lor nu au nimic cu codul penal. Dar îngrădirile care apărau pe vremuri retragerea în Pacific Grove nu mai există.

Pacific Grove a cunoscut, în decursul istoriei sale, o perioadă de frămîntări. Trebuie să știți că atunci cînd orașul a fost întemeiat mulți bătrîni s-au retras acolo, la odihnă, oameni care, veți spune, n-aveau de la ce să se retragă. Acești bătrîni deveniră arțăgoși după un timp și începură să se amestece în treburile publice, pînă ec un filantrop, numit Deems, oferi orașuluidouă terenuri de roc.

Rocul care se joacă la Pacific Grove este mai complicat decît crochetul obișnuit. Se folosesc ciocănașe de lemn cu două capete și miner scurt. Se joacă indirect, ca la biliard. Este foarte complicat. Se spune că formează caracterul.

Un sport local trebuie să aibă campionate și să acorde premii. Echipa cîștigătoare din Pacific Grove primea în fiecare an o cupă. E de necrezut că un lucru de așa mică importanță poate declanșa asemenea pasiuni, mai ales cînd toți actorii sînt trecuți de 70 de ani. Totuși, așa s-a întîmplat.

Una dintre echipe se numea echipa albastră și cealaltă echipa verde. Bătrînii se împopoțonau cu caschete și tricouri vărgate cu culorile echipei.

Doi ani fură de ajuns ca totul să răbufnească. Albaștrii se antrenau pe un teren alăturat cu al verzilor, dar nu vorbeau între ei. Apoi, începură să-și spună cuvîntul familiile echipelor. Erai dintr-o familie albastră sau dintr-o familie verde. Apoi ideea de apartenență depăși cadrul familial. Erai partizan al albaștrilor sau al verzilor. Căsătoriile între albaștri și verzi nu mai erau apreciate. Curînd intră în joc și politica, și un verde nu vota niciodată pentru un albastru. În mijlocul credincioșilor se produse o ruptură. Albaștrii și verzii se grupară după culoare de o parte și de alta a bisericii. Hotărîră să construiască biserici separate.

Evenimentele luau proporții cu ocazia campionatului. Toți deveneau foarte susceptibili. Bătrînii se lansau în joc cu o pasiune deosebită. Adesea puteau fi găsiți cîte doi octogenari în fundul pădurii încleștați pe viață și pe moarte. Fiecare tabără își creă un jargon ca să nu știe ceilalți ce pun la cale.

Lucrurile ajunseră atît de departe, încît autoritățile ținutului se alarmară. Unui albastru i-a ars casa, iar un verde fu găsit în pădure pe moarte, lovit cu ciocanul de roc. Un asemenea ciocan cu coada scurtă este arma ideală pentru a răni mortal. Bătrînii nu mai ieșeau din casă decît cu ciocanul agățat ca o ghioagă, cu o cureluță de încheietura mîinii. Fiecare clan își acuza adversarii de toate crimele pămîntului și mai ales de cele pe care nu le-ar fi putut comite, din cauza vîrstei înaintate. Albaștrii nu mai cumpărau de la negustorii verzi. Orașul semăna cu o tabără care se pregătea de luptă.

Mister Deems, blîndul filantrop care iscase tot tămbălăul, era un bătrînel încîntător; obișnuia să fumeze cîte un pic de opiu și-și îngrijea tensiunea arterială. Era binevoitor, dar și filozof. Cînd văzu ce a putut să declanșeze, oferind orașului terenurile de roc, mai întîi se întristă, apoi fu înspăimîntat. Înțelegea ce ar fi simțit Dumnezeu în asemenea împrejurări.

Meciul trebuia să aibă loc la 30 iulie și în aer plutea o atmosferă ca în preajma unei răscoale. Locuitorii ieșeau pe stradă înarmați. Copiii albaștri și copiii verzi se războiau. Mister Deems își spuse că, la urma urmelor, înțelegînd sentimentele Domnului, putea fi reprezentantul său pe pămînt. Orașul mersese prea departe. În noaptea de 29 iulie mister Deems închirie un buldozer. În zori, pe locul unde fuseseră terenurile de roc, nu mai rămăsese decît o groapă enormă. Dacă ar fi avut timp, mister Deems ar fi mers pînă la capăt și ar fi umplut groapa cu apă, întocmai ca Dumnezeu. Apoi părăsi Pacific Grove. Dacă ar fi încăput pe mîna locuitorilor, aceștia l-ar fi uns cu smoală și l-ar fi tăvălit prin fulgi. Dar el se afla la loc sigur, la Monterey, încălzindu-și tacticos opiul la lămpița adusă de-acasă.

Și, de atunci, în fiecare an la 30 iulie, tot orașul Pacific Grove se adună pentru a da foc manechinului lui mister Deems. În timpul ceremoniei, un manechin de paie, de mărime naturală, este îmbrăcat și apoi spînzurat de un pin. Mai tîrziu i se dă foc. Pe dedesubt trec oameni cu torțe și astfel biata imagine nevinovată a lui mister Deems se preface în fum în fiecare an.

Unii vor spune că povestea asta este o minciună, ceea ce nu înseamnă că ceva care nu s-a întîmplat este numaidecît o minciună.

Ilustrații: A. DRAGOȘ

---

1 O variantă a jocului de crochet

la vînătoare

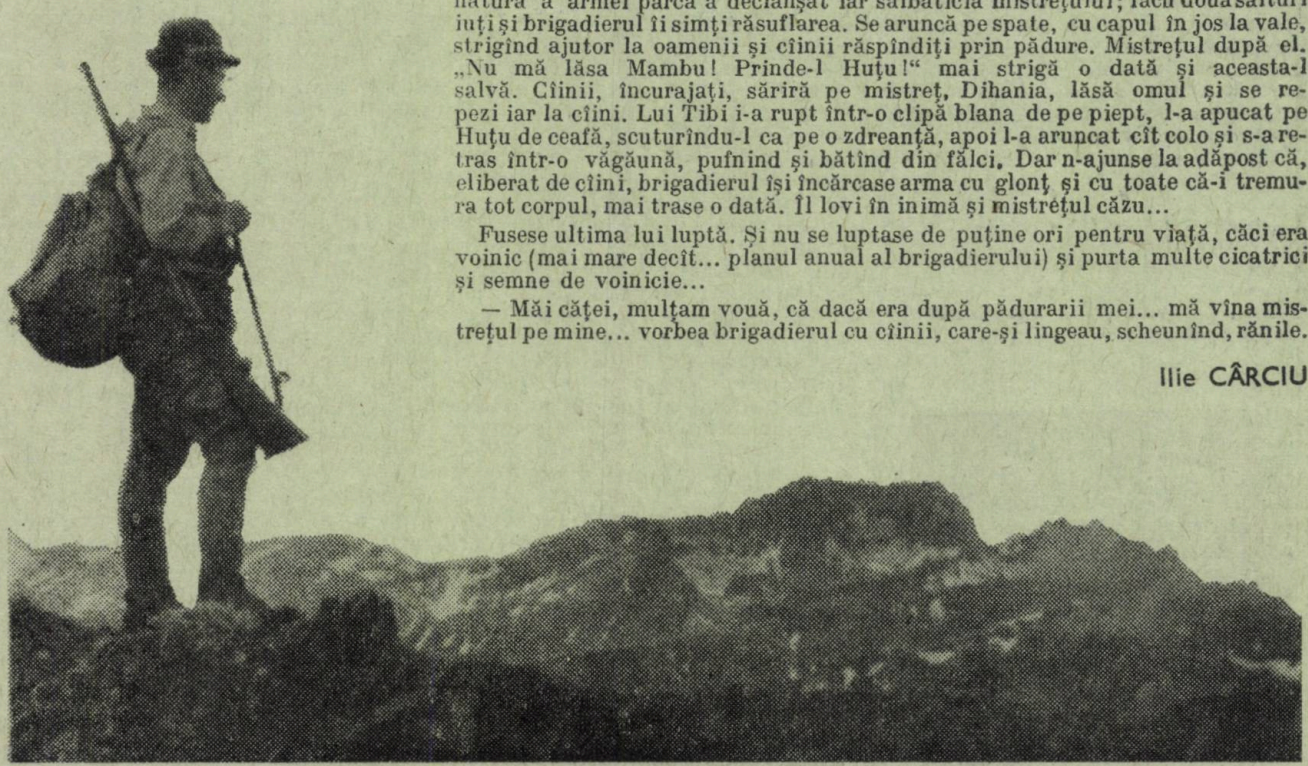

În planul anual de valorificare a cărnii de vînat brigadierul Alexandru Stoica de la Ocolul silvic Geoagiu avea înscris: 250 kg. Preocupat de îndeplinirea lui, într-o zi, brigadierul și-a luat cîinele (Mambu) și însoțit de doi pădurari, fiecare cu cîte un cîine (Romulus Filip cu Huțu și Simion Cazan cu Tibi), s-au afundat în făgetul din hotarul satului Renghet. Și-au legat cîinii și după ce s-au înțeles de cîte ori trebuie să sune în țeava puștii dacă găsesc urme și care e semnalul de adunare, s-au răspîndit să facă înconjurul pădurii.

Urmele unui mistreț mare, care călcase proaspăt zăpada imaculată, ieșiră în calea pădurarului Filip. Își frînse pușca și sună o dată lung. Cîte două sunete scurte i-au răspuns în semn că urmele n-au ieșit în partea opusă a pădurii, deci cercul poate fi strîns.

L-au bănuit într-un hățiș, au dat drumul la cîini, așteptîndu-l în trei locuri, cu puștile gata. Solitarul, o namilă de mistreț cît toate zilele, s-a năpustit spre locul unde-l adăsta pădurarul Filip. A tras și l-a lovit în burtă, mult prea jos. A doua oară n-a tras de teamă să nu împuște cîinii ce se vînzoleau amarnic pe lîngă mistreț. Acesta și-a schimbat fulgerător direcția și în cîteva clipe s-a adăpostit într-o tăietură de fag, perie de deasă. Cîinii după el. Peste puțin pădurarii au zărit printre tulpinile subțiri și dese mistrețul ce se apăra eroic de cîinii îndîrjiți. Au tras doi o dată și probabil l-au rănit, căci rău s-a supărat mistrețul. Pufnind furios s-a repezit glonț spre Filip. Arma acestuia era însă descărcată. Filip a apucat-o de țeavă și a rupt-o în capul mistrețului. Acesta nici nu s-a sinchisit de lovitură. Cu un colț i-a spintecat pantalonul de jos pînă sus și l-a proiectat pe coastă la vale, ca pe-o jucărie. Au sărit cîinii. Lătrăturile, vîjîitul tufelor rupte și pufniturile l-au atras pe brigadier. A intrat în desiș. Cîinii și făgetul nu-l lăsau să tragă. Iată că misteț fuge după un cîine, dar văzînd pădurarii, s-a repezit la ei. Aceștia au luat-o la sănătoasa, uitînd că mai aveau o pușcă. Cînd i-a venit bine, brigadierul a tras cu șevrotine... Mistrețul, mirat de așa îndrăzneală, îl privi „de sus" pe brigadier (căci acesta era mai la vale).

De acolo, de jos, brigadierul mai trase o dată. Dar vai! Glonțul trimis cam jos, lovi mistrețul în piept și-i ieși prin coastă, fără să-l doboare. A doua detunătură a armei parcă a declanșat iar sălbăticia mistrețului; făcu două salturi iuți și brigadierul îi simți răsuflarea. Se aruncă pe spate, cu capul în jos la vale, strigînd ajutor la oamenii și cîinii răspîndiți prin pădure. Mistrețul după el. „Nu mă lăsa Mambu! Prinde-l Huțu!" mai strigă o dată și aceasta-l salvă. Cîinii, încurajați, săriră pe mistreț, Dihania, lăsă omul și se repezi iar la cîini. Lui Tibi i-a rupt într-o clipă blana de pe piept, l-a apucat pe Huțu de ceafă, scuturîndu-l ca pe o zdreanță, apoi l-a aruncat cît colo și s-a retras într-o văgăună, pufnind și bătînd din fălci. Dar n-ajunse la adăpost că, eliberat de cîini, brigadierul își încărcase arma cu glonț și cu toate că-i tremura tot corpul, mai trase o dată. Îl lovi în inimă și mistrețul căzu...

Fusese ultima lui luptă. Și nu se luptase de puține ori pentru viață, căci era voinic (mai mare decît... planul anual al brigadierului) și purta multe cicatrici și semne de voinicie...

— Măi căței, mulțam vouă, că dacă era după pădurarii mei... mă vîna mistrețul pe mine... vorbea brigadierul cu cîinii, care-și lingeau, scheunînd, rănile.

Ilie CÂRCIU

De la vînători şi pescari sportivi adunate

— E un cîine foarte deştept. E mai deştept chiar şi decît stăpînul său!... afirma un vînător.

— Ah! Vorbeşti despre Bob al meu. Într-adevăr, aşa este... răspunse unul din grupul ascultătorilor, cu modestie prefăcută sau mîndrie prost disimulată.

*
* *

— Ai prins ceva?

— Un singur peşte, dar şi ăla cu defect...

— Şi ce defect are, mă rog?

— Are capul prea aproape de coadă...

*
* *

— Mai mişcă? întreabă vecinul din dreapta, arătînd spre prezumtivul iepure din pădure.

— Este absolut sigur că iepurele mai mişcă; l-am văzut cum s-a dus. Dar mă întreb dacă vecinul din stînga mea mai mişcă ori ba?...

*
* *

— În sfîrşit, dragul meu, văd că ai împuşcat şi tu ceva!...

— De unde ştii, draga mea?

— Păi te văzui venind doar cu lesa... Cel puţin, l-ai îngropat creştineşte pe Lord?...

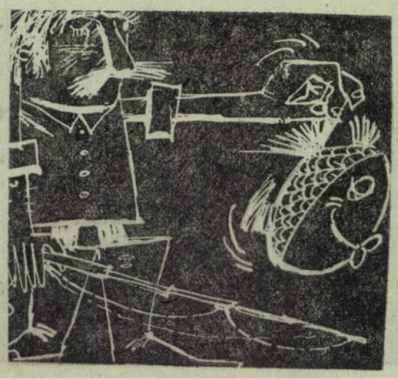

CREATORUL LUI SHERLOCK HOLMES

DESPRE...

SCHI

Arthur Conan Doyle, autor a nenumărate romane poliţiste de mare răsunet, înnobilat pentru măiestria cu care a dat viaţă nemuritorului Sherlock Holmes, s-a ocupat, ca... amator, şi de sport. În anul 1894, aflîndu-se în Elveţia, a scris în revista „*Strand Magazine*" impresiile sale despre schi, sport care, pe vremea aceea, avea prea puţini adepţi, fiind proaspăt... importat din ţările scandinave. Iată cîteva spicuiri din acest articol.

...„La prima vedere, nu găseşti nimic rău într-o pereche de schiuri: ia, acolo, două bucăţi de lemn de ulm, lungi de opt picioare şi late de patru inci, cu un lăcaş pentru călcîi, altul pentru bombeu şi curele de legat piciorul. Privindu-le n-ai putea bănui ce posibilităţi zac în aceste două... doage. Dar prinde-ţi-le de picioare, întoarce-te surîzînd să vezi dacă prietenii urmăresc ce faci, apoi îndreaptă-ţi privirea spre covorul de zăpadă, bate nebuneşte cu amîndouă picioarele şi... şi ai să vezi ce n-ai văzut!"...

...„Schiurile sînt cele mai capricioase lucruri de pe lumea asta! Într-o zi te dai cu ele fără greş. În ziua următoare însă, taman cînd începi să crezi că eşti priceput nevoie-mare, blestematele de doage încep să-şi facă mendrele. Îţi apleci corpul înainte să-ţi faci vînt pentru o alunecare rapidă? Ca un făcut, schiurile rămîn înţepenite şi cazi în nas. Sau, invers: stai drept ca luminarea şi, deodată, fără o pricină anume, schiurile fug de sub tine, aşa că te întinzi pe spate cît eşti de lung. Pentru un om cu prea multă... demnitate, o cursă pe schi, după moda norvegiană, ar avea efecte morale dezastruoase"...

...„Dai, să spunem, de o pantă de 70 de grade, cu zăpadă înghetată, pe care o urci în zig-zag, săpînd la fiecare pas, cu preţul unui efort cumplit, locaşul schiului şi simţind că dacă te-ar pişca un ţînţar ai fi în... aer. Dar nu se întîmplă nimic rău şi ajungi cu bine în vîrful pantei unde îţi regăseşti prietenii. „*Tii, ce splendidă priveliste!*" te grăbeşti să exclami, cînd, deodată, îţi dai seama că poziţia ta este... pe cei doi omoplaţi, cu schiurile bălăngănindu-se de o parte şi de alta a gîtului"...

Orice s-ar spune, este incontestabil faptul că Sir Arthur Conan Doyle avea umor. Ironia sa la adresa schiorilor neîndemînatici nu şi-a pierdut din savoare nici azi, după mai bine de 70 de ani.

dr. Ionel TUGUI

TRAIAN VUIA

omul care a zburat primul

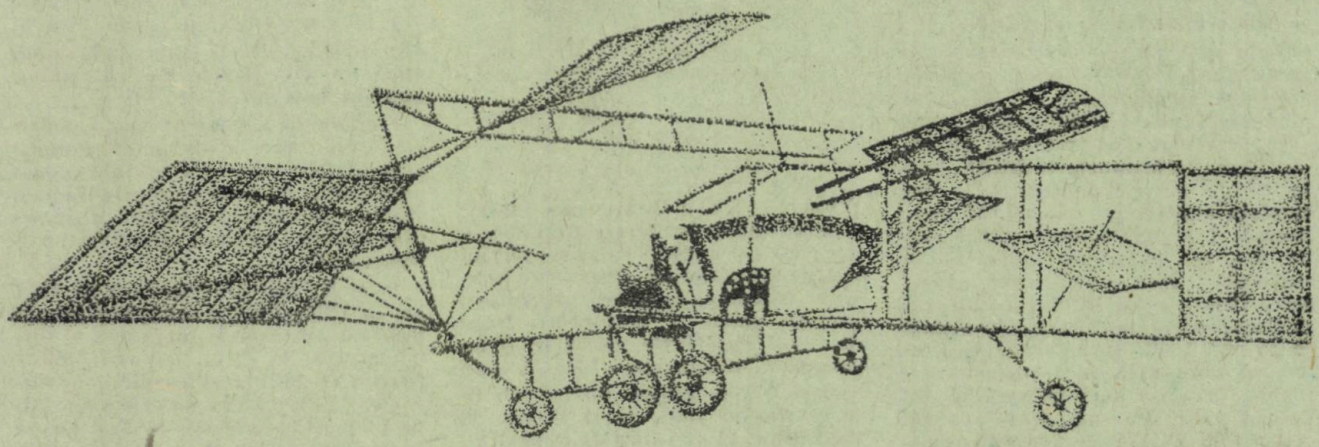

La 17 august 1972 se vor împlini 100 de ani de la nașterea aceluia care, alături de Aurel Vlaicu și Henri Coandă, sînt nu numai titanii aripilor românești, ci și unii dintre cei mai străluciți pionieri ai zborului mondial.

Născut în Banat, în comuna Surducul-Mic la 17 august 1872, Traian Vuia a urmat școala primară în comunele Bujor și Făget, iar liceul l-a absolvit la Lugoj, fiind în permanență un elev emerit. Încă din copilărie Traian Vuia a fost frămîntat de ideea construirii unui aparat de zbor mai greu decît aerul. Avînd o predilecție remarcabilă pentru mecanica aplicată el a făcut din problema zborului mecanic, însăși rațiunea vieții lui. După ce și-a luat bacalaureatul în anul 1892, Vuia a plecat în toamna aceluiași an la Budapesta, pentru a-și continua studiile și s-a înscris la secția mecanică a Școlii politehnice. Dar, din cauza greutăților financiare n-a putut să-și continue cursurile și s-a înscris, după un an, la Facultatea de drept, care-i permitea să studieze dar și să-și asigure mijloacele de trai, lucrînd ca student practician în diferite birouri ale avocaților consacrați, peregrinînd, dintr-o localitate în alta, timp de 9 ani. Între timp Vuia și-a continuat studiile, cercetările și experiențele în domeniul mecanicii, preocuparea lui principală fiind totuși „automobilul cu aripi", ale cărui planuri de construcție le făcuse încă din timpul cînd era elev la Lugoj, iar în timpul studenției realizase chiar un model redus al unui astfel de aparat, cu care făcuse numeroase experiențe de zobr.

La 6 mai 1901, Vuia și-a dat doctoratul în științe juridice și a fost declarat doctor în științele dreptului. În iarna anului 1901—1902, el a cerut concursul autorităților austro-ungare

pentru construirea „mașinii de zburat", dar a fost refuzat. Acest lucru l-a determinat ca la 27 iunie 1902 să plece la Paris care era cel mai important centru din lume al mișcării aeronautice și unde spera să-și realizeze năzuința.

Prin studii și cercetări Vuia a căutat să se pună la curent cu ceea ce se realizase în domeniul aeronauticii, atît din punct de vedere teoretic cît și practic, consultînd în acest sens și o serie de persoane autorizate în materie ca Georges Besançon, Victor Tatin etc. Dar în Franța, atmosfera pentru construcția aeroplanului său nu era deloc favorabilă, mai ales din cauza succeselor obținute cu baloanele dirijate, iar Besançon și Tatin erau foarte pesimiști.

Vuia însă nu s-a descurajat și în iarna anului 1902—1903 a terminat proiectul aeroplanului cu cele mai mici amănunte. La 16 februarie 1903, el a prezentat Academiei de Științe din Paris un memoriu intitulat „Proiectul de aeroplan-automobil", dar comisia considerînd că zborul unor aparate mai grele decît aerul este un vis, n-a examinat memoriul, ci l-a clasat! Pentru susținerea cauzei sale, Vuia a cerut Oficiului Național al Proprietății Industriale din Franța la 15 mai 1903, un brevet de invenție sub denumirea de Aeroplan-Automobil, care i-a fost eliberat la 76 august 1903, cu numărul 332 106. Acest fapt a înflăcărat inimile concetățenilor săi din Lugoj, care au adunat fondurile necesare pentru construirea aparatului, respectiv 2 000 de franci francezi. Spre sfîrșitul aceluiași an, a și început construirea aparatului. În toamna anului 1904 a început construirea motorului, iar partea mecanică a fost terminată în februarie 1905. Montarea completă a aeroplanului s-a făcut în decembrie 1905. Prin inventarea, construirea și dotarea unui aparat de zburat cu motor și toate accesoriile necesare, Vuia este creatorul zborului mecanic, creînd pentru prima dată în istoria aviației, trenul de aterizare cu roți. Tot el a realizat prima și cea mai rațională aripă de monoplan din epoca aceea și un nou sistem pendular al aparatului, care-i asigura o mare stabilitate de zbor. Cu avionul denumit

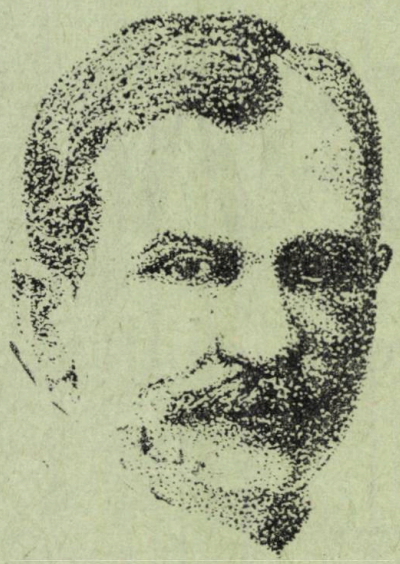

„Vuia nr. 1", el a făcut prima experiență la sfîrșitul lui decembrie 1905, cu care ocazie aparatul a rulat pe pămînt prin tracțiunea elicii, atingînd o viteză de 40 km pe oră, deși n-a folosit întreaga putere a motorului. După alte două experiențe făcute la 5 februarie și la 6 martie 1906, Traian Vuia a reușit, primul din lume, ca la 18 martie 1906, lîngă Paris, la Montesson, să se ridice de la pămînt, numai cu mijloacele proprii ale aparatului său de zbor și să străbată o distanță de circa 12 m la o înălțime de 0,6—1 m

Data de 18 martie 1906 va rămîne o zi memorabilă în istoria aviației, zborul lui Traian Vuia avînd o însemnătate epocală, dovedind odată pentru totdeauna că aparatele mai grele decît aerul pot decola și zbura cu propriile lor mijloace de bord. Vuia a deschis astfel o eră nouă pentru aviație, căci după acest zbor, aviația a realizat fără întreruperi un continuu și un tot mai accentuat progres.

Cunoscutul aviator francez René Chambre a scris următoarele în Histoire de l'Aviation (1948): „În 1906, vechea Europă se trezește. Un inginer, Traian Vuia este primul în timp. Cu o surprinzătoare mașină de zburat, Vuia reușește, la 18 martie 1906, un zbor de 12 m la 60 cm înălțime"... După memorabila dată, Vuia a continuat experiențele de zbor în mai și iunie, iar la 1 iulie, 12 și 19 august 1906, el a repetat în public zborurile sale, reușind să se ridice pînă la o înălțime de 2,5 m și să parcurgă o distanță de 25 m. La 7 și 14 octombrie 1906, Vuia a mai efectuat două zboruri, primele care au fost omologate de Aero-Clubul Franței, pe aerodromul de la Issy-les-Mouline-aux. Ameliorînd și perfecționînd aeroplanul prototip, acesta a devenit acum „Vuia N. 1 bis", Traian Vuia a continuat experiențele pînă la sfîrșitul lunii martie 1907. Înlocuind și motorul cu anhidridă carbonică cu unul mai puternic de 24 C.P., aparatul a devenit „Vuia Nr. 2", cu care el a făcut numeroase zboruri în iunie și iulie 1907. Ultima încercare a avut loc la Bagatelle, 17 iulie 1907, cînd, după un zbor de 70 m, aparatul a aterizat brutal.

Epuizîndu-și toate resursele materiale, Vuia nu și-a mai putut continua experiențele, dar nu a abandonat problemele de aviație continuîndu-și studiile și experimentările în domeniul zborului vertical, respectiv al elicopterelor.

Primele încercări le-a făcut în 1914 iar în 1918, Vuia a construit elicopterul cu transmisie mecanică a forței motrice la rotor, denumit „Vuia Nr. 1". În 1921 a construit noul elicopter „Vuia nr. 2", cu care s-a reușit la 18 martie 1922 să se facă prima săritură, iar la 31 octombrie 1925 un zbor pe o distanță de 80 m și la o înălțime de 8 m. Frămîntat de gîndul de a realiza un motor de avion cît mai bun, Vuia a înfăptuit și o altă genială invenție, un „generator cu abur", cu un excepțional randament apreciat și exploatat în străinătate.

La 2 septembrie 1950, Traian Vuia a murit acasă, din cauza unei boli necruțătoare.

Ilustrații: D. ANTON

pe pămînt, pe apă, în văzduh...

Dumitru LAZĂR

În ziua de 1 mai 1936, aviatorul şi polisportivul român Alexandru Papană a străbătut distanţa Bucureşti-Braşov (172 km), la bordul unui automobil Chrysler, în timpul de o oră, 48 minute şi 46 secunde. Performanţa era impresionantă pentru vremea aceea şi ea a dat naştere unei palpitante dispute sportive între automobiliştii din ţara noastră.

În anii următori, cîţiva ani ai volanului ca Budişteanu, Cristea sau Calcianu au încercat, unii de mai multe ori, să doboare recordul lui Papană. Cel care a reuşit, dar abia în vara lui 1939, a fost Jean Calcianu. El a izbutit să „lege" Bucureştiul de Braşov, pe pămînt, în numai o oră, 30 de minute şi 54 de secunde.

Recordul lui Calcianu n-a fost doborît nici pînă acum. Dar ce reprezintă timpul de o oră şi 30 de minute, raportat la cele mai perfecţionate mijloace tehnice de astăzi?...

Vă amintiţi, fără îndoială, ziua de 12 aprilie 1961. De pe cosmodromul Baikonur, tînărul maior sovietic Iuri Gagarin inaugura era cuceririi spaţiului cosmic. Ca să înconjoare Terra, lui Gagarin nu i-au trebuit decît 108 minute, deci cu numai 18 mai mult decît îi trebuise inginerului Calcianu să ajungă de la Bucureşti la Braşov.

Saltul este impresionant. Cu patru veacuri şi jumătate înaintea lui Gagarin, la 20 septembrie 1519, cinci corăbii comandate de Magellan plecau din portul Sevilla să ocolească Pămîntul. Ele şi-au încheiat misiunea după aproape trei ani. Dar treptat-treptat, durata unei rute circumterestre s-a redus. De la „Ocolul Pămîntului în 80 de zile", cît preconiza Jules Verne, s-a ajuns la 70 de zile, apoi la 40, pentru a coborî acum la 108 minute.

Ca fiinţă superioară, omul a creat automobile, avioane, nave cosmice, capabile să „înghită" spaţiul. Fără maşini însă, sub raport pur atletic, performanţele sale sînt modeste. La Olimpiada din 1908, cel mai bun atlet a parcurs clasica distanţă de 100 m în 10,8 secunde. Acum, cea mai bună performanţă mondială a acestei probe a coborît sub 10 secunde, ceea ce înseamnă că pe distanţa de 100 m, omul este capabil să atingă o viteză medie de 36 km/h.

Fireşte, în comparaţie cu unele animale sau păsări, 36 km/h înseamnă puţin. Ca simplă curiozitate, amintim că, dintre zburătoare, cel mai rapid este şoimul: 280 km/h. În urma sa se situează rîndunica (170 km/h), vulturul pleşuv (150 km/h), corbul (104 km/h).

Dintre animale, recordul de viteză îl deţine şetahul, o specie de leopard care goneşte cît un automobil de capacitate mijlocie: 110 km/h.

Dar cînd vorbim despre spaţiu şi timp, gîndul ne duce la acel clasic record absolut de viteză pe uscat, pe apă şi în văzduh.

Pe pămînt, omul a ajuns în apropierea barierei sonice, adică în pragul vitezei de 1224 km/h. Cel care a reușit performanța este un fost cosmonaut și alergător de automobilism , pe nume Gary Gabelich. Pilotînd, în octombrie 1970, pe pista de la Salt Lake-City, un vehicul special, propulsat de un motor-rachetă, Gabelich a reușit să atingă fantastica viteză medie de 1001 km/h. Este cea mai mare viteză atinsă vreodată de un vehicul terestru.

Recordul mondial absolut de viteză pe apă este mai mic: 444 km/h. El aparține fostului as englez Donald Campbell, care l-a stabilit în 1964, la comenzile ambarcațiunii cu motor reactiv „Pasărea albastră".

În sfîrșit, în văzduh, temuta barieră sonică a fost depășită încă din anul 1947, cu ajutorul avionului Bell X-1. În prezent, aviatorii „cochetează" cu zidul hipersonic. Un aparat pentru astfel de tentative, X-15, a reușit să zboare, la 3 octombrie 1967, cu 7275 km/h.

Dar în Cosmos? Pentru a pleca spre planetele foarte îndepărtate, omul se gîndește de pe acum la depășirea celei de a treia viteze cosmice (16,7 km/s), adică la realizarea navelor fotonice, care să circule prin spațiu cu viteza luminii. În acest caz însă, se ivește problema, formulată deocamdată numai teoretic, a relativității timpului, a încetinirii sau chiar a opririi curgerii lui pentru echipajul navei fotonice. Se crede deci, că un cosmonaut al viitorului va avea toate șansele să trăiască aevea basmul cu „tinerețe fără bătrînețe" și să aibă surpriza, la întoarcerea pe Terra, de a fi mai tînăr decît propriii săi copii sau nepoți.

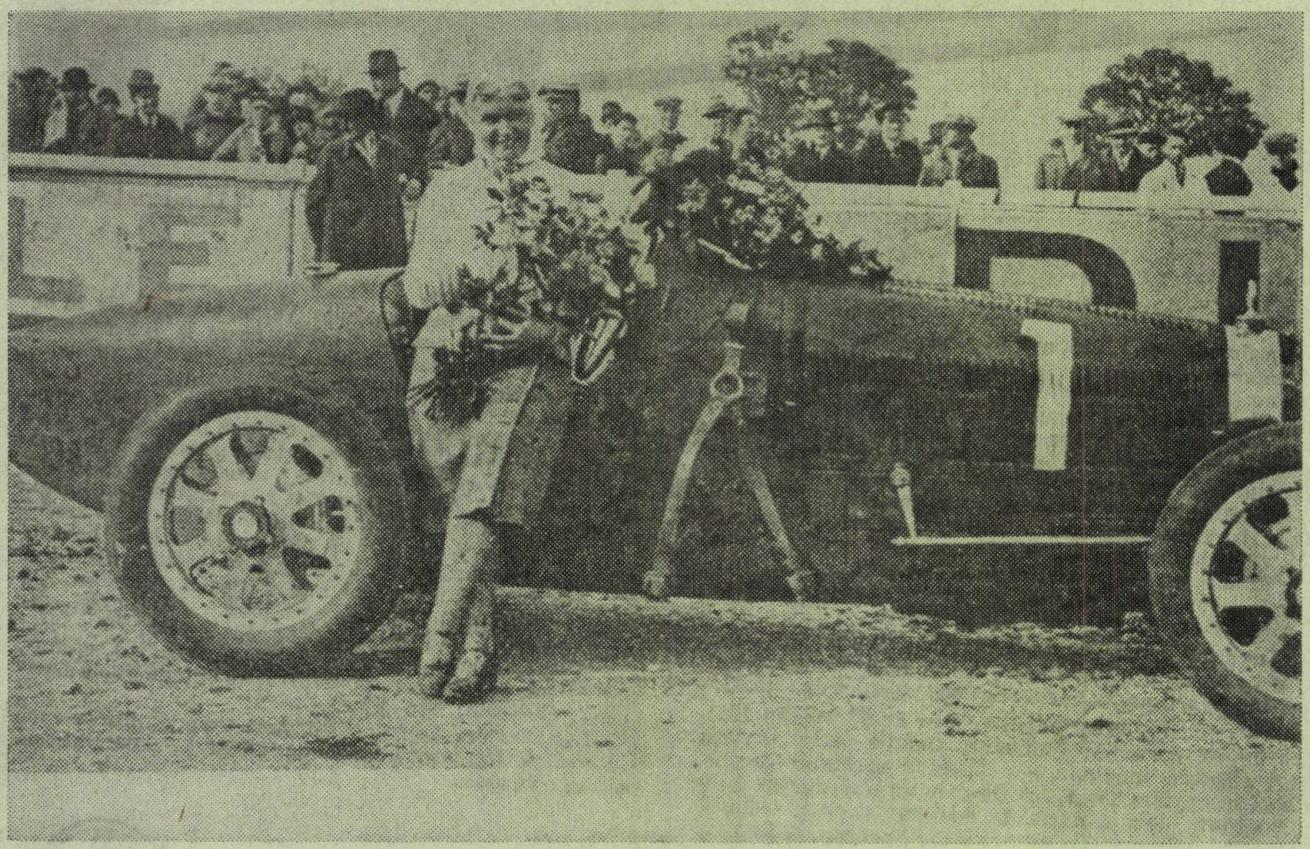

Cu brațele încărcate de flori, automobilista cehoslovacă Eliška Junkova zîmbește unui fotoreporter parizian, după un succes repurtat de ea în capitala Franței, în 1927.

În exclusivitate pentru almanahul SPORTUL'72

O femeie la volanul bolizilor de curse

Cîteva zeci de femei din lume fac sport automobilistic participînd la raliuri. Dar în concursurile de viteză? Se pare că acest domeniu a rămas „rezervat pentru bărbați"... Și totuși, istoria de peste șapte decenii a curselor de automobile a înregistrat și cîteva excepții. Una dintre acestea este cehoslovaca Eliska Junkova.

Încurajată de soț, și el un pasionat al volanului, Eliska a debutat în concursurile de viteză în 1921, conducînd mașini Mercedes și mai ales Bugatti. O adevărată faimă internațională și-a dobîndit în 1925, cînd s-a hotărît să se înscrie într-una din cele mai grele curse din lume: Targa Florio. Prima participare s-a încheiat cu o defecțiune mecanică, dar la una din edițiile următoare (1928), tînăra automobilistă avea să-și etaleze întregul talent, luînd conducerea cursei și menținînd-o o bună bucată de vreme. Și poate ar fi cîștigat dacă nu intervenea din nou o defecțiune la motor. A încheiat totuși întrecerea pe locul al cincilea, după unii din așii acelor ani: Divo, Campari, Conelli, Chiron.

Membră de onoare a Asociației internaționale a piloților de Grand Prix, bucurîndu-se de stimă în lumea sportului automobilistic, Eliska Junkova trăiește acum la Praga în frumosul cartier Hradciani. Acolo, în apartamentul ei plin de trofee sportive și de amintiri, a avut deosebita amabilitate să ne primească și să ne acorde acest interviu.

— *N-am fost niciodată în România, dar știu multe despre țara dv. Am cîțiva prieteni acolo cu care corespondez uneori. Știți, prin 1920 s-a înființat prima companie aeriană din lume, compania de transporturi româno-franceză. Ei bine, eu mă număr printre primii pasageri ai acestei companii.*

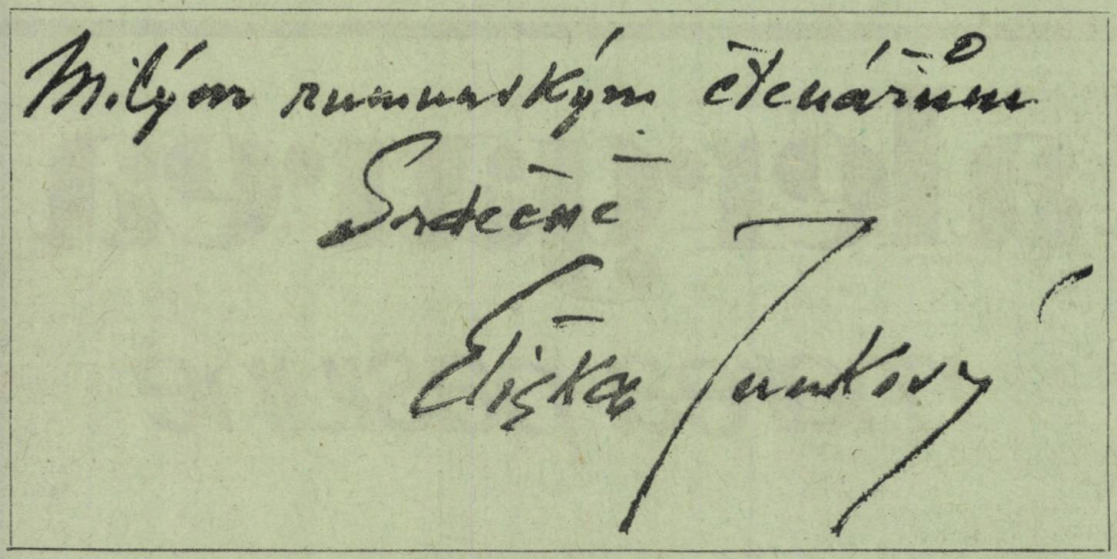

Simpaticilor cititori români, cordial Eliska Junkova

Mă urcam adeseori aici, la Praga, în avionul care venea de la București, pentru a călători pînă la Strasbourg. În apropierea acestui oraș francez se află mica localitate Molsheim, sediul celebrei uzine conduse de Ettore Bugatti... Ah, mașinile Bugatti!...

— V-au plăcut mult acele automobile, nu-i așa?

— Vă răspund, la rîndul meu, cu o întrebare: care om îndrăgostit de sportul volanului putea rămîne insensibil în fața acelor bijuterii mecanice realizate la Molsheim? Bugatti a însemnat o piatră de hotar în tehnica de curse. Gîndiți-vă, peste o mie *de premii cîștigate într-un deceniu!... Am fost rugată, de multă vreme, să-mi scriu memoriile, dar am refuzat. Abia în ultimii ani m-am hotărît, în sfîrșit, să încep lucrul. Cartea este aproape gata, o voi publica în editura „Olimpia". I-am fixat și titlul, un titlu care vă va confirma ceea ce v-am spus mai înainte. Iată-l: „Amintirile mele sînt mașinile Bugatti".*

— Intrînd în casa dv, am văzut pe prag o potcoavă. Știu, este un obicei, dar parcă mă așteptam la altceva, la o mică roată de automobil sau la unvolan în miniatură...

— O să vi se pară curios, dar asta-i realitatea: prima mea dragoste au fost caii. Sînt născută la Olomouc, pe malul Moravei, în aceeași regiune cu vestitul șef de echipă Alfred Neubauer, unul dintre cele mai pitorești personaje din lumea curselor. Orășelul meu de baștină era plin de cai și de cavalerești, așa că am început să fac sport călărind. Abia după aceea m-am urcat la volanul unei mașini. În cartea sa, tradusă în cîteva limbi și intitulată „Bărbații, femeile, mașinile", prietenul Neubauer descrie cu delicatețe această trecere a mea de la cai la automobile.

— Ați concurat alături de soțul dv, i-ați fost adversar în unele întreceri?

— Obișnuit, el alerga la categoria curse, *iar eu la* sport. *De cîteva ori l-am învins. Dar a venit acea tristă zi de iulie a anului 1928. Se disputa Marele Premiu al Germaniei. Într-un viraj, la o depășire, soțul meu s-a răsturnat și a murit. În acea zi am hotărît să abandonez automobilismul competițional. Iată acest tablou de la intrare, pe care mi l-a făcut un pictor englez. În prim plan sînt eu, într-o curbă, pe Nürburgring. Exact în această curbă a murit soțul meu...*

— Văd aici și alte tablouri, în special păsări...

— Îmi plac atît de mult păsările! Ca și caii, ca și automobilele. Am citit unele lucruri despre acel paradis din țara dv, numit Delta Dunării.

— De ce nu veniți s-o vedeți?

— Poate mă voi hotărî într-o zi să fac acest pas. Pînă atunci, vă rog să transmiteți prietenilor și cititorilor români cîteva cuvinte de salut, pe care le scriu cu dragoste pe spatele acestei fotografii din tinerețea mea sportivă.

Interviu consemnat de
Dumitru LAZĂR

alergarea
marea pasiune

Radu OANA

Elisabeta Baciu. Iată un nume care n-are, nici pe departe, rezonanța celor ale altor atlete din România, performere de marcă ori laureate în mari competiții atletice internaționale. Elisabeta Baciu n-a înregistrat încă asemenea performanțe de mare valoare în cursele de semifond la care participă și cu excepția unor victorii internaționale ca junioară, la Crosul balcanic, și în campionatele țării, ea n-a obținut acele succese de prestigiu cu care se ornează o carte de vizită sportivă.

Din acest punct de vedere, putem zice că Elisabeta Baciu este o atletă din eșalonul secund al valorilor naționale. Și totuși îi consacrăm aceste rînduri pentru că o considerăm dacă nu prima, în orice caz, cu siguranță, printre cele care iubesc atletismul, alergarea, pînă la totala dăruire. Dar, poate că cele ce veți citi, în continuare, vă vor lămuri mai bine...

Elisabeta Baciu a început atletismul, în mod organizat, la vîrsta de 15 ani, adică în anul 1963, la Roman, la acea „școală" a antrenorului Olimpiu Constantinescu-Nehoi. Deși mică de statură și fără calități fizice deosebite, acele însușiri care impun la o selecție, „Cuța" (cum îi spun prietenii) a reușit totuși să se impună în-

tre alergătoarele noastre de semifond, datorită, în primul rînd, unor extraordinare calități de voință, pasiunii sale, aproape ieșite din comun, pentru atletism.

Graficul performanțelor obținute de ea este pe deplin elocvent:

	400 m	800 m
1963 (15 ani)	61,0	—
1964	59,1	2:14,2
1965	57,9	2:12,5
1966	57,6	2:08.5
1967	57,9	2:08,1

În toamna anului 1967, Elisabeta Baciu a devenit studentă la I.E.F.S. anunțînd, de la bun început, că se va pregăti cu toată sîrguința pentru a muncit într-o bună zi, să-i ia locul lui nea Nehoi, la Roman, să-i ducă mai departe opera pentru care acesta a muncit o viață întreagă, să mențină și să întărească prestigiul național de care se bucură astăzi atletismul din Roman.

Și deodată... stop! Un consult medical riguros îi descoperă o maladie congenitală care o scoate complet din lumea sportului. Diagnosticul-canal arterial permeabil (sîngele arterial comunica cu cel venos)-impune spitalizarea studentei. La 1 februarie 1968 o echipă de chirurgi, între care dr. Petre Petrila și dr. Ilie Pavelescu, de la clinica „Fundeni", o operează cu succes. Urmează trei luni de spital, timp în care lucrurile evoluează normal, spre bine, dar care pentru atletă înseamnă un adevărat cavaler, fiind vorba de săptămînile în care gazonul stadionului a înverzit și alergătorii au pornit-o pe aleile pădurilor. „Cuța" stă la geamul salonului, simte natura irumpînd la o nouă viață și gîndurile-i fug la stadion, la colegii săi de sport.

Diminețile, la vizita medicilor, în loc de bună ziua Elisabeta îi întreba: *„Și cînd credeți că am să pot alerga din nou?"*...

Intervenția chirurgicală fusese dificilă și în astfel de cazuri cu greu s-ar fi putut pronostica reluarea activității sportive de performanță, dar medicii, contaminați de optimismul pacientei, de ideea acesteia, care-i domina gîndurile, au anunțat-o că nu va mai trece multă vreme și va putea fi din nou pe stadion.

Trei luni de spital, orice ai face, rămîn trei luni de spital... Cînd a părăsit Fundenii, însoțită de urările de bine ale tuturor de acolo, în ochii Elisabetei Baciu totul se învîrtea ca într-un dans nebunesc. Era slăbită, foarte slăbită, dar plină de nerăbdare de a lua totul de la capăt, studiile universitare și atletismul. Au urmat șase luni în care, practic, n-a făcut nimic. Doar gimnastică respiratorie și mișcări ușoare. Dr Petre Bendiu s-a ocupat îndeaproape de ea, supraveghindu-i refacerea fizică.

— *M-a impresionat extraordinara dorință a acestui nod de fată de a-și grăbi și scurta convalescența. Voința ei mi-a transmis-o și mie*, ne-a spus dr. Bendiu, *străduindu-mă să fac totul, la nivelul forțelor mele, pentru a o reda sportului.*

Conf. dr. Miron Georgescu s-a ocupat și el în mod direct de acest „caz", stabilindu-i planul de... pregătire. Da, de pregătire, pentru că chiar în luna octombrie a anului 1968, Elisabeta Baciu s-a și aflat la startul campionatului de cros de la Pitești. A făcut doar o alergare ușoară, dorința atletei fiind aceea de a contribui la succesul echipei studentelor de la I.E.F.S. Ceea ce s-a și întîmplat.

Controalele medicale și atenta îngrijire de care s-a bucurat în tot acest timp au ajutat-o pe Elisabeta Baciu să se însănătoșească pe deplin și să reintre cu toate forțele în activitatea de pregătire și de concursuri. După un nou „concediu medical" impus (la 1 mai 1969 a fost operată de apendicită), de data aceasta de scurtă durată, atleta a putut fi întîlnită la toate concursurile organizate ulterior, la întreceri de cros sau pe pistă. De aceea, fie-ne îngăduit să-i completăm tabelul de rezultate:

	400 m	800 m	1 500 m
1969	57,8		
1970		2:10,5	4:41,8
1971		2:08,0	4:29,4

— Acum, e clar, nu? Indiscutabil, spun medicii, că fără această voință, fără dragostea ei pentru mișcare, pentru atletism, Elisabeta Baciu n-ar fi ajuns, în condițiile amintite, să reînnoade totul atît de bine, de parcă nimic nu s-ar fi întîmplat în viața ei!...

TROFEUL

Cele nouăzeci de minute ale finalei Cupei se apropiau de sfîrşit, dar scorul, continua să rămînă egal: 2—2.

Finalistele — echipele Luceafărul şi Torentul — străbătuseră un drum lung, dur, anevoios. Întîlniseră adversari puternici, cu experienţă competiţională şi care ştiuseră să lupte pentru victorie. Dar, cu o pregătire tehnică şi fizică superioară — după unii răutăcioşi şi cu puţină şansă — reuşiseră să-i elimine din competiţie. Iar acum, pe dreptunghiul verde de gazon, cele două echipe scriau ultima pagină a acestei zbuciumate ediţii a cupei.

Jocul era îndîrjit. Fazele se succedau cu repeziciune de la o poartă la alta, dar cel de al cincilea gol — golul victoriei — nu voia să cadă. Fiecare echipă avea motive să-i reproşeze neşansei neînscrierea punctului victorios. De multe ori, cînd balonul era pe punctul de a perfora buturile adverse, ba un vîrf de bocanc, ţîşnit miraculos ca din pămînt, ba vîrfurile degetelor portarului arcuit în extremis, ba cîte o bară se interpunea ca o negaţie dură, impenetrabilă. Şi timpul trecea... Cu cît arătătorul de pe cadran se îndrepta spre minutul 45, ultimul al reprizei secunde, cu atît acţiunile jucătorilor erau mai pripite, mai puţin controlate. Au fost numeroase situaţiile în care jucătorul aflat cu balonul în atac a şutat în loc să paseze unui coechipier mai bine plasat. Apărătorii, din dorinţa de a nu mai vedea plasa propriei porţi tresărind violent, o apărau cu înverşunare, dar, din păcate, uneori cu mijloace mai mult decît bărbăteşti. Biata minge, năucită de atîtea lovituri, care mai de care mai puternice, zbura pe toată suprafaţa terenului. Iar tribunele — vulcan în fierbere — reacţionau tumultuos la toate fazele. Aşa se întîmplă şi în ultimul minut de joc.

Mingea era în posesia atacantului central de la „Luceafărul", Vlad. Se uită rapid în stînga, în dreapta şi ţîşni înainte. Alergă cîţiva paşi pe un culoar liber, apoi ridică privirea. În faţă, la mai puţin de un metru îl aştepta, hotărît, adversarul său direct. Îl văzu bine. Îi cunoştea acroşajul, detenta, forţa muşchilor. Îl păcălise de cîteva ori, dintre care o dată cînd înscrisese golul, dar şi pierduse cîteva dueluri cu el. Acum, ce să facă? Se uită puţin lateral şi-l văzu departe, aproape de tuşă, pe coechipierul său Iliuţă. Se hotărî imediat: simulă o ţîşnire pe partea stîngă. Adversarul, păcălit, încercă să-i taie drumul deplasîndu-se spre dreapta. Asta dorea şi Vlad. Privi scurt spre dreapta şi-l văzu clar pe Iliuţă. Se aplecă mult pe partea stîngă, ca şi cum ar fi vrut să dribleze, lovi balonul cu ristul exterior al piciorului drept şi-l catapultă pe extremă. Iliuţă stopă mingea şi, în freamătul tot mai puternic al tribunelor, demară paralel cu tuşa. Adversarul său direct-fundaşul stîng — îl urmărea ca o umbră. Simulă o oprire scurtă, dar ţîşni înainte: fundaşul după el. Era presat tot mai mult în tuşă. Mai avea cîţiva metri pînă la linia de fund a terenului: patru, trei, doi. Se opri brusc, rezemat pe piciorul stîng şi cu dreptul pe minge. Adversarul se opri şi el. Se priviră atent cîteva fracţiuni de secundă. Iliuţă încercă o fentă în stînga: fundaşul reacţionă prompt. Atunci ţîşni bruse prin dreapta, mai făcu doi-trei paşi şi, deşi jenat de adversar, trimise balonul în faţa porţii adverse. Acesta descrise o curbă înaltă şi începu să coboare lin spre careul mic. Patru jucători care-i urmăreau traiectoria cu ochi de cerber îl aşteptau, făcîndu-şi loc şi căutînd o poziţie cît mai convenabilă. Cînd mingea coborîse la înălţimea potrivită atacării ei, cei patru zvîcniră energic în sus, cu capetele mult ridicate. Dar, cu cîţiva centimetri deasupra lor, apărură două palme mari, larg deschise, care înghiţiră balonul cu o lăcomie de uliu: era portarul Vasilaş care, după un zbor mlădios, se prăvăli la pămînt cu mingea strînsă lipită la piept, ca o iubită.

Tribunele scoaseră un „uffff" puternic, exclamaţie care sintetiza mîhnirea simpatizanţilor „Luceafărul" cît şi uşurarea susţinătorilor echipei „Torentul". Şi totuşi, în acest vacarm de nedescris, acuta cristalină ţîşnită din fluierul arbitrului se auzi clar, distinct.

Partida luase sfîrşit. Aşadar, egalitate; urmau prelungirile.

Cei douăzeci şi doi de jucători, care pe durata pauzei nu părăseau terenul, se îndreptară spre băncile din dreptul tribunei a doua unde şedeau antrenorul, medicul, jucătorii de rezervă şi ceilalţi reprezentanţi ai clubului respectiv.

Jucătorii echipei Luceafărul au fost întîmpinaţi cu sticle cu suc, prosoape uscate şi cuvinte de îmbărbătare. Toţi erau mulţumiţi de rezultatele de pînă acum; oricum, nu era puţin lucru ca o echipă din divizia „B" să joace finala Cupei în compania uneia dintre cele mai puternice formaţii din prima categorie a ţării. Scorul egal de pe tabela de marcaj era o mărturie a jocului bun prestat de jucătorii de la Luceafărul care, fără să se intimideze de cartea de vizită a adversarilor, jucaseră cu ei de la egal la egal.

Acum, strînşi roată, se relaxau odihnindu-se pe gazonul moale, plin de seva. În mijlocul lor, antrenorul comenta randamentul fiecărui jucător, indica soluţii, sfătuia!

TROFEUL

Ştefan ŞERBAN

— Unde ţi-au fost gîndurile, Savule?

Savu, portarul Luceafărului, privi vinovat în pămînt. Ştia la ce se referă nea Guţă; la o fază în propriul careu, în loc să fie atent la jucătorul care avea mingea a strigat la Toader să-l ţină pe Biolan, cel mai periculos atacant advers. Şi aşa a primit al doilea gol...

— Ce folos că p-ormă ai apărat ca o panteră!, continuă nea Guţă morala. Dacă nu primeai golul, acum era 2—1 pentru noi, am fi fost cîştigători şi am fi luat Cupa. Este?

Savu nu răspunse.

— Tu, Lazăre, mai faci balet în careu?

De data aceasta intrase în colimator fundaşul stînga. Şi el ştia la ce se referă antrenorul: la o fază cu adversarul său direct, îl deposedase printr-un acroşaj de toată frumuseţea. Putea să degajeze dar, vrînd să demonstreze extremei adverse că ştie „să-l bage la mijloc", încercă să-l dribleze. Şi reuşi o fentă, a doua, dar la a treia se trezi fără minge. Noroc cu saltul de elină al lui Savu, că altfel nu ar mai discuta acum despre prelungiri, iar pe nea Guţă nu l-ar mai fi putut privi în ochi.

— Lasă-te de prostii şi ai grijă la fentele care le fac pe dreapta...

Lazăr dădu afirmativ din cap, vrînd să spună: „L-am mirosit, las' pe mine"...

În continuare, nea Guţă găsi pentru fiecare cîte o vorbă de încurajare sau de reproş. Astfel, Silviu, mijlocaşul stînga, se avîntă prea mult în atac şi lăsa apărarea descoperită; Eugen şi Toader, apărătorii centrali, erau depăşiţi la jocul de cap, iar Ionaş, fundaşul dreapta, faultase cam mult. Numai celor doi atacanţi centrali, Vlad şi Corban, nu le adresă nici o vorbă. Şi cîte nu avea să le spună! Dar cum să înceapă? Cum să-i facă să-l înţeleagă? Ah, trofeul ăsta!...

La început se bucurase şi aprobase sincer iniţiativa Federaţiei de a institui trofeul „Gheata de aur". Aprecia că acest premiu, mai multdecît spîtitor, va mări setea de gol a atacanţilor şi, astfel, actuala ediţie a Cupei va căpăta un accent ofensiv superior ediţiilor precedente.

Şi aşa a fost... S-au înregistrat scoruri mari, în fiecare partidă înscriindu-se multe goluri. S-a mai constatat că toate loviturile de la unsprezece metri au fost transformate fără excepţie, ceea ce constituia un motiv în plus de satisfacţie. Fiecare echipă, atunci cînd —mai devreme sau mai tîrziu — era eliminată din competiţie, avea format un golgeter al său şi, mai ales, o concepţie mult mai ofensivă despre jocul de fotbal. Numai „Luceafărul" se trezi cu doi candidaţi pentru cucerirea rîvnitului trofeu: Vlad şi Corban.

Pînă în semifinale, Corban avea un avans de două-trei goluri faţă de Vlad. Alergînd ca un spiriduş, strecurîndu-se cu abilitate printre apărători masivi şi profitînd de fiecare greşeală a acestora, înscria gol după gol, uneori din poziţii incredibile. Bine ajutat de coechipieri, servit cu mingi utile realiza faze de mare spectacol, spre deliciul echipei, al tribunelor şi, mai ales, al lui nea Guţă.

Antrenorul îl îndrăgise pe acest „mînz" cum îi plăcea lui să-l alinte — ca pe propriul său fiu. Se uita la acest tînăr slăbuţ, blond, cu o chică mereu rebelă, ca la creaţia sa: el îl descoperise, îl învăţase cum se încalţă ghetele cu crampoane, îl iniţiase în tainele fotbalului. Iar atunci cînd „mînzul" înscria gol sau realiza faze de mare spectacol, nea Guţă era în culmea fericirii.

Venise semifinala; „mînzul" nu mai înscrise nici un gol, în schimb Vlad perforă de două ori poarta adversă, apropiindu-se la numai un punct de Corban. Azi, în finală, Vlad mai înscrisese un gol, egalîndu-l pe colegul său de atac. Din acest moment, nea Guţă constată rivalitatea celor doi atacanţi ai săi. Nu se mai căutau unul pe celălalt, nu-şi mai trimiteau pase, nu mai colaborau. Se crease între ei o stare jenantă de suspectare reciprocă. În urma acestei situaţii, jocul atacului nu mai avea cursivitatea de mai înainte, iar mecanismul întregii echipe se dereglase. Nea Guţă începuse să se gîndească la acest trofeu — pe care îl vedea strălucind pe masa din faţa tribunei oficiale, alături de Cupă- ca la ceva rău, nedorit. Din cauza lui, aveau acum neşansa să piardă şi Cupa...

Avea, deci, toate motivele să stea de vorbă cu cei doi băieţi, dar cum s-o facă? Nu ştia cum să-nceapă, cum să se facă înţeles. Afurisită treabă!

Fluierul arbitrului, care chema echipele pentru disputarea primei prelungiri, îl smulse brutal din gînduri. Băieţii se ridicară de pe iarbă, mai băură cîte o înghiţitură de apă, apoi se îndreptară spre jumătatea lor de teren.

Nea Guţă îi căută pe cei doi; îi văzu, departe unul de celălalt, păşind tăcuţi, cu privirile în pămînt. — Ei, care mai înainte intrau şi ieşeau de pe teren ţinîndu-se de gît, îmbrăţişaţi... Ei, care în afara terenului erau buni prieteni, petrecînd împreună aproape tot timpul liber...

Nu, nu putea să-i lase aşa! Trebuia să le vorbească. Nea Guţă se îndreptă grăbit spre

ei. Îl ajunse mai întîi pe Vlad, îl luă de umăr și-l trase lîngă Corban. Mai merse un timp între ei, tăcut. Cei doi simțeau mîinile puternice ale antrenorului care-i îmbrățișa. Așteptau, vinovați, ca acesta să le vorbească, să le facă morală. Chiar doreau acest lucru. Dar, nea Guță tăcea.... Îi ținea strîns lipiți la pieptul lui, și tăcea.... Ei nu puteau să-și dea seama cît de greu îi venea acestui om să le vrbească. Totuși după cîțiva pași, nea Guță le spuse cu o voce calmă, limpede, care parcă ar fi încheiat o discuție începută mai înainte:

— Iar voi jucați prea departe unul de celălalt...

Atît! Îi mai strînse o dată, semnificativ, apoi se întoarse și se așeză pe bancă, alături de ceilalți jucători.

Meciul reîncepu. Cu forțe împrospătate, jucătorii se aruncară asupra balonului, neîngăsîndu-l să se odihnească aproape deloc.

Cel mai bătăios era Biolan; acesta alerga peste tot, dribla, sărea la cap, șuta. Căuta golul cu o poftă nebună, încercînd pentru realizarea lui tot ce știa și tot ce era posibil.

De partea cealaltă, Vlad și Corban erau păziți cu strășnicie de apărătorii adverși. Primiseră puține baloane și, în general, jocul lor nu se lega.

„Torentul" presa, iar Savu avea mult de lucru. Nea Guță se făcuse mic între jucătorii de rezervă. Strîngea convulsiv în mîini batista cu care se ștergea de transpirație; iar sudoarea de pe frunte era rece...

Tribunele fremătau. Mile de simpatizanți ai fotbalului urmăreau cu atenție încleștarea de pe teren, aplaudau robinsonadele lui Savu sau slalomurile lui Biolan, murmurau la acroșajele cam dure ale apărătorilor și erau foarte nemulțumiți că nu se mai înscria nici un gol. Susținătorii „Torentului" erau din ce în ce mai „în voce", lor alăturîndu-li-se și neutrii care considerau mai îndreptățită victoria acestei echipe, atît datorită jocului mai bun, mai proaspăt pe care-l făcea acum, cît și ca urmare a faptului că, spre deosebire de adversara ei, era o echipă din prima categorie.

Cu fiecare minut care trecea, jocul se încingea tot mai mult iar arbitrul era nevoit să fluiere tot mai des. Tribunele murmurau dezaprobator, iar batista din mîinile lui nea Guță devenise ceva diform și fără culoare. Cu buzele subțiate de atîta încordare, urmărea și sesiza fiecare gest, fiecare ezitare, orice greșeală, oricît de mică a elevilor săi. Echipa adversă ataca în permanență, iar apărătorii săi făceau față jocului cu tot mai multă greutate. Erau obosiți. Numai Savu, proaspăt, era pus pe fapte mari: plonja la picioarele adversarilor, scotea goluri ca și făcute, respingea baloane peste și pe lîngă bare. A fost o situație cînd, ieșind din careu, a degajat mingea cu piciorul pînă în tribune. Dar, cît va mai rezista? Trebuia să facă ceva. Întoarse capul spre jucătorii de rezervă și se adresă unuia dintre ei!

— Banule, fă-ți încălzirea!

În timp ce Banu începu să facă diferite mișcări de încălzire, ceilalți se uitară surprinși la nea Guță. Banu era atacant, iar acum ar fi trebuit introdus pe teren un apărător cu forțe proaspete. Sau voia să înlocuiască un atacant? Pe Vlad? Pe Corban? Observaseră cu toții că jocul celor doi atacanți nu se mai lega, așa că... Totuși, nimeni nu-l întrebă nimic; știa nea Guță ce face.

După cîteva minute, nea Guță se ridică de pe bancă, se îndreptă spre marginea terenului și îi făcu semn lui Banu să vină lîngă el.

— Du-te și înlocuiește-l pe Pavel. Ia mingea și ține-o cît mai mult în atac.

Apoi veni și se așeză, aparent liniștit, pe bancă.

Banu se folosi de prima întrerupere a jocului, cînd mingea ieși afară din teren, alergă spre arbitru și îi înmînă legitimația. Apoi se duse la Pavel și îi spuse ce hotărîre luase antrenorul lor.

Cînd îl văzură pe Pavel părăsind terenul de joc, cei din dreapta și stînga lui nea Guță nu știau ce să creadă! Hotărît lucru, nea Guță le rezerva numai surprize; aceasta era a doua... După ce că nu înlocuise un apărător — pe Lazăr de exemplu, care dădea tot mai des semne de nervozitate — introdusese în joc un atacant, dar -culmea! — acesta luase locul unui mijlocaș! Însă, ca și la prima surpriză, nimeni nu-l întrebă nimic.

Nea Guță, preocupat de desfășurarea jocului, nu observa mirarea celor din jur. Cînd Pavel ajunse lîngă el, îl întrebă!

— Ai obosit?

— Puțin...

— Stai jos și te odihnește.

Jocul continua. Tocmai se consumase un nou atac al „Torentului"; Biolan trecuse prin dribling de doi apărători. Intrase în careu și se pregătea să șuteze cînd Toader, ultimul apărător de la „Luceafărul", atinse balonul cu o fracțiune de secundă înaintea atacantului advers și-l aruncă în brațele lui Savu. Acesta, cu mingea în brațe, căzu la pămînt și rămase nemișcat cîteva secunde, dînd astfel posibilitate propriilor apărători să mai răsufle puțin. Se ridică, bătu mingea de pămînt, făcu doi-trei pași, o mai bătu o dată. Apoi, cu balonul în brațe, se uită pe teren Nu văzu nici un coechipier demarcat. Bătu iar mingea de pămînt și se îndreptă spre marginea careului hotărît să degajeze puternic, departe, cît mai departe de poarta lui. Totuși, se opri și mai aruncă o privire pe teren. De data aceasta îl văzu pe Banu liber, nemarcat, odihnit. Renunță să mai șuteze; își luă elan și-i aruncă mingea cu mîna.

Banu primi balonul și îl stopă. Avea culoar liber și începu să alerge încet înainte. Nu-l atacă nici un adversar. Începu să alerge mai repede. Ridică capul și privi atent: Vlad, Corban și ceilalți coechipieri din atac erau marcați. În același timp, auzi pași repezi în urma sa puțin lateral spre dreapta; era un adversar Se opri brusc, lovi ușor mingea cu călcîiul și se întoarse. Adversarul fu păcălit, dar reveni cu încăpățînare. Banu puse talpa bocancului pe balon și apăsă tare, pînă simți cum pielea albă cu puncte negre cedează sub presiunea crampoanelor. Adversarul veni din spate, lovi în minge dar, aceasta fiind presată puternic de pămînt, se dezechilibră și căzu. Banu se întoarse iar spre poarta adversă, făcu un pas și privi înaine: toți coechipierii erau marcați ca și mai înainte. Inciuat, alergă cu mingea la picior, puțin spre drdreapta.

Iliuță — extrema dreaptă — îl înțelese și îi făcu loc, deplasîndu-se spre centruiu. Apărătorul care-l ținuse pînă atunci pe Iliuță îl lăsă pe acesta și încercă să-lacroșeze pe Banu Acesta atît a așteptat. Sprintă sec; apărătorul după el. Continuă să alerge și, cînd mai mult îl ghici pe Iliuț în stînga ini, îi trimise balonul. Iliuță primi calm balonul și rămase pe loc. Il atacă unul din mijlocași. Fulgerător, îl văzu liber pe Vlad. Îi trimise o pasă cu efect, ceva à la „foglia seca". Vlad stopă mingea pe piept, o jucă cu genunchiul drept, apoi cu cel stîng. Și-o potrivise bine și se pregătea ca, imediat ce mingea va atinge pămîntul, să o lovească puternic cu piciorul. Dar nu apucă să-și realizeze intenția cînd auzi, lung și strident, fluierul arbitrului: prima prelungire luase sfîrșit.

„Tocmai acum!", își spuse Vlad necăjit.

Urma o pauză scurtă, în care echipele schimbau terenul. Unii jucători alergară spre tușă să se răcorească cu cîte o înghițitură de apă, alții se deplasară încet în lungul terenului pentru a-și ocupa noile poziții. Corban, în cercul din centrul terenului, își lega mai strîns șireturile de la ghete. Auzi pași lîngă el. Privi în sus: era Vlad.

— Nu știu ce au ghetele astea; parcă mă strîng, spuse Corban.

— Și pe mine, răspunse Vlad și, așezîndu-se jos pe gazon își desfăcu repede șireturile.

Nea Guță era cu ochii pe ei. Nu veniseră la tușă împreună cu ceilalți. De ce? Se simțeau vinovați cu ceva? Dacă-i așa, e bine.

Pauza trecu pe neobservate. Dacă și la sfîrșitul acestei ultime prelungiri scorul va fi tot egal, trebuia să se dispute al doilea joc. Urmau, deci, alte momente chinuitoare de așteptare, de pregătiri. Parcă emoțiile trăite pînă acum nu erau de ajuns?...

Soarele începuse să coboare lin în spatele tribunei oficiale, trimițîndu-și razele oblic. Nea Guță, cu mîna streașină la ochi, urmărea atent jocul.

După cîteva minute de joc la mijlocul terenului, „Torentul" realiză o fază de atac. Unul din apărători avansă cu mingea pînă în terenul advers și deschise extrema stîngă cu o pasă lungă și precisă. Acesta preluă balonul și-l trimise dintr-o bucată în careul „Luceafărului". Biolan, care urmărise atent faza, veni puternic, pregătindu-se să sară la cap. Dar, înainte ca mingea să ajungă la el, văzu un trup suplu țîșnind înaintea lui, arcuindu-se, și un cap cu păr blond, răvășit, lovind balonul puternic, trimițîndu-l pînă aproape de centrul terenului. Biolan ateriză greoi, bufnind încludat, aruncîndu-i lui Corban priviri ucigătoare.

„De unde-a apărut fofează ăsta?!"...

Dar lui Corban puțin îi păsa de ceea ce gîndea adversarul său, iar lui nea Guță, pe a cărui față înflorise un surîs, nici atît.

Încet-încet, jocul „Luceafărului" începu să se lege; pasele se țeseau mai repede și mai cu adresă, jucătorii alergau mai ușor, iar Vasilaș — portarul „Torentului" — începu să zboare dintr-o parte în cealaltă a porții.

Neutrii din tribune își schimbară optica, apreciind că această echipă tînără din divizia secundă a campionatului nu ajunsese întîmplător în finală și, definitiv, merita să cîștige Cupa. Astfel, ei se alăturară corului tot mai „în vervă" al susținătorilor „Luceafărului". Iar, nu peste mult timp, această masă de voci avea să irumpă frenetic.

Mai erau patru-cinci minute pînă la sfîrșitul ultimei prelungiri. Savu prinsese cu ușurință o minge șutată de la mare distanță. După ce o bătu de cîteva ori de pămînt, se opri în marginea careului și căută cu privirea un coechipier nemarcat. Îl zări pe Banu, plasat lateral pe aripa stîngă. Îi aruncă balonul fără să mai stea pe gînduri.

Banu îl stopă cu multă siguranță, se întoarse și porni înainte, străbătînd terenul în diagonală spre extrema dreaptă. Văzu venind în întîmpinare un adversar. Îl lăsă să se apropie și-l driblă scurt, schimbînd direcția spre stînga. Era pe la jumătatea distanței dintre careul advers și mijlocul terenului, cînd îl văzu pe Corban cerîndu-i balonul. O pasă precisă și mingea ajunse la Corban. Acesta, simțind adversarul direct imediat în spatele său, preluă balonul dintr-o bucată și-i imprimă un efect curios, atingîndu-l în partea inferioară cu vîrful bocancului și făcîndu-l să sară peste apărător. În același timp, țîșni prin stînga adversarului și se întîlni iar cu balonul exact în momentul în care acesta atingea pămîntul. Il stopă sec, făcu cîțiva pași și pătrunse în careul advers. Tribunele începură să freamăte.

Imediat fu atacat de unul din apărătorii centrali. Nu-l mai așteptă să se apropie și, cu mingea la picior, țîșni brusc înainte, perpendicular pe poartă. Știa că se află în careu și că, astfel, apărătorul nu-l va ataca brutal. Simți adversarul lipit de el cum încearcă să-l stînjenească în mișcări. Privi cu coada ochiului în stînga și-l văzu pe Vlad, așteptînd într-o poziție mai bună decît a sa.

„Bun!", înregistră Corban în gînd.

Mai făcu doi pași înainte și reuși să scape de adversar. Freamătul din tribune crescu în intensitate. Imediat îi ieși în față masivul „măturător" al „Torentului". În cîteva fracțiuni de secundă își făcu socoteala:

„Pot să-l driblez... Prin dreapta... L-am mai fentat așa... Trec de el și înscriu... Acum e momentul... Cîștigăm Cupa... Gheata de aur..."

Imediat trecu la fapte, simulînd o fentă pe stînga; adversarul se deplasă prompt în dreapta. Într-o fracțiune de secundă îl zări pe Vasilaș, încordat, așteptînd șutul. Fentă pe dreapta; adversarul întinse piciorul stîng în întîmpinare, dezechilibrîndu-se..

„Acum!", gîndi Corban.

Privi scurt în stînga și-l zări iar pe Vlad, nemarcat, atent, gata de start. Se răsuci brusc pe călcîiul piciorului stîng și, în cădere, atinse ușor balonul, punîndu-l jos pe gazon la doi-trei metri în fața lui Vlad. Acesta atît a așteptat: țîșni ca o panteră își potrivi pașii, se aplecă puțin pe dreapta și lovi mingea năpraznic cu piciorul stîng. Balonul porni ca un bolid spre colțul din stînga-sus al porții. Vasilaș sesiză direcția și se întinse, plonjînd cu palmele larg deschise. Atinse mingea cu vîrfurile degetelor, îi schimbă puțin direcția, dar insuficient pentru a evita golul.

— Gool! Goool! Gooool!, răsună întreg stadionul.

Corban, căzut jos, văzu mingea cum se prelinge lîn sub vinclu, arcuiește puțin plasa, apoi cade leneș la pămînt, dincolo de linia albă de var. Ca un resort, se ridică și sări în brațele lui Vlad care-i venea în întîmpinare.

— Mînca-ți-aș nasu', Corbule?, spuse Vlad, îmbrățișîndu-și colegul de echipă.

Corban nu spuse nimic; cu mîinile înlănțuise gîtul lui Vlad, strîngîndu-l tare lîngă el, turtindu-și obrazul de al prietenului său. Apoi , alte mîini, și altele îi îmbrățișară pe amîndoi. Strîns lipiți unul de celălalt, cei doi tineri fură luați pe sus, purtați în triumf de brațe vînjoase. În jurul lor era o agitație și o larmă de nedescris. Urechile îi vîjîiau; nu mai auzea. Totuși, auzi parcă ceva distinct, clar, deși venea de departe:

— ..... mînzuleee .....

Întoarse capul și, prin furnicarul de mîini care-l înconjurau, privi spre banca rezervelor. Îl văzu pe nea Guță, în picioare pe bancă, agitînd mîinile deasupra capului. Îi răspunse în același fel, ridicînd mîinile și agitîndu-le energic.

Meciul reîncepu cu greu, ultimele două minute se scurseră sub presiunea evidentă a „Luceafărului", dar nu se mai înscrise nici un gol.

Cînd fluierul arbitrului răsună prelung, pentru ultima oară în acest meci, nea Guță țîșni de pe bancă. Ochii, toată fața, exprimau fericire. Dar, în loc să privească spre Cupa de cristal, care peste cîteva minute va fi în brațele lui, se uita spre doi tineri care, ținîndu-se prietenește de gît, alergau în întîmpinarea lui...

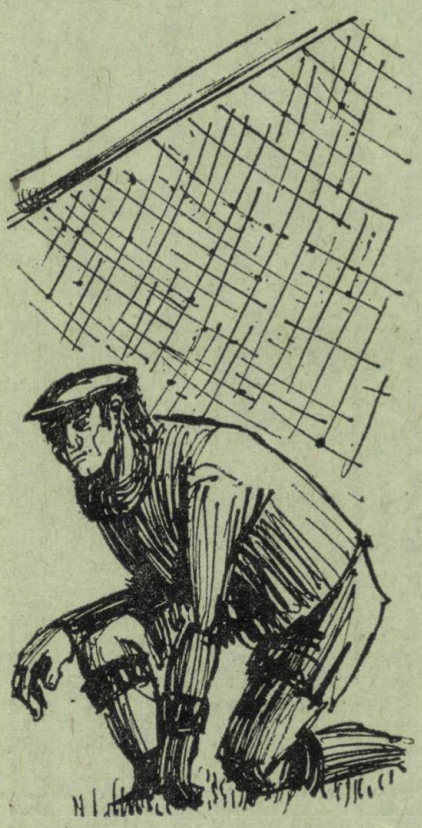

Ilustrații: N. CLAUDIU

Golgeterii campionatului mondial de fotbal

Fiecare ediție a campionatului mondial și-a avut golgeterul ei.

Excepție cea din Chile unde 6 fotbaliști și-au împărțit primul loc. Iată lista acestor marcatori:

1930 — 8 goluri: Stabile (Argentina)
1934 — 5 goluri: Nejedly (Cehoslovacia)
1938 — 7 goluri: Leonidas (Barzilia)
1950 — 8 goluri: Ademir (Brazilia)
1954 — 11 goluri: Kocsis (Ungaria)
1958 — 13 goluri: Fontaine (Franța)
1962 — 4 goluri: Garrincha, Vava (Brazilia)
Leone Sanchez (Chile)
Jerkovici (Iugoslavia)
Ivanov (U.R.S.S.)
Albert (Ungaria)
1966 — 9 goluri: Eusebio (Portugalia)
1970 — 10 goluri: Müller (R.F. a Germaniei)

Așadar, recordul francezului Fontaine a rămas în picioare și după El Mundial.

EFICACITATEA ÎN SCĂDERE ÎN EUROPA

Că este așa o dovedește media de goluri pe joc realizată în campionatele naționale pe 1970/71 în diverse țări europene. Iată un tabel cu aceste medii în care sînt notate, în coloana din dreapta, creșterile și scăderile față de media înregistrată în sezonul 1969/70

Anglia	2,37	−0,25
Albania	2,03	−0,09
Belgia	2,54	−0,24
Danemarca	3,01	−0,60
Elveția	3,26	+0,09
Irlanda	2,91	−0,16
Irlanda de Nord	3,38	+0,06
Italia	2,10	+0,17
Luxemburg	3,66	+0,01
Norvegia	2,33	−0,47
Olanda	2,64	−0,03
Portugalia	2,34	−0,52
R.F. a Germaniei	3,02	−0,08
România	2,48	−0,23
Scoția	2,90	−0,18
Spania	2,26	−0,10
Suedia	2,70	−0,06
U.R.S.S.	2,11	+0,09

CU BICICLETA NOUĂ ȚĂRI

Tiberiu STAMA

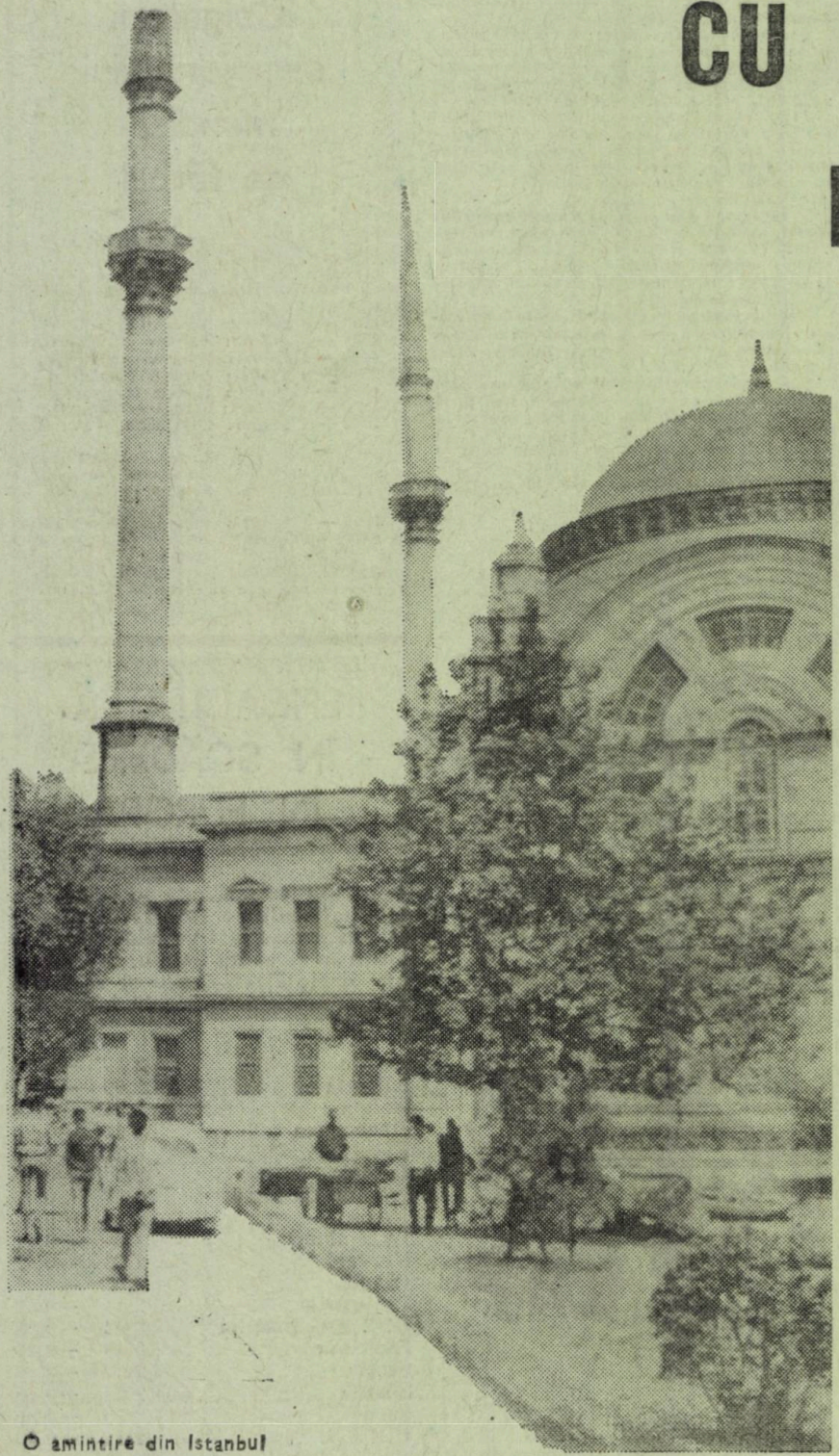

O amintire din Istanbul

Sînt 12 ani de atunci... La Micfalău, comună pitorească, de deal, din județul Covasna, sosise un învățător nou. Un bărbat de statură mijlocie, cu ochi ageri, cu mișcări sprintene. Părea un om hotărît.

Cei din Micfalău intuiseră bine. Noul învățător, Acațiu Feier, se puse pe treabă încă din primele zile de școală. Nu se împăca cu gîndul ca uriașa curte a școlii să rămînă mai departe un maidan, nu accepta ca elevii lui să facă sport în clasă, printre bănci.

— *Copii, haideți cu toții afară!*

Băieții răspunseră prompt. la apel. Nu toți însă. Și mai ales nici una dintre fete.

— *Tovarășe învățător, a început să plouă...*

— *Ei și? V-ati și speriat de cîteva picături!? Oare clasa noastră să aibă copii fricoși și mofturoși!?*

În zilele următoare, ori de cîte ori clasa ieșea afară la lecțiile de educație fizică nici un elev nu mai rămînea deoparte.

Trecuse o lună de școală. Copiii începuseră să se deprindă cu noul lor învățător. Îl prețuiau pentru cunoștințele lui, pentru dinamismul de care dădea dovadă. Într-o zi Acațiu Feier se adresă elevilor:

— *Măi, băieți. De duminică începem o treabă grea, dar frumoasă... Vom schimba aspectul curții. O nivelăm, o aliniem. După aceea ne amenajăm cîteva terenuri de sport. Fiecare va veni la școală cu cîte o sapă, cosma sau tîrnăcop. Ne-am înțeles?*

Așa începu la Micfalău amenajarea uneia din cele mai frumoase baze sportive dintr-o școală sătească. Copiii, apoi și părinții lor, într-un splendid efort colectiv au dat viață unui proiect care la început, pentru mulți, părea irealizabil.

I s-a mai „năzărit" noului învățător încă ceva: să convingă pe fete ca la lecțiile de educație fizică să nu mai apară în șorțuri sau în fuste, ci—ca și băieții—în chilot și maiou de gimnastică.

— *Tovarășe învățător, nu vă fie cusupărare, dar la noi, aici, la Micfalău, de cînd se știe, fetele n-au ieșit în văzul lumii, așa cum vreți dv...*

Asta o spunea președintele comitetului de părinți al școlii, îndemnat de cei care socoteau că noul învățător a venit în comună să schimbe tradiția, obiceiurile.

— *Eu nu obligă pe nimeni să participe la lecțiile de educație fizică. Dv. părinții, trebuie să înțelegeți că aceste lecții reprezintă o necesitate, un lucru firesc. Doar nu pot să cred că vreunul dintre părinți ar dori să aibă copii pipernicați, slab dezvoltați. Dar cine*

PRIN EUROPENE

vine la lecțiile de educație fizică este musai să aibă chilot și maiou!....

„Lecția" învățătorului Acațiu Feier i-a descumpănit pe părinți. Treptat fiecare a cedat. În curînd clasa avea să se prezinte uniform, băieții, dar și fetele ...

Iată așadar prezentate sumar cîteva din realizările lui Acațiu Feier. Omul care propunîndu-și un obiectiv, rămînea ferm pe poziție pînă ce îl realiza. Așa s-a întîmplat și cu acțiunile cicloturistice care aveau să asigure copiilor din Micfalău o faimă deosebită în țară și peste hotare.

Prima „ieșire" pe biciclete a elevilor din această comună a avut loc în vacanța mare a anului 1960. Un număr de 50 de "cravate roșii„ luau startul într-un fel de microcircuit al județului, care măsura 160 de kilometri. Obiectivul: cunoașterea frumuseților naturii, a monumentelor istorice, dar și dezvoltarea unor însușiri de ordin practic. Copiii aveau să învețe cum se montează un cort, cum se pregătește o mîncare, cum se spală o cămașă. Treburi gospodărești pe care viitorul cetățean este bine să le deprindă încă din fragedă vîrstă. Adăugați la toate acestea, cunoștințe din domeniul orientării geografice și veți avea o imagine mai completă a țelurilor ce le realizau excursiile cicloturistice inițiate și conduse de Acațiu Feier.

Povestea s-a repetat și în 1961 și în 1962, cînd au fost acoperite trasee care au atins distanța de 300 de kilometri. Copiii prinseseră gustul mersului pe bicicletă, acasă cînd reveneau povesteau cu lux de amănunte despre frumusețea locurilor vizitate, despre felul cum fiecare reușea să se descurce, chiar și în cele mai neprevăzute situații.

Experimentul reușit al primilor ani l-a îndemnat pe Acațiu Feier ca în anii următori să atace trasee și mai dificile, și mai lungi: în 1963—473 km, în 1964—1351 km, în 1965—1 315 km., în 1966—1540 km iar în 1967 — 1 470 km. Cu alte cuvinte peste 6 000 de kilometri parcurși, cu grupe de elevi între 7 și 11 ani, nu numai în cuprinsul județului ci și în întreaga țară. Concret: micii cicloturiști din Micfalău acoperiseră un număr de 33 de județe ale României. În toate cazurile cu biciclete de producție autohtonă-Carpați, Elegant, Turist, Felicia, Victoria și Tohan 28.

Un cunoscut proverb ne spune că „pofta vine mîncînd". Copiii din Micfalău l-au pus în practică fără să-și dea seama, poate, atunci cînd în „recreația mare" a anului 1967 s-au hotărît să depășească hotarele țării, călătorind pe șoselele Bulgariei, pe un traseu dintre cele mai pitorești: *Ruse—Razgrad—Sumen—Novi Pazar—Varna—Zlatnipeasăți-Tolbuhin — Tervel — Silistra — Tutrakan — Ruse.* Cu drumul parcurs în țară călătoria avea să măsoare 1 470 de kilometri. Un album cu fotografii și un jurnal de drum imortalizau cele mai inedite momente din viața micii caravane cicloturistice. Cei din Micfalău erau de-a dreptul impresionați de temeritatea unor copii și încîntați de inițiativa lui Acațiu Feier.

1968 a însemnat realizarea altui traseu internațional și mai îndrăzneț, care a atins orașele *Belgrad—Zagreb—Ljubljana—Triest și Veneția.* Totalul kilometrilor acoperiți — 3 015. Record fără precedent și amintiri pentru încă un an întreg. Panoul cicloturiștilor de la Școala generală din Micfalău se îmbogățea cu noi exponate.

În 1969 „Caravana tinereții", cum se intitula ea, a ajuns la *Budapesta, Bratislava, Viena, Graz, Szegedin, Novi Sad* și din nou la *Belgrad.* Alți 3 750 de kilometri, alte și alte imagini de neuitat dintr-un traseu care cuprinsese trei capitale europene. Uimirea colegilor de școală, a tuturor celor din Micfalău, aproape că nu mai cunoștea margini. Dacă n-ar fi fost scrisorile pe care micii ci-

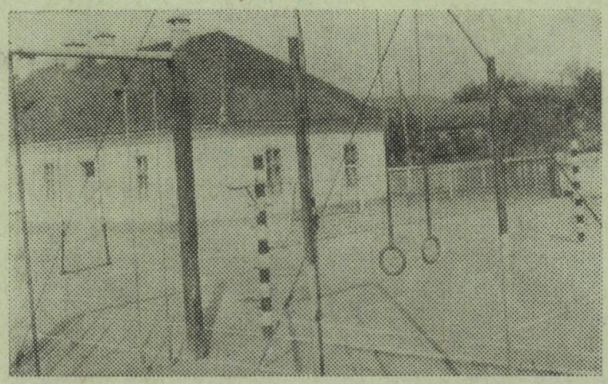

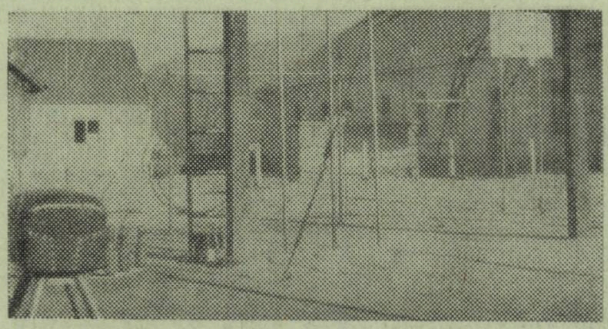

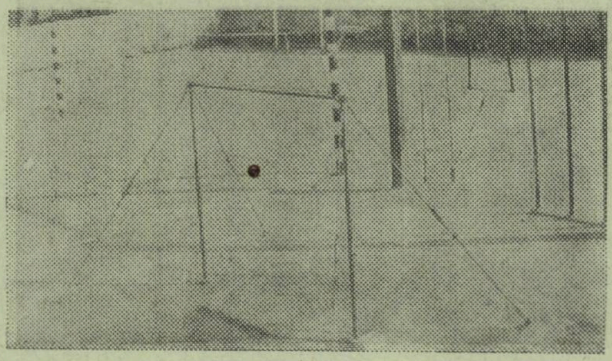

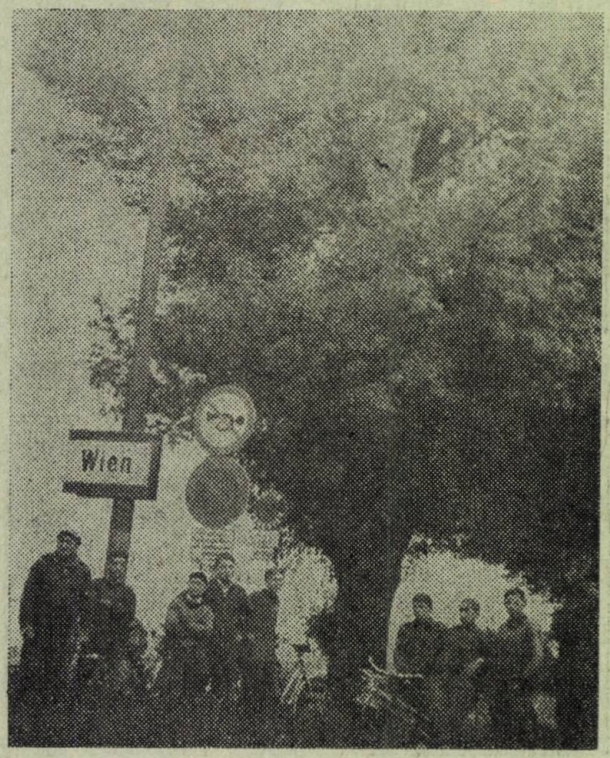

cicloturiști le expediau acasă, de pe traseu, dacă n-ar fi fost trofeele pe care acești temerari le aduceau, mulți poate ar fi pus la îndoială asemenea fapte puțin obișnuite. Așa...

Vara anului 1970. La Micfalău zarvă mare. Micii cicloturiști din comună se pregăteau pentru o nouă rută internațională. Ne aflam pe atunci chiar la Micfalău, în casa pionierului Vasile Marcu.

— *Nu doriți să cunoașteți traseul pe care îl vom străbate?*

Și Vasile Marcu nu a mai așteptat răspunsul meu. A desfășurat în cîteva clipe o hartă (am uitat să vă spun: el este geograful caravanei, punctată din loc în loc cu mici cercuri roșii.

— *Priviți, vă rog... Aici este comuna noastră... Și aici, Bucureștiul, capitala țării... Vom trece în Bulgaria, vom vizita Burgazul, Techirdag, vom ajunge la Istanbul. După aceea, peste Dardanele, vom străbate o parte din Turcia asiatică către Izmir. Vom ajunge, în fine, la Troia, țelul călătoriei noastre... Pe toți ne pasionează istoria milenară a fostei cetăți. Dorința noastră este de a reconstitui pe cît ne va fi posibil istoria veche, unele întîmplări care au rămas pentru eternitate, prin condeiul lui Homer...*

Atît îmi îngădui să adaug: că proiectul elevilor din Micfalău a fost realizat. Troia a ajuns să fie cunoscută, aproape piatră cu piatră. Cîți copii se pot mîndri cu o asemenea performanță?

Cea de a 5-a vară internațională a cicloturiștilor din Micfalău i-a găsit din nou la drum, pe un traseu care a trecut prin localitățile *Tarnopol, Brest, Vilnius, Pskov, Leningrad, Helsinki, Tallin, Riga, Tilsit, Kaliningrad, Varșovia, Radom, Krakovia, Budapesta, Szegedin.* Intrarea în țară s-a făcut prin *Curtici.* Apoi, de acolo la *Arad* și pe ruta cea mai scurtă din nou acasă. Lungimea traseului a depășit toate racordurile anterioare: 4 572 de kilometri!

Scurt dialog cu unul dintre participanții la ultimele rute.

— Alexandru Lepăduș, ai fost prezent neîntrerupt pe toate traseele acoperite în ultimii trei ani. Nu te-au obosit călătoriile?

— *Deloc. Aproape că nu veți crede, dar cu fiecare etapă parcursă, parcă m-am simțit mai odihnit, mai dornic să văd lucruri noi, oameni noi. Și o astfel de dorință au avut-o și ceilalți colegi și prieteni ai mei... Tovarășul profesor Feier* (n.n. între timp învățătorul de ieri a terminat cursurile Institutului de Educație Fizică și Sport) *știe întotdeauna să fixeze etapele, astfel ca să nu simțim oboseala. Și apoi, antrenamentul nostru... Din toamnă și pînă în vara viitoare, aproape zilnic participăm la excursii pe biciclete în jurul Micfalăului. Cred că dacă aș fi măsurat cît a parcurs fiecare dintre noi într-o zi și cifra aș raporta-o la un an, ajungem la peste 5000 de kilometri...*

Două fapte cred util să le mai consemnez: pe agenda profesorului Acațiu Feier se află un număr de 74 de elevi care au luat parte la excursiile cicloturistice. Acum ei sînt muncitori, tehnicieni, studenți. Indiferent unde vor lucra mîine, fiecare dintre cei 74 va fi un propagator pasionat al cicloturismului. Al doilea fapt: din toamna acestui an, prof. Feier experimentează cicloturismul și cu grupe de eleve. A pornit cu 7 fete pe un traseu în jurul Micfalăului. Apoi, mai departe, către Sf. Gheorghe și Brașov, pînă sus, la Poiana, la poalele Postăvarului. În anul viitor, poate, va încerca și o rută internațională. N-o va conduce el (deoarece cu băieții nădăjduiește să ajungă pe biciclete în orașul gazdă a celei de a XX-a ediții a Jocurilor Olimpice) ci una din profesoarele școlii generale din Micfalău. Fetele, ambițioase, doresc să repete traseele băieților. Fiți siguri că vor reuși!

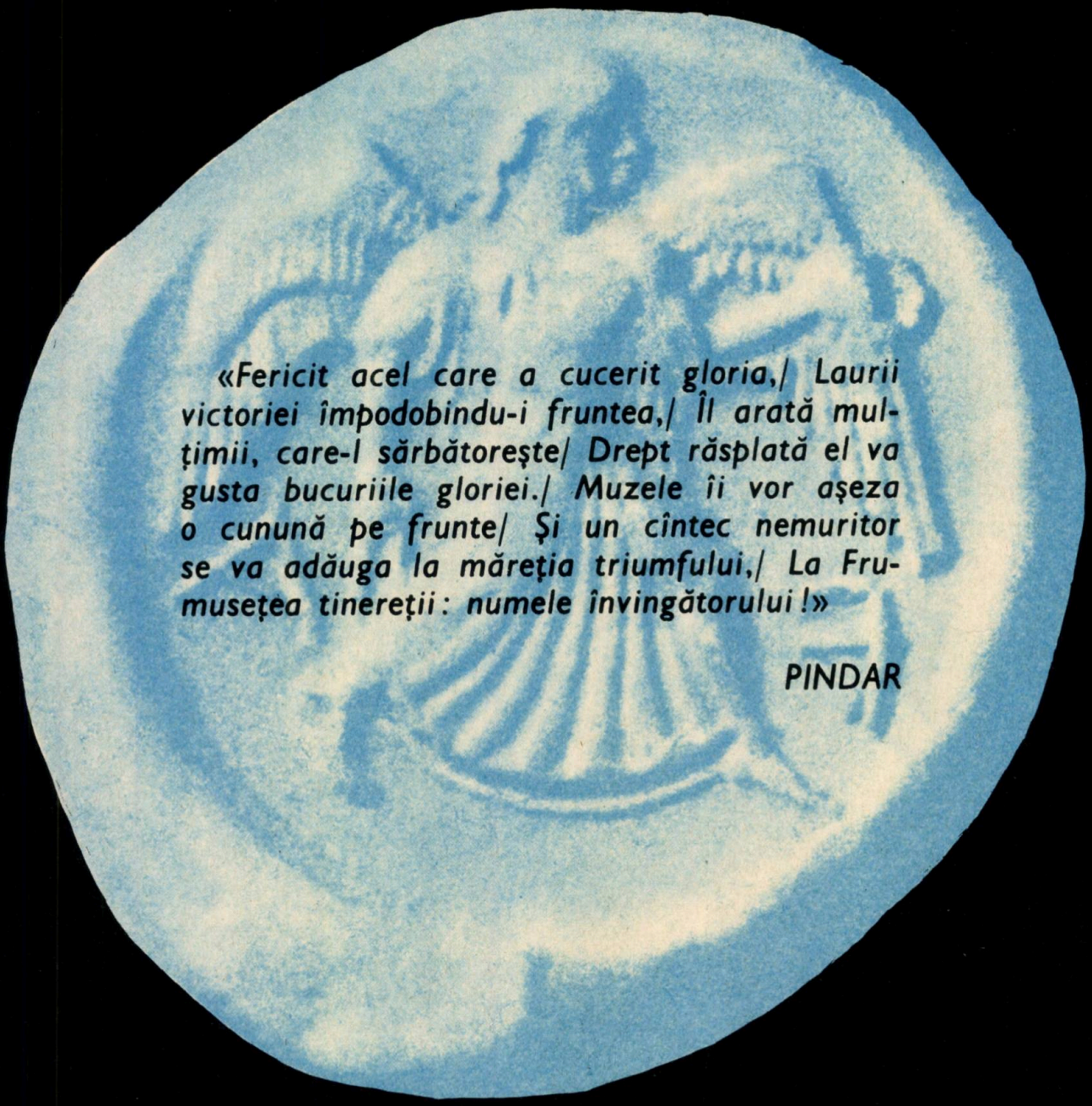

«Fericit acel care a cucerit gloria,/ Laurii victoriei împodobindu-i fruntea,/ Îl arată mulțimii, care-l sărbătorește/ Drept răsplată el va gusta bucuriile gloriei./ Muzele îi vor așeza o cunună pe frunte/ Și un cîntec nemuritor se va adăuga la măreția triumfului,/ La Frumusețea tinereții: numele învingătorului!»

PINDAR

Calendar competițional antic

Asaltați de varietatea și caracterul de «ultimă oră» al știrilor sportive pe care coloanele ziarelor le cuprind zilnic, trăim cu convingerea că bogăția calendarului

competiţional este un apanaj al epocii noastre. Eroare... Lumea antică, mai ales civilizaţia elenă, care a dat omenirii forma cea mai completă de întrecere sportivă, Jocurile Olimpice, a promovat disputa fizică ca mijloc de emulaţie a tinerelor generaţii, ca factor de dezvoltare şi de educare, de la manifestarea cea mai simplă pînă la atingerea stadiului grandios al unor mari competiţii. Astăzi vehiculăm cu multă perseverenţă idei olimpice, le adaptăm moravurilor şi modului general de viaţă contemporan, descoperim şi apoi ne încîntăm la aflarea unor performanţe vechi de milenii, considerînd Jocurile Olimpice o expresie sintetizată a activităţii sportive antice.

Adevărul este că olimpiadele peninsulei elene reprezentau etalonul maxim, dar nu singular al programului competiţional. În secolele V şi IV î.e.n. cetăţile greceşti organizau, aproape fiecare, mari întreceri sportive sau numai atletice, care se bucurau de o popularitate şi de un prestigiu nu mult diferit de cel al olimpiadelor, desfăşurîndu-se în intervalele dintre două ediţii ale acestei competiţii. La Atena aveau loc anual jocurile Panateniene la fel ca şi în alte cetăţi cum ar fi Sparta, Delos sau Teos.

Foarte cunoscute erau Jocurile Pytice, organizate la Delphi în onoarea lui Apollo şi Jocurile Istmice ce aveau loc în Corint, în cinstea zeului Poseidon. Foarte interesant ni se pare faptul că fiecare cetate acorda învingătorului o cunună specifică, pentru ca victoria să rămînă legată de o amintire trainică. Spre exemplu la Delfi cununa era de lauri, în Corint de pin, iar în Argolida unde aveau loc Jocurile Nemeene de... ţelină.

După cum se vede, amatorul de sport din antichitate nu era nevoit să aştepte patru ani pentru a-şi satisface pasiunile competiţionale. Din păcate însă în vremurile acelea deplasările de la o cetate la alta se făceau greu, fiind tributare puţinilor kilometri pe oră ai... bidiviilor.

În plus, veştile despre răsunătoarele succese ale eroilor sportivi antici parcurgeau distanţele la fel de greu, aşa că bogăţia şi varietatea competiţiilor locale aveau darul să satisfacă în mare măsură setea de spectacol a cetăţeanului.

DATE memorabile

776 î.e.n

Prima menţiune scrisă despre Jocurile Olimpice: Corebos din Elida învingător la proba de **dromos,** cursă de viteză pe distanţa de un stadiu (192,27 m), desfăşurată pe o singură lungime a pistei stadionului.

724

Apare în program proba de **diaulos** (384,54 m), cursă dublă. Concurenţii trebuiau să parcurgă întreaga pistă, să ocolească o bornă şi să revină la linia de plecare. Primul învingător: Hipenos, din Pisa.

720

În program figurează proba de **dolicos**, o cursă de fond pe 12 lungimi de stadiu (4614,48 m). Primul învingător: Acantos, din Sparta.

708

Apar în program **luptele** și **pentatlonul** (o alergare, o săritură în lungime, aruncarea discului, aruncarea suliței și lupta). Primii învingători: **E**uribate, din Sparta, la lupte, și Lampis, din Laconia, la pentatlon.

688

Onomaste, din Smirna, este primul învingător al noului sport-**pugilatul** (strămoșul boxului). Acesta se practica fie cu pumnii goi, fie cu pumnii înfășurați în ceste (curelușe ghintuite cu bumbi de plumb!).

680

Apare în program **cursa de care** desfășurată pe un hipodrom care măsura 770 m (distanța trebuia parcursă de cvadrige, de 12 ori). Cvadriga era o platformă joasă, montată pe două roți scunde, cu un parapet în față, la care erau înhămați alături patru cai (doi la oiște și ceilalți doi la ham). Conducătorul cvadrigei stătea în picioare pe platformă. Pagondas, din Teba, a fost primul cîștigător.

648

Apar în program **pancrațiul** (amestec de lupte și pugilat) și **cursele de cai** (cununa nu era acordată călărețului ci, ca și azi, calului, de fapt, proprietarului acestuia). Învingători: Ligdamis, din Siracuza, la pancrațiu și Crauxide, din Tesalia, la cursele de cai.

632

Apar primele **probe rezervate juniorilor:** cursa de o jumătate de stadiu și luptele. În 628 juniorii au putut concura la pentatlon iar în anul 616 și la pugilat.

520

Debutul oficial al **cursei pedestre cu echipament militar** disputată pe două lungimi de stadiu. Primul învingător: Damaretos, din Heraia.

490

Bătălia de la Marathon și cursa lui Philiphide.

472

Programul Jocurilor Olimpice cuprinde 5 zile de desfășurare. Prima zi era rezervată festivităților, a doua — întrecerilor adolescenților, în ziua a treia erau programate alergările (în ordinea: dolicos, dromos, diaulos), luptele, pugilatul și pancrațiul; a patra zi era prevăzută pentru probele de hipodrom, pentatlon și cursa cu arme, iar ultima zi, a cincia, era rezervată festivității de încununare a olimpionicilor.

385 e. n.

Ultimul învingător cunoscut la Jocurile Olimpice antice, armeanul Varasdat, la pugilat.

393

Împăratul Teodosiu emite edictul de suprimare a Jocurile Olimpice, pe care le consideră ca manifestații păgîne.

La vîrsta de 70 de ani, dascălul grec Cleanthis Palealogos nu a pierdut nimic din prospețimea sa sufletească și mai ales din nemăsurata sa pasiune pentru trecutul îndepărtat și uneori încă atît de obscur al sportului. Evocă cu plăcere anii petrecuți de părinții săi în România, precum și anii de studiu petrecuți la Academia de educație fizică din Budapesta. După mulți ani de carieră universitară, Cleanthis Palealogos este astăzi director onorific al Academiei naționale de educație fizică din Atena și adjunct al decanului Academiei Olimpice Internaționale de la Olimpia. Incursiunile sale în istoria sportivă străveche a Greciei antice sînt întotdeauna pasionante.

PREGĂTIREA PENTRU JOCURILE OLIMPICE ÎN GRECIA ANTICĂ

Cleanthis PALEALOGOS

Este o imposibilitate să compari viaţa celor din antichitate cu modul de viaţă modern şi cu concepţiile sociale care au prioritate în zilele noastre; din această cauză, tema «*Pregătirea olimpică*», dacă trebuie să fie examinată pe îndelungata perioadă a antichităţii elenice, prezintă particularităţi.

Se ştie că, în acea epocă, scopul educaţiei era de a forma oameni puternici, rezistenţi, cu voinţă. Educaţia servea intereselor cetăţii şi interesele cetăţii impuneau formarea unor cetăţeni «*kalos k'agathos*». «Kalos k'agathos» — însemna tînărul frumos şi echilibrat fizic şi moral. Pe lîngă aceasta, el trebuia să fie în măsură să citească legile şi poeţii, pentru a putea profita de învăţăturile poemelor epice şi actelor de eroism. În scopul formării unor tineri armonioşi, puternici şi frumoşi, aceştia erau puşi să înveţe muzică şi gimnastică. Literatura era o chestiune privată. Cetatea se interesa mai ales de forţă şi de sănătate. Este un lucru cert că, în apogeul civilizaţiei elenice, exerciţiul fizic deţinea un rol important în viaţa cetăţenilor şi constituia un factor fundamental al educaţiei tineretului. Dacă ţinem seama de stadiul şi de vastitatea bazelor politice şi filozofice pe care se sprijinea educaţia elenilor, este evident că atleţilor capabili să participe la Jocurile Olimpice sau la alte jocuri sacre nu li se impunea nici o pregătire specială. Este evident, de asemenea, că frumoşii adolescenţi şi bărbaţi cu corpuri sculpturale încununaţi la Olimpia erau produsul unei metode naturale de cultură şi de dezvoltare, aplicată oamenilor obişnuiţi. Acest lucru trebuie să-l atribuim continuităţii şi omogenităţii concepţiei elenice de-a lungul a aproximativ 15 secole; concepţie evoluată, împărtăşită şi susţinută ca ideal fizic şi spiritual comun de către filozofi, poeţi, medici, politicieni, gimnaşti şi pedotribi (*n.r.* profesori de gimnastică).

Exerciţiile de gimnastică, jocurile şi concursurile erau cunoscute de toate popoarele, chiar şi de cele mai primitive.

Încă dinainte de epoca lui Homer, cei care practicau exerciţiul fizic dobîndeau anumite avantaje de ordin practic, aşa cum era mînuirea mai sigură a armelor şi, în general, o netă superioritate faţă de ceilalţi oameni. Se poate afirma, aşadar, că ideea de a perfecţiona corpul şi de a-i spori capacităţile cu ajutorul exerciţiului fizic a fost o invenţie şi o instituţie grecească şi una dintre principalele trăsături ale civilizaţiei elenice, chiar dinainte de epoca homerică, aşa cum au dovedit-o cercetările arheologice pre-miceniene şi cretane.

În epoca homerică, idealul educativ, începutul şi sfîrşitul întregii educaţii, era concentrat în cîteva cuvinte: «*gîndire şi acţiune, corectitudine în judecată şi în fapte.*» Scopul educaţiei este dezvăluit de Homer prin cuvintele bătrînului Phenicos, profesorul lui Ahile, care declară că tatăl acestuia l-a trimis pe lîngă fiul său pentru a-l ajuta să se dezvolte astfel încît «să ştie să povestească legende, dar să fie, de asemenea, capabil de acţiune.»

În acea epocă, nimic nu era mai glorios pentru om decît vitejiile pe care le putea săvîrşi cu propriile sale mîini şi picioare. Iată ce-i spunea Alcinou, regele feacilor, lui Ulise, pe cînd îl invita să participe la concursurile organizate în cinstea sa (pentru că, orice s-ar spune, nimic nu-ţi aduce mai multă glorie decît ceea ce realizezi cu propriile tale mîini).

Prestanţa, această îmbinare de sănătate, de forţă şi de supleţe, ceea ce Aristotel numea «*graţia, frumuseţea armonioasă şi puternică*», expresia cea mai desăvîrşită a frumuseţii omeneşti, sînt trăsăturile caracteristice ale eroilor, împodobiţi cu toate virtuţile, cu curaj, impetuozitate şi ardoare în luptă, dar în aceeaşi măsură, cu o înţelepciune care le egalează bravura.

Recentele cercetări arheologice au demonstrat că civilizaţia homerică este sfîrşitul şi nu începutul unei perioade istorice. Perioada homerică a fost precedată de perioada miceniană, iar aceasta din urmă, de perioadele minoiană şi preminoiană. Deci, atletismul din epoca homerică, ce ilustrează clar metoda de educaţie la eleni, perfect conştienţi de influenţa ei asupra dezvoltării şi cultivării unui om sănătos, robust atît fizic cît şi moral, îşi are originea în timpuri mult mai vechi. Totuşi, abia în epoca homerică competiţiile au stat la originea dezvoltării importante a jocurilor, ca şi a antrenamentului funcţional.

Influenţa binefăcătoare a exerciţiului fizic asupra sănătăţii, frumuseţii corpului, forţei, ca şi asupra atitudinii îndrăzneţe şi virile a omului şi asupra celorlalte virtuţi sufleteşti, a fost apreciată de către filozofii, medicii, conducătorii şi legislatorii din toate cetăţile elenice, fără excepţie. Exerciţiile fizice care aveau drept scop antrenarea oamenilor în vederea pregătirii pentru competiţii deveniseră o tradiţie şi aveau loc fie în cinstea zeilor sau a eroilor, fie întru celebrarea unui eveniment important sau chiar pentru a onora memoria unui om ilustru. Atunci cînd jocurile deveniră o adevărată instituţie elenică, ce reunea mulţimile venite din cele patru colţuri ale ţării, exerciţiul fizic fu recunoscut drept unul dintre principalele mijloace de educare a tineretului;

s-au construit nenumărate gimnazii şi palestre, publice şi particulare, care au devenit curînd locuri de reunire a tinerilor şi vîrstnicilor. Filozofii şi oamenii maturi veneau aici să converseze.

Elenii şi-au dat seama că jocurile adunau laolaltă mulţimile, cărora puteau astfel să le inculce credinţa şi conştiinţa comună a originii lor comune. Şi-au dat seama şi de faptul că oamenii iubeau spectacolele sportive şi, în sfîrşit, că antrenamentul făcea din participanţii la concursuri oameni mai viguroşi fizic şi moral. Văzînd în jocuri un mijloc de a îmbunătăţi rasa umană, au instituit competiţii nu numai pentru adulţi, ci şi pentru copii şi adolescenţi. Elenii nu admiteau însă concursurile feminine. În unele oraşe aveau loc concursuri de fete, pe trei grupe de vîrstă, în onoarea Herei din Olimpia, dar se pare că nu erau prea apreciate şi, în consecinţă, nu au durat multă vreme.

Onorurile oferite învingătorului nu aveau scopul de a evidenţia oraşul căruia îi aparţinea acesta, ci urmăreau sporirea interesului publicului pentru concurs şi atragerea poporului în gimnazii şi palestre. Solon îi spunea lui Anacharsis: «Îi obligăm să-şi antreneze şi să-şi oboseasca trupurile nu numai pentru jocuri în sine, sau pentru a cîştiga premii — căci destul de puţini sînt capabili să obţină performanţe excepţionale — ci pentru binele care poate rezulta pentru atleţi şi pentru cetate.»

Ceea ce trebuie subliniat este faptul că elenii ştiau că adevăratul profit al jocurilor nu consta în cîteva victorii şi că marele efort nu se desfăşura pentru ca o minoritate de atleţi să obţină premii. Această minoritate era un exemplu demn de urmat şi incita tineretul la antrenament.

Mai tîrziu, cînd filozofii, autorii de tragedii şi poeţii au început să se impună prin operele lor, care priveau spiritul, formarea intelectuală devine parte integrantă din educarea tinerilor. Aristotel declară că «*prima obligaţie a unui legislator este aceea de a veghea ca oamenii să devină puternici şi de a alege mijloacele care să le asigure cea mai bună viaţă posibilă.*»

În aplicarea acestei metode de educaţie comună şi uniformă, întărirea sănătăţii şi a forţei fizice trebuia să fie prima preocupare a cetăţii: «*Chiar de la început, legislatorul trebuie să vegheze ca trupurile tinerilor să poată deveni perfecte.*»

Aristotel definea educaţia în modul următor: «*Elementele educaţiei sînt în număr de patru: literatura, gimnastica, muzica, la care unii adaugă şi pictura.*»

Aristotel, ca de altfel mai toţi savanţii antichităţii, considera că educaţia trebuie să aibă un scop exclusiv cultural şi estetic şi că nu trebuie să se abuzeze de atletism, lucru care ar putea vătăma armonia corpului, forma sa ideală şi prestanţa naturală. Nu aproba nici sistemul educaţiei spartane, pentru că — afirma el — dacă abuzul de atletism este evitat la aceştia, în schimb disciplina excesiv de severă impusă tinerilor presupune un antrenament aproape inuman. El considera că, pînă la adolescenţă, exerciţiul fizic trebuie să fie dozat cu grijă şi trebuie evitat orice regim special şi orice formă de antrenament intensiv, pentru a nu impedica dezvoltarea normală a corpului. Ca probă irefutabilă a acestei teorii, Aristotel menţionează că printre campionii olimpici cu greu poţi găsi doi sau trei care să fi fost încorporaţi întîi în prima adolescenţă şi-apoi la vîrsta adultă. Ceea ce s-ar putea atribui faptului că un antrenament intensiv prematur le-ar distruge forţa. În **Politica,** Aristotel afirma: «*Gimnastica este ştiinţa care determină ce exerciţiu convine majorităţii şi, dacă e posibil, tuturor cetăţenilor, întrucît scopul principal al educaţiei este formarea unui număr cît mai mare şi nu doar a celor care sînt dotaţi de la natură.*»

400 de ani mai tîrziu, Plutarh scrie: «*Sînt trimişi la profesori pentru a învăţa literatura şi muzica şi chiar pentru a se exersa în gimnazii.*» Platon spune că aceasta era educaţia impusă de legi: «*Nu ştii că legile în vigoare la noi cer tatălui tău să te înveţe muzica şi gimnastica?*»

Totuşi, Platon consideră că principalul scop al educaţiei trebuie să-l constituie antrenarea şi pregătirea cetăţenilor de-a lungul întregii lor vieţi, pentru cea mai nobilă dintre lupte, cea pentru patrie, şi nu formarea de atleţi profesionişti, pugilişti sau luptători. În **Republica** el scrie că «*femeile, din punct de vedere fizic, sînt aproape la fel ca bărbaţii, şi ele trebuie să se pregătească în acelaşi fel pentru război şi pentru viaţă. Nimic nu poate fi mai de folos cetăţii decît pregătirea bărbaţilor şi a femeilor de a deveni cetăţeni perfecţi. Şi acest lucru e posibil, dacă sînt formaţi cu ajutorul muzicii şi al gimnasticii*» Platon respinge antrenamentul sportiv special, intens şi exclusiv, ca «*provocînd somnul, avînd rezultate incerte în ceea ce priveşte sănătatea*»; cu alte cuvinte, ca fiind impropriu vieţii normale a omului şi vieţii practice a cetăţeanului. Atleţii special antrenaţi pentru jocuri, spunea el, trăiesc într-o stare de letargie; şi adaugă: «*Nu vezi că, dacă se abat un timp de la regimul care le este prescris, aceşti atleţi cad rău bolnavi?*»

Nu toate oraşele Greciei antice urmau acelaşi sistem şi aceleaşi metode de educaţie. Totuşi, bazele educaţiei erau pretutindeni aceleaşi şi vizau acelaşi scop: formarea cetăţeanului «kalos k'agathos». Dar conceptul *kalos k'agathos* varia de la o regiune la alta, după mediul, natura şi mentalitatea populaţiei.

Diferenţele cele mai pregnante cu privire la metodele de educaţie existau între cele două popoare mai puternice: dorienii şi ionienii. Celelalte cetăţi aderau la una sau la alta dintre metodele acestora. Dorienii erau un popor de războinici necioplţi, cumpătaţi şi inflexibili, antrenaţi dur, cu privaţiuni; ionienii, dimpotrivă, erau plăcuţi, rafinaţi, aveau corpuri suple, spirite agile şi înclinate spre filozofie. Cele două popoare erau reprezentate prin Sparta şi Atena.

Platon exprimă foarte bine filozofia ateniană, cînd defineşte scopurile educative ale acesteia: «*cea dintîi virtute este sănătatea, a doua — dezvoltarea echilibrată şi armonioasă, a treia — forţa fizică, atît în curse cît şi în alte exerciţii.*»

Spartanii, dimpotrivă, declară că prima şi singura virtute este forţa şi rezistenţa la suferinţe.

După aceste teorii se desfăşura viaţa în antichitate, ceea ce făcea ca cetăţenii să-şi petreacă majoritatea timpului în gimnazii şi palestre. Aceste centre de viaţă ale antichităţii nu erau frecventate numai de tinerii sportivi la antrenamente, ci, în egală măsură, şi de adulţi şi de vîrstnici. Cînd nu se antrenau şi nu jucau, se strîngeau acolo ca să asculte învăţăturile filozofilor şi să profite de animatele discuţii ale sofiştilor.

Platon menţionează, în **Republica,** faptul că *bătrînii făceau şi ei exerciţii.* Şi cînd Socrate şi prietenii săi au acceptat invitaţia de a dejuna la Callais, «*unii se antrenau şi-şi făceau masaj cu ulei, alţii făceau baie şi se înapoiau la dejun*».

A petrece timpul în gimnazii era considerat o ocupaţie nu numai necesară, ci şi nobilă. Retorul atenian Eschile, marele rival al lui Demostene, spune: «*Nu erau în relaţii proaste, pentru că-şi petreceau timpul în gimnazii.*»

Unii autori, mai recenţi, susţin că în antichitate sporturile aveau drept scop pregătirea războaielor. Nu ne este greu să respingem acest argument. Cînd Pausanias a vrut să dea cîteva explicaţii cu privire la introducerea cursei cu arme în programul Jocurilor Olimpice, spunea, ezitînd: «mi se pare că era pentru exersarea în vederea războiului.»

De aceea Platon propusese introducerea unor sporturi speciale, de curse lungi şi curse cu obstacole pentru arcaşi, pe distanţa de o sută de stadii (circa 20 km) şi dueluri.

Euripide ia în derîdere atleţii: «*Ce importanţă are că ştii să lupţi sau să alergi repede, că arunci discul departe sau că dai puternice lovituri de pumn adversarului? Cum se combate duşmanul? Trebuie să ai un scut rezistent, pentru că nimeni nu este atît de prost încît să-şi înfrunte adversarul fără arme.*»

Lacedemonienii, în schimb, pretindeau gimnaştilor să cunoască în aceeaşi măsură arta războinică; considerau concursurile atletice o pregătire pentru război. Plutarh spunea despre spartani: «*Toate acestea sînt, după părerea mea, imitaţii ale exerciţiilor de război.*»

Dar Plutarh, Lucian, Pausanias şi Philostratos sînt autori mai recenţi. Epoca lor

este foarte îndepărtată de cea în care atletismul antic atinsese apogeul.

Mai tîrziu, romanii, care nu trăiau decît pentru război şi nu se gîndeau decît la război, i-au acuzat pe eleni că şi-ar fi neglijat pregătirea militară şi că i-ar fi învins pentru că nu se ocupau decît de atletism.

«*Au neglijat, fără să-şi dea seama, exerciţiul armelor; ei preferau competiţiile sportive şi succesele din gimnazii antrenamentului militar şi echitaţiei.*»

Competiţiile sportive şi jocurile n-au creat soldaţi, ci au format oameni puternici şi curajoşi. Cucerirea romană s-a datorat altor raţiuni, printre care faptul că aceasta a avut loc într-o perioadă cînd competiţia sportivă şi educaţia fizică se aflau în declin. Dar aceasta ne-ar îndepărta de subiect.

Examinînd motivele care au contribuit la faptul că educaţia elenilor se baza, în special, pe exerciţiile din gimnazii şi palestre, considerăm oportun să respingem argumentul că scopul competiţiilor lor sportive ar fi fost pregătirea militară.

După tot ce s-a spus pînă în prezent, este evident că nu exista o pregătire specială a atleţilor pentru Jocurile Olimpice sau alte jocuri. Antrenamentul sportiv făcea parte din viaţa cetăţenilor, era o metodă naturală de educaţie.

Totuşi, victoria la Jocurile Olimpice, Pitice, Nemeice sau Istmice era un eveniment deosebit de important pentru individ, ca şi pentru oraşul din care era originar.

Pentru a incita poporul să se antreneze şi să participe la jocuri, elenii utilizau forţa credinţei, a tradiţiei, a legendelor şi a miturilor, suscitînd astfel un viu interes, în toate clasele sociale. Zeii erau primii atleţi, creatori şi protectori ai jocurilor. Zeus, Cronos, Apollo, Ares, Hermes participaseră la jocuri. Eroii şi semizeii erau campioni: Tezeu, Hercule, Castor şi Polux, Peleu, Telamon, Pelops. Oracolele sprijineau eforturile organizatorilor şi înţeleapta Pythia profetiza în favoarea jocurilor. Din aceste motive, concurenţii proveneau din toate clasele sociale.

Campionul olimpic la pugilat, Glaucos, era agricultor din Karystos. Tînărul campion la stadiu, la cea de a 46-a Olimpiadă, Polymnestor milesianul, era păstor. Amissinas din Varkis, campion la lupte la cea de a 80-a Olimpiadă, era şi el păstor. Învingătorul la pentatlon, Eurybate argianul, era general. Evalcide, cîntat de poetul Simonide, era tot general şi a fost ucis la Ephes, în timpul bătăliei cu perşii. Chilon, alcedemonianul, conducătorul coloniei din Cyrene, a fost de trei ori campion la stadiu, la a 29-a, a 30-a şi a 31-a Olimpiadă. Orsippos, campion la stadiu la a 15-a Olimpiadă, era general megarean. El şi-a pierdut centura în timpul alergării şi de atunci a rămas obiceiul ca sportivii să concureze goi. Phailos din Crotona, din sudul Italiei, campion la pentatlon la Jocurile Pitice, celebru pentru săritura lui în lungime, de 55 de picioare, participase la bătălia de la Salamina cu propria sa corabie. Kylon, care era pe punctul de a deveni tiran al Atenei, regele Macedoniei, Alexandros din Amynta şi Platon, cel mai mare filozof al tuturor timpurilor, participaseră la jocuri.

Cununa victoriei obţinută la Olimpia, la Delphi, la jocurile panateneene, nemeice sau istmice, ori la Rhodos, era o achiziţie preţioasă, o supremă cinste, pentru toţi oamenii, din toate clasele sociale. De aceea, palestrele şi gimnaziile erau pline şi exerciţiul fizic devenise elementul fundamental al culturii, dezvoltării şi educaţiei tinerilor. Solon îi explică lui Anacharsis: «*Dacă dorinţa de glorie, dragă Anacharsis, n-ar mai exista în viaţă, ce alt bun ar rămîne? Şi, în acest caz, cine ar mai dori să săvîrşească fapte ilustre?*»

Chiar şi austerii pitagoricieni credeau în binefacerea exerciţiului fizic. Porphiros Malchos, sofistul, îi spune lui Pitagora: «*Îi îndemnau să se antreneze şi să participe la competiţiile sportive fără să aibă ca scop victoria, ci ca să înveţe, pe de o parte, să reziste la suferinţele antrenamentului, pe de alta, să se ferească de vanitatea victoriei*»; căci, după el, victoria nu încununa totdeauna pe atleţii cei mai nobili şi mai puri.

Cu toate aceste vorbe de aur ale pitagori-

cienilor, unul dintre cei mai iluştri campioni olimpici, Milon din Crotona, a fost elev al lui Pitagora.

Aşadar, la jocuri participau oameni iluştri, — regi, suverani, savanţi — şi nici unul nu părea să aibă doar o singură calitate fizică deosebită, cum ar fi forţa, rezistenţa, viteza, aptitudinea pentru luptă, pugilat sau tragerea arcului, abilitate în mînuirea armelor, ci aveau cu toţii, în acelaşi timp, calităţi fizice generale, ca frumuseţea, prestanţa, îndemînarea, agilitatea.

Să examinăm acum cîteva detalii, pentru completarea studiului nostru. Pînă acum, n-am văzut nici un efort depus de vreun stat sau oraş pentru pregătirea atleţilor cu unicul scop de a-i trimite la Olimpia ca să cîştige premii.

Philostratos spune: «*Elienii obligau atleţii să ajungă la Olimpia cu 30 de zile înaintea jocurilor, ca să-şi continue acolo antrenamentele, şi-i sfătuiau: «Intraţi pe stadion şi arătaţi-vă capabili de a cîştiga. Dacă veţi fi efectuat antrenamentul necesar pentru a participa la Jocurile Olimpice, dacă nu veţi fi dat dovadă de trîndăvie, dacă nu vă veţi fi lăsat în voia unor acţiuni nedemne, înaintaţi cu curaj. Dar aceia dintre voi care nu sînt bine antrenaţi, pot pleca.*»

Se ştie însă că fiecare atlet se pregătea în patria sa, cu antrenorul său. Elienii nu erau, de fapt, obligaţi să-i antreneze. Se pare mai de grabă că ei, în decursul celor 30 de zile, îi urmăreau cu atenţie, selecţionîndu-i pe cei mai buni. Philostratos numeşte acest antrenament de la Olimpia concurs preliminar, adică eliminatoriu. Toţi cei care nu erau consideraţi destul de capabili erau excluşi. După Pausanias, la alergări participau maximum şaisprezece alergători, aşezaţi în patru şiruri. Cum era posibil să alegi şaisprezece alergători fără o cursă preliminară? Pentru celelalte mari jocuri, nu există nici o mărturie scrisă asupra pregătirii sau a concursurilor preliminare.

Pare evident, aşadar, că marile onoruri, gloria şi renumele victoriei erau singurele stimulente care îndemnau adolescenţii dotaţi şi adulţii să se supună celor mai mari eforturi sau privaţiuni în timpul antrenamentului şi unui regim special, ca să cîştige cununa olimpică. Desigur, oraşul lor le împărtăşea bucuria, mîndria şi gloria, dar aceste onoruri n-au antrenat niciodată oraşul la eforturi şi la preocupări deosebite pentru pregătirea atleţilor săi.

Mai tîrziu, cînd va veni perioada de decadenţă, vom vedea state şi oraşe cumpărînd atleţi şi victorii, campioni olimpici dedicîndu-şi cununile tiranilor şi oraşelor; dar aceasta ne-ar îndepărta de la subiect.

În timpul apogeului competiţiilor sportive din Grecia antică, atleţii nu erau supuşi la nici o pregătire specială pentru jocuri. Pentru că, aşa cum am menţionat, exerciţiul fizic era firesc pentru toţi cetăţenii, de toate vîrstele şi de toate clasele sociale, iar cei ce se distingeau ajungeau pînă la stadioanele marilor jocuri.

Ceea ce s-a mai arătat şi are, poate, o importanţă deosebită, este faptul că antrenamentul atleţilor din antichitate era într-adevăr intens şi obositor şi dura aproape toată ziua.

Severa polemică exercitată de Hippocrate, Galenos şi alţi medici şi filozofi împotriva exceselor antrenamentului dovedeşte că gimnaştii şi pedotribii îşi cunoşteau meseria şi aplicau metode de antrenament intensiv, similare celor utilizate în zilele noastre de către antrenori, în diverse ţări.

Antrenorii antichităţii erau în măsură să distingă cantitatea şi calitatea exerciţiilor. Aveau vaste şi variate cunoştinţe privitor la dezvoltarea muşchilor, la necesitatea obezităţii pentru anumite probe, la ritmul şi intensitatea exerciţiilor, la viteza sau la încetineala execuţiei lor, la importanţa exerciţiului în aer liber sau la scăderea performanţelor în săli. Ei mai ştiau ce statură e cea mai potrivită pentru anumite sporturi. Puteau judeca rezultatul şi progresul antrenamentului, numai după prospeţimea culorii şi calitatea pielii atletului. Descopereau primele semne ale surmenajului. Aveau o mare experienţă în prescrierea regimului adecvat sportului practicat. Cunoşteau totul în legătură cu încălzirea sau răcirea corpului în timpul antrenamentului, cu relaxarea sau încordarea muşchilor, cu oboseala musculară locală şi modul de a trata formele deosebite de epuizare, care nu se datorează antrenamentului, ci unor cauze morale ca melancolia, proasta dispoziţie etc.

Posedau cunoaşterea perfectă a diferitelor metode de masaj şi de relaxare, pe care le considerau drept ultimă parte a unui antrenament cotidian. Cunoşteau, de asemenea, exerciţiile respiratorii. Aveau puncte de vedere clare asupra antrenamentului adecvat vîrstei şi ştiau să trateze maladiile prin gimnastică. Examinau chiar şi trecutul familial al atletului, ca să deceleze în el eventualele maladii ereditare.

Este admirabil să descoperi că, într-o epocă în care adevăratul scop al funcţiei respiratorii era necunoscut, nu numai medicii, ci şi antrenorii empirici, dădeau o deosebită importanţă exerciţiilor respiratorii speciale, uneori pentru că acestea contribuiau la dezvoltarea toracelui şi pentru că permiteau atletului să se relaxeze după antrenament.

Graţie acestei forme de antrenament, antichitatea a putut să se mîndrească cu atleţi celebri şi graţie prezenţei acestor atleţi pe stadioane, Jocurile s-au perpetuat timp de mai bine de un mileniu.

După Lucian, toţi se antrenau «*nu pentru a dobîndi calităţi fizice, ci pentru a-şi folosi cum trebuie calităţile înnăscute.*» În această afirmaţie rezidă grandoarea epocii atletismului antic. Asiduitatea lor la antrenamente este aproape modernă. Galenos spunea că antrenamentul sever al anticilor dura toată ziua, «*pentru că atleţii trebuie să-şi pregătească corpurile ca să suporte efortul probelor, care sînt foarte grele şi durează toată ziua.*»

Ei nu-şi precupeţeau eforturile, în aşteptarea victoriei. «*Vedeţi cît îndură atleţii, la ce antrenamente se supun şi cum sînt gata să-şi dea viaţa pentru gloria sportului?*»

Iată, după părerea mea, raţiunile pentru care nu exista o pregătire specială pentru Jocurile Olimpice, în antichitate. Nu era necesară, pentru că adulţii şi adolescenţii din acea epocă nu se exersau «*pentru a dobîndi calităţi fizice, ci pentru a-şi putea utiliza, cît mai bine, calităţile înnăscute.*»

În româneşte de
Stela PETECEL

Pierre de Coubertin

Părintele jocurilor

Pe gazonul stadionului Național din capitala Japoniei și-au luat locurile toate cele 94 de delegații participante la cea de a XVIII-a ediție a Jocurilor Olimpice. Deodată, liniște. Megafoanele revarsă deasupra uriașului stadion cuvintele, rostite cu multe decenii în urmă, de părintele Olimpiadelor moderne, Pierre de Coubertin. Cuvintele sale, imprimate atunci pe cilindrul de ceară al unui fonograf, se aud limpede și te înfioară. Un om de dincolo de viață este prezent, prin vocea sa, la aceste Jocuri create de el!

* * *

Pierre de Coubertin este cel care poartă astăzi, cu totul justificat și necontestat, titlul glorios de renovator al Jocurilor Olimpice ale erei moderne. O lume întreagă a clădit prestigiul binemeritat al acestuia, dar mai puțini sînt cei care știu cu amănunțime cine a fost Pierre de Coubertin.

În 1971 s-au împlinit 108 ani de la nașterea celui ce se numea de fapt Pierre de Fredi, baron de Coubertin. Tînărul aristocrat francez (atît de progresist în idei, încît se ironiza singur, mai tîrziu, cu privire la originea sa nobiliară!) era destinat carierei armelor. Brusc, e cuprins de două pasiuni: sociologia și pedagogia, care vor determina o cotitură radicală în viața sa. Cotitură previzibilă încă din titlul tezei sale universitare la Sorbona: «Imaginația creatoare a omului».

De la început adversar al educației prin dresaj, de tip militar, Coubertin militează pentru o educație sportivă, prin participarea liber consimțită a tineretului, îndrăgostit de jocuri și cucerit de ele. Era pe vremea cînd monotona gimnastică suedeză primea în Franța un nostim vot de blam; într-un colegiu, în care abia se introdusese această metodă, elevii au exclamat în timpul inspecției episcopului Dupanloup: «Teribil ne plictisim, monseniore, cu jocul ăsta!...». Coubertin își continuă ideile într-o vizită în Anglia, în Anglia lui Thomas Arnold, rectorul (1828—1842) celebrului colegiu de la Rugby, și apoi în Statele Unite, unde emigrase pasiunea sportivă a colegienilor englezi. Reîntors din aceste călătorii, el putea afirma: «Fără sport, tineretul s-ar atrofia într-o formație pur intelectuală».

Multilateral în pregătire, Coubertin a fost multilateral și în creație. Astăzi, cînd de numele său e legată gloria olimpismului (o expresie născocită de el!), uităm adesea lucrările sale de istorie și pedagogie, conferințele despre reforma învățămîntului și problemele de psihologie, notele de călătorie din America și Grecia, amintirile despre lupta pentru reînvierea Jocurilor Olimpice.

Nu vom uita însă una din acțiunile care-l leagă, într-un fel, direct de țara noastră: întemeierea, în 1906, a ligii de prietenie și apropiere Franța–România!

La sfîrșitul anului 1905 apărea în cotidianul francez «Le Figaro», sub semnătura lui Pierre de Coubertin, articolul intitulat «Prietenii noștri români», în care — după ce se aduceau elogii națiunii române — se propunea crearea unei grupări «...a cărei sarcină va consista în a cultiva sentimentele de prietenie și a face să nască prilejurile de apropiere între Franța și România». Acest articol a avut mult răsunet la noi, formîndu-se un grup alcătuit din fruntași ai opiniei publice și culturale a țării, care i-au trimis o scrisoare de aderare, semnată de scriitorul Barbu Delavrancea, academicianul prof. dr. C. Istrati, savantul dr. I. Cantacuzino, dramaturgul Al. Davilla, poetul Al. Macedonschi, actorul Aristide Demetriad și mulți alții.

Toate operele lui Coubertin sînt expuse cu ușurința unei cozerii, cu seriozitatea unui tratat. Era un stilist, erudit, convingător. Era, ca și în viață — relatează cei ce l-au cunoscut — vesel și sarcastic, maleabil cîteodată, necruțător adeseori.

Coubertin a creat o viață întreagă cu rîvnă tinerească nedezmințită. Temperament vioi, simțea mereu nevoia «să combată». Cu logică în acțiuni, cu spirit creator, novator în toate. Dar la orice ar fi lucrat, din orice domeniu, un singur gînd îl frămînа permanent, acela care i-a asigurat astăzi un loc de onoare în istoria omenirii, gîndul acela nobil căruia îi datorăm multe.

S-a ocupat neobosit cu sportul. Mic de statură, zvelt, cu o față expresivă, cu sprîncenele marcate și mustățile stufoase, cu ochii bruni și scînteietori, respira spirit, umor și ocazional, asprime. În totul: «mens fervida in corpore lecertoso» (spirit înflăcărat într-un trup puternic), deviza lui favorită (pe care o propunea chiar în locul veșnicei «mens sana in corpore sano», acest excelent ideal igienic, dar prea... medicinal pentru a stîrni ambiția tineretului!). A practicat crosul și fotbalul, atletismul și canotajul, înotul și scrima. A încercat chiar să introducă — fără succes — un sport nou: scrima călare.

Astfel, era greu să-l surprinzi în probleme de tehnică sau de antrenament, de pregătire morală sau de voință. Nu-i de mirare că-l găsim, în ultimul deceniu al secolului trecut, secretar general al Uniunii Societăților Franceze de Sporturi Atletice.

Încă din 1889, Coubertin studiază problemele educației fizice generale, trimițînd în lumea întreagă chestionare privitoare la exercițiile fizice în școli și universități. Răspunsurile nu erau prea încurajatoare. Ecourile: «Bătăliei sistemelor» în educația fizică nu se stinseseră încă, iar diferitele sporturi abia născute în acest secol amenințau să piară de inaniție, din lipsă de înțelegere sau în cumplitele măceluri «fratricide» (gimnastica împotriva canotajului, scrima împotriva ciclismului, tirul împotriva tenisului etc, deși toate se înălțau, în dispută, pe același piedestal al calităților fizice și psihice). Trebuia acționat. Și încă energic.

Cu o experiență largă (pe care căuta să și-o înnoiască mereu) și cu o vastă cultură, Coubertin și-a asumat o sarcină pe care contemporanii săi au socotit-o întîi bizară, apoi revoluționară, dacă nu chiar irealizabilă: educarea prin sport a tineretului lumii, utilizînd ca element stimulator Jocurile Olimpice, inspirate din jocurile Greciei antice. Coubertin și-a jurat să reușească. Și cine-i cunoștea tenacitatea, n-avea de ce să se îndoiască. Dar cîte obstacole se vor ivi în cale!

În seara de 25 noiembrie 1892, în marele amfiteatru de la Sorbona, o serie de conferințe urmau să trateze despre educația fizică în antichitate, în evul mediu și în timpurile moderne. Despre ultima perioadă trebuia să vorbească un tînăr de 30 de ani. Aplauze politicoase — provenite dintr-o sală destul de modernă — au salutat ceea ce părea să fie sfîrșitul dizertației. Dar tînărul conferențiar mai avea de spus ceva. De la o vreme sunase în lume ora marilor idei. Ridicînd mîna și țintuind auditoriul, el reluă, scandînd silabele: «Trebuie să internaționalizăm sportul, trebuie să organizăm noi Jocurile Olimpice!»

Pare o ironie a soartei să spui că în seara aceea memorabilă a anului 1892 s-a născut olimpismul modern, știind cum a calificat însuși Coubertin efectul senzaționalei sale formule, aruncată pe neașteptate în mijlocul unui public aproape neavizat. Iată acest pasaj din «Amintirile» sale: «Firește că am prevăzut totul, afară de ceea ce s-a întîmplat. Opoziție? Proteste, ironie? Sau chiar indiferență? Nimic din toate acestea. S-a aplaudat, s-a aprobat, mi s-a urat mult succes, dar nimeni nu m-a înțeles. Neînțelegerea, totală, absolută, a început. Și va dura încă mult timp». Coubertin își susține părerea cu o piesă ce e doar aparent anecdotică. Peste patru ani, la Atena, cu prilejul primei ediții a Jocurilor Olimpice, o americană, îi spuse surîzînd: «Eu am mai participat la Jocuri Olimpice!» «Unde?» — întrebă surprins Coubertin. «La San Francisco — răspunse doamna. A fost foarte frumos. Și Cezar a fost acolo!» Nu, doamna nu era smintită. Pur și simplu era vorba de spectacole pompoase și de prost gust, ținute pe atunci în arene de circ sau pe hipodroame, cu pretenția de a reconstitui tablouri din trecut. «Asemenea imagini — spune Coubertin — se interpuneau cu obstinență între mine și auditorii mei din 1892». Oamenii erau, în general, sclavii formelor, pe cînd Coubertin căuta în olimpism nu ceea ce zăcea de 1 500 de ani sub piatra funerară, ci spiritul, esența, principiile de la Olimpia.

În 1893 i se pare că a sosit timpul să-și materializeze ideea. Și-a alăturat cîțiva adepți de pe alte paralele, căci entuziasmul nu era încă molipsitor. Americanii se întrebau dacă există sport în Europa... Englezii nu doreau de loc să cedeze paternitatea în sport, într-un domeniu în care se socoteau înaintași... Paradoxal — sau poate intenționat? — tocmai din aceste două lumi și-a găsit (sau și-a ales) Coubertin colaboratorii direcți. Împreună cu C. Herbert, secretar al lui «International Athletic Association» din Londra și W.M. Sloane, profesor la Universitatea americană din Princeton, au hotărît convocarea unui congres internațional pentru anul următor. Dar lui Coubertin îi era teamă că ideea, care a și devenit flacăra vie a vieții lui, să nu stîrnească sarcasm sau să nu descurajeze pe binevoitori prin însăși amploarea proiectului. În diverse cercuri propunerea lui era considerată o himeră, iar

autorul — un zănatic. Era nevoie de o momeală, de un paravan. Întîlnirile sportive internaționale, din ce în ce mai frecvente, impuneau necesitatea unui statut comun, universal, al sportivului amator. Așadar, programul congresului va cuprinde opt puncte: primele șapte, referitoare, toate, la problemele amatorismului și profesionismului în sport, și al optulea, adăugat de Coubertin cu prefăcută modestie, se intitula, nici mai mult nici mai puțin, «despre posibilitatea restaurării Jocurilor Olimpice».

Congresul s-a inaugurat la 16 iunie 1894 la Paris. Delegați din 12 țări ale lumii (cărora li s-au adăugat adeziuni epistolare din alte 21 de țări), veniți să atace cu timiditate problema amatorismului, au sfîrșit prin a discuta în amănunt renașterea Jocurilor Olimpice. De altfel, în ajunul congresului, titlul său fu brusc schimbat în «Congresul pentru restabilirea Jocurilor Olimpice», **iar în program s-au mai adăugat două puncte:**

9. Condiții pentru concurenți; discipline sportive, periodicitate, organizare etc.

10. Numirea unui comitet internațional însărcinat cu pregătirea restaurării jocurilor.

Coubertin era un excelent regizor, cunoscut pentru surprinzătoarele lui lovituri de teatru. El a ales ca sediu al congresului Sorbona, adică un templu al științei, sub bolțile căruia cuvintele Jocurilor Olimpice vor răsuna impunător. Asistența va simți că e vorba aici mai mult decît despre o simplă consfătuire sportivă. Încă de la ședința de deschidere, Coubertin a transpus asistența de aproape 2 000 de persoane într-o atmosferă propice, punînd coruri să execute în primă audiție «Imnul lui Apollo», **abia descoperit printre ruinele de la Delphi și adaptat pentru acest prilej de marele compozitor francez Gabriel Faure.**

În ședința din 23 iunie propunerile lui Coubertin au fost primite aproape fără obiecție. «Regenerarea speței umane prin reînvierea mijloacelor de educație cetățenească întrebuințate de clasica Eladă» **(cum spune Statutul C.I.O.)**, necesitatea unor relații prietenești între popoare, impun organizarea din 4 în 4 ani a unor competiții sportive cu caracter modern **(corespunzătoare doar în spirit jocurilor elene)**, la care să fie invitate toate țările. De asemenea, se constată necesitatea înființării unui comitet internațional care să vegheze la îndeplinirea deciziilor luate.

Din primul comitet astfel întocmit, care a luat numele devenit de atunci clasic: Comitetul Internațional Olimpic (C.I.O.), au făcut parte: Demetrius Vikelas **(Grecia)**, E. Callot **și** Pierre de Coubertin **(Franța)**, generalul A.D. Butovski **(Rusia)**, maiorul Victor Balck **(Suedia)**, prof. W.M. Sloane **(S.U.A.)**, prof. Jiri Guth-Jarkovsky **(Boemia)**, Fr. Kemeny **(Ungaria)**, C. Herbert și lordul Ampthill **(Anglia)**, prof. Zubiaur **(Argentina)** și I.A. Cuff **(Noua Zeelandă). S-au alăturat provizoriu: contele Lucchesi Palli (Italia) și contele Max de Bousies (Belgia). Poetul grec Vikelas a fost ales președinte, iar Coubertin secretar general al primului comitet.**

Dar greul începe de-abia acum. Cum vor fi noile Jocuri Olimpice? Coubertin dă dovadă de o profundă înțelegere a rolului pe care trebuie să-l joace sportul în viața fiecărei națiuni și în relațiile dintre ele și nu încetează să accentueze rolul său pedagogic.

«Este vorba de a separa idealul olimpic de cadrul dispărut al civilizației antice și de a-l face să trăiască real în societatea de azi. Progresele civilizației ne permit să concepem Jocurile pe o bază reală universală, fără discriminări rasiale, nici naționale, nici sociale, nici religioase.

Jocurile Olimpice nu au altă misiune mai importantă de îndeplinit în societatea modernă decît aceea de a contribui la răspîndirea, puțin cîte puțin, a acestei baze la ansamblul vieții sportive, al vieții naționale și internaționale: să nu uităm că ele au fost create nu pentru a fi un campionat al lumii, ci o manifestație pedagogică și o sărbătoare a tinereții pe scară universală».

1856 *Evanghelie Zappa face, la București, prima propunere de restaurare a Jocurilor Olimpice*

1863 *La 1 ianuarie se naște Pierre de Coubertin*

1892 *Pierre de Coubertin prezintă, la 25 noiembrie, în amfiteatrul de la Sorbona, la Paris, propunerea de reînviere a Jocurilor Olimpice.*

1894 *La 23 iunie se decide restaurarea Jocurilor Olimpice și constituirea Comitetului Internațional Olimpic.*

1896 *La Atena are loc prima ediție a Jocurilor Olimpice moderne*

1912 Apar în program concursurile artistice

1914 *Ia ființă Comitetul Olimpic Român, recunoscut de C.I.O. în cea de a XVI-a sa sesiune de la Paris.*

1899 *George Valentin Bibescu este ales membru al Comitetului Internațional Olimpic, devenind astfel cel de al 23-lea component al acestui for, reprezentînd cea de a 16-a țară pe lista protocolară a C.I.O. El s-a retras din C.I.O. după doi ani și abia în 1908, prin alegerea lui George Plagino, România are un membru în C.I.O.*

1924 *România participă pentru prima oară la J.O. de vară Prima ediție a Jocurilor Olimpice de iarnă (Chamonix)*

1928 *Prima participare a sportivilor români la J.O. de iarnă*

1937 *Moare, la Geneva, Pierre de Coubertin. Inima sa va fi dusă însă la Olimpia.*

1961 *Ia ființă Academia Olimpică Internațională care ține sesiuni anuale la Olimpia.*

LA 4 ANI

ORIZONTAL: 1. Cînd nu e «pre» e și mai și; 2. Moșteniri «sportive» ale antichității; 3. Ușor trec olimpiadele...; 4. «Fotbalist» sau «național» tot la fotbal ajungem — Pe pieptul învingătorilor distanțelor olimpice; 5. E cu Sa mare... AST (monoverb); 6. Luptător... nesportiv (Petru); 7. Invitație la ștafetă — Popor care a dat personalități olimpice — 1 P; 8. Contemporan al olimpiadelor — Eroică a obstacolelor; 9. Totalitatea preocupărilor neolimpice a cailor alergători — Acuș, acuș, dar numai o dată.

VERTICAL: 1. O Olimpiadă, o gimnastă, o parte a gimnasticii artistice (adv.); 2. Potolește durerea înfrîngerii (inf.) — Apă goală; 3. Mușchii lui sînt determinanți în toate sporturile — «Beat»; 4. Temă (chiar olimpică) avocalică — Și-l transmit olimpiadele prin ineditul lor; 5. Cetatea învingătorului olimpic și-o dărîma; 6. Ministerul industriei tuturor — Alergător olimpic de... apă. 7. Dormitoare (eventual olimpice) ceva mai noi ca olimpiadele; 8. Particulă a secundei învingătorului — O floare pentru învingătorul olandez; 9. Ca o sală pregătită pentru întreceri olimpice (masc.) — Mai facem unul și ajungem la Olimpiada din '72 și terminăm jocul.

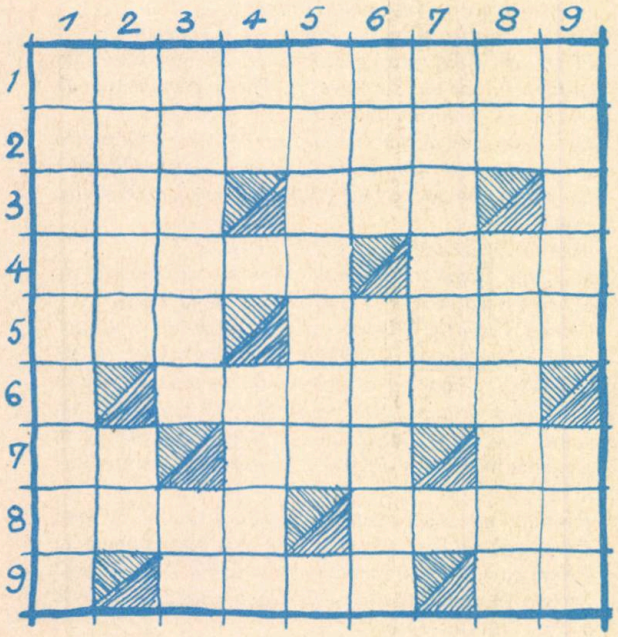

MIȘCAREA I

În Charta Comitetului Internațional Olimpic (C.I.O.) se arată că: **«Scopul mișcării olimpice este de a promova dezvoltarea calităților fizice și morale, care sînt bazele sportului amator, de a reuni din 4 în 4 ani sportivii lumii la un mare festival al sportului, trezind astfel respectul și bunăvoința internațională și contribuind la construirea unei lumi mai bune și mai pașnică».**

Comitetul Internațional Olimpic, constituit în 1894 și însărcinat cu controlul și desfășurarea Jocurilor Olimpice moderne, are următoarele sarcini:

- să asigure ținerea regulată a Jocurilor;
- să facă Jocurile mereu mai demne de glorioasa lor istorie și de nobilul ideal din care Pierre de Coubertin și colaboratorii săi s-au inspirat pentru a le reînvia;
- să încurajeze organizarea competițiilor sportive de amatori;
- să orienteze și să mențină sportul amator pe calea bună încurajînd și consolidînd prietenia dintre sportivii tuturor țărilor.

Principiile fundamentale, statutele și regulile mișcării olimpice sînt în cea mai mare parte în vigoare și astăzi, în forma în care au fost întocmite de fondatorul mișcării olimpice moderne, Pierre de Coubertin.

C.I.O. este un organism permanent, care ține sesiuni anuale. Membrii C.I.O. sînt recrutați de el însuși prin alegerea pe viață a personalităților considerate a fi calificate, sub rezerva ca aceștia să vorbească limba franceză sau engleză și să fie cetățeni cu reședința într-o țară care are un Comitet Național Olimpic (CNO) recunoscut de către C.I.O. Membrii C.I.O. nu au voie să accepte din partea guvernului țării lor, sau de la oricine ar fi, nici un fel de mandat care ar fi de natură să împiedice libertatea votului lor. În principiu, se alege cîte un membru pentru fiecare țară. Fac excepție țările mari, în care mișcarea olimpică este foarte răspîndită și pentru care se pot alege doi membri.

«Membrii CIO sînt independenți din punct de vedere financiar». Ei plătesc anual o cotizație de 300 de

TERNAȚIONALĂ OLIMPICĂ

Ioan PĂUN
secretar general adjunct al C.O.R.

franci elvețieni și-și suportă singuri cheltuielile legate de participarea la sesiunile CIO. Membrii CIO nu-și reprezintă țările, ci sînt **«considerați ca ambasadorii Comitetului pe lîngă țările respective»**.

Recunoașterea unui CNO nu obligă CIO de a alege un membru din această țară.

CIO are membri doar pentru 58 de țări, deși pînă în prezent a recunoscut 126 Comitete Naționale Olimpice.

Numai CNO recunoscute pot înscrie concurenți la Jocurile Olimpice. Charta CIO impune Comitetelor Naționale Olimpice anumite norme privitoare la constituirea și funcționarea lor, pe care sînt obligate să le respecte. Comitetele Naționale Olimpice care nu se conformează statutului și regulamentelor CIO încetează de a mai fi recunoscute și pierd dreptul de a trimite participanți la Jocurile Olimpice.

La sesiunea de la Mexico din 1968, la propunerea Comitetului Olimpic Român, s-a hotărît ca la art. 24 al statutului CIO să se adauge următorul paragraf nou:

«Comitetele Naționale Olimpice sînt consultate de către CIO asupra principalelor probleme care privesc mișcarea olimpică în general și a celor care privesc activitatea CNO. Ele pot înainta CIO propuneri privind dezvoltarea mișcării olimpice și buna organizare și desfășurare a Jocurilor Olimpice. Toate problemele importante care privesc CNO sînt discutate mai întîi cu acestea și apoi sînt supuse sesiunilor CIO».

Comisia Executivă a CIO se întîlnește în reuniuni periodice cu reprezentanții CNO.

CIO recunoaște 26 federații internaționale, ale căror sporturi fac parte din programul Jocurilor Olimpice de vară și de iarnă și 9 federații internaționale ale căror sporturi nu fac parte din programul jocurilor olimpice.

Federațiile internaționale sînt independente și autonome. CIO le-a delegat să supravegheze din punct de vedere tehnic probele figurînd în programul olimpic, care trebuie să fie conduse conform regulilor și regulamentelor sale. Din cînd în cînd, delegații Federațiilor internaționale se întrunesc cu Comisia Executivă a CIO, pentru a discuta probleme de interes comun.

Între două sesiuni, CIO este condus de o Comisie Executivă compusă din președinte (Avery Brundage–SUA), 3 vicepreședinți și 5 membri. Secretariatul CIO se află la Lausanne-Elveția.

CIO adoptă hotărîrile prin vot. Fiecare din cei 74 membri dispune de un vot. Din numărul total al membrilor CIO, 49 sînt foști, sau actuali președinți sau secretari generali de C.N.O. sau de federații internaționale, iar 17 sînt foști campioni olimpici, mondiali sau regionali.

Prin activitatea sa, CIO a adus o importantă contribuție la răspîndirea și dezvoltarea educației fizice și sportului în lume.

— CIO nu s-a lăsat influențat de argumentele tehniciste ale Federațiilor internaționale în ceea ce privește locul Jocurilor Olimpice și a acordat J.O. unor orase ca Melbourne, Tokyo sau Mexico tocmai din dorința de a da avînt sportului în aceste regiuni ale lumii.

— CIO și-a retras patronajul unor competiții sportive, fiindcă nu a acceptat discriminarea. Dacă o federație internațională ar fi admis discriminarea, CIO ar fi exclus-o de la Jocurile Olimpice.

— CIO s-a ridicat împotriva blocului militar NATO, care impunea discriminări politice, adoptînd măsuri împotriva sa; a admis Republica Populară Chineză la Jocurile Olimpice; a recunoscut Republica Democrată Germană și Republica Populară Democrată Coreeană; a exclus Republica Sud-Africană de la Jocuri pentru că practică discriminarea rasială.

Lupta dusă de mișcarea olimpică împotriva încercărilor de comercializare a sportului, a discriminărilor, de folosire a sa în scopuri șovine, lupta sa pentru ideea de pace și de înfrățire a popoarelor, se bucură de sprijinul deplin al opiniei publice progresiste.

Mișcarea olimpică s-a dezvoltat foarte mult. De la 13 țări și 285 sportivi care au participat la primele Jocuri din 1896 de la Atena, s-a ajuns la 108 țări și 7 886 sportivi la cea de a XIX-a ediție, la Mexico.

Întrucît, în principiu, Jocurile își propun să unească în întreceri pașnice pe sportivii amatori din toate țările lumii, fără deosebire de culoare, de religie sau apartenență politică, ele se bucură de o mare popularitate în rîndul tineretului, Jocurile fiind considerate nu numai cea mai

mare competiţie sportivă, ci şi o acţiune umanistă de mare amploare, un excepţional prilej de înfrăţire şi de strîngere a legăturilor de prietenie între tinerii din întreaga lume. Jocurile Olimpice slujesc politicii de coexistenţă paşnică şi de securitate internaţională, contribuind la consolidarea păcii şi la întărirea relaţiilor de bună înţelegere între popoare.

Jocurile Olimpice au dat un mare avînt cercetării ştiinţifice în domeniul studiului organismului uman în condiţii de efort, impulsionînd interesul pentru perfecţionarea acestui organism.

Pe lîngă toate acestea Jocurile Olimpice sînt şi expresia unei etici profund valabile pentru timpurile noastre. Nediscriminarea, fair-play-ul, ţinuta şi comportamentul loial sînt produsul olimpismului, ele decurgînd din regulile olimpice.

Cu luni de zile înaintea începerii lor, în timpul desfăşurării şi după închiderea lor, Jocurile Olimpice stau în centrul atenţiei opiniei publice mondiale. Toate mijloacele de propagandă se ocupă cu cea mai mare atenţie de această mare serbare a prieteniei şi păcii. Ca răsunet mondial, graţie, în ultima vreme, televiziunii, Jocurile Olimpice au devenit un eveniment planetar. Ele atrag, pe toate meridianele, sute de milioane de telespectatori, care se emoţionează la spectacolul acesta unic al prieteniei şi bunei înţelegeri a unei mase de tineri de toate culorile, de toate credinţele, de toate opiniile politice, care se întrec în spiritul cinstei sportive.

Jocurile Olimpice au tendinţa să se transforme în uriaşe spectacole sportive dominate de interese materiale şi de prestigiu, care riscă să lase în umbră scopul lor principal — acela de manifestare a năzuinţelor tineretului spre cunoaştere reciprocă, bună înţelegere şi pace.

Multe depind desigur de modul cum îşi îndeplineşte CIO rolul său de organ conducător al mişcării olimpice, care nu corespunde pe deplin ţelurilor şi sarcinilor care stau în mod obiectiv în faţa lui.

Cu toate imperfecţiunile CIO (un statut existînd în bună parte din secolul trecut, un sistem nedemocratic şi nereprezentativ de alegere a membrilor, lipsa de drepturi reale în conducerea mişcării olimpice a CNO şi a Federaţiilor internaţionale), el se bucură de mare prestigiu în mişcarea sportivă internaţională, fiind considerat în practică drept cel mai înalt organ de conducere a mişcării sportive internaţionale.

Autoritatea CIO se datoreşte în primul rînd importanţei Jocurilor Olimpice, care depăşesc aspectul de confruntare periodică pe plan mondial a naţiunilor în domeniul educaţiei fizice şi sportului, transformîndu-se de fapt într-o confruntare a condiţiilor economice şi politice, care, în ultimă instanţă, determină vigoarea şi dîrzenia morală a

CEI CINCI PREŞEDIN

Demetrius VIKELAS (Grecia)

Primul preşedinte al C.I.O. (1894-1896). A fost delegat al clubului de gimnastică panhelenic la Congresul de la Paris din anul 1894 care a adoptat ideea reînvierii Jocurilor Olimpice. A fost un fervent susţinător al ideilor generoase ale lui Pierre de Coubertin. Cu elocinţa sa à convins C.I.O. ca prima ediţie a Jocurilor Olimpice moderne să aibă loc la Atena, în 1896, în loc de Paris (1900) aşa cum se propusese în cadrul acelei memorabile adunări din sala Sorbona. A fost ales preşedinte al C.I.O. deoarece, la acea dată, regulamentul olimpic prevedea ca preşedintele să fie din ţara care găzduieşte Jocurile. A demisionat din funcţie imediat după desfăşurarea J.O. A murit la Atena, la 20 iulie 1908.

Pierre de COUBERTIN (Franţa)

Al doilea preşedinte al C.I.O. (1896-1925). S-a născut la Paris la 1 ianuarie 1863. La vîrsta de 26 de ani a avut ideea reluării, într-o formă modernă, a Jocurilor Olimpice. Timp de patru ani, cu o perseverenţă remarcabilă a pregătit opinia publică din diferite ţări astfel că la Congresul de la Paris, din 1894, ideea sa a fost adoptată în unanimitate. Tot lui Coubertin i se datoreşte şi ideea organizării Jocurilor de iarnă, ca şi stabilirea chartei şi a protocolului olimpic, ideea steagului şi a jurămîntului olimpic, precum şi ceremonialele de deschidere şi închidere a Jocurilor păstrate, cu mici modificări, pînă în zilele noastre. În 1925 cînd s-a retras de la conducerea destinelor C.I.O. congresul i-a decernat titlul de preşedinte de onoare al C.I.O A murit la Geneva la 2 septembrie 1937. Conform dorinţei sale corpul i-a fost înmormîntat la Mon Repos, domiciliul său din Lausanne (în prezent acolo este sediul C.I.O.) iar inima i-a fost depusă în Grecia, la Olimpia.

Henri de BAILET-LATOUR (Belgia) Al treilea preşedinte al C.I.O. (1925-1942). S-a născut la 1 martie 1876. În anul 1904 a întemeiat Comitetul olimpic belgian, organizînd cu succes participarea sportivilor din ţara sa la primele ediţii ale Jocurilor Olimpice. A avut o contribuţie însemnată la acordarea de către C.I.O. a dreptului de organizare a Jocurilor, în 1920, oraşului belgian Antwerpen (Anvers). cît mai cu seamă la deplina reuşită a întrecerilor A făcut o călătorie de studii în jurul lumii, mînat de dorinţa de a cunoaşte mai în profunzime fenomenul sportiv la diferite popoare. A suferit enorm de pe urma faptului că ţara sa fusese cotropită în timpul celui de al doilea război mondial, ca şi pentru moartea pe frontul de luptă a fiului său. A murit la 6 ianuarie 1942.

tineretului din țările respective, condiții care duc la victorie în Jocurile Olimpice.

Măsurile luate de CIO sînt recunoscute și aplicate în întreaga mișcare sportivă internațională, chiar dacă nu este vorba de regulile de disputare a Jocurilor Olimpice, ci de criteriul după care un sportiv este considerat sau nu amator, de aprecierea pozitivă sau negativă a mișcării sportive dintr-o țară sau alta, de poziția față de o federație sportivă internațională etc.

Cu prilejul sesiunilor anuale care au loc în diferite țări, membrii CIO sînt primiți de șefii statelor respective și se bucură de o atenție deosebită din partea oficialităților.

Primarii marilor orașe care doresc să organizeze o ediție a Jocurilor Olimpice se deplasează și susțin personal la sesiunile CIO cererile de a li se atribui organizarea olimpiadelor și fac demersuri pe lîngă fiecare membru al CIO în acest sens.

* * *

Ne exprimăm convingerea că, în viitor, CIO își va îmbunătăți colaborarea cu Comitetele Naționale Olimpice și cu Federațiile sportive internaționale și va continua să-și îndeplinească misiunea sa pozitivă, în slujba mișcării olimpice.

TI AI C.I.O.

J.-Sigfrid EDSTRÖM (Suedia)

Al patrulea președinte al C.I.O. (1946-1952). S-a născut la 21 noiembrie 1870. A fost una dintre cele mai marcante personalități ale lumii sportului. În tinerețe, pe vremea studenției sale la Göteborg, a practicat cu mult succes atletismul (în 1891 a alergat 100 m în 11,0 s!) apoi s-a dedicat activității de conducere a acestui sport și a gimnasticii. S-a impus ca un organizator excepțional cu prilejul J.O. de la Stockholm, din 1921. De numele său este legată înființarea, în 1912, a Federației internaționale de atletism (a fost președintele acesteia timp de 34 de ani). Din 1931 a fost vicepreședinte al C.I.O. După J.O. din 1952 s-a retras din activitate, avînd 82 de ani. A murit în 1964.

Avery BRUNDAGE (S.U.A.)

Al cincilea președinte al C.I.O. (din 1952). S-a născut la 28 septembrie 1887.

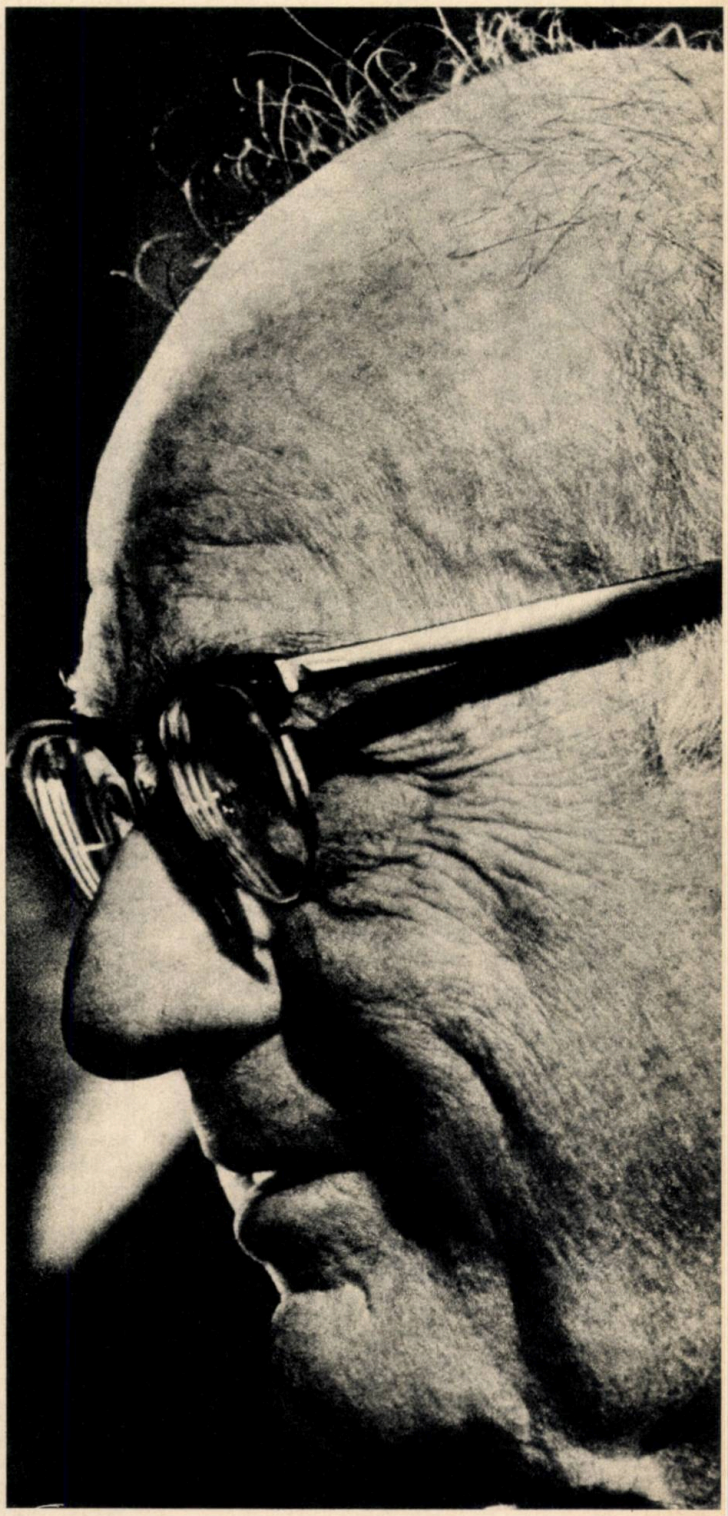

Avery Brundage actualul președinte al Comitetului Internațional Olimpic.

În tinerețe a fost, ca sportiv, cel mai valoros dintre președinții forului olimpic internațional. Ca atlet s-a făcut remarcat din anul 1905, dar el a practicat cu același succes baschetul și handbalul. În 1912 a făcut parte din reprezentativa olimpică a S.U.A. La Stockolm a luat parte la proba de decatlon (100 m — 12,2, lungime — 6,40, greutate — 11,12, înălțime — 1,70 m, 400 m — 55,2, 110 mg — 17,1, disc — 34,07, prăjină — 2,90) pe care însă n-a putut-o încheia din cauza accidentării sale. La J.O. din 1912 a concurat însă și la pentatlon fiind clasat al cincilea cu 26 puncte (evident, punctajul nu se făcea pe atunci la fel ca astăzi!) după ce obținuse: lungime — 6,58 m, disc — 42,85 m, 200 m — 24,2 s, suliță — 34,72 m, 1500 m — 5:05,0. A fost de mai multe ori campion al S.U.A.

În 1928 Avery Brundage a fost ales ca președinte al asociației atletice amatoare din S.U.A. (a fost apoi reales de 6 ori în această funcție). În 1929 a fost ales și președinte al Comitetului olimpic american. Pentru merite deosebite și în această funcție a fost reales de șase ori! În 1934 a primit trofeul special James Sullivan pentru «servicii extraordinare aduse sportului amator».

În 1946 a fost ales ca vicepreședinte al C.I.O. iar în 1952 i-a succedat lui Sigfrid Edstrom la conducerea forului olimpic în fruntea căruia se află și astăzi. Avery Brundage este, indiscutabil, una dintre cele mai mari personalități ale sportului mondial contemporan.

În 1972 expiră mandatul său ca președinte al C.I.O. și, după toate probabilitățile, dl. Brundage nu va mai candida. Să vedem, așadar, cine va fi ales al șaselea președinte al C.I.O.?

Congrese olimpice

Paris 1894: Reînvierea Jocurilor Olimpice; *Le Hâvre 1897:* Igienă și pedagogie sportivă; *Bruxelles 1905:* Tehnica exercițiilor fizice; *Paris 1906:* Artă, literatură și sport; *Lausanne 1913:* Psihologie sportivă; *Paris 1914, Lausanne 1921, Praga 1925, Berlin 1930:* Reguli olimpice.

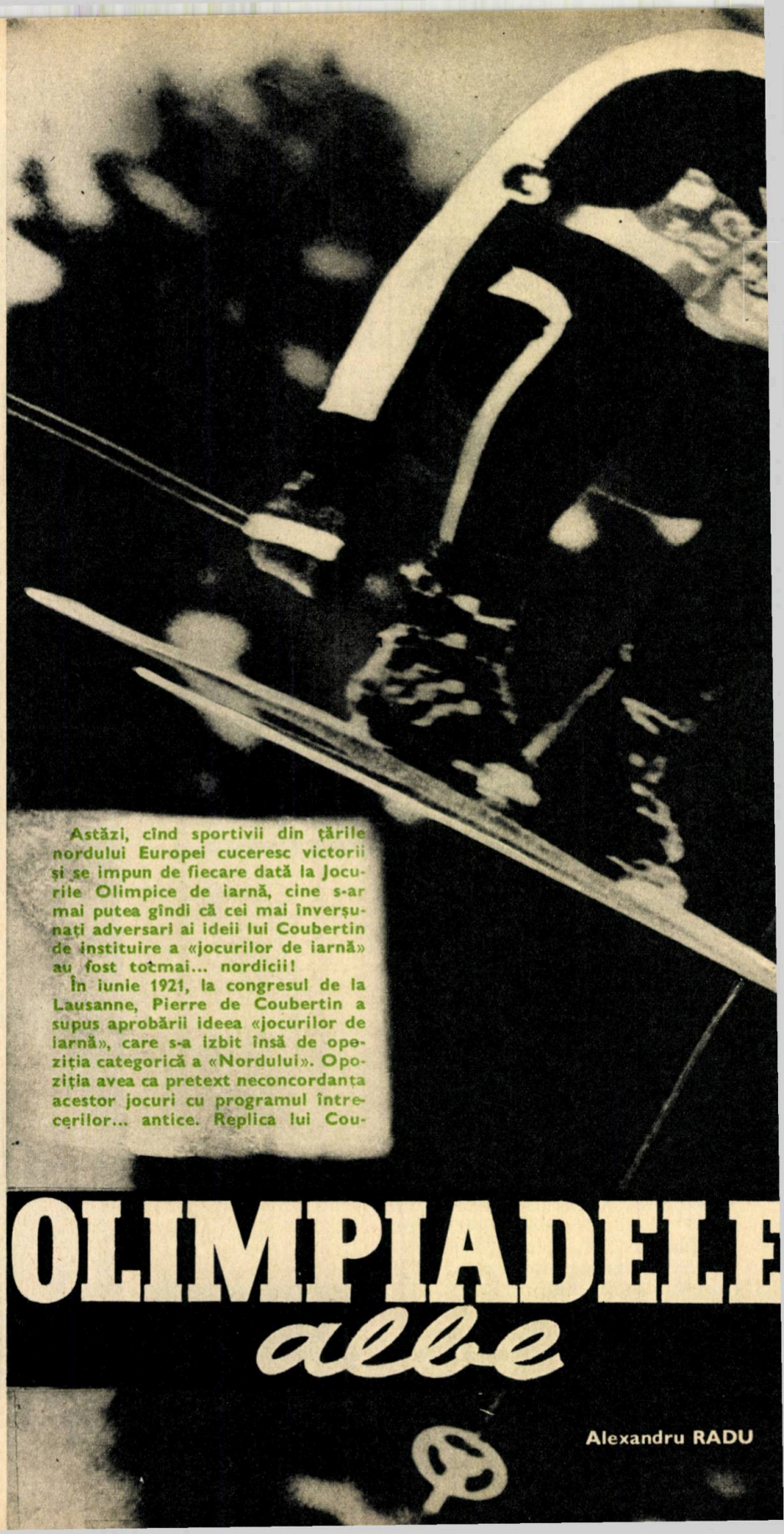

OLIMPIADELE albe

Astăzi, cînd sportivii din țările nordului Europei cuceresc victorii și se impun de fiecare dată la Jocurile Olimpice de iarnă, cine s-ar mai putea gîndi că cei mai înverșunați adversari ai ideii lui Coubertin de instituire a «jocurilor de iarnă» au fost tocmai... nordicii!

În iunie 1921, la congresul de la Lausanne, Pierre de Coubertin a supus aprobării ideea «jocurilor de iarnă», care s-a izbit însă de opoziția categorică a «Nordului». Opoziția avea ca pretext neconcordanța acestor jocuri cu programul întrecerilor... antice. Replica lui Cou-

Alexandru RADU

bertin a venit însă prompt: «Jocuri de iarnă? De ce nu? Oare vîrful Olimpului nu-i acoperit cu zăpadă?»

În ciuda elocinței lui Coubertin jocurile n-au fost adoptate, acceptîndu-se însă ideea unei «săptămîni a sporturilor de iarnă», pe care Franța și-a luat obligația s-o organizeze la Chamonix și căreia C. I. O. a acceptat totuși să-i acorde girul, patronînd-o.

Clauza aceasta a fost mai apoi anulată, după acordul reprezentanților țărilor nordice. Și astfel s-au născut, ceea ce numim astăzi «Olimpiadele albe».

24 ianuarie–4 februarie 1924

CHAMONIX

EDIȚIA 1

- **16 țări participante**
- **293 de concurenți (13 femei)**
- **7 ramuri sportive; 16 probe**

Norvegienii s-au dovedit imbatabili la schi pe care l-au dominat cu autoritate suverană, cîștigînd toate probele și toate medaliile puse în joc, cu excepția uneia de bronz. La rîndul lor, finlandezii s-au impus în alergările pe patine cucerind 8 din cele 15 medalii olimpice atribuite la patinaj viteză. Austriecii s-au făcut remarcați la patinaj artistic (cu acest prilej a debutat o micuță de 8 ani, marea Sonja Henie de mai tîrziu) iar canadienii îi uluiesc pe spectatori, ca și pe adversari, prin virtuozitatea cu care mînuiau crosele.

Eroul Jocurilor a fost, indiscutabil, schiorul norvegian Thorleif Haug (învingător la 15 km, 50 km și la combinata nordică) căruia concetățenii săi din Kongsberg i-au ridicat statuie.

11–18 februarie 1928

ST. MORITZ

EDIȚIA 2

- **25 de țări participante**
- **491 sportivi (27 femei)**
- **7 ramuri; 15 probe**

Succes categoric mai mare, sub toate aspectele, decît cel al ediției precedente. Norvegienii, ca și la Chamonix, domină din nou cursele pe schiuri, cu excepția probei de 50 km în care supremația este a suedezilor, iar finlandezii se mențin în frunte la patinaj viteză. Americanii se impun în probele de bob și skeleton.

Finlanda are de acum un al doilea... Nurmi. Se numește însă Clas Thumberg, este patinator de viteză, și de cinci ori campion olimpic (primele trei titluri le cucerise cu 4 ani mai înainte).

La 12 ani, cîți are acum, norvegianca Sonja Henie devine campioană olimpică. De altfel, pînă în 1936 inclusiv, ea avea să strălucească pe luciul gheții, cîștigînd toate competițiile la care a luat parte. Din 1936 însă ea s-a dedicat filmului, trecînd astfel la profesionism.

De St. Moritz este legată și prima participare a schiorilor români la o astfel de competiție de amploare. Este vorba de patrula militară pe schiuri (probă demonstrativă) alcătuită din lt. Zăgănescu, plut. Rucăreanu și ostașii C-tin Pascu și Toma Calista. Fără o pregătire suficientă, și prea puțin acomodată cu distanța (31 km) și locul de concurs, patrula noastră încheie întrecerea, cu dificultate, pe locul 8 din cele 9 formații care luaseră startul. Boberii români au fost și ei prezenți în competiția olimpică, echipajul nostru secund fiind clasat al 8-lea, la bob 4 persoane, între cele 23 de formații participante.

4–13 februarie 1932

LAKE PLACID

EDIȚIA 3

- **17 țări participante**
- **307 concurenți (30 femei)**
- **7 ramuri; 19 probe**

Mai puține țări și mai puțini competitori iau parte la Jocurile de la Lake Placid (stațiune situată în depresiunile munților Appalache, în apropierea graniței cu Canada) pentru că, oricum, o călătorie peste Atlantic nu este nici chiar atît de simplă și nici prea ieftină. Totuși Jocurile de iarnă cunosc un frumos succes, în pofida lipsei de zăpadă, deoarece țările scandinave deplasează formații complete și puternice. Acestea, împreună cu Finlanda, domină și de data aceasta diferitele întreceri, mai cu seamă la schi. În mod surprinzător viteziștii de peste Ocean îi învinge pe patinatorii europeni, iar canadienii n-au nici un fel de probleme la hochei. În afara succesului pur sportiv este de consemnat, apropo de hochei, o bătaie enormă pe care canadienii au avut-o, cu crosele și pumnii, cu adversarii lor. Istoriografii J.O. amintesc acest incident pentru că patinoarul se afla într-un loc numit, în traducere liberă... lacul potolit!

Vedeta competiției a fost tînărul săritor norvegian Birger Ruud, cîștigătorul săriturilor speciale, un sportiv în vîrstă de 18 ani — «copilul Holmenkollen»-ului cum i se spunea. Ruud a devenit unul dintre cei mai mari săritori de la trambulină ai lumii, dacă nu chiar cel mai mare, dominînd competițiile internaționale pînă în anul 1948.

La probele de bob, cîștigate de americani, au luat startul și echipaje românești, formate din aviatori, în frunte cu neuitatul Alexandru Papană. Deplasați în condiții precare (Papană, de pildă, a fost nevoit să organizeze un... ceai dansant pentru a-și completa bugetul necesar călătoriei) și utilizînd boburi de lemn, în timp ce principalii lor adversari foloseau, de acum, boburi de construcție metalică, sportivii români au avut totuși o comportare remarcabilă clasîndu-se pe locul patru la bob 2 persoane (Papană–Hubert) și pe șase la bobul de 4 persoane (Papană, Al. Ionescu, U. Petrescu, Hubert).

6–16 februarie 1936

GARMISCH-PARTENKIRCHEN

EDIȚIA 4

- **28 țări participante**
- **756 concurenți (76 femei)**
- **7 ramuri; 21 probe**

Birger RUUD

Zăpadă abundentă, condiții bune de întrecere, participare masivă, noi probe introduse în program (este vorba de probele alpine la schi-coborîre și slalom, probele de schi rezervate femeilor), dar Jocurile debutează cu un «incident» care a făcut atunci multă vîlvă. În baza legii amatorismului C.I.O. hotărăște ca instructorii de schi să nu mai aibă drept de concurs. În felul acesta, dintr-o dată, au fost excluși din competiție cei mai buni schiori ai lumii (marea lor majoritate ghizi montaniarzi).

Nordicii, conform tradiției care a început să se înscăuneze, cîștigă fondul la schi, iar germanii, avantajați de mai buna cunoaștere a pîrtiilor, se impun în probele alpine.

Cum fiecare ediție de pînă acum și-a avut vedeta sa, de data aceasta ea a fost foarte tînăra sportivă suedeză Laila Schou-Nilsen (17 ani) care pleacă acasă cu un bagaj de succese impresionant: medalie de aur la coborîre, bronz la combinata alpină. În plus, la acea oră, ea era campioană a lumii la patinaj viteză, sport în care deținea toate recordurile mondiale, fiind în același timp și cea mai bună jucătoare suedeză de tenis!

«Zîna gheții»–Sonja Henie își ia rămas bun de la competițiile de patinaj artistic, cucerind medalia de aur — al treilea titlu olimpic din prodigioasa ei carieră.

Sportivii români prezenți la schi, bob și patinaj artistic au avut o comportare modestă, sub posibilități.

Spre deosebire de Jocurile de vară la care edițiile necelebrate din cauza războiului (1916, 1940 și 1944) au fost totuși numerotate, conform tradiției, în privința celor de iarnă nu s-a mai făcut același lucru, așa că...

30 ianuarie–8 februarie 1948

ST. MORITZ

EDIȚIA 5

- **28 țări participante**
- **878 concurenți (90 femei)**
- **8 ramuri; 24 probe**

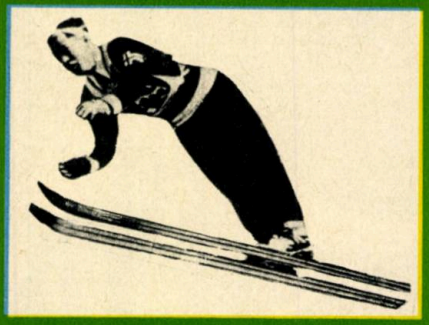

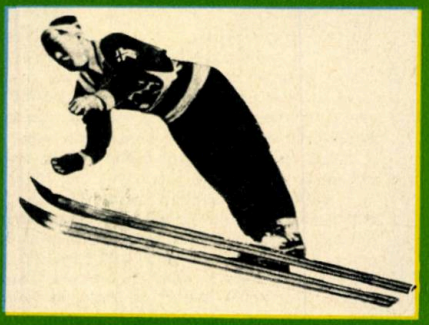

După două decenii St. Moritz-ul este ales din nou gazda J.O. Desfășurarea competițiilor, atmosfera generală legată de întreceri cît și faptul că s-a înregistrat recordul de participare, au dovedit clar că prestigiul Jocurilor s-a întărit, că după conflagrația mondială recent încheiată, tineretul lumii a simțit mai mult ca oricînd nevoia de a se întîlni, de a se cunoaște, de a lega noi prietenii, pe care sportul le durează atît de bine.

Schiul alpin prinde aripi și, ca atare, popularitatea sa începe s-o întreacă pe cea a schiului nordic. Francezul Henri Oreiller cîștigă detașat coborîrea, realizînd o viteză de aproape 100 km pe oră. De notat că la această probă au participat nu mai puțin de 111 concurenți, între care și cîțiva schiori români (cel mai bine plasat a fost Radu Scîrneci, al 51-lea).

În probele nordice domină prin personalitatea sa fondistul suedez Nils Karlsson, celebrul «Mora-Nisse» care cîștigase de 9 ori cea mai lungă cursă pe schiuri din lume — «Vasalopp» — de la Mora (satul natal al lui Karlsson) la Sälen — 85 km.

Canadianca Barbara Ann Scott devine succesoarea Sonjei Henie iar la bărbați cîștigă titlul americanul Richard Button care își prezintă exercițiul pe muzica Rapsodiei române a lui George Enescu.

Mare scandal la hochei provocat de americani. Comitetul olimpic american a înscris în turneul de hochei reprezentativa A.A.U. (Amateur Athletic Union) în timp ce la comitetul de organizare s-a mai primit și înscrierea unei a doua echipe, din partea lui A.H.A. (Amateur Hockey Association). Ce a urmat este lesne de închipuit, mai ales că hocheiștii ambelor formații au venit la St. Moritz și nici una n-a vrut să-și cedeze locul. După discuții extrem de aprinse, s-a convenit totuși ca S.U.A. să fie reprezentată de formația A.A.U., celeilalte creîndu-i-se posibilitatea să joace în afară de concurs. Dar, încă înaintea încheierii competiției, C.I.O. a decis anularea acestei a doua echipe americane alcătuită, de fapt, din jucători profesioniști!

În legătură cu turneul de hochei ar fi de notat că el a fost cîștigat de Canada dar la... golaveraj, pentru că în partida decisivă, cu Cehoslovacia, după 60 de minute de joc efectiv, scorul fusese 0—0!

14–25 februarie 1952

OSLO

EDIȚIA 6

- 30 țări participante
- 960 sportivi (123 femei)
- 6 ramuri; 23 probe

Pentru prima oară — și ultima pînă în 1976 — Jocurile sînt încredințate spre organizare unei țări din Nord, unei țări din vastul imperiu al iernii! Și totuși, n-a lipsit mult ca întrecerile la unele ramuri sportive să nu se poată desfășura din cauza lipsei de... zăpadă. A fost nevoie de un efort cu totul deosebit al localnicilor pentru ca Jocurile să poată avea totuși loc. Pentru aceasta mii și mii de norvegieni, tineri, vîrstnici, ba chiar și copii, au cărat zăpada din locuri umbroase pentru a face pîrtiile apte de concurs. În felul acesta, se poate spune, că toată Norvegia și-a dat aportul la organizarea competițiilor, a fost prezentă în timpul întrecerilor.

Fondiștii gazdă și cei finlandezi se impun în cursele pe distanțe lungi, întrecîndu-i pe favoriții suedezi, iar la alpine victoriile sînt împărțite între un italian (Zeno Colo–coborîrea), doi austrieci (Othmar Schneider–slalom special și Gertrude Jochum-Beiser–«specialul» la femei), o americancă (Andrea Lawrence–slalom uriaș) și... un norvegian (Sten Eriksen–slalom uriaș), de altfel, singurul nordic care a cîștigat vreodată un titlu olimpic la alpine.

Dintre patinatori se detașează Hjalmar Andersen (Norvegia) care obține victoria în trei din cele patru probe ale programului.

Marele eveniment al Jocurilor l-au produs însă săriturile speciale desfășurate pe trambulina de la Holmenkollen, într-un fel leagănul acestui sport. Peste 100 000 de spectatori îl aclamă pe tînărul lor compatriot Arnfinn Bergmann, cîștigătorul probei.

Deși prezenți într-un număr mai mare ca la alte Olimpiade schiorii români nu realizează nici o performanță meritorie, lipsa de antrenament pe zăpadă resimțindu-se, în primul rînd.

26 ianuarie–5 februarie 1956

CORTINA D'AMPEZZO

EDIȚIA 7

- 32 țări participante
- 923 concurenți (146 femei)
- 5 ramuri sportive; 24 probe

O ediție perfect organizată, desfășurată în ambianța superbă a Dolomiților, într-o atmosferă «a l'italienne» plină de entuziasm molipsitor, plină de farmec. Își fac debutul, cum se spune, cu dreptul, sportivii sovietici cucerind șase medalii de aur, una la hochei, trei la patinaj viteză și două la schi fond (ștafeta masculină 4×10 km și 10 km femei).

Marea vedetă a competițiilor olimpice este schiorul austriac, de 20 de ani, Toni Sailer, fiul unui cabanier din Kitzbuehel. Dovedindu-se un adevărat as, curajos și inteligent, un schior pentru care... schiul nu mai are probleme necunoscute, Sailer obține victoria în toate cele trei probe de concurs, stabilind un adevărat record în materie, cel mult egalabil, dar imposibil de doborît pînă, eventual, la Olimpiada care ar programa mai multe probe alpine!

Sportivii români prezenți din nou la Jocuri nu reușesc nici acum să iasă din carapacea anonimatului, nici la schi și nici la bob.

Două chestiuni merită a fi subliniate: pentru prima oară în istoria Olimpiadei albe norvegienii nu mai cuceresc titlul la săriturile speciale (victoria a revenit unui finlandez, Hyvarinen) și tot pentru prima oară, după război, evoluează în întreceri sportivii germani, sub culorile unei echipe unite a celor două Germanii. Cum avea să spună Gerhard Stock «Sportivii noștri vor arăta politicienilor cum trebuie să se înțeleagă unii cu alții. Ei pot da întregii lumi o lecție de colaborare».

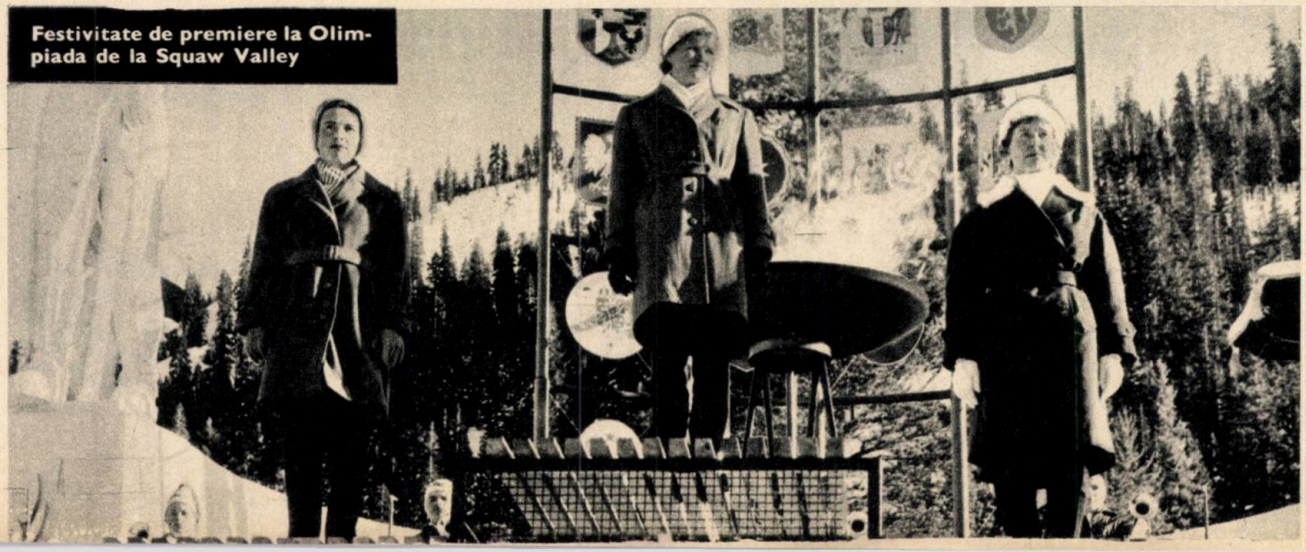

Festivitate de premiere la Olimpiada de la Squaw Valley

18–28 februarie 1960

SQUAW VALLEY

- 30 ţări participante
- 693 concurenţi (159 femei)
- 5 ramuri; 27 probe

În 1955 cînd C.I.O. s-a pronunţat acceptînd ca Jocurile anului 1960 să fie celebrate în S.U.A. la Squaw Valley (Valea indiencei), acolo, de fapt, nici nu exista o staţiune de sporturi de iarnă... Şi totuşi la ora Jocurilor totul a fost gata, ceremonia de inaugurare desfăşurîndu-se după planurile acelui celebru Walt Disney.

Acolo, în Sierra Nevada le-a fost dat statisticienilor să consemneze un autentic record: 693 de sportivi competitori şi ... 760 de ziarişti! Trimisul special al unui ziar din capitala Finlandei parcurge el însuşi, pe schiuri, distanţa de 50 km pentru a fi mai «pe fază» în relatarea pe care avea s-o transmită ziarului asupra victoriei compatriotului său Kalevi Hammalainen. Povestea aceasta avea s-o repete un alt ziarist finlandez, la un concurs de atletism la Atena, care fără să fi avut cine ştie ce pregătire deosebită, a parcurs totuşi maratonul, pe traseul clasic Marathon—Atena, pentru a putea fi cît mai exact în aprecierile sale privind duritatea cursei şi eforturile pe care ea le pretinde concurenţilor. Asta da exactitate profesională!...

Demne de remarcat: sosirea la fotografie în cursa de 4×100 m, finlandezul Hakulinen întrecîndu-l cu mai puţin de o lungime de schi pe norvegianul Bruusven, ca şi faptul că pentru prima oară în istorie, nordicii cedează întîietatea în două dintre specialităţile casei, combinata nordică şi săriturile speciale. Ambele au revenit unor sportivi din Europa Centrală, Georg Thoma şi, respectiv Helmuth Recknagel din R.D. Germană, participînd în numele echipei unite a Germaniei.

Cu o mare surpriză — victoria formaţiei S.U.A. — se încheie turneul de hochei şi cu surprize la fel de mari, ba încă şi mai mari, iau sfîrşit aproape toate probele de schi alpin. Marii favoriţi Duvillard, Schrantz şi Mölterer cedează întîietatea lui Jean Vuarnet, Roger Staub şi Ernst Hinterseer. Să fi fost vorba de un... Pronosport?

Lidia Skoblikova deţine un «record» imposibil de întrecut!

29 ianuarie–9 februarie 1964

INNSBRUCK

- 36 ţări participante
- 933 concurenţi (225 femei)
- 7 ramuri; 34 probe

Ca şi la Oslo, în urmă cu 12 ani, zăpadă puţină în munţii Tirolului austriac ceea ce i-a făcut pe localnici să o care cu coşurile, cu tărgile şi săniile. Eforturile acestea uriaşe au fost răsplătite însă de succesul cu totul deosebit al Jocurilor, un succes la care a asistat, putem spune, aproape întreaga lume, întrucît Jocurile au fost transmise prin televiziune pentru un foarte mare număr de ţări. Nivelul tehnic al întrecerilor a fost extrem de ridicat la majoritatea sporturilor.

Vedetele întrecerilor au fost, de data aceasta, femeile. Învăţătoarea din Celiabinsk, Lidia Skoblikova a cîştigat toate cele patru medalii de aur ale concursurilor de patinaj viteză, compatrioata sa Klavdia Boiarskin, din Sverdlovsk, a cîştigat şi ea trei asemenea medalii în probele de fond (5 km, 10 km şi ştafeta 3×5 km), surorile Marielle şi Christine Goitschel campioane la slalom uriaş şi, respectiv, la special.

Dintre cei 27 de campioni de la Olimpiada precedentă, singura Lidia Skoblikova reuşeşte să-şi mai menţină locul fruntaş!

În sfîrşit, sportivii români încep să se mai vadă. Nu vom vorbi de trofeul fair-play acordat hocheiştilor (locul IV în grupa secundă), nici de locul 15 al lui Gh. Bădescu, din 75 de concurenţi, în cursa de 15 km, ci în mod deosebit de Gheorghe Vilmoş clasat pe locul cinci în competiţia biatloniştilor. O simplă ratare a unui balon la tir l-a despărţit pe acesta de medalia de bronz pe care, cu siguranţă, ar fi meritat-o.

6–18 februarie 1968

GRENOBLE

- 37 ţări participante
- 1 293 concurenţi (228 femei)
- 7 ramuri; 35 de probe

Jean Claude Killy

Jocurile au debutat cu o festivitate grandioasă, desfăşurată într-un loc special amenajat în acest scop, sub privirile cîtorva zeci de mii de spectatori şi a cîtorva milioane de telespectatori. A fost, indiscutabil, Olimpiada lui Jean Claude Killy care prin victoriile repurtate la coborîre, slalom uriaş şi special, a izbutit să egaleze marea performanţă a austriacului Toni Sailer. A fost Olimpiada lui Franco Nones, primul meridional învingător într-o cursă de fond. A fost Olimpiada lui Peggy Fleming, o adevărată «zînă a gheţii», a fost, dacă vreţi, Olimpiada bobului urmărit cu răsuflarea tăiată de o lume întreagă. Spre bucuria noastră, pentru prima oară în istoria acestor Jocuri de iarnă numele unor sportivi români a apărut printre cele ale laureaţilor. Este vorba de numele celor doi temerari coborîtori pe pîrtia de gheaţă, boberii Ion Panţuru şi Nicolae Neagoe, clasaţi pe locul trei în proba de bobelet. A fost Olimpiada hocheiului, clasamentul final neputînd fi stabilit decît odată cu ultima partidă, a fost, ce mai vorbă, Olimpiada... Olimpiadelor!

13 674

Cuplul Protopopov-Belousova a prilejuit de fiecare dată o adevărată demonstrație de virtuozitate artistico-sportivă

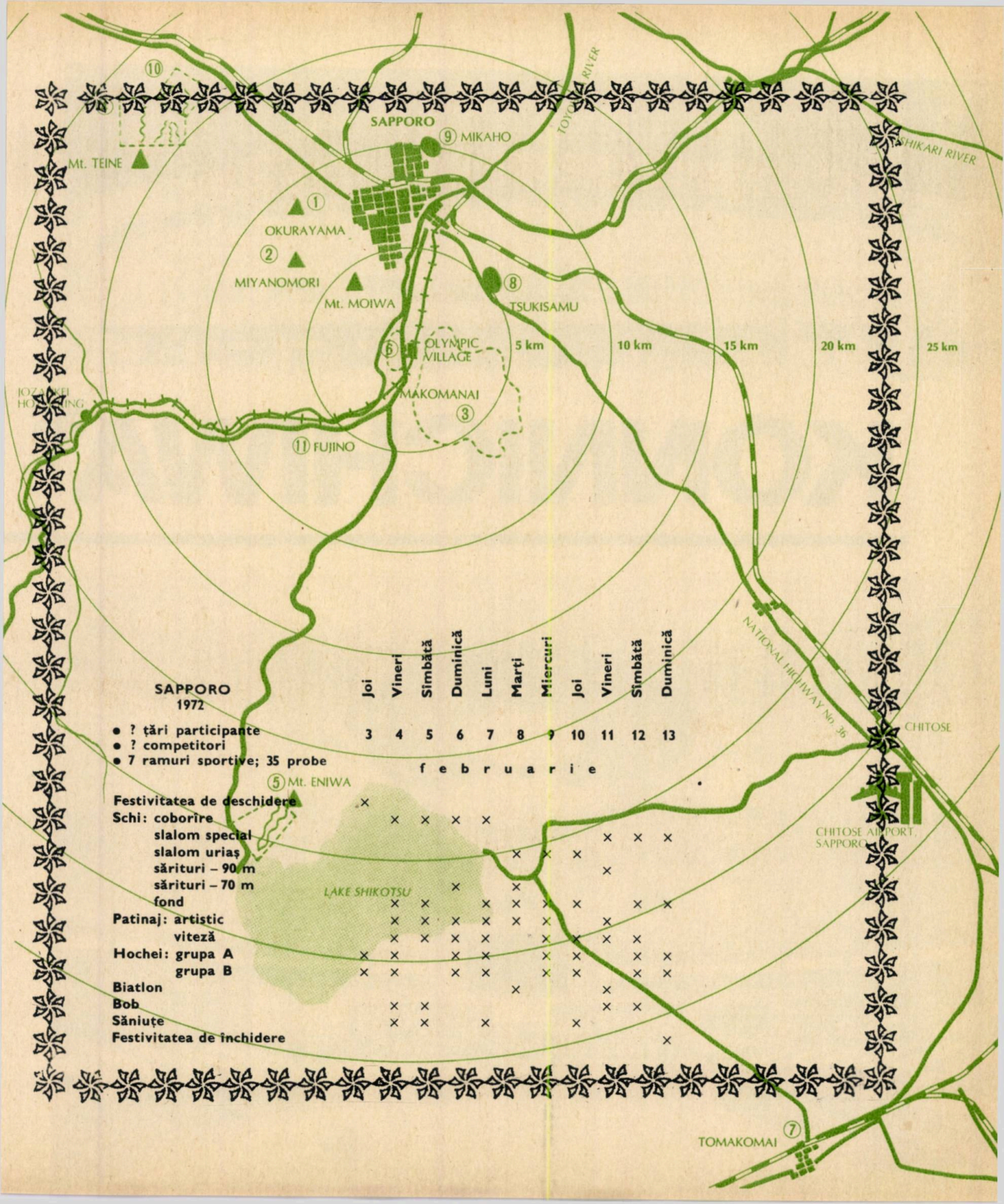

SAPPORO
1972

- ? țări participante
- ? competitori
- 7 ramuri sportive; 35 probe

	Joi	Vineri	Sîmbătă	Duminică	Luni	Marți	Miercuri	Joi	Vineri	Sîmbătă	Duminică
	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	f e b r u a r i e										
Festivitatea de deschidere	×										
Schi: coborîre		×	×	×	×						
slalom special									×	×	×
slalom uriaș						×	×	×			
sărituri – 90 m									×		
sărituri – 70 m				×		×					
fond		×	×		×	×	×	×		×	×
Patinaj: artistic		×	×	×	×	×	×		×		
viteză		×	×	×	×		×	×	×	×	
Hochei: grupa A	×	×		×	×		×	×		×	×
grupa B	×	×		×	×		×	×		×	×
Biatlon						×			×		
Bob		×	×						×	×	
Săniuțe		×	×		×			×			
Festivitatea de închidere											×

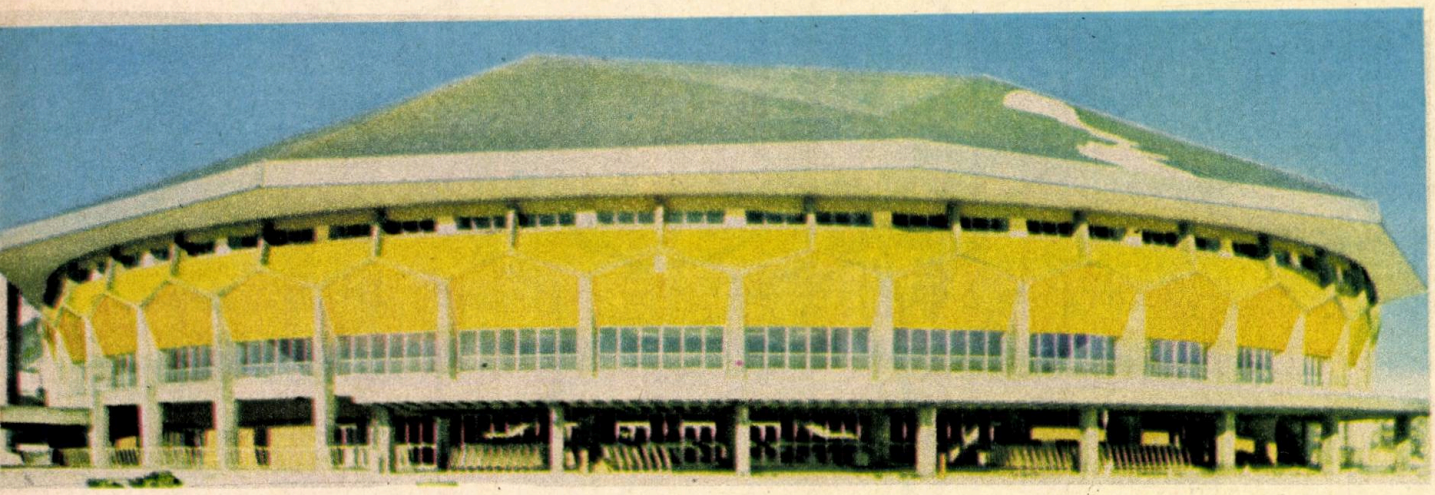

KONNICHIWA*

Sapporo ar fi trebuit să găzduiască Jocurile Olimpice și în anul 1940. Alegerea sa fusese certă, dar cea de a doua conflagrație mondială, izbucnită la 1 septembrie 1939, a anulat Jocurile. Sapporo revine deci, după 32 de ani, în actualitatea olimpică! Bineînțeles, nici una din bazele sportive pregătite atunci nu va mai fi folosită astăzi. Nici măcar pîrtiile de schi, care au fost trasate abia în ultimii ani, după îndrumările specialiștilor forului internațional.

SAPPORO

În cadrul celei de a 64-a sesiuni generale a Comitetului Internațional Olimpic din aprilie 1966, de la Roma, i-a fost încredințat orașului Sapporo, din nordul Japoniei, dreptul de organizare a celei de a XI-a ediții a Jocurilor Olimpice de iarnă, prima din istoria acestei competiții care are loc pe continentul asiatic.

Trei luni mai tîrziu comitetul de organizare a Jocurilor își și începe dificilul și extrem de complexul travaliu și la ora cînd citiți aceste rînduri totul, dar absolut totul, este gata, bine pus la punct, pentru începerea întrecerilor. Obiectivul principal a constat, cum era și firesc, în amenajarea locurilor și a bazelor de concurs, a satului olimpic, a centrului de presă, construcții care au pretins nu numai un uriaș volum de muncă ci și cheltuieli foarte mari (aproape 26 de milioane de dolari).

Sapporo este un oraș relativ nou. El a fost construit începînd din anul 1869, dată la care guvernul național japonez a decis numirea unui comisar al colonizării pentru dezvoltarea resurselor insulei Hokkaido (pe atunci se numea Ezo).

De la bun început Sapporo a fost construit în ideea de a ajunge capitala insulei (a doua ca mărime din arhipelagul nipon de peste 7 000 de insule). În prezent orașul este cel mai mare, la nord de Tokio, avînd o populație care depășește 1 milion de locuitori. Din acest punct de vedere Sapporo este cel mai mare oraș care a găzduit vreodată Jocurile de iarnă ale olimpiadelor și este renumit în lumea întreagă prin acele «sărbători ale zăpezii» pe care le găzduiește, și în care principalele puncte de atracție le formează cele peste 200 de uriașe statui, din gheață și zăpadă, înfățișînd scene din mitologia japoneză sau au subiecte moderne.

Aceste sărbători se numără printre cele cinci mari sărbători ale poporului nipon și se desfășoară, de fiecare dată, în cea de-a doua lună a fiecărui an, deci, în 1972, chiar pe timpul Jocurilor Olimpice.

Sapporo este și o importantă citadelă universitară, cu nu mai puțin de 16 instituite de învățămînt superior, ca să nu mai

SAPPORO'72

*)„Bună ziua" în limba japoneză

vorbim de ponderea pe care oraşul o are în economia ţării.

*

Evident, ca şi la toate celelalte Jocuri Olimpice, oraşul nu poate oferi ospitalitatea sa decît pentru competiţiile patinatorilor, ale hocheiştilor şi săritorilor, ceilalţi sportivi avînd a se întrece pe munţii din apropiere, acolo unde au fost amenajate pîrtiile pentru schi, săniuţe şi bob.

Pe scurt, vă vom prezenta acum principalele locuri de concurs ale viitorilor competitori olimpici, baze ale căror nume au pentru noi o rezonanţă cu totul deosebită.

Makomanai *este o regiune rezidenţială, situată la aproape 9 kilometri sud de Sapporo, între coline verzi. Între aceste coline a fost amenajată pîrtia pentru biatlon, cu instalaţiile sale anexă, traseele curselor de fond, două piste pentru patinaj, din care una acoperită. Tot în această zonă a fost amplasat şi satul olimpic.*

Dintre bazele sportive special construite în regiunea Makomanai remarcăm stadionul de gheaţă pentru patinajul de viteză (pistă artificială de 400 m, tribune pentru 50 000 de spectatori). Pe acest stadion, care se aseamănă foarte mult cu Estadio Universitario din Ciudad de Mexico, va avea loc la 3 februarie festivitatea de deschidere a Jocurilor.

În imediata sa apropiere se înalţă «Palatul de gheaţă», o construcţie impresionantă, realizată în spiritul arhitecturii nipone moderne. Structura palatului are formă dodecagonală, cu un diametru de 113 metri. Acoperişul cîntăreşte nu mai puţin de 2 200 de tone. Suprafaţa acoperită este de 10 500 de metri patraţi. În tribunele sălii — gazda meciurilor de hochei şi ale competiţiilor de patinaj artistic — pot lua loc 12 000 de privitori. În acest palat se va desfăşura în ultima zi a Jocurilor festivitatea de închidere, tot aşa cum a fost la Innsbruck şi la Grenoble.

Traseele probelor de fond au fost alese cu grijă în cadrul natural al şiragului de coline, a căror diferenţă de nivel este de maximum 154 de metri. Lungimea pistei este de 37 km iar lărgimea sa variază între 3 şi 5 kilometri. Întrucît pîrtia este folosită şi pentru disputa biatloniştilor, a fost nevoie să fie amenajat un poligon de tir. Suprafaţa poligonului este de 60 000 metri patraţi (48 de linii de tragere). Pentru spectatori a fost amenajată o tribună cu 3 000 de locuri.

Muntele Teine *(1 023 m altitudine). Din vîrf se deschid privirilor peisajele minunate ale mării Japoniei sau ale cîmpiei Ishikari. Pe pantele sale se vor desfăşura probele de slalom, special şi uriaş, pentru femei şi pentru bărbaţi. La poalele muntelui au fost construite pistele pentru concursurile de bob (132 m diferenţă de nivel, 14 viraje, 1 820 m lungime) şi de săniuţe (101 m diferenţă de nivel, 14 viraje, 1 140 m lungime).*

Înclinarea diferitelor pante ale muntelui a permis alegerea celor mai potrivite dintre ele pentru fiecare cursă de slalom în parte. În sfîrşit, ar mai fi de notat faptul că pe muntele Teine există sumedenie de mijloace mecanice de urcat şi toate celelalte instalaţii anexă.

Trambulina de sărituri (90 m) de la Okurayama *este situată lîngă parcul Odori, în centrul oraşului Sapporo. Este cea mai mare trambulină existentă, la ora actuală, în Extremul Orient. Săriturile speciale care se vor desfăşura la Okurayama vor putea fi urmărite de 50 000 de spectatori.*

Trambulina de sărituri (70 m) de la Miyanomori *se află la numai un kilometru depărtare de precedenta. Are tri-*

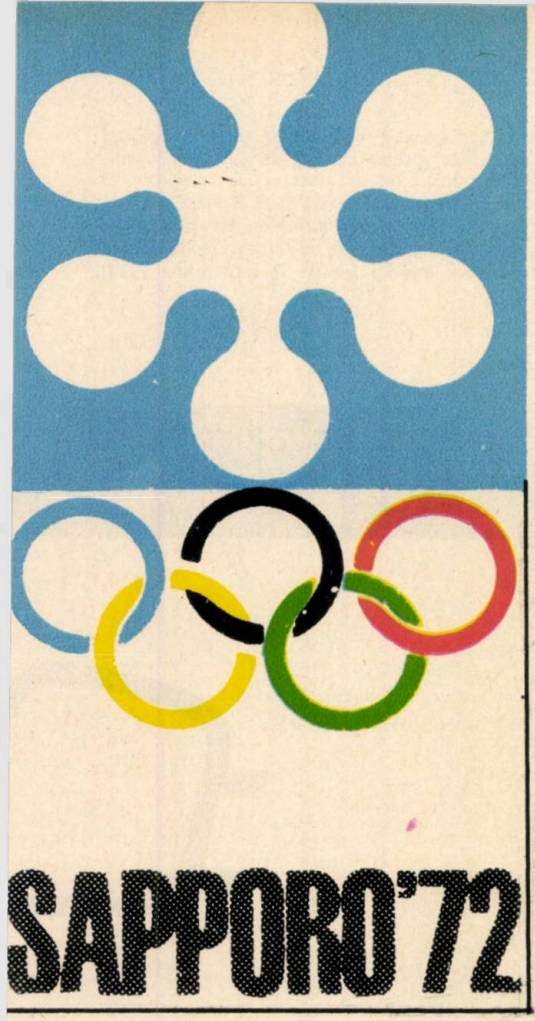

Olimpiadele albe nu oferă statisticienilor prea multe prilejuri de a se manifesta, întrucît, cu excepţia patinajului viteză, nu există alte recorduri olimpice. Există, ce este drept, tot felul de recorduri ale pîrtiilor de bob sau de săniuţe, dar acestea sînt caracteristice fiecărei ediţii în parte, pentru că, cel puţin pînă acum, nu există piste identice măcar în două oraşe, ca să nu vorbim de toate. Pînă în ziua în care pistele vor fi... confecţionate după un proiect unic, general valabil, din blocuri prefabricate (!) să ne mulţumim doar cu ce avem şi, în consecinţă, iată tabloul recordurilor olimpice la patinaj:

Bărbaţi

500 m 40,1 Richard Mc Dermott (S.U.A.) 1964
1 500 m 2:03,4 Kees Verkerk (Olanda) 1968
5000 m 7:22,4 Fred Anton Maier (Norvegia) 1968
10 000 m 15:23,6 Johnny Hoeglin (Suedia) 1968

Femei

500 m 45,0 Lidia Skoblikova (U.R.S.S.) 1964
1 000 m 1:32,6 Carolina Geijssen (Olanda) 1968
1 500 m 2:22,4 Kaija Mustonen (Finlanda) 1968
3 000 m 4:56,2 Johanna Schut (Olanda) 1968

bune pentru 30 000 de spectatori.

Muntele Eniwa *(1 320 m altitudine) se ridică într-un magnific parc naţional. Din vîrful său se vede albastrul apelor lacului Shikotsu. Muntele se află la 31 de kilometri de satul olimpic, aceasta fiind cea mai mare distanţă pe care participanţii la Jocuri o vor avea de parcurs în februarie 1972. Cele două pîrtii (este vorba, desigur, de cele principale) vor fi utilizate pentru proba de coborîre (bărbaţi — 2 842 m lungime, 824 m diferenţă de nivel; femei — 2 095 m lungime; 527 m diferenţă de nivel).*

În afara acestor baze, Sapporo va mai pune la dispoziţia concurenţilor patinoarul acoperit de la Mikaho (situat în parcul cu acelaşi nume) unde se vor juca meciurile de hochei din grupa B, un alt patinoar, de asemenea acoperit, în parcul de atletism de la Tsukisamu (7 km nord-est de satul olimpic), pista de săniuţe de la Fujino (8 km depărtare, sud-vest, de satul olimpic) şi, bineînţeles, o întreagă reţea de săli de antrenament fizic, de cabinele medicale etc. etc.

Satul olimpic *se află în imediata apropiere a cartierului rezidenţial Makomanai şi se întinde pe o suprafaţă de 16,5 hectare. Au fost construite 690 de apartamente în 23 de blocuri de 5 etaje şi 132 de apartamente în 2 blocuri de 11 etaje, ceea ce asigură condiţii bune de cazare pentru 2 300 de sportivi şi oficiali. La dispoziţia participanţilor vor sta patru săli de mese, cu meniuri diferite.*

Instalaţii complexe pentru întreţinerea pîrtiilor şi a celorlalte locuri de concurs vor fi mînuite de o armată de specialişti. Cronometrajul va fi asigurat de firma Seiko, aceeaşi care a funcţionat — cu excelente rezultate — şi la J.O. de vară din 1964, de la Tokio, iar rezultatele diferitelor probe vor fi comunicate şi multiplicate simultan graţie sistemului IBM. Inutil să mai spunem că Jocurile vor fi transmise prin televiziune (în Sapporo există cinci staţii TV şi trei posturi de radio) în toată Japonia şi prin sateliţii de telecomunicaţii, în toată lumea. Numai că, dacă la Ciudad de Mexico am făcut multe nopţi albe, datorită decalajului orar, în cazul Jocurilor de la Sapporo va trebui să ne sculăm cu noaptea în cap pentru că, de data aceasta, decalajul este invers (ora 10 la Sapporo... 3 dimineaţa la Bucureşti!).

Ion Panţuru este — indiscutabil — un mare pilot al bobului, omul care a adus României prima medalie în istoria Jocurilor Olimpice de iarnă, care a triumfat de două ori la campionatele europene, care a cucerit simpatia rivalilor şi a spectatorilor şi despre care Eugenio Monti spunea că este «*cel mai demn urmaş al meu!*» Pentru a-i parcurge biografia, trebuie să ne întoarcem nu la data naşterii (curioşilor le-o vom aminti, totuşi: 11 septembrie 1934),

PILOTUL PISTI

ci doar cu 12 ani în urmă, adică în 1959, cînd, pe vechea pistă din Poiana Braşovului, tînărul Ion Panţuru din Comarnic făcea primele coborîri la categoria «începători». Pe vremea aceea, sportul său preferat era fotbalul, pe care l-a practicat — în postul de portar — pînă nu de mult, cea mai mare parte a timpului avîndu-i coechipieri (la Carpaţi Sinaia) pe viitorii lui frînari Dumitru Focşeneanu şi Ion Zangor. Gustul pentru bob îl datorează inimosului Constantin Dragomir (el însuşi un valoros concurent, fost campion naţional, retras din activitatea competiţională la încheierea sezonului 1970 după ce l-a lansat în arena competiţională pe fiul său, Mihai Dragomir) care a ştiut să-i insufle «puştiului» dragostea pentru o disciplină ce solicită, în egală măsură, temeritate, luciditate, «mînă» sigură şi stăpînire de sine.

IGLS — 1963, PRIMUL PAS SPRE AFIRMARE

După debut a urmat un sezon de pauză fortuită datorită condiţiilor atmosferice. Apoi, în 1961, Panţuru a concurat la ultimele întreceri găzduite de pista din Poiană, realizînd cîteva coborîri remarcabile care l-au impus atenţiei, deşi nu se clasase pe un loc fruntaş. Convinşi că au descoperit un real talent, specialiştii federaţiei de specialitate au început să-l pună în contact cu marile vedete mondiale ale bobului, asigurîndu-i participarea la cele mai importante concursuri din Elveţia, Italia şi Austria. Deşi a trecut o perioadă scurtă, iată că boberul român a confirmat. Evenimentul

s-a petrecut în 1963, pe pista Olympia la Igls, viitoarea gazdă a J.O. Avîndu-l frînar pe Gheorghe Maftei din Roman, Ion Panţuru s-a clasat pe locul 10 în campionatul mondial cîştigat de celebrul echipaj italian Monti-Sciorpaes. Locul 10 în clasamentul general, dar PRIMUL în cel al CUPEI MONDIALE A TINERETULUI decernată anual celui mai tînăr şi mai valoros. Au urmat ani dificili, de nădeidi împlinite şi de dezamăgiri. Drumul spre «înalta societate»

OR DE GHEAŢĂ

a acestui pretenţios sport era tare dificil şi solicita din plin nu numai calităţile tehnice şi fizice, ci şi pe cele morale.

În 1964, la Jocurile Olimpice de la Innsbruck, Panţuru se clasează de-abia pe locul 14, iar un an mai tîrziu, cînd a fost inaugurată pîrtia din Sinaia, are o mare decepţie: pierde titlul de campion naţional în faţa «veteranilor» Enea şi Paşovschi, deşi cucerise primul loc în absolut toate celelalte concursuri desfăşurate în 1965 pe pista de la poalele Muntelui Furnica.

Anul 1966 îi aduce, însă, pe boberii noştri în prim-planul ierarhiei mondiale. Avîndu-l de astă-dată ca împingător (schimbarea funcţiei a determinat înlocuirea termenului de frînar) pe Nicolae Neagoe (la «origine» un talentat luptător de lupte greco-romane din Sinaia), Panţuru ocupă locul 6 la «europenele» de la Garmisch Partenkirschen şi se clasează pe un onorabil loc 5, la Cortina d'Ampezzo la campionatele mondiale, cucerite de invincibilul cuplu Monti-Sciorpaes.

1967: CAMPION EUROPEAN LA IGLS, CAMPION NAŢIONAL LA SINAIA

În primăvara anului 1967, Ion Panţuru era pe deplin fericit, deoarece în sezonul încheiat realizase două mari performanţe prin care reînviase faima bobului românesc creată, cu mai bine de 30 de ani în urmă, de Papană şi Frim. La Igls, pe aceeaşi pistă Olympia Panţuru a cucerit pentru România titlul de campion al Europei la bob 4 persoane. Victoria fusese prevăzută încă de la disputarea curselor de 2 persoane unde, avîndu-l companion pe acelaşi Neagoe, a cîştigat medalia de argint, fiind întrecut de puţin de «vulpoiul» Thaler (cu Durnthaler împingător). La «4», însă, Panţuru şi coechipierii săi Petre Hristovici, Gheorghe Maftei şi Nicolae Neagoe nu au mai scăpat victoria. La puţină vreme după înapoierea în ţară, Panţuru a participat la campionatele naţionale, fiind hotărît să intre în posesia titlului, ratat cu doi ani în urmă. În aplauzele miilor de spectatori (mulţi dintre ei foşti tovarăşi de muncă de la Uzina de mecanică fină din Sinaia), Panţuru a făcut o demonstraţie de pilotaj, întrecîndu-şi adversarii cu o diferenţă de 10 (!) secunde (5:08,00 faţă de 5:18,00 cu cît a fost cronometrat echipajul Enea-Puşcaş).

GRENOBLE '68 PRIMA NOASTRĂ MEDALIE OLIMPICĂ!

Deşi reprezentanţii României se înscriu printre cei mai vechi participanţi la Jocurile Olimpice de iarnă, ne amintim cu emoţie de condiţiile în care a fost obţinută marea performanţă a lui Panţuru pe pîrtia de la Alpe d'Huez. După primele manşe, Monti, Floth şi Panţuru erau despărţiţi de sutimi de secundă. Panţuru coborîse recordul pistei la 1:11,14. Tensiunea provocată de posibilitatea unei performanţe excepţionale era mărită de accidentul lui Maftei (rămas, din fericire, fără urmări) care se răsturnase şi trecuse linia de sosire în această periculoasă poziţie şi de amînările repetate ale starturilor datorate timpului nefavorabil. Ultimele două manşe s-au desfăşurat, în mod cu totul neobişnuit şi tocmai pentru a preîntîmpina dezagrementele provocate anterior de temperatura ridicată, în dimineaţa zilei de 11 februarie, mai precis la ora 5 (!). Lupta a fost de un rar dramatism şi s-a încheiat cu un rezultat care a constituit o premieră mondială: echipajele Monti-De Paolis şi Floth-Bader au obţinut, după patru manşe-cronometrate la sutimi de secundă — acelaşi timp: 4:41,54! Titlul olimpic a revenit, însă, pentru prima şi ultima dată (aceasta a fost cea din urmă participare a italianului la o competiţie mondială) lui Eugenio Monti care realizase în ultima coborîre un fantastic record al pîrtiei — 1:10,5. Panţuru şi Neagoe, cu starturi ceva mai slabe decît ale primelor două echipaje, au avut totuşi marea satisfacţie de a cuceri medaliile de bronz, lăsînd în urmă o pleiadă de foşti şi actuali campioni mondiali şi europeni, austriacul Thaler, englezul Nash, nord-americanul Lamey, vest-germanul Zimmerer. Se luminase de zi cînd s-a încheiat această mare întrecere, fără îndoială cea mai pasionantă din cîte s-au disputat în istoria bobului. Satisfacţia era întipărită pe chipurile tuturor, alungînd oboseala nopţii albe, a eforturilor, a crispării nervoase. Noi, românii, eram fericiţi şi, alături de Panţuru, ne bucuram de succesul acestuia.

LA LAKE PLACID, PANŢURU A OBŢINUT ARGINTUL

Iată-ne, un an mai tîrziu, peste Ocean, în cea mai importantă staţiune de iarnă de pe coasta americană a Atlanticului. Românii veneau aici după 37 de ani de la prima participare a marelui Papană, a cărui amintire le-a fost împrospătată de o fotografie aflată în mijlocul unui fotomontaj al «Lake Placid Bob-sled Club». Papană a fost port-drapelul micii noastre delegaţii şi avea să se claseze pe locul 5 (împreună cu Hubert) în cursele pentru titlul olimpic.

De data aceasta, misiunea boberilor noştri era şi mai grea. Pe lîngă faptul că americanii Sheffield şi Lamey aveau mai mult de 50 de coborîri de antrenament în plus, Panţuru şi colegii lui trebuiau să-i înfrunte şi pe italienii Nevio de Zordo şi Armano Gaspari, aceştia fiind dornici să demonstreze că retragerea lui Monti nu a scăzut valoarea bobului italian. Bineînţeles, nu puteau fi neglijaţi vest-germanii Floth şi Zimmerer, austriecii Thaler şi Kaltenberger, elveţianul Vicki, englezul Evelyn, fiecare dintre ei cu pretenţii justificate la un loc bun. Disputa era cu atît mai dîrză cu cît la europenele de la Cervinia avusese loc o «repetiţie» generală deo-

sebit de aprigă, soldată cu victoriile lui Thaler la «2» şi a lui Frigo (Italia) la «4».

Pe pîrtia dură, cu celebrele viraje Shady şi «Zig-zag», pronosticul în ceea ce priveşte echilibrul valoric a fost confirmat. Cele patru manşe, desfăşurate în condiţii excelente, pe o vreme ideală (ger, cer senin) au oferit miilor de spectatori un spectacol rar. Uriaşa tabelă electronică şi anunţurile crainicului erau urmărite cu sufletul la gură, iar mîinile îngheţate notau de zor timpii celor mai buni. Şi, spre marea noastră satisfacţie, printre aceştia se aflau şi reprezentanţii României, Ion Panţuru şi Dumitru Focşeneanu (acesta înlocuindu-l pe vechiul împingător Nicolae Neagoe). Selecţionarea lui Titi Focşeneanu s-a dovedit fericită, el contribuind esenţial la reuşita plecărilor (cele mai bune după cele ale italienilor). Instalaţi de-a lungul pîrtiei sau pe podeţe, spectatorii au aplaudat cu căldură evoluţia echipajului român care s-a instalat de la început pe poziţia a doua şi nu a mai părăsit-o. Sheffield, primul după două manşe, a trebuit să se mulţumească cu locul 4; De Zordo, al cincilea după prima manşă, a devenit campion mondial. Panţuru şi Focşeneanu au rămas pe locul medaliat cu argint, fiind la un pas de a reedita performanţele din 1933 şi 1934 ale lui Papană şi Frim (n.r.: campioni mondiali în acei ani).

La bobul de 4, cu Puşcaş, Neagoe şi Focşeneanu în echipă, Panţuru s-a străduit să cucerească o nouă medalie. Temperatura se ridicase, însă, şi gheaţa devenise moale. Nu mai era o pistă «tare», convenabilă unui pilot de mare viteză ca Panţuru, care doar în asemenea condiţii poate să se detaşeze de adversari egali. Aşa se şi explică faptul că înaintea lui s-au clasat americanii Fenner şi Fortune, cronometraţi la antrenamente cu timpi inferiori lui. De altfel, din cauza înmuierii gheţii, elveţianul Vicky, care conducea după manşa a treia, s-a răsturnat între virajul Shady şi Zig-zag, ieşind din concurs. Panţuru s-a clasat totuşi pe un loc onorabil

1970 — UN AN MAI SLAB, ÎN 1971, DIN NOU CAMPION AL EUROPEI

După doi ani «plini», a urmat 1970 în care Panţuru a cucerit «doar» o medalie: cea de bronz la campionatele europene de la Cortina d'Ampezzo, alături de Focşeneanu, Zangor şi Pascu (ultimii doi au debutat cu acest prilej). 1971 nu se anunţa nici el prea promiţător în recolta medaliilor. Din motive obiective, Panţuru nu s-a putut pregăti alături de ceilalţi fruntaşi ai bobului mondial pe pista îngheţată artificial de la Königsee şi a venit la «europenele» găzduite de aceeaşi localitate cu un handicap enorm. Ca urmare, coborîrile lui la bobul de 2 au fost, de fapt, primele antrenamente. Săptămîna dinaintea curselor de «4» a fost folosită însă din plin şi cu roade. Uimindu-şi adversarii, maestrul emerit al sportului Ion Panţuru s-a dovedit imbatabil şi a cucerit din nou laurii de campion al Europei! După patru ani, Panţuru (de astă-dată cu Zangor, Pascu şi Focşeneanu) era din nou cel mai bun pilot al bătrînului continent, mai bun decît Zimmerer, Floth et comp. A fost o izbîndă care a demonstrat că asul pilotajului este departe de a fi îmbătrînit (aşa cum se grăbiseră unii să afirme după insuccesele din '70), că Panţuru are încă energie pentru a fi în frunte.

ION PANŢURU... VĂZUT DE NEA TITA RĂDULESCU

Am dorit cu orice preţ să evităm o încheiere stereotipă în care să reluăm elogiile (meritate, de altfel) adresate marelui pilot român. Am reuşit credem acest lucru datorită fostului campion naţional Tita Rădulescu, omul de la care mai toţi piloţii noştri au avut de învăţat cîte ceva, fie pe vremea cînd mai concura, fie în ultimul timp, cînd s-a dedicat cu pasiune şi dragoste meseriei de antrenor. Nea Tita Rădulescu, acest bunic blajin cu ochii veşnic tineri, a spus despre Panţuru: «*Nuşu întruneşte toate calităţile unui pilot ideal. În luarea virajelor, el poate fi comparat cu Frim; în trecerea prin linia dreaptă, cu Papană şi Angelescu* (n.r.: acesta din urmă s-a clasat pe locul 3 la «mondialele» din 1934, de la Garmisch Partenkirchen, şi locul 2 la «europenele» din acelaşi an de la Chamonix); *în ceea ce priveşte sîngele rece la atacarea şi la ieşirea din viraje, îl compar cu Budişteanu*».

Frim, Papană, Angelescu, Budişteanu, Panţuru = gloriile bobului românesc, glorii ale sportului românesc.

Dumitru STĂNCULESCU

GUSTAVO THOENI

Primul schior italian care îşi adjudecă «Cupa mondială», Gustavo Thoeni, este fără doar şi poate ultimul produs al «fabricii de idoli». Un tînăr liniştit, cu ochi de un albastru intens, ce par adesea melancolici, zgîrcit la vorbă, lăsînd întotdeauna frazele neterminate, un timid în afara pîrtiilor, un cutezător veritabil pe schiurile sale «formidable». Născut într-o familie de sportivi (tatăl său, fost schior valoros, este instructor de schi, iar vărul, Roland Thoeni, concurează adesea alături de el) Gustavo a început să schieze din fragedă copilărie pe pantele Dolomiţilor italieni, făcîndu-se remarcat încă de la vîrsta de 14 ani.

Ascensiunea i-a fost rapidă, ajungînd în 1971, la numai 20 de ani, în fruntea elitei mondiale. Tifosii, care au năvălit, datorită lui, şi în lumea discretă a schiului l-au numit cu mîndrie «il Killy italiano». Într-o vreme, austriecii şi l-au revendicat, argumentînd că de fapt se numeşte Gustav Thoeni, francezii l-au considerat ca pe unul de al lor prin faptul că a fost descoperit şi pregătit de Jean Vuarnet. Dar nu, Gustavo este italian get-beget. Tifosii l-au apărat cu înverşunare, cum ar fi făcut-o pentru Riva, pentru Mazzola sau Rivera.

Încă din 1970 devenise favoritul numărul 1 al slalomului uriaş, dar, la Val Gardena, Thoeni a căzut. Spiritele s-au dezlănţuit, presa italiană i-a adus tot felul de învinuiri antrenorului său, francezul Jean Vuarent. În atmosfera furibundă care se crease, tînărul schior a fost de un calm impresionant:

schiorul anului '71

«Am numai 19 ani. Am timp suficient să cîştig şi medalii, să-mi iau revanşele». Şi promisiunile au fost respectate.

Contrar tendinţei generale din schiul internaţional, Thoeni nu şi-a întrerupt studiile, respectînd numai joia şi duminica planul de pregătire stabilit de antrenor. Totuşi el a recuperat timpul, izbutind progrese notabile şi la proba cea mai puţin familiarizată lui: coborîrea.

În «Cupa mondială» 1971 pornea mare favorit al slalomului, îndeosebi la uriaş, în care, de altfel, a uimit pe cei prezenţi la concursul de la Heavenley Valley, unde a mers atît de repede încît asistenţa se întreba dacă nu este vorba de o greşeală a indicatorului electronic. Nu, timpul înregistrat era exact! Fusese manşa din ziua în care Gustavo împlinea 20 de ani... Concursurile americane l-au situat, de altfel, pe italian în fruntea ierarhiei, poziţie pe care avea să o menţină şi după ultimele competiţii.

Cele 15 puncte obţinute la proba de coborîre de la Sugarloaf au tăiat pur şi simplu picioarele principalilor săi adversari, francezii Henry Duvillard, Jean-Noel Augert şi Patrik Russel. A fost o surpriză neaşteptată chiar şi pentru «bătrînul» Jean Beranger care-l considera pe Thoeni *«prea sigur ca să poată rezista unei întreceri pe etape, cum este Trofeul Evian»*. Punctele acumulate în proba în care nu strălucise niciodată sînt, neîndoios, expresia contribuţiei în pregătirea din ultima vreme făcută sub îndrumarea fostului campion olimpic la coborîre, Jean Vuarnet. De altfel, şi şeful trupei franceze (care a suferit un eşec nebănuit de nimeni), Beranger, a trebuit să accepte că *«Thoeni este un mare campion. Rezultatele o arată. Este cel care, mai mult decît toţi candidaţii la cupă, a făcut progrese evidente în cele 3 specialităţi»*...

După senzaţionalele sale succese pe pîrtiile americane, Thoeni era aproape sigur cîştigător al cupei mondiale. Un singur obstacol îl mai despărţea de cupă: concursurile de slalom din Suedia. Doar un concurent putea să-i răpească trofeul. Era Henri Duvillard. Însă slalomul nu era specialitatea francezului, iar Gustavo, care lupta mai degrabă pentru a-l împiedica pe adverdar-să acumuleze puncte decît să-şi rotunjească propria zestre, nu avea emoţii. Era calm ca şi cînd nimic nu putea să se mai întîmple. Nici gîndul că a doua zi urma să primească «Cupa mondială» nu-l scotea din apele sale. În ajunul concursurilor, Mario Coltelli, unul dintre instructorii săi, explica ziariştilor calmul imperturbabil al campionului: *«Ştie că mîine va fi o zi mare pentru el, dar nu dă mare importanţă acestui lucru. E încă un copil, crede că e o victorie ca oricare alta. Nu se gîndeşte că mîine va fi campionul lumii, cîştigătorul «Cupei mondiale» ca J-C. Killy, ca Schranz»*. Thoeni nu participa de loc la tensiunea din jur. Privea liniştit din uşa bisericii din Are sclipirile albastre ale lacului Aresjon de pe poalele colinei Morvikshummeln, unde urma să concureze.

Numai după ce preotul Farren şi-a încheiat predica cu cuvintele «Să ne rugăm pentru întrecerile de la Are şi pentru schiori» şi după ce prinţul ereditar al Suediei, Gustav, a declarat deschise întrecerile, Thoeni a închis ochii şi a spus în şoaptă ca pentru el: *«Ce straniu! Sînt tare la slalom şi cîştig totuşi Cupa Mondială fiindcă am fost al treilea la coborîre»*.

Într-adevăr, ultima speranţă a lui Duvillard s-a risipit a doua zi. Gustavo Thoeni devenea astfel primul slalomist care cîştiga «Cupa mondială». În aceeaşi zi primea felicitări din partea unor înalte personalităţi, între care preşedintele republicii italiene, Giuseppe Saragat, şi preşedintele CONI, Giulio Onesti iar presa îi consacra articole elogioase. Cotidianul vienez «Arbeiter Zeitung» îl definea drept *«un demn succesor al lui Karl Schranz»*, iar «Kurier» conchide: *«Thoeni, un dotat artist al slalomului, şi-a încoronat tînăra carieră în cel de al doilea mare sezon al său»*. Semnificativă este caracterizarea pe care i-a făcut-o Serge Lang în l'Equipe: *«Gustavo este fără îndoială schiorul anului '71. A cîştigat, cu toate că este primul dintre schiori care nu a obţinut medalia de aur la nici una dintre cele 3 specialităţi. Ajungînd în vîrful piramidei la 20 de ani, Thoeni este, desigur, marele campion al generaţiei sale»*.

După marele succes, campionul mondial a declarat că va cîştiga toate marile competiţii ale anului 1972, inclusiv pe cea olimpică. Şi, după cum s-a văzut, Gustavo Thoeni ştie să se ţină de cuvînt.

Aurelian BREBEANU

Majestatea sa hocheistică ANATOLI FIRSOV

Ziariştii sportivi, întrebuinţează, destul de des, pentru a da culoare reportajelor lor termeni din vocabularul ...monarhic. Regii fotbalului, prinţii şahului, moştenitorii tronului în patinajul artistic sînt numai cîteva din expresiile des uzitate de ei.

Dintre toate aceste «personagii cu blazon», rezistă timpului numai acei sportivi, cu adevărat mari, în jurul cărora s-au ţesut atîtea poveşti şi legende, în parte reale, determinate de strălucirea lor pe stadioane.

În istoria de 25 de ani a hocheiului sovietic, a fost mai întîi marele Vsevolod Bobrov care, în decursul unui întreg deceniu, a depăşit «cu un cap» întreaga sa generaţie, fiind consacrat, în unanimitate, cel mai bun atacant la C.M. din 1954. Era prima participare a echipei sovietice la un campionat mondial şi mulţumită, în bună parte, lui Bobrov reprezentativa

U.R.S.S. a reuşit să cucerească titlul suprem. Totuşi, Bobrov nu poate fi numit «rege»; el a fost, mai degrabă, un... patriarh al cărui talent, lăsat de la Dumnezeu, a făcut să strălucească în hochei, către care se îndreaptă azi mii, zeci de mii de tineri!

Din rîndul acestora s-au ridicat Konstantin Loktev, Veniamin Aleksandrov, Aleksandr Almetov, fraţii Boris şi Evgheni Maiorov, Viaceslav Starşinov — o constelaţie strălucitoare de atacanţi care au întărit simţitor poziţiile hocheiului sovietic în arena mondială. Dar nici dintre aceştia, nici unul nu poate pretinde titlul de «majestatea sa hocheistică», ca Anatoli Firsov. Şi nu numai pentru faptul că jocul lui Firsov este un adevărat etalon al măiestriei sportive (a fost cel mai bun atacant la C.M. din 1971 şi primul hocheist sovietic al sezonului), dar şi pentru modestia sa, pentru dragostea de muncă de care dă dovadă, atît pe patinoar cît şi în viaţă.

Firsov se află, pe gheaţă, mereu în prima linie şi în orice situaţii de joc, el este totdeauna un adevărat pericol pentru poarta adversarilor. Cînd nu te aştepţi, Tolea poate lua o acţiune pe cont propriu, s-o ducă el pînă la capăt, sau să pună în bună poziţie de şut pe unul dintre coechipieri, iar în cele mai grele momente pentru echipa sa, Firsov poate să controleze pucul timp îndelungat. E socotit mereu al patrulea atacant, al treilea apărător, al doilea portar şi, mai mult decît toate, un jucător de prima clasă.

Cariera sportivă şi-a început-o la Spartak Moscova, cam în acelaşi timp cu fraţii Maiorov şi cu Starşinov, dar talentul său s-a putut realiza pe deplin la T.S.K.A., sub atenta îndrumare a renumitului antrenor Anatoli Vladimirovici Tarasov. Firsov a reuşit foarte repede să se încadreze în colectivul moscovit şi a devenit unul din liderii acestuia. Dar Tarasov n-a văzut în Firsov doar un excelent jucător ci şi un bun ajutor în opera sa de creştere de noi cadre pentru clubul moscovit. Şi nu s-a înşelat...

Astfel, lîngă Firsov «s-au copt» pentru sportul de performanţă, Vikulov, Mişakov, Harlamov şi încă mulţi alţii. Aproape în fiecare sezon, Firsov s-a ocupat de creşterea mai multor tineri, proveniţi din echipele de juniori şi copii ale clubului T.S.K.A. De altfel, alături de apărătorul Ragulin, de portarul Tretiak şi de antrenorul Tarasov, el este membru al comisiei de selecţie, care se ocupă cu primirea «puştilor» moscoviţi în rîndurile echipei militare. În felul acesta «regele» Firsov îşi caută urmaşii.

Şi trebuie să spunem că toţi, indiferent de vîrstă sau de experienţă, au ce învăţa de la Firsov. Este un om de o bunătate ieşită din comun, respectă cu stricteţe regimul de viaţă sportivă, aproape că nu i se aude gura în timpul jocului. Iar pe gheaţă poate face ce doreşte, ca un adevărat vrăjitor, fapt pe care-l pot dovedi cei mai mari portari din lume. Şutează de la orice distanţă, din toate poziţiile, îi ţine într-o continuă încordare nervoasă pe apărătorii adverşi şi este în stare, singur, să străpungă cele mai sofisticate sisteme defensive. Şi toate acestea pentru că Firsov e un jucător-artist, un unicat, putem spune, în hocheiul mondial.

Iuri DARAHVELIDZE

NEOLIMPICĂ DAR DE IARNĂ

ORIZONTAL: 1. Pentru săniuşul neolimpic însă, e f. dulce — Apar şi fără olimpiadă (mai ales) (sing.); 2. «Folositoare» sportului olimpic DE IARNĂ; 3. N-a găzduit nici o Olimpiadă, nici măcar de iarnă; 4. Lama crosei sau bucuria portarilor — Ca să cîştigi (şi în afara Olimpiadelor); 5. Gesturile neolimpice şi sportul; 6. Eulenspigel n-a participat la Olimpiade dar sport de iarnă făcea — Nu prea face sport de iarnă nu că ar fi baba; 7. Cap de aport — Victorie cîntată de toţi — Neîntors; 8. Aripi numerotate care zboară chiar şi iarna — Oferit gratuit de căderea pe gheaţă; 9. Alintarea unei echipe de primăvară.

VERTICAL: 1. Două meciuri de hochei pe un bilet; 2. Nota... anticilor — Fericirea de a fi în tribună la meciul dorit; 3. Cu sau fără patine te ia la goană — După mijloc; 4. E plin de el schiorul vara; 5. O săgeată argintie ca zăpada — Raritate între arbitru şi tribună; 6. Ca fair-play-ul în poveştile sportive — Iarnă, vară, natural e pentru sport; 7. Cocoaşă alimentară alpinistă — Culese! 8. Cele Olimpice de iarnă sînt bune şi vara şi invers; 9. Ură goală! — Sportul patinatorilor în copcă.

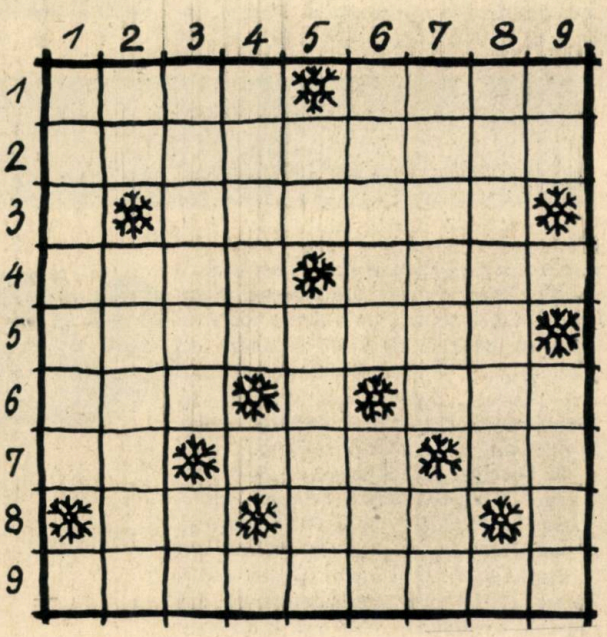

OLANDEZUL ZBURĂTOR

Am citit, am auzit și am văzut, grație televiziunii, extraordinarul avînt care însoțește în ultimii ani dezvoltarea patinajului de viteză, sarabanda recordurilor lumii, de la un concurs la altul mereu mai bune cu cifre considerate, pînă mai ieri, ca imposibile de obținut; ca și la atletism. Nu mi-am putut explica însă această uriașă creștere a interesului pentru acest sport al iernii, succesele sale, pînă ce n-am văzut Olanda. Însoțindu-i pe hocheiștii români în călătoriile lor, de-a lungul și de-a latul acestei țărișoare, acolo unde-i programau organizatorii grupei C a campionatului mondial, am rămas foarte surprins de marele număr al pistelor de gheață artificială (dotate cu toate instalațiile trebuincioase) existente în foarte multe localități mari și mici, de numărul celor care erau pe gheață, de la copii de-o șchioapă și pînă la bătrîni, de miile de spectatori care au urmărit, într-o seară geroasă, la Eindhoven, un concurs de patinaj viteză. Abia atunci am înțeles că «fabrica de campioni» a Olandei lucrează cu maximum de randament și de... profit. Stien Kaizer, Ard Schenk, Kees Verkerk sînt numai cîțiva dintre sportivii care au adus faimă școlii olandeze de patinaj și că, la această oră, nenumărați alți Kaizeri, Schenki sau Verkerki se pregătesc cu sîrguință și modestie pentru a duce mai departe această faimă.

În Olanda, Ard Schenk, de pildă, se bucură de o popularitate cel puțin egală celei a lui Tom Okker, a lui Anton Geesink, a lui Cruyff sau a altor mari vedete ale ciclismului ori ale înotului. Și este poate firesc să fie așa, din moment ce Ard Schenk a împlinit — și nu o dată — speranțele marelui număr al iubitorilor de sport din patria sa, realizînd victorii în cele mai mari competiții ale patinajului, dar și recorduri de o valoare inestimabilă, cum ar fi acel 1:58,7 pe 1 500 m de la Davos, în ianuarie '71.

Schenk este în vîrstă de 27 de ani și are talia unui jucător de baschet (190 cm și 87 kg). De-a lungul anilor el a deținut recorduri mondiale de la 1 000 m la 10 000 m, fiind laureat al mai multor ediții ale campionatelor europene și mondiale, posedînd în colecția sa de trofee și o medalie de argint la J.O. de la Grenoble, în cursa de 1 500 m. De altfel, aceasta se pare că este distanța pe care Ard se simte cel mai în largul său. Dovada cea mai bună o constituie însuși faptul că Ard Schenk este primul patinator al lumii care a acoperit cei 1 500 m în mai puțin de două minute. Este proba la care vizează o medalie de aur la viitoarele întreceri olimpice din '72, de la Sapporo. Dar pînă a ajunge în Japonia, Ard va trebui să obțină cîștig de cauză în competițiile cu caracter intern, în care concurența nu este cu nimic mai prejos unor mari concursuri internaționale...

Romeo VILARA

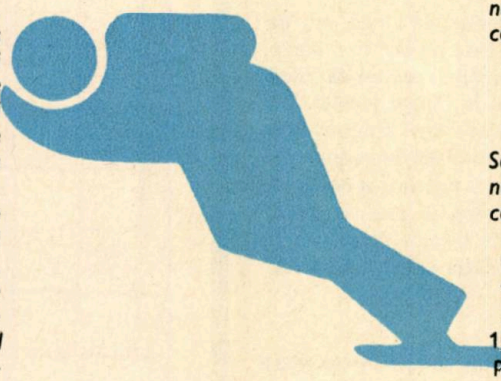

La sfîrșitul sezonului 1971 («anul Schenk» cum l-au numit specialiștii) patinatorul olandez deținea următoarele recorduri mondiale:

1 000 m	1:18,8	Inzell	20.2.1971
1 500 m	1:58,7	Davos	15.1.1971
5 000 m	7:12,1	Inzell	15.3.1971
10 000 m	14:55,9	Inzell	15.3.1971
poliatlon	168,248	Inzell	15.3.1971

1

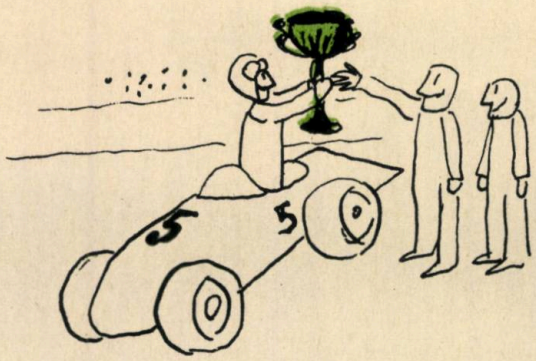

2

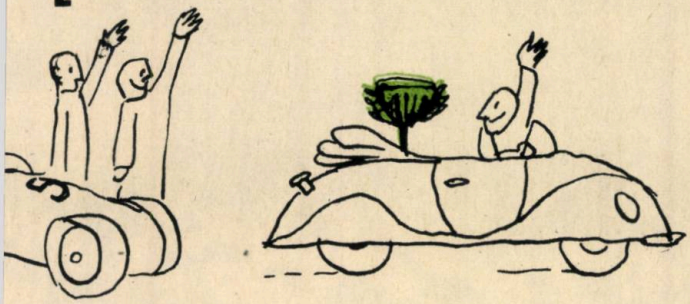

3

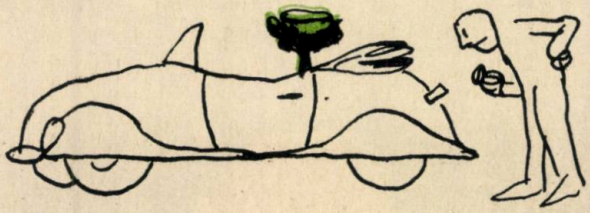

4

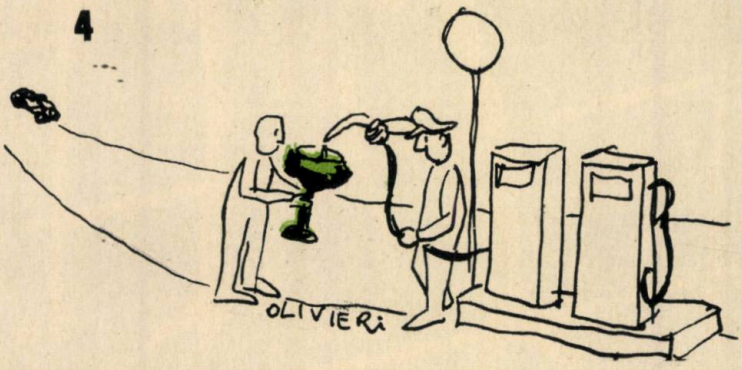

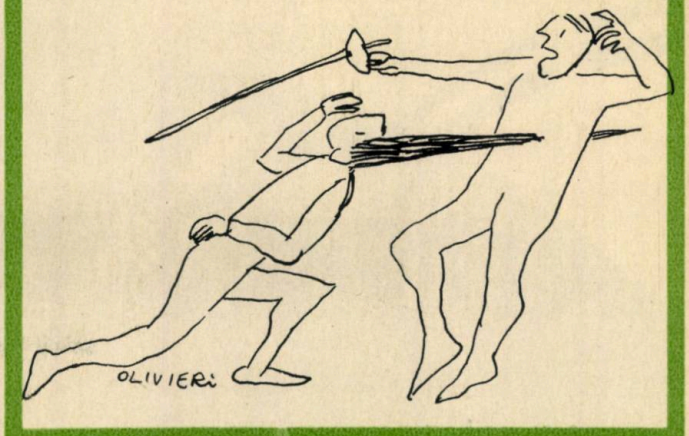

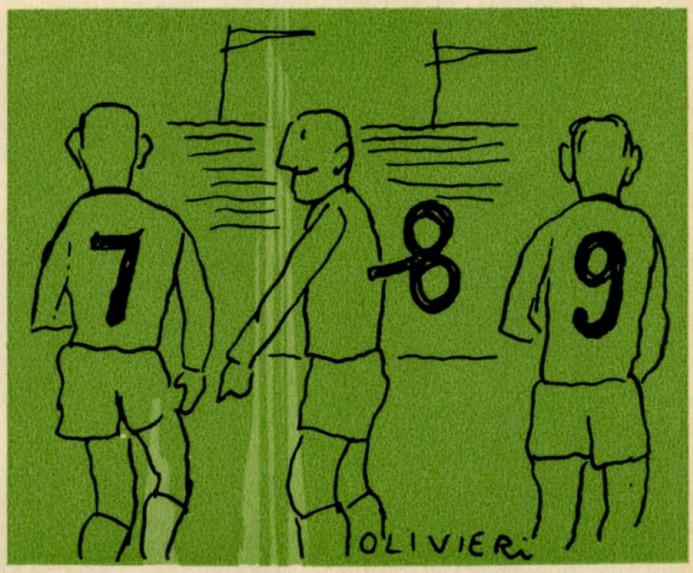

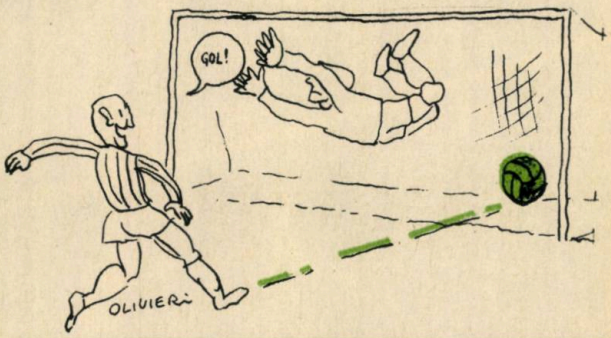

OLIMP

douăzeci de ADE MODERNE

Romeo VI[illegible]A

Firul Jocurilor Olimpice, întrerupt brutal de împăratul Teodosiu, pentru multe secole și decenii, a fost reînnodat în 1894 în aula de la Sorbona. De atunci, cu unele pauze, impuse de calamitatea războiului, Jocurile s-au desfășurat mereu, ajungînd astăzi la un nivel cu totul deosebit, aproape de universalitate!

Iată, pe scurt, cîteva spicuiri din istoria acestora — cele mai mari manifestări ale tineretului sportiv din lumea întreagă, care sînt Jocurile Olimpice.

6–15 aprilie 1896

ATENA

- **13 țări participante**
- **285 competitori (nici o femeie)**
- **10 sporturi; 42 probe**

«Declar deschise Jocurile primei Olimpiade moderne». *Cu această frază laconică, exprimată de regele George al Greciei, a fost inaugurată seria Jocurilor epocii moderne. Atenei i s-a făcut, așadar, cinstea începutului de drum, în amintirea nepieritoare a Olimpiei, dar Grecia nu era de loc pregătită a face față acestui mare eveniment, pentru că 1892 fusese un an de mari tulburări și vistieria țării era aproape goală, guvernului fiindu-i extrem de greu să facă față obligațiilor atît de mari pe care le impune organizarea unei asemenea competiții. Cînd lucrurile se clătinau a intervenit Pierre de Coubertin, cu toată energia și prestanța sa, îndepărtînd pericolul contramandării Jocurilor. A fost făcută o chetă publică, la care a contribuit un mare număr de oameni, iar bancherul grec Georgios Averoff, din Alexandria, s-a angajat să reconstruiască bătrînul stadion atenian, distrus de trecerea anilor. Stadionul a fost refăcut, din marmură albă, «ca pe vremea lui Pericle», avînd forma unui U, cu turnante foarte pronunțate (de altfel, pînă acum cîțiva ani acesta a fost singurul stadion din Atena în măsură să adăpostească competiții de anvergură). La ora aceea, cu cele peste 50 000 de locuri ale sale, stadionul atenian era cel mai mare din lume.*

În ziua deschiderii se părea că întreaga Atenă a luat loc pe marmura încinsă a tribunelor, creînd o ambianță cu totul deosebită. Coruri și fanfare cîntau cantata special compusă de Spiros Samaras, pe versurile poetului Costis Palamas: «Geniu nemuritor al antichității, părinte al adevărului, al frumosului și al binelui, coboară, ivește-te și luminează-ne cu razele tale, pe acest pămînt și sub acest cer, martore ale gloriei tale./ Străluce, în avîntul acestor nobile jocuri: în alergare, la luptă și în jurul discului, agită cununi niciodată veștede și înflăcărează la lumina ta piepturi de oțel!»

Programul Jocurilor fusese pregătit, cu cîțiva ani înainte, de Coubertin și reunea pentru prima oară un număr atît de mare de ramuri sportive. Startul diferitelor probe a fost luat de sportivi care însă nu făcuseră pregătiri prealabile și nici nu fuseseră selecționați într-un fel anume pentru această competiție.

Proba cea mai gustată a fost, în baza tradiției, aruncarea discului, o adevărată probă națională elenă. Spre surpriza generală victoria n-a revenit unui aruncător grec, ci unui american (Robert Garrett) care abia la Atena a pus pentru prima oară mîna pe un disc! Dar proba celor mai mari satisfacții, pentru localnici firește, a fost cursa de maraton, pornită chiar din satul Marathon, aflată la debutul său. Întrecerea, urmărită de un mare număr de spectatori, s-a încheiat cu victoria lui Spyros Luis care a produs delir printre concetățeni. Luis a terminat cursa însoțit de o adevărată gardă de onoare, care a alergat alături de el pe ultimii kilometri ai cursei și căreia i s-au adăugat, pe ultimele sute de metri, și cîțiva membri ai familiei regale!

20 mai–28 octombrie 1900

PARIS

- **20 țări participante**
- **1 066 competitori (6 femei)**
- **14 sporturi; 60 probe**

Inițial Coubertin dorise ca realuarea Jocurilor Olimpice să aibă loc în primul an al noului secol, dar după cum se știe prima ediție fusese celebrată, de acum, la Atena.

Pentru ediția a doua C.I.O. stabilise, încă în 1894, ca loc de desfășurare, Parisul, în onoarea patriei renovatorului J.O. Dar iată că după succesul de la Atena, un număr destul de mare de voci, în special ale grecilor, s-au făcut auzite cerînd ca toate Olimpiadele moderne să fie găzduite și pe viitor numai de capitala Greciei, argumentînd că și Olimpia fusese singură, gazda Jocurilor antice...

Coubertin şi unii membri ai C.I.O. au rezistat însă cu succes tuturor presiunilor, astfel că J.O. au rămas să se desfăşoare în Parisul care organiza, în acelaşi an, o mare expoziţie internaţională. Dar oamenii de afaceri n-au văzut cu ochi buni Jocurile Olimpice, pe care le considerau... anacronice şi a fost nevoie de toată elocinţa lui Coubertin pentru ca totuşi J.O. să fie celebrate chiar şi printre picături, în acel haos-organizat al expoziţiei, admiţînd, cu bună ştiinţă, diminuarea interesului spectatorilor faţă de întreceri, pentru a nu rata însă însăşi ideea Jocurilor.

Coubertin a fost nevoit să colinde Europa pentru a convinge oficialităţile sportive ale diferitelor ţări să participe la competiţii. Rezultatele strădaniilor sale s-au văzut, dacă nu în altceva, măcar în numărul record de ţări şi de sportivi participanţi. Încă o dată, graţie lui Coubertin au fost îndepărtaţi norii negri adunaţi deasupra Jocurilor Olimpice.

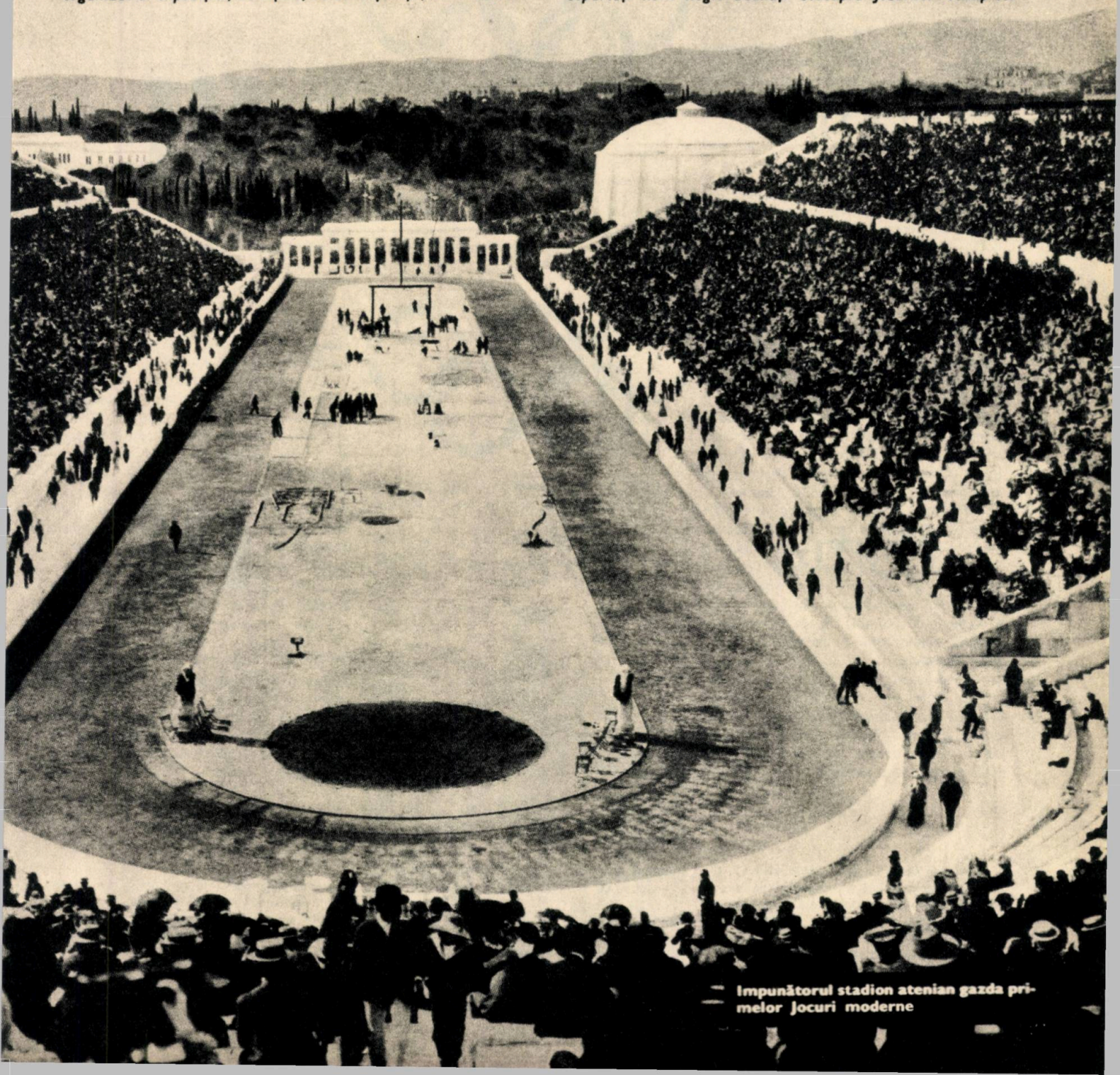

Impunătorul stadion atenian gazda primelor Jocuri moderne

El a sesizat foarte bine pericolul anexării Jocurilor unor astfel de tîrguri «în mijlocul cărora valoarea lor filozofică se evaporă, iar efectul lor pedagogic devine inoperant».

Jocurile n-au avut festivitate de deschidere și nici de închidere și pe parcursul atîtor luni de desfășurare nici măcar n-a fost pronunțat — oficial — cuvîntul «olimpic».

11 iulie–29 octombrie 1904

ST. LOUIS

- **11 țări participante**
- **496 competitori (nici o femeie)**
- **13 sporturi; 67 probe**

Poate că nici unul dintre cei care votaseră la Sorbona reînvierea Jocurilor nu și-a închipuit că ele aveau să traverseze Atlanticul atît de repede. Dar dat fiind aportul pe care americanii l-au adus la edificarea J.O., excelentele lor performanțe, în special la atletism, C.I.O. n-a stat mult pe gînduri și admit propunerea americanilor. Numai că lucrurile n-au fost, nici de această dată, chiar atît de simple, prin faptul că existau două candidaturi, cea a orașului Chicago și cea a St. Louis-ului care, în plus, găzduia și o mare expoziție internațională. Au urmat discuții furtunoase care au culminat cu hotărîrea ambelor orașe de a organiza, fiecare, Jocurile lor, la concurență. C.I.O. apelează la arbitrajul președintelui Statelor Unite, Theodor Roosvelt, care decide: St. Louis.

În fața marilor cheltuieli pe care le-a implicat deplasarea pînă la St. Louis, multe țări europene, între care și Franța, au declarat «forfait», între cei 496 de sportivi participanți nefiind decît doar 64 «extra-continentali». În această situație, avînd în vedere și interesul extrem de diluat în jurul J.O. — iarăși din cauza unei expoziții — ca și improvizațiile de natură organizatorică, Jocurile n-au oferit nici frumusețe și nici originalitate.

Și totuși, întrecerile de atletism au scos la iveală un rezultat fenomenal pentru acele timpuri, 21,6 secunde pe 200 m (Archie Hahn), iar programul competițiilor s-a îmbogățit cu două noi sporturi (boxul și baschetul) care nu vor mai lipsi, de aci înainte, la nici o Olimpiadă (boxul a absentat totuși în 1912). Și în privința originalității a existat ceva anume: americanii au organizat două zile, numite «antropological days», rezervate în exclusivitate pentru concursurile dintre negri, indieni «piei roșii», filipinezi etc, manifestație de cel mai pur rasism!

27 aprilie–31 octombrie 1908

LONDRA

- **22 țări participante**
- **2059 competitori (36 femei)**
- **21 sporturi; 104 probe**

Alte frămîntări în sînul C.I.O. au precedat ediția a IV-a a Jocurilor; frămîntări de natură organizatorică (legiferarea desfășurării diferitelor sporturi) și mai ales pentru stabilirea viitoarei gazde. Pentru această cinste a candidat Roma, care părea să întrunească sufragiile, dar iată că și Milano și Torino au cerut același lucru. Iarăși discuții, iarăși certuri... și cînd toate acestea erau în toi, apare și... candidatura Londrei, capitala unei țări care a dat lumii atîtea sporturi și atîția sportivi iluștri. Alegerea s-a oprit asupra ultimei propuneri, pentru anul 1908, cînd la Londra avea să fie organizată o expoziție franco-britanică. Așadar, iarăși o expoziție! Numai că, în acest caz, anunță organizatorii, aceasta va oferi doar fondurile și nu va mai avea nici un alt amestec în desfășurarea competițiilor. Totul era, bineînțeles, în regulă. Numai că nu chiar totul... Englezii nu admit sistemul metric, decît cu condiția ca juriile de arbitri să fie alcătuite în exclusivitate din localnici. C.I.O. admite însă tîrgul deși, dacă ar fi știut ce avea să urmeze, poate că n-ar mai fi făcut-o cu atîta ușurință.

Pentru organizarea Jocurilor englezii construiesc baze noi; principala bază era făcută cu extravagență, în sensul că pe ea se puteau desfășura simultan întreceri la atletism, ciclism, înot, box, lupte, gimnastică, scrimă și tir cu arcul.

La Londra, pentru prima oară în istoria Jocurilor, sînt arborate steagurile națiunilor participante, ceea ce, au pretins unii, a dezlănțuit rivalități mai vechi, de o altă natură decît cea sportivă. În lumina lor a apărut tendința obținerii victoriei cu orice preț, ceea ce a dat naștere la unele dispute nu tocmai sportive și, pe alocuri, a decis intervenția părtinitoare, evident în favoarea localnicilor, a unora dintre arbitri.

De la această Olimpiadă ne-a rămas celebra frază «Important la aceste concursuri nu este să cîștigi, ci să iei parte», atribuită, după cum se știe, lui Pierre de Coubertin. În realitate ea a fost exprimată de episcopul de Pennsylvania, meritul lui Coubertin fiind acela de a-i fi adăugat ideea potrivit căreia «Importantă în viață nu este victoria, ci lupta; esențialul nu este să învingi, ci să lupți bine!».

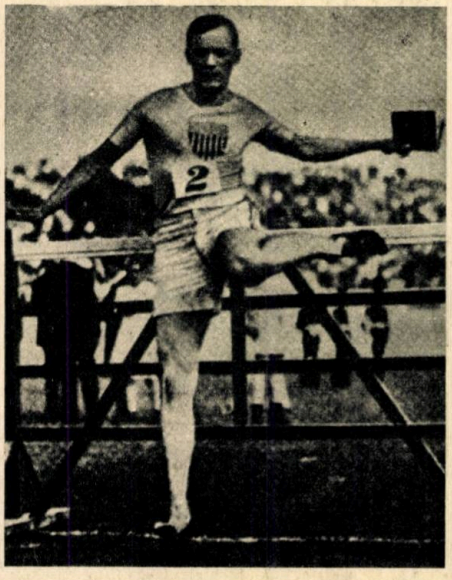

Să vezi și să nu crezi!... La muzeul C.I.O. de la Lausanne există o fotografie (pe care o reproducem) a alergătorului american Forrest Smithson (15,0 s pe 110 mg în 1908!) care a participat în finala olimpică cu... o biblie în mînă. Explicația este simplă: Smithson era pastor și cursa de la Londra s-a desfășurat într-o zi de duminică. Ca să nu zică nimeni ceva, Smithson a fost nevoit să procedeze în acest fel, împăcîndu-i pe toți, în primul rînd pe bigoți.

5 mai–22 iulie 1912

STOCKHOLM

- 28 țări participante
- 2541 competitori (57 femei)
- 15 sporturi; 106 probe

EDITIA V

Meci de lupte greco-romane pe stadionul din capitala Suediei

Această Olimpiadă marchează un moment foarte important în istoria Jocurilor, în special prin sportivizarea competițiilor. La aceasta au contribuit, pe de o parte, organizarea de sine stătătoare a J.O., cît mai ales faptul că ele s-au desfășurat într-o țară în care exercițiul fizic, sportul, se bucurau de o mare stimă. La suedezi, simbioza, la care visase Coubertin, spiritului olimpic cu tehnica sportivă modernă s-a realizat în mod spontan, cu deplină eficacitate.

Au fost construite baze sportive moderne, bine utilate; a fost pregătită o armată de oficiali și arbitri, bine instruiți și ca atare, competenți; a fost revizuit în mod serios programul de concursuri, restrîngîndu-se la acele sporturi (cu excepția tenisului, marele absent de astăzi și a boxului, absent atunci, din cauza legilor suedeze care interziceau practicarea lui pe teritoriul țării) pe care le întîlnim și acum pe programul J.O. În felul acesta s-a renunțat deliberat la o serie întreagă de sporturi, cu o circulație restrînsă. Între noile introduse trebuie consemnat pentatlonul modern, un sport imaginat și susținut de Coubertin.

Întrecerile de la Stockholm au fost dominate de concursurile atletice care s-au bucurat de prezența unor performeri de marcă și care au înregistrat o serie de rezultate excepționale. Grație alergătorilor săi de fond, Finlanda avea să cucereasca mari onoruri (6 medalii de aur și alte multe de argint și bronz).

La natație s-a făcut remarcat havaianul Duke Kahanamoku, reprezentînd S.U.A. care a impresionat nu numai prin noul record mondial înregistrat la 100 m liber, cît mai ales prin stilul său «crawl», extrem de original pe atunci.

În sfîrșit, ar mai fi de notat amănuntul că aceasta a fost prima ediție a Jocurilor încheiată cu... beneficii materiale!

1916

BERLIN

nedisputată

EDITIA VI

C.I.O. stabilește încă din 1912 ca J.O. din 1916 să se desfășoare la Berlin. După succesul Jocurilor de la Stockholm mișcarea olimpică trăiește momente deosebite. Între anii 1912—1914 se constituie numeroase comitete olimpice naționale, între care și cel român, iau ființă tot mai multe federații internaționale pe ramură de sport și în 1914 se împlinesc două decenii de existență a forului internațional olimpic. Pentru a cinsti acest eveniment, în iunie 1914 se organizează la Paris un Congres al C.I.O.

care, între altele, urma să stabilească și numeroase chestiuni de detaliu privind Jocurile de la Berlin. (Cu acest prilej Coubertin a prezentat pentru prima oară steagul olimpic, alb, cu cele cinci cercuri împletite, simbolizînd continentele pămîntului unite prin sport și spiritul olimpic).

Congresul decide o sumedenie de chestiuni organizatorice foarte importante, dar... Între timp, regele Greciei fusese asasinat la Salonic, războiul a izbucnit între Statele Unite și Mexic, ca și între Italia și Albania, iar la numai cinci zile după încheierea lucrărilor Congresului C.I.O., arhiducele Franz Ferdinand a fost și el asasinat, la Sarajevo, astfel că flăcările primului război mondial au și început să pîrjolească lumea. Evident, Olimpiada din 1916 nu se mai putea celebra! Ea rămîne totuși înscrisă pentru că, așa cum spunea Coubertin, «o Olimpiadă poate să nu fie celebrată, dar cifra ei rămîne. Așa cere tradiția antică».

Nu se uscaseră încă bine lacrimile pe obrazul omenirii și imediat în zilele următoare semnării armistițiului, în primăvara anului 1919, Pierre de Coubertin reunește într-un Congres la Lausanne pe membrii C.I.O. care decid reluarea Jocurilor Olimpice, chiar de anul următor, în Belgia, la Antwerpen. Belgienii au dorit Jocurile, le-au solicitat, au fost mîndri că le-au fost încredințate, dar situația economică a țării lor era extrem de precară, imediat după război. Pentru a putea face față obligațiilor pe care și le asumaseră, au fost necesare strădaniile cu totul deosebite depuse de un comitet, în frunte cu Baillet-Latour cel care avea să-i succeadă lui Coubertin la președinția C.I.O.

Jocurile, deși au loc într-un cadru auster, cunosc totuși un frumos succes; în primul rînd în privința participării (lipsesc țările învinse în război — Germania, Austria, Ungaria, Turcia).

Ceremonialul de deschidere se face după norme noi, folosite, cu mici modificări, pînă în zilele noastre.

Antwerpen ar fi trebuit să însemne prima participare românească la J.O. România a și fost invitată oficial la Jocuri (organizatorii au tipărit chiar afișe olimpice și în limba rîmînă). A fost instituită și o comisie de pregătire a delegației române (fotbaliști, atleți, trăgători, scrimeri, tenismeni, rugbyști, călăreți etc.) dar lipsind fondurile și sprijinul guvernanților, debutul olimpic al sportivilor români a rămas un proiect frumos.

Apropo de această a VII-a ediție a J.O. trebuie arătat că reintroducerea rugbyului pe programul olimpic s-a datorat inițiativei românești!

23 aprilie–21 septembrie 1920

ANTWERPEN (Anvers)

- **29 țări participante**
- **2606 competitori (63 femei)**
- **20 sporturi; 154 probe**

15 mai–27 iulie 1924

PARIS

- **44 țări participante**
- **3092 competitori (136 femei)**
- **20 sporturi; 137 probe**

Multiplul campion olimpic și recordman mondial Johny Weissmuler (în mijloc)

Pentru a aniversa trei decenii de la hotărîrea de reînviere a Jocurilor Olimpice, Parisul candidează din nou cerînd dreptul de organizare. Dar opiniile membrilor C.I.O. sînt diferite, ca și opinia publică generală. Cei mai mulți se declară fățiș adversari ai ideii ca Parisul să devină iarăși «oraș olimpic», pentru că amintirea proastei organizări a Jocurilor în 1900, este încă destul de vie în memorie. Dar Coubertin nu se dă bătut; insistă, insistă și, în cele din urmă, reușește să obțină creditul necesar pentru ca Parisul să se poată reabilita. Dar, nici de data aceasta, Coubertin nu izbutește să se impună în fața conaționalilor săi și comitetul de organizare a Jocurilor se zbate în dificultăți materiale extrem de mari. Din acest motiv proiecte grandioase de amenajare a unor baze sportive noi rămîn îngropate în dosare și Parisul se alege doar cu Stadionul Colombes, dintr-o suburbie a sa (de fapt acesta a fost doar reamenajat și mărit foarte mult) și cu mîndria de a fi folosit prima instalație de megafoane la o asemenea competiție sportivă.

Întrecerile sportive cunosc însă o creștere importantă atît în ceea ce privește participarea, cît și performanțele înregistrate. Nici de data aceasta, ca și cu patru ani mai înainte, sportivii Uniunii Sovietice nu au fost invitați la Jocuri.

Parisul a marcat însă prima participare olimpică a sportivilor români, organizată pe principiul: se deplasează cine poate

și cum poate. Dintr-o listă anunțată pompos de C.O.R. și care cuprindea aproape 100 de sportivi, atunci cînd s-a pus, în mod concret, chestiunea băneasca, abia au rămas jumătate și nu toți cei stabiliți inițial ca să facă deplasarea în Franța. Rugbyștii, fără nici un fel de sprijin oficial, doar cu puținele lor economii, pornesc totuși la drum, în condiții ca vai de lume, neștiuți de nimeni în afara propriilor lor familii și a prietenilor. Frînți de oboseală, nemîncați și în plus fiind lipsiți și de experiența unor atari partide, rugbyștii noștri pierd meciurile susținute, la scoruri categorice. Dar fiind doar trei echipe participante la turneul de rugby formația română se întoarce acasă cu... medaliile de bronz!

Fotbaliștii nu au avut nici ei o soartă mai bună, deplasarea efectuîndu-se în condiții aproape identice cu cele ale rugbyștilor. Deși cu cîțiva jucători valoroși, formația noastră nu poate face față primului examen (0—6 cu Olanda) și este eliminată încă din preliminarii. Trăgătorii au concurat cu arme obișnuite, de tip militar și cu muniție dăruită de sportivii din Haiti, n-au putut obține cine știe ce rezultate deosebite ca și tenismenii, de altfel. Și cam la atîta s-a redus, de fapt, participarea sportivilor români la J.O. Dar acasă nimeni dintre cei care ar fi trebuit s-o facă, nu s-a sinchisit cîtuși de puțin de evoluția lor la Paris!...

Ca și la precedentele Olimpiade atletismul a deținut și la Paris capul de afiș, Paavo Nurmi fiind considerat ca vedeta nr. 1 a Jocurilor. Natația pare un apanaj al americanilor din moment ce înotătorii lor cîștigă 13 din cele 16 medalii de aur puse în joc. Între campioni și Johny Weissmuller, Tarzanul de mai tîrziu.

Pentru prima oară în istoria J.O. la festivitatea de închidere sînt înălțate trei steaguri: cel al Greciei (onorîndu-se astfel patria olimpiadelor), al Franței (ca țară gazdă) și al Olandei (viitoarea amfitrioană a J.O.).

28 iulie–12 august 1928

AMSTERDAM

- 46 țări participante
- 3015 competitori (290 femei)
- 17 sporturi; 120 probe

Nici de data aceasta pregătirile pentru Jocuri n-au fost scutite de necazuri și de emoții. Și aici lipseau banii, mai ales că familia regală (influențată de autoritățile clericale) n-a acordat J.O. sprijinul scontat, socotindu-le ca manifestații... păgîne! S-a recurs din nou la salvatoarele liste de subscripție și Jocurile au putut fi organizate!

Pentru prima oară, pe stadionul principal (construit special pentru Jocuri) este aprinsă flacăra olimpică, adusă de la Olimpia. Și tot pentru prima oară, cum avea să se întîmple mereu de atunci, în fruntea coloanei de sportivi, la festivitatea de deschidere, pășește echipa Greciei. Participă 46 de țări (inclusiv sportivii germani) cu două mai multe decît numără Societatea Națiunilor! Mare afluență de femei în întreceri. În pofida opoziției lui Coubertin (!) femeile sînt admise, pentru prima oară, în concursurile de atletism și de gimnastică.

La probele atletice și la scrimă iau parte și cîțiva sportivi români. Dar, ca și cum nimic nu s-ar fi învățat din «experiența Parisului», condițiile lor de pregătire, de deplasare și de concurs, sînt la fel de proaste. Din cauza echipamentului necorespunzător, scrimerii români nici măcar n-au putut lua parte la festivitatea de deschidere a J.O.!

Cu toate strădaniile lor, atleții nu izbutesc să facă față cerințelor serioase ale unei asemenea competiții, iar scrimerii obțin, prin Mihail Savu, cîteva succese izolate, fără efect asupra clasamentelor finale.

De Amsterdam se leagă însă nașterea unei competiții care avea să însemne ceva pentru deceniile următoare. Este vorba de Jocurile Balcanice de atletism (după modelul cărora au luat ființă încă multe altele) inițiată de delegatul grec Mihailos Rinopoulos, pe atunci președinte al forului elen de atletism.

31 iulie–7 august 1932

LOS ANGELES

- 37 țări participante
- 1408 competitori (127 femei)
- 17 sporturi; 124 probe

Avînd aprobarea C.I.O. de organizare a J.O. încă din anul 1923, oficialitățile din Los Angeles au avut timp suficient pentru a se putea pregăti în liniște. Americanii au construit un complex de baze sportive moderne (stadionul principal avea 105 000 de locuri) și primul sat olimpic, adecvat scopului. Au fost cele mai frumoase și mai bine utilate dintre bazele olimpiadelor de pînă atunci. În sfîrșit, mai trebuie menționat amănuntul că, potrivit noilor reguli ale C.I.O. Jocurile trebuiau să se desfășoare în maximum 16 zile, inclusiv cele două festivități, de deschidere și de închidere.

La competiții au fost însă mai puțini sportivi prezenți ca la precedentele J.O., pe de o parte datorită cheltuielilor mari, dar și restrîngerii programului olimpic și a numărului de sportivi înscriși la fiecare probă. La box, de pildă, începînd de acum o țară nu mai are dreptul de a înscrie decît cîte un singur concurent pentru fiecare categorie etc.

Atletismul atinge cea mai ridicată cotă a sa, la toate probele (cu o singură excepție) fiind înregistrate rezultate cu mult superioare celor de acum patru ani, de la Amsterdam (au fost doborîte 32 de recorduri olimpice și 20 de recorduri mondiale). La fel și la natație unde — mare surpriză — ja-

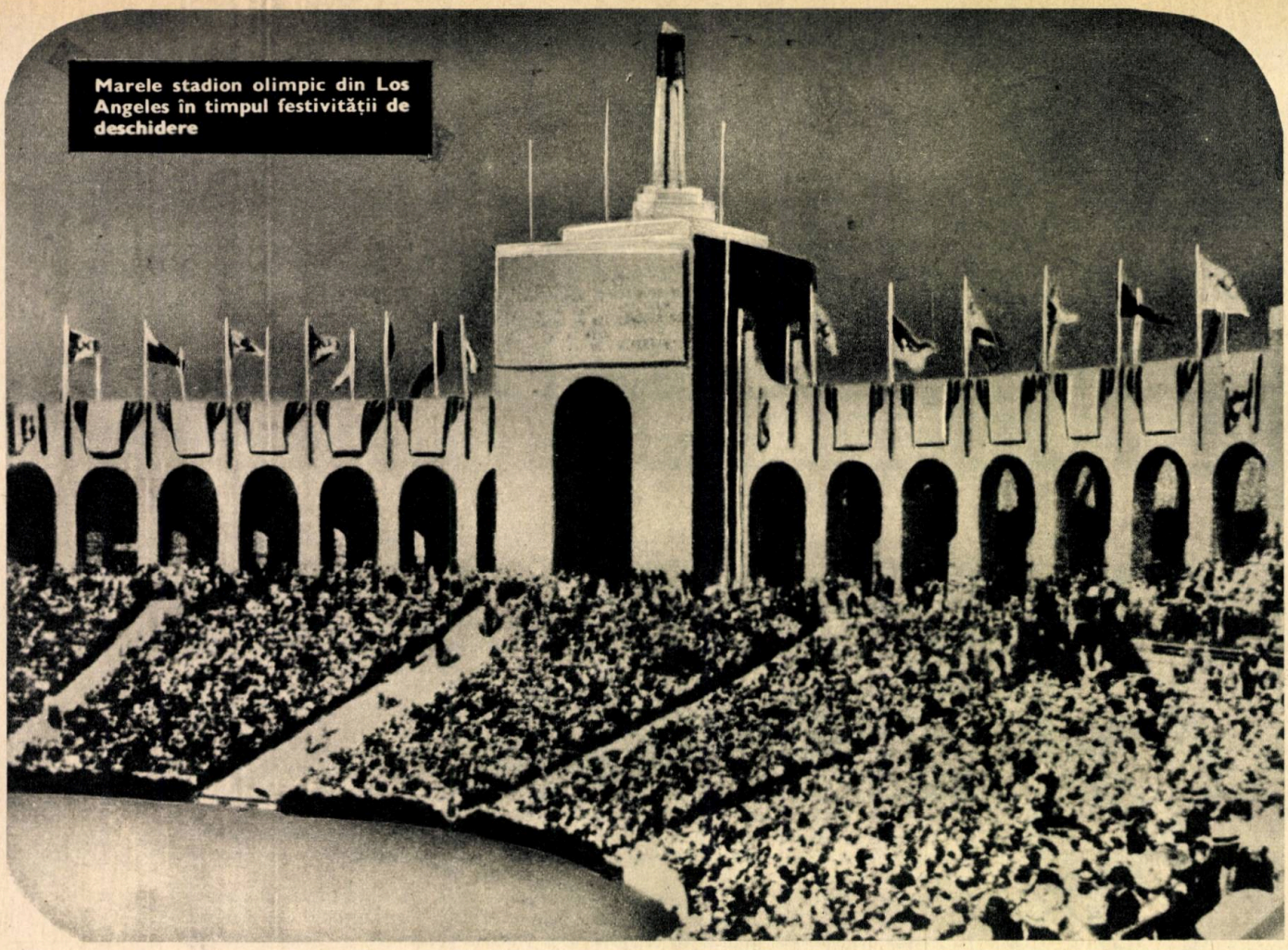

Marele stadion olimpic din Los Angeles în timpul festivității de deschidere

ponezii cîștigă majoritatea probelor, sub privirile stupefiate ale americanilor.

Acuzat de profesionism, marele Paavo Nurmi (avea atunci 35 de ani), deși aprig sprijinit de federația sa, nu găsește totuși înțelegerea necesară și îi este ridicat dreptul să mai participe vreodată la concursuri internaționale de amatori! După 20 de ani, Paavo Nurmi a revenit însă pe un stadion olimpic, la cea mai mare competiție internațională de amatori, el fiind purtătorul flăcării olimpice la Jocurile din 1952, de la Helsinki.

În condițiile cunoscute, cînd oficialitățile nu sprijineau cu nimic participarea sportivilor români la J.O., aceștia fiind obligați să-și suporte singuri toate cheltuielile, nici nu putea fi vorba ca vreunul dintre ei să poată face eforturi atît de mari ca cele pe care le pretindea o deplasare pînă pe țărmul Pacificului!

2–16 august 1936

BERLIN

- **49 țări participante**
- **4069 competitori (328 femei)**
- **22 sporturi; 142 probe**

Pentru celebrarea Jocurilor Olimpice în anul 1936 și-au depus candidatura nu mai puțin de 11 orașe din Egipt, Spania, Germania, Argentina, Irlanda, Finlanda, Italia și Ungaria. A fost greu, în atare situație, să se decidă asupra unui oraș anume. Pînă la urmă însă, cînd rămăseseră doar două candidate, Barcelona și Berlin, alegerea s-a oprit, în 1931, asupra capitalei Germaniei. Dar doi ani mai tîrziu fascismul fusese instaurat în această țară, ceea ce a determinat un val de proteste, virulente campanii de presă, toate solicitînd C.I.O. schimbarea gazdei Jocurilor. Însăși comuniștii din Germania au atras atenția lumii asupra intențiilor naziștilor de a transforma Jocurile într-o mare propagandă a lor. C.I.O. se găsește într-o mare încurcătură, mai ales că în cadrul unei conferințe pentru apărarea ideilor olimpice, organizată la Paris cu puțin timp înaintea datei stabilite pentru deschiderea J.O., se propune ca, în semn de protest față de Germania nazistă, să se organizeze la Barcelona o «Olimpiadă populară». Războiul civil a izbucnit însă imediat, în Spania, iar C.I.O. nici n-a fost de acord cu această nouă Olimpiadă! Pe de altă parte numeroase state, care simpatizau fascismul, au susținut ca Jocurile să aibă totuși loc la Berlin, așa cum fusese stabilit. Între aceste țări și România, ai cărei guvernanți de atunci găsesc, dintr-o dată, fondurile necesare pentru a putea trimite

la Berlin o delegaţie numeroasă.

Berlinul primeşte tineretul sportiv al lumii în sunetele imnurilor naziste, la umbra zecilor de mii de steaguri cu zvastică, care filfîie pretutindeni cu ostentaţie.

Parcă anume pentru a răsturna teoriile rasiste, aflate la mare preţ în Reichul nazist, atletismul este dominat de reprezentanţi ai... raselor inferioare, Jesse Owens fiind chiar declarat ca omul numărul 1 al acestor întreceri, în care a dobîndit nu mai puţin de 4 medalii de campion olimpic. Dar negrii au fost victorioşi şi la alte probe, dovedind — dacă mai era cazul — falsitatea unor teorii, de pe urma cărora aveau să piară, mai tîrziu, milioane de oameni.

Întrecerile sportive, în ansamblul lor, le-au întrecut, ca valoare, pe cele precedente. Într-o asemenea concurenţă le-a fost foarte greu sportivilor români să se poată face remarcaţi, să se fi impus. Atleţi, boxeri, trăgători, gimnaşti etc. nu izbutesc să figureze în clasamentele diferitelor probe. Singurii care s-au mai văzut au fost handbaliştii (evident, cei care practicau vechiul handbal, în 11) clasaţi pe locul cinci şi luptătorul Iosif Tozser, din Oradea, pe care doar neşansa l-a împiedicat să cucerească o medalie, fiind astfel nevoit să se mulţumească cu un loc cinci.

Dintre sportivii români participanţi la Jocuri doar călăreţii au reuşit mai mult, în special locotenentul Henri Rang. În proba «Marele Premiu al Naţiunilor» formaţia română încheiase întrecerea cu cele mai puţine puncte de penalizare (37) dar a fost descalificată pentru o inexactitate pe parcurs (fusese doborîtă, la o derobare, o bară din «zid», şi mai înainte ca obstacolul să fi fost reaşezat şi juriul să fi dat semnalul pentru continuarea cursei, călăreţul nostru, înfierbîntat, sărise acest obstacol).

În concursul individual al acestui mare premiu s-au aflat, la încheierea întrecerii, la egalitate de puncte, doi călăreţi: Henri Rang şi germanul Kurt Hasse. Pentru stabilirea învingătorului s-a decis executarea unui parcurs de baraj, pe care călăreţul român nu l-a cunoscut înaintea cursei. Ambii concurenţi greşesc cîte o dată, dar cronometrul lui Hasse este superior cu 6 secunde celui al lui Rang! Evident a fost vorba de o «manevră», ca încă multe altele la această ediţie a J.O., pentru a permite sportivilor germani să obţină succesele dorite de noul regim politic din ţara lor!...

Jesse Owens, atunci şi acum

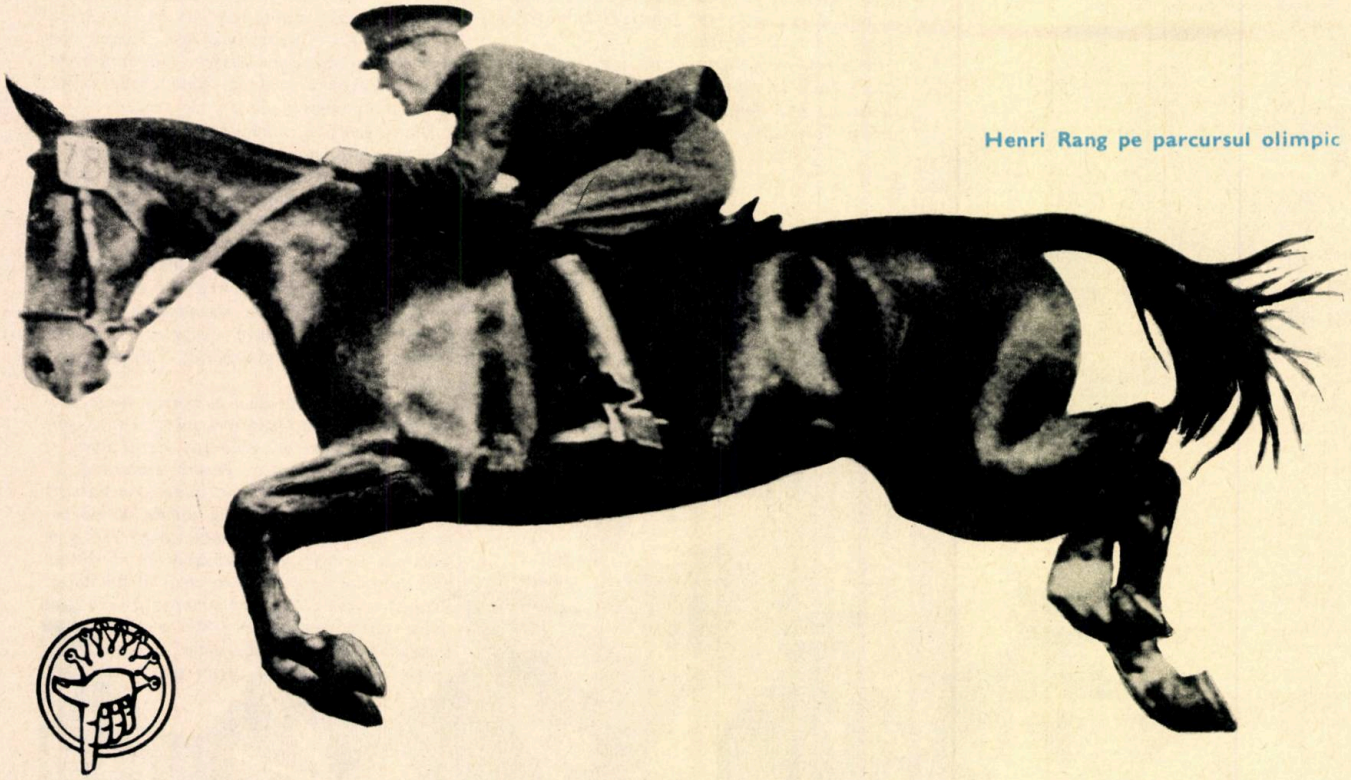

Henri Rang pe parcursul olimpic

În iulie 1936, la Berlin, s-a stabilit ca următoarea ediție a Jocurilor să se desfășoare la Tokio, candidatura capitalei nipone fiind reținută dintr-un buchet de multe alte asemenea candidaturi, în ciuda protestelor unora dintre delegați, apropo de distanța ce trebuia parcursă pînă la «Țara soarelui răsare».

Japonezii au fost extrem de mîndri de cinstea ce li s-a făcut dar nu s-au putut bucura prea multă vreme de ea, deoarece, chiar după cîteva luni a început războiul chino-japonez. La 15 iulie 1938 comitetul de organizare a J.O. a anunțat C.I.O. că-și depune mandatul primit cu doi ani mai înainte.

În aceste condiții, Helsinki (clasată a II-a la scrutinul din 1936) preia obligațiile organizării Jocurilor; este construit în mare grabă un stadion uriaș, dar începe războiul mondial și totul a fost acoperit de beznă!

1940

TOKIO

HELSINKI

nedisputată

1944

LONDRA

nedisputată

EDITIA XIII

Nici această ediție a Jocurilor n-a putut fi celebrată din cauza războiului, astfel că întrecerile au fost amînate iarăși pentru un întreg ciclu olimpic.

Trăgătorul maghiar Takacs Karoly a izbutit o performanță extraordinară. În 1936, la Berlin, el a cîștigat titlul olimpic la pistol viteză (580 p) trăgînd cu mîna dreaptă. Ulterior, un accident, în timpul războiului, a dus la amputarea brațului său drept. În 1948, la Londra, Takacs a ieșit din nou campion olimpic (570 p) trăgînd cu mîna... stîngă! Concluzia se desprinde singură.

Într-o lume secătuită de război, organizarea Jocurilor Olimpice a fost considerată de mulți ca o exagerare, mai ales la Londra, atît de greu încercată. Organizarea însă a demonstrat tuturor fraternitatea umană, fără de care Jocurile n-ar fi putut avea loc. Suedia a oferit lemnul necesar construcțiilor de tot felul, Argentina a trimis cai, Islanda — ambarcațiile pentru yachting, iar Canada și Australia au asigurat hrana! În plus, și poate amănuntul cel mai important, fiecare delegație, fiecare sportiv au înțeles că iau parte la ceea ce s-au numit «jocurile austerității».

Vedeta întrecerilor a fost atleta olandeză Francina Elsje Blankers-Koen, cîștigătoare a celor patru probe de alergare. Și să notăm că la acea dată Blankers-Koen avea 32 de ani și era mamă a doi copii.

Din păcate sportivii români nu s-au numărat printre participanții la Jocuri pentru că la acea oră, unul anume — ne gîndim la Ion Moina — ar fi putut poate face față cu succes rigorilor selecției de valori la Olimpiadă.

29 iulie–14 august 1948

LONDRA

- **59 țări participante**
- **4468 competitori (438 femei)**
- **19 sporturi; 138 probe**

9 iulie–3 august 1952

HELSINKI

- **69 țări participante**
- **5867 competitori (573 femei)**
- **17 sporturi; 145 probe**

După 12 ani proiectul unei Olimpiade în Finlanda a fost tradus în fapt! De fapt, a fost Olimpiada care a răspuns poate cel mai bine, pînă atunci, ideii generoase a înaintașilor. Este Olimpiada care s-a bucurat de cea mai largă participare și care marchează debutul sportivilor sovietici, un debut strălucit. Într-o epocă dominată politic de «războiul rece», tineretul lumii a știut să profite de acest eveniment sportiv pentru a demonstra în întreceri pașnice, că prietenia făurită în focul luptei sportive are trăinicie, contribuind astfel la doborîrea multor bariere artificiale. De altfel, cunoscutul ziar francez «Ce Soir» scria: «Pacea este aceea care a primit la Helsinki cea mai minunată medalie!».

Valoarea întrecerilor a fost extrem de ridicată, fiind doborîte 114 recorduri olimpice la atletism, natație, haltere și tir. Între aceste noi recorduri se numără și cel realizat de compatriotul nostru Iosif Sîrbu (400 p din 400) în proba de tir armă liberă, calibru redus, poziția culcat. Sîrbu a fost primul dintre sportivii români care au fost laureați cu medalia de aur a campionilor olimpici.

Țara noastră a fost reprezentată, pentru prima oară, de o delegație numeroasă, bine pregătită, mulți dintre sportivi prezentîndu-se la un nivel satisfăcător. Se cuvine să amintim, cu acest prilej, că Vasile Tiță a cucerit medalia de argint la box, Gheorghe Lichiardopol (tir) și Gheorghe Fiat (box) au primit medalii de bronz, iar alții, între care Lia Manoliu și Ion Sőter (atletism), Ion Ioniță (ciclism), Dumitru Cuc, Marin Beluşica și Alexandru Suli (lupte greco-romane) au ocupat locuri între primele șase. În clasamentul general — neoficial — România se clasează pe locul 23 din 43 de țări medaliate (69 participante) ceea ce, în comparație cu trecutele Jocuri, reprezintă un frumos succes!

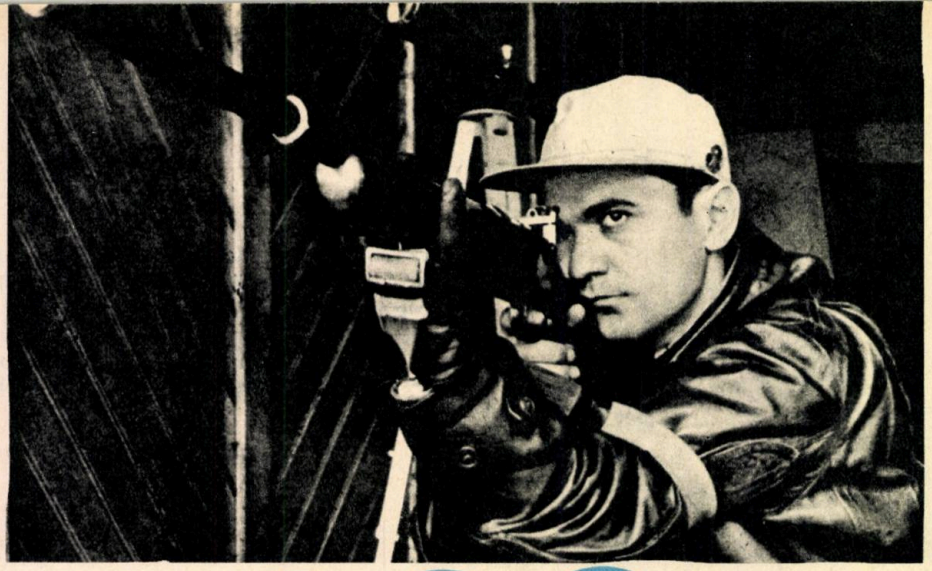

Iosif Sîrbu, primul campion olimpic al României

10–17 iunie	22 noiembrie–8 decembrie 1956
STOCKHOLM	**MELBOURNE**
• 29 țări participante	• 67 țări participante
• 145 competitori (13 femei)	• 3184 competitori (371 femei)
• 1 sport; 3 probe	• 17 sporturi; 145 probe

În 1949 la Roma, C.I.O. se decide opinînd pentru Melbourne, deși s-au auzit destule voci «contra», care argumentau cu distanța enormă, cu marile cheltuieli, cu o seamă de chestiuni de ordin metodic (date de desfășurare neobișnuite, fus orar, climă etc.). În ciuda «vocilor», Melbourne i-a primit totuși pe sportivii lumii, celebrîndu-se acolo departe, la Antipozi, Olimpiada a XVI-a, în plin sezon al florilor.

Ceea ce fusese surpriză la Helsinki, de data aceasta a fost fapt confirmat. Sportivii sovietici au dominat competițiile, cucerind 37 medalii de aur, 29 de argint și 34 de bronz! Între campionii sovietici o extraordinară impresie a lăsat atletul Vladimir Kuț învingător detașat în cursele de fond. Foarte bine s-a comportat și sprinterul american Boby Morrow, cîștigător a trei medalii de aur.

Sportivii români se impun la mai multe discipline, vedeta fiind Leon Rotman cu cele două medalii de campion în probele de canoe. Alți campioni: canoiștii Simion Ismailciuc—Alexe Dumitru, boxerul Nicolae Linca și trăgătorul Ștefan Petrescu. În general participarea sportivilor noștri a fost la înălțime, alte 3 medalii de argint (Olga Orban—scrimă, Mircea Dobrescu și Gheorghe Negrea—box) și 5 medalii de bronz (C-tin Dumitrescu—box, Elena Leușteanu—exerciții la sol și echipa feminină de gimnastică, Fr. Horvath—lupte greco-romane și din nou Gh. Lichiardopol—tir) completînd bilanțul de medalii. În afara acestora mai mulți sportivi au obținut clasări pe locuri fruntașe, ceea ce a adus României locul 9 în clasamentul — neoficial — pe medalii și locul 11 în cel întocmit pe baza punctelor acumulate.

Un singur sport a lipsit de la Melbourne: călăria! Această absență se datorește faptului că în Australia, potrivit legilor țării, este interzis importul de animale vii. Ca atare C.I.O. a încredințat organizarea unei Olimpiade, specială a echitației, capitalei Suediei. Faptul a prilejuit întrecerilor un foarte frumos succes și călăriei, ca sport, galoane în plus!

Nicolae Linca

Leon Rotman

Ștefan Petrescu

După ce candidase cu 52 de ani în urmă, Roma — «Cetatea eternă» — primește, în sfîrșit, dreptul de a organiza Jocurile și o face de o manieră care i-a adus unanime elogii. Între vestigiile antichității, edilii romani au înălțat baze sportive noi, unele special construite pentru Jocuri, ceea ce a creat un cadru inedit pentru multele întreceri programate. De altfel, gimnastica și luptele s-au desfășurat la Termele lui Caracalla și, respectiv, la Basilica lui Maxențiu, la umbra... secolelor, maratonul parcurge o porțiune din antica via Appia și se încheie, nu ca în mod obișnuit, pe un stadion, ci sub vechiul arc de triumf al lui Constantin. Jocurile născute din istorie, trăiesc în istorie.

Într-o atmosferă vibrantă, căreia temperamentul italienilor îi dă și mai mult farmec, mai multă amploare, recordurile olimpice și mondiale cad unul după altul, la atletism și la înot, la tir și la haltere, iar nivelul calitativ al celorlalte întreceri unde suverane nu sînt cronometrele, ruleta și punctele, este cel mai ridicat de pînă acum. Cad recordurile ca frunzele, toamna. Și ele nu apar ca rezultat singular al vreunui atlet sau înotător, ci sînt doborîte de doi, de trei sau chiar de mai mulți sportivi.

De pildă, Iolanda Balaș, marea noastră atletă, după insuccesul de acum patru ani, triumfă la înălțime, după ce a corectat de trei ori recordul olimpic, ridicîndu-l cu 9 cm peste cifra de 1,76 m cu care americanca Mildred McDaniels cîștigase la Melbourne. Și asemenea exemple sînt multe, foarte multe.

Spre bucuria noastră, numeroși sportivi români evoluează cu succes în această companie a așilor. Ioli nu este singura noastră campioană; luptătorul Dumitru Pîrvulescu și trăgătorul Ion Dumitrescu aveau s-o încadreze în fotografia omagială făcută la înapoierea la București. În afara lor, cuceresc medalii: argint — Ion Cernea (lupte greco-romane) și bronz — Lia Manoliu (atletism), Ion Monea (box), Leon Rotman (canoe), Ion Tăranu (lupte greco-romane), Maria Vicol (scrimă) și echipa feminină de gimnastică. În clasamentul pe medalii România este a 11-a iar la cel pe puncte, a 10-a.

Este încă o dovadă că sportivii României noi au, de acum, un cuvînt de spus în competiția olimpică!

25 august–11 septembrie 1960
ROMA
- **84 țări participante**
- **5396 competitori (537 femei)**
- **18 sporturi; 150 probe**

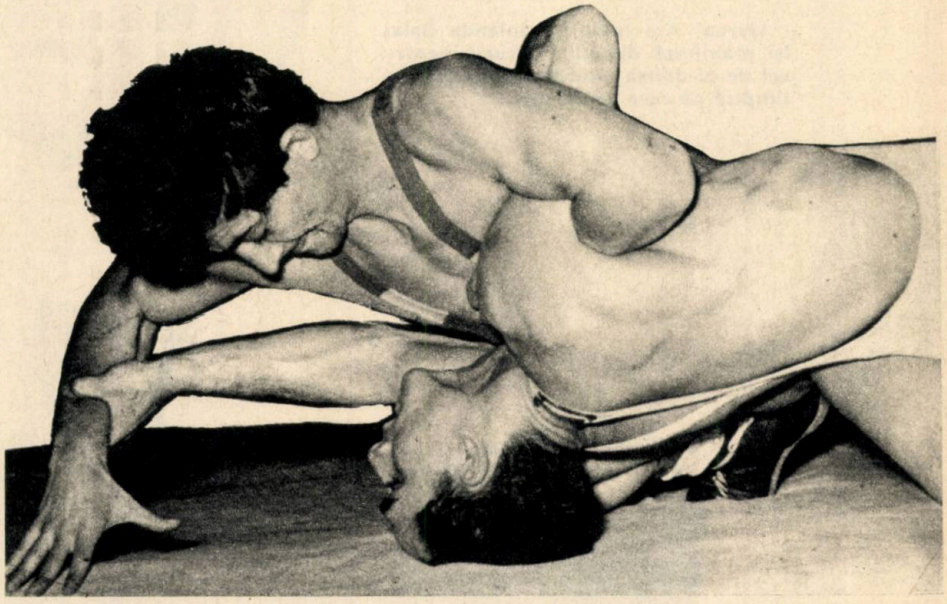

Dumitru Pîrvulescu într-o spectaculoasă acțiune care se va încheia printr-o victorie la tuș

10–24 octombrie 1964
TOKIO
- **94 țări participante**
- **5558 competitori (732 femei)**
- **20 sporturi; 162 probe**

Dacă Roma așteptase 52 de ani ca să organizeze Jocurile, Tokio a așteptat numai 24 pînă ce flacăra, adusă de la Olimpia, a prins să lumineze un colț din cerul Asiei. Japonezii au făcut cheltuieli imense pentru a moderniza vechea lor capitală, pentru a construi o seamă de baze sportive, una mai frumoasă și mai bine utilată decît alta, pentru ca Jocurile să poată fi celebrate cu tot fastul corespunzător. Lozinca sub care s-au desfășurat competițiile «Lumea e una!» a căpătat

Urraa! Am învins!... Iolanda Balaș își manifestă din plin bucuria pentru cel de al doilea titlu de campioană olimpică pe care l-a cucerit.

în acele zile de octombrie, acolo pe malul Pacificului, în extremul orient, o traducere în viață, cît se poate de exactă.

Tokio a depășit Roma sub toate aspectele. Constatarea nici nu mai trebuie să mire, ea fiind, în fond, exprimarea unei realități a zilelor noastre, cînd azi este mai bun decît ieri, iar mîine va fi superior lui astăzi!

Recordurile au fost pur și simplu pulverizate la toate probele, la toate sporturile la care li se ține evidența. De aceea i s-a și zis «Tokio, Olimpiada recordurilor!».

Fiecare dintre cele 20 de sporturi (au fost incluse pentru prima oară în program voleiul și judo-ul), fiecare probă a fost urmărită cu interes de un mare număr de spectatori și telespectatori, pentru că fiecare dintre ele reunea la start tot ce avea mai bun sportul mondial în toamna anului 1964. Și nu de puține ori numele sportivilor români s-au aflat pe buzele spectatorilor, au fost înscrise în ziare și pe tabelele electronice de rezultate ale diferitelor stadioane și săli. Iolanda Balaș a fost marea vedetă a întrecerilor, cucerind pentru a doua oară titlul olimpic, de data aceasta cu o săritură de 1,90 m, dar cea care a provocat marea senzație a concursurilor atletice a fost tînăra, de 17 ani, Mihaela Peneș, complet necunoscută pînă atunci.

Stadionul Național din capitala Japoniei

Cu medalii de argint (4) și bronz (6) au fost recompensate strădaniile unora dintre sportivii noștri care au situat România a 14-a în ierarhia olimpică — neoficială — pe medalii și pe locul 12 în cea pe puncte.

N-a fost Olimpiadă care să nu fi provocat discuții de tot felul, de la reluarea șirului lor, în 1896, și pînă astăzi. Dar parcă niciodată n-a curs atîta cerneală cîtă a curs în anii premergători Jocurilor din Mexic. De fapt, n-a fost vorba atît de climă, de diferența de fus orar, de marea distanță ce trebuia parcursă, etc etc ca în cazul J.O. din 1956, cît a fost teama de marile dificultăți pe care le ridicau concursurile sportive la o altitudine de peste 2000 metri. Au fost făcute studii intense (specialiștii problemelor de aeronautică au fost extrem de solicitați, ca și renumiți fiziologi, biologi, cardiologi etc); au fost amenajate stadioane și centre de pregătire la altitudine; a fost reactualizată experiența diferiților medici care însoțiseră loturi sportive la alte competiții organizate în Mexic etc. Niciodată lumea sportivă nu s-a pregătit cu atîta minuțiozitate, pe un solid suport științific, ca pentru această a XIX-a Olimpiadă. Toată lumea s-a temut de altitudinea mexicană și s-a pregătit în consecință.

Desfășurarea Jocurilor a dovedit însă că se cam exagerase, relativ la efectele dezastruoase ale altitudinii. Nu numai că n-a murit nimeni, ca în alte asemenea ocazii, dar — cu excepțiile de rigoare — toți sportivii s-au aclimatizat foarte bine și au furnizat întreceri de o valoare inestimabilă. Recorduri mondiale, care păreau durate în granit, mai cu seamă la atletism, au fost spulberate ca ceva aproape de nimic. Tabelele recordurilor olimpice, cele mai multe și recorduri ale lumii, pe care le prezentăm în paginile următoare sînt o dovadă, poate chiar cea mai bună, în acest sens.

Cei mai mulți dintre dv., stimați cititori, ați văzut, desigur, grație televiziunii, multe dintre aceste superperformanțe înregistrate în Mexic, unele dintre ele, ca de pildă cea de 8,90 m la lungime, fiind considerate ca aparținînd anului 2000! Le-ați văzut și le-ați trăit, cu emoția pe care oricare iubitor al sportului o simte în fața și față de anumite momente de vîrf ale acestei activități.

12–27 octombrie 1968

CIUDAD DE MEXICO

- **113 țări participante**
- **6059 competitori (844 femei)**
- **20 sporturi; 172 probe**

Reprezentanții României Socialiste au fost și de data aceasta la înălțime: 4 medalii de aur, 6 medalii de argint și 5 medalii de bronz au venit să completeze panoplia de succese a sportului românesc. În condițiile amintite a fost, indiscutabil, cea mai frumoasă pagină a sportului din țara noastră.

Nu putem încheia aceste scurte considerații asupra Jocurilor Olimpice din 1968 fără a aminti de succesul Liei Manoliu, o recordmană mondială în felul ei. La al cincilea său start olimpic, Lia și-a văzut visul cu ochii, cucerind medalia de aur la aruncarea discului, o medalie care vine să încununeze în chip fericit o carieră sportivă admirabilă!

Și acum, iată-ne în prajma unui jubileu:

Ediția a XX-a

26 august–10 septembrie 1972

MÜNCHEN

- **? țări participante**
- **? competitori (? femei)**
- **21 sporturi; 199 probe**

SUCCESE ALE SPORTIVILOR ROMÂNI LA J.O. DE VARĂ

	Medalii			Locuri	Total
	Aur	Argint	Bronz	IV–VI	
1924	—	—	1	—	1
1928	—	—	—	—	—
1936	—	1	—	2	3
1952	1	1	2	7	11
1956	5	3	5	12	25
1960	3	1	6	18	28
1964	2	4	6	19	31
1968	4	6	5	10	25
	15	**16**	**25**	**68**	**124**

«Cea de a XX-a ediție-jubiliară a Jocurilor Olimpice din 1972 va avea loc la München!» **Acesta a fost anunțul lapidar, pronunțat de președintele Brundage în ziua de 26 aprilie 1966, cu ocazia celei de a 64-a sesiuni a Comitetului Internațional Olimpic. La concurență cu orașele Detroit, Montreal și Madrid, Münchenul a fost preferat de către membrii Comitetului Internațional Olimpic, convinși fiind de marile posibilități ale acestui oraș, pentru a asigura o bună organizare viitoarei Olimpiade. De atunci, au trecut aproape șase ani și cel puțin pînă acum, din pregătirile care au avut loc, se pare că Münchenul nu-și dezminte promisiunile. Într-adevăr organizatorii vor, ca de această dată, Olimpiada să se bucure de condiții cu totul deosebite, folosind atît în construcții, cît și în desfășurarea întrecerilor olimpice, tot ceea ce tehnica modernă a pus la dispoziție omenirii. La ora aceasta toate proiectele inițiale au prins contur, unele obiective fiind gata, altele aflîndu-se în stadiul de finisare. Cînd, la 13 octombrie 1967, juriului format din 19 persoane, i s-au prezentat, de către 104 echipe de arhitecți (o cifră impresionantă) proiectele construcțiilor olimpice, toate păreau un vis. Proiecte, care mai de care mai îndrăznețe, căutau să îmbine în mod armonios specificul acestui gen de construcții, cu arhitectura renumitei capitale a Bavariei. Concursul, a dat cîștig de cauză echipei de arhitecți condusă de reputatul profesor Günther Behnisch. Și astfel, cartierul Oberwiesenfeld, începînd încă din iarna 1967/1968 a devenit un mare șantier, denumit olimpic, iar turnul de televiziune situat în centrul construcțiilor olimpice (înalt de 200 m) a devenit simbol al acestor monumentale edificii.**

München 1972

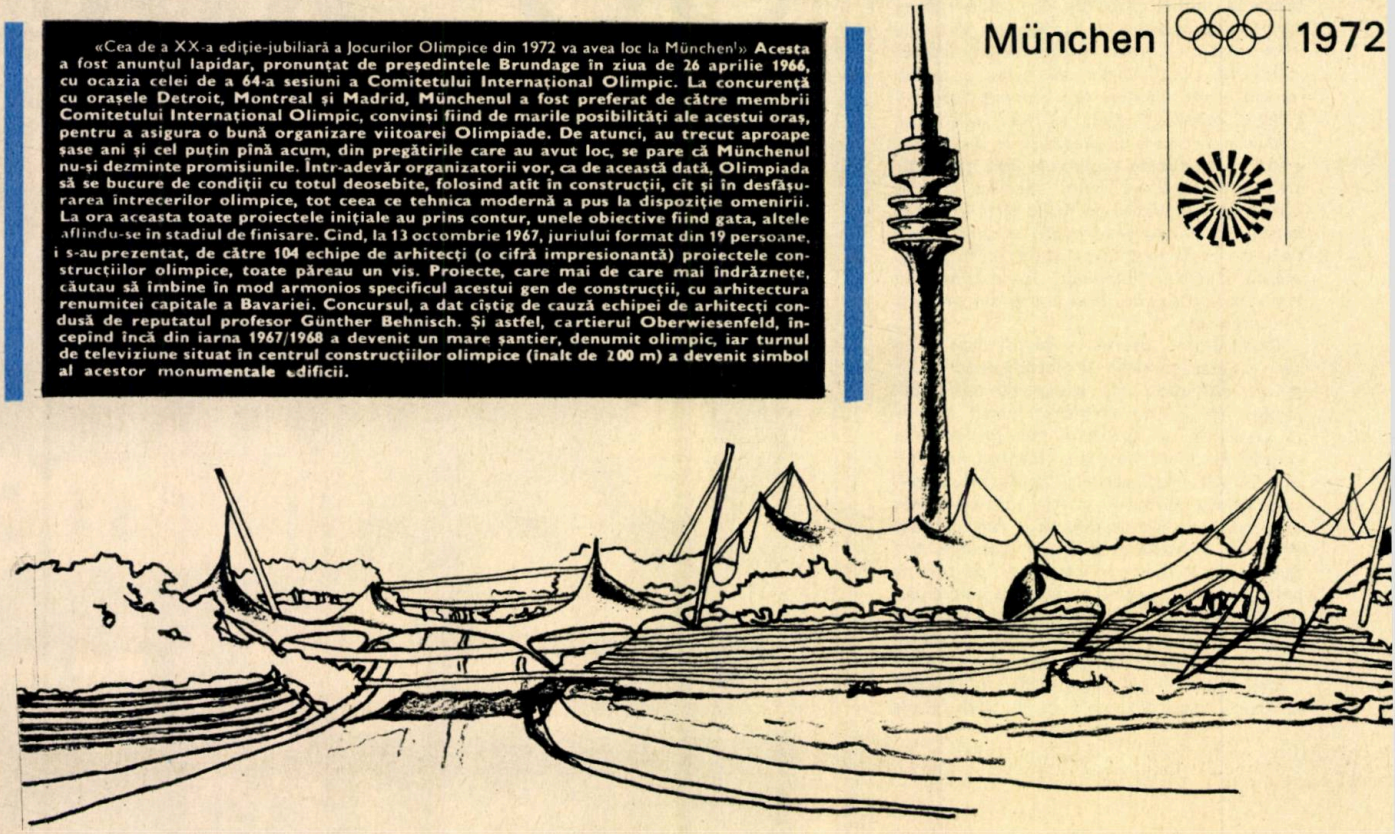

OLIMPIADA DISTANȚELOR SCURTE

prof. **Anghel VRABIE**
secretar general
al Comitetului Olimpic Român

MÜNCHENUL — ORAȘ AL TRADIȚIILOR

Situat în partea de sud-est a Republicii Federale a Germaniei, Münchenul se bucură, în întreaga lume, de un prestigiu binemeritat. Capitala Landului Bavariei, cu o vechime de peste 800 de ani, numără astăzi peste 1,3 milioane de locuitori, anual fiind vizitat de peste un milion de turiști. Arhitectura orașului îmbină în mod armonios clasicul german cu noile edificii construite în stil modern, ceea ce îi dă o notă aparte. Situat la o altitudine de peste 600 m, privit din avion, el se proiectează pe fundalul Alpilor bavarezi, avînd astfel și farmecul unui oraș de deal. Tradițiile istorice și culturale ale Münchenului sînt înscrise cu litere de aur în trecutul și prezentul pe care le întîlnești la tot pasul. Cele 23 de muzee existente în oraș, precum și nenumărate săli de teatru, de concerte și de expoziții fac să pulseze o viață cultural-artistică demnă de invidiat. Centru comercial și industrial renumit, Münchenul se situează printre primele orașe ale Republicii Federale a Germaniei.

Edilii orașului, cunoscînd afluența turiștilor pentru Jocurile Olimpice transformă fața orașului lărgindu-i străzile, construind noi hoteluri, noi artere de circulație, dîndu-i un caracter cu totul modern.

Încă din faza de inițiativă, de propunere preliminară în fața Comitetului Internațional Olimpic, organizatorii münchenezi au dat asigurări ferme că distanțele între locul de cazare a sportivilor (satul olimpic) și bazele sportive vor fi extrem de scurte. Desigur, s-a avut în vedere faptul că la ultimele ediții ale Jocurilor Olimpice participanții la unele sporturi și probe pierdeau foarte mult timp prin diferite mijloace de transport pentru a ajunge la locul de concurs. Astăzi, cînd proiectele construcțiilor olimpice din München au căpătat viață se poate afirma că organizatorii s-au ținut de cuvînt. Într-adevăr, centrul olimpic de la Oberwiesenfeld cuprinde majoritatea bazelor sportive pe care se vor desfășura întrecerile, iar satul olimpic este situat în imediata vecinătate a acestora. Astfel, sportivilor care doresc să parcurgă pe jos distanța pînă la cea mai îndepărtată bază sportivă din incinta Centrului olimpic nu le vor trebui decît 15—20 minute. Cei care, însă, nu vor să-și consume forțele, cu mijloacele de transport puse special la dispoziție în cîteva minute vor fi la locul lor de concurs.

Cîteva cifre sînt concludente: de la satul olimpic la stadionul central sînt 750 m, 1 000 m pînă la stația de metro, 570 m pînă la sala de volei și gimnastică, 1 050 m pînă la centrul de presă, 1 500 m pînă la velodrom. De asemenea, nici pînă în alte locuri de desfășurare a întrecerilor olimpice distanțele nu sînt mari: 7 km pînă la canalul pe care se vor desfășura concursurile de canotaj și caiac-canoe,

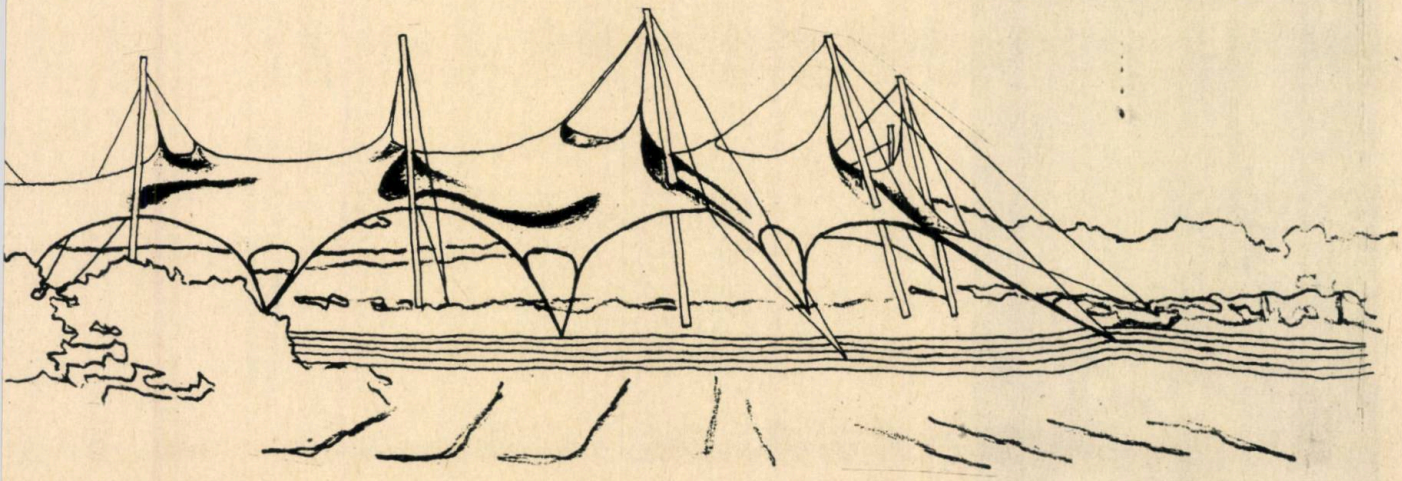

7 km pînă la poligonul de tir, 17 km pînă la locul de start al curselor de ciclism pe șosea etc.

BAZELE SPORTIVE OLIMPICE

Principalul centru olimpic — Oberwiesenfeld — situat la 3.8 km la mijlocul orașului München, în partea sa de nord,

cuprinde o suprafață de aproape 3 milioane m². În trecut, acest teren viran a cunoscut freamătul specific al instrucției la care era supusă armata bavareză. Ulterior, a fost amenajat unul din primele aeroporturi, iar după cel de al doilea război mondial, locul de depozitare a aproape 19 milioane m³ de moloz. Interesant este faptul că din acest moloz s-a

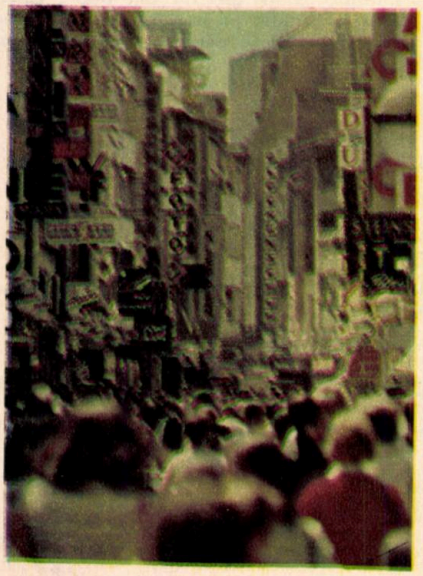

amenajat o colină înaltă de 55 m și lungă de 780 m care dă posibilitatea vizitatorilor să privească panorama orașului și a șantierului olimpic, iar iarna să se facă chiar schi.

Pe acest imens teren, municipalitatea orașului München a hotărît amenajarea centrului olimpic.

Stadionul olimpic va avea o capacitate de 80 000 locuri din care 32 000 în picioare. Terenul de fotbal, acoperit cu un gazon special, realizat din 4 sorturi de semințe, va fi întreținut printr-o rețea de tuburi subterane care-i va asigura atît umiditatea, cît și căldura necesară. Pe acest stadion vor avea loc întrecerile de atletism, finala de fotbal și Marele premiu al natiunilor la călărie.

O imensă plasă metalică în «ochiurile» căreia vor fi montate plăci din material plastic transparent, susținută de un sistem de cabluri și stîlpi, va acoperi tribuna principală a stadionului, sala de sport, bazinul de înot și unele căi de acces.

Sala de sport va găzdui întrecerile de gimnastică precum și turneul final la handbal. Suprafața interioară utilă este de 90×45 m, iar tribunele pot găzdui pînă la 11 000 spectatori. Este o sală polivalentă, putînd fi utilizată și pentru ciclism, călărie, atletism, baschet, volei etc precum și pentru concerte, spectacole, congrese și expoziții.

Complexul de natație cuprinde 5 bazine acoperite, dintre care două pentru competiții (înot și sărituri), unul pentru încălzire, al patrulea pentru antrenamente și ultimul pentru învățare. Instalații speciale pot reduce adîncimea bazinelor la 90 cm în bazinul olimpic sau chiar la 35 cm în bazinul de învățare.

Velodromul, care are o pistă de lemn de cea mai bună esență, va întrece în frumusețe și calitate renumita pistă Vigorelli din Italia.

Întrecerile de box se vor desfășura în incinta patinoarului artificial, amenajat pentru 7 000 de spectatori, iar întrecerile de volei vor avea loc într-o sală cu o capacitate de 3 700 de locuri.

În incinta Centrului olimpic de la Oberwisenfeld vor exista, de asemenea, 6 terenuri de hochei pe iarbă, multe alte terenuri de antrenament și încălzire precum și: satul olimpic, centrul de radio și televiziune, centrul de presă, pavilionul administrativ, orașul presei, stații de metro etc.

În afara Centrului de la Oberwiesenfeld întreceri olimpice vor mai avea loc: în parcul castelului Nymphenburg pentru călărie — probele de dresaj, unde spectatorii se vor bucura de tribune special amenajate pentru 8 000 de locuri; în parcul «Jardin Euglais», în fața unei tribune de 1 100 locuri, vor avea loc întrecerile de tir cu arcul; poligonul pentru probele de tir este situat în apropiere de Hochebrück și se întinde pe o suprafață de 130 000 m² si dispune de 113 standuri de tragere; în apropierea poligonului de tir la Feldmoching se găsește bazinul de

canotaj și caiac-canoe, lung de 2 230 m, lat de 140 m și adînc de 3,5 m, iar în porțiunea de sosire este amenajată o tribună pentru 25 000 de spectatori; în incinta expoziției de la Theresienwiesse pe 16 planșe, în fața a 3 000 de spectatori, se vor desfășura întrecerile de scrimă, iar într-o altă hală de expoziție se vor desfășura întrecerile de haltere în fața a 2 500 spectatori. În alte săli de cîte 5 000 de locuri și respectiv de 5 600 locuri vor avea loc competițiile olimpice de lupte, judo și baschet.

și o stradă comercială cu diferite magazine, bancă, frizerie, coafor, poștă etc. Un centru medical cu toate serviciile necesare și un staționar cu 25 de paturi vor asigura asistența medicală de urgență.

Clubul satului olimpic este prevăzut cu o sală pentru proiecții de filme și spectacole, sală de dans, sală cu 6 televizoare, încăperi pentru tenis de masă, audiții muzicale și mini golf, aparate pentru informare automată, un ecran mare pe care vor apare diferite rezultate, precum și trei benzi acoperite de dimensiuni reduse.

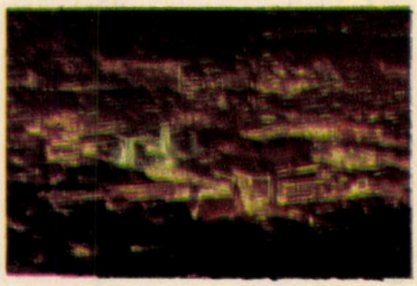

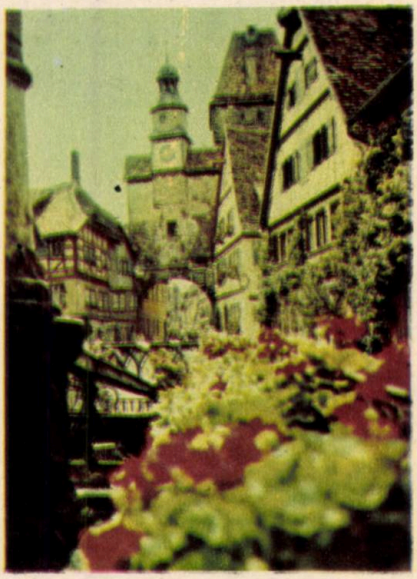

Prof. Anghel Vrabie primind invitația oficială de participare a României la Jocurile Olimpice de la München

SATUL OLIMPIC

Delegațiile sportive ale celor 126 țări invitate la Jocurile Olimpice vor locui în cele aproape 9 000 de camere existente în satul olimpic — 7 300 camere de cîte 2 locuri pentru bărbați și 1 420 pentru femei. De asemenea, vor exista cabinete medicale, camere de primire unde vor fi instalate televizoare, 90 camere pentru masaj, 748 dușuri precum și încăperi speciale pentru depozite și magazii. Se vor pune la dispoziție paturi speciale pentru sportivii înalți.

Alimentația va fi asigurată în 3 săli mari de restaurant, fiecare cu o capacitate de 2 700 locuri. Se preconizează ca meniul zilnic să cuprindă 3 feluri de mîncare cu carne de vită, 3 feluri cu carne de păsări, precum și preparate speciale din carne de porc. Toate aceste feluri de preparate de carne vor avea diverse garnituri. Toate felurile de mîncare, deserturile, precum și băuturile răcoritoare vor fi la discreție, masa fiind asigurată prin autoservire.

În satul olimpic vor mai exista diverse servicii la dispoziția delegațiilor precum

Vehiculele nu vor avea acces în satul olimpic, toată circulația acestora fiind în subteran. Parcarea subterană este prevăzută pentru cele 2 700 de vehicule oficiale care vor fi puse la dispoziția delegaților străini și a organizatorilor. De la satul olimpic spre bazele sportive din incinta Centrului olimpic și din afara acestuia vor circula troleibuze și autobuze puse la dispoziție numai pentru participanții la Olimpiadă. Fiecare delegație, în funcție de mărimea ei, va avea la dispoziție un număr de microbuze și turisme care

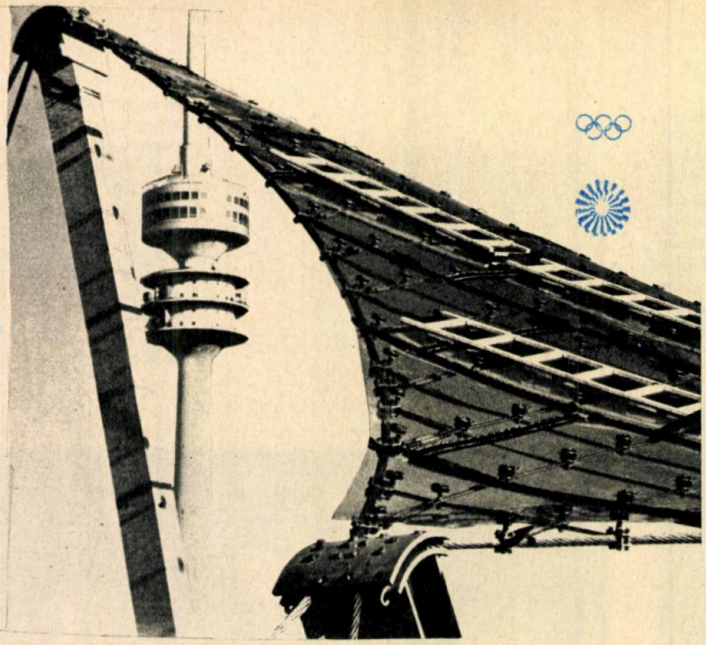

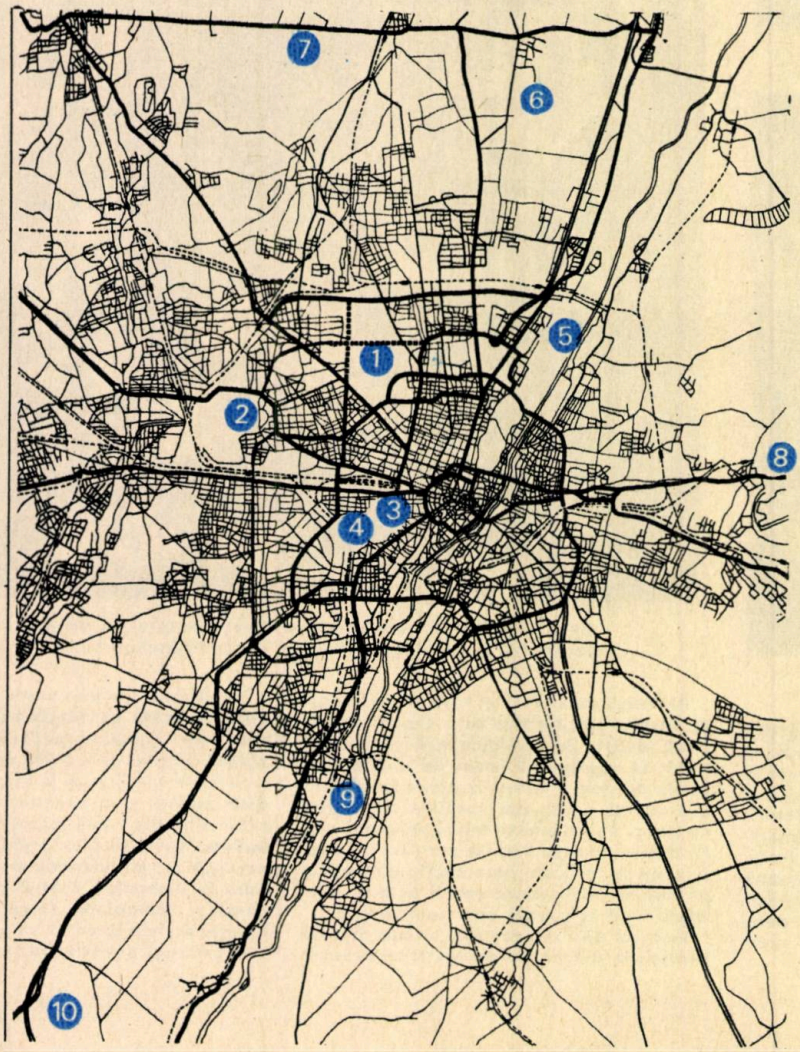

1 Athlétisme
Track and Field *
Leichtathletik

Football
Football
Fußball

Hockey
Hockey
Hockey

Sport equestre
Prix des nations
Saut d'obstacle individuel
Concours complet

Equestrian Sports
Prix des nations
Individual Steeple chase
Jumping (3 days event)

Reiten
Preis der Nationen
Einzeljagdspringen
Springen – Military

Cyclisme (piste)
Cycling (track)
Radfahren (Bahn)

Natation
Swimming
Schwimmen

Gymnastique
Gymnastics
Turnen

Boxe
Boxing
Boxen

Volleyball
Volleyball
Volleyball

Handball
Handball
Handball

Pentathlon mod.
Équitation
Natation
Cross country

Mod. Pentathlon
Riding
Swimming
Cross-country

Moderner Fünfkampf
Reiten
Schwimmen
Geländelauf

2 Sport equestre
Dressage (concours complet)

Equestrian Sports
dressage (3 days event)

Reiten
Dressur

3 Haltérophilie
Weightlifting
Gewichtheben

Lutte
Wrestling
Ringen

Judo
Judo
Judo

Escrime
Fencing
Fechten

Pentathlon mod.
Escrime

Mod. Pentathlon
Fencing

Mod. Fünfkampf
Fechten

4 Basketball
Basketball
Basketball

5 Tir à l'arc
Archery
Bogenschießen

6 Tir
Shooting
Schießen

Pentathlon mod.
Tir sur silouhette

Mod. Pentathlon
Shooting

Mod. Fünfkampf
Schießen

7 Avirons
Rowing
Rudern

Canotage
Canoeing
Kanu

8 Sport equestre
Cross (Concours complet)

Equestrian Sports
Cross country (3 days event)

Reiten
Geländeritt — Military

9 Cyclisme
Course individuelle sur route

Cycling
Individual road race

Radfahren
Straße (Einzel)

10 Cyclisme
Course sur route par équipe

Cycling
Road race (team)

Radfahren
Straße (Mannschaft)

Sîmbătă

MŰNCHEN **26**
1972

Festivitatea de deschidere ×
Atletism
Baschet
Box
Caiac-canoe
Călărie
Canotaj
Ciclism
Fotbal
Gimnastică
Haltere
Handbal
Hochei pe iarbă
Judo
Lupte
Natație
Pentatlon modern
Scrimă
Tir
Tir cu arcul
Volei
Yahting
Festivitatea de închidere

	Marți	Miercuri	Joi	Vineri	Sîmbătă	Duminică	Luni	Marți	Miercuri	Joi	Vineri	Sîmbătă	Duminică
	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	gust							s e p t e m b r i e					
			×	×	×	×	×		×	×	×	×	
	×	×		×	×	×		×	×	×	×		
	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×		×	
	×							×	×	×	×		
	×	×	×	×		×		×	×		×		×
	×		×	×	×								
	×		×	×	×	×	×		×				
	×	×	×	×		×		×		×		×	
	×	×	×	×									
	×	×	×		×	×	×	×					
		×		×		×		×	×	×	×	×	
	×	×	×	×	×	×	×		×	×	×	×	
			×	×	×	×	×				×		
	×	×	×					×	×	×	×	×	
	×	×	×	×	×	×	×						
	×	×	×										
	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×		
	×	×	×	×	×								
									×	×	×	×	
	×	×	×	×	×	×		×	×	×	×		
	×	×	×	×			×	×	×				
													×

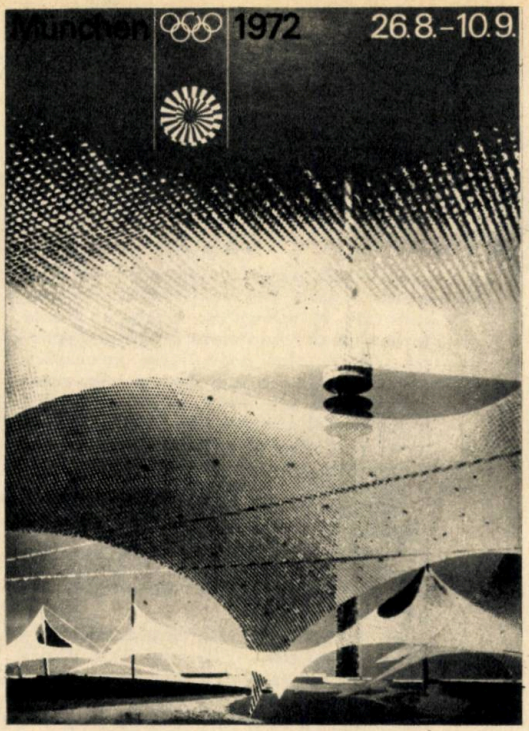

vor fi parcate în subteran în apropierea locurilor lor de cazare.

FLACĂRA OLIMPICĂ

Pentru prima dată în istoria celor 19 ediții ale Olimpiadelor moderne, flacăra olimpică va străbate un traseu de circa 700 km și pe teritoriul țării noastre. De la Olimpia, leagănul olimpiadelor antice, flacăra va străbate teritoriul Greciei, Turciei, Bulgariei, României, Iugoslaviei, Ungariei, Austriei și bineînțeles al Republicii Federale a Germaniei pînă la München și Kiel. Tinerii care vor purta flacăra olimpică, vor parcurge fiecare cîte 1000 m și vor avea la dispoziție aproximativ 5 minute. Maioul pe care-l vor purta va avea o inscripție specială simbolizînd emblema Jocurilor Olimpice și flacăra olimpică și va rămîne în posesia tînărului respectiv, ca amintire. Torța care va purta flacăra olimpică are o lungime de 80 cm și o greutate de 850 g. Este confecționată din aluminiu și într-o cantitate corespunzătoare numărului de schimburi de cîte 1000 m. După ce transmite flacăra alergătorului următor, aprinzîndu-i torța pe care o are în mînă, schimbul care a predat își

stinge torța și îi rămîne ca amintire. Flacăra este asigurată de la o mică butelie cu gaze care este adăpostită în corpul torței.

* * *

Cu ocazia Jocurilor Olimpice vor mai exista o serie de manifestații sportive, culturale și științifice. Desigur, aceste acțiuni vin să completeze programul sportiv olimpic, dînd posibilitate participanților să se bucure de prezența unor mari personalități ale vieții cultural-artistice mondiale, să admire operele de artă ale marilor artiști, să asiste la o serie de manifestări științifice etc.

O tabără cu 3 000 de tineri din întreaga lume, desfășurîndu-și programul sub egida Comitetului de Organizare a Jocurilor Olimpice, va asigura o cunoaștere reciprocă a tinerilor participanți, un schimb util de vederi și mai ales o ambianță plăcută.

Un congres științific, cu o durată de 4 zile va reuni circa 1 500 oameni de știință din toată lumea dintre care peste 150 de mari personalități ale științei sportive mondiale. Aceștia vor dezbate, pe patru secții, în 44 de grupe de lucru, în 4 sesiuni plenare și în 4 simpozioane cele mai recente noutăți și studii din sportul pentru toți și din sportul de performanță.

Aproape toate Federațiile sportive internaționale al căror sport este inclus în programul olimpic își vor desfășura la München, în timpul Jocurilor Olimpice, congresul lor ordinar.

Concurs de desene cu teme olimpice

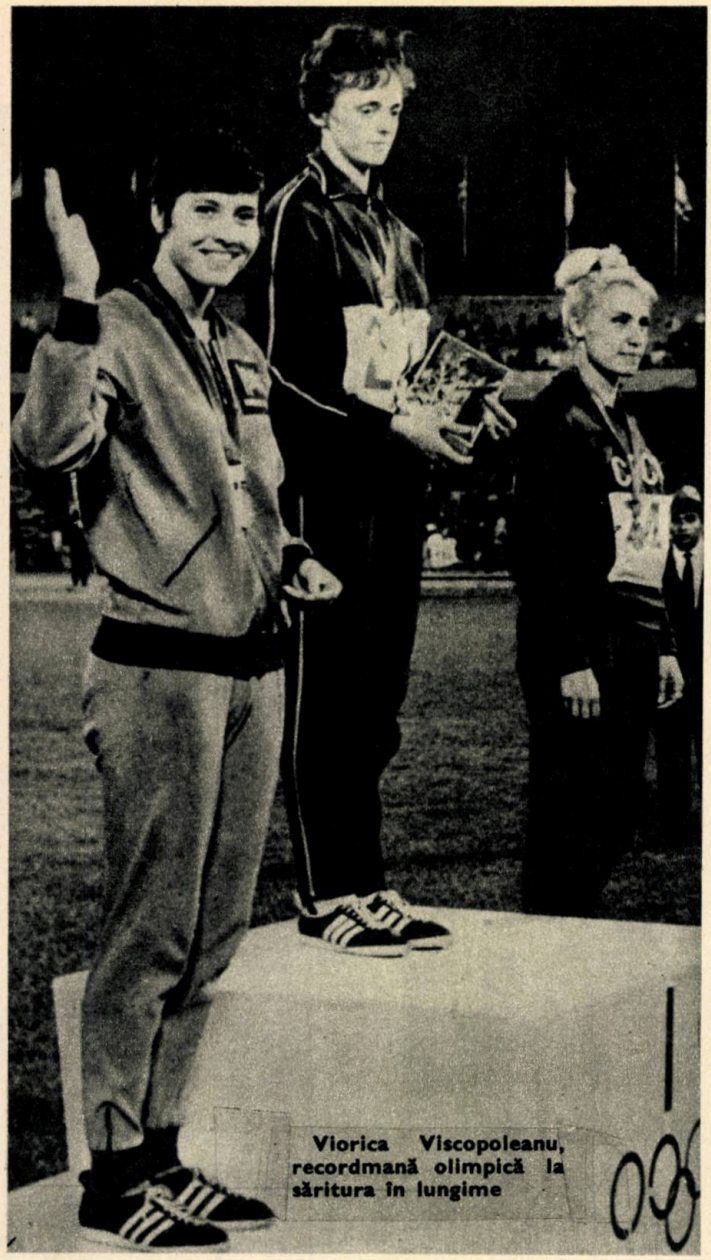

Viorica Viscopoleanu, recordmană olimpică la săritura în lungime

RECORDURI OLIMPICE AU FOST DOBORÎTE NUMAI ÎN 1964 ȘI 1968?

...Aşa s-ar părea citind tabelele pe care le prezentăm alăturat şi în care, cu o singură excepţie, figurează numai performanţe înregistrate la Tokio şi la Ciudad de Mexico. Deşi fiecare ediţie postbelică a prilejuit sportivilor modificări importante, în proporţie de mase, a recordurilor olimpice, totuşi Jocurile din 1964 şi 1968 au întrecut, iată, orice închipuire. Ce va fi la München? Nu este prea greu de presupus!...

ATLETISM

bărbaţi

100 m	9,9	James Hines (S.U.A.)	1968
200 m	19,8	Tommie Smith (S.U.A.)	1968
400 m	43,8	Lee Evans (S.U.A.)	1968
800 m	1:44,3	Ralph Doubell (Australia)	1968
1 500 m	3:34,9	Kipchoge Keino (Kenya)	1968
5 000 m	13:39,6	Vladimir Kuţ (U.R.S.S.)	1956
10 000 m	28:24,4	William Mills (S.U.A.)	1964
Maraton	2.12:11,2	Abebe Bikila (Etiopia)	1964
3 000 m ob.	8:30,8	Gaston Roelants (Belgia)	1964
110 mg	13,3	Ervin Hall (S.U.A.)	1968
	13,3	Willie Davenport (S.U.A.)	1968
400 mg	48,1	David Hemery (M. Britanie)	1968
20 km marş	1.29:34,0	Kenneth Matthews (M. Brit)	1964
50 km marş	4.11:12,4	Abdom Pamich (Italia)	1964
4×100 m	38,2	S.U.A. (C. Greene, M. Pender, R.R. Smith, J. Hines)	1968
4×400 m	2:56,1	S.U.A. (V. Matthews, R. Freeman II, G. James, L. Evans)	1968
Înălţime	2,24	Robert Fosbury (S.U.A.)	1968
Prăjină	5,40	Robert Seagren (S.U.A.)	1968
	5,40	Claus Schiprowski (R.F.G.)	1968
	5,40	Wolfgang Nordwig (R.D.G.)	1968
Lungime	8,90	Robert Beamon (S.U.A.)	1968
Triplu	17,39	Viktor Saneev (U.R.S.S.)	1968
Greutate	20,68	Randel Matson (S.U.A.)	1968
Disc	64,78	Alfred Oerter (S.U.A.)	1968
Ciocan	73,36	Gyula Zsivotzky (Ungaria)	1968
Suliţă	90,10	Janis Lusis (U.R.S.S.)	1968
Decatlon	8.193	William Toomey (S.U.A.)	1968

(10, 4—7, 87—13, 75—1, 95—45, 6—14, 9—43, 68—4, 20—62,80—4:57,1)

Femei

100 m	11,0	Wyomia Tyus (S.U.A.)	1968
200 m	22,5	Irena Szewinska (Polonia)	1968
400 m	52,0	Betty Cuthbert (Australia)	1964
	52,0	Colette Besson (Franţa)	1968
800 m	2:00,9	Madeline Manning (S.U.A.)	1968
1 500 m	—	probă nouă în programul J.O.	—
100 mg	—	probă nouă în programul J.O.	—
4×100 m	42,8	S.U.A. (B. Ferrell, M. Bailes, M. Netter, W. Tyus)	1968
4×300 m	—	probă nouă în programul J.O.	—
Înălţime	1,90	Iolanda Balaş (România)	1964
Lungime	6,82	Viorica Viscopoleanu (România)	1968
Greutate	19,61	Margitta Gummel (R.D.G.)	1968
Disc	58,28	Lia Manoliu (România)	1968
Suliţă	62,40	Elena Gorceakova (U.R.S.S.)	1964
Pentatlon	—	probă nouă în programul J.O. datorită cursei de 100 mg	

CICLISM

1 000 m start de pe loc	1:03,91	Pierre Trentin (Franţa)	1968

HALTERE

Cat. cocoş	367,5	Mohamed Nassiri (Iran)	1968
	367,5	Imre Földi (Ungaria)	1968
Cat. pană	397,5	Yoshinobu Miyake (Japonia)	1964
Cat. uşoară	437,5	Waldemar Baszanowski (Polonia)	1968
Cat. semi-mijlocie	475	Viktor Kurenţov (U.R.S.S.)	1968
Cat. mijlocie	485	Boris Seliţki (U.R.S.S.)	1968
	485	Vladimir Beljaeve (U.R.S.S.)	1968
Cat. semigrea	517,5	Kaarlo Kangasniemi (Finlanda)	1968
Cat. grea	572,5	Leonid Jabotinski (U.R.S.S.)	1964
	572,5	Leonid Jabotinski (U.R.S.S.)	1968

ÎNOT

Bărbați

100 m liber	52,2	Mike Wenden (Australia)	1968
200 m liber	1:55,2	Mike Wenden (Australia)	1968
400 m liber	4:09,0	Mike Burton (S.U.A.)	1968
1 500 m liber	16:38,9	Mike Burton (S.U.A.)	1968
100 m spate	58,7	Roland Mathes (R.D. Germană)	1968
200 m spate	2:09,6	Roland Mathes (R.D Germană)	1968
100 m bras	1:07,7	Donald McKenzie (S.U.A.)	1968
200 m bras	2:27,8	Jan O'Brien (Australia)	1964
100 m delfin	55,9	Douglas Russell (S.U.A.)	1968
200 m delfin	2:06,6	Kevin Berry (Australia)	1964
200 m mixt	2:12,0	Charles Hickox (S.U.A.)	1968
400 m mixt	4:45,4	Richard Roth (S.U.A.)	1964
4 × 100 m liber	3:31,7	S.U.A. (Z. Zorn, S. Rerych, M. Spitz, K. Walsh)	1968
4 × 200 m liber	7:52,1	S.U.A. (S. Clark, R. Saari, G. Ilman, D. Schollander)	1964
4 × 100 m mixt	3:54,9	S.U.A. (C. Hickox, D. McKenzie, D. Russel, K. Walsh)	1968

Femei

100 m liber	59,5	Dawn Fraser (Australia)	1964
200 m liber	2:10,5	Debbie Meyer (S.U.A.)	1968
400 m liber	4:31,8	Debbie Meyer (S.U.A.)	1968
800 m liber	9:24,0	Debbie Meyer (S.U.A.)	1968
100 m spate	1:06,2	Kaye Hall (S.U.A.)	1968
200 m spate	2:24,8	Pokey Watson (S.U.A.)	1968
100 m bras	1:15,8	Djurdja Bjedov (Iugoslavia)	1968
200 m bras	2:44,4	Sharon Wichman (S.U.A.)	1968
100 m delfin	1:04,7	Sharon Stouder (S.U.A.)	1964

CÎT MAI...

ORIZONTAL: 1. Fabrica discurilor pentru recorduri; 2. E a recordului — Deții recordul; 3. Recordman absolut — A trece peste poartă sau pe sub record; 4. Aproape record al fragilității — Dus pe brate; 5. Particulă a recordului nebătut — Vorbim de lup...; 6. Aici se bat recorduri muzicale dar nu se omologhează; 7. Ham canin — Record muzical — Indicativ al asociației militare; 8. Nici, nici tot — Pentru antrenamentele recordurilor; 9. Împotriva celor ale războiului se ridică olimpiadele (sing.); 10. Eol fără sfîrșit — Curte — Linia nesfîrșită a recordurilor (masc.); 11. Mirare nesfîrșită — Operă «făcută» pentru record.

VERTICAL: 1. Are recordurile lui (masc.) — Folcloric dar și olimpic; 2. Lup berc — Recordul ba, echipamentul da! 3. Recordmanul inimilor — Este și notare ca s-o găsești ușor; 4. Una trimisă de la olimpiadă are valoare mai mare — Operație olimpică a zeci de arhitecți (inf.) — Nu-i record și gata; 5. Unele recorduri le au speciale — Pe ce? 6. Recordmanul pădurilor de munte, deținut și de România — «Săli» pe care se bat recorduri; 7. La început ezita — Particulă a recordului la dublu — Infinitiv de mare artă; 8. Cea a recordului e aspră — Recordmani... fetelor, deh! 9. Soarta torțelor închinate recordurilor — Record neomologat dintr-un motiv (inf.); 10. Record nebătut din alt motiv (inf.) — Recordmenii ideilor fixe; 11. Categorie gramaticală care exprimă raportul dintre recordman și record — Recordmanul somnului.

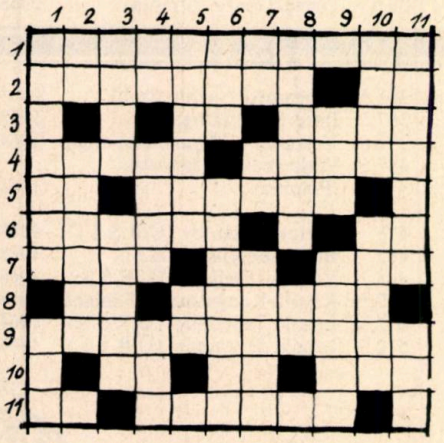

IDEOGRAME • FLACĂRĂ • STEAG • ALTE «AMĂNUNTE OLIMPICE»
IDEOGRAME • FLACĂRĂ • STEAG • ALTE «AMĂNUNTE OLIMPICE»
IDEOGRAME • FLACĂRĂ • STEAG • ALTE «AMĂNUNTE OLIMPICE»

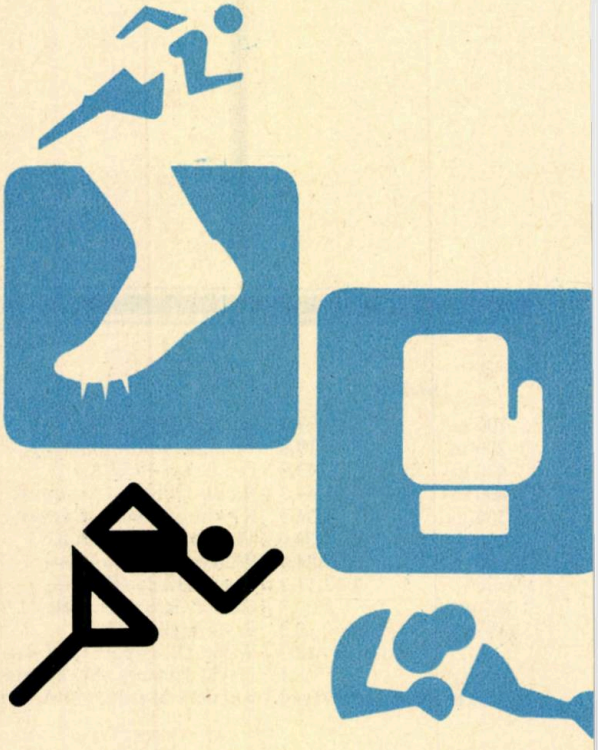

200 m delfin	2:24,7	Ada Kok (Olanda)	1968
200 m mixt	2:24,7	Klaudia Kolb (S.U.A.)	1968
400 m mixt	5:08,5	Klaudia Kolb (S.U.A.)	1968
4 × 100 m liber	4:02,5	S.U.A. (J. Barkman, L. Gustavson, S. Pedersen, J. Henne)	1968
4 × 100 m mixt	4:28,3	S.U.A. (K. Hall, C. Ball, E. Daniels, K. Walsh)	1968

TIR

Armă liberă, calibru mare, 3 poziții (300 m)	1 157 p	Gary Anderson (S.U.A.)	1968
Armă liberă, calibru redus, 3 poziții (50 m)	1 164 p	Lones W. Wigger (S.U.A.)	1964
Armă liberă, calibru redus poziția culcat, 60 focuri (50 m)	598 p	Jan Kurka (Cehoslovacia)	1968
	598 p	Laszlo Hammerl (Ungaria)	1968
Pistol liber (50 m)	562 p	Grigori Kosîch (U.R.S.S.)	1968
	562 p	Heinz Mertel (R.F.G.)	1968
Pistol viteză (25 m)	593 p	Josef Zapedzki (Polonia)	1968
Talere	198 p	Ennio Mattarelli (Italia)	1964
	198 p	John Braithwaite (M. Britanie)	1968
Skeet	198 p	Evgheni Petrov (U.R.S.S.)	1968
	198	Romano Garagnani (Italia)	1968
	198	Konrad Wirnhier (R.F.G.)	1968

Steagul olimpic, cele cinci cercuri, flacăra, timbrele comemorative, emblema Jocurilor și încă multe asemenea lucruri care însoțesc și completează — uneori pînă la obsesie — decorul luxuriant al unei Olimpiade moderne, sînt astăzi amănunte, mai mari sau mai mici, cu care fiecare dintre noi aproape că s-a obișnuit. Unele dintre ele sînt de-o vîrstă cu Jocurile Olimpice moderne, altele însă, cele mai multe, au apărut pe parcursul istoriei acestora.

În cele ce urmează, punctăm momentul de apariție a cîtorva dintre aceste componente ale acestui uriaș «decor» olimpic.

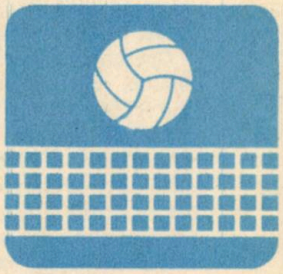

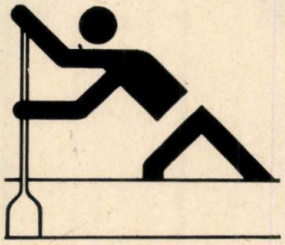

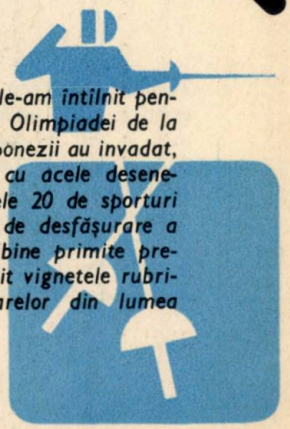

IDEOGRAMELE *le-am întîlnit pentru prima oară în anul Olimpiadei de la Tokio. Încă din 1962 japonezii au invadat, pur și simplu, lumea cu acele desene-siluete reprezentînd cele 20 de sporturi înscrise în programul de desfășurare a Jocurilor. Fiind foarte bine primite pretutindeni (ele au devenit vignetele rubricilor sportive ale ziarelor din lumea*

întreagă, avînd deci, astfel, o largă popularizare) ideea acestor ideograme a fost preluată, firesc, de mexicani și acum și de graficienii din R.F. a Germaniei.

Prezentăm spre comparare cele trei serii de ideograme ale sporturilor olimpice de la Tokio, Ciudad de Mexico și München.

FLACĂRA OLIMPICĂ, *aprinsă în cadrul unui adevărat ritual, de un grup de tinere grecoaice, direct de la razele soarelui, constituie unul din momentele de cel mai mare fast care preced Jocurile. Flacăra olimpică a fost aprinsă, pentru prima oară, pe locul unui vechi templu la Olimpia, abia în anul 1928. Dar, de acolo, din Peloponez, ea a fost purtată de o uriașă ștafetă, cu sute și sute de schimburi, de-a lungul cîtorva mii de kilometri pînă în orașul gazdă al Olimpiadei a XI-a, Berlin, abia în 1936.*

Operațiunea, în sine, n-a fost însă prea dificilă, așa cum avea să se întîmple în anii 1956, 1964 și 1968, pentru că în cazul Jocurilor de la Melbourne, Tokio și, respectiv, Ciudad de Mexico, în afara distanțelor uriașe care despărțeau Olimpia de aceste orașe, s-a pus și problema traversărilor unor mari întinderi de ape, asta ca să nu mai vorbim de alte serioase obstacole naturale legate de configurația pămîntului (deșerturi, junglă, munți etc).

Paavo Nurmi

Tocmai de aceea, în afara ștafetelor atletice, acolo unde condițiile le-au permis, în rest au fost utilizate vaporul și avionul, pentru cea mai mare parte a traseelor.

În cazul Olimpiadei din 1964, flacăra aprinsă în august, la Olimpia, a fost purtată de sportivii greci pînă la Atena unde, pe aeroportul Helinikon, a fost îmbarcată la bordul unui avion cu reacție. În drumul său pînă în Honshu, principala insulă a arhipelagului nipon, aeronava a făcut escale la Istanbul, Beirut, Teheran, Lahore, New Delhi, Rangoon, Bangkok, Kuala Lumpur, Manila, Hong Kong, Okinawa, ruta trecînd prin 12 țări. La escale au avut loc festivități sportive, în cadrul cărora grupuri de alergători au purtat torța de la aeroport la primăria orașului respectiv și înapoi.

Odată ajunsă în insula Honshu torța a aprins alte... trei pe care avioanele le-au dus în cele patru puncte cardinale ale acestei insule. De acolo, cîteva mii de alergători le-au purtat timp de 30 de zile, pe diferite drumuri însumînd 6 700 kilometri, pînă la Tokio. După mai bine de două luni de cînd fusese aprinsă

la razele soarelui Aticei, pe malurile rîului Alfeu, ultimul schimb al ştafetei olimpice, Yoshinori Sakai (născut la Hiroshima, în dimineaţa zilei de 26 iunie 1945 cînd oraşul a cunoscut urgia bombei atomice) a pătruns pe pista stadionului Naţional din Tokio, în ovaţiile cîtorva zeci de mii de spectatori şi ale sportivilor din 94 de ţări, competitori la J.O.

Distanţa de peste 25 000 de kilometri, dintre Olimpia şi Tokio, parcursă cu avionul dar şi pe jos, a angrenat nu mai puţin de 100 000 de alergători, fiind astfel cea mai uriaşă ştafetă din istoria sportului.

*

Cinstea de a încheia uriaşa ştafetă a purtătorilor torţei olimpice a fost acordată, de-a lungul anilor, unor foşti sportivi de renume (Paavo Nurmi, fostul recordman mondial şi campion olimpic la atletism, la Helsinki; Alain Calmat, fost patinator, la Grenoble etc), unor sportivi în activitate (patinatorul Guido Carroli, la Cortina d'Ampezzo), unor «începători» în ale sportului (Ron Clarke, ulterior Jocurilor de mai multe ori recordman al lumii la atletism, la Melbourne) sau unor tineri, mai puţin cunoscuţi ca performeri dar a căror participare reprezenta o anumită semnificaţie (Yoshinori Sakai, la Tokio, Eigil Nansen — nepotul celebrului călător, om de ştiinţă, Fridjorf Nansen, la Oslo). Prima femeie care a aprins flacăra olimpică a fost atleta mexicană Enriqueta Basilio, la Ciudad de Mexico, dar schioara Andrea Mead Lawrence, fostă campioană olimpică (la Squaw Valley) şi o altă schioară Christl Staffner (la Innsbruck) au executat, cu torţa, coboriri spectaculoase pentru a o preda, mai apoi, ultimului purtător al ştafetei, patinatorului Kenneth Henry şi, respectiv, schiorului Josl Rieder.

Pentru ediţia a XX-a a Jocurilor Olimpice de vară ştafeta va porni, tradiţional, de la Olimpia şi în drumul său spre München va traversa şi o porţiune din România.

TIMBRE COMEMORATIVE. Cu ocazia J.O. de la Tokio a avut loc şi o foarte interesantă expoziţie retrospectivă mondială de timbre sportive între care şi seriile emise cu ocazia diferitelor ediţii ale Jocurilor.

În 1896 guvernul grec a emis prima serie de timbre olimpice, 12 valori în stil clasic, reprezentînd scene din Olimpiadele antice. Următoarele patru ediţii ale J.O. — eclipsate, precum se ştie, de marile tîrguri şi de expoziţiile internaţionale în timpul cărora au fost organizate — n-au mai avut timbre olimpice. Abia mai apoi acestea au devenit o regulă, un prilej de mari satisfacţii pentru filateliştii de pretutindeni. Interesant de remarcat faptul că în afara ţării gazdă a J.O. au început să mai emită timbre şi multe alte ţări din aproape întreaga lume, în serii multiple, înaintea sau după Jocurile Olimpice, comemorative etc.

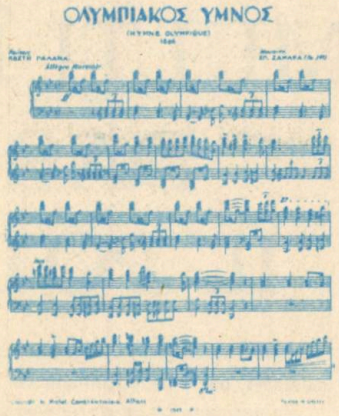

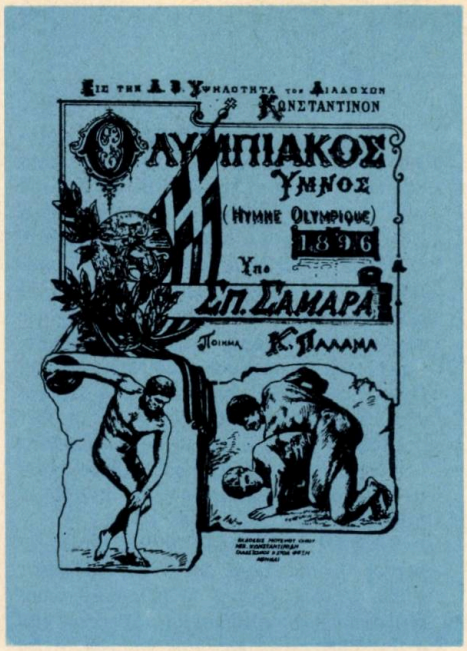

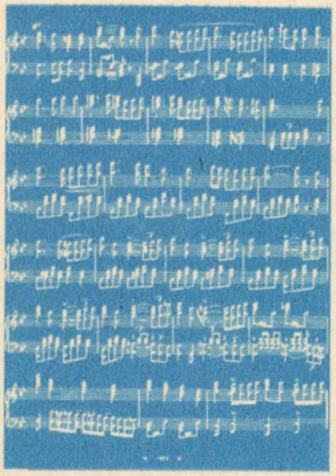

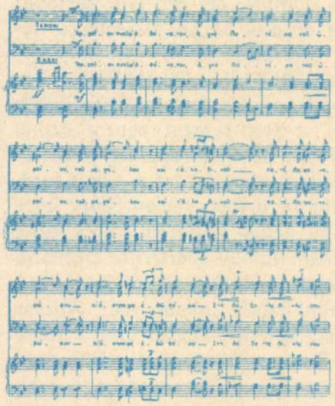

La Amsterdam, în 1928, pentru prima oară sportul modern a constituit temă de inspiraţie pentru graficienii care au realizat timbrele pentru Olimpiada a IX-a iar la Londra, în 1948, a fost emisă prima aerogramă comemorativă a J.O.

În 1960 pentru Jocurile Olimpice de la Roma, în afara Italiei, au fost emise 285 de timbre olimpice în peste 50 de ţări (între care şi România), fără a mai adăuga seriile «suvenir» şi pe cele nezimţate. Recordul din 1960 a fost depăşit la următoarele două ediţii ale J.O. şi va fi întrecut, aproape sigur, în 1972.

STEAGUL OLIMPIC *a fost aprobat de C.I.O. în sesiunea sa de la Paris din 1914 dar n-a fost înălțat decît după șase ani la Jocurile de la Antwerpen (Anvers). Steagul a fost brodat pe mătase, în Belgia și dăruit de această țară Comitetului Internațional Olimpic. În 1964 primarul din Roma, însoțit de o delegație de fete în frumoase costume naționale, l-a predat primarului capitalei nipone. După patru ani, timp în care a stat în vitrina municipalității din Tokio, a fost predat, la rîndu-i, de primarul japonez omologului său mexican care, de pe acum își pregătește călătoria, ca invitat al primarului din München.*

SATUL OLIMPIC *a fost amenajat pentru prima oară în 1924, la Paris (niște barăci, destul de primitive, construite în jurul stadionului). Succesul său a fost permanentizat, ajungîndu-se astfel la adevărate orășele, dat fiind marele număr al celor pe care-i adăpostește. De la Melbourne a apărut și un satelit al satului olimpic, cel rezervat femeilor și în care accesul bărbaților este cu desăvîrșire interzis!*

JURĂMÎNTUL OLIMPIC, *moment emoțional deosebit la Olimpiadele de astăzi, a fost prestat pentru prima oară în 1920, potrivit regulilor jocurilor antice. Primul sportiv care a depus jurămîntul olimpic a fost* Victor Boin. *Între cei care au depus jurămîntul la diferite ediții reținem numele sportivilor* Donland Finlay *(Londra),* Heikki Savolainen *(Helsinki),* John Landy *(Melbourne),* Adolfo Consolini *(Roma),* Takashi Ono *(Tokio) și* Pablo Garido *(Mexico). În 1968, pentru prima oară, un reprezentant al arbitrilor (profesorul mexican* Lavin*) a jurat în numele colegilor săi, angajîndu-se să respecte regulile și regulamentele.*

Singura femeie care a rostit un jurămînt olimpic a fost patinatoarea americană Carole Heiss *la J.O. de la Squaw Valley.*

IMNUL OLIMPIC *a fost compus special pentru Jocurile din 1896 de compozitorul grec* Spiros Samara. *Există însă și alte imnuri, compuse de diverși compozitori pentru diferite ediții ale Jocurilor. Astfel, în 1952 la Helsinki corul și fanfara au interpretat imnul compus de finlandezul* Jaakko Linjama *(cuvintele lui Toivo Lyy), la Tokio a fost auzit imnul lui* Mitsuya Imai etc.

AURUL OLIMPIC

MULȚI ÎL DORESC, DAR PUȚINI ÎL POT CUCERI!

Un titlu de campion olimpic este visul oricărui sportiv. De aceea, toți și-l doresc trecut în palmares, dar doar puțini sînt cei care izbutesc să și-l aproprie, pentru că...

... în perioada lor de glorie n-au avut șansa de a putea concura la Jocuri, acestea nefiind celebrate din cauza războiului. Este cazul, de pildă, al săritorului cu prăjina american, Cornelius Warmerdam, recordmanul de necontestat al acestei probe (4,77 m cu prăjină de bambus, în 1942), al alergătorilor suedezi Gunder Hagg și Arne Andersson, care, între 1942 și 1945, au doborît toate recordurile mondiale pe distanțele semifondului etc.

... au întîlnit adversari mai puternici, mai în formă la ora J.O., deși rezultatele lor anterioare îi recomandau ca mari favoriți. Discobolul american Fortune Gordien, fost recordman al lumii, a concurat la trei ediții, dar n-a putut cîștiga niciodată. La Londra, în 1948, l-a învins italianul Consolini (52,78 m și, respectiv, 50,77 m), la Helsinki l-a întrecut compatriotul său Sim Iness (55,03 m — 52,66 m), iar la Melbourne, tînărul său coleg, Alfred Oerter (56,36 m — 54,81 m). Același «necaz» l-a trăit și fondistul australian Ron Clarcke, indiscutabil cel mai bun alergător al ultimului deceniu, care deși a participat la 6 probe, la 2 Olimpiade, aurul l-a ocolit mereu! Cu 91,72 m la suliță, record stabilit cu puțin timp înaintea J.O. de la Tokio, norvegianul Terje Pedersen n-avea, în mod normal, probleme prea greu de rezolvat. Și totuși ... Și totuși, iată că marele favorit n-a putut obține minimumul de 67,00 m ai calificărilor și n-a mai avut acces în concursul propriu-zis!

... au încheiat întrecerea epuizați. Cel mai tipic exemplu este cel oferit de italianul Pietro Dorando în cursa de maraton la J.O. de la Londra din 1908. După ce a condus cu autoritate pînă în apropierea liniei de sosire, forțele i s-au secătuit complet, alergătorul se împleticește, e gata să cadă și termină cursa cu foarte mare dificultate, sprijinindu-se de brațul unuia dintre oficiali. Evident această situație i-a atras după sine descalificarea și sărmanul Dorando n-a putut cîștiga cursa în care fusese totuși cel mai bun.

Un alt caz, aproape asemănător, s-a întîmplat tot la Londra, dar în 1948. Maratonistul belgian Etienne Gailly, fost parașutist, a condus și el cu autoritate pînă în apropierea stadionului, a sosirii. Complet epuizat a terminat însă foarte greu, la pas, fiind depășit pe ultimii metri de către doi concurenți și fiind astfel nevoit să se mulțumească cu o medalie de bronz, după ce-i surîsese cea de aur.

... a intervenit descalificarea. În 1912, la Stockholm, indianul Wa Thon Chuk, din tribul de piei-roșii Siux, căruia i se zicea Jim Thorpe, a cîștigat în mod strălucit cele două probe combinate — pentatlonul și decatlonul. La decatlon, de pildă, l-a întrecut pe cel de al doilea clasat cu 688 p și pe al treilea cu 999 puncte! Thorpe a fost premiat și sărbătorit călduros, dar după șase luni Amateur Athletic Union din S.U.A. anunță Comitetul olimpic suedez

La capătul puterilor, Etienne Gailly se tîrăşte pur şi simplu pe pistă în timp ce argentinianul Cabrera, mult mai proaspăt, se duce nepăsător spre medalia olimpică de aur a maratonului olimpic 1948.

că Thorpe jucase baseball în 1909 şi 1910 într-o echipă profesionistă din Carolina de Sud. C.I.O. decide descalificarea atletului incriminat ca profesionist şi Thorpe este obligat să restituie medaliile olimpice de aur care au fost remise altora. Pînă în urmă cu cîţiva ani, cînd a murit în mizerie, Jim Thorpe a fost mereu neconsolat de nedreptatea care i se făcuse.

... au comis anumite greşeli tehnice sau tactice. Recordmanul mondial la aruncarea ciocanului în 1952, sovieticul Mihail Krivonosov n-a mai ajuns să-şi dispute titlul olimpic pentru că a depăşit cele trei încercări din preliminarii.

La Stockholm, în 1912, cursa de 5 000 m a pus faţă în faţă doi mari alergători ai vremii, francezul Jean Bouin şi finlandezul Hannes Kolehmainen. Ei şi-au depăşit adversarii şi, firesc, au rămas singuri la conducerea cursei. Supraestimîndu-şi forţele Bouin a declanşat finişul cu 550 m înaintea sosirii. Sprintul său l-a surprins pe finlandez, care a rămas în urmă cu 7—8 metri. Dar Bouin a greşit, din punct de vedere tactic, atacînd prea devreme şi Kolehmainen l-a ajuns, cu 15 m înaintea liniei de sosire, şi l-a şi întrecut.

Tot o astfel de greşeală tactică l-a privat şi pe semifondistul american Jim Ryun ca să devină campion olimpic la Ciudad de Mexico, în proba de 1 500 m. Cum îi era obiceiul, acesta a pornit într-un tempo moderat, plasîndu-se undeva în spatele plutonului de alergători, de unde controla însă desfăşurarea cursei. Kenyanul Kipchoge Keino, care-l cunoştea bine pe Ryun, a accelerat puternic chiar în momentul în care, din spate, îşi declanşase finişul atletul american şi nu s-a mai lăsat ajuns!

... n-au avut rezistenţa nervoasă necesară. La Tokio, la calificările de dimineaţă, Elena Gorceakova, stabileşte recordul mondial de 62,40 m la aruncarea suliţei. Evident, pentru concursul de după-amiază, nici un fel de problemă. Titlul olimpic era ca şi asigurat. Dacă însă faptele ar fi chiar atît de simple atunci, cu siguranţă, spectacolul sportiv n-ar mai avea nici un farmec. Aşa că, după-amiază în prima sa aruncare din concurs, Mihaela Peneş, pe atunci o necunoscută în lumea atletismului, reuşeşte un rezultat surprinzător, 60,54 m cu care, pur şi simplu, paralizează toate încercările adversarelor sale.

Un astfel de «şoc psihologic» poate fi considerată şi săritura de 8,90 m a lui Bob Beamon la Ciudad de Mexico care, vă mai amintiţi desigur, a stupefiat înainte de orice pe propriii săi adversari, incapabili să se mai concentreze şi să înregistreze performanţele de care erau capabili la ora aceea. Acest «şoc» l-a simţit şi... Bob Beamon, dar ce mai conta la el, din moment ce era de acum campion olimpic, cu un record imposibil de egalat, necum de întrecut!

* * *

Ar mai fi desigur multe, foarte multe lucruri de spus despre atleţi şi lupta lor pentru întîietatea olimpică. Acest articol n-are însă pretenţia să amintească toate cele cîte s-au întîmplat de la Atena din 1896 şi pînă la Ciudad de Mexico 1968. Oricum, nu putem încheia aceste rînduri fără a aminti de campionul săritorilor în înălţime la Helsinki, Walter Davis care la vîrsta de 7 ani suferise de paralizie infantilă, ca şi colega sa din echipa S.U.A. sprintera de culoare Wilma Rudolph, triplă campioană la Roma, ca şi suliţaşul finlandez Tapio Rautavaara, cîştigător în 1948, la Londra, de Lia Manoliu atleta cu cinci participări olimpice, care la ultima dintre acestea, în 1968, a cucerit «aurul»; de Jesse Owens de patru ori laureat în 1936 pentru victoriile sale la 100 m, 200 m, lungime şi 4×100 m; de Alfred Oerter, discobolul care a izbutit să-şi aproprie victoria la patru ediţii consecutive ale Jocurilor (Melbourne, Roma, Tokio, Mexico), de, de... atîţia alţii.

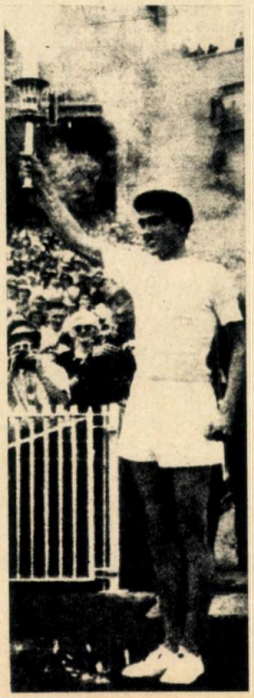

Singurul fapt de care Ron Clarck îşi va aminti totdeauna cu plăcere — apropo de olimpiade — a fost cel din 1954 cînd, la Melbourne, pe Cricket Ground Stadium, a aprins flacăra olimpică.

CAROL CORBU
atletul cu posibilități de 17,50 m

- născut la 8 februarie 1946;
- înalt de 1,95 m
- greutate 78 kg.
- profesor de matematică
- face parte din clubul sportiv Steaua București.
- antrenor Baruch Elias

Începuturile? Era prin anul 1964, avea 18 ani și făcea parte din secția de atletism a Școlii sportive din Pitești. Profesorul Ion Vorovenci, fost atlet și priceput specialist, descoperă calități remarcabile pentru atletism la acest tînăr de peste 1,90 și foarte slab din toate punctele de vedere, căruia mulți îi prevedeau viitor ca baschetbalist sau voleibalist. Vorovenci încearcă triplu saltul și nu se înșală, deși prima performanță nu este nici de cum prea promițătoare: 13,09. Proba este prea grea, prea tehnică și în special prea dură pentru picioarele firavului Carol. Dar antrenorul nu demobilizează și important, atletului începe să-i placă tot mai mult proba. Pentru aceasta, iarna anului 1965 este un sfetnic bun și o perioadă de lucru intens pune baze generale foarte bune.

Cu un îndrumător de înaltă ținută profesională tînărul Corbu realizează progrese văzînd cu ochii, nu numai la triplusalt ci și la celelalte probe atletice, la toate calitățile fizice. Satisfacțiile încep să apară. Realizează un proges însemnat ajungînd la 14,75 m și cucerește titlul de campion de juniori al României. Se evidențiază printr-o multilateralitate puțin specifică celor de înălțimea sa, multilateralitate care avea să rămînă o calitate însemnată: reușește, în același an, 6,69 la lungime, 1,79 la înălțime, 16,2 la 110 m garduri (106 cm) și 15,2 pe gardurile de 91,44 cm! Pasul cel mare fusese făcut. Este luat în «colimator» de specialiști, i se întrevăd posibilități remarcabile de creștere și nimeni nu s-a înșelat.

Între timp, frecventează cursurile Institutului pedagogic Pitești unde se dovedește un student fruntaș, care îmbină armonios

Janis Lusis speră...

S-a spus și se spune despre suliță că este proba supremei.. inconstanțe, că este cea mai capricioasă dintre aruncări, dacă nu chiar dintre cele 38 de probe care figurează pe programul marilor competiții atletice internaționale. S-au avut, desigur, în vedere rezultatele contradictorii ale celor mai mulți dintre specialiștii probei, faptul că recordmani mondiali ca Egill Danielsen sau Terje Pedersen, ambii norvegieni, deși mari favoriți la Jocurile Olimpice de la Roma și, respectiv, Tokio n-au putut totuși depăși faza calificărilor, că foarte multe concursuri au fost cîștigate de aruncătorii la care se aștepta mai puțin etc.

cursurile universitare cu antrenamentele sportive.

Şi mai trece un an! Din nou acumulări, din nou progrese. Antrenorul Vorovenci realizează un salt însemnat ducîndu-l la 15,64 m, rezultat cu care ocupă, la sfîrşitul anului, locul 4 în bilanţul naţional. Progresează la lungime (7,10), la 110 m garduri 15,8 şi este pentru prima oară selecţionat în echipa reprezentativă în meciul de tineret cu R.S.S. Ucraineană clasîndu-se pe locul 3 cu 15,28. Marele pas spre performanţă fusese făcut.

Urmează mutarea la Bucureşti, schimbarea clubului şi a antrenorului. Este necesară o perioadă de acomodare cu viaţa noului oraş, cu secţia clubului Steaua, cu antrenorul Baruch Elias, şi el cu ani în urmă săritor de triplu. În perioada de acomodare se găseşte explicaţia rezultatelor sezonului 1967: 15,56 în sală şi 15,65 în aer liber, cu care ocupă tot locul 4 în bilanţul anual românesc. Dar Elias are un simţ practic şi ochi care nu se înşală. Are răbdare, atletul are multă încredere în el şi lucrul continuă cu perseverenţă crescută. Saltul spre celebritate nu este decît o urmare a cantităţii de muncă. Prima semnătură o pune în concursurile de sală cînd realizează un rezultat de 15,83. Apoi, în aer liber, în disputa cu remarcabilii săritori români de triplu mai urcă o treaptă. Ocupă locul 3 la campionatele de seniori, de la Poiana Braşov, după Ciochină şi Dumitrescu. Termină sezonul cu un rezultat de valoare internaţională 16,01. De acum lumea auzise de numele lui Carol Corbu. Pentru prima oară atrage atenţia. Să menţionăm că ne aflăm în anul olimpic 1968, în anul în care Viktor Saneev realiza recordul mondial de 17,39 la Mexic, iar Corbu realiza «numai 16,01». Oare ar fi gîndit cineva că peste puţin timp avea să fie egalul marelui campion?

1969 este anul afirmării sale internaţionale. Trece în fruntea săritorilor români, cu 16,39 m realizaţi la Roma. Progresează la lungime (7,63), cucereşte titlul de campion al ţării (16,12). La «europenele» de sală ocupă un neaşteptat loc 3 cu 16,20 iar în aer liber, la Atena, cu 16,56 (cu vînt peste 2 m pe secundă) ocupă un remarcabil loc 4. Dar, la Balcaniadă nu reuşeşte să se impună în faţa lui Stoikovski 16,57, faţă de 16,13 m. Termină sezonul pe locul 12 în clasamentul mondial.

În sfîrşit anul 1970. Numele său reprezintă un cap de afiş pentru toate întîlnirile masculine la care participă. Titlurile şi recordurile ncepe să şi le aproprie. Mai întîi recordul naţional cu 16,76, apoi titlul naţional, cel balcanic şi locul 4 la o nouă ediţie a «europenelor» de sală, deşi acolo, el, ca şi noi ne aşteptam la mai mult. Dar acesta este atletismul şi Carol o ştie prea bine. Pregătirile continuă şi urmarea atentei supravegheri se vede în accidentările tot mai rare. Cînd la sfîrşitul anului statisticienii îl plasează pe locul 5 era clar că devenise o celebritate a triplului-salt mondial. Cu o ambiţie puţin comună se lansează în 1971 în mod cu totul neaşteptat, chiar pentru cei mai optimişti suporteri, la campionatele europene de la Sofia, în faţa televizoarelor pentru întreaga Europă, Carol Corbu aruncă mănuşa recordmanului lumii Viktor Saneev realizînd acelaşi rezultat cu acesta 16,83, nou record român, dar ocupă locul 2 la «încercări». Dar Corbu este hotărît să meargă şi mai departe. Cei 17 m sînt o graniţă de mult visată. Şi Torino reprezintă o piatră de hotar. Cu 17,12 el intră de acum în istoria atletismului realizînd cel mai bun rezultat mondial al anului la acea dată. Pentru cei care contestă valoarea sa, după cîteva zile la Helsinki în cadrul meciului cu Finlanda confirmă strălucit cu un 16,82, iar la C.E. ocupă locul trei cu 16,87 m.

Cam aceasta ar fi pe scurt cariera sportivă a celui mai strălucit atlet al României. Unde se va opri este greu de apreciat. Posibilităţile sale sînt deosebite. De aceea unii apreciază că 17,50 îi este o performanţă deplin accesibilă.

N. MIHAIL

Între atîţia şi atîţia suliţaşi inconstanţi şi capricioşi, sovieticul Janis Lusis este o excepţie, o mare excepţie. Tocmai de aceea, specialiştii atletismului mondial îl şi consideră ca pe cel mai bun aruncător al lumii, de la epoca lui Järvinen încoace, ca pe cel mai bun tehnician al probei. În cariera sa sportivă Janis Lusis (născut la 19 mai 1933 la Ielgava în R.S.S. Letonă) a înregistrat succese remarcabile tocmai pentru că a fost un aruncător... constant.

A început atletismul cu decatlonul (recordul său personal trece de 7 000 de puncte) dar marea consacrare internaţională a cunoscut-o graţie suliţei. În 1962, la campionatele europene de la Belgrad, Lusis a ocupat primul loc cu un rezultat de 82,04 m, cu peste 4 metri mai mult decît aruncase favoritul Viktor Tibulenko, campionul olimpic de la Roma. Ulterior, Lusis a mai urcat de trei ori pe podiumul de premiere la campionatele continentale, adjudecîndu-şi titlul la Budapesta în 1966 (84,48 m), Atena în 1969 (91,52 m) şi la Helsinki, în acest an (90,68 m). Janis este, în această privinţă, un adevărat «recordman», el fiind singurul dintre mai vechii sau mai noii participanţi la «europene» care a cîştigat de patru ori consecutiv titlul de campion.

Blondul suliţaş sovietic a participat de două ori la Jocurile Olimpice. În 1964, la Tokio, s-a clasat al treilea (80,57 m) dar la Ciudad de Mexico, în 1968, s-a arătat imbatabil cucerind prima sa medalie olimpică de aur, cu o performanţă de 90,10 m.

Cu atîtea succese de prestigiu, cărora li se adaugă, este de la sine înţeles, zeci şi zeci de victorii în diferite alte concursuri mai mari sau mai mici, din palmaresul său mai lipsea totuşi ceva: recordul mondial. El a reuşit însă şi această frumoasă ispravă, în cadrul unei competiţii atletice, în Finlanda (91,98 m în 1968), dar mai apoi micuţul finlandez Jorma Kinunen l-a depăşit cu o aruncare de 92,70 m despre care mulţi spun că a fost norocoasă, finlandezul neizbutind nici mai înainte şi nici după acest record să se facă remarcat într-o întrecere de anvergură. Dar Lusis încă n-a renunţat la gîndul de a redeveni recordmanul lumii.

În cei 15 ani ai săi de atletism, ca suliţaş, Janis Lusis a marcat următoarele rezultate: 1957 — 53,37 m, 1958 — 63,31 m, 1959 — 72,63 m, 1960 — 74,89 m, 1961 — 81,01 m, 1962 — 86,04 m, 1963 — 83,65 m, 1964 — 82,55 m, 1965 — 85,68 m, 1966 — 85,70 m, 1967 — 90,98 m, 1968 — 91,98 m, 1969 — 91,52 m, 1970 — 88,02 m, 1971—90,58 m.

Deşi în istoria olimpică a aruncării suliţei n-au existat decît două cazuri de atleţi care să fi cîştigat de două ori (Erik Lemming-Suedia în 1908 şi 1912; Jonni Myrrä — Finlanda în 1920 şi 1924), Janis Lusis speră să fie al treilea pe lista aceasta a excepţiilor şi, ca atare, să-şi reediteze la München victoria de la Ciudad de Mexico. Seriozitatea sa, talentul şi tehnica sa ireproşabilă, puterea de concentrare şi forţa de concurs, sînt numai cîteva dintre atuurile care-l îndreptăţesc să spere...

Radu OANĂ

Nelson Pessoa

Nelson Pessoa, campion olimpic la Ciudad de Mexico în proba de obstacole este unul dintre cei mai valoroşi călăreţi ai zilelor noastre. Calităţile acestui suplu călăreţ sînt multiple. Iosef Neckermann, unul dintre renumiţii călăreţi vest-germani, şi el fost campion olimpic, spunea despre Pessoa: «*Brazilianul cu părul ca tuciul, întruneşte toate calităţile necesare acestui sport. Poate nu numai dragostea pentru cai, pentru întreceri, i-au adus cele mai mari triumfuri, ci în primul rînd, curajul, graţia, calmul şi voinţa cu care ştie să lupte în momentele dificile ale unui concurs de obstacole. Pessoa, indiscutabil, este un mare călăreţ şi numele său figurează în galeria celor mai valoroşi oameni care stau în şa: St. Cyr, fraţii d'Inzeo, D'Oriola şi alţii. Pentru mine, Nelson Pessoa rămîne favorit şi la J.O. de la München*».

Originar dintr-o comună de pe coasta Atlanticului, Nelson Pessoa este fiul unui pescar. Cînd s-a născut, tatăl

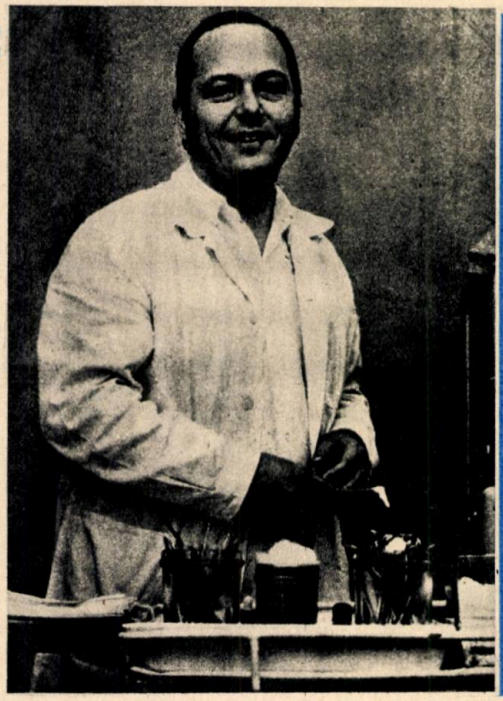

20 DE ANI PE POLIGON

În lumea tirului, numele lui Laszlo Hammerl a devenit deosebit de familiar. Cine n-a auzit de acest eminent trăgător maghiar, campion olimpic la Tokio şi medaliat cu argint la Ciudad de Mexico?

Doctor în medicină, Hammerl îşi împarte timpul între spital şi poligon. Dacă îi pui întrebarea ce face în timpul care îi rămîne liber, Laci îţi răspunde invariabil:

«*Tirul este o ramură sportivă deosebit de dificilă. Concentrarea nervoasă, atenţia încordată îţi supun sistemul nervos la mari încercări. De aceea, în timpul liber, fac orice în afară de a mă gîndi la tir, la victoria sau la... înfrîngerea înregistrată la vreun concurs. Citesc cu mare plăcere, vizionez spectacole sau, pur şi simplu, mă odihnesc...*»

Într-adevăr, cine nu cunoaşte arta tirului, nu-şi poate da seama de dificultatea acestei discipline sportive. Ea cere o pregătire fizică şi psihică deosebită. Nu e lucru uşor să ţii în mîini, ore în şir, o armă de două kilograme. «*Îmi aduc aminte* — povesteşte Hammerl — *că o dată, un bun amic, care practică scrima, îmi spunea că ar dori să tragă la ţintă. I-am dat 25 de cartuşe, am aşezat ţinta la 50 de metri, şi după ce a terminat tragerea era pur şi simplu istovit. Ba mai mult, nici unul dintre gloanţe n-a nimerit vreunul din cele 10 cercuri! I-am spus apoi: nu e aşa că e mai uşor să mînuieşti floreta? De atunci nu l-am mai văzut pe poligon!*»

Dar să revenim la dificultatea tirului, la faptul că

său l-a şi văzut... marinar, dîndu-i chiar prenumele celebrului amiral englez, Nelson. Dar intenţiile tatălui nu s-au potrivit, în cele din urmă, cu gusturile tînărului Nelson. Din fragedă copilărie el s-a simţit atras de cai. Şi iată-l, la 14 ani, călărind ca un adevărat maestru. Spre şansa sa, un mare impresar brazilian l-a descoperit şi adolescentul Pessoa devine punctul de atracţie al demonstraţiilor concursurilor hipice.

Anii se scurg repede. Pessoa ajunge cel mai mare călăreţ al Braziliei. Caii şi-i îngrijeşte singur. Doi dintre ei (Hupil şi Cangaceiro) sînt consideraţi printre cei mai scumpi din lume, valorînd suma de 100 000 de dolari!

În ultimii ani, Nelson Pessoa şi-a stabilit domiciliul la Geneva. Proprietar al unei herghelii, paralel cu activitatea competiţională, el a devenit un reputat comerciant de cai «pur sînge», de mare preţ pe piaţa mondială.

După J.O. de la München, unde doreşte să-şi reediteze succesul de laMexico, Pessoa se va retrage din activitatea competiţională şi se va reîntoarce acasă, în Brazilia. Acestea sînt, deocamdată, intenţiile sale, care, fără îndoială, se mai pot schimba. În fond, Pessoa nu are decît 32 de ani, ceea ce pentru un călăreţ este încă destul de puţin...

Aurel IOAN

trebuie să tragi în punctul negru, cu un diametru de 12 milimetri, pe care de la 50 de metri, aproape că nici nu-l poţi vedea! Dacă se nimereşte în cercul 9 sau în 8 se consideră tragerea... ratată!

Laszlo Hammerl a început tirul de la vîrsta de 9 ani! La 10 ani, printr-o simplă întîmplare, a ajuns să tragă în echipa asociaţiei sportive Ganz din Budapesta. Fiind adus de tatăl său la poligon, în ultimul moment s-a constatat că unul din componenţii echipei lipsea. Cine să-l înlocuiască? Hammerl — junior? Şi Laci, pentru vîrsta sa, a tras destul de bine, fapt ce l-a determinat pe antrenorul Pinter să exclame «*Vei fi un mare campion!...*»

Anii au trecut, Hammerl a devenit membru al clubului Ujpesti Dozsa şi apoi... recordman olimpic şi mondial, campion olimpic! 597, 598 puncte, constituie recordurile sale. Poate la München va obţine mai mult.

Un reporter l-a întrebat pe Hammerl dacă are secrete în arta tirului.

«*Nu* — a răspuns campionul Ungariei. *Toţi cei care mă cunosc, ştiu că eu nu-mi urmăresc ţinta cu luneta, nu număr focurile, ci ştiu că atunci cînd nu mai am cartuşe, seria s-a terminat. Nu mă interesează ce fac vecinii de stand. Ştiţi de ce? Mă preocupă, în primul rînd, ce fac eu. Dacă aş cunoaşte toate aceste lucruri m-aş enerva cu siguranţă şi aş devenii... cel mai prost trăgător din lume*».

Ioan HUBERTUS

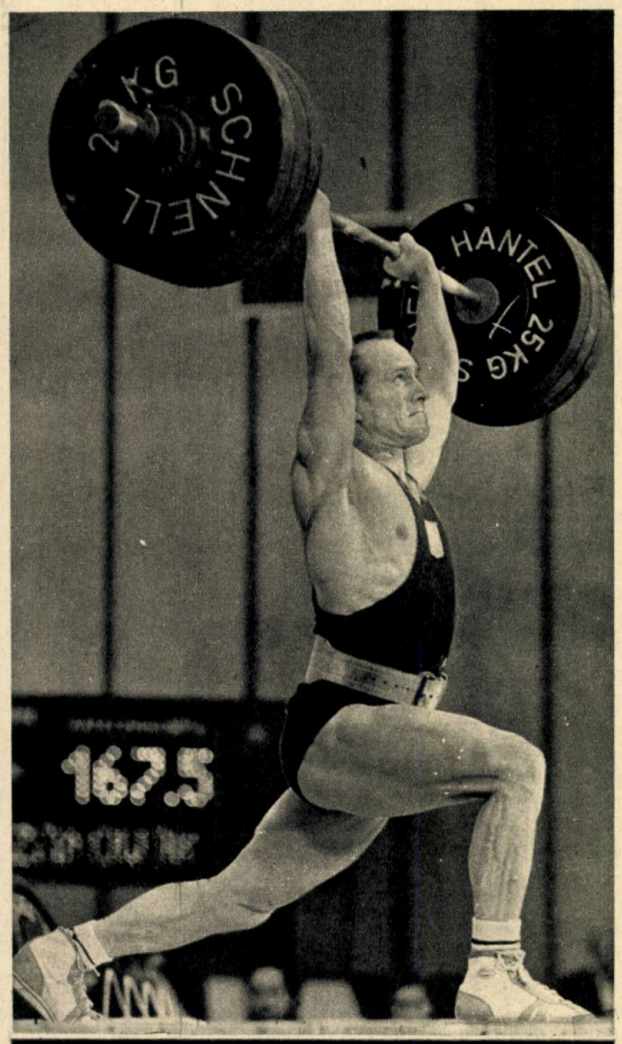

WALDEMAR BASZANOWSKI:

„În sportul nostru nu te poţi opri niciodată!"

Considerat una din cele mai mari glorii sportive ale Poloniei — alături de atleţii Irena Kirszenstein-Szewinska, Josef

Schmid şi boxerul Jerzy Kulej — şi cel mai bun halterofil al deceniului trecut, Waldemar Baszanowski, recordmanul mondial al categoriei uşoară, este posesorul unui palmares probabil unic: 2 titluri olimpice, 5 mondiale, 6 europene şi, dacă ar fi să ne luăm după rezultatele sezonului preolimpic, diferenţa dintre «capitolele» palmaresului său se va reduce anul viitor la München, căci deşi va avea 37 de ani la deschiderea Jocurilor, campionul polonez pare cel mai îndreptăţit candidat la medalia de aur.

Baszanowski este atît de celebru în ţara sa, figura lui este atît de familiară, personajul său este atît de «vînat» de amatorii de sport încît, — el însuşi a afirmat-o — de mai mulţi ani, Baszanowski nu mai are o viaţă particulară. «Tot ceea ce face omul Baszanowski trece în contul recordmanului mondial, al campionului olimpic, al reprezentantului Poloniei, Baszanowski. Dacă intri undeva pentru a te răcori cu o bere sau citronadă, a doua zi tot oraşul va şti că eşti un beţiv inveterat, toată lumea te va privi pieziş, iar dacă cumva ai pierdut recent vre-un concurs sau ai ratat un record toţi vor fi convinşi de cunoaşterea «adevăratei» cauze a eşecului... Popularitatea — mai bine zis acest aspect al ei — a ajuns atît de obositoare încît, de multe ori, concursurile din străinătate îmi aduc o linişte pe care acasă n-o mai găsesc de mult, îmi permit o mai bună concentrare nervoasă; de aceea rezultatele pe care le obţin «afară» sînt adesea mai bune. Probabil pentru dumneavoastră este ceva normal, firesc, să mergeţi pe stradă fără să vă oprească nimeni, fără să fiţi privit ca o minune. Mie acest lucru mi se poate întîmpla numai la Columbus, la Sofia sau la Tokio.»

În toamna anului 1970 pentru prima dată după mulţi ani, Waldemar Baszanowski a pierdut un concurs de maximă importanţă, fiind învins la campionatele mondiale de la Columbus, de compatriotul său Kaczmarek. Mai mult mirat decît trist, el declara unui redactor al revistei SPORTOWIEC: «Cred că înfrîngerea de la Columbus a venit la momentul potrivit. Aveam senzaţia că nu pot fi învins, că eu trebuie să cîştig mereu». *Cîteva luni de la această înfrîngere Baszanowski realiza un nou record al lumii şi cîştiga detaşat al şaselea titlu continental...*

Întrebat fiind despre motivul alegerii unui sport arid ca halterele cu servituţi adeseori greu de suportat de un om normal, Baszanowski a dat un răspuns care exprimă profesiunea sa de credinţă: «La început am vrut să ştiu cît sînt de puternic, cît de mult pot ridica. Apoi am vrut mai mult, din ce în ce mai mult. În sportul nostru nu te poţi opri niciodată. Întotdeauna este loc pentru mai bine. Apoi, cînd tu nu mai poţi, şi te opreşti, chiar dacă ai ajuns sus, în vîrf, mai devreme sau mai tîrziu vei găsi, oricît de puternic eşti, un om şi mai puternic care te va învinge, pe tine, sau recordul tău».

Vladimir MORARU

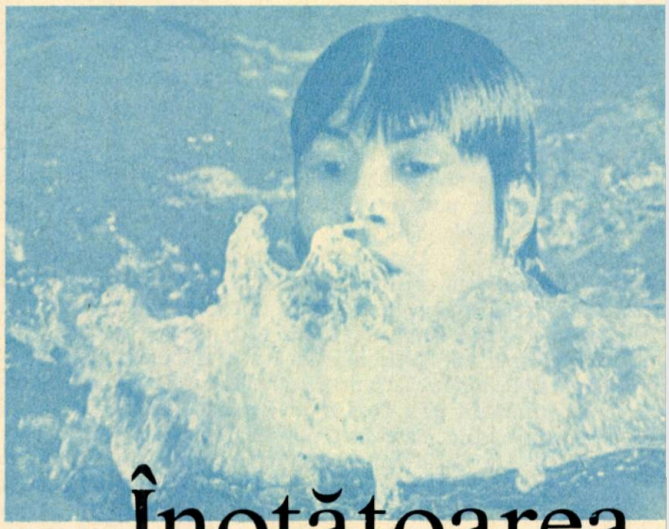

Înotătoarea din Split

CINCI TITLURI DE CAMPION

S-a născut la 17 noiembrie 1950 la Erfurt. Înoată de la 9 ani. Are 1,93 m şi 80 kg. Este pregătit de antrenoarea Marlies Grohe. A cîştigat peste 300 de curse în diferite mitinguri internaţionale, europene sau olimpice. Evoluţia recordurilor sale mondiale: 100 m spate — 58,4 (1967), 58,0 (1968), 57,8 (1969) şi 56,9 (1970). Ca o curiozitate — acestea au fost stabilite de fiecare dată în primul schimb al ştafetelor de 4 × 100 m mixt. 200 m spate — 2:07,9 (1967), 2:07,5 (1968), 2:07,4 şi 2:06,4 (1969) şi 2:06,1 (1970). Alte recorduri europene: 56,1 — 100 m delfin şi 2:12,8 — 200 m mixt. Cel mai bun rezultat pe 100 m liber — 53,2.

La 5 aprilie 1947, Giura Bjedov avea toate motivele să fie fericit: aflase că soția îi născuse al doilea copil, o fetiță. Profesor și antrenor de înot la școala din Split — leagăn al natației iugoslave — Bjedov avea un băiat cu care se mîndrea deja, pentru primele succese cucerite în bazin, și se gîndea, de pe acum, ca și pe fetiță s-o facă înotătoare. Micuța Giurgița s-a născut în... apă, spuneau localnicii, pentru că primii ei «pași» au fost făcuți în bazinul școlii condusă de tatăl ei. La numai trei ani fetița a devenit membră a clubului «Mornar» — Split, sub culorile căruia avea să realizeze succesele și recomandările din prestigioasa-i carieră, culminînd cu medalia olimpică de aur cucerită în Mexic.

Primele succese evidente, care le anunțau pe cele excepționale din viitor, Giurgița le-a obținut la 12 ani, cînd la concursurile interșcolare de la Dubrovnik și Split, victoriile repurtate în cursele de 100 și 200 m bras, cîștigate detașat, anticipau o mare campioană. Și totuși recordurile Iugoslaviei avea să le stabilească abia în 1965, cu excepționalele timpuri de 1:17,6 la 100 m și 2:55,5 la 200 m bras. Din acest moment, cu consimțămîntul tatălui, Giurgița devine eleva lui Blago Barbieri, decanul de vîrstă al antrenorilor iugoslavi, sub îndrumarea căruia a crescut și s-a afirmat tot ce are mai valoros natația iugoslavă.

Inclusă în lotul olimpic în 1966, înotătoarea din Split începe marea «cursă» de pregătire pentru J.O. ale anului 1968, unde avea să obțină titlul olimpic și să cucerească prima medalie în istoria natației iugoslave. Finalul senzațional pe care l-a realizat în acea memorabilă cursă de 100 m bras, cînd, pe ultimii metri, a ajuns-o și a întrecut-o pe Prozumenșcikova și rezultatul de 1:15,8 au confirmat din plin marile-i posibilități, talentul său. Forma excepțională i-a facilitat și cîștigarea medaliei de argint la 200 m bras (2:46,4).

După Olimpiada din Mexic a urmat o perioadă de evidentă stagnare, cauzată de schimbarea clubului (Steaua roșie Belgrad), a antrenorului și mai ales a mediului obișnuit de la Split, care prin ambianța și climatul său au ajutat-o decisiv. Poate că și fumurile gloriei au contribuit și ele ca tînăra Giurgița Bjedov să decepționeze. Au urmat concursuri, în care rezultatele slabe au demobilizat-o aproape total, Giurgița fiind la un pas de a abandona înotul. Trezită în ceasul al 12-lea, acum în pragul unei noi Olimpiade, cea de la München, studenta Facultății de medicină din Zagreb a început din nou, în mod asiduu, pregătirile. Se pare că momentul de criză a fost depășit definitiv. Cei care o cunosc afirmă că Giurgița Bjedov are capacitatea să redevină elementul pe care natația iugoslavă să se poată baza pentru un nou succes la Jocurile Olimpice. Înotătoarea însăși promite că și de la München se va întoarce cu o medalie.

Dușan BUGARIN

Dacă ar trebui să desemnăm un favorit cert al întrecerilor de înot din cadrul viitoarelor J.O., acesta nu ar fi decît Roland Matthes, cel mai prodigios produs al natației din R.D. Germană, în ultimii 10 ani, unul dintre campionii de mare strălucire ai vechiului continent. La 21 de ani, el are deja în palmares două titluri olimpice (100 m și 200 m spate) la Ciudad de Mexico, trei titluri europene (100 m, 200 m spate și 4×100 m mixt), nouă recorduri mondiale și un număr dublu de recorduri ale Europei.

Cu statura sa impresionantă (1,93 m și 80 kg) și stilul ireproșabil (...*«el alunecă pe apă de parcă ar fi tras de sfoară»* — declară Gilbert Bozon, fostul recordman mondial al spatiștilor), Matthes reprezintă, fără îndoială, un fenomen în rîndul celor mai buni tritoni. Și poate tocmai de aceea, comentariile specialiștilor pe marginea evoluțiilor sale sînt aprinse și uneori chiar contradictorii. Californianul Peter Dalland, de pildă, este de părere că sportivul din R.D. Germană are, la acest procedeu, un avans de aproape trei ani față de restul înotătorilor din lume și că nimeni nu-l va putea învinge la München. Francezul Lucien Zins, de-a dreptul uimit de eficacitatea «lucrului brațelor sale», care fără a avea un ritm ieșit din comun, oferă posibilitatea obținerii unor performanțe ieșite din comun (cu rezultatul său de la «sută», 56,9, ar fi putut cuceri titlul olimpic în 1952 la Helsinki și titlul european în 1954 la Torino pe distanța de 100 m craul!) îl consideră modelul înotătorului de performanță-modern. În schimb, nu mai puțin celebrul antrenor american Doc Counsilman de la Universitatea Indiana, care-l pregătește pe campionul S.U.A. Mike Stamm (în 1970 a fost pentru 22 de zile recordman al lumii pe 200 m spate cu 2:06,3) consideră că antrenamentul lui Roland este mult prea ușor, venind în sprijinul afirmației sale cu marea diferență de valoare dintre recordurile sale la 100 m (56,9) și 200 m (2:06,1). Demonstrînd elevilor săi că un sportiv bine pregătit, care înoată 100 m în 56,9, trebuie să parcurgă 200 m în cel puțin 2:04,0, Counsilman declară *«dacă vreți să-l învingeți pe Matthes trebuie să vă antrenați de două ori mai mult decît el. Și atunci veți reuși!»*

Imperturbabil față de toate aprecierile și pronosticurile, sportivul nr. 1 al R.D. Germane în 1970 pregătește marea lovitură pentru J.O. de la München. El demonstrează tuturor, în primul rînd, că este un înotător multilateral și că acest fapt poate constitui unul din marile «secrete» ale performanțelor sale. Medalia de argint cucerită la «europenele» de la Barcelona în proba de 100 m liber, recordurile sale continentale la 100 m delfin și 200 m mixt probează evident. Ca de altfel și deosebita seriozitate, rîvna și meticulozitatea cu care folosește cele 5 ore de antrenament zilnice.

«Vreau să dobor recordul lui Schollander (4 medalii de aur în 1964, la Tokio). *Programul întrecerilor îmi permite să iau startul în cursele de spate, delfin, mixt și în cele trei ștafete. Fără nici un accident, sper că voi dobîndi cinci titluri de campion!»*

Adrian VASILIU

ÎN LUPTĂ PENTRU DOUĂ MEDALII

Heide Rosendahl este, la ora aceasta, una dintre cele mai reprezentative figuri ale sportului vest-german, deţinătoare a unui palmares plin de succese, de cifre ale unor performanţe de mare valoare. S-a născut la Huckeswagen, lîngă Köln, la 14 februarie 1947, într-o familie care preţuia foarte mult exerciţiul fizic, atletismul (tatăl său a fost aruncător de disc, de mai multe ori campion naţional). De mică Heide a fost atrasă de sport arătînd o uluitoare capacitate de a învăţa corect şi rapid orice fel de exerciţiu, din oricare sport. A început cu gimnastica şi schiul, a trecut prin bazinul de înot şi a poposit pe stadionul de atletism unde o întîlnim şi astăzi.

La 14 ani a simţit atracţia pragului de la săritura în lungime şi în acel sezon de debut a obţinut un promiţător 5,27 m. Temperamentul său vulcanic a mînat-o apoi spre pentatlon, probă la care, la 15 ani, a realizat 3739 p (la lungime a sărit 5,68 m!).

În 1963, la 16 ani, a devenit campioană naţională la lungime şi a obţinut prima sa săritură peste 6 metri. Performanţele cresc continuu de la un sezon la altul, nu numai la lungime, ci şi la pentatlon: 6,09 m în 1964, 6,15 m în 1965, 6,28 m în 1966, 6,35 m în 1967, 6,62 m în 1968. Pentru Jocurile Olimpice din Mexic a dorit să ia parte la ambele probe, dar accidentîndu-se n-a mai putut participa cu succes la nici una. În 1969 a absolvit cursurile Şcolii superioare de sport din Köln, în cadrul căreia activează, în prezent, ca asistentă. Pe plan atletic, a obţinut 6,64 m la lungime şi 5155 p la pentatlon.

Cel mai bun sezon al său a fost, indiscutabil, cel al anului 1970. După ce a cochetat de cîteva ori cu recordul mondial al Vioricăi Viscopoleanu (6,82 m la Mexico), la Universiada de la Torino, Heide Rosendahl a izbutit 6,84 m avînd o săritură, considerată pripit de arbitrii, ca depăşită, de 7 metri! În acelaşi sezon a dus, pentru puţină vreme însă, recordul mondial la pentatlon la 5398 p.

Anul acesta la Helsinki, Heide a făcut un adevărat tur de forţă în două zile de concurs. Mai întîi a luat startul la pentatlon. În acelaşi timp a participat la calificările de la lungime, pentru ca ziua următoare, după eforturi violente depuse pentru cucerirea medaliei de aur (100 mg—13,5, greutate—13,70 m, înălţime—1,68 m, lungime—6,69 m, 200 m—23,8) la care cursa de 200 m a fost decisivă, nici n-a apucat să-şi revină cît de cît şi a fost anunţată pentru concursul săritoarelor în lungime, în cadrul căreia a obţinut locul trei, dar cu o suită impresionantă de rezultate: 6,46, 6,64 m, 6,63 m, 6,66 m, 6,63 m, 6,60 m.

Pentru München, Heide Rosendahl şi-a propus să participe, ca şi la Helsinki, la lungime şi la pentatlon, nutrind speranţa unor noi succese.

Gabriel MIHAIL

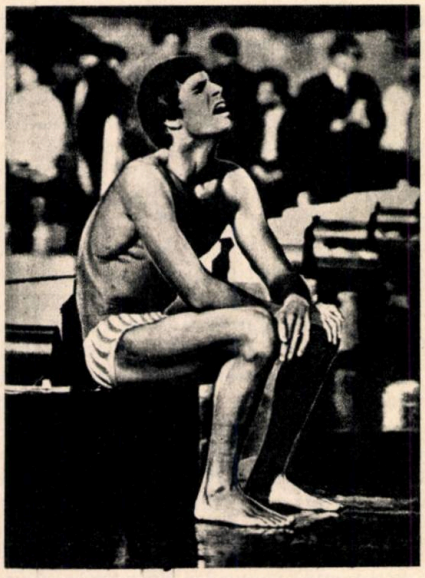

Mark Spitz (S.U.A.) multiplu recordman mondial

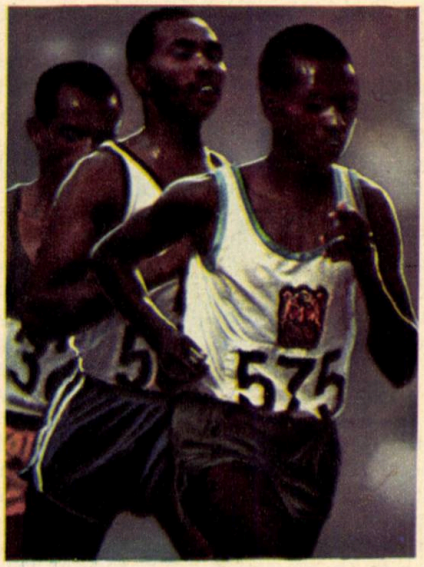

Naftali Temu şi Kipchoge Keino, campioni olimpici 1968

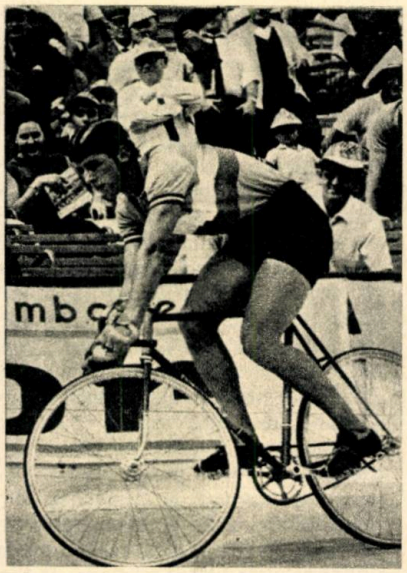

Pierre Trentin (Franţa) unul din aşii curselor de viteză

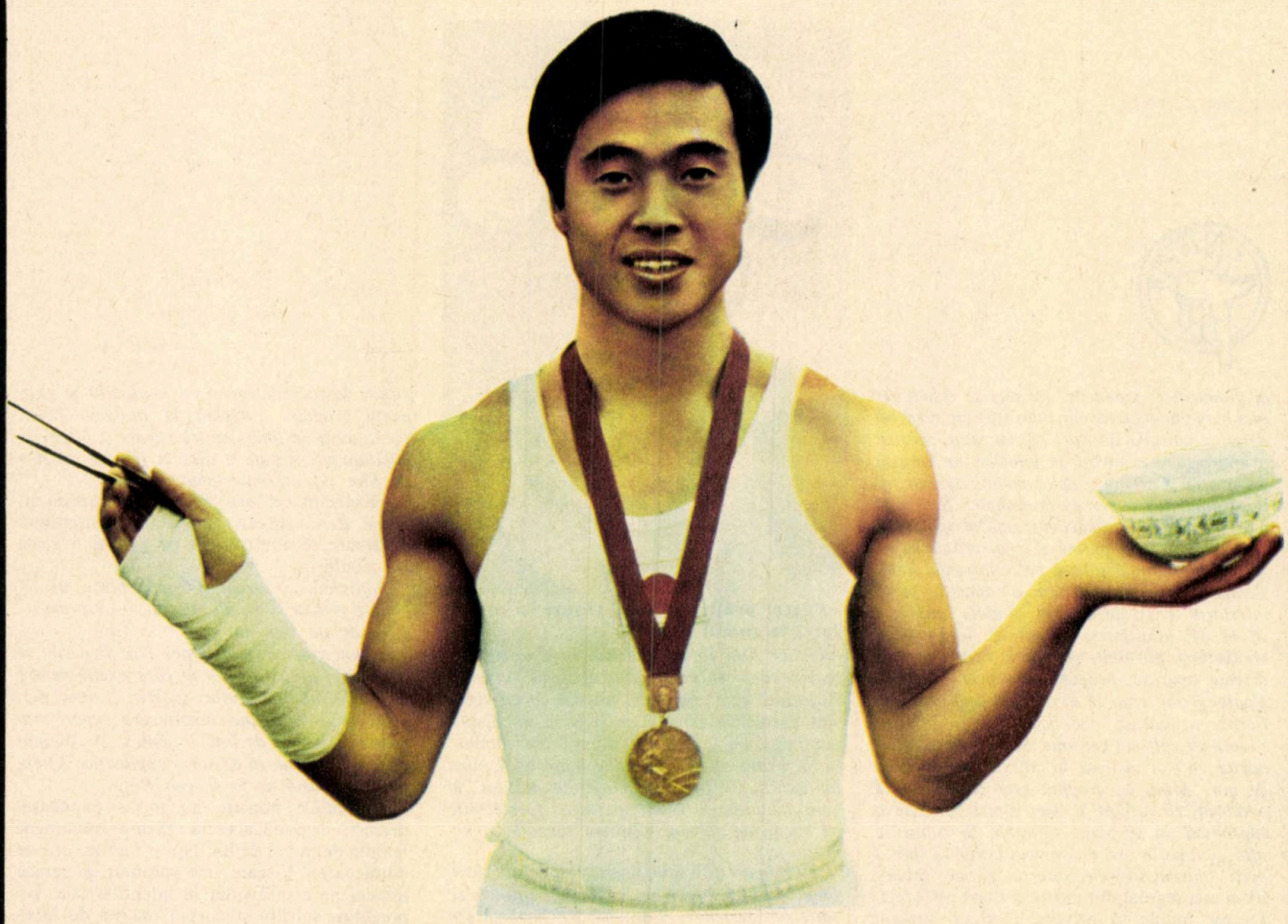

UNIVERSITATEA KYOIKU
fabrica de campioni ai gimnasticii

Gimnastica la aparate a fost «inventată» în Germania. Cu toate acestea activitatea internaţională este de multă vreme dominată de japonezi care cîştigă medalii de aur la olimpiade şi la campionatele mondiale, arătîndu-se imbatabili la bară fixă şi inele, la paralele şi la exerciţiile la sol. Faţă de aceste succese s-ar putea crede că Japonia este paradisul gimnasticii. Dar nu este chiar aşa, cadrul în care aceasta se desfăşoară fiind departe de acele condiţii cu care sînt obişnuiţi gimnaştii europeni.

Universitatea Kyoiku din Tokio, o clădire enormă, cu o faţadă urîtă, cu acoperişul de ţigle prezentînd mari spărturi, făcute parcă de colţii timpului spre mărturisirea vechimii ei seculare.

Ne aflăm în pragul acelui laborator vrăjit

al gimnasticii japoneze. De aici se ridică cei mai buni gimnaşti niponi, care stîrnesc surprinderea şi uimirea tuturor. Şi cu toate acestea prima privire aruncată în interior, ne opreşte respiraţia. Căci nu e deloc strălucitoarea fabrică modernă de campioni olimpici. Seamănă mai curînd cu un sărăcăcios azil al sportului.

Prin ferestrele puţine şi prin crăpături se filtrează o lumină săracă peste întreaga hală. Penumbra se aşterne ca o dantelă peste interiorul trist, producînd ciudata impresie că ne-am afla într-o catedrală. Iată-i şi pe credincioşi, ghemuiţi pe saltele uzate, printre diverse aparate, ocupaţi cu scurte exerciţii. Poate că sînt vreo 15 în această sală obscură, fiecare ocupat cu sine însuşi.

Într-un colţ stă rezemat Sawao Kato, gimnastul care a cîştigat în Mexic trei medalii de aur. Mîna sa dreaptă este bandajată la antebraţ, ca urmare a unei răniri. De cîteva săptămîni nu se poate antrena. Şi totuşi se află aici, de la ora 7 dimineaţa, numai spre a privi antrenamentele altora. El ne spune: «Vin aici regulat dimineaţa şi după amiezele. Doresc numai să privesc. Desigur, nimeni nu mi-o pretinde, o fac pentru mine singur. În gînd mă antrenez şi eu alături de ei. Aceasta îmi face bine.»

Sawao Kato merge la paralele spre a-şi încerca mîna dreaptă la efort. Acestea sînt un fel de monstru semănînd a aparat de gimnastică, cu barele aşezate pe nişte picioare

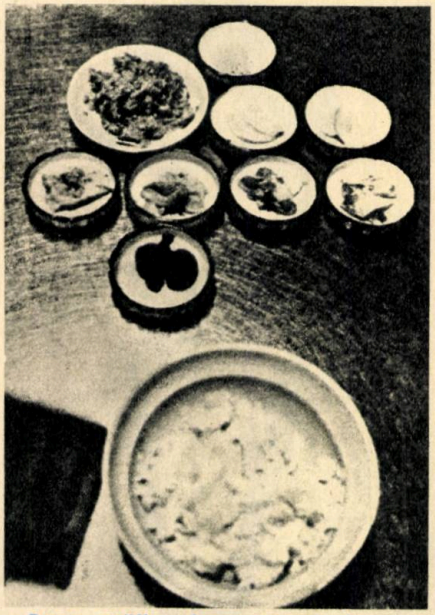

Peşte prăjit, cîteva sosuri şi orez fiert, la micul dejun

metalice fără formă precisă. În Europa nici un începător nu ar dori să se agaţe de aşa ceva. Kato însă rîde: «Nimeni nu ştie cît de vechi sînt paralelele astea. Din păcate, nu dispunem de bani ca să ne cumpărăm altele».

Ne arată apoi şi celelalte aparate şi mîna lui indică ferestrele cu carelajul mutilat, în care ochiurile de geam sparte au fost cîrpite cu bucăţi de carton. «Sîntem săraci», *spune Kato.*

Deci în această sală, lîngă acest cal şubrezit, lîngă paralelele cu braţe cîrpite, alături de saltelele ferfeniţe s-au născut învingătorii ultimelor olimpiade şi atîţia campioni mondiali: Takashi Ono, Yukio Endo, Takashi Mitsukuri *şi dintre cei mai tineri* Sawao Kato. *Aici s-au antrenat ei, bine înfofoliţi în lunile de iarnă, căci în anotimpul rece aici nu sînt sobe.*

E ora 7 şi jumătate. Ceremonialul s-a săvîrşit. Mica reculegere s-a consumat şi gimnaştii tropăie mărunt în mijlocul halei, aşezîndu-se în linie, pentru raport şi inspecţia căpitanului. Acesta e ales în fiecare an şi e de fapt un «primus inter pares».

«Exersăm cel mai adesea fără antrenor, *spune Kato*, singuri ne stabilim programul şi fiecare se controlează pe sine şi îi ajută pe ceilalţi».

Pantaloni de trening rupţi, bluze uzate, pantofi scîlciaţi de multă purtare — reprezintă oare aceste imagini grupa de elită a celor mai buni gimnaşti din lume? Nu! Privirile se răsfaţă în această ţară, în care există centre de performanţă, ajutor sportiv şi mecenat, proiecte de milioane, imense preocupări materiale, dar cele de faţă te uimesc şi descumpănesc. Trebuie să existe o explicaţie. Aşteptăm răspunsul de la Sawao Kato.

«Succesele noastre au multe explicaţii, una este, de pildă, această oră de antrenament înainte de micul dejun. Noi o numim ora de «încărcare». Fiecare vine voluntar, deoarece nimeni nu e influenţat în intenţiile sale. Ne pregătim spiritul şi corpul înainte de începerea zilei, ne încărcăm muşchii şi creierul, cum am face-o cu o baterie. Ziua noastră de lucru, în timpul semestrelor începe la ora 7 dimineaţa, cu antrenamentul de încărcare, urmat de micul dejun, apoi cursurile. La ora 3 după-amiază ne antrenăm în sală, vreme de trei ore», *ne spune Kato, care şi-a*

În această sală, lîngă acest cal şubrezit...

Un antrenament aspru, cu zîmbetul pe buze

Doar o simplă sobă de tuci încălzește sala de studii

terminat de curînd studiile și este asistentul celui mai renumit antrenor de gimnastică din lume, profesorul Akitomo Kaneko.

După o plimbare prin ulițele strîmte din Schibuja, o a doua privelişte ne uimeşte, în dimineața aceasta. «Iată căminul nostru studenţesc» *ne indică Sawao Kato, arătînd cu mîna spre două clădiri de lemn...* «Sîntem săraci», *repetă el pentru a doua oară, cu acelaşi aer jenat pe care îl avusese şi în sala de gimnastică.*

Cei doi studenţi de serviciu la bucătărie ne servesc cu orez, peşte şi ceai verde.

Risipesc orezul cu beţişoarele, gîndindu-mă cu dor la chiftelele prăjite şi la marmelada de smeură, căci oricărui european i-ar veni greu să înceapă micul dejun cu peşte prăjit şi orez fiert.

Micul dejun s-a terminat şi studenţii ne invită să luăm ceaiul în camerele lor. Răceala dimineţii mai stăruie în ungherele căsoaiei de lemn, dar nevoia generează spiritul inventiv. Sub tăblia mesei se găseşte un mic radiator electric, către care se înghesuie picioarele. Şi astfel putem conversa mai departe, cu nasurile îngheţate şi genunchii calzi.

Patru studenţi locuiesc împreună într-o cameră de aproximativ 15 m patraţi. «O curăţim mereu *spune Kato.* Ne înţelegem bine între noi». *Solidaritatea este foarte dezvoltată, iar reciprocitatea dusă pînă în cele mai obişnuite gesturi. Cînd colegii observă că Sawao Kato şi-a fumat ultima ţigară, unul din ei pleacă, fără o vorbă, să-l aprovizioneze.*

Marele campion olimpic a locuit aici, în ultimii ani. Ajutorul primit de la stat pentru întreţinerea la studii s-a ridicat la 10—15 000 yeni. «Din aceşti bani, n-aş fi putut desigur să trăiesc, deoarece numai camera mă costa 700 yeni lunar. M-au ajutat mult părinţii mei care trăiesc la Sugadaira, pe coasta de vest a Japoniei».

Întrebarea apare de la sine.

«*Medaliile cîştigate în Mexic nu ţi-au adus nici o îmbunătăţire a situaţiei materiale?*» *Ochii mici mă privesc curios şi deconcertat.* «De ce? Cine ar fi trebuit să-mi dea ceva?» *Faţă de mirarea lui sinceră, orice întrebare ar fi fost de prisos.*

«Sînt tînăr şi acum trebuie să mă antrenez. Cînd voi îmbătrîni voi deveni profesorul unor tineri gimnaşti. Mă antrenez bucuros, numai pentru mine. Trebuie să mă antrenez zilnic. Am fost timp de două luni rănit, dar n-am lipsit niciodată de la antrenamente. Aceasta mi-a folosit mult. Pentru a domina pe alţii, trebuie să fiu puternic. Asupra fiecărui procedeu de concurs trebuie meditat cu grijă, meditarea e foarte necesară. Asupra acestui punct mulţi au alte păreri. Totuşi nici un antrenor nu va încerca să-ţi influenţeze gîndurile. El îţi pretinde numai să ai preocuparea meditării. Eu vreau să evoluez din ce în ce mai frumos, mai frumos şi mai frumos, da, la aceasta mă gîndesc mereu!...

Ce înseamnă pentru mine o victorie? O mare bucurie interioară şi nicidecum o sărbătoare zgomotoasă. Cînd m-am înapoiat din Mexic cu medaliile mele, aici nimeni nu m-a felicitat! De ce oare? Eu ştiam că toţi s-au gîndit la mine, au fost alături de mine. La fel ar fi fost şi dacă aş fi pierdut».

Peter BIZER
(Din revista **Sport illustrierte — München**)

Louis Cyr suportă platforma pe care s-au așezat 14 bărbați, cîntărind peste 1 000 de kilograme!

Lazăr BAROGA
Ion OCHSENFELD

„Ăl mai

Exercițiile fizice, cu greutăți și de forță, au fost cunoscute încă înaintea erei noastre, de egipteni, greci, romani și chinezi.

În vechea Grecie, idealul superiorității umane îl reprezenta Milon din Crotona, despre care s-au scris nenumărate legende. Despre acest erou se spunea că ridica un bou în brațe și îl plimba în jurul stadionului, sau că și-a dus pe umeri propria statuie pentru a fi instalată pe soclu!

Cu timpul, idealului forței i s-a adăugat și acela al frumuseții clasice, care a devenit unul din aspectele cele mai caracteristice ale civilizației grecești. Frumusețea, era considerată ca o virtute, un semn de superioritate morală și împreună cu forța erau privite ca elemente ale perfecțiunii și bărbăției.

Artiștii antichității au găsit în forma perfectă a corpului și în atitudinile acestuia în timpul diferitelor exerciții, un fecund izvor de inspirație care a dus la crearea nemuritoarelor capodopere: «**Doriferul**» (purtătorul de lance) al lui Policlet, «**Om Canon**», care prin proporțiile sale clasice întruchipa armonia corporală, «**Discobolul**» lui Miron și încă multe altele.

«**Doriferul**» sau «**Apollo din Belvedere**» (Roma — muzeul Vaticanului) reprezintă tipuri desăvîrșite sub raportul frumosului anatomic bărbătesc, așa cum printre multele și splendidele «Afrodite» rămase de la statuarii greci, cea mai frumoasă «**Venera din Cnide**» a lui Praxitele, întrunește calitățile de feminitate, dar cu o musculatură mai accentuată, rod al unei practici raționale a exercițiilor fizice, denotînd aptitudini pentru maternitate și viața socială.

În evul mediu, sub influența bisericii, concepțiile despre exercițiile fizice și frumusețea corpului s-au schimbat radical. Corpul este acum considerat dușman, pricina slăbiciunii și a căderii sufletului. «**Cu cît corpul va fi mai slăbit, cu atît sufletul va fi mai prosper**» se spunea în evul mediu.

Abia la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX încep să se impună, din nou, idei care vizau dezvoltarea forței, grija pentru frumusețea corpului omenesc.

PĂRINTELE CULTURISMULUI A SUFERIT DE DEBILITATE FIZICĂ!

Englezul Eugen Sandow (1867—1925) s-a făcut remarcat ca unul dintre cei mai puternici oameni ai timpului său. Sandow, a fost în tinerețe foarte puțin dezvoltat din punct de vedere fizic și mereu bolnav. Dorința lui de a deveni sănătos și puternic, l-a determinat să studieze medicina și folosirea exercițiilor fizice, datorită cărora el s-a însănătoșit, ajungînd cu timpul la o mare forță, la o perfecțiune fizică.

Sandow este considerat, de altfel, ca părinte al culturismului mondial. Eugen Sandow cîntărea 78—80 kg, dar ridica, cu o mînă, o halteră de 114,5 kg. El este autorul formidabilului «record», neegalat, pînă astăzi, saltul înapoi (salt mortal) cu haltere de cîte 17,5 kg în fiecare mînă. Popularitatea de care s-a bucurat Sandow a eclipsat total vedetele de circ din acea vreme.

În anul 1911 regele George al V-lea i-a acordat lui Eugen Sandow titlul de «profesor de educație fizică».

«Mulce-am văz't, pă bani, vedz' binie
Cum nu vege ori şî şinie
D-apăi l-am văzut anumie
P-„ăl mai tare om din lumie."

Victor Vlad DELAMARINA

tare om din lumie...

Eugen Sandow — părintele culturismului

OMUL CARE A RIDICAT 599 KG!

Despre formidabila putere a americanului J. Kennedy se scriau în presa anului 1893 următoarele: «**În holul redacţiei unuia dintre ziarele din New York se află o uriaşă sferă de metal în greutate de 599 kg. Australianul Drago, germanul Marx, precum şi renumitul atlet englez, Gimson, au încercat zadarnic s-o urnească de pe sol. Apare Kennedy. În ovaţii, cu un efort uriaş, el ridică greutatea cîţiva centimetri de la podea!**

Compatriotul său, Louis Cyr, poliţist din Ottawa, a cîştigat în 1892, la Londra concursul mondial al «oamenilor de forţă» efectuînd următoarea mişcare: a împins cu mîna dreaptă o greutate de 115 kg, ceea ce reprezenta o performanţă cu totul deosebită. De asemenea, Louis Cyr a ridicat în spinare un butoi de ciment de 195 kg, dar marea performanţă a vieţii sale a fost numărul numit «greutatea vie», demonstrat de el în arena unui circ. Acest număr consta în următoarele: Cyr s-a plasat sub o platformă, pe care erau 14 bărbaţi (peste o tonă), pe care a ridicat-o în spinare. Louis Cyr cîntărea doar... 133 kg.

DE LA UNCHIUL VANEA LA TOM CANON

«W.W.» era pseudonimul lui A. Lebedev (jurist de profesie), cunoscut şi sub numele de «unchiul Vanea». El «împingea» cu mîna

Uriaşul Tom Canon cîntărea nici mai mult, nici mai puţin de... 320 kg!

dreaptă 3 puduri (96 kg) dintr-odată! Acest exerciţiu este foarte dificil din punct de vedere al execuţiei. A. Lebedev este şi primul autor al unui manual de haltere din Rusia (1916) şi a fost mai mulţi ani (1912—1917) redactor al publicaţiei «Hercules».

Celebrul marinar rus Piotr Krîlov a împins în anul 1905, cu mîna stîngă, o greutate de 114 kg şi este considerat iniţiatorul culturismului din Rusia.

Estonianul George Hakousmith, care a trăit 90 de ani, a fost elevul doctorului Kraevschi (iniţiatorul primului cerc de «atletică grea» din Rusia — 1895). El a izbutit să împingă, cu mîna dreaptă, o greutate de 115 kg şi a devenit campion mondial la lupte în anul 1901.

Austriacul Karl Svoboda a fost supranumit «cel mai puternic om de pe planetă». A împins cu mîna dreaptă 101 kg, cu ambele mîini 160 kg şi a aruncat în stil continental (cu punerea halterei pe centură) 193 kg. Aceste rezultate, stabilite în anii 1911—1912, a fost ameliorate abia după 40—50 ani! Svoboda se «antrena» împreună cu Iosif Groft şi Bethol Tlander, reprezentanţi ai clubului vienez «Furmanov», care erau şi luptători, candidaţi la titlul de campion mondial. Ei «aruncau» 160 kg şi «împingeau» culcat, circa 170 kg. Toţi trei s-au făcut remarcaţi pentru folosirea cu multă abilitate a stilului «continental» (ridicarea barei pe genunchi, pe centură, pe piept, apoi cu braţele întinse, deasupra capului).

Un alt austriac W. Turk a cîştigat primele titluri de campion mondial (1898) la haltere. El împingea concomitent 70 kg cu mîna dreaptă şi 51 kg cu stînga. Performanţele sale neobişnuite, popularitatea sa au contribuit la faptul ca multe cluburi din vremea aceea să-i poarte numele.

Tom Canon, de origină irlandeză, a fost «cel mai greu şi cel mai puternic om din lume». El cîntărea... 320 kg! Avînd un abdomen uriaş, Canon nu putea realiza succese prea mari în ridicarea greutăţilor. În schimb, «grăsunul» nu a găsit nici un adversar demn de el, la lupte. Nimeni nu se poate mîndri că a reuşit vreodată să-l doboare, pentru că nimeni n-a reuşit să-l cuprindă!

UN ROMÂN — MINUNEA BALCANILOR

Socrat Temelie a fost considerat ca cel mai puternic atlet român şi s-a făcut remarcat în anul 1905. Ziarul «Sport Zeitung» din Berlin a publicat fotografia sportivului român cu explicaţia: «**Socrat Temelie, o minune în Balcani**». El se pregătea în locuinţa sa din Bucureşti, împreună cu cîţiva admiratori.

După 1920 în sala societăţii «Tirul» se antrenau luptători, gimnaşti, precum şi ridicători de greutăţi. Printre aceşti «pionieri» ai forţei remarcăm pe: Jean Chirtop, Jean Dociulescu, Petre Sonda, Ştefan Petrescu — antrenorul emerit de astăzi — şi alţii.

FEMEI PUTERNICE

De-a lungul vremurilor s-au remarcat însă nu numai bărbaţi puternici, ci şi femei cu o forţă deosebită. Celebra actriţă de circ, austriaca Kathy Sandwin, a ridicat în anul 1903 o greutate de... 120 kg. Prezenţa numelui său pe afişul programelor de circ constituia o serioasă atracţie în rîndul spectatorilor, numerele sale de rezistenţă fiind: ridicarea în spinare a unei platforme cu o întreagă orchestră deasupra, jonglerii cu greutăţi de 2 puduri (32 kg), precum şi diferite alte... tururi de forţă.

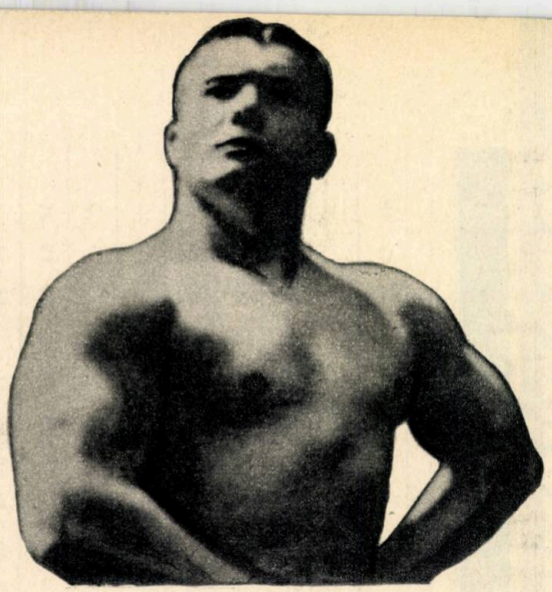

Minunea Balcanilor — Socrat Temelie

Leonid Iabotinski — campion olimpic la Tokio

Vasili Alekseev, indiscutabil, cel mai puternic om din lume

Belgianca Anna Grüffelen se producea cu încă 3 fete. Mînuia ușor o greutate de 4 puduri și ridica... 4 bărbați.

OAMENII PUTERNICI AI ZILELOR NOASTRE

In ultimul deceniu au apărut însă altfel de «oameni puternici», mai puțin coloși, dar cu rezultate uimitoare în ridicarea greutăților, rezultate care întrec cu zeci de kilograme recordurile stabilite odinioară de «cei mai puternici oameni de pe planetă». Explicația este foarte simplă și constă, în primul rînd, în perfecționarea metodelor de antrenament.

Au apărut pe firmament Bazanovski (Polonia), Kangasniemi (Finlanda», Talts (U.R.S.S.), multe «pene» și «ușori» halterofili care ridică cu ușurință greutăți de 2—3 ori mai mari decît propria lor greutate.

Dar nici timpurile noastre nu sînt lipsite de supergrei.

În anii de după război s-au făcut remarcați cîțiva atleți de o forță deosebită. În 1948 John Davis (S.U.A.) totalizează 487,5 kg, Medvediev (U.R.S.S.) îi depășește performanța cu 5 kilograme, iar în 1956 Paul Anderson este primul om din lume care depășește limita celor 500 de kilograme, pentru ca în scurt timp să ajungă la 533 kilograme!

Apoi, lupta pentru recordurile absolute devine, în exclusivitate, un apanaj al sportivilor sovietici. În 1960, Iuri Vlasov reușește fenomenalul 580 kg. Nu mult după aceea, apar Leonid Jabotinski care se apropie de 600 kg (592,5 kg), dar primul care întrece limita de vis a celor 600 kg este fenomenalul Vasili Alekseev, din Arhangelsk. El a spulberat toate recordurile fiind astăzi, de departe, cel mai puternic om din lume. Într-o perioadă relativ scurtă Alekseev a doborît nu mai puțin de 28 de recorduri mondiale.

La ora la care au fost scrise aceste rînduri, recordul său era de 640 kg dar nu e deloc exclus ca tot Alekseev să fie cel care îl va mai corecta, adăugîndu-i alte kilograme, dacă nu cumva o altă stea va apare pe firmamentul sportului mondial, tot atît de spectaculos pe cît a apărut și Alekseev.

HOCHEI LA BUCUREȘTI ȘI MIERCUREA CIUC

	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71
Africa de Sud	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	—	—	—	—	19	—	—	—	—	—
Anglia	—	6	—	4	5	—	5	—	—	—	—	—	—	—	10	8	15	—	14	16	—	—	—	—	18
Australia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Austria	3	8	6	—	11	—	6	—	11	10	7	—	—	—	14	—	16	13	13	13	14	13	13	15	13
Belgia	8	—	9	7	12	—	—	—	14	—	—	—	—	—	20	—	21	—	—	—	—	—	—	21	22
Bulgaria	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	—	18	14	19
Canada	—	1	2	1	1	1	—	2	1	3	—	1	1	2	1	2	4	4	4	3	3	3	4	—	—
Cehoslovacia	1	2	1	—	—	4	—	4	3	5	3	4	3	4	2	—	3	3	2	2	4	2	3	3	2
Danemarca	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	—	—	18	18	—	20	19	21
Elveția	4	3	5	3	3	5	3	7	8	9	—	—	12	—	11	7	10	8	10	14	15	—	16	12	7
Finlanda	—	—	7	—	7	7	—	6	9	—	4	6	6	7	7	4	5	6	7	7	6	5	5	4	4
Franța	—	—	—	9	9	—	8	—	—	—	—	—	—	—	16	—	14	—	—	—	20	14	—	18	16
R.D. Germană	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	9	—	5	—	6	—	5	5	7	8	7	5	9
R.F. a Germaniei	—	—	—	—	—	8	2	5	6	6	—	—	7	6	8	6	7	7	11	9	8	7	10	8	5
Italia	—	9	—	—	8	—	4	—	10	7	—	—	10	—	12	—	—	15	—	17	13	—	14	16	14
Iugoslavia	—	—	—	—	13	—	—	—	13	—	—	—	—	—	17	—	13	14	15	11	12	9	9	10	11
Japonia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	8	—	—	—	11	—	—	17	10	15	11	12
Norvegia	—	—	8	6	4	9	—	8	—	—	—	7	8	—	9	5	9	10	8	12	11	11	11	9	10
Olanda	—	—	—	8	10	—	7	—	12	—	—	—	—	—	18	—	22	—	—	—	21	—	19	20	20
Polonia	6	7	—	—	—	6	—	—	7	8	6	8	11	—	13	—	12	9	9	8	9	—	8	6	8
România	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—	11	12	—	10	10	12	12	13	15
S.U.A.	5	4	3	2	6	2	—	—	4	2	—	5	4	1	6	3	8	5	6	6	5	6	6	7	6
Suedia	2	5	4	5	2	3	1	3	5	4	1	3	5	5	4	1	2	2	3	4	2	4	2	2	3
Ungaria	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	16	12	15	16	—	17	17	17
U.R.S.S.	—	—	—	—	—	—	—	1	2	1	2	2	2	3	3	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1

La început au fost organizate pentru hocheiști numai campionate europene, apoi au apărut și «mondialele» care se desfășurau însă numai în anii olimpici. În 1930 congresul L.I.H.G. a decis organizarea anuală a competiției supreme și cîteva decenii de-a rîndul n-a intervenit cu modificări esențiale în sistemul de desfășurare a campionatului mondial. Abia în primăvara anului 1971 congresul L.I.H.G. a decis o asemenea modificare însemnată care va fi aplicată începînd cu 1972. La Sapporo va fi decernat titlul de campioană olimpică formației cîștigătoare a turneului de hochei din cadrul J.O. Pentru prima oară titlul olimpic nu va mai fi însă acordat împreună cu cel de campioană mondială și eventual cu cel de campioană a Europei (așa cum s-a întîmplat la Cortina în 1956, la Innsbruck în 1964 și la Grenoble în 1968, cînd pe primul loc s-a clasat formația Uniunii Sovietice). În 1972, în afara Jocurilor Olimpice va mai fi organizat — separat — campionatul mondial și european la Praga (grupa A) și, bineînțeles, cele două grupe B și C, în România la București și, respectiv, la Miercurea Ciuc.

În grupa A (din punct de vedere geografic, cu specific 100% european) vor evolua reprezentativele U.R.S.S., Cehoslovaciei, Suediei, Finlandei, R.F. a Germaniei și Elveției. La «B», bucureștenii vor putea vedea, de fapt, campionatul... lumii, deoarece în afara formațiilor europene (Polonia, R.D. Germană, Norvegia, Iugoslavia, România, Franța) vor participa și echipele S.U.A. (America) și Japonia (Asia)! În grupa C sînt anunțate: Austria, Italia, Ungaria, Anglia, Olanda, Bulgaria, Danemarca și Belgia.

Canada, nesatisfăcută de hotărîrea L.I.H.G. de a nu-i admite să includă în formație și cîțiva jucători profesioniști a anunțat că și la viitoarea ediție a C.M. va declara forfait! Dar chiar și fără canadieni întrecerile grupei B, de la București, avînd în vedere forța celor opt participante, se anunță foarte tari, peste nivelul valoric al ediției din 1970 a competiției, organizată după cum se știe, tot pe patinoarul «23 August» din Capitală.

Înaintea viitoarelor întreceri din cadrul campionatului mondial, am întocmit un tablou sinoptic al participărilor la ultimele 25 de ediții ale C.M. în care se poate vedea locul ocupat, an de an, de fiecare reprezentativă națională.

Și acum două clasamente alcătuite pe baza medaliilor (aur, argint, bronz) cucerite la C.M. și la J.O.

CAMPIONATUL MONDIAL

1. Canada	32	18	6	4
2. U.R.S.S.	17	11	4	2
3. Suedia	32	3	8	5
4. S.U.A.	30	2	8	3
5. Cehoslovacia	32	2	6	10
6. Anglia	20	1	2	2

JOCURILE OLIMPICE

1. Canada	5	2	2
2. U.R.S.S.	3	0	1
3. S.U.A.	1	4	1
4. Anglia	1	0	1
5. Cehoslovacia	0	2	1
6. Suedia	0	2	1
7. Elveția	0	0	2
8. Germania	0	0	1

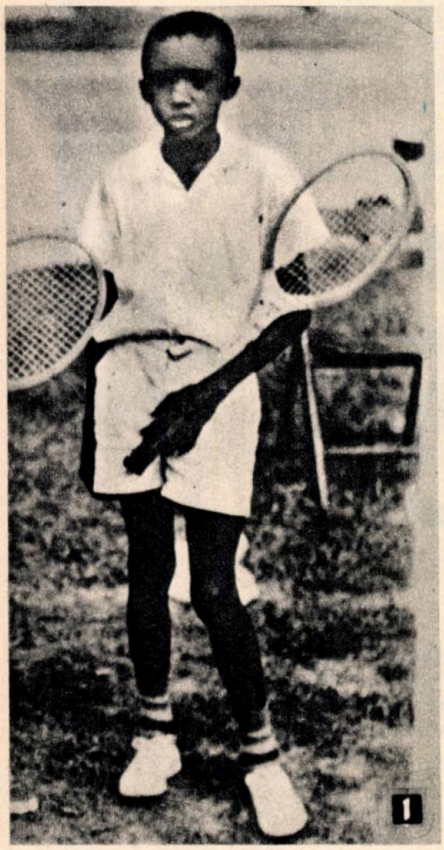

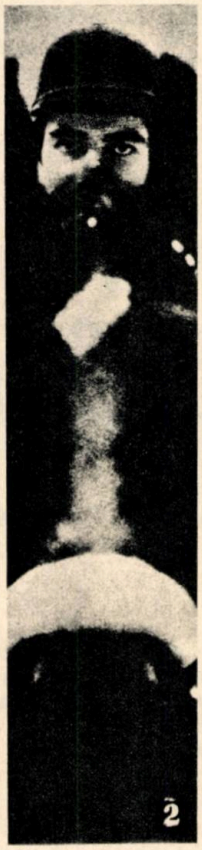

Ghici!· Ghici!· Ghici!· Ghici!

Ghici!·

1

Un copil cu o rachetă mare cît el. Îl recunoaşteţi?

2

Un... mascat!

3

Ce disciplină practică acest sportiv?

4

Jucătorii au alcătuit o grămadă organizată şi aşteaptă introducerea balonului oval pentru a-l talona. Este oare aceasta o adevărată grămadă de rugby?

5

Un om, un magaziner probabil, triază un maldăr de haine, înalt aproape cît el. Sînt haine propuse pentru reformă?

6

Înot, stil liber?

Scenă obişnuită la săniuş. Fără aşa ceva n-am mai savura, poate, bucuria alunecării la vale...

a cădea-cădere

Există oare vreun om care să nu fi căzut niciodată în viaţă? Imposibil să fie măcar unul! Fiecare dintre noi a căzut de zeci, de sute de ori, mai ales atunci cînd după mersul de-a buşelea, au fost «descoperiţi» paşii.

Am căzut în primii ani de viaţă, am căzut mai apoi în copilărie (sărmanii noştri genunchi erau totdeauna zdreliţi!), am căzut în zăpadă şi pe gheaţă, pe iarbă sau pe nisip etc. Unii cad la examenele şcolare, alţii «cad» în dragoste; există spectacole care cad, ca şi filme, în unele ţări cad guvernele precum cad stelele, dar cine oare stă să numere de cîte ori cădem în viaţă!...

La adolescenţă şi la maturitate, omul cade cel mai des în... sport! Nu, nu este nici un fel de exagerare. Veţi vedea. Şi nu ne vom referi

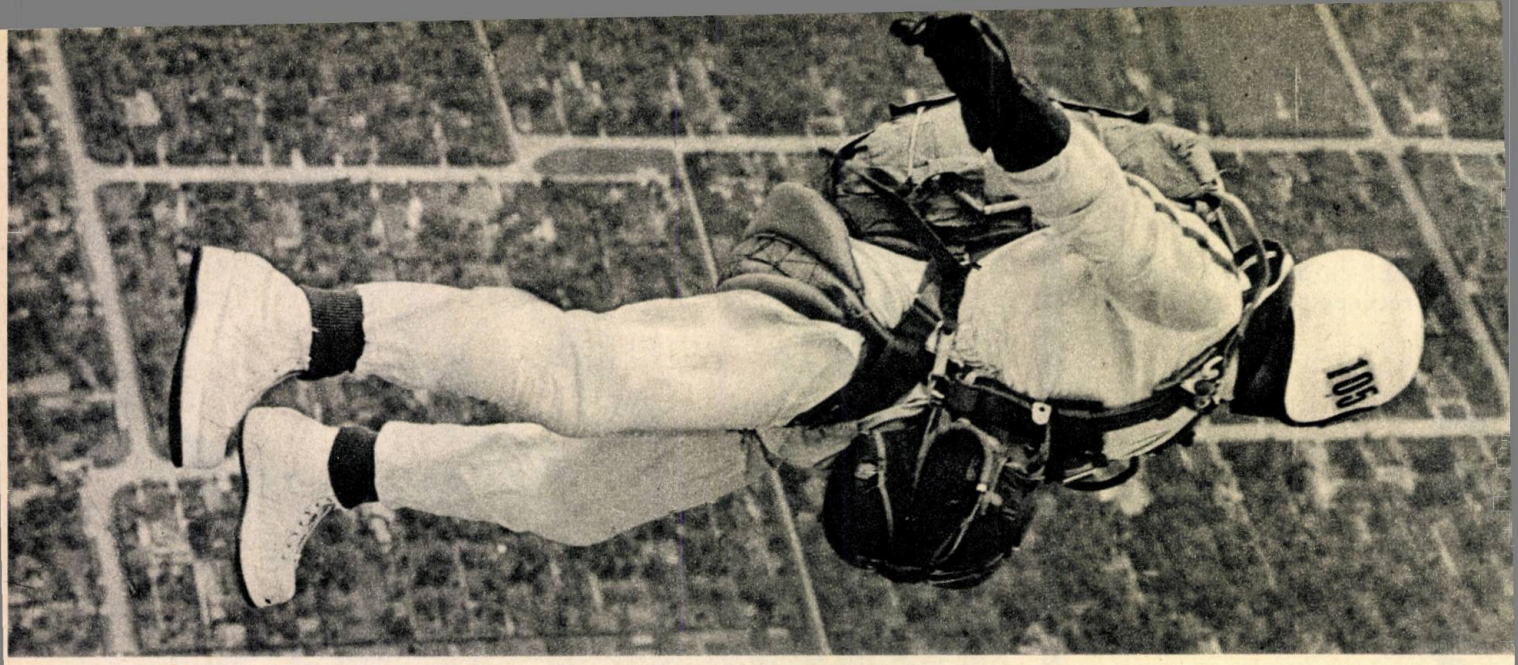

Cădere liberă!... Paraşutistul român Ion Roşu a sărit din avion. Paraşutelor încă nu le-a venit rîndul să intre în acţiune.

la acele căderi la examenele pe care noi ziariştii le considerăm a fi competiţiile sportive, interne sau internaţionale, mici sau mari. Nu ne vom referi nici la retrogradările (în fond tot căderi sînt şi ele) dintr-o divizie în alta, din A în B, din B în C ş.a.m.d.

În cele ce urmează ne-am propus să scriem doar de acele căderi, să le zicem, sportive. Unele, cum sînt cele de la paraşutism (cădere liberă de la X metri...) constituie însăşi existenţa acestui sport al temerarilor. Dar căderi mai întîlnim la săriturile cu schiurile, la săriturile în apă, de la trambulină sau de la platformă, la atletism (înălţime, prăjină, lungime, triplu) numai că la aceste sporturi li se spune în mod curent şi desigur mai corect, «aterizare». În plus, la acestea distingem o fază a elanului, una a bătăii, zborul propriu-zis şi aterizarea.

Acestea sînt căderi ... voite, ca şi ducerea la parter a adversarului, la luptele greco-romane şi libere, ca şi acele căderi spectaculoase de la fotbal şi handbal, cărora le zicem — plonjoane. Plonjază portarii, uneori cu eficienţă — salvînd goluri ca şi făcute, alteori inutil pentru că mingea şutată de cutare adversar sau ricoşată din piciorul unuia dintre propriii apărători se odihneşte în plasă; plonjază înaintaşii pentru a relua mingea printr-o lovitură cu capul; plonjază handbaliştii la semicerc, plonjază un rugbyst în terenul de ţintă advers, sau un altul care reţine din atac un adversar (placaj, încheiat invariabil tot printr-o cădere); plonjază înotătorii în momentul startului la toate stilurile, mai puţin la spate; plonjază unii dintre aruncătorii de suliţă, după moda lansată de suliţaşul american Al Cantelo etc.

Există căderi şi la gimnastică, de pe un aparat (arbitrii depunctează aceste căderi), la patinaj artistic şi la box (nu sînt punctate, dar în cazul boxului o cădere mai lungă de 10 secunde aduce după sine oprirea luptei prin K.O.).

Cele mai frecvente căderi sînt cele de la patinaj (mai ales la nivelul începătorilor), la schi, la ciclism, motociclism... Dar oare în care sport nu se cade? Se cade la atletism şi la tenis de masă, la scrimă

Ciclistul a rămas pe şosea în timp ce plutonul rulează mai departe, ca şi cum nimic nu s-ar fi întîmplat.

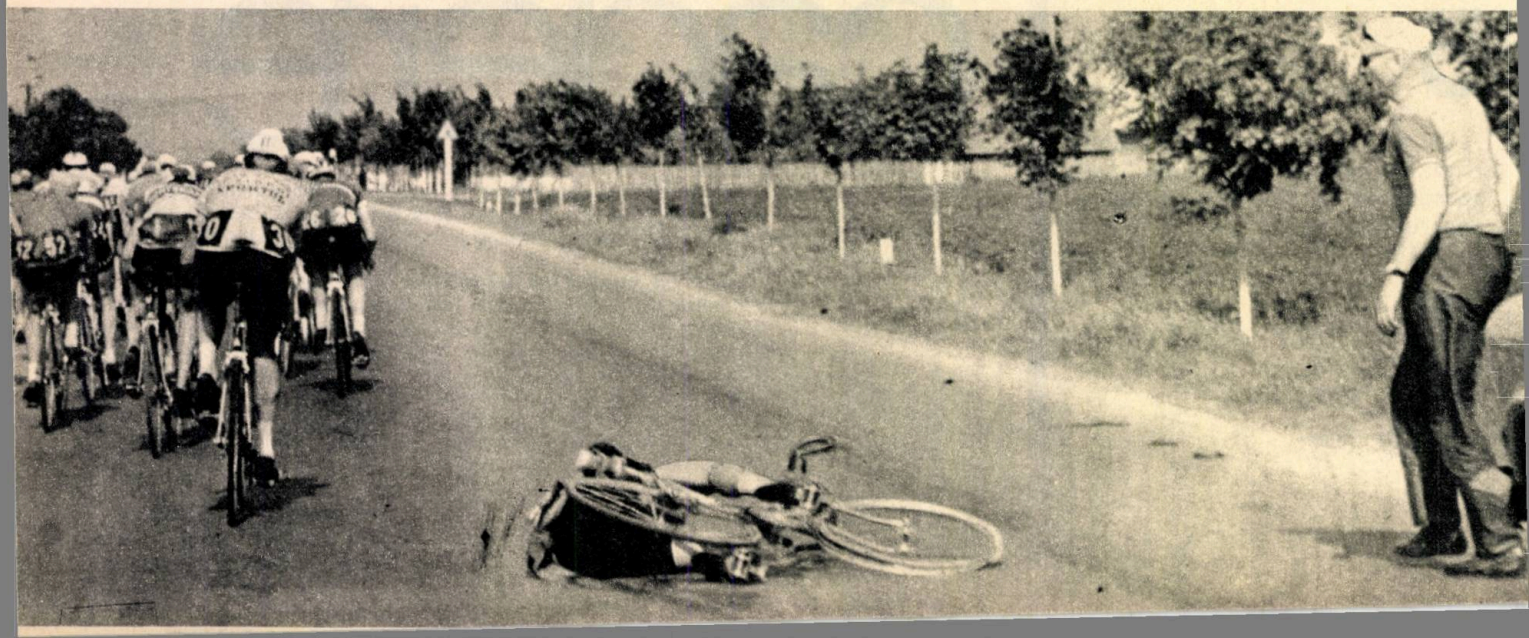

şi la călărie, la bob şi la volei. Sînt căzături determinate de propria oboseală a sportivului, de greşelile sale de ordin tehnic, de eventuale denivelări ale terenului, dar şi altele în care adversarul, prin faulturi, decide aceste lucruri. Cele mai periculoase căzături sînt indiscutabil cele de la automobilism, aviaţie şi paraşutism, alpinism, bob şi schi, care în multe cazuri pot fi chiar fatale.

Cea mai cunoscută căzătură din istoria sportului este aceea a patinatorului italian Guido Cannoli. La Jocurile Olimpice din 1956 de la Cortina d'Ampezzo el a fost desemnat de organizatori să primească torţa olimpică, să facă un tur de gheaţă pe patinoarul pe care se aflau toate delegaţiile participante la Jocuri, şi în final să aprindă flacăra olimpică. Lucrurile s-au desfăşurat exact conform programului, pe care Cannoli l-a repetat de zeci de ori, numai că, din cauza cablului unui microfon care traversa pista de gheaţă, sportivul italian s-a împiedicat, a căzut şi el şi torţa. Vă închipuiţi că toată această întîmplare a fost fotografiată de zeci de reporteri, filmată de alte zeci de operatori şi în plus transmisă direct în mai multe ţări prin intermediul televiziunii.

O altă căzătură celebră este şi cea a englezului Chris Chataway în finala cursei de 5000 m la Olimpiada de la Helsinki. Cu mai puţin de 200 m înaintea finişului Chris a călcat, din neatenţie, bordura pistei, s-a împiedicat şi a căzut, în timp ce principalii săi adversari s-au îndreptat nestingheriţi spre victorie. Ce ghinion! Un ghinion asemănător a avut şi fostul nostru sprinter Ilarie Măgdaş la Jocurile Balcanice din 1960 de la Atena. În cursa de 200 m el a condus majoritatea distanţei şi cînd toate lucrurile păreau a fi rezolvate, Măgdaş a călcat într-o gropiţă a pistei, s-a împiedicat şi a căzut cu 2—3 metri înaintea liniei de sosire. În felul acesta, atletul clujean a ratat unica ocazie a carierei sale de a fi devenit campion al Balcanilor.

Aeroportul Clinceni. Mai 1961. Din avion sare de la 1000 m paraşutistul Gheorghe Iancu. Cădere liberă, vertiginoasă. Paraşuta se deschide însă la momentul dorit de sportiv şi acum coboară lin spre cîmpul pe care este marcat 0 metri. Gheorghe Iancu îşi dirijează cu măiestrie căderea şi atinge solul exact la punctul fix — dorit. 0 metri — record mondial definitiv. Un nou salt şi din nou Gheorghe Iancu aterizează exact la punctul fix.

Turul Franţei-19. Cicliştii coboară vijelios un traseu montan. Mîinile lor stau pe frîne pentru siguranţă. Maşinile caravanei abia de reuşesc să-i urmărească pe cicliști. Deodată, un zvon străbate cu iuţeală întreaga caravană. Roger Rivierre, recordmanul orei, n-a mai putut să-şi conducă bicicleta şi a căzut în prăpastie... N-a fost însă zvon şi elicopterul salvării a aterizat în apropiere. Rivierre zace în nesimţire, zdrobit, într-o baie de sînge. Este dus de urgenţă la spital şi medicii constată pe loc motivul accidentului. Roger Rivierre fusese dopat!

Din fericire el a rămas în viaţă, dar infirm pentru restul zilelor pe care le mai are de trăit...

În rada portului de la Enoshima au loc regatele întrecerilor olimpice de yachting, în 1964. La un moment dat, o ambarcaţiune australiană se rastoarnă. Sportivii cad în apa rece şi sînt în pericol. Nu este nici un minut de pierdut. Pînă la sosirea şalupei de salvare, ambarcaţiunea suedeză (fraţii Stig şi Hars Kall) sesizează situaţia şi deşi angajată în cursa pentru întîietate renunţă, în mod deliberat, la lupta pentru o medalie, face o voltă şi ajunge la locul naufragiului salvînd partenerii de întrecere!

Asemenea exemple pot fi date încă multe, chiar foarte multe, căci nu puţine au fost acele căderi, în istoria sportului, care să nu fi avut un ce anume!

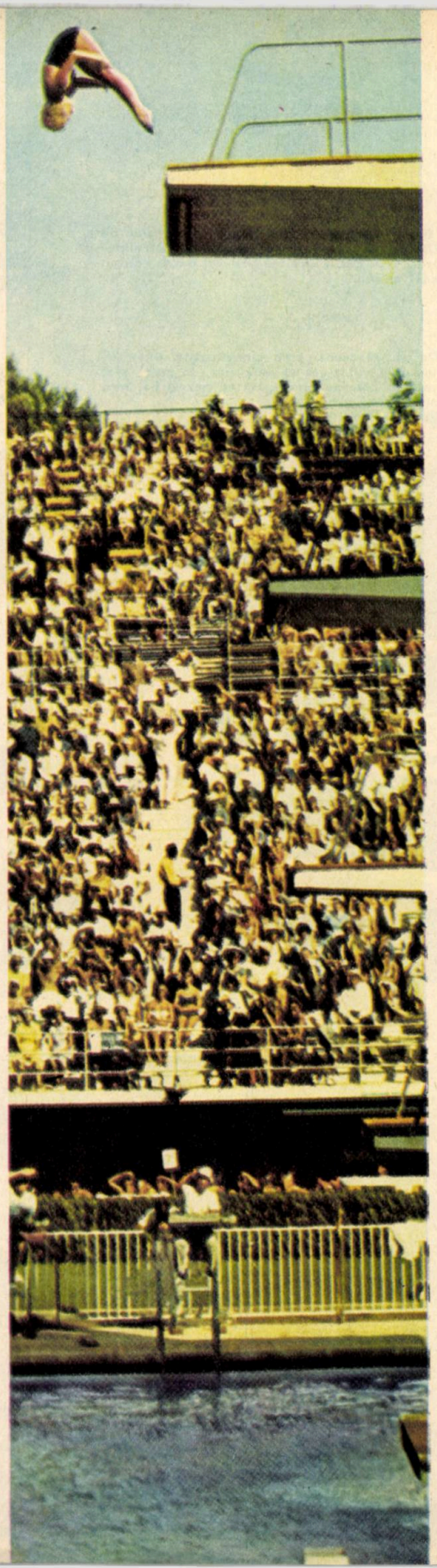

O floare multicolură pe albastrul cerului. Sărituri de la platformă.

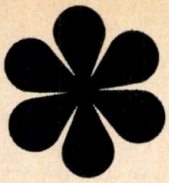

Bobul Spaniei în momentul catastrofei din 1971 de la campionatul mondial (Cervinia), căruia i-au căzut victime toți cei patru componenți ai săi.

De obicei atunci cînd cineva cade, un altul se apleacă și-l ajută să se ridice. În acest caz, «omul în alb» asistă nepăsător parcă, ba, mai mult, el mai și numără...

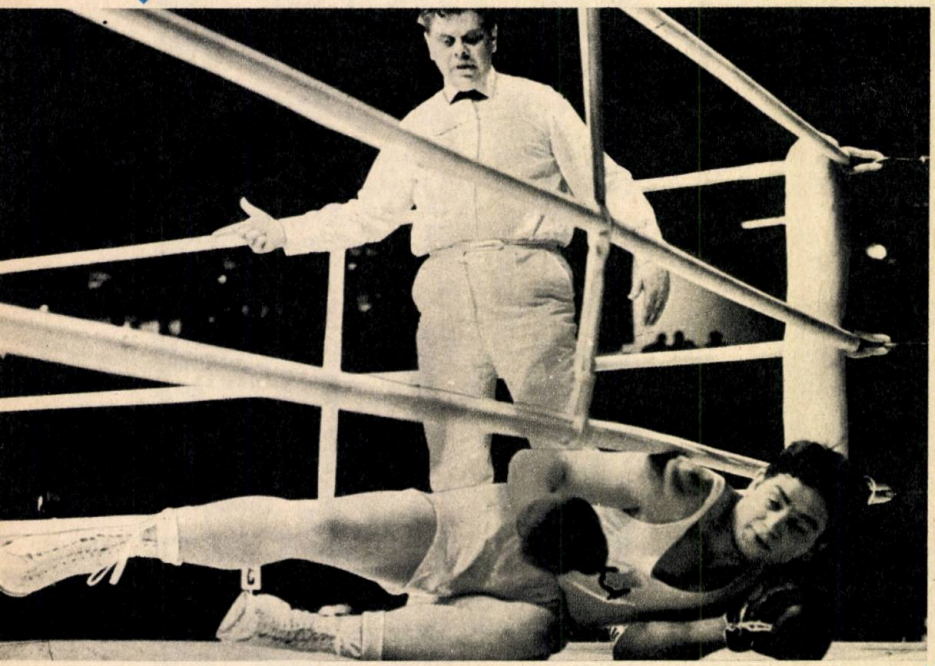

Plonjonul unui portar de fotbal, o veritabilă figură de yoga!

Copăcel... copăcel!

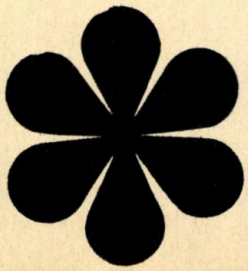

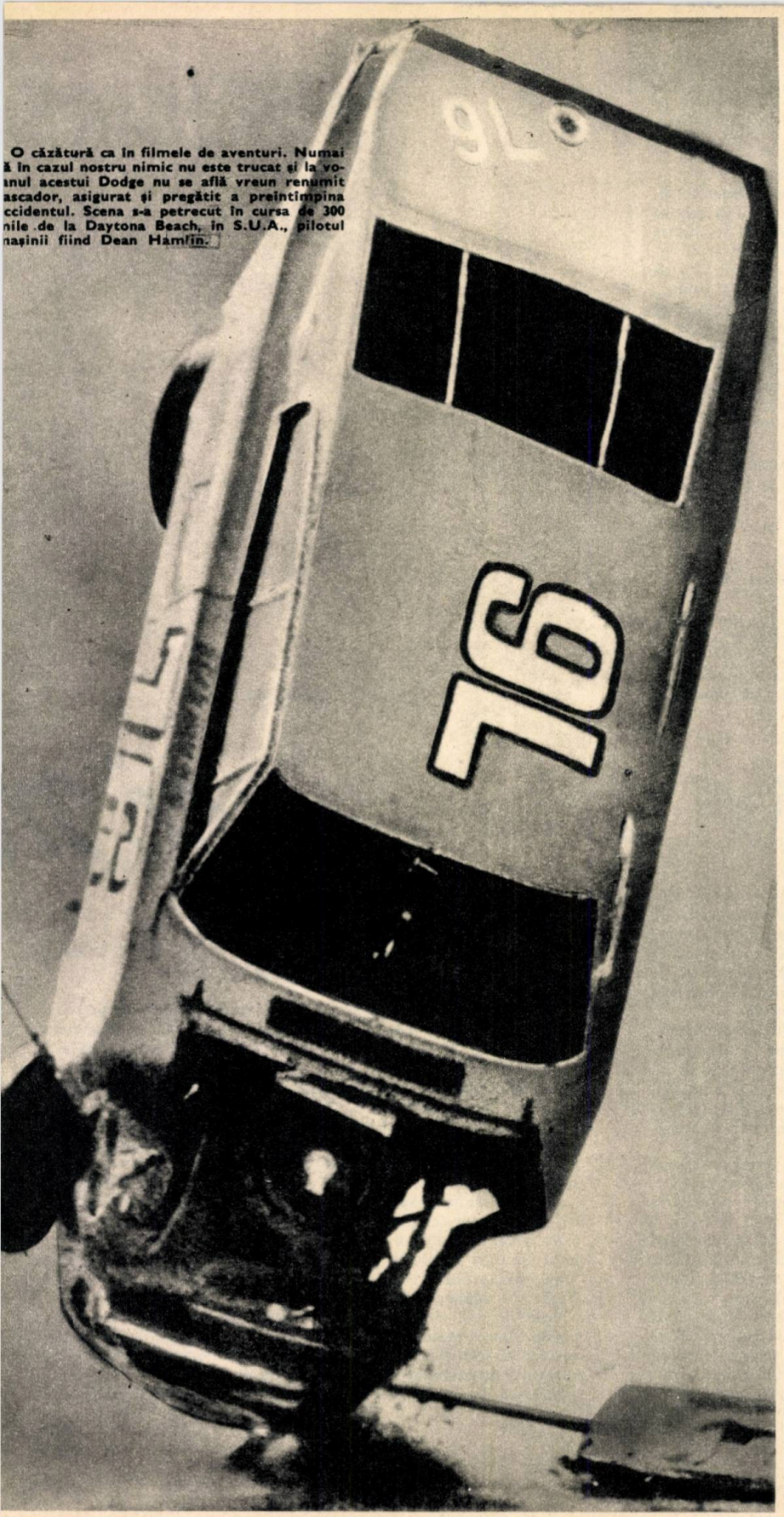

O căzătură ca în filmele de aventuri. Numai că în cazul nostru nimic nu este trucat și la volanul acestui Dodge nu se află vreun renumit pascador, asigurat și pregătit a preîntîmpina accidentul. Scena s-a petrecut în cursa de 300 mile de la Daytona Beach, în S.U.A., pilotul mașinii fiind Dean Hamlin.

CĂDERI, CĂDERI

ORIZONTAL: 1. Asta îți trebuie ca să cazi mai cu foc; 2. Cade cel mai de sus posibil — La jumătatea căderii de voce! 3. Aforism parțial! — Apreciază căderile artistice; 4. Motiv (defect dacă vreți) ca să rîzi cu hohote de căderea lui (adj) — Cahle! 5. Echilibrul aparent al gimnastului virtuos — A aplicat prima dată echilibrul pe apă (leg.); 6. O cădere pe tobă — Trage să nu cadă 7. «Cade»: înainte de termen (med); 8. «...Korona» virtuoși ai luptei împotriva căderilor — Cădere solară; 9. Na, ca să nu cazi! — În cădere, e o artă fotbalistică — Sare proverbial, dar mai și cade; 10. Prefix de egalitate, stabilitate la urma urmei — Poziție de cădere.

VERTICAL: 1. Mama căderilor; 2. Autoare și de căderi — Cade numai prin spate; 3. Cad bine la nevoie (pl); 4. Începuturile lui Humboldt — Particulă a igrasiei — Cad ușor, de aceea-s foarte atenți; 5. Căzută din cer; 6. Căderi ale condiției umane, vezi nazismul; 7. Figurativ, cîteodată mergi pe el și nu cazi — Erupe la mijloc; 8. Cădere edilitară; 9. Cădere sau urcare aurită — Fiziologie la căderile cu urmări; 10. De multe ori sînt făcute tocmai ca să cadă — Debutul debutului.

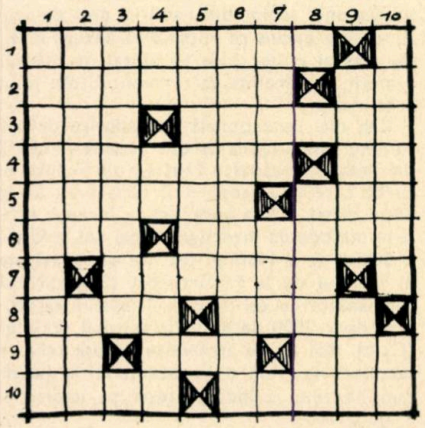

Spune legenda că în vremurile de demult, pe întinderile nesfîrşite de zăpadă din nord şi prin pădurile de pin, îşi plimba paşii ageri zeiţa vînătorii. Ea se numea **SKADA** şi i se dusese vestea ca fiind o neîntrecută trăgătoare cu arcul. Şi într-adevăr, rareori săgeţile sale nu nimereau ţinta. Doar renul cel iute de picior reuşea cîteodată să-i scape, înfuriind pe apriga şi mîndra zeiţă. Într-o zi, înverşunată împotriva unui ren care reuşise să evite vîrful ascuţit al săgeţilor sale, pentru a deveni mai iute ca el, Skada a inventat schiul. De atunci nici un ren nu a mai putut să-i scape, iar oamenii, care au învăţat de la ea să alerge şi ei pe schiuri au socotit-o «**zeiţa schiului şi a sfîrşitului zăpezii**».

Ca orice legendă şi aceasta caută să explice prin elemente fantastice una din invenţiile geniale ale oamenilor de demult, despre care nu au putut rămîne drept mărturie peste milenii decît însuşi rezultatul sclipirii de geniu, schiul. Cînd şi unde s-a născut el? Cine l-a inventat? Iată două întrebări care au intrigat pe mulţi oameni de ştiinţă, au determinat multe căutări, dar au rămas fără rezultatele precise pe care le dorim. Au reieşit totuşi cîteva fapte care sînt dincolo de orice îndoială:

1. VÎRSTA SCHIULUI DEPĂŞEŞTE 5000 DE ANI!

Primul rezultat al căutărilor a fost aflarea, cu aproximaţia firească pentru faptele de dincolo de graniţa istoriei scrise, a vîrstei acestor minunate tălpici cu care oamenii nordului veşnic alb au reuşit să învingă zăpada. Şi vîrsta aceasta se numără cu mileniile, cele mai vechi «însemnări» despre schi aparţinînd erei

Gheorghe EPURAN

cinci m

în care omul îşi făcea uneltele din piatră, din lemn şi os. Într-adevăr, în 1934 arheologul sovietic **Raudonikas** descoperă, zgîriate pe pereţii unei peşteri din apropierea **Mării Albe,** siluetele celor mai vechi schiori. Sînt numeroase aceste siluete şi din ele se poate deduce că încă din această îndepărtată epocă (12 000—6 000 de ani î.e.n.), schiorii ştiau să îndoaie genunchii şi foloseau beţe prevăzute cu rondele pentru a nu se afunda în zăpadă.

Desenele de pe ţărmul Mării Albe nu sînt însă singurele mărturii din copilăria schiului. Şi la **Rodov,** în Norvegia, a fost găsită silueta unui schior din neolitic, deci de acum peste 4 000 de ani şi nu este exclus ca viitorul să adauge alte locuri şi alte imagini ale acestui mijloc care l-a ajutat pe om să învingă distanţele şi năme ţii, mai înainte ca semenii săi din ţinuturile calde să imagineze roata.

Cea mai senzaţională descoperire din prima vîrstă a schiului rămîne însă — pînă la ora actuală — cea făcută într-o turbărie din preajma localităţii **Hoting** din Suedia. Aici, între straturile de turbă care l-au acoperit şi conservat, s-a găsit chiar un schiu a cărui vîrstă a fost apreciată la început la 4 200 de ani dar apoi, prin metode de investigaţie mai noi, a fost mărită la 5 000 de ani.

Schiul de la Hoting, cea mai preţioasă piesă a muzeului suedez al schiului de la Fiskartorpet (lîngă Stockholm) este destul de asemănător cu cel pe care îl folosim astăzi, ca şi schiul mai tînăr (are doar 2500 de ani) din muzeul schiului de la Holmenkollen (Oslo). Mai multe amănunte despre schiurile şi schiorii epocilor de piatră nu avem, dar prezenţa lor în mai multe locuri din nordul continentului îi îndreptăţeşte pe istorici să afirme că:

2. SCHIUL A APĂRUT ÎN MAI MULTE LOCURI LA MICI INTERVALE DE TIMP

La începutul cercetărilor şi mai ales pînă la descoperirea petrogrifului norvegian şi a schiului de la Hoting, s-a crezut că leagănul schiului se află în jurul munţilor Altai şi al lacului Baical, adică în podişul asiatic de unde au plecat mai multe popoare europene. Şi s-a mai crezut că de aici l-au luat laponii şi l-au transmis scandinavilor. Acum prof. **K.B. Viklund** (de la universitatea din Upsala-Suedia) afirmă că **schiul are două locuri diferite de origine: unul răsăritean — în Siberia şi altul apusean — în peninsula Scandinavia.** Aceasta explică şi diferenţa de construcţie a primelor tălpici, cei din răsărit folosind schiuri de lungimi egale, ambele căptuşite cu blană pentru a nu aluneca înapoi, iar cei din apus schiuri neegale, doar cel mai scurt (dreptul) folosit la împingere fiind îmblănit. Laponii şi finlandezii, locuitorii unor ţinuturi cu cîmpii întinse, au inventat mai tîrziu schiurile lungi, necăptuşite, care permiteau alunecări mai lungi şi deci viteze de deplasare mai mari.

Poate în anii viitori, alte descoperiri, alte pietrogrife vor îmbogăţi cunoştinţele noastre despre schiul începuturilor, dar şi cu ceea ce ştim acum ne putem declara mulţumiţi. Instrumentele sportului de astăzi au o vîrstă de peste cinci milenii.

Încă din epoca de piatră ele au ajutat omului să învingă iarna.

ilenii de schi

Și el a învins-o! Această vîrstă este primul record al schiului, la fel de impresionant ca și cele de astăzi cînd vitezele de coborîre cu peste 100 km/oră sînt monedă curentă, ca și zborurile pe schiuri de peste 150 metri.

3. A DOUA DESCOPERIRE A SCHIULUI

Schiul epocilor de demult, schiul începuturilor, deși larg folosit de locuitorii nordului a rămas multe milenii necunoscut oamenilor din zonele temperate, unde iarna este doar oaspetele unui anotimp. Cîteva — foarte rare — însemnări l-au înregistrat ca o ciudățenie dar atît. A venit însă o epocă în care curiozitatea omului a început să învingă distanțele, iar scrisul să dea la o parte vălurile necunoscutului.

Astfel de prin secolul al VI-lea al erei noastre vești despre oamenii care alunecă pe zăpadă încep să fie consemnate de istoricii vremurilor, Procopius din Bizanț și Iordanes. Va mai trebui să treacă însă încă un mileniu pînă cînd gravurile și tiparul să răspîndească imagini și știri precise despre schiorii din nord. La 1555, **Olaus Magnus,** un suedez exilat o vreme în Norvegia, publică o «**Istorie a popoarelor nordice**», în care apar ilustrații cu laponi pe schiuri. Reprezentarea lor este destul de departe de realitate căci desenatorul (un italian) nu văzuse cu ochii proprii pe acești schiori, dar, oricum, Europa centrală începe să afle că

Unul din desenele descoperite pe țărmurile Mării Albe care dovedesc utilizarea schiului de către vînătorii epocii de piatră.

Imaginea unui grup de schiori nordici, răspîndită în Europa prin cartea lui Olaus Magnus (1555)

există niște «încălțări» foarte eficace pentru mersul pe zăpadă. Și mai înainte, la 1549 apăruse la Basel, în Elveția, lucrarea unui austriac — **Herberstein** — care făcuse două călătorii în Rusia și fusese uimit de tălpicile lungi cu care, pe zăpadă, rușii «**merg repede și fac drumurile cu mare viteză**» ajutați de un băț uriaș. De la aceste date veștile despre schi vor fi tot mai dese, ca și reprezentările în desene, mai mult sau mai puțin fidele realității. Totuși ele vor rămîne în cercul mic al cititorilor din acea vreme, ca o curiozitate a țărilor nordice.

Ceea ce face cu adevărat cunoscut schiul în lume va fi o realizare practică, o expediție despre care se va vorbi mult și pretutindeni. Ea aparține norvegianului **Feidjof Nansen** care pentru prima sa mare aventură în țările gheșurilor — traversarea Groenlandei — alege ca mijloc de deplasare schiurile, atît de populare în țara sa. Reușita lui Nansen din 1888 (care însemna 65 de zile de mers pe schiuri — 560 km, trăgînd săniile cu bagaje; 65 de zile în care termometrul a coborît adesea la —50 grade) este prima victorie cu răsunet mondial a schiului și punctul de plecare a unei răspîndiri tot mai mari. Și cum putea să nu fie așa cînd în cartea sa Nansen descrie atît de plastic ce înseamnă să aluneci pe aceste tălpici minune: «**Unde se poate găsi mai multă libertate și emoție decît în vertiginoasele alunecări pe pantele dealurilor, printre copacii împodobiți, cu obrajii periați de aerul înțepător și de ramurile brazilor încremeniți de ger, cu ochii, mintea și mușchii ageri, pregătiți să întîlnească orice obstacol, orice pericol necunoscut pe care clipa următoare îl poate scoate în cale? Simți cum mintea se purifică deodată de o civilizație obositoare și de un aer înecăcios de oraș. Întreaga ființă îți este absorbită de schi și natura înconjurătoare. Este ca ceva ce dezvoltă nu numai trupul, ci de asemenea și sufletul. Și acest sport este probabil de o mult mai mare importanță decît este socotit, în general**».

Acest imn pe care Nansen îl înalță schiului, alături de marile sale realizări — traversarea Groenlandei, și drumurile spre Polul Nord care i-au urmat curînd și au fost făcute în bună parte tot pe schiuri — fac ca la sfîrșitul veacului trecut schiul să ajungă dorit pretutindeni unde iarna poposește cîteva luni. Prejudecățile și teama au fost curînd învinse și mijlocul de deplasare milenar al oamenilor nordului a devenit un sport îndrăgit al lumii moderne. Aceasta în ciuda faptului că el a poposit în Europa centrală atunci cînd se năștea automobilul și se pregăteau primele zboruri cu avionul. Pe covorul imaculat al iernii nici cele mai moderne produse ale tehnicii contemporane nu pot însă înlocui această uimitoare invenție a omului din epoca de piatră. Și chiar dacă în viitor schiul nu va mai fi o necesitate ca mijloc de deplasare, ca sport el promite să rămînă veșnic o mare bucurie a iernii și să adauge alte milenii uimitoarei sale istorii.

Un pescar din insula Sakalin, din extremul orient. Acest desen confirmă apariția schiului aproape în același timp în multe puncte ale regiunilor arctice.

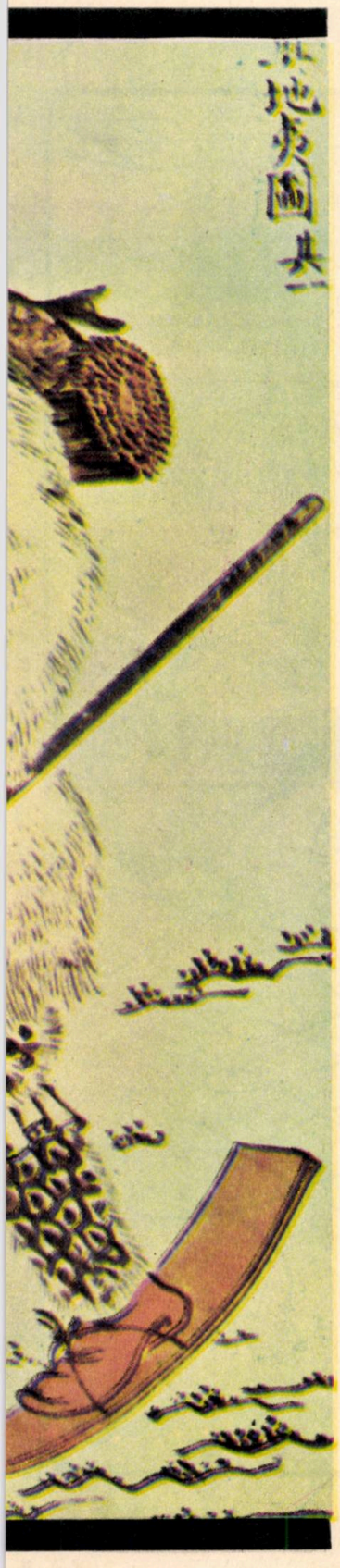

Schiul modern - primii pași

1767: La Cristiania (Oslo de astăzi) militarii norvegieni s-au întrecut într-o coborîre pe schiuri dotată cu premii «**pentru cei care pe o pantă potrivită puteau schia printre tufișuri fără să cadă și fără să rupă schiurile**».

1864: Se dispută primul concurs de schi la Helsinki, constînd dintr-o cursă pe plat, lungă de cîțiva kilometri.

1868: Soudre Norheim, din Morgedal, provincia Telemark, vine la Cristiania (Oslo) parcurgînd pe jos (în 4 zile) 200 km care despărțeau cele două localități, pentru a participa la un concurs de sărituri. El reușește să sară 19 m, distanță care va constitui punctul de plecare a unui record pe care anii îl vor mări continuu.

1877: S-a disputat primul concurs de schi în Suedia, la Stockholm, la care au participat mai mult școlari.

1879: «Cristiania ski-club», înființat în 1877, organizează pe colina Huseby de lîngă Oslo primul concurs de amploare al schiului. El marchează începutul competițiilor norvegiene anuale, cu caracter național. La acest concurs Torjus Hemmestveit (din Morgedal-Telemark) sare 23 m.

— **Tot în 1879** se înființează la Stockholm «Uniunea schiorilor», care organizează un concurs constînd dintr-o cursă de fond pe cca 1 200 m(cîștigată de Enger în 12 minute și 15 sec) și o probă de sărituri. În aceeași iarnă se organizează la Stockholm și o «coborîre» pe o pantă înclinată, cu plecarea în bloc, cîștigător fiind declarat cel care a ajuns mai departe pe gheața lacului de la piciorul pantei.

1883: la ființă la Oslo prima federație de schi: «Federația pentru dezvoltarea și propagarea schiului».

1884: Din inițiativa celebrului explorator Nordenskjöld se organizează în Laponia o cursă de fond pe 220 km. Învingător iese laponul Pavva Lars Nielssen Tuorda — participant la expediția lui Nordenskjöld în Groenlanda — care a parcurs această uriașă distanță în 21 ore și 21 minute.

1891: Se înființează «Ski-club München», primul club din Europa centrală, ai cărui membri se dedică turelor alpine pe schiuri.

— **Tot în 1891** (octombrie) ia ființă «Primul schi-club» vienez.

1892: La Djurgarden, lîngă Stockholm, se dispută primul concurs internațional la care participă schiori din Finlanda, Norvegia și Suedia.

— **Un grup de schiori brașoveni** parcurg pe schiuri Clăbucetele din sud-estul Predealului.

1893: Se dispută primul concurs de schi din Austria în cadrul căruia un norvegian face demonstrații de sărituri.

— Se înființează, de către turiștii englezi, primul club de schi din Elveția (la Glaris).

1894: Are loc pe un sfert de verstă (cca 266 m), pe actualul bulevard Neva din Leningrad, primul concurs de schi din Rusia.

1895: După ce în 1894 luase ființă «Societatea cehă de schi» și «Schi-clubul» din Praga, în 1895 se desfășoară la Zilemnice prima întrecere.

— **Schiorii brașoveni** fac o ascensiune cu schiurile pe Postăvarul.

1896: Se înființează primul club francez de schi (Ski club des Alpes).

1901: Se dispută în Munții Pădurea Neagră primul campionat de schi al Germaniei.

— Se constituie la Milano și la Cortina d'Ampezzo primele schi-cluburi italiene.

1905: Se înființează, la Brașov, primul club de schi din Transilvania.

1907: Primul concurs de schi în Polonia (la Zakopane).

— Primul campionat de schi al Franței (la Chamonix).

1909: Între Poiana și Brașov se dispută primul concurs de schi din Transilvania.

1911: La Sinaia se dispută «Marele premiu al schiorilor».

SCHI
de MIHAI GROSU
NOROC CĂ NU ERAM CU MAȘINA !!...

Explozia schiului

Orăşenizarea vieţii, sedentarismul la care ne îndeamnă extraordinara dezvoltare a tehnicii contemporane, face ca pretutindeni sportul — sub toate formele sale — să cîştige teren. Statisticile ne dezvăluie, prin cifre concrete, că astăzi există în toată lumea mai mulţi atleţi, mai mulţi voleibalişti, handbalişti, tenismeni, înotători etc.

Şi fără îndoială mîine vom avea şi mai mulţi căci nevoia de mişcare este tot mai mare si sportul va rămîne curînd singura activitate care ne-o va oferi. Printre sporturile care cîştigă teren, fiind tot mai îndrăgit, există însă unul care în ultimele decenii nu s-a mulţumit doar să înmulţească adepţii ci a avut o expansiune uluitoare în ţările unde se poate practica.

Schiul, căci despre el este vorba, a fost totdeauna preţuit în ţările nordice unde nu era numai un sport, ci şi un mod de viaţă. Cu două decenii în urmă ne uimea faptul că într-o duminică de iarnă jumătate din populaţia oraşului Oslo se plimba pe schiuri prin împrejurimile oraşului şi că la aceste plimbări luau parte bunicii alături de nepoţi. Astăzi găsim normal că în Suedia, ţară cu 8 000 000 locuitori, să se înregistreze 400 000 de starturi individuale în aproape 4 000 de competiţii şi ca 4 600 de organizaţii să aducă la start 6 220 882 de participanţi dornici să primească «fulgul de zăpadă». Coborînd din nordul care l-a inventat, schiul după ce a devenit un sport de mare atracţie şi în ţările Europei centrale, a produs o adevărată «explozie» de popularitate. Cîteva cifre ilustrează această explozie: *IN AUSTRIA funcţionează astăzi cca 425 de staţiuni de sporturi de iarnă în care schiul este pe primul plan.* Peste 1 000 de piste sînt deservite de peste 2 000 de mijloace mecanice de urcat panta (schilifturi şi teleferice). 51 din aceste staţiuni sînt situate între 2 şi 3 mii metri altitudine prelungind la 6 luni sezonul de schi, iar trei au urcat la peste 3 000 metri, pentru a asigura un sezon fără pauze. Peste 2 000 de instructori diplomaţi şi cîteva mii de stagiari asigură cadre şcolilor de schi. Desigur că la realizarea acestor cifre contribuie, în egală măsură, dorinţa întregului tineret de a practica schiul, sport naţional în Austria, cît şi avantajele materiale pe care le aduce turismul de iarnă, valul tot mai mare al amatorilor de schi din alte ţări care vin în Alpii austrieci.

Situaţia este asemănătoare în Elveţia, iar Italia de nord şi Franţa montană se apropie cu paşi mari de realizări tot atît de impresionante. De altfel, se poate vorbi în toate ţările din jurul Alpilor despre o *bătălie a zăpezii*, o întrecere în amenajarea de staţiuni de schi menite să facă faţă «exploziei» actuale. Amploarea bătăliei o confirmă uriaşele investiţii în industria... zăpezii făcute în cadrul ultimului plan economic în Franţa: ţară cu peste 2 000 cluburi de schi şi 600 000 schiori legitimaţi: între 1966 şi 1970 s-au «amenajat», în staţiunile existente sau în staţiuni noi, 65 000 paturi (dintre care 25 000 de clasă internaţională) — planul anilor 1971-75 prevede alte 150 000 de paturi căci se estimează la 3 milioane numărul celor care în 1975 îşi vor petrece la munte şi pe schi vacanţa de iarnă.

Ce va fi mai departe? Un economist francez, pe baza cifrelor înregistrate în ultimii ani, a ajuns la concluzia că în 1989 aproape 50 din 60 milioane de francezi îşi vor dori o vacanţă pe zăpadă. Cifra uluieşte dar «explozia» schiului o face posibilă. Să nu uităm că tehnica actuală care ne-a adus legăturile de securitate (care înlătură pericolele) şi mini-schiul (care reduce la o săptămînă învăţarea acestui sport considerat pînă mai ieri dificil) a rezolvat cele mai spinoase probleme şi că schiul de plimbare, la mare cinste în ţările nordice, a ajuns la modă şi în staţiunile Alpilor convertind la practica acestui sport şi pe cei ce au trecut de prima tinereţe fără să cunoască plăcerea mişcării în atmosfera pură a pădurilor de conifere. Sedentarismul şi poluarea, marile necazuri ale supercivilizaţiei impun o compensare. Şi se pare că schiul o oferă pe cea mai plăcută, pe cea mai eficace. Iată de ce credem că şi noi trebuie să ne gîndim mai mult la acest sport al iernii şi să ne angrenăm încet, încet, în bătălia zăpezii. Am făcut cîţiva paşi în această direcţie, dar ei trădează o timiditate inexplicabilă în contextul celor ce se întîmplă în Alpi. Ori Carpaţii oferă şi ei excelente condiţii pentru o asemenea «explozie» a schiului!

CEA MAI MARE CURSĂ DE SCHI

Vasalopet, **cursa lui Vasa,** este de ani de zile cea mai mare cursă de fond pe schi din lume. Cea mai mare fiindcă se aleargă pe o distanță de 85,8 km între localitățile Sälen și Mora din Suedia; cea mai mare fiindcă la startul ei se adună un impresionant număr de schiori (8 625 în 1970); cea mai mare fiindcă în 1973 se va disputa a 50-a ediție, cifră care dovedește o tradiție bine înrădăcinată în țara în care s-a găsit cel mai vechi schiu din lume, în vîrstă de 4 500 de ani.

Cursa Vasa a debutat în 1922 și omagiază o faptă eroică, realizată cu ajutorul schiurilor, în anul 1520. În iarna acestui îndepărtat an, un tînăr patriot suedez, Gustav Vasa, deznădăjduit că nu poate convinge pe compatrioți să pornească la luptă împotriva cotropitorilor danezi, își ia schiurile și, cu durere în suflet, pornește din satul Mora spre frontiera norvegiană.

Dar oamenii din Mora s-au răzgîndit cînd au văzut că tînărul patriot îi părăsește. Ei au ales pe cei mai buni schiori și i-au trimis pe urmele lui Vasa pentru a-l convinge să se întoarcă. Alergînd cu toate puterile lor, schiorii din Mora l-au ajuns pe Vasa în satul Sälen, la aproape 90 km distanță. Convins să se întoarcă, Vasa a făcut tot pe schiuri, drumul spre Mora, a organizat o armată, a înzestrat-o în parte cu schiuri și a început lupta de eliberare a patriei sale. Grupul de schiori a fost cel care a decis, prin mobilitatea sa, soarta bătăliei care a dus la constituirea statului liber al Suediei și la încoronarea ca rege a lui Gustav Vasa.

În amintirea acestui eveniment s-a organizat în 1922 «Cursa lui Vasa», traseul ei fiind chiar drumul de întoarcere al patriotului suedez. Peste 100 de schiori au luat startul, învingătorul acoperind distanța dintre Sälen și Mora în 7h 32:49. De atunci — cu o singură excepție — cursa lui Vasa s-a alergat în fiecare an, numărul concurenților tot sporind, iar timpul învingătorului micșorîndu-se pînă la 5 ore.

În ultimii ani peste 8 000 de sportivi au fost prezenți la startul ei (8 400 în 1969, 8 625 în 1970) căci fiecare tînăr suedez vrea să-și dovedească, în primul rînd lui, că este capabil să parcurgă pe schiuri această distanță.

Startul se dă și astăzi, ca totdeauna, în grup la Sälen, cei aproape 9 000 de participanți pornind ca o adevărată avalanșă umană spre Mora. Este un spectacol impresionant, cum nu știm să mai existe într-un alt sport. Dar, totodată, este și o dovadă că acolo unde s-a născut, în țările nordului, schiul este mai mult decît un sport, este un mod de viață.

Zboruri

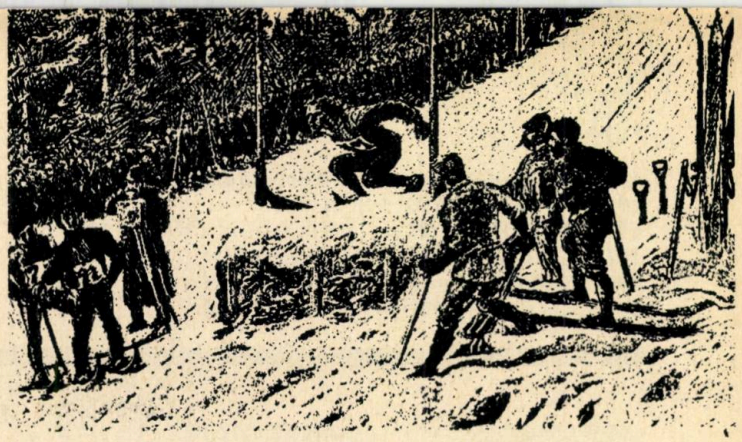

În 1936, pe trambulina de la Planica (Iugoslavia) pentru prima oară un schior zbura peste 100 de metri, uimind lumea.

Socotit o erezie și sabotat de săritorii norvegieni — cei mai buni din lume în acea vreme — zborul pe schiuri a fost prea tentant pentru a se opri aici și performanțele au tot crescut. O încercare a federației internaționale de a se opri la 139 m recordul zborului pe schi a frînat un deceniu evoluția, dar alte trambuline «mamut» s-au construit și din 1961 recordul a început din nou să-și adauge metri ajungînd astăzi la 165 m. Performanța a fost realizată în 1969 pe noua trambulină de la Planica, construită astfel încît să permită zboruri și peste 170 m.

Cînd se va realiza această uluitoare cifră? Poate chiar anul acesta, căci față de interesul manifestat de pretutindeni pentru zborul pe schi, la congresul său de anul trecut F.I.S. a hotărît ca din 1972 să se organizeze — anual — un campionat mondial și la această disciplină a schiului.

Primul campionat va fi organizat chiar la Planica în iarna aceasta și fără îndoială recordul zborului pe schiuri este în pericol.

Iată cum a evoluat acest record din 1869 cînd s-a înregistrat — oficial — prima săritură la trambulină și pînă în 1969 cînd a fost corectat ultima oară.

1868	S. Norheinn (Nor.)	Brukenberg (Nor.)	19 m
1878	A. Hangen (Nor.)	Huseby (Nor.)	22 m
1879	T. Hemmestveit (Nor.)	Huseby	23 m
1886	Norgaard (Nor.)	Sjeldorh (Nor.)	26 m
1890	Bye (Nor.)	Blyberget (Nor.)	30 m
1891	M. Hemmestveit (Nor.)	Red Wing (S.U.A.)	31,1 m
1893	T Hemmestveit (Nor.)	Red Wing	31,4 m
1897	S. Sollid (Nor.)	Morgedal (Nor.)	31,5 m
1899	A. Nielssen și Hansen (Nor.)	Salbergn (Nor.)	32,5 m
1900	O. Tanberg (Nor.)	Salbergn	35,5 m
1902	N. Gjestvang (Nor.)	Gustad (Nor.)	38,5 m
1902	N. Gjestvang (Nor.)	Gustad	41 m
1909	Gundersen (Nor.)	Chippeva Falls (S.U.A.)	42 m
1909	H. Smith (Nor.)	Bardenecckia (It.)	43 m
1909	H. Smith (Nor)	Davos (Elv.)	45 m
1909	A. Hangen (Nor.)	în S.U.A.	46,3 m
1911	A. Hangen (Nor.)	în S.U.A.	50 m
1913	O. Omtved (Nor.)	Uronwood (S.U.A.)	51,5 m
1915	A. Ommundsen (Nor.)	Vikollen (Nor.)	54 m
1915	O. Omtved (Nor.)	Steamboat (S.U.A.)	58 m
1917	A. Hangen (Nor.)	Steamboat	61,5 m
1918	A. Hangen (Nor.)	Steamboat	62 m
1918	A. Hangen (Nor.)	Steamboat	63 m
1919	A. Hangen (Nor.)	Dillon (S.U.A.)	64,9 m
1920	A. Hangen (Nor.)	Dillon	65,2 m
1921	H. Hall (S.U.A.)	Rovelstoke (Can.)	69,8 m
1924	Stromstad (Nor.)	Odnes (Nor.)	69,5 m
1924	J. Thullin Thams (Nor.)	Odnes	70 m
1926	S. Ruud (Nor.)	Odnes	70,5 m
1926	Trojani (Elv.)	Pontresina (Elv.)	72 m
1927	Birger Ruud (Nor.)	Odnes	72,5 m
1928	Birger Ruud (Nor.)	Odnes	76,5 m
1931	A. Engen (Nor.)	Salt Lake City (S.U.A.)	77,5 m
1931	S. Ruud (Nor.)	Davos	81,5 m
1932	Lymburne (Can.)	Rovelstoke	82 m
1933	S. Ruud (Nor.)	Breaye (Elv.)	84 m
1933	A. Engen (Nor.)	Salt Lake City	85,5 m
1933	S. Ruud (Nor.)	Breaye	86 m
1933	H. Rucket (Elv.)	Breaye	87 m
1933	Lymburne (Can.)	Salt Lake City	87,5 m
1934	Birger Ruud (Nor.)	Planica (Iug.)	92 m
1934	R. Serensen (Nor.)	Planica	95 m
1935	S. Marusarz (Pol.)	Planica	97 m
1935	Keinesdorfer (Elv.)	Ponte di Legno (It.)	99,5 m
1935	R. Andersen (Nor.)	Planica	99,5 m
1936	J. Bradl (Austr.)	Planica	101,5 m
1938	J. Bradl (Austr.)	Planica	107 m
1941	R. Gehring (Austr.)	Planica	108 m
1941	Lahr (Germ.)	Planica	111 m
1941	Kraus (Germ.)	Planica	112 m
1941	R. Gehring (Austr.)	Planica	118 m
1948	F. Tchannen (Elv.)	Planica	120 m
1950	W. Gantschrigg (Austr.)	Oberstdorf (R.F.G.)	124 m
1950	S. Weiler (R.F.G.)	Oberstdorf	127 m
1950	D. Netzel (Suedia)	Oberstdorf	135 m
1951	T. Luiro (Finl.)	Oberstdorf	138 m
1961	F. Slibar (Iug.)	Oberstdorf	141 m
1962	P. Lesser (R.D.G.)	Kulm (Austr.)	141 m
1964	Sjoberg (Sued.)	Oberstdorf	141 m
1964	Matejlek (Ceh.)	Oberstdorf	142 m

1964	Zandanel (It.)	Oberstdorf	144 m
1965	P. Lesser (R.D.G.)	Kulm	145 m
1966	B. Wirkola (Nor.)	Vikersund (Nor.)	146 m
1967	Lars Grini (Nor.)	Oberstdorf	147 m
1967	Sjoberg (Sued.)	Oberstdorf	148 m
1967	Lars Grini (Nor.)	Oberstdorf	150 m
1967	R. Backler (Austr.)	Vikersund	154 m
1969	B. Wirkola (Nor.)	Planica	156 m
1969	J. Raska (Ceh.)	Planica	156 m
1969	B. Wirkola (Nor.)	Planica	160 m
1969	J. Raska (Ceh.)	Planica	164 m
1969	M. Wolf (R.D.G.)	Planica	165 m

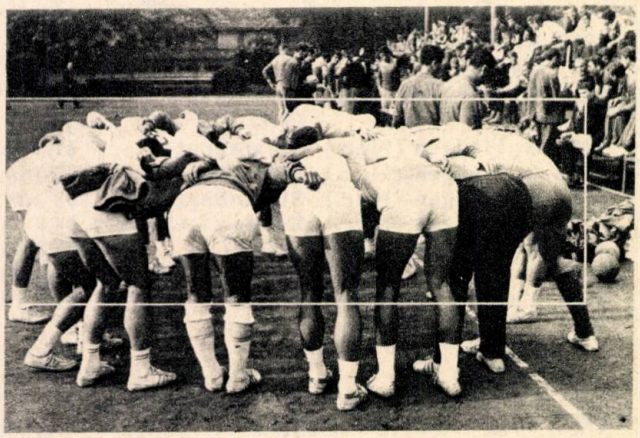

1. Arthur Ashe, unul dintre cei mai celebri jucători de tenis ai ultimului deceniu. Iată-l pe Ashe evoluînd pe terenul central din parcul sportiv Progresul din București, în primăvara anului 1970.

2. O curiozitate fotografică a unui sportiv călare.

3. Nu este vorba nici de aviație, nici de motociclism, ci de... bob!

4. Nu, nu este vorba de o grămadă de rugby, ci de un grup de handbaliști japonezi, înaintea unui meci susținut, cu cîțiva ani în urmă, pe stadionul Dinamo din Capitală. În această poziție curioasă ei se angajează că nu vor precupeți nici un efort pentru obținerea victoriei...

5. Grămada de haine este a celor 9 397 de concurenți înscriși la tradiționalul maraton de schi, din 1970, de la Vasa din Suedia. După ce vor fi sortate, ele își așteaptă proprietarii, obosiți de efortul celor aproape 100 de kilometri ai cursei.

6. Așa s-ar părea! Pentatlonistul acesta a căzut de pe cal, în apă și înoată voinicește spre mal.

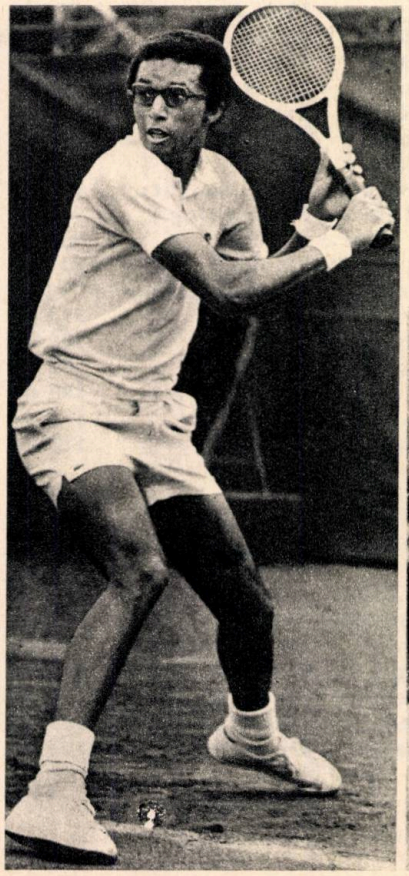

Ghici!

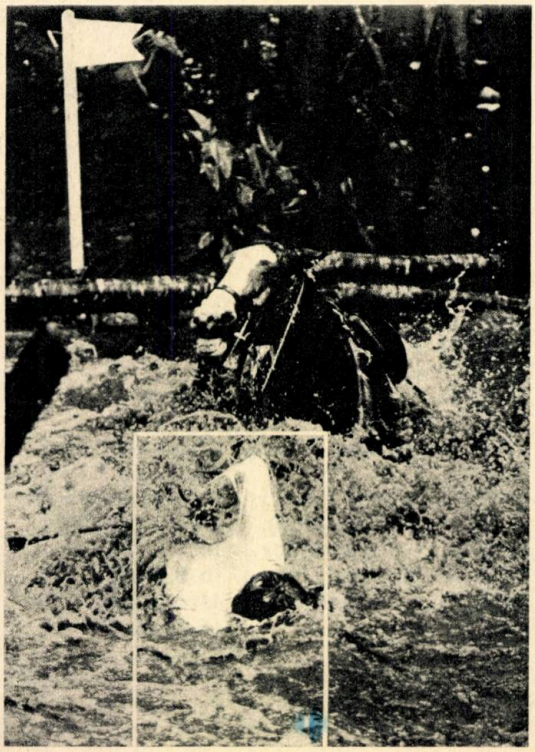

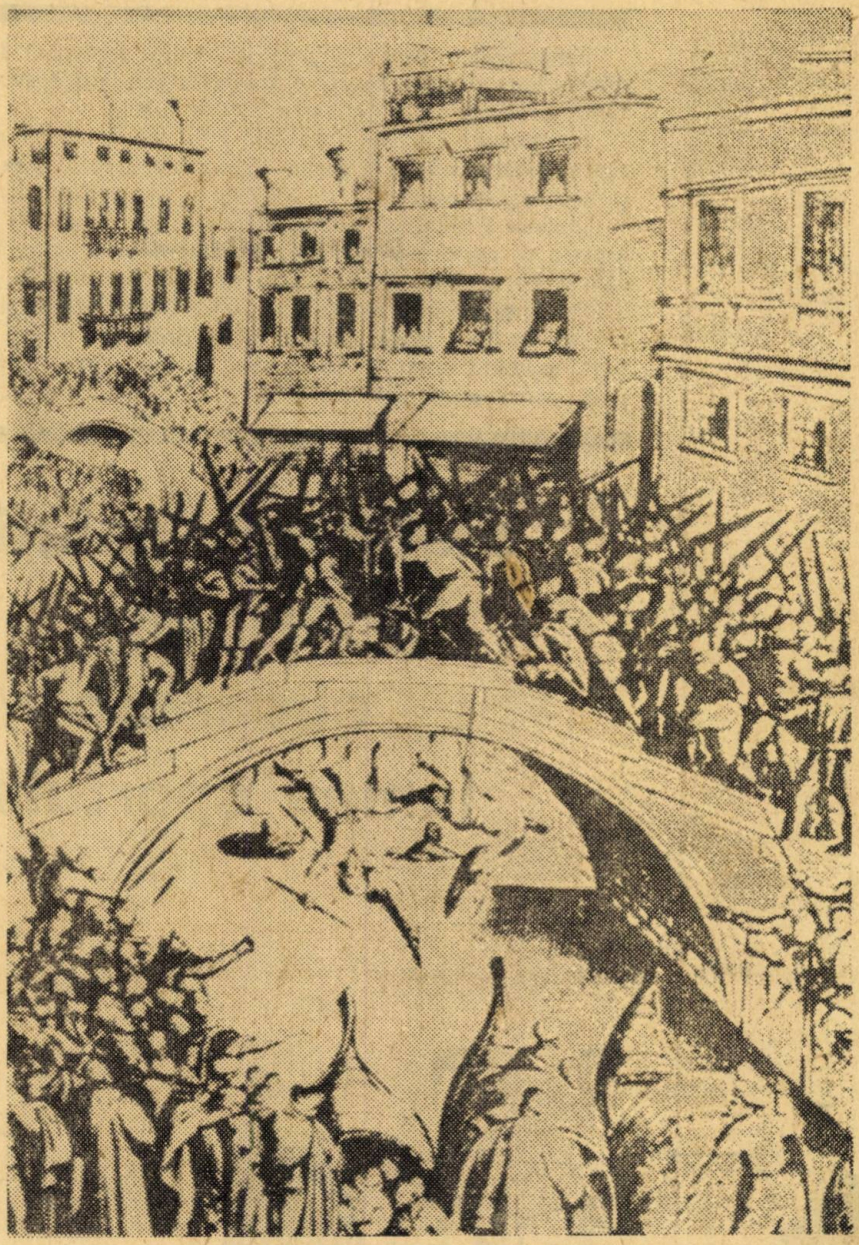

CIUDĂȚENII VENEȚIENE

Cînd ne gîndim la Veneția, ne amintim de piața San Marco, de palatul dogilor, de gondolele care străbat nenumăratele canale ale lagunei, de podurile cu nume romantice. Se cunosc multe din istoria „republicii maritime" care prin secolele XIV—VX era atotputernică în Mediterana. Se cunosc multe despre rolul jucat de „cetatea dogilor" în dezvoltarea artei și culturii. Se știe însă mai puțin despre jocurile sportive denumite „Forze d'Ercole" („Puterile lui Hercule") care într-o vreme constituiau adevărate festivaluri venețiene.

Farmecul acestor festivaluri carnavalești îl dădeau „bătăliile podurilor". Lupta se ducea pentru cucerirea podurilor — aproape 400 — din Veneția, la întreceri participînd toți tinerii din oraș.

În biblioteca Marcina din Veneția se află o pictură murală, din sec. XV, care înfățișează o astfel de luptă. Combatanții foloseau săbii... de lemn, lăncii boante, scuturi, ciomege și alte arme cu care se putea lupta, totuși, pașnic. Arbitrii (vezi fotografia alăturată) stau în gondole iar spectatorii — la ferestrele caselor.

Bătăliile podurilor se sfîrșeau, de cele mai multe ori, cu cîte o baie zdravănă, răcoritoare. Învingători erau cei care cucereau podul avînd hainele uscate — semn că n-au căzut în apă.

Drept răsplată pentru învingători, aceștia erau purtați în triumf cu gondolele și... cufundați în Canal Grande după un anumit ritual. Acest gen de... răsplată i-a făcut pe istoricii sportivi să spună, cu ironie, desigur: „ciudată întrecere în care, învins sau învingător, tot intri... la apă".

Renașterea și modernizarea sistemelor străvechi de luptă, și încadrarea lor cu reguli sportive precise a dus la o dezvoltare rapidă, la răspîndirea lor în majoritatea țărilor lumii.

Europeanul înțelege însă mai greu mentalitatea asiaticilor și de aceea, ceea ce noi considerăm „sport", pentru ei este ceva mai mult, și anume „autoeducație și desăvîrșire interioară".

Japonezii spun, de pildă „Judo este și un sport", înțelegînd prin aceasta că performanțele sportive sînt doar o consecință a educației calităților umane, performanța nefiind un scop în sine.

Iată însă, că în afară de judo, un mare număr de sisteme de luptă, inițiate în Asia, își fac simțită astăzi prezența, din ce în ce mai insistent, existînd tendințe accentuate de organizare competițională, pe plan continental sau mondial.

Sistemele asiatice de luptă cuceresc lumea sportului

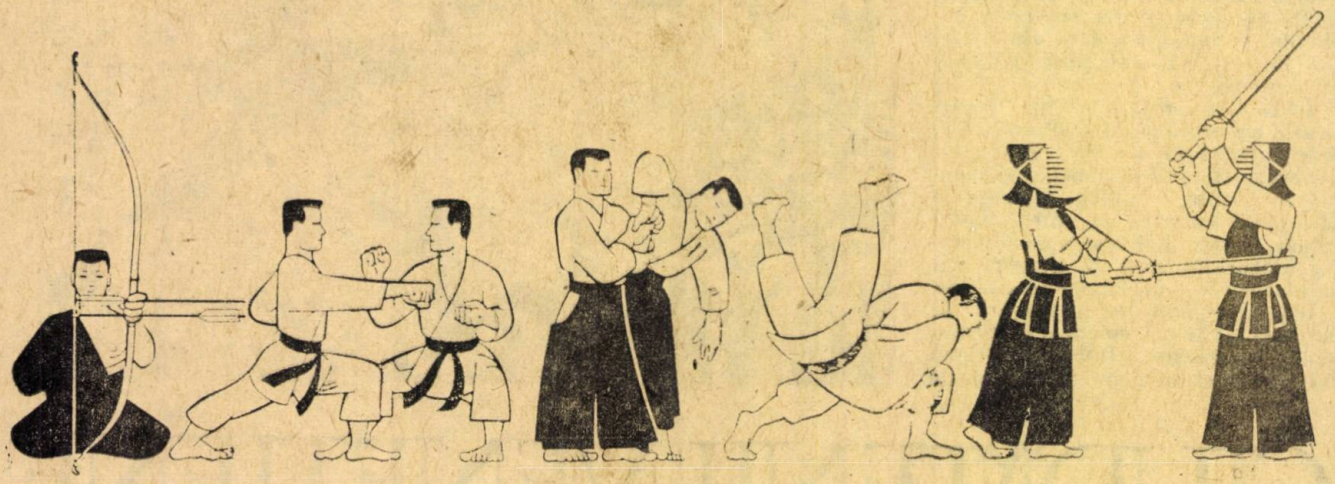

prof. Anton MURARU
secretar general al Federației române de judo

KARATE

Karate — (în românește „mîini goale, neînarmate") este un sport de luptă din Extremul Orient, răspîndit în întreaga lume. Printr-un antrenament adecvat și asiduu, membrele corpului sînt transformate în arme naturale de atac și de apărare. El este cunoscut și practicat de aproximativ 2 000 de ani în China, sub

europene și la fiecare doi ani — campionate mondiale.

În multe țări asiatice Karate a fost introdus, bucurîndu-se de mult succes, în programul de învățămînt liceal și universitar, fiind privit ca un mijloc excelent de dezvoltare a calităților fizice și intelectuale.

Faptul că un Karate — ka (luptător de Karate) poate ucide printr-o singură lovitură, folosind ca armă membrele sale antrenate sistematic și că posedă arta de a lupta împotriva mai multor adversari, conferă acestei forme de luptă aureola invincibilității fizice și morale.

pe care și-o stăpînesc coordonînd-o în mod eficient.

În timpul demonstrațiilor, un Karate-ka printr-o singură lovitură cu mîna, cu cotul sau cu piciorul, ajunge să reteze un baston de bambus, o scîndură sau mai multe, cei mai buni, evident, putînd reteza chiar 10—40 cărămizi suprapuse!...

AIKIDO

Creație a profesorului Morihei Uyeshiba — ca artă a luptei psihice, Aikido — descinde din vechile arte japoneze cunoscute sub denumirea de Jiu-Jitsu

forma boxului chinezesc „Kempo". Pătruns la începutul veacului XX în Japonia, în insula Okinawa, Kempo a fost modernizat și raționalizat de către Gichin Funakoshi, care este considerat ca părintele Karate-ului modern.

Karate, cea mai eficace și sistematică formă de autoapărare, cunoaște astăzi o dezvoltare impresionantă.

Ca și în judo, — de la Tokio, inclus în programul olimpic — există concursuri de Karate, care se desfășoară după regulamentele Federației internaționale de specialitate. Anual au loc campionate

Important este și faptul că, asemănător judo-ului, practicarea Karate-ului duce la maturizarea interioară avînd la bază exercițiul fizic.

Acest lucru reiese clar în timpul concursurilor de Karate, unde loviturile sînt doar marcate, ele fiind oprite la un centimetru de țintă. Evident că pentru a se realiza așa ceva este nevoie de un mare efort nervos și un autocontrol permanent asupra mișcărilor corpului.

Este foarte interesant de urmărit o întîlnire dintre doi Karate-ka, sportivi înzestrați cu o uriașă forță de lovire, dar

Uyeshiba a pus la temelia Aikido-ului o fizionomie filozofică și anume: „învață și ascultă legile naturii și vei învinge. Disprețuindu-le tu vei fi cel înfrînt!"

În Aikido trebuie să urmezi adversarul în toate mișcările sale; aceasta este calea

cea mai sigură, dar și cea mai scurtă pentru a-l învinge.

În practica acestei forme de luptă toate pozițiile de apărare se sfîrșesc printr-o pîrghie (acțiune de forțare articulară) căreia adversarul i se poate sustrage doar printr-o cădere, rulare ori postogolire, înainte sau înapoi.

Este clar că în timpul competițiilor de Aikido, cel care folosește mai eficient și mai corect o forțare a articulației o va executa mult mai rapid decît poate face adversarul său rularea.

Viteza de execuție și precizia în executarea prizelor și a forțării articulațiilor impun, pe lîngă antrenamentul sistematic, cunoștințe exacte de fizică, biomecanică și anatomie cu corespondent asupra tuturor articulațiilor corpului, asupra cărora se acționează.

KENDO

„Calea Sabiei" — este considerată drept cea mai reprezentativă formă de luptă din sistemele japoneze. Și în Kendo se pune un mare accent pe latura psihică a luptei. Istoria scrimei cu sabia merge pînă în epoca ASHIKAGA (1340—1540 e.n.) cînd prin colaborarea mai multor experți Kendo a devenit o luptă de înaltă calificare. În comparație cu celelalte forme de luptă, Kendo respectă principiile „Bushido". (concepția de viață și codul onoarei al samurailor)

În perioada 1800—1867 s-a introdus costumul de protecție (asemănător cu cel de la scrimă) și sabia de bambus (denumită Shinai) ceea ce a putut oferi posibilitatea organizării, fără riscuri a concursurilor, inegalabile ca conținut, încordare și dinamism.

Și aici victoria nu este un scop în sine, iar adversarul nu trebuie rănit sau pus în primejdie.

În anul 1911 a fost creat un sistem unitar al pozițiilor de atac și de apărare, sistem care a reunit într-un singur tot formele diferitelor școli anterioare. Prin aceasta Kendo s-a răspîndit recent în America și în Europa.

KEMPO — Calea Pumnului — este de asemenea un sistem (Kem = pumn — Po = drum, cale) asiatic de luptă.

Originea sa datează din perioada dinastiei Ling (506—550 e.n.) cînd arta și cultura chineză au atins cele mai înalte culmi. În această perioadă călugărul indian Ta-Mo răspîndea în China învățătura budistă și un sistem de autoapărare. Din studiul acestuia și al sistemelor chineze a apărut KEMPO (boxul chinezesc) — stilul blînd și stilul dur.

De-a lungul timpului, din Kempo s-au dezvoltat diferite ramificații dintre care cele mai cunoscute sînt: stilul tigrului, cel al dragonului, al șarpelui și al cocoșului.

Circa 30% din procedeele tehnice se bazează pe folosirea brațelor, iar 70% pe folosirea picioarelor. Aceste procedee tehnice folosesc pentru lovire: degetele, pumnul, cotul, capul, genunchiul sau picioarele.

Sistemul „Kempo", sau cum este cunoscut în China „SHAO-LIN-SSU-KEMPO" nu este considerat doar un sistem pur de autoapărare, el are o mare importanță, prin exercițiile fizice, la menținerea sănătății. Kempo — ca și Karate, mărește stăpînirea de sine și autocontrolul.

Se practică astăzi și în Europa, mai ales în Olanda unde a fost introdus oficial în anul 1960.

TAEKWON-DO

Asemănător cu Kempo-ul chinezesc și Karate-ul japonez TAEKWON-DO — este arta de luptă răspîndită în Coreea. Spre deosebire de acestea el este mult mai dur, urmărindu-se scoaterea rapidă și eficace din luptă a adversarului. Deosebirea sa principală față de Karate — o constituie tehnica de lovire cu piciorul.

Printr-un antrenament sistematic și continuu, procedeele tehnice de lovire cu piciorul nu rămîn cu nimic în urma loviturilor cu mîna, iar aria de întindere este mult mai mare.

În ultima perioadă, sub îndrumarea lui CHOI HONG-HI, și această formă de luptă a cunoscut modificări în scopul eliminării loviturilor dure și periculoase, ceea ce permite organizarea unor concursuri sportive dinamice și spectaculoase.

Acest sport este practicat astăzi în afara țărilor din Asia, în Canada, America, Italia, Olanda, R.F.G. de peste 4 milioane sportivi. Ceea ce a determinat înființarea recentă a Federației Internaționale de Taekwon-do.

JIU-JITSU

Părintele tuturor formelor de luptă asiatice, a înmănunchiat de-a lungul timpului toate figurile de autoapărare împotriva agresorilor neînarmați (folosindu-se imobilizările, strangulările, loviturile cu pumnul, palma sau piciorul), figurile de apărare în lupta cu oameni înarmați (cu bastonul, cuțitul, pistoletul sau alte obiecte) și are poziții de apărare, atît pentru lupta în picioare, la sol sau

în poziții intermediare, împotriva unuia sau a mai multor adversari (3 — 5).

Acest sistem are pe lîngă procedeele tehnice de luptă și forme tactice și psihologice specifice, pentru dominarea totală a adversarilor.

maeștri — un antrenament psihic, cu folosirea rațională a desfășurării maximale a propriilor forțe în aplicarea tehnicilor de luptă.

Jiu-Jitsu, ca și celelalte sisteme de luptă asiatice au fost considerate mult timp ca

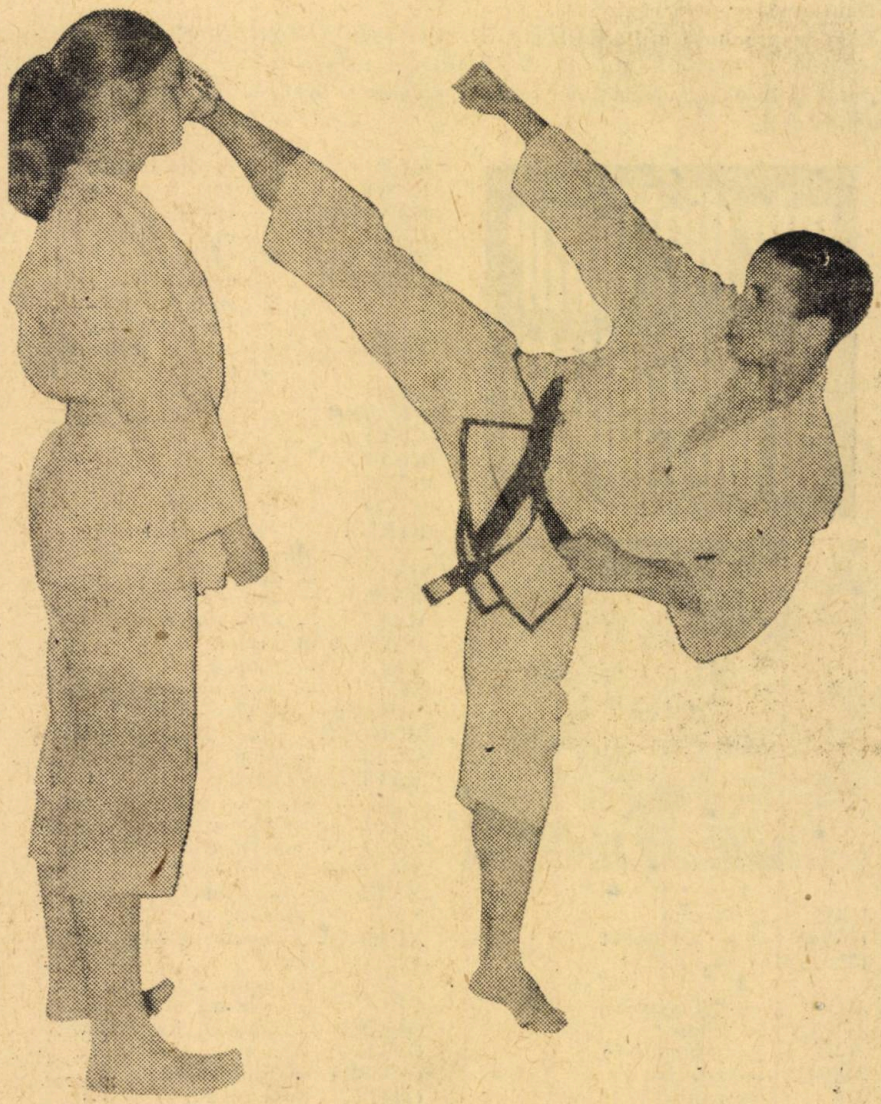

Jiu-Jitsu și Judo au devenit prin contribuția lui J. Kano și a altor maeștri japonezi: pentru începători — un mijloc de apărare, pentru avansați — un mijloc eficient de pregătire sportivă, iar pentru

„arme invizibile și secrete". Astăzi însă ele au devenit ramuri sportive cu regulamente și norme bine stabilite pe plan internațional, fiind chemate să contribuie și ele la dezvoltarea armonioasă a tineretului.

ESTE OARE POSIBIL?

Credeți că este oare posibil ca un atlet, clasat al doilea sau al treilea într-o probă oarecare, să înregistreze un record mondial, deși rezultatul său este, evident, inferior celui sau celor care-l precedă? Teoretic faptul acesta nu apare posibil, dar practic, da!

Atletismul mondial ne oferă mai multe asemenea exemple, dintre care noi am reținut doar două.

Primul se referă la o cursă de 400 m garduri desfășurată în cadrul Jocurilor Olimpice din 1932. În finala probei, la Los Angeles, primul s-a clasat irlandezul Robert Tisdall cu un rezultat excelent: 51,8 secunde. Pe locul doi a terminat cursa americanul Glenn Hardin (viitor campion olimpic în 1936) care a marcat rezultatul de 52,0 s. Nu, nu căutați numele lui Tisdall în vreo cronologie a recordului mondial sau olimpic pe 400 mg că nu-l veți găsi! Trebuie să știți însă că în acea vreme nu se omologa ca record o performanță, într-o cursă peste garduri, decît dacă, pe parcurs, autorul ei nu doborîse și nu rupsese nici un gard! Or, în cazul J.O. de la Los Angeles, Tisdall rupsese două garduri în timp ce Hardin alergase „curat"...

Cel de al doilea exemplu este legat de proba de săritură în lungime în cadrul meciului dintre echipele feminine ale R. D. Germane și Uniunii Sovietice. În ziua aceea, 23 iunie 1961, la Berlin, vîntul sufla destul de puternic și în rafale. În timp ce Hildrun Claus și-a efectuat săritura de 6,42 m — nou record al lumii (cu 2 cm peste precedentul record care-i aparținea), vîntul a suflat sub limita regulamentară de 2 metri pe secundă. În schimb, la două dintre săriturile excelente ale Tatianei Scelkanova (6,50 m) și Valentinei Saprunova (6,46 m) vîntul a fost mai puternic decît limita admisă prin regulament și, ca atare, performanța celei de a treia clasate a fost supusă spre omologare — și omologată — ca record al lumii!...

Pentru uzul judoka!

Scrierea niponă (*Hiragana*) utilizează hieroglife asiatice împrumutate din scrierea chineză. Pentru a da posibilitatea străinilor să citească cuvintele japoneze, s-a asigurat transcrierea lor unitară din punct de vedere fonetic, prin utilizarea caracterelor alfabetului latin. În acest fel sensul denumirilor japoneze, folosite în judo, de exemplu, a fost mai bine înțeles, contribuindu-se astfel la universitatea tematicii acestui sport. Trebuie să precizăm că pentru judo aceste denumiri japoneze sînt, în prezent, singurele exacte și au valabilitatea internațională, așa cum au expresiile englezești pentru fotbal, cele franțuzești pentru rugby etc.

REGULI DE PRONUNȚIE: AI (TAI) se pronunță *ai* (*tai*), CH (UCHI) — *cii* (*ucii*), EI (HANTEI) — *ii* (*hantii*,) G (NAGE) — *gh* (*naghe*), J (JUDO) — *dj* (*djudo*), S (ASHI) — *ș* (*ași*), Y (YOKO) — *i* (*ioko*) etc.

În timpul antrenamentelor, în paralel cu însușirea elementelor tehnice, judoka își însușesc și pronunția corectă a denumirilor universal valabile în lumea judo-ului.

mic dicționar JAPONEZ-ROMÂN

A

AGE = a ridica
ARASHI = furtună
ASHI = picior
ATE = lovitură
AYUMI = pas; a fugi
ATAMA = cap
AOIRO = albastru

B

BARAI = a mătura
BASAMI = foarfecă
BUTSUKARI = intrări repetate în mișcare

C

CHIKARA = forță

D

DAN = grad; rang
DE = înainte
DO = drum; doctrină
DOJO = sală de studiu

E

ERI = rever; guler
EBI = rac

F

FUMI = a păși
FUSEN = neprezentare

G

GAESHI = contrare
GAKE = cîrlig
GARI = secerare
GARAMI = încrucișat
GATAME = a controla
GEIKO = exercițiu
GO = cinci
GOSHI = șold
GURUMA = roată
GYAKU = invers
GACHI = cîștigător

H

HAJIME = începeți
HANE = aripă
HANSOKU = act interzis
HANTEI = decizie
HARA = abdomen
HIDARI = stînga
HIKIWAKE = nedecis
HISHIGI = răsucit
HIZA = genuchi
HIZI = cot
HON = fundamental

I

ICHI = unu
IPPON = un punct
ITSUTSU = cinci

J

JIGO = defensiv
JIKAN = timp
JIME = strangulare
JITSU = tehnică
JU = suplu
JUDO = calea supleții
JUDOKA = luptător
JUDOGI = costum
JUJI = cruce

K

KAGATO = călcîi
KAKE = finalizare
KAMI = planșetă
KAMIZA = loc de onoare
KANI = rac
KANSETSU = luxare
KATA = umăr; formă
KUZURE = variantă
KUZUSHI = dezechilibru
KESA = veșmînt budist
KIAI = sunet strident
KIMONO = jachetă japoneză
KO = mic
KOMI = a trage
KUATSU = reanimare
KUBI = gît
KUMI = priză
KYO = grupă
KIRO = galben
KIKEN = abandon

M

MA = drept
MAE = înainte
MAKI = rostogolire
MAITTA = învins
MATA = coapsă
MIGI = dreapta
MOCHI = a ține în brațe
MOROTE = cu ambele mîini
MUNE = piept
MATTE = opriți

N

NAGE = aruncare
NE = sol (podea)
NO = al, ai, ale.
NAMI = val, undă
NI = doi (2)
NUKI = a scoate, a trage afară

O

O = mare
OBI = centură
OKURI = ambele, împreună
OSAE = a ține, a fixa
OTOSHI = răsturnare
OTEN = a răsuci

R

RAN = fără regulă
RANDORI = exercițiu liber
REI = salut
RITSU = în picioare
ROKU = șase

S

SABAKI = a întoarce

SAKA = împotrivă
SANKAKU = triunghi
SASAE = a bloca
SAU = trei
SEOI = a purta pe umăr (spate)
SHIAI = luptă, întrecere
SHIHAN = maestru, învățător
SHIZEI = poziție
SODE = a apuca de mînecă
SOTO = în afară
SONOMAMA = nu mișca
SUKUI = lingură
SUMI = colț
SUTEMI = a sacrifica
SUMO = trîntă japoneză

T

TACHI = a sta (în picioare)
TACHI-AI = a lupta față în față
TAI = corp
TANI = vale
TANDEN = abdomen
TATAMI = saltea specială
TATE = deasupra, călare
TAVARA = sac pentru orez
TE = mînă
TEN = puncte
TOBI = a sări
TSURI = a trage
TOMOE = circular, cerc
TORI = executant (a executa)

U

UCHI = în interior
UDE = cot
USHIRO = înapoi, pe spate.
UKEMI = școala căderii
UKI = zbor, plutire
UTSURI = a schimba, a muta.
UNDO = sport, exercițiu fizic
URA = din spate, partea dorsală.

W

WAKARE = a despărți, divorț
WAZA = tehnică
WAZA-ARI = avantaj
WAZASHI = bun tehnician
WASHI = vultur

Y

YAMA = deal
YAKUSOKU = înțelegere
YOSHI = continuați
YUSEI GACHI = superioritate tehnică
YOKO = lateral
YUBI = deget

Z

ZA = loc (poz. în genunchi).
ZA-REI = salut în genunchi.
ZA-ZEN = loc de meditație (poziție)
ZEN = religie budistă
ZENGO = înainte — înapoi
ZUBON = pantalon

MOMENTUL DESTĂINUIRII

Dorin ALMĂȘAN

... „singura onoare a existenței este de a fi învingător"

G. Călinescu

„Peste cîteva ore, sau zile, faptul n-are nici-o importanță, voi muri. O simt și nu mă pot înșela. De fapt și medicii au vorbit despre asta, în fața mea, fără să se jeneze. Mai am o singură datorie în viață; să scriu aceste rînduri și să le fac s-ajungă la tine. Apoi, totul mi-e indiferent...

Nu-mi pare rău că mor, ci că am trăit. Viața mea a fost un vîrtej tulburător în care am intrat aproape fără voia mea și din care nu m-am mai putut desprinde.

M-am născut într-o zodie firească, sub o stea oarecare. Apoi am intrat în viață intens, am cunoscut gloria și fericirea de timpuriu. O fericire pe cît de bruscă, pe atît de efemeră. Declinul a venit tot atît de neașteptat. El s-a consumat galopant, fiecare zi tîrîndu-mă în jos, ca pe altul o lună.

Chiar și-acum cînd sînt aproape dus, privindu-mi trecutul, cu calm și seninătate, așa cum privești pe fereastra din spate a automobilului, șoseaua străbătută, chiar și-acum zic, continui să mă întreb dacă a meritat să mă nasc sau nu.

Se spune că trebuie să cauți o viață întreagă fericirea, chiar dacă ea nu are decît durata unei clipe. Dar dacă după rarele sau unicele momente de extaz, de fericire, de lu-

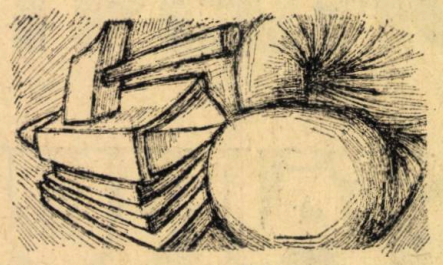

mină, urmează un lanț de prăbușiri, de chinuri morale și de arzătoare remușcări, de beznă intensă și necurmată?

Dar eu, sînt oare eu vinovat pentru viața mea ratată? Putem condamna pe cineva, putem cere cuiva socoteală pentru tot ceea ce pătimim? Cred că nu vom putea răspunde niciodată la aceste întrebări.

Totuși spre binele unei eventuale providențe prefer să nu datorez nimănui, decît mie însumi, durerile și plăcerile vieții pe care-am trăit-o.

Îmi privesc pumnii; două grămezi zbîrcite de piele și oase. Două ghiare uriașe de pasăre de pradă. Acești pumni care azi nu pot zdrobi o muscă, acești pumni care tremură ca o gelatină, au fost cîndva cunoscuți de o lume întreagă.

Acești pumni au reprezentat odată un simbol. Au fost plătiți cu aur, fotografiați. Au apărut ca reclamă pe lame de ras, pe etichete de țigări, cravate, băuturi. Au fost sărutați de femei și bărbați, au fost ridicați de sute de ori în aclamațiile miilor de oameni. Acești pumni au acționat ca un propulsor, datorită lor au fost proiectat în înălțimile amețitoare ale succesului, pentru ca tot lor să le datorez iremediabila mea prăbușire. Am fost un biet efect la dispoziția unei cauze mai presus de voința mea, a unei forțe materializată în pumnii mei.

Acești pumni care au zdrobit maxilare, au fracturat cartilagii, au tumefiat fețe, au contractat ficaturi, au ucis. Da acești pumni au și ucis.

Da, acești pumni au ucis.

...Desigur nu puteam ști toate acestea atunci cînd am deschis prima oară ochii, în satul de pe malul unui riuleț. Dealuri domoale ca niște bucle înconjurau satul meu, ascunzîndu-l vederii. Dealuri cu vii și livezi.

De ce oare n-am rămas o viață întreagă în satul meu cu stupi și cîrezi de vite? De ce n-am rămas la lumina de opaiț, la pămîntul meu negru, cu bălegar aburind în frigul dimineții? Întrebări stupide, acum, care ca și celelalte pe care mi le pun prea tîrziu, nu vor primi niciodată vreun răspuns...

Cînd am mai crescut, părinții m-au dat să-nvăț o meserie în orășelul din apropiere. Mi-aduc aminte, parc-ar fi fost ieri, căruța plină de paie — pentru saltea, tata cu biciul în mînă lîngă cal și pe mama în poartă plîngînd.

Pînă am împlinit 15 ani nimic nou n-a intervenit în viața mea. Eram un ucenic ca atîția mii, care n-aveau altă dorință decît să îndeplinească porunca stăpînului, și alt ideal decît să-și cumpere o turtă dulce cu oglindă, la tîrgul de duminică. Și eram foarte conștiincios, îmi iubeam meseria și voiam s-o învăț cît mai bine.

Apoi a venit vîrtejul...

La 15 ani nu știam să scriu sau să citesc, nu cunoșteam altă lume decît satul meu și orășelul acesta. La 25 de ani, vorbeam două limbi străine, cunoșteam multe țări ale lumii și abia de-mi aduceam aminte de numele satului meu.

În zece ani am suferit marea transformare, am fost catapultat în vîrful conului de glorii, de unde aveam să mă prăbușesc, prea curînd, pînă în hăurile fără de fund ale viciului și dezgustului.

Zece ani mi-au fost de-ajuns pentru a mă ridica de la umila mea condiție, de a-mi sălta capul drept și țeapăn în lumina orbitoare a reflectoarelor de platouri și tot zece ani mi-au trebuit să mă întorc, pe brînci și în coate de-acolo de unde plecasem, ba mai jos, la subsolul oricărei existențe.

În acești ani s-a descoperit un filon prețios; forța. Am încetat de a mai fi considerat om; devenisem o mină din care prețiosul minereu era extras metodic și sistematic pînă în momentul în care nu mai eram decît un imens gol.

Pînă la 15 ani nu citisem nici o carte, dar loveam cu barosul în nicovală, de-o făceam să se-ndoaie.

Și-atunci cineva mi-a descoperit pumnii.

I-a privit, i-a pipăit, i-a încercat.

Apoi i-a înfășurat în pînză, și-a vărsat peste ei mănuși de piele.

Astfel am făcut cunoștință cu boxul, a doua mutare pe tabla de șah a destinului.

Peste puțină vreme am părăsit orășelul și pe patronul meu, stabilindu-mă într-un oraș mai mare. Aveam acum alt patron și nu mai dădeam cu barosul în nicovală, dar noua mea muncă îmi plăcea parcă mai mult.

Am devenit un automat care dă pumni.

Întîi în aer, la întîmplare, apoi în mingi elastice și în saci de piele grei. Apoi metodic, științific, în oameni adevărați, la bărbie, la inimă, la ficat. Am învățat boxul cu pasiune și m-am identificat cu el. Acum cînd am ajuns la omega, pot s-o spun cu sinceritate și fără trufie: am fost un mare boxer.

Drumul de la baros la titlul suprem a fost fulgerător. Totul s-a petrecut ca-ntr-un film rulat cu acceleratorul. Ca într-o poveste în care un tînăr își descoperă pumnii și-n fața căruia adversarii cad ca sacii.

Mi-a plăcut boxul din prima clipă. Mi-a plăcut și mă bat de dragul bătăii, nu ca să fac cuiva rău. Niciodată n-am dorit să fac cuiva rău sau să mă răzbun.

La început am lepădat țîrii și cămașa de cînepă, și-am descoperit cămașa albă, cravata, vestonul și paltonul.

Am terminat apoi liceul și, aproape de necrezut, o facultate. Rîvna mea la învățătură nu se compara decît cu aceea din fața sacului de antrenament sau dintre corzile elastice.

De cîte ori îmi puneam mănușile mari de luptă, mă săgeta aceeași dorință, vie ca un curent electric: să nu fiu niciodată învins. Nu știam atunci că acest lucru e imposibil. Multe nu știam atunci. Nici de satul meu nu prea știam multe.

Mă antrenam ca un automat. Nu făceam nimic altceva, decît învățam și boxam. Nu descoperisem țigara, alcoolul, femeia.

Antrenorii țineau acum locul părinților mei și de aceea îi ascultam și le urmam sfaturile cu o supunere oarbă.

Începeam să fiu un nume cunoscut.

Călătoream în țară și obțineam victorie după victorie, cu un efort pe care aproape nu-l resimțeam. Nu pot să descriu bucuria pe care-am avut-o, poate prima bucurie din

noua mea viață, cînd mi-am citit numele în unele din ziarele cotidiene.

De cînd știam să citesc parcă mă născusem a doua oară. Dreapta mea devenea din ce în ce mai celebră. Adversarii cădeau unul după altul. Am îmbrăcat apoi tricoul de campion și-am fost selecționat în lotul țării.

Au urmat plecările peste granițe, alți oameni, alte cunoștințe, alte locuri. Doar pumnii mei rămîneau peste tot aceiași și cei ce urcau cu mine în ring, îl păraseau invariabil învinși.

Eram din ce în ce mai departe de satul meu cu stupii lui și iarba lui înaltă, de părinții mei pe care-i vedeam tot mai rar.

Eram, însă, foarte aproape de vîrful piramidei. Din treaptă în treaptă am ajuns pe cea mai înaltă, pe cea mai prețioasă. Mi-am văzut repede visul cu ochii, un vis pentru care mulți muritori ar face orice jertfă: am cucerit o medalie olimpică de aur.

S-a întîmplat într-un mare și exotic oraș, undeva la mii de kilometri de țara mea. Acesta a fost punctul cel mai înalt pe care l-am atins în scurta mea trecere pe-acest pămînt. A fost cea mai mare, mai desăvîrșită, mai plină fericire din cîte zile am trăit.

De ce nu se poate omul opri pe culme?

De ce un mare actor nu se poate opri în culmea gloriei?

Speră că succesul va mai dura, sau onestitatea, spiritul de luptă, dorința de altceva îl îndeamnă să meargă înainte?

Fericirea dacă există e de o dureroasă infinitate. Sau poate că fericirea e tocmai tendința spre altceva? Iartă-mă iar pun întrebări prostești...

Să continui de unde am rămas, de pe ringul din țara de la capătul lumii...

Cînd arbitrul mi-a ridicat mîna anunțînd victoria mea, am simțit un fior în piept, o ceață roșie mi s-a lăsat pe ochii și genunchii mei care nu s-au frînt în fața nici unui adversar, au cedat; m-am prăbușit peste corzi.

Viața s-a derulat apoi pe un platou neted, pe care l-am străbătut în carul triumfului și al victoriilor.

Doi ani în care am mers din victorie în victorie. Plecam în străinătate foarte des, și-mi reprezentam țara în mod ambasadorial. În bucuria mea aproape deplină, era totuși o fisură; fericirea era umbrită uneori de o pată pe care zadarnic încercam să mi-o alung.

Nici eu nu știam precis ce era, dar începeam să nu mai fiu pe deplin mulțumit.

Mi se părea că adversarii sînt prea slabi și mai știam că există o categorie de boxeri, dar....

Următoarea mutare s-a făcut în orașul care cu doi ani înainte îmi adusese suprema fericire. Trebuia să particip acolo la un turneu care reunea floarea boxului din cinci continente, într-o confruntare la jumătatea drumului dintre două olimpiade.

După consumarea turneului (la categoria mea am luat locul I) am mai rămas cîteva zile acolo urmînd să participăm la două turnee în aceeași țară, înainte de înapoierea în patrie.

Îmi petreceam timpul plimbîndu-mă prin orașul care-mi adusese gloria și pe care-l cunoșteam atît de bine.

Într-una din aceste zile s-a întîmplat totul. Nu-mi explic nici azi, cum a fost. Am luat iadul drept rai, și-am cedat ispitei. Am trecut la profesionism.

Undeva în mine această dorință mocnea ascuns, dar acum ea s-a năpustit asupra reminiscențelor de rațiune care-mi spuneau nu. Și-a învins! După discuții interminabile în care s-au amestecat tot felul de tipi, pe care nu-i cunoșteam, am semnat un contract pe cîțiva ani. Apoi o stare de exaltare a pus în asemenea hal stăpînire pe mine, încît eram aproape înnebunit de bucurie. Mi se părea că centura de campion a lumii e foarte aproape, doar să întind mîna după ea și să dau cîțiva pumni. Credeam c-am s-ating cerul și din nou nu-mi dădeam seama ce departe e cerul. Nu știam ce-i profesionismul, deși credeam că știu. Dar mi-am dat seama, tîrziu, că e nevoie să-l trăiești ca să-l cunoști cu adevărat.

Pe atunci încă mai aveam încredere în pumnul meu, în steaua mea.

În sfîrșit, am făcut un ultim pas, am rupt și ultima punte care mă mai lega de noțiunea de om; nu m-am mai întors în patrie. Eram acum boxer profesionist și cetățean al țării de la capătul pămîntului.

Drumul meu în boxul profesionist a fost scurt.

Am fost înconjurat ca orice novice de toată flora dubioasă în care vegetează fiecare boxer profesionist. Am cunoscut toată șleahta de susținători și patroni parveniți și manageri, antrenori și masori, proxeneți și escroci, care înconjoară boxerul, ca ciorile uliul.

Cîtva timp m-am scăldat în baia moleșitoare a succesului. În buzunare-mi curgea ceva aur, partea care rămînea în urma rechinilor, dar și-atît era destul.

Eram încă o mină de aur și ei niște mineri zeloși.

Nu-mi lipsea nimic, de la automobil la iacht. Aveam pe Coasta Pacificului, plaja mea, vila mea, piscina mea.

Toate erau ale mele, doar eu nu-mi mai aparțineam. Fiecare părticică din mine era amanetată, fiecare respirație de-a mea era vîndută, fiecare obiec. al meu trebuia plătit cu energia, cu nervii, voința și sîngele meu.

Între timp ridicasem vălul care atîta vreme mi-a ascuns plăcerile senzuale ale vieții. Știam acum ce-nseamnă tăria alcoolului, beția tutunului, farmecul femeii. Toate aceste plăceri mă costau mult la antrenamente. Acum pregătirea mea, care altădată îmi producea bucurie, a devenit un calvar. Și nu puteam suporta zilnic calvarul. Am început să mă eschivez, să simulez, să mă amăgesc.

Inevitabilul s-a produs pe ringul unei săli uriașe și super-aglomerate, în lumina vie proiectată conic de sus, cantr-o sală de operație. În penultimul meci, în cursa pentru centura de campion al lumii, am fost învins prin K.O., în mai puțin de 7 minute.

Zile întregi am umblat năuc — refuzînd să înțeleg și să cred cele întîmplate.

Am încercat să mă conving că n-a fost decît un accident, că el nu se va mai repeta, că fiecare trebuie să fie învins măcar o dată. Îmi priveam pumnii și le ceream să fie ca și înainte, de neînfrînt. Zadarnic. În mine, pleznise iremediabil o coardă; poate cea mai prețioasă din ființa mea: încrederea oarbă la invincibilitatea mea. Simteam că e începutul sfîrșitului.

Am refuzat să mai urc în ring. M-au silit. Aveam contract, eram obligat.

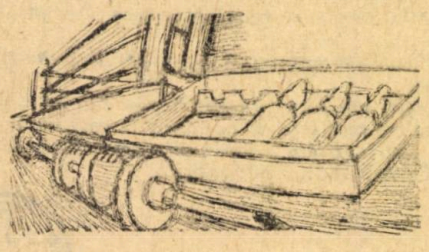

Trei meciuri am boxat cu groaza în suflet și complet automat, ca un robot pus în mișcare, dar la care, undeva, o rotiță e deranjată. Le-am cîștigat ușor, mult prea ușor. Eram prea năucit ca să-mi dau seama că erau aranjate.

A doua înfrîngere a urmat la scurt timp. Din nou am privit de jos uriașa revărsare de lumină conică proiectată asupra mea și vuietul mulțimii ca o mare agitată. Din nou n-am mai vrut să lupt, și-atunci mi s-a dat un ultim brînci spre abis. Înainte de meci, mi s-a făcut o injecție. Ea mi-a redat încrederea în mine și forța. Am învins în meciul acela și-n cîteva care au urmat. Dar cu ce preț? Deatunci seringa și injecția au devenit un ritual înaintea fiecărei partide. Zadarnic. Eram un om sfîrșit. Pierdeam meci după meci, alunecam din ce în ce mai jos. Roiul de pești care mă înconjura se rărise.

În jurul meu se făcea vid. Eram o corabie care se scufundă, și ei, șobolani precauți, simțeau și căutau să-și apere pielea.

Contractul se terminase și-am rămas pe drumuri.

Acum era mult mai greu, tîram după mine și noua mea patimă; obișnuința cu drogul. El îmi dăruia paradisul artificial, pentru o fracțiune de timp. Imediat după ce lichidul se topea sub firișoarele subțiri ale pielii, eram din nou un om fericit. Lumea era așa cum trebuia, ba mai bună, cerul albastru, oamenii senini.

Apoi iadul. Cerul cenușiu mi se cobora parcă în creștet, fețele oamenilor erau măști grotești, rînjinde, în urechi aveam în permanență un ropot de tobe și sunetul unui flaut dezacordat.

Vila, plaja, iachtul, toate s-au prefăcut în praf.

Îmi cîștigam viața boxînd prin circuri, ridicînd case de bani prin varieteuri, luptînd sau făcînd figurație la cîte un film.

Nevoia de drog era atît de puternică încît făceam orice pentru a mi-o satisface. Eram în stare să fur, să înșel, să excrochez. Nevoia asta m-a dus pînă pe cele mai de jos trepte ale viciului și degradării. Pentru ea am devenit hoț de copii, jefuitor de cavouri, ucigaș. Într-un oraș, undeva, am ucis un om. La o încăierare, pumnul meu, ultimul pumn dat de mine, l-a aruncat cu capul de caldarîm. Și-a fracturat baza craniului.

Ca să mi se piardă urma m-am angajat la un circ, care tocmai pleca într-un turneu în jurul lumii.

La circ făceam de toate, cărăm bagaje, dădeam de mîncare la animale curățam cușcile, măturam arena. Dar punctul „forte" al programului meu era lupta cu un urs. Trebuia să mă trîntesc cu ursul, pentru a stimula și a ambiționa spectatorii să mă imite.

Era ultima fază în căderea mea.

Cel care altădată era supranumit „Divinul", „Invincibilul" „Pumnul decisiv", era acum un partener ideal pentru un urs bătrîn, dresat și fără dinți.

Străbăteam mări și țări în drumul nostru cu circul. Cu inima încinsă de sentimente contradictorii vedeam cum, inevitabil, drumul acesta va trece, la un moment dat, prin țara mea.

I-am simțit într-o dimineață aerul tare, miresmele pe care de-abia ieri, parcă, le aspirasem. I-am văzut cerul într-o toamnă tîrzie. Am plîns în cabină, pe lada unde-mi țineam lucrurile, apoi m-am mirat că mai pot face acest lucru. Ca pentru a se încheia complet cercul — drumul nostru trecu chiar prin orășelul de lîngă satul meu, acolo unde — de necrezut — aveam și eu odată 15 ani.

M-am temut că voi fi recunoscut de cineva.

Ce lipsit de simțul realului eram!

Cînd m-am uitat în oglindă,—lucru pe care-l făceam extrem de rar — am fost mirat văzîndu-mă privit de-o mască de 60 de ani, pe o față a cărui stăpîn încă nu împlinise 40.

În orășelul în care-am învățat să lovesc cu barosul, copiii mă iubeau căci, vorbeam, destul de stricat și caraghios de altfel, limba lor. Limba lor...

M-au poreclit „Hîrbeică". Și nu și-au dat seama cît mi se potrivea această poreclă. Hîrbeică vine de la hîrb, de la ciob. De unde-or fi știut ei că eu sînt într-adevăr un ciob, o fărîmă dintr-o fostă amforă?

Timpul petrecut în țară a fost o continuă durere. În fiecare clipă briciul remușcărilor îmi sfredelea ceea ce-mi mai rămăsese din inimă. N-am aflat nimic despre părinții mei, despre satul meu cu stupii și livezile lui. N-am mai aflat niciodată nimic despre ei.

Apoi într-o zi caravana cu circul s-a mutat aiurea...

La cîteva luni după ultimul drum prin țara care-a fost cîndva a mea, în timp ce instalam pavilionul circului într-o piață, cătargul s-a prăbușit. Am fost scos de sub tot felul de obiecte grele, aproape mort. M-au lăsat într-un spital și circul a plecat mai departe. Ei n-au timp să mă aștepte.

Sfîrșitul e aproape, trebuie să vină, îl aștept. Viața mea e terminată, ca și această scrisoare. Ea a fost un meci pe care l-am pierdut prin descalificare.

Am greșit și-a trebuit să plătesc. Asta-i tot. Te rog pe tine să păstrezi medalia mea olimpică. E tot ce-am avut mai drag pe lumea asta.

Iar pe tine, cel care mi-ai pus prima dată mănușile în mîini, nu te binecuvîntez și nu te blestem.

Rămîi cu bine..."

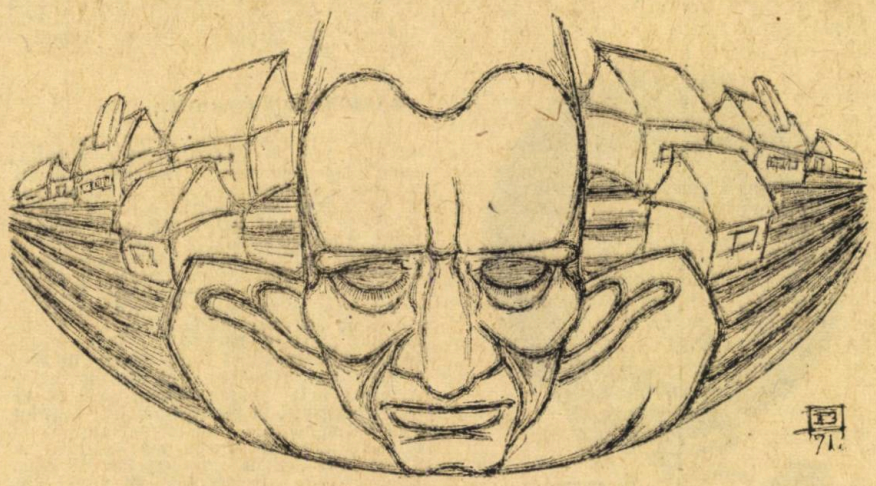

ARGONAUȚII ȘI... BOXUL

Nu mă îndoiesc că știți cine au fost argonauții și că, în lunga lor călătorie spre îndepărtata Colchidă, de unde voiau să aducă „lîna de aur", aceștia au trecut prin nenumărate peripeții din care au ieșit cu bine, datorită vitejiei și iscusinței lui Castor, Pollux, Iason, Hercule — principalii membri ai echipajului corăbiei Argo. Legenda argonauților a inspirat pe mulți poeți ai antichității, printre aceștia fiind și Apollonius din Rhodos, care a istorisit-o în versuri măiestrite.

Ceea ce cred însă că nu știți este faptul că, potrivit spuselor lui Apollonius, pe corabie se organizau mereu „meciuri" de pugilat — de box, cum zicem noi azi — campion pe... Argo fiind (curios!) nu Hercule, ci Pollux.

În muzeul Villa Giulia din Roma există un vas de ceramică datînd din secolul IV î.e.n., pe care Novios Plautius a pictat o scenă de pe corabia argonauților unul dintre membri echipajului, bucuros că Pollux l-a învins pe regele bebricilor, trimite o... serie — cum se spune în limbaj pugilistic — în sacul umplut cu pămînt și agățat de creanga unui copac. În dreapta se vede un silen — bătrîn satir — care îl imită, lovindu-și pîntecul cu pumnii.

Ilustrația probează două lucruri: că antrenamentul „la sac", al boxerilor, datează de peste 2 000 de ani și că pentru a porni într-o expediție așa cum au pornit argonauții — trebuia să fii și un bun sportiv.

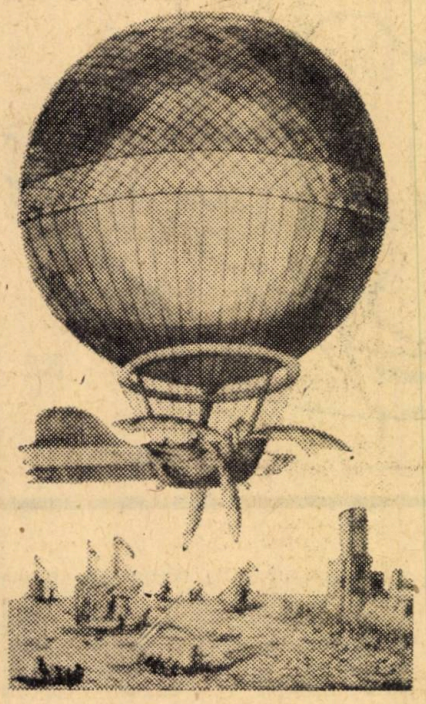

INCEPUTUL — 15 OCTOMBRIE 1783

La 15 octombrie 1783, un om sfida tăria nepătrunsă a văzduhului, urcînd prima dintre miile de trepte de mai tîrziu, spre cerul stăpînit pînă atunci numai de aripile păsărilor. Omul acesta se numea **PILATRE DE ROZIER** și nemaipomenita sa ispravă a fost realizată la Paris, cu un balon captiv, umplut cu hidrogen. El a marcat începutul celei mai grandioase epopei consemnată de om în lupta sa cu elementele naturii, epopee în care jertfele urmau să fie mai multe și mai grele decît în celelalte lupte, de mai înainte, cu apa și cu uscatul, pe care și-a croit primele drumuri.

CARIERA BALONULUI

Epoca balonului a durat mai bine de un veac, timp în care au fost înregistrate performanțe destul de spectaculoase pentru posibilitățile tehnice existente. Astfel, la un an numai după ascensiunea lui Rozier, un balon liber, cu doi oameni la bord — francezii **BLANCHARD ȘI JEFFRIES** — trece Canalul Mînecii, din Franța în Anglia. Tot în Franța balonul este folosit, pentru prima dată, în 1794, în operațiile militare de pe frontul Sombreffe. În 1797 primul parașutist din lume sare dintr-un balon, de la 1 000 de metri înălțime. Cutezătorul se numește **ANDRÉ GARNERIN.** Demonstrația are loc la Paris. La 24 septembrie 1852, parizianul **HENRI GIFFARD** se ridică în aer cu un balon înzestrat cu o mașină cu aburi — primul dirijabil din istorie. Un fotograf american — **J. BLACK** — face, în 1861, prima fotografie aeriană, dintr-un balon înălțat la 200 de metri. Alt american — **JOHN WISE** — întreprinde, cu un balon, în iulie 1859, primul voiaj aerian de mari proporții, trecînd peste statul Indiana, peste lacul Eire și peste Niagara — 1292 de km.

„BĂȘICA" LUI CARAGEA

Bucureștenii au avut primul lor balon în anul 1818 — **BĂȘICA LUI CARAGEA,** cum a fost denumită. Era confecționată din pînză de Brașov și avea patru stînjeni în diametru. Documentul care ne descrie înălțarea acestui balon românesc menționează că pentru a-l umple cu aer cald au fost arse cinci vedre de spirt. Lansarea s-a făcut de pe Dealul Spirii, iar aterizarea în comuna Cățelu, unde-l dusese vîntul. În 1874 este înălțat la București și cel dintîi balon românesc cu pasageri la bord. S-a numit balonul „MIHAI BRAVUL". Fusese confecționat la Paris, și, după descrierile care ne-au rămas, aflăm că avea dimensiuni de adevărat uriaș pentru timpul său: 25 de metri înălțime, 14 metri diametru. Umplut cu 1 200 mc de gaz, fabricat de uzina de la Filaret, monstrul acesta s-a înălțat, la 9 iunie 1874, cu doi pasageri, iar la a doua încercare cu patru ofițeri. În anul 1894 secția de aerostație a armatei române confecționează în țară primele baloane pentru armată.

AVIONUL ARE 69 DE ANI

Prima mașină de zburat căreia i se poate atribui numele de avion s-a ridicat în aer, prin catapultare, la 17 decembrie 1903. Această mașină fusese construită de frații **ORVILLE și WILBUR WRIGHT,** și experimentată în America. Primul zbor a durat 12 secunde, timp în care au fost parcurși 36 de metri. Trei ani mai tîrziu — la 18 martie 1906 — un avion mai perfecționat, funcționînd cu acid carbonic lichid și prevăzut cu roți de bicicletă, reușește — primul din lume — să decoleze fără catapultare, folosind numai mijloacele proprii de la bord. Încercarea s-a făcut în Franța, pe șoseaua de la Montesson și la cîrma avionului se afla inventatorul său — inginerul român Traian Vuia.

PRIMELE RECORDURI

În primăvara anului 1908 se înregistrează primul record senzațional din istoria aviației. Francezul **HENRI FARMAN** se ridică pînă la ului toarea înălțime de 25 de metri, aparatul construit de el dovedindu-se astfel cu mult superior celui al fraților **WRIGHT.** Dar aceștia nu se lasă bătuți și, cu un nou avion, căruia îi aduc mai multe îmbunătățiri, ajung să-l depășească pe Farman, atingînd plafonul de 93 de metri. Este începutul unei competiții care va aduce multe surprize. La 25 iulie 1909 alt francez, **LOUIS BLÉRIOT,** depășește toate îndrăznelile zburătorilor epocii, trecînd peste Canalul Mînecii, cu un monoplan construit de el. Același Blériot va face, la 18 octombrie 1909, primul zbor de pe cerul românesc — într-un miting organizat la hipodromul Băneasa. 1909 este și anul cînd își iau brevetele de piloți, în Franța, primii trei români: George Valentin Bibescu, locotenentul Asachi și Robert Catargi.

Balonul francezilor Blanchard și Jeffries în zbor peste Canalul Mînecii (fotografia din stînga)

Balonul cu hidrogen al lui Pilatre de Rozier care a stîrnit entuziasmul parizienilor prin zborul efectuat în 1783 (fotografia din dreapta)

TREPTE SPRE CER

● Retrospectivă a cutezanței omenești în lupta cu înălțimile. De la primul balon la primul zbor în cosmos.

Documentar de Ion MUNTEANU

În 1910 își face apariția primul hidroavion, pe care-l construiește francezul Henri Fabre, și-l denumește hidroaeroplan.

PRIMUL AVION ROMÂNESC

La 17 iunie 1910 zboară primul avion românesc, pilotat de **AUREL VLAICU**. La 15 august 1910 se inaugurează prima noastră școală de aviație — la Chitila. Acest început se face cu patru avioane și cu șase elevi: maiorul Macri, căpitanul Fotache Ionescu, locotenentul Boiangiu și sublocotenenții Negrescu, Protopopescu și Drutu. La sfîrșitul aceluiași an, un alt român, care avea să ajungă celebru în lumea aviatică — **HENRI COANDĂ** — inventează și construiește la Paris, primul avion cu reacție din lume.

FEMEILE LA BORDUL AVIOANELOR

Prima femeie pilot din lume a fost franțuzoaica de Laroche, căreia i s-a acordat brevetul la 8 martie 1910. În vara acelui an ea deține și recordul mondial de zbor pe distanță — 6 km. În 1914, o româncă, Elena Stoenescu-Caragiani — obține, în Franța, brevetul de pilot, fiind prima femeie pilot din țara noastră.

PRIMELE RAIDURI

Întîiul zbor de noapte l-a făcut Farman, în anul 1910. Un an mai tîrziu, cînd avionul devenise o mașină competițională, au loc primele raiduri internaționale, așii

timpului disputîndu-şi măiestria şi calităţile aparatelor de zbor pe distanţele: Paris-Madrid, Paris-Roma şi Paris-Cairo. În 1911 apare pe lista marilor zburători ai lumii numele încă unui român — locotenentul **ZORILEANU**, care urcă treptele cerului pînă la înălţimea de 1 000 de metri. Tot atunci armata română, care face manevre în Moldova, utilizează patru avioane. Sîntem, în felul acesta, a cincea ţară din lume care introduce avionul în armată (după Franţa, Italia, Anglia şi Germania).

1912

Anul 1912 aduce noi cuceriri aparatului de zbor. Temerarul **HENRI FARMAN** preia recordul mondial de durată — 8 ore de zbor neîntrerupt. Sublocotenentul **ŞTEFAN PROTOPOPESCU** bate recordul naţional de distanţă şi de viteză, în zborul Bucureşti-Constanţa, fără escală. Locotenentul **CAPŞA** urcă treptele cerului românesc pînă la 2 500 de metri. La Bucureşti se înfiinţează Liga Naţională Aeriană.

DUPĂ ZECE ANI DE ZBOR

În 1914, cînd avionul cu motor împlinea zece ani de existenţă, tabelele internaţionale înregistrau următoarele recorduri: viteză — 200 de km pe oră (Franţa); înălţime — 8 150 de metri (S.U.A.); durata de zbor neîntrerupt — 24 de ore (Italia); zbor fără escale — 1 200 de km (Franţa). În acest interval de timp a apărut şi primul aviator acrobat din lume — francezul **ADOLPH PEGOUD**, care zbura, la mitingurile de la Paris, în anul 1914, cu aparatul răsturnat. Tot în 1914 s-a înregistrat şi prima bătălie aeriană dată între două avioane (unul francez şi unul german). Francezul a cîştigat, doborîndu-şi adversarul după zece minute de luptă. În România evenimentele aviatice de seamă ale anului 1914 sînt: zborurile, foarte reuşite, ale **ELENEI STOENESCU-CARAGIANI** şi intrarea în rîndurile cutezătorilor aerului a elevului Romanescu, de la Liceul internat din Iaşi, care zboară cu primul planor cunoscut la noi.

În cei zece ani de zbor cu motor, cuceririle aviaţiei n-au fost de loc uşoare; ele s-au făcut cu jertfe grele, peste o sută de piloţi dîndu-şi viaţa în lupta cu tăriile văzduhului. Printre aceştia se aflau, în 1914, şi trei români: **GHEORGHE CARANDA, GHEORGHE NEGEL şi AUREL VLAICU.**

Un balon românesc care a zburat în anul 1911

PRIMII PASAGERI INTERNAŢIONALI

Maşinile de zburat, perfecţionate şi evoluate considerabil, ca urmare a necesităţilor crîncenului război mondial, intră, începînd din anul 1919, în cea mai spectaculoasă competiţie cunoscută de omenire pînă atunci. Trebuiau cucerite oceanele, deserturile de nisip, enormele distanţe dintre continente, munţii, pustiurile de gheaţă. Aviaţia era reclamată de nevoile omului paşnic. Turismul şi comerţul solicitau mijloace mai rapide de transport. Se înfiinţează deci primele linii aeriene comerciale. Mai întîi în Germania, în anul 1919, pe ruta Berlin-Leipzig-Weimar. Apoi în Franţa, tot în 1919, pe rutele: Paris-Bruxelles şi Paris-Londra. Cei dintîi pasageri aerieni internaţionali, au zburat cu un aparat „GOLIAT", la 12 februarie 1919, de la Paris la Londra, printre ei fiind şi marele Farman, întemeietorul cursei.

În 1921 ia fiinţă compania „AIR FRANCE" a cărei primă linie, Paris-Bucureşti, se inaugurează la 19 octombrie.

PESTE ATLANTIC

Atlanticul — atracţia principală a cutezătorilor aerului — a fost traversat, pentru prima dată, în mai 1919, de către hidroavionul trimotor NC-4, al marinei americane, comandat de locotenentul **READ**. Ruta parcursă: Terra Nova — Lisabona, cu mai multe escale. O lună mai tîrziu se realizează încă două traversări, între Terra Nova şi Irlanda. Eroii performanţelor: englezii **ALCOCK şi BROWN**, care au zburat cu un bombardier tip 1917 şi maiorul **SCOTT**, din aviaţia britanică, acesta comandînd dirijabilul R-34, într-un zbor cu escale, dus-întors — deci o dublă traversare. Avionul făcuse o medie orară de 200 de km, iar dirijabilul, cu cele cinci motoare ale sale, numai 75 de km.

RAIDURILE INTERCONTINENTALE

În mai 1920 se realizează cele trei mari raiduri intercontinentale ale epocii: Paris-Melbourne, Londra-Tokio şi Londra-Capetown. Pe plan mondial se consemnează noile recorduri: 302 km la viteză şi 10 000 de metri la înălţime — ambele către sfîrşitul anului 1920.

La 31 martie 1920 ia sfîrşit şi raidul de traversare a Saharei, de către două avioane franceze (patru etape în treisprezece zile).

În primăvara anului 1922 un avion condus de **COUTINHO** şi de **CABRAL**, face prima traversare a Atlanticului de Sud, pe ruta Lisabona — Rio de Janeiro.

În raidurile intercontinentale îşi vor spune cuvîntul, în 1935, şi aviatorii români. Ei vor face, între 14 aprilie şi 25 mai 1935, raidul Bucureşti-Capetown-Bucureşti (circa 25 000 km) în 150 de ore de zbor.

ÎN JURUL LUMII

La 17 martie 1924 au decolat de la Santa Monica (California) patru avioane, candidate la cea mai grea încercare de pînă atunci — ocolul pămîntului. După două luni — la 22 iunie — performanţa era desăvîrşită, trei dintre aceste avioane, care parcurseseră o distanţă de 49 560 de km, reîntorcîndu-se la locul de plecare. Timpul total de zbor — 137 de ore. Pe parcurs li se schimbaseră avioanelor, de trei ori motoarele şi de două ori aripile.

Următoarele zboruri spectaculoase în jurul globului: 1925 — italienii Pinedo și Campanelli, pe un mic hidroavion (55 000 de km); 1933 — americanul Willey Post, singur la bord (șase etape, 23 000 de km) în șase zile și 16 ore; 1938 — Howard Hughes, 25 000 de km în trei zile și 12 ore.

PESTE POLI

Cerul Polului Nord cunoaște primul avion la 9 mai 1926. Îndrăzneala de a zbura în această regiune a globului o are americanul Byrd, care, după doi ani — la 28 ianuarie 1928 — va trece cu avionul și peste Polul Sud. Prima traversare a întregii regiuni nordice o face echipajul sovietic Cikalov-Baiducov-Beleacov, la 18—20 iunie 1937, cu un avion ANT-25, care a zburat atunci, fără nici o escală, de la Moscova la Vancouver, timp de 63 de ore, parcurgînd 8 750 de km. Un zbor în jurul lumii, peste cei doi poli, a fost făcut în luna noiembrie 1965, de către un turboreactor pilotat de americanii Fred L. Austin și Harisson Finch. Zborul acesta, de la Honolulu, peste Polul Nord, la Londra, Lisabona, Buenos Aires, Polul Sud, Noua Zeelandă, Honolulu — în total 42 638 de km — a fost făcut în 51 de ore și 27 de minute (plus 3 ore și 24 de minute staționare pe sol, pentru aprovizionare cu carburanți). Consumul total: 447 000 litri de combustibil.

CUCERIREA PACIFICULUI

Bătălia pentru cucerirea Oceanului Pacific a început în anul 1927, cînd s-a realizat primul zbor, de 3 900 de km, între San Francisco și Honolulu. Prima traversare integrală a marelui ocean a fost făcută de avionul „CRUCEA SUDULUI", condus de Charles Kingsford Smith — 12 000 de km, cu trei escale; între 31 mai și 2 iunie 1928. În 1931 s-a făcut prima traversare fără escale — în 41 de ore de zbor. Astăzi turboreactoarele de pasageri trec Pacificul în 12 ore. O cifră de bilanț: pînă la sfîrșitul anului 1968 Pacificul fusese traversat de 110 000 de avioane de pasageri. În 1970 un avion IL 18 al TAROM a traversat, de asemenea, Pacificul.

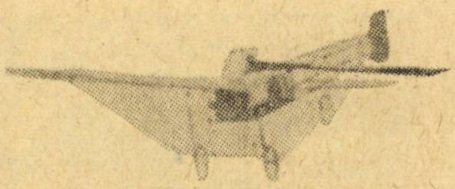

MARILE CATASTROFE

Cele mai multe catastrofe aeriene s-au produs în timpul încercărilor de traversare a Atlanticului. Din primele o sută de avioane care au luat startul în această mare competiție, numai treisprezece au reușit, celelalte optzeci și șapte pierind în imensitatea apelor dintre continentul american și cel european. Cea mai îngrozitoare dintre toate catastrofele aeriene înregistrate între cele două războaie mondiale, s-a petrecut la 6 mai 1937. Dirijabilul german „HINDEMBURG" — navă gigantică, lungă de 248 de metri, cu diametrul de 41 de metri și cu un volum de 190 000 mc — a luat foc, în timp ce se afla deasupra aeroportului Lakehurst (New-York). Venea din Europa, în cea de a 20-a cursă transatlantică. Teribila catastrofă a făcut 34 de victime. Ea a fost urmărită de privirile cîtorva mii de spectatori, veniți la aeroport în întîmpinarea navei.

CELEBRITĂȚI

Cea mai mare celebritate a cunoscut-o, în aviație, **CHARLES LINDBERGH**, care, singur la bordul unui monoplan, a făcut prima traversare, fără escală, a Atlanticului, pe distanța New-York — Paris (6 200 de km; la 20-21 mai 1927). Timpul de zbor neîntrerupt — 32 de ore.

Traversări spectaculoase ale Atlanticului au mai fost făcute, în 1928, de dirijabilul german „GRAF ZEPELLIN", care transporta 60 de pasageri și poștă. În 1929 acest uriaș a făcut ocolul lumii (Berlin-Tokio-Los Angeles-New York-Berlin), în 69 de ore de zbor, cu escale. În 1936, un avion condus de pilotul american, de origine română, **LAMBIE**, a trecut Atlanticul în ambele sensuri, fără nici o escală. Înaintea lui — la 21 mai 1932 — a traversat Atlanticul, fără escală, un avion condus de o femeie — **AMELIA EARHART**.

DIN CE ÎN CE MAI SUS, MAI REPEDE

Anul 1931: francezii **DORET și BRIX**, întrec recordul mondial de distanță la zbor neîntrerupt, făcînd, în circuit închis, 10 000 de km;

Franța deține 31 de recorduri mondiale, între care: viteza — 448 de km pe oră; durata — 75 de ore de zbor fără întrerupere;

Trei avioane „FIAT" fac înconjurul Africii (30 000 de km);

Profesorul Piccard face primul salt în stratosferă, înălțîndu-se cu un balon pînă la 15 800 de metri (27 mai 1931).

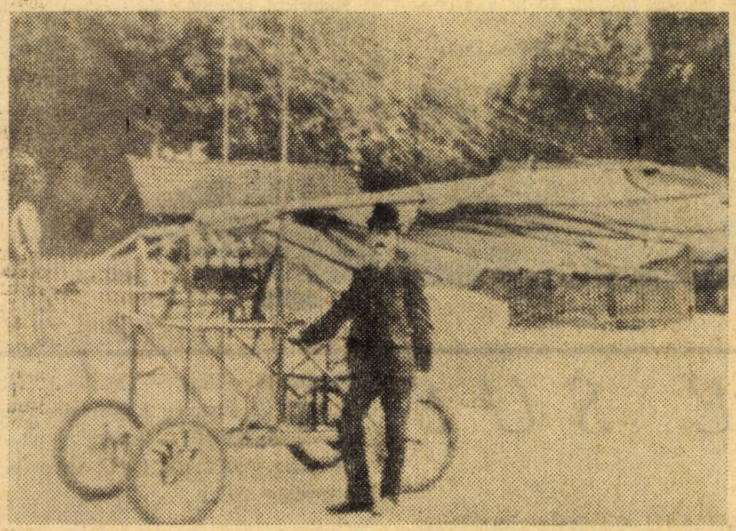

Bleriot la București, în 1909 (fotografia de sus)

Traian Vuia și mașina sa zburătoare (fotografia din stînga)

1932 — ANUL AVIAȚIEI ROMÂNEȘTI

În 1932 în fruntea celebrităților aviatice mondiale trece o româncă — **SMARANDA BRĂESCU.** La 19 mai ea bate toate recordurile de parașutism, sărind, la Sacramento în Statele Unite, de pe un avion, de la 23 700 de picioare (7 230 de metri). Coborîrea a durat 25 de minute. Aterizarea a fost excelentă.

În același an alți doi români obțin performanțe internaționale. Inginerul **COCIASU** întrece recordul mondial de durată la zbor, pentru avioanele ușoare (se menține în aer 8 ore și 17 minute), iar **M. PANTAZI** zboară neîntrerupt, cu un hidroavion românesc, timp de 12 ore și 20 de minute — record mondial.

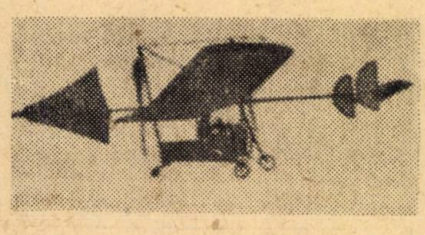

Între 30 martie și 16 aprilie 1932, Ionel Ghica, zburînd pe un avion „SET", face un raid de 25 000 de km, de la București la Saigon și înapoi, în 150 de ore.

AVIAȚIA COMERCIALĂ TRANSATLANTICĂ

O demonstrație de zbor fără precedent este făcută în anul 1933, de către aviatorii italieni — un raid de 18 300 de km, cu 24 de hidroavioane, peste Atlantic, în ambele sensuri. Deși reușita aceasta dovedește posibilitatea creării unui serviciu regulat, de transport aerian, între Europa și America, mai trec încă patru ani pînă cînd — la 7 iulie 1937 — două hidroavioane (unul american și altul englezesc) traversează simultan Atlanticul, din sensuri opuse, cu pasageri și poștă la bord. Linia aceasta este definitiv consacrată în anul 1949, cînd intră în serviciu primele avioane de transport cu reacție. În zilele noastre

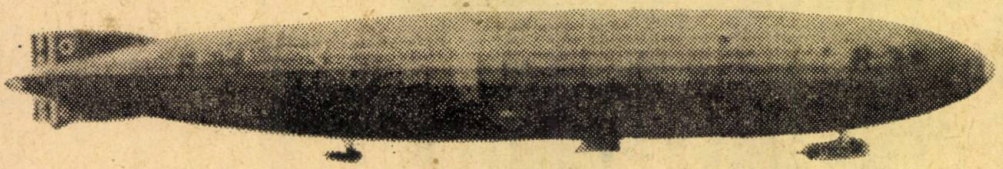

Brevetul de pilot al Elenei Caragiani (fotografia din dreapta)

Aurel Vlaicu în zbor la 17 iunie 1910 (fotografia din mijloc)

Dirijabilul R-34 în timpul dublei traversări a Atlanticului, din iunie 1919 (fotografia de jos)

PE SUS

ORIZONTAL: 1. Țigările zburătoare ale anului 1919; 2. Aerostatele copilăriei — Anteree; 3. Tablă eminamente aviatică — În inima... motorului; 4. E a ostașului pînă și în aviație (pl) — Da, zise pilotul italian; 5. O pană din aripa literară a fanteziei — Rîs — Tec; 6. Hîrtie savantă; 7. Ren — Altfel de ren — Tub gol; 8. Esteți — Aparține istoriei neaviatice (1821); 9. Pe apele oceanului aerian (pl.)

VERTICAL: 1. Vis al omenirii — Alt vis, mai terestru; 2. În portul „navigatorului" aerian — A intra în rada portavionului; 3. Om și aripi — Al patrulea roman; 4. Problemele mînecii de vînt; 5. Vorba diapazo-

zeci de ani de la cucerirea Atlanticului de către aparatele de zburat. Ea a fost organizată de cotidianul londonez „DAILY MAIL", în zilele de 4-12 mai 1969, pe distanța: Londra-New-York (în ambele sensuri). Capetele rutei le formau Turnul Poștei, din Londra, și imobilul Empire State Building, din New-York. La această întrecere s-au obținut, între altele, două rezultate excepționale: recordul absolut al traversării Atlanticului — 4 ore și 46 de minute (pe un avion militar „PHANTOM)" și recordul pentru avioanele subsonice — 6 ore și 55 de minute.

Atlanticul este trecut, anual, de către 80 000 de avioane, care transportă între continente peste 6 000 000 de călători.

Prima cursă transatlantică a unui avion românesc s-a efectuat la 28 decembrie 1966, pe ruta: București-Irlanda-Terra Nova-Havana, sub comanda piloților **CONSTANTIN IANCU ȘI NICOLAE MILEA.**

ULTIMA COMPETIȚIE

Cea mai recentă competiție aeriană transoceanică a marcat împlinirea a cinci-

ASTĂZI ȘI MÎINE

După 69 de ani de existență aviația stăpînește astăzi, total și necondiționat, văzduhul care înconjoară pămîntul. Și, prin noua-i evoluție, tinde la cucerirea cosmosului. Zborurile comerciale sînt realizate în condițiuni care uimesc. De la Paris la Tokio se ajunge, cu turboreactoarele în 15 ore, iar de la Paris la New-York în mai puțin de 6 ore. Cel mai mare dintre actualele avioane — „Galaxy C-5" — transportă 667 de pasageri într-o singură cursă. Zilnic zboară în oceanul de aer din jurul pămîntului, 40 — 50 000 de avioane, de toate tipurile: comerciale, de agrement, militare.

Ce va fi mîine? Mîine înseamnă vara anului 1972, cînd avionul „Concorde" va trece Atlanticul în numai două ore și jumătate. Și după „Concorde"? Pentru noi, călătorii de azi, perspectivele care ni se arată sînt satisfăcătoare. Dar generațiile viitoare vor avea, desigur, alte păreri. Cronicarul anului 2 000, cînd va face retrospectiva cuceririi aerului, va consemna, în numai cîteva traze scurte tot ce am detaliat noi în acest articol, apoi va intra în fondul problemei, enunțînd: **„LA 12 APRILIE 1961 OMUL A ZBURAT PENTRU PRIMA DATĂ ÎN COSMOS, MARCÎND ASTFEL SFÎRȘITUL PRIMITIVISMULUI AERONAUTIC ȘI ÎNCEPUTUL ZBORULUI MODERN".** Am spus primitivism pe bună dreptate, pentru că în 1971 au călătorit cu avioanele „numai" 271 000 000 de pasageri, pe cînd în anul 2 000 cifra aceasta va fi, fără îndoială, cel puțin înzecită.

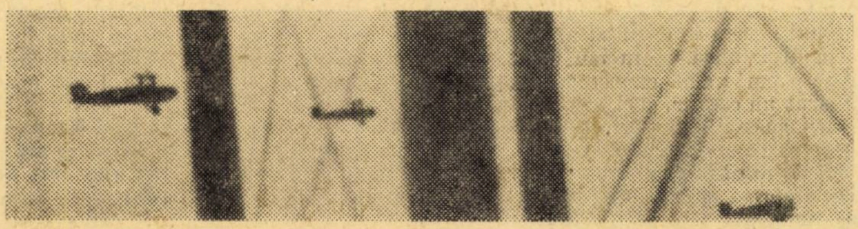

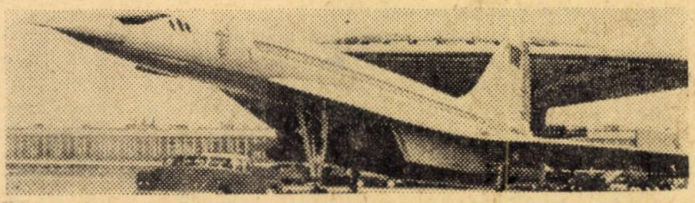

nului — Nesfîrșita elegie; 6. Proiecție simplă (o rază printr-un orificiu); 7. Unchiul tălpicilor la avioane — Cînd pilotul e poet îl închină zborului; 8. Te duce pe carnetul de zbor la semnătură — Intră în calculele matematico-aviatice; 9. Un avion la orizont — Problemă de exactitate la avioanele de vînătoare; 10. Unitate de măsură a normei pilotului — Printre primii zburători cosmici.

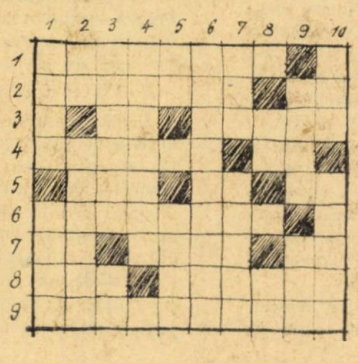

Smaranda Brăescu la primul ei record (fotografia din stînga)

Raid în jurul lumii (fotografia din mijloc)

Uriașul supersonic de pasageri Tu 144, creație a constructorilor sovietici de aeronave (fotografia de jos)

La 26 decembrie 1970, atleta engleză Lilian Board, vicecampioană olimpică pe 400 m la Mexico, campioană europeană la 800 m și la 4 x 400 m la Atena, a încetat din viață în urma unui cancer generalizat. Era în vîrstă de 22 de ani și desfășurase o bogată activitate fizică fapt care face cazul său excepțional.

În fiecare an, peste 100 000 de persoane mor din cauza acestei teribile maladii. Și totuși, după opinia d-rului van Aaken (care nu propune un leac miraculos), o oră pe zi ar fi de-ajuns... Noel Tamini expune, mai jos, esența teoriei celebrului medic vest-german.

*

Anul trecut, accidentele de circulație au făcut în Franța 14 000 de victime. Este mult și este puțin! Este puțin dacă ne gîndim că în cursul aceluiaș an cancerul a făcut în aceeași țară între 110 000 și 120 000 de victime. Și în Franța se semnalează, în fiecare an, aproximativ 170 000 de cazuri noi. Nu este de mirare deci că primăvara trecută, la Congresul Mondial al cancerului, la Houston (S.U.A.) au participat peste 7 000 de specialiști ai acestui teribil flagel.

1929 a reușit să demonstreze existența glicolizei în toate celulele canceroase, descoperire care i-a adus, de altfel, premiul Nobel de fiziologie în 1931. Glicoliza? Pentru a-i urmări pe dr. van Aaken trebuie să ne angajăm pe o cale pur științifică și să vedem ceva mai de aproape ce se petrece în organism la nivelul celulelor.

CELE DOUĂ SURSE DE ENERGIE

Energia este produsă prin degradarea alimentelor. La organismele superioare, această degradare constă, în esență, în oxidarea substanțelor organice rezultînd apă și bioxid de carbon. Aceasta este rezultatul final al cîtorva sute de reacții chimice.

Organismul omenesc este alcătuit din circa 60 de miliarde de celule a căror viață este întreținută, în ultimă instanță, de oxigenul respirației care are rol de combustibil.

Anaerobic, adică în absența aerului, anumite reacții speciale de degradare a glucozei și a altor hexoze produce, de asemenea, energie. Ele sînt numite, în genere „fermentații" sau „glicolize".

AR FI DE AJUNS

CÎND „POLIȚIA" NU ESTE LA ÎNĂLȚIME!

„La Houston, povestește unul dintre ei, un medic a prezentat un mic calcul arătînd că în organism se formează zilnic sute de mii de celule canceroase. Se știe că în corpul nostru se divid zilnic sute de milioane de celule. Din diviziunea unora iau naștere celule anormale, din care o parte sînt canceroase. Aceasta nu înseamnă că a apărut un cancer, căci organismul cunoaște posibilitatea ivirii acestei dereglări, este înarmat pentru a lupta împotriva celulelor canceroase și pentru a se debarasa de ele, pe măsură ce acestea apar. Din păcate, se întîmplă ca, din cînd în cînd, într-un loc al organismului „poliția" să nu poată face față situației: celulele canceroase nu sînt eliminate la timp și ele se dezvoltă...

Întrebarea cea mai uimitoare care se pune nu este: de ce apare cancerul ci: cum se face că apare așa de rar? Prin ce mecanisme organismul reușește totuși să limiteze frecvența bolilor canceroase?"

UN CAZ TULBURĂTOR: ACELA AL ANUMITOR VETERANI

Doctorul van Aaken a studiat foarte serios această problemă.

Se știe, spune el, că în prezent mai mult de 20% din decesele înregistrate în epoca noastră sînt atribuite cancerului. Există însă o categorie de persoane aparent ocolită de flagel și van Aaken o cunoaște foarte bine. Să ne amintim că el însuși a fondat Asociația alergătorilor de fond veterani care grupează peste 600 de membri din 27 de țări. Printre toți acești indivizi în vîrstă de peste 40 de ani, ar trebui deci, în mod normal, să existe cel puțin întîmplător cazuri de cancer sau de infarct cardiac. În realitate, în 5 ani de observații statistice nu s-a înregistrat printre toți acești oameni nici un caz cu aceste grave maladii. Mai mult, se constată că acești veterani sînt în stare să realizeze performanțe de necrezut pentru persoanele de vîrsta lor. Dar vom mai reveni.

De aici la a gîndi că alergarea... Doctorul van Aaken își amintește de bătrînul profesor Otto Warburg, care în

Glicoliza capătă o importanță din ce în ce mai mare dacă din cauza lipsei de oxigen sau invers din cauza prezenței unor substanțe cancerogene ori toxice, din mediul ambiant, respirația celulei este redusă, dacă ea se află într-o stare de alarmă. Celulele care, datorită fermentației, rămîn în viață, continuă să producă, ca niște mașini ADN (acid dezoxiribonucleic constituent al nucleului celular) și proteine, să se divizeze fără limită și fără scop, să profileze, devenind treptat... celule canceroase.

Așa cum am spus, acum 40 de ani Warburg a demonstrat existența glicolizei în toate celulele canceroase. În 1963 el și colaboratorii săi au reușit să transforme în celule canceroase celule sănătoase ale unor șoareci. Cum? Scăzînd presiunea oxigenului.

Totuși, glicoliza nu va putea în nici un caz să înlocuiască complet respirația. Căci, dacă din punct de vedere energetic se compară producția de ATP (acid adenozintrifosforic care intervine în contracția musculară), a glicolizei și a respirației se constată că glicoliza trebuie să transforme de 19 ori mai mult zahăr pentru a produce aceeași cantitate de ATP. Glicoliza transformă 1 moleculă de glucoză în 2 molecule de acid lactic și 2 molecule de ATP, în timp ce prin respirația celulară oxidarea biologică transformă 1 moleculă de glucoză în 6 molecule de bioxid de carbon și 6 molecule de apă, plus un cîștig de energie de 38 molecule de ATP.

CÎND EXISTA O LIPSĂ CRONICĂ A OXIGENULUI

Dacă predomină respirația aerobă, celula rămîne o celulă de lucru și funcționarea ei este reglată de combustia substratului de oxigen în apă. Acest mecanism se dereglează prin lipsa oxigenului și deteriorarea respirației. Atunci celula se împarte în mici părți de cromozomi; apoi acest proces declanșează o profilare dezordonată a celulelor. Astfel au descoperit Goldblatt și Cameron (în 1953) că pot apare celule cancerase în culturi de țesuturi, în condițiile lipsei cronice de oxigen. Se ajunge astfel la mijlocul de prevenire a cancerului produs

de doctorul van Aaken: în primul rînd printr-o aprovizionare optimă cu oxigen a tuturor țesuturilor și celulelor, care prezervă organismul de toate leziunile posibile ale lanțului respirației.

Metabolismul este stimulat, astfel, că datorită unei activități în condițiile bunei oxigenări, celulele rămîn bine diferențiate. Cît despre celulele canceroase latente, ele vor rămîne neputincioase. În practică se ajunge la acest rezultat parcurgînd în alergare ușoară ÎN FIECARE ZI, CÎȚIVA KILOMETRI FĂRĂ A AJUNGE LA EXTENUARE.

Se va prefera un antrenament în pădure, într-un tempo care să permită conversația și întretăiat cu porțiuni de mers care favorizează o recuperare completă. Simpla alergare poate fi înlocuită cu parcurgerea unor porțiuni pe bicicletă, pe schiuri sau pe patine, cu jocuri care implică o alergare constantă sau cu înotul. Oxigenarea dorită se produce astfel la un nivel corespunzător.

După părerea doctorului van Aaken este bine ca durata acestui efort de intensitate medie să fie, pentru un om

O ORĂ PE ZI!...

obișnuit, de cel puțin o oră în fiecare zi. Efortul poate dura cîteva ore la atleții de elită care practică alergarea de fond. Pentru omul normal, avantajele acestui antrenament sînt multiple:

1. Este la îndemîna oricui. Fiecare om, copil sau bătrîn, sănătos sau bolnav, îl poate practica pentru a-și îmbunătăți oxigenarea organismului.

2. Toate țesuturile sînt irigate optim din punct de vedere fiziologic.

3. Acest antrenament provoacă transpirație, deci eliminarea de sare; un alergător de maraton poate pierde în timpul probei chiar patru litri de sudoare din care 25—30 grame de sare.

4. Acest gen de antrenament de rezistență permite cel mai bine scăderea rapidă și activă a greutății într-un mod fiziologic.

5. Acest antrenament produce o încălzire rapidă a corpului, a cărui temperatură atinge 38—40° și, după opinia lui Manfred von Ardenne această febră naturală ar putea împiedica dezvoltarea celulelor canceroase latente.

6. În cursul antrenamentului se produce o acidifiere fiziologică a sîngelui și a țesuturilor; dată fiind și încălzirea corpului, celulele canceroase ar putea fi deteriorate (von Ardenne).

7. În timpul acestui antrenament de rezistență iau naștere, prin adaptare, substanțe biochimice care nu sînt produse, favorizate sau îmbogățite decît în mod activ, datorită efortului, și care conferă organismului o mai bună capacitate de activitate și de rezistență.

8. Întărirea capacităților de apărare ale organismului este demonstrată de leucocitoza și limfocitoza fiziologică a atletului cu rezistența foarte dezvoltată, la care se poate măsura în medie un număr de limfocite cu 50—60% superior numărului normal.

9. Un antrenament de rezistență judicios efectuat — și în mod special, dacă este vorba de alergare de fond — provoacă o scădere considerabilă a greutății și o diminuare a masei corporale (în medie de cel puțin 10 kg sub greutatea normală), evitîndu-se astfel, în ultimă instanță, acumularea unui substrat de hidrogen, economisindu-se oxigen și producînd ușurarea activității inimii și a sistemului circulator.

10. Un regim alimentar optim, care, exprimat în calorii, trebuie să fie adesea inferior metabolismului bazal și să furnizeze organismului toate elementele importante, în special vitamine din grupul B precum și fier, calciu, fosfor și potasiu, face parte și el din profilaxia cancerului. Ne vom mulțumi cu hrană în cantități reduse. Chiar în condițiile unei munci profesionale intense și a unei ore de antrenament de rezistență, este bine ca aplicînd un regim destinat provenirii cancerului acesta să rămînă sub metabolismul bazal (1 700 calorii).

11. Se poate perfecționa încălzirea fiziologică a organismului realizată prin alergare, apelînd la o terapie fizică pe bază de căldură. de pildă băi calde complete, cel puțin o jumătate de oră la o temperatură de 40—42 grade.

12. Datorită unei rezistențe fizice amplificată zilnic „cu sudoarea frunții", toate efectele secundare care pot rezulta dintr-un antrenament de rezistență au pentru organism o influență binefăcătoare împotriva, așa-ziselor, boli ale civilizației, ca obezitatea, retenția de apă, infarctul miocardiac, dezvoltarea și profilarea celulelor canceroase, ca și împotriva maladiilor cu caracter reumatic.

VETERANI CARE SE COMPORTĂ FOARTE BINE

Să revenim la Asociația alergătorilor de fond veterani care grupează peste 600 de membri răspîndiți în 27 de țări. Acești oameni practică antrenamentul preconizat de van Aaken. Ce se constată? Mai întîi — am mai spus — nici cel mai mic caz de infarct sau de cancer. Mai mult, aceste persoane, de la 40 la 90 de ani, au reușit să-și mențină sistemul cardiac și circulatoriu — notează van

Noël TAMINI

(Continuare în pag. 274)

STATUILE INOCENȚEI

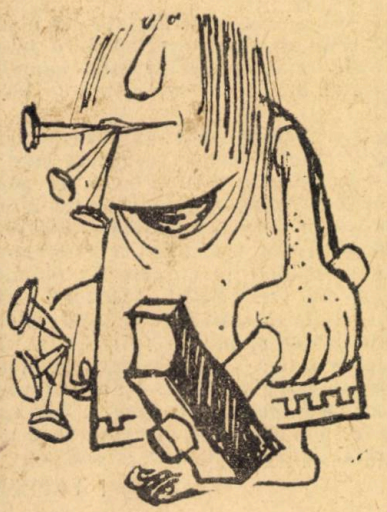

O veche legendă orientală povestește că fiul unui înțelept era foarte zburdalnic, provocîndu-i, aproape zilnic, tatălui său mici sau mari necazuri. Bătrînul s-a hotărît să poarte cu fiul său o discuție moralizatoare, dar încă de la început băiatul i-a răspuns că din cauza firii sale este privit cu ochi răi de toată lumea că și nimeni nu vede că el face și fapte bune. Atunci tatăl său i-a propus să cîntărească precis ce face bine și ce face rău. Pentru aceasta au decis ca pentru fiecare lucru rău să bată un cui în ușă, urmînd ca fiecare faptă bună să ducă la scoaterea unui cui. Și zilele au trecut. Într-un timp fiul și-a chemat tatăl și, mîndru, i-a arătat că în ușă nu mai este nici un cui, ceea ce însemna că făcuse mai multe lucruri bune, decît rele. Înțeleptul a privit îndelung ușa și apoi s-a adresat astfel fiului său: „Ai dreptate. În ușă nu mai este nici un cui. Dar găurile au rămas..."

Povestea este plină de tîlc. Oricît de generoasă ar fi clemența, oricît de îngăduitoare ar fi judecata, o faptă reprobabilă și, îndeosebi, consecințele ei lasă urme adînci. „Găurile" chiar astupate sau, dacă vreți, vindecate nu se uită ușor. Și este foarte bine așa. Mutînd discuția pe tărîmul sportului, unde, mai ales în ultimul timp, nu ne putem plînge de prea multă corectitudine, de lipsă de violență sau de absența totală a actelor, mari sau mici, de indisciplină — vom afla, tot din antichitate, că abaterile de la regulile sportive sau etice ale competițiilor erau nu numai sancționate ci și păstrate într-un fel original vii în memoria tuturor. Spectatorii, sportivii și toți cei ce închinau o parte din preocupările lor jocurilor antice, respingeau structural necinstea, luptînd prin toate mijloacele ca aceste întreceri sportive să-și păstreze integral puritatea în evaluarea corectă a valorilor fizice.

Iată un astfel de mijloc, pe cît de original, pe atît de educativ. Un grup de statui, reprezentîndu-l pe Zeus, au putut fi văzute după cea de a 98-a ediție a Jocurilor Olimpice la poalele muntelui Kronion. Cu ce scop au fost înălțate? Cărei ceremonii foloseau ele? Întrebările au rămas mult timp fără răspuns, pînă cînd un istoric grec, după lungi și fructuoase cercetări, le-a explicat misterul. Primele șase dintre ele au fost plătite din amenda dată în anul 388 î.e.n. lui Eupolos din Thesalia care, concurînd la pugilat, și-a cumpărat adversarii. Interesant este că și cei ce și-au vîndut onoarea, printre care și Formion din Halicarnas, învingătorul acestei probe la ediția precedentă a J.O., au fost obligați să achite amenzi și astfel, din banii strînși, s-au ridicat statuile. Un fapt nu lipsit de miez este și acela că, mai tîrziu, la ediția 122-a, atenianul Callipos, înscris la pentatlon și-a mituit adversarii, încercînd, în acest fel, să-și netezească drumul spre victorie. Dorind să curme astfel de tendințe, organizatorii J.O. au amendat nu numai pe cel în culpă, ci și cetatea pe care el o reprezenta, socotind — absolut corect — că cei ce-și trimit asemenea reprezentanți merită a fi sancționați. Mîndrii atenieni au refuzat la început plata amenzii, dar văzînd că sînt excluși de la ediția următoare a J.O. și-au înfrînt trufia și au achitat banii. Astfel, la poalele muntelui Kronion s-au mai ridicat alte șase staturi ale lui Zeus...

Ne gîndim — nu fără umor — ce ar însemna dacă azi, fiecare sancțiune la fotbal sau în oricare alt sport ar fi însoțită și de o amendă și dacă din acești bani s-ar ridica niște statui ale... Inocenței? Ar trebui suprafețe mari să le găzduiască. N-ar fi deloc rău, în schimb, dacă banii s-ar folosi cu totul altfel. De pildă, pentru amenajarea, utilarea sau repararea bazelor sportive simple, rezervate copiilor și școlarilor. Sau, eventual pentru dotarea cu echipament sportiv a cluburilor și asociațiilor sportive ale elevilor. Vă închipuiți o bază sportivă pe al cărei frontispiciu ar sta scris: „Voi cei ce intrați aci — gîndiți-vă că acest teren de sport a fost construit și este întreținut din amenzile aplicate celor care au înșelat idealul nobil al sportului!" *Ar fi, fără îndoială un monument închinat educației sportive. Ar fi poate cea mai practică lecție de onestitate și corectitudine!...*

Călin ANTONESCU

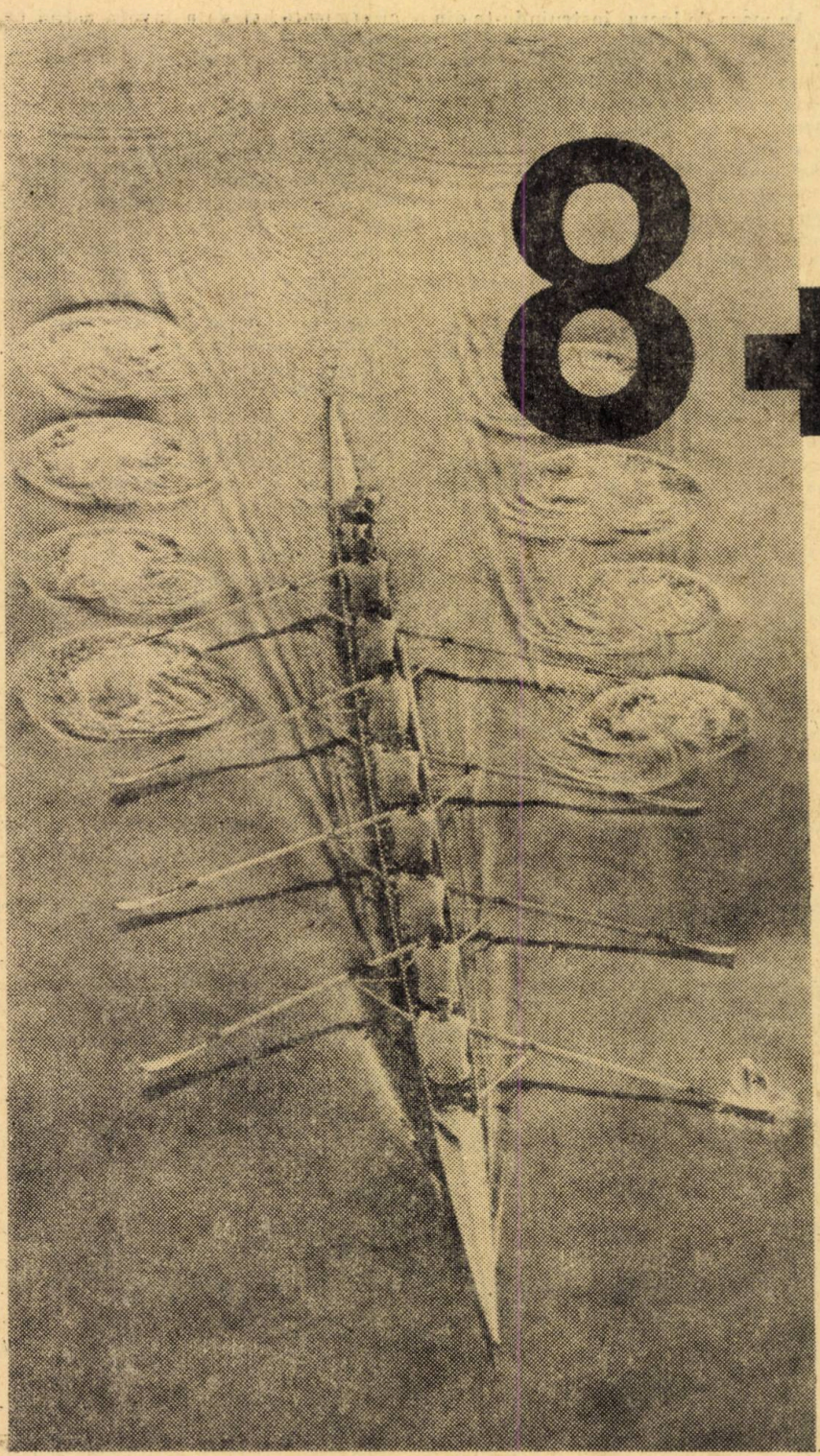

8+1

Jean BÉRARD

De ce, dintre toate sporturile, am preferat canotajul? Mai e nevoie să ți-o spun? Chiar tu te simți atras de canotaj, îl cunoști, desigur, la fel de bine ca și mine. Pentru orice meserie trebuie să ai vocație. Pentru sporturi, la fel. Și-pentru canotaj, poate mai mult decît pentru alte sporturi, îți trebuie vocație. Trebuie să simți chemarea apei, chemarea bărcii, chemarea echipei.

Fluviul acesta a și început, fără îndoială, să aibă pentru tine o anumită atracție, în ciuda malurilor sale pricăjite și a decorului de periferie. Dar nu vei învăța să-l iubești, decît învățînd să-l cunoști. Și, îndată ce-l vei iubi cu adevărat, aceste olane roșii, aceste ziduri în ruină, aceste furnale, aceste bariere cenușii, acești vîslași gătiți de sărbătoare și acești

pescari cu undițele lor îți vor dispărea din fața ochilor; vei ajunge să nu-mi mai vezi. Sînt, de altfel, acolo atît de puține lucruri...

Primăvara vei cunoaște răcoarea limpede a dimineților, cînd apa îți va părea la fel de imaterială ca cerul. În alte anotimpuri vei cunoaște același fluviu, în calmul greu al zilelor de vară, în brizele înghețate ale iernii, în zilele de insoare, cînd echipa fumegă ca un atelaj. Le vei cunoaște repede și nerăbdător, ca azi, și înfiorîndu-te, ca azi, la adierea vîntului, sau, dimpotrivă, toropit de liniște.

Acest fluviu își are, ca toate fluviile, obiceiurile și capriciile sale. Ca să vîslești, trebuie să știi să frîngi, contra-curentului, voința sa, pentru a o face pe a ta să triumfe, și să-i exploatezi, la coborîre, forța: trebuie să știi să-i eviți vîrtejurile, să-i dejoci surprizele sau să-i destrami lîncezeala. A vîsli înseamnă a trăi o dată cu fluviul care te poartă, a cărui rezistență o simți în încheieturile mîinilor și în degete.

La masa de lucru, instruindu-te din cărți, pierzi noțiunea rezistenței materiei, care dă dintr-odată omului simțul vieții și conștiința de sine. Prin exercițiile corpului, ca și prin profesiile manuale, se învață ce este o rezistență și, în același timp, se deprinde modul de a o învinge.

Rezistența pe care trebuie s-o învingi în canotaj nu este numai rezistența apei; există o alta peste care trebuie să treci mai întîi: aceea a propriului tău corp, a inerției și a neîndemînării sale.

Pentru a fi stăpîn pe tine, e necesar mai întîi să fii stăpînul corpului tău; să fi dobîndit suplețea tuturor mușchilor, să-ți fi dezmorțit nervii, să-ți fi reglat reflexele; trebuie să-ți fi recunoscut toate posibilitățile și să-ți fi pus în valoare toate resursele; să fi descoperit că, atunci cînd toate resursele par epuizate, mai pot fi tocmai descoperite încă altele, nebănuite pînă atunci.

Crezi oare că antrenamentul este, înainte de toate, treaba antrenorului? Desigur, te vei încredința lui și vei avea încredere în el. Și, fără îndoială, antrenorul este acela care îți dă sfaturi, te învață tehnica și ritmul. Dar, mai mult decît treaba antrenorului, antrenamentul este treaba celui antrenat. Ție îți revine sarcina de a ști să impui corpului tău o constrîngere voluntară, o disciplină liber consimțită, singura valabilă și eficientă, și de a învăța astfel ce înseamnă o disciplină, o constrîngere, o regulă pe care ți-o impui tu însuți.

Antrenamentul cere voință. Cere, mai presus de orice, perseverență și răbdare. Cere un îndelung exercițiu metodic și obscur. În sport nu există miracole; totul se pregătește, nimic nu se improvizează. Ucenicia este lungă, întotdeauna lungă. Sărind peste etape, poți înainta la început mai repede; dar ești condamnat să nu ajungi prea departe. Dacă antrenamentul te descurajează chiar de la început, dacă de la început nu-ți poți stăpîni nerăbdarea, cu atît mai rău. Mai bine să nu pornești decît să te oprești în drum.

Canotajul îți dezvoltă mușchii; și nu numai pe cei ai brațelor, ci pe toți. Pentru că nu se vîslește numai cu brațele; se vîslește cu picioarele, cu șoldurile, cu întreg corpul. Dar numai mușchii nu ajung pentru a face din tine un vîslaș — e nevoie de nerv. Fără nerv, la ce ar servi mușchii? Din mușchi vine forța brută. În mare măsură, această forță nu depinde de tine, ci de constituție, de talie, de greutate. De la nerv pornesc rapiditatea, precizia, răbdarea, care depind numai de tine și-ți dublează forța. Învățînd să-ți cunoști limitele, înveți să le și depășești.

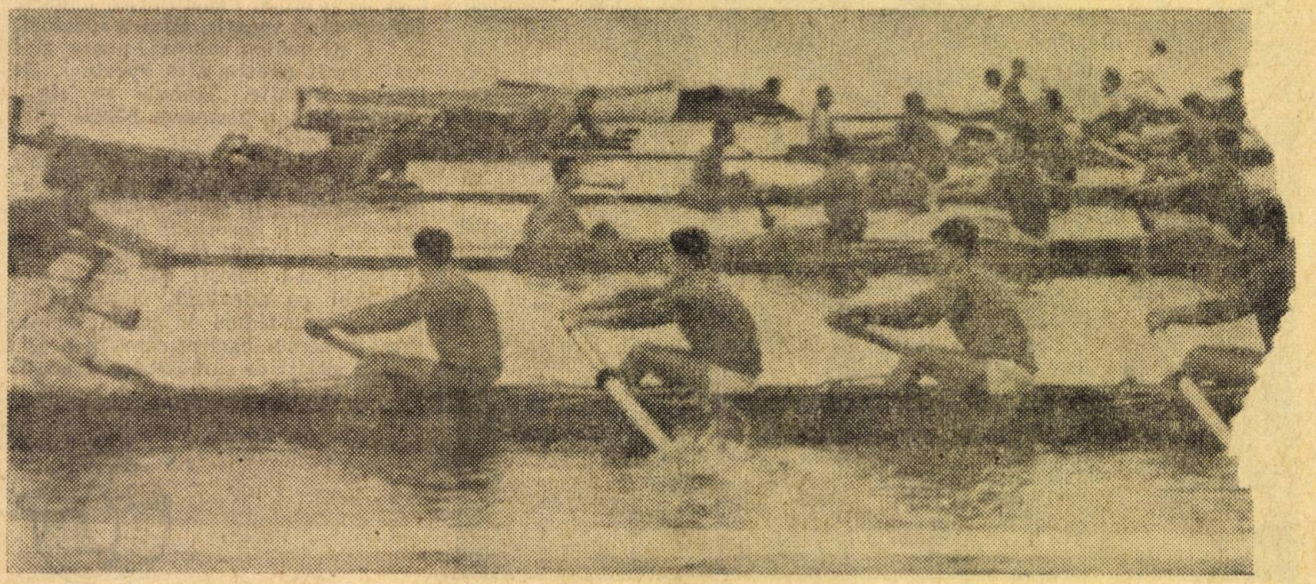

Un corp bine antrenat, triumfător asupra propriei sale inerții și neîndemînări, este o mașină bine reglată. Dar este o mașină care simte și vrea; o mașină care posedă intuiția materiei pe care o modelează și în care ghicește comportamentul; o mașină care-și măsoară efortul și decide momentul, care știe să pareze toate loviturile și să găsească, fără greutate, replica; o mașină căreia nu-i lipsește fericirea, nici bucuria.

Cel care nu este, pentru un timp, decît o mașină cu mers constant și precis, în deplină putere și deplin randament, o mașină conștientă, care nu este mașină decît pentru că vrea să fie și-și păstrează în orice clipă controlul mersului său, să știi că încearcă o bucurie unică și pură.

Există și o altă bucurie a corpului, nu mai puțin deplină: aceea de a nu fi, pentru un timp, decît o parte a unui tot. Parte a unui întreg perfect unit și omogen; parte neputincioasă de una singură, și totuși indispensabilă evoluției ansamblului.

Poți vîsli singur, în schif. Dar canotajul înseamnă prin excelență o echipă, un patru sau un opt, mai curînd un opt decît un patru, un opt plus unu mai curînd decît patru cupluri.

Într-o ambarcațiе dotată cu cîrmaci se vîslește numai de pe o latură; fiecare om nu mai este, el singur, un element complet al echipei; el nu este decît o jumătate de element, inseparabil de cel care, în fața sau în spatele său, vîslește pe cealaltă latură.

Principalul, într-o ambarcațiе de opt vîsle, nu este atît forța fiecăruia, luată în parte, cît unitatea și coeziunea echipei. Nu poate fi vorba de a vîsli tare sau ușor, după plac; de a ataca atunci cînd vrei, de a te degaja cînd poți. Ceea ce contează este egalitatea desăvîrșită, desăvîrșita regularitate a vîslirii. Opt vîsle care atacă apa în aceeași clipă și care în aceeași clipă ies din ea, după o mișcare nervoasă și suplă. Opt musculaturi care se întind instantaneu, cu toată voința lor, opt eforturi paralele, sincronizate cu o precizie mai mult decît matematică, cu o precizie umană, și care nu sînt decît unul și același efort. Opt piepturi sorbind cu lăcomie aerul, într-o singură inspirație adîncă. Opt corpuri care dintr-o singură mișcare se ghemuiesc, se concentrează, meditînd la efortul următor. Opt vieți care, pentru cîtva timp, nu mai sînt decît una și aceeași, al cărei ritm e impus de cadența strocului.

În timpul unei ieșiri și, mai mult, în timpul întregii curse, cei opt oameni ai echipajului încetează să fie ei înșiși, se abandonează pe sine, dăruindu-se, total, operei comune. Dacă nu ai îmbătrînit înainte de vreme, îți vei da seama că există o adevărată beție în această dăruire de sine, în această extraordinară tensiune a dăruirii, în însăși oboseala nimicitoare. Și, în această nimicire, în vidul epuizării care urmează eforturilor intens, te vei descoperi îmbogățit de o experiență nouă, o experiență umană.

În sport, să cauți, înainte de toate, bucuria. Această bucurie, ea însăși, este o experiență. Bucuriile corpului pot fi la fel de totale ca cele mai pure bucurii ale spiritului. E nebun cel care refuză să le cunoască, așa cum nebun este cel care se rezumă la ele.

Prin ele găsești, mai întîi, bucuria de a trăi. Bucurie ce nu există în izolarea individului, ci în legăturile de solidaritate umană. Nu găsești bucuria în egoismul avar, veșnic nesatisfăcut, ea se află în dăruirea de sine, în detașare. Bucuria n-o afli în neliniștea posesiunii: ea există în cucerire. Nu în teamă, ci în încredere. Bucuria nu se află în superficialitate și lene. Adevărata bucurie, singura intensă și pură, stă în învingerea obstacolului; în stăpînirea de sine; în efort și luptă.

Să fie oare fericit acela căruia toate fericirile îi sînt aduse pe tavă? Nu. Cel care le cucerește în picioare și în acțiune!

În românește de Stela PETECEL

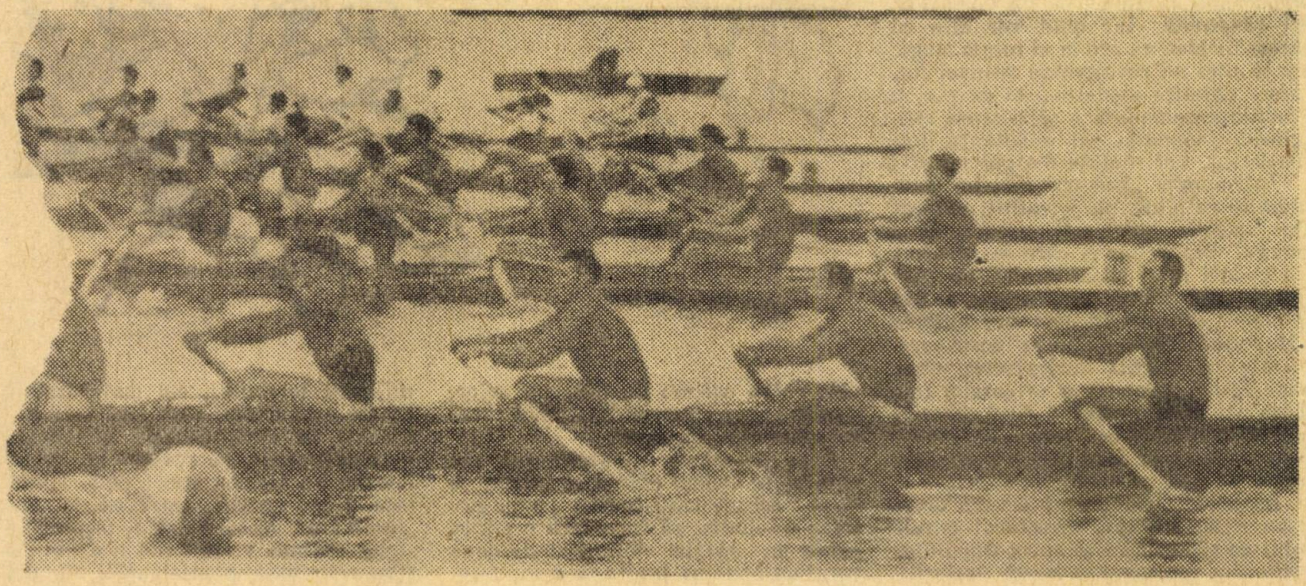

KEMARI — FOTBALUL

Cine a inventat fotbalul? O astfel de întrebare nu-și va găsi, în mod cert, un răspuns ferm, structurat pe date obiective, greu de contestat. Dar și dacă formulăm întrebarea în alt fel, adică cine a jucat prima oară, fotbal? — răspunsurile (pentru că în mod sigur, la o asemenea interogație sînt mai multe posibilități de divagație) nu vor fi, nici ele deloc precise, izvoarele de informație rămînînd vagi și oferind în acest fel un teren propice unor comentarii pline de pitoresc. Este tocmai ceea ce încercăm să facem și noi acum...

Pornind pe acest drum știm cu precizie că vom provoca revolta „fansilor" englezi sau protestele zgomotoase ale turbulenților „tifosi" italieni, care și unii și ceilalți nu acceptă ideea că sportul lor favorit ar fi putut fi practicat pe alte meridiane înainte de a fi fost cunoscut sub numele de „soccer" sau de „calcio". Dar dacă întrebăm pe vreunul din acești aprigi suporteri ce le spune cuvîntul „*kemari*" sîntem siguri că nu vor ști ce să răspundă, iar cînd vor afla că acest termen nu are în el nimic magic și că nici nu corespunde vreunei formule chimice moderne, ci că pur și simplu desemnează o sărbătoare religioasă japoneză, cu substanță fotbalistică, vor rămîne desigur mirați!

Într-adevăr „kemari" este un ceremonial religios, un joc sfînt, păstrat în tradiția folclorică niponă de-a lungul veacurilor și care se practică în cadrul unui rit shintoist, cu ajutorul unei mingi confecționată din piele de capră. Cunoscut sub numele de „*fotbalul în cerc japonez*" acest ceremonial a stîrnit curiozitatea unor cercetători europeni ai izvoarelor fotbalului, care depănînd firul istoriei au aflat lucruri ce merită să rețină atenția tuturor iubitorilor sportului rege.

De pildă, cunoscutul savant elvețian F.K. Mathys, directorul muzeului de gimnastică și sport din Bâle, care și-a consacrat o lungă perioadă de timp dezlegării misterului numit „*kemari*", apreciază că izvoarele acestui „*fotbal — sfînt*", care are doar vagi asemănări cu ceea ce cunoaștem azi sub numele de joc cu balonul rotund, trebuie căutate în China, unde — după cum se știe — cu multe mii de ani înaintea erei noastre se practica un sport asemănător fotbalului. Prin anii 580—600 e.n. acest joc a ajuns în Japonia, unde s-a încadrat în riturile religioase shintoiste, fiind practicat și azi, în special în provincia Yamato. Aci, în apropierea unui templu shintoist, unde se păstrează cu venerație regulile jocului și mingea, pe un teren care are plantați în cele patru colțuri un pin, un arțar, o salcie și un cireș, se desfășoară anual ceremonialul „*kemari*".

Spre deosebire de strămoșul său chinez, în cadrul căruia se înfruntau două echipe care luptau, una împotriva celeilalte, să introducă o minge printr-un spațiu delimitat de două vergi de bambus înalte de 5 m, folosind în acest scop picioarele, șoldurile, umerii, capul dar, în nici un caz mîinile (ce veche este regula hențului!...), ceremonialul japonez „*kemari*" este mai mult o demonstrație de virtuozitate a unui grup de nobili sau, mai recent, de oameni atașați templului din Tononmin, unde are loc acest ritual.

Să încercăm să fim martorii unui „kemari", prin intermediul relatărilor lui F.K. Mathys. Mai întîi mingea este binecuvîntată de un preot și apoi adusă pe terenul mărginit de cei patru copaci sacri. Mingea este de culoare albă și are atașată o ramură de arțar. După ce preotul o lasă în mijlocul terenului, cei mai vîrstnici dintre concurenți, care sînt toți îmbrăcați în somptuoasele kimonouri — tradiționale, se apropie și, ca să folosim un termen strict de specialitate, trage un șut, mai bine zis, o... „lumînare". Apoi, pe rînd, respectînd strict ordinea vîrstei sau a demnităților religioase, participanții execută

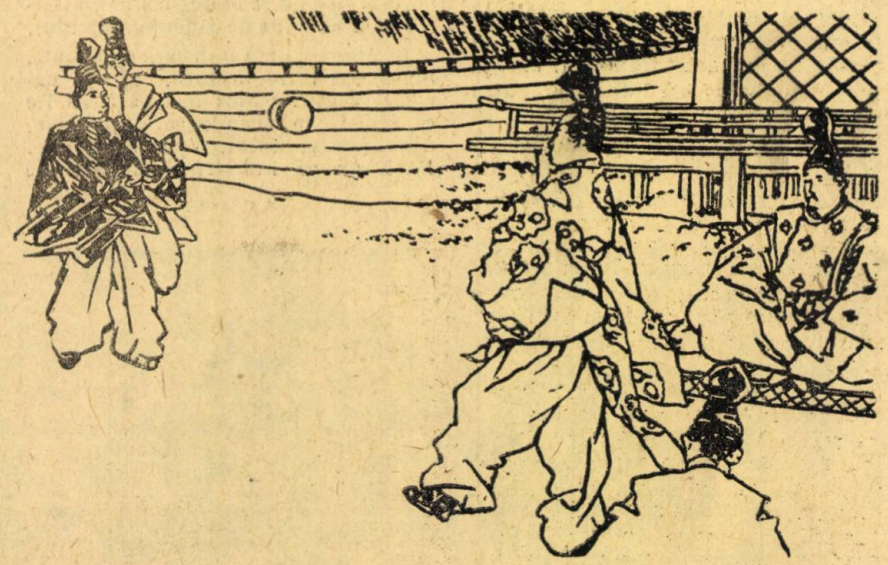

SFÎNT

și ei cîte o lovitură. Este, deci, vorba — după cum apreciază cercetătorul elvețian — de o „încălzire", element care nu a fost, așadar, descoperit de fotbalul modern. Această parte introductivă, care are darul de a da posibilitatea concurenților să se adapteze condițiilor de întrecere, se numește „kormai". După consumarea ei, începe partida de „*kemari*". Aruncată în aer, mingea este urmărită de cei aflați pe teren, fiecare arătîndu-și măiestria în a o lăsa să se apropie cît mai mult de pămînt și apoi să o relanseze, executînd diferite figuri. Expuse în acest fel lucrurile par simple. Nu trebuie însă să uităm că participanții sînt îmbrăcați, cum spuneam, în tradiționale costume japoneze, în kimonouri din mătase, cu pălării de paie pe cap, — ceea ce nu le facilitează de loc mișcările. Ba dimpotrivă! Jocul „*kemari*" nu are cîștigător. În schimb, el poate evidența talentul și măiestria unuia sau altuia dintre concurenți. Este, ca să folosim tot o comparație europeană, un gen de concurs la fel ca cel pe care l-am urmărit o dată pe stadionul Republicii și care are o mare vogă în alte țări, fiind cunoscut sub numele de „Concursul Adidas", rezervat copiilor.

Jocul „*kemari*" se termină atunci cînd preotul socotește că fiecare dintre cei prezenți și-a arătat pe deplin măiestria în lovirea mingii. În acest moment el face un semn cu o imensă sabie, după care mingea este din nou purtată cu venerație în templu. Și, după un an, este scoasă iarăși și adusă în mijlocul terenului cu salcia, arțarul, pinul și cireșul în colțuri.

Un singur defect are acest joc în ochii noștri, ai europenilor. Afară de preot și de cei patru copaci, nimeni nu asistă la acest ritual fotbalistic. Și fără spectatori fotbalul nu are gust, deși — în cazul jocului „*kemari*" — are, în schimb, mult fast.

LEXICON FOTBALISTIC

ADAMEC Josef (Cehoslovacia).

S-a născut în anul 1942 la Trnava. Marea vedetă a clubului Spartak Trnava, campioana Cehoslovaciei, și a echipei naționale. Are peste 30 de selecționări în reprezentativă. Înălțimea : 1,77 m, greutatea : 77 kg. Din atacant central, cu o deosebită eficacitate, a devenit atacant retras, cu sarcini de coordonator de joc.

ALBERT Florian (Ungaria).

Născut la 15 septembrie 1941, într-un mic orășel : Hercegszanto. După terminarea războiului, s-a mutat la Budapesta cu întreaga familie și aici, în anii școlii, a început să joace fotbal la Ferencvaros, club pe care nu l-a părăsit în întreaga sa carieră. Întrunește calitățile specifice atacanților de clasă ai fotbalului maghiar : tehnică ireproșabilă, șut necruțător, joc cu capul impecabil. A obținut în anul 1967 „Bolonul de aur" pe care revista pariziană „France Football" îl acordă anual celui mai bun jucător. Selecționat de peste 70 de ori în reprezentativa Ungariei, Albert este în prezent redactor al agenției de presă M.T.I.

AMANCIO Amaro Varela (Spania).

Născut la 17 octombrie 1939 în localitatea Coruna, din apropierea Barcelonei. Această mică așezare catalană a devenit celebră, deoarece tot aici a văzut lumina zilei un alt mare fotbalist spaniol : Suarez. Amancio a evoluat mai întîi la formații de categoria secundă, de unde în 1962 s-a transferat la Real Madrid, echipă în care evoluează și în prezent. De mai multe ori campion al Spaniei cu Real Madrid, Amancio a cîștigat o dată (1966) Cupa campionilor europeni cu această formație și a obținut cu reprezentativa Spaniei „Cupa Europei" în 1964.

BANIȘEVSCHI Anatoli (Uniunea Sovietică).

Născut la 27 iulie 1946 la Kiev. Este cel mai autentic reprezentant al noului val de fotbaliști tineri din U.R.S.S., fiind dotat cu o viteză uimitoare și cu o forță de pătrundere remarcabilă. Știe să lupte chiar și cu cele mai dure apărări, în fața cărora se impune cu regularitate. Face parte din echipa Neftianik Baku, al cărei golgeter este. A debutat în reprezentativa Uniunii Sovietice cu ocazia C.M. din 1966, atunci cînd încă nu împlinise 20 de ani.

BANKS Gordon (Anglia).

Născut în 12 decembrie 1938 la Sheffield. Activează în prezent la clubul Stoke City și este socotit — pe bună dreptate — reprezentantul tipic al portarului ideal : sobru, atent, plasat întotdeauna judicios. A fost selecționat de peste 60 de ori în reprezentativa Angliei. Se spune că dacă nu ar fi fost bolnav la C.M. din Mexic, înaintea sferturilor de finală, echipa Angliei ajungea sigur în finală. Este căsătorit și are trei copii : două fete (Wendy și Julie) și un băiat (Robert).

BECKENBAUER Franz (R. F. a Germaniei).
Născut la 11 septembrie 1945 la München. A fost descoperit de antrenorul iugoslav Ceaikovschi, pe atunci conducătorul tehnic al clubului Bayern München. În această echipă, Beckenbauer evoluează și în prezent, impunîndu-se la mijlocul terenului prin clarviziunea sa, prin eleganța mișcărilor, prin inteligența combinațiilor pe care le inițiază. Înalt (1,81 m), cu un remarcabil fulev, acest jucător excepțional dotat, stăpînește prin prezența sa o mare suprafață a terenului. Socotit unul dintre cele mai bune produse ale fotbalului vest-german. Este căsătorit și are 3 copii.

BENE Ferenc (Ungaria).
27 de ani, născut la Budapesta. Face parte din clubul Ujpesti Dozsa Budapesta. Unul dintre reputații internaționali ai fotbalului maghiar, nelipsit din echipa națională, cu care a luat parte la două campionate mondiale. Din extrem dreapta rapid și fin dribler a devenit cu timpul un „vîrf de atac", percutant și extrem de eficace.

BEST George (Irlanda).
Născut la 14 mai 1946 în Belfast. Joacă de mai mulți ani în formația Manchester United, unde a fost adus la vîrsta de 15 ani de către celebrul antrenor Matt Busby. Internațional irlandez la 17 ani! Extremă stîngă rapidă, suplă, cu demaraje și driblinguri derutante. A obținut „Balonul de aur" în 1968, fiind considerat drept unul dintre cei mai buni atacanți europeni. Bun amic al formației Beatles, a adoptat stilul de coafură și vestimentar lansat de cei patru cîntăreți.

CARBAJAL Antonio (Mexic).
Am introdus în această enciclopedie de buzunar și un fotbalist care a abandonat activitatea competițională nu pentru că el reprezintă soccerul dintr-o țară exotică. Prezența lui Carbajal își are altă cauză: el deține un uluitor record și anume acela al participărilor la C. M. În prezent în vîrstă de 41 de ani, „Tonino" a apărat poarta reprezentativei Mexicului timp de 17 ani neîntrerupt (!!!), evoluînd la patru ediții ale C. M.: 1950 — Brazilia, 1954 — Elveția, 1958 — Suedia și 1962 — Chile. În 1966 — Anglia, a fost rezervă. A debutat în 1948, cînd a făcut parte din selecționata olimpică mexicană la J. O. de la Londra. Stadionul din Leon, orașul său natal, are la intrarea principală un imens portret al lui Carbajal. „Tonino" merită din plin acest semn de recunoștință!

CHARLTON Bobby (Anglia).
Născut în 14 noiembrie 1939 la Manchester, unde i-a făcut și debutul ca jucător la celebra formație Manchester United. Avea 17 ani și în partida inaugurală a înscris două goluri de pe postul de centru atacant. De atunci a făcut parte cu regularitate din acest team și, puțin mai tîrziu, din reprezentativa Angliei. Este unul dintre supraviețuitorii groaznicului accident de avion în care au pierit cîțiva mari jucători de la Manchester United, printre care și Edwards, fiul președintelui clubului. A jucat de peste 70 de ori în selecționata Angliei, cu care a cucerit în 1966 titlul de campion al lumii. A cîștigat cu Manchester United Cupa campionilor europeni în 1968 și a primit „Balonul de aur" în 1967. Excelent organizator de joc și, în plus, printr-o capacitate de efort ieșită din comun, finalizează numeroase acțiuni, semnînd goluri spectaculoase.

CRUYFF Johan (Olanda).
Născut la 25 aprilie 1947 în Amsterdam. Și-a început cariera de fotbalist la clubul Ajax în a cărui școală de fotbal a intrat la vîrsta de 10 ani. La 17 ani a debutat în prima echipă, unde a rămas pînă în prezent. Deși nu este dotat cu un fizic care să-i avantajeze, Cruyff se impune prin viteză și subtilitate, prin oportunitatea cu care acționează în fața porții adverse. Atacant exploziv, el a făcut parte din echipa națională a Olandei la 18 ani și la 20 de ani a primit titlul de cel mai bun fotbalist din „Țara lalelelor". Este proaspăt căsătorit, consacră mult timp grădinăritului și biliardului, disputînd interminabile partide cu bunul său prieten, Pit Kaizer.

DOMAZOS Dimitrios (Grecia).
28 de ani, 1,78 m înălțime, 70 kg. Jucător al celui mai popular club grec, Panathinaikos din Atena, al cărui căpitan este. Aceeași calitate o are și în echipa Greciei, pentru care a jucat de peste 35 de ori. „Produs" al lui Panathinaikos, Domazos este unanim apreciat de specialiști ca excelent conducător de joc, un fin tehnician și un subtil strateg. A fost unul dintre cei mai buni jucători în finala din 1971 a „Cupei campionilor europeni", Ajax — Panathinaikos.

EUSEBIO da Silva Ferreira (Portugalia).
Născut la 25 ianuarie 1942 în Laurenco Marques Mozambic). Din 1961 face parte din echipa Benfica Lisabona, cu care a cîștigat Cupa campionilor europeni în 1962 și cu care a disputat apoi de trei ori finala competiției: 1963, 1965, 1968. Una dintre mariile sale performanțe este aceea de a fi fost golgeterul campionatului mondial din 1966 (Anglia), în cadrul căruia a înscris 9 goluri (4 în palpitantul joc Portugalia — R.P.D. Coreeană 5—3). A fost deseori, mai ales în timpul C. M. din Anglia, comparat cu Pele. Este mai puțin subtil decît celebrul fotbalist brazilian, are în schimb o superioritate în forța șutului, ceea ce îl face să fie temut de portari.

FACCHETI Giacinto (Italia).
Născut la 18 iulie 1942 în orașul Treviglio. Și-a început cariera sportivă ca atlet. A fost descoperit și pregătit de Helenio Herrera, care punîndu-i în valoare calitățile atletice a făcut din el un fundaș ofensiv extrem de periculos. Nu a cunoscut decît un singur club: Internazionale Milano, cu care a cucerit de două ori Cupa campionilor europeni și tot de atîtea ori Cupa intercontinentală. A făcut parte din reprezentativa Italiei care a cîștigat în 1968 Cupa Europei și s-a clasat pe locul secund la C. M. din 1970. Este căpitanul naționalei italiene, din care a făcut parte de 47 de ori.

GEAICI Dragan (Iugoslavia).
Născut la 30 mai 1946 în satul Ub din apropierea Belgradului. A debutat în echipa Jedinstvo din Ub, de unde la vîrsta de 16 ani s-a transferat la Steaua roșie Belgrad, formație din care face parte și în prezent. Dotat cu un talent țesit din comun în arta driblingului și a fentei, Geaici a debutat în prima formație a clubului Steaua roșie la 17 ani, la 20 de ani era căpitanul acestei echipe și — de necrezut — la 21 de ani căpitanul selecționatei iugoslave. Cînd a împlinit 22 de ani a fost selecționat în echipa F.I.F.A. care a întîlnit, la Rio de Janeiro, reprezentativa Braziliei. Este, fără îndoială, unul dintre cei mai mari fotbaliști europeni.

GENTO Francisco Lopez (Spania).
Născut la 21 octombrie 1933 în orașul Guarnizo (Santander). A debutat ca jucător de fotbal în modesta formație Cantabrica, de unde a plecat la F. C. Santander. De aici, în 1953, a fost transferat la Real Madrid. Extremă stîngă cu o viteză și un șut deosebite, Gento este fotbalistul cu cea mai prodigioasă carieră în Cupa campionilor europeni: a disputat 8 finale ale acestei competiții, cucerind de 6 ori invidiatul trofeu. În 1955 a debutat în reprezentativa Spaniei, din care a făcut parte de 45 de ori.

GERSON Nunez (Brazilia).
Supranumit „mister footbal", Gerson și-a exprimat pe deplin valoarea abia la ultima ediție a C. M., unde a fost creierul echipei Braziliei, cîștigătoarea trofeului. Dorind o confirmare în acest sens, antrenorul Zagalo a declarat ziariștilor că după observațiile sale 15 din cele 18 goluri realizate de echipa sa în Mexic au fost „lucrate" de Gerson. Fost component al formației Botafogo din Rio de Janeiro, în prezent Gerson evoluează la F.C. Sao Paulo, unde este (bineînțeles !) strategul echipei. Căsătorit, tatăl a două fetițe. Gerson a fost pînă în prezent de 73 de ori selecționat în reprezentativa Braziliei.

GREAVES Jimmy (Anglia).
În vîrstă de 31 de ani, Greaves, unul dintre cei mai buni fotbaliști englezi, este pe cale de a-și încheia cariera. A evoluat în Italia, la Milan A. C. fără prea mare succes, după care s-a reîntors în Anglia la Tottenham. Performanța lui: la 20 de ani reușise să înscrie peste 100 de goluri în campionatul englez. A fost selecționat în echipa Angliei de 68 de ori.

HELLSTRÖM Ronnie (Suedia).
Data nașterii: 21 februarie 1949 la Hammarby. Clubul de origine: Hammarby I.F. Aici și-a început și-și continuă cariera de fotbalist. Joacă portar, post în care a fost selecționat de mai multe ori în echipa națională. A fost prezent la C.M. 1970 din Mexic. Cu o statură înaltă (1,84 m; greutatea: 68 kg), Hellström se remarcă prin elasticitate și reflexe excelente. În viața particulară este student.

JEKOV Petar (Bulgaria).
Născut la 2 septembrie 1944 în satul Knijovnik. Și-a început cariera de fotbalist la echipa Himik Dimitrovgrad, după care a debutat în divizia A la Beroe Stara Zagora. Aci s-a impus ca un atacant rapid, cu un șut remarcabil, înscriind în primul său sezon 19 goluri. A trecut apoi la Sofia, în cadrul formației T.D.N.A., unde joacă și în prezent. A fost în 1967, 1968 și 1969 golgeterul campionatului Bulgariei. În anul 1969, prin cele 36 de goluri marcate în această competiție a cucerit titlul de golgeter al Europei, primind distincția „Gheata de aur". A fost de 18 ori selecționat în echipa reprezentativă.

KOLEV Bojil (Bulgaria).
S-a născut în anul 1947. Joacă la clubul Cerno More din Varna. Este una din speranțele fotbalului bulgar. A parcurs toate treptele, firești, în ascensiunea sa: a fost selecționat în echipa B de juniori, apoi în echipa A de juniori, în reprezentativa de tineret, în naționala B și, în fine, în prima garnitură a țării. Postul său de origine este atacant, dar a devenit mijlocaș ofensiv.

LUBANSKI Wladimierz (Polonia).
S-a născut în anul 1947, în localitatea Sosnica. Talia: 1,80 m, greutatea: 72 kg. A început să joace fotbal de la vîrsta de 10 ani la Gornik Sosnica. De aici a trecut la Gornik Gliwice și apoi s-a transferat la Gornik Zabrze, campioana actuală, unde joacă și azi ca atacant central. „Włodek" — cum este numit de tinerii lui admiratori — a debutat la 16 ani în echipa națională, în 1963, contra Norvegiei (9—0) la Szczecin. De atunci a fost selecționat aproape permanent, avînd peste 40 de prezențe în națională. Jucător atlet, percutant, cu un deosebit simț al porții, Lubanski are la activ peste 35 de goluri în reprezentativă.

MALAFEEV Eduard (Uniunea Sovietică).
Născut la 2 iunie 1943 într-o localitate din apropierea Kievului. Și-a făcut debutul ca jucător la Dinamo Kiev, formație în care activează și în prezent. Atacant calm, bine proporționat din punct de vedere fizic, acționează întotdeauna lucid, alegînd soluțiile cele mai juste în rezolvarea situațiilor din fața porții adverse. La C. M. din Chile și din Anglia a fost unul dintre pionii de bază ai atacului reprezentativei sovietice.

MAS Oscar (Argentina).
Născut la 29 octombrie 1946 la San Martin unul din orășelele-satelit ale capitalei argentiniene. La vîrsta de 13 ani făcea parte din echipa de juniori a clubului River Plata, în cadrul căruia a urcat toate treptele ajungînd căpitanul primei garnituri. A devenit titular în prima formație printr-un accident (doi jucători de vază indisponibili) la vîrsta de 17 ani. Extremă stîngă rapidă și cu un șut necruțător, Mas este astăzi una dintre cele mai certe valori ale fotbalului argentinian.

MASOPUST Jozef (Cehoslovacia).

Născut la 2 iulie 1932. Și-a început cariera la Praga în echipa de juniori a clubului Dukla. A devenit rapid unul dintre cei mai mari fotbaliști cehoslovaci, datorită preciziei în pase și a simțului de organizare a jocului. A fost căpitanul selecționatei cehoslovace care a disputat în 1962 finala C. M. cu Brazilia, la Santiago de Chile. În 1963 a primit „Balonul de aur". A făcut de două ori parte din selecționatele F.I.F.A. (1963 și 1965).

MATOSAS Postiglioni Roberto (Uruguay).

Născut la 11 mai 1940 în orașul Mercedes. A fost socotit unul dintre cei mai buni apărători la ultima ediție a C. M. Plasamentul său, jocul de cap excelent, dar mai ales corectitudinea în toate partidele disputate i-au adus titlul de „apărătorul gentlemen". A dominat în joc pe cei mai redutabili atacanți. Face parte din clubul Penarol din Montevideo și este proprietarul unui atelier de reparații auto. A fost selecționat în echipa „celestă" de 59 de ori. Căsătorit, este tatăl a doi copii, dintre care cel mai mare, Roberto Andres este căpitanul echipei de juniori Penarol.

MAZZOLA Sandro (Italia).

Născut la 8 noiembrie la Torino, fiul celebrului fotbalist Valentino Mazzola, pierit cu întreaga echipă F. C. Torino în 1948, în accidentul de avion de la Superga. Și-a început activitatea la 15 ani în echipa de juniori a clubului A. C. Milan, după care a trecut la Internazionale, club din care face parte și în prezent. A debutat în divizia A la Internazionale la 10 iunie 1961, chiar în orașul său natal, împotriva puternicei formații Juventus. În sezonul 1964-1965 a fost golgeterul campionatului italian cu 17 goluri. Cu Internazionale a cucerit de 4 ori titlul de campion al Italiei, a învins în două ediții ale Cupei campionilor europeni și a cîștigat de două ori Cupa intercontinentală. A debutat în echipa reprezentativă a Italiei în 1963, în partida pe care aceasta a disputat-o cu Brazilia la Milano. De atunci a îmbrăcat tricoul albastru al „squadrei" de 43 de ori, cucerind Cupa Europei în 1968 și fiind finalist al C. M. în 1970.

MOORE Bobby (Anglia).

Născut la 12 aprilie 1941 în localitatea Barking, din apropierea Londrei. Face parte din echipa West Ham, al cărei căpitan este. De asemenea, Alf Ramsey l-a desemnat în această funcție și pentru reprezentativa Angliei. Apărător sobru, decis, corect în intervenții, Bobby Moore a făcut parte, pînă în prezent, din formația națională de 81 de ori. De un calm imperturbabil, a suportat demn falsele și ridicolele acuzații de furt (este cunoscută „povestea" brățării de la Bogota), precum și eliminarea echipei Angliei la C. M., cînd a felicitat în numele coechipierilor săi pe fotbaliștii brazilieni, noii campioni ai lumii. Este căsătorit și tatăl a două fetițe.

MÜLLER Gerhard (R. F. a Germaniei).

Născut la 3 noiembrie 1945 în localitatea Nordlingen (Bavaria). Este coechipierul lui Beckenbauer la Bayern München, echipă în care și-a făcut debutul în Bundesliga. Atacant viguros, cu o mare putere de pătrundere, prezent mereu la fazele de gol, Müller are satisfacția de a fi golgeterul ultimei ediții a C. M. în cadrul căreia a înscris 10 goluri. În plus a contribuit copios la calificarea selecționatei R. F. G. marcînd majoritatea golurilor din partidele preliminare. Decepționat de a nu fi realizat cu echipa națională decît locul III la ultima ediție a C. M., Müller a promis că în 1974, cînd această întrecere va avea loc în R.F.G. va fi campion mondial. „Nu este rău la 29 de ani" — a încheiat el. Gerd Müller este căsătorit, dar nu are copii.

NORDQVIST Björn (Suedia).

Născut la 6 octombrie 1942 la Norrköping. Talia: 1,84 m, greutatea: 74 kg. Profesia: director de gimnaziu. Fundaș central, post pe care-l deține la clubul său, I.F.K. Norrköping, unde joacă de mulți ani. Nordqvist este un element de bază al echipei Suediei.

OVERATH Wolfgang (R. F. a Germaniei).

Născut la 29 septembrie 1943 în orașul Siegburg (Renania). De la vîrsta de 12 ani, de cînd a început să practice în mod organizat fotbalul, și l-a luat ca model pe Schäfer, unul dintre componenții de bază ai echipei R.F.G. care a cucerit titlul mondial în 1954. Muncind cu perseverență Overath și-a atins și chiar a depășit țelul propus. Este component al echipei F. C. Köln, unde s-a impus printr-o laborioasă activitate la mijlocul terenului. Mijlocaș ofensiv, tehnician excelent, pătimaș în joc Overath iubește fotbalul mai mult ca orice. „Nu știu ce o să mă fac la 50 de ani. Pînă atunci sînt sigur că voi juca..." a declarat el recent.

PANOU Panaioti (Albania).

Vîrsta: 32 ani. S-a născut în localitatea Argyrocastro. Primii pași în fotbal i-a făcut la echipa Luftotari din Argyrocastro, unde a jucat pînă i-a venit sorocul să-și satisfacă stagiul militar. Din 1956, Panou a devenit jucătorul clubului militar Partizan Tirana, actuala campioană a Albaniei, unde joacă și azi. Este idolul spectatorilor albanezi. Apreciat drept cel mai bun fotbalist din țară, el a ocupat locul 4, împreună cu colegul din națională, tînărul Ceco, pe lista celor mai buni sportivi ai anului 1970. Căpitan al echipei Partizan și al echipei naționale, din care n-a lipsit în ultimii ani. Golgeter al campionatului 1970/71. Joacă pe orice post din atac, de preferință înaintaș central. Tehnician, mobil, strateg.

PELE Edson Arantes do Nascimento (Brazilia).

Născut la 21 octombrie 1940 în localitatea Tres Coracoes din statul Minas Gerais. Fiul unui jucător de fotbal profesionist a debutat în echipa Bauru, după

care s-a impus prin talentul său ieșit din comun, fiind achiziționat de clubul F. C. Santos. Este socotit cel mai mare jucător al tuturor timpurilor. A debutat în campionatul statului Sao Paolo la 14 ani, iar la 17 ani și jumătate cucerea cu echipa Braziliei titlul de campion al lumii (Suedia, 1958). De atunci, Pele și-a croit drum spre inimile iubitorilor de fotbal din lumea întreagă. A înscris peste 1 000 de goluri în competițiile oficiale, devenind un adevărat idol. Amator de muzică, a compus și unele cîntece. Recent și-a făcut debutul ca actor de film. Este căsătorit și tatăl unei fetițe. Visul său: să mai poată juca și la ediția din 1974 a C. M. realizînd astfel cinci participări consecutive la turneele finale ale acestei mari competiții.

PRATI Pierino (Italia).

Născut la 13 decembrie 1946 în orășelul Cinisollo Balsamo din apropierea Milanului. Și-a început activitatea în echipele de juniori ale clubului A. C. Milan, după care a fost cedat pentru „rodaj" formațiilor Salernitana (divizia a III-a) și Savona (divizia a II-a). A devenit în 1967 golgeterul diviziei secunde a Italiei, după care s-a reîntors la A. C Milan, unde — ca extremă stîngă — prin fantezia sa, prin rapiditatea și golurile pe care le-a înscris a devenit favoritul publicului. A cîștigat Cupa campionilor europeni și Cupa intercontinentală cu A. C. Milan în 1969.

RIVERA Gianni (Italia)

Născut la 18 august 1943 la Alessandria. A manifestat încă de cînd era copil calități deosebite pentru fotbal. Așa că la 16 ani și-a făcut debutul în prima divizie, evoluînd în cadrul echipei Alessandria. Tăcut, calm, inteligent în joc, clarvăzător, tehnician excelent Rivera a stîrnit imediat admirație și a fost achiziționat de A. C. Milan. Un timp a fost rezerva marelui fotbalist uruguayan Schiaffino, pe care l-a copiat mai ales în eleganța jocului. A fost de mai multe ori căpitanul reprezentativei Italiei. A cucerit cu A. C. Milan de două ori Cupa campionilor europeni (1963 și 1969) și o dată Cupa intercontinentală (1969). A făcut parte din echipa Italiei care a cucerit Cupa Europei în 1968 și la ultima ediție a C. M. s-a clasat pe locul secund.

SEELER Uwe (R. F. a Germaniei).

Născut la 5 noiembrie 1936 la Hamburg. Și-a început cariera la Hamburg S. V. unde evoluează și în prezent. Centru atacant, a cărui principală caracteristică este forța. Supranumit „taurul" pentru vigoarea cu care își dispută mingile chiar cu cei mai puternici apărători. Dezavantajat de talie, el suplinește această carență prin plasament, prin oportunitate sau prin forță. De peste 70 de ori selecționat în echipa R.F.G. a disputat finala C.M. din 1966 și a participat la toate meciurile acestei formații în cadrul C. M. din 1970. A cîștigat Cupa cupelor cu Hamburg S.V. în 1968 și a făcut parte din selecționata F.I.F.A. în 1963.

SKOBLAR Iosip (Iugoslavia).

Născut la 11 martie 1941 la Privlaka (Iugoslavia). A debutat la O.F.K. Beograd, unde a jucat opt ani în post de atacant. Apoi a fost titular succesiv la Hanovra, Marsilia, din nou Hanovra și în prezent la Marsilia, pentru care a marcat 44 de goluri în ultimul campionat și a cîștigat „Gheata de aur". Este căsătorit și are două fetițe. De 26 ori internațional iugoslav. Înalt de 1,78 m cu o greutate de 72 kg. Jucător cu mare simț al porții.

TORRES Carlos Alberto (Brazilia).

Născut la 17 iulie la Rio de Janeiro. Cunoscut sub numele de Carlos Alberto, este căpitanul reprezentativei braziliene, care a cucerit în 1970 titlul mondial. A înscris un gol (ultimul al acestei ediții a C. M.!) în cadrul finalei Brazilia — Italia. Fundaș elegant, cu un acroșaj corect, cu un plasament fără greșeală, manifestînd și tendințe ofensive, Carlos Alberto a fost una dintre vedetele formației braziliene. A făcut parte din echipa F. C. Santos, dar după C. M. a avut un conflict cu Pele și a părăsit această formație. Evoluează în prezent la Botafogo. Este căsătorit și tatăl a doi copii. A făcut parte din reprezentativa Braziliei de 58 de ori.

VAN HIMST Paul (Belgia).

Născut la 2 octombrie 1943 la Bruxelles. Nu a făcut parte decît dintr-un singur club: S. C. Anderlecht. Este un atacant înalt, foarte fin, impresionînd prin subtilitatea acțiunilor sale. Cedează însă în fața apărărilor dure. De 52 de ori selecționat în reprezentativa Belgiei, de mai multe ori campion al acestei țări cu echipa sa S. C. Anderlecht.

VESELY Frantisek (Cehoslovacia).

Născut în 1943 la Praga. Și-a început cariera fotbalistică la clubul, cu veche tradiție, Slavia din Praga, unde joacă și astăzi, pe postul de extremă dreapta. Fotbalist de talie mică (1,67 m) dar forte (67 kg), dispune de calități indispensabile unei aripi: viteză, dribling derutant, percuție, explozivitate și șut la poartă. A fost selecționat de nenumărate ori în echipa națională.

WEIGANG Horst (R. D. Germană).

Născut la 30 septembrie 1940 la Leipzig. Elev fiind, profesorul său de educație fizică i-a spus: „Ești înalt, ai mîini lungi și puternice. Trebuie să te faci portar!". Și Horst a ascultat, devenind un jucător celebru, ales în 1965 și 1967 cel mai bun fotbalist al R. D. Germane. Și-a început cariera la S. K. Locomotive Leipzig de unde a trecut, după ce un an a jucat la Erfurt, la S. K. Leipzig. A debutat în echipa reprezentativă a R. D. G. în 1962. Este mare amator de fotografii, pe care le execută cu multă artă. Fiul său Sven Weigang joacă în echipa de juniori a clubului S.C. Leipzig.

CENTRUL DE GREUTATE S-A DEPLASAT DE LA VEST ȘI

„Oglinda“ fotbalului dintr-o țară este, în mod normal, campionatul național -Divizia A sau Liga I, baza reprezentării pe plan internațional fie prin echipele de club, fie prin chintesența lor, selecționata țării. Campionatul exprimă progresul echipelor și al jucătorilor, din rîndul cărora se desprind „vîrfurile“ necesare în confruntările internaționale, amicale sau oficiale, inter-cluburi sau inter-țări, dar — mai ales — reflectă gradul de dezvoltare, aria fotbalului de performanță, „citadelele fotbalistice“ ale unei țări, regiunile care domină la un moment dat sau în mod permanent.

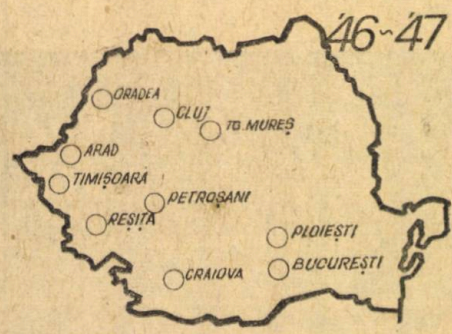

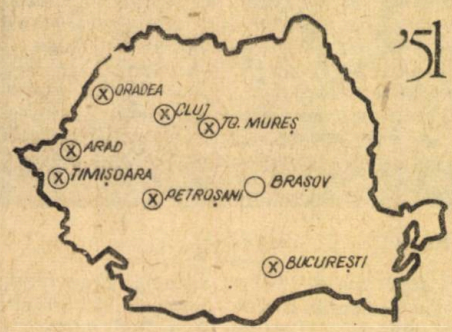

În 1932 — 34: 8 orașe;

în 1934 — 35: 5 orașe

Din acest punct de vedere o analiză a fotbalului vest-german în lumina reprezentării centrelor în prima ligă de-a lungul anilor, mai precis de cînd a fost înființat campionatul pe țară, sub forma unei ligi sau divizii, ne-a stîrnit curiozitatea de a vedea cum stau lucrurile la noi. Cunoscutul săptămînal de specialitate „KICKER“ a ajuns, pe baza unor date statistice, la concluzia că s-a produs o deplasare a centrului de greutate din Est spre Vestul țării, unde sînt concentrate acum cele mai multe forțe fotbalistice.

Cum se prezintă situația la noi? Există o asemenea mișcare pe harta fotbalistică a țării noastre? Și-au păstrat poziția vechile centre sau au apărut altele noi?

Hărțile care însoțesc aceste rînduri ilustrează investigația făcută în istoria campionatului noastre diviziona și completează concluziile la care am ajuns, comparînd reprezentarea din primele trei ediții (1932—1935) cu cea din cîteva din edițiile de după război. Am luat în considerare numărul orașelor și nu al echipelor care le reprezentau, pentru că din unele localități participau chiar cîte 2—4 echipe.

La ce concluzii am ajuns?

În primul rînd, după 1944 s-a lărgit aria fotbalului românesc de performanță. De la aceleași cinci orașe, care au constituit baza Diviziei A în primele trei ediții, la care s-au alăturat alte trei dar cu stagii meteorice în prima categorie, s-a ajuns treptat, mai cu seamă din 1946/47, datorită dezvoltării pe toate planurile a regiunilor sau județelor, la 8—10—11—12 și 13 orașe.

În edițiile de după război ale Diviziei A au fost reprezentate 25 de orașe (printre care noi centre fotbalistice) din aproape toate părțile țării. Faptul că există principiul promovării și retrogradării împiedică existența unei Divizii A reprezentative. Cei mai buni rămîn, cei mai puțin sau — hai să spunem, pentru că se mai întîmplă și astfel — cei mai puțin norocoși trec în Divizia B. Dar aceste echipe sau centre nu renunță la luptă pentru revenirea în primul eșalon și tăria lor rezultă din însăși această revenire, cum au dovedit echipe din București, Brașov, Oradea, Timișoara, Tg. Mureș etc.

Dintre vechile „citadele“ ale fotbalului românesc și-au păstrat permanent pozițiile doar București și Arad care au fost reprezentate în toate cele 24 de ediții postbelice. Clujul a absentat la o singură ediție, Ploieștiul la patru, Brașovul, Petroșani și Timișoara la cinci, cu sublinierea specială că acest ultim oraș, odinioară dominant în fotbalul nostru, a suportat efectele unui declin accentuat în ultimii ani, ca și Oradea (cu 16 prezențe), care însă, datorită eforturilor Crișului — adevărată „fabrică de jucători“ — a revenit în primul eșalon. În schimb, aparițiile din ultimii ani — Iași, Pitești, Bacău, Craiova, Constanța — se dovedesc cu fiecare ediție tot mai puternice și cu veleități justificate. În opoziție cu alte centre, pe vremuri extrem de puternice și cu o producție de jucători de calitate (cum a fost Baia Mare, orașul

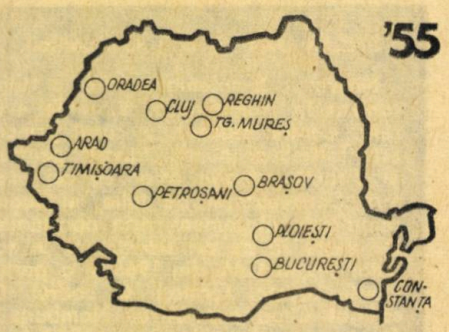

AL FOTBALULUI NOSTRU NORD-EST SPRE SUD ȘI SUD-EST

care i-a dat pe frații Zavoda, Galiș, Ghergheli etc.), care azi sînt căzute în anonimat. În această categorie figurează alături de Baia Mare, Reșița lui Zsizsik Conrad, Lakatoș, Galațiul lui Guță Tănase și al fraților Zapis, Sibiul lui Rășinaru și Oană...

Mai notăm, pentru amatorii de statistici și unele prezențe meteorice: Tîrgoviște, Reghin, Cîmpulung Moldovenesc, Hunedoara, Cîmpia Turzii — pentru completarea acestui scurt tablou al reprezentărilor.

Cea mai importantă concluzie însă, este că și la noi s-a produs, cu timpul, o deplasare a centrului de greutate, dar în sens invers decît în R.F. a Germaniei: dinspre Vest și Nord-Vest spre Sud și Sud-Est, și acest fapt rezultă clar din hărțile alăturate, care ilustrează situația la perioade de 4—5 ani în Divizia A.

La început erau cinci centre care dominau fotbalul nostru de performanță: Timișoara, Cluj, Oradea, Arad, și București, adică patru orașe din Vest și Nord-Vest și numai unul din Sud. Apoi, treptat, s-a produs o mișcare spre Sud și Sud-Est care a contrabalansat într-o măsură superioritatea categorică într-o lungă perioadă a orașelor din Banat și Ardeal. Iar astăzi, vedem că aria fotbalului de performanță s-a mărit foarte mult, cuprinzînd multe ținuturi ale țării, ponderea avînd-o Sudul și Sud-Estul. Într-un fel s-ar putea afirma că Bucureștiul a luat locul ocupat pe vremuri de Timișoara Chinezului și al Ripensiei. Capitala este reprezentată, la ora actuală, de trei echipe apreciate ca reale forțe fotbalistice. Dar disputele directe cu plenipotențiarele celorlalte orașe nu confirmă în totul acest lucru și, în orice caz, dovedesc tocmai tăria „provincialelor", care mărturisesc tot mai mari pretenții. Și bine va fi de se va întîmpla constant așa. Rivalitatea sportivă va constitui un motor al progresului, iar concurența provinciei va întări această largă arie a performanței pe care și-a trasat-o fotbalul nostru în cursul acestor ultime 24 ediții divizionare A.

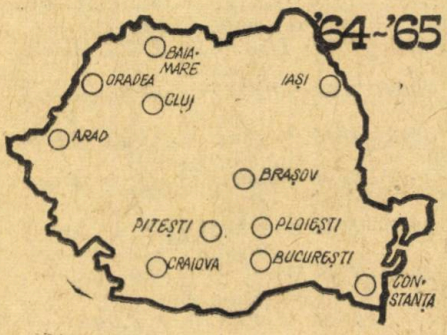

Legenda la harta 1968 — 71;
• 1968 — 69
× 1969 — 70
o 1970 — 71

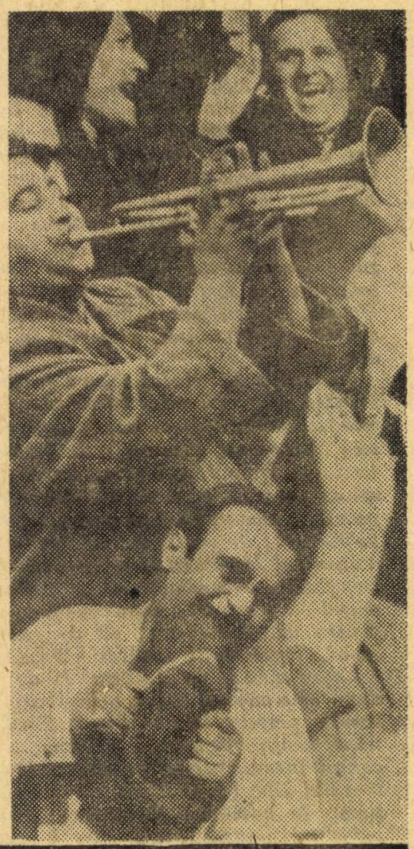

prietenii golurilor

Mircea TUDORAN

A fi golgeter a fost întotdeauna un titlu de renume, poate la fel de invidiat ca și cel de campioană a țării sau de deținătoare a cupei. Și asta pentru

că a deveni golgeter al țării este uneori sinonim cu a fi vedeta nr. 1 a fotbalului nostru. Golgeterul este răsfățatul publicului și constituie un fel de etalon al forței atacanților, se mîndrește întotdeauna cu puterea și precizia lui de șut. Toate acestea pentru că golul marcat este ceva precis, palpabil, poate fi numărat, devine ceva fizic. Poate înregistra cineva „golurile" apărate de un portar? Sau șuturile care se duc în gol salvate de un fundaș? De aceea, golgeterul a fost și este, aproape de regulă, personificarea fotbalistului îndrăzneț, indeminatic, victorios în cele din urmă.

În istoria fotbalului nostru întîlnim printre golgeterii celor 33 de ediții ale campionatului (disputate sistem divizie), adevărate personaje de legendă: teribilul Dobay, *cel care, după cum spune povestea (pentru că este numai poveste), cu șutul său „a omorît maimuța-portar", de patru ori cel mai activ atacant al României; sau ex-arădeanul* Bonyhadi, *recordman al golgeterilor noștri cu o cifră de domeniul fanteziei pentru zilele noastre: 49 de goluri! Apoi, impetuosul* Andrei Rădulescu *cel care avea să fie, la exact 20 de ani după ce a cucerit titlul, primul arbitru român prezent la un turneu final al unui campionat mondial;* Vaczi, *„atacantul într-un picior"; vicleanul* Ozon; *masivul* Ene I; *fotbalistul cu alură de pivot de baschet* — Ciosescu; *„profesorul"* Constantin, *cel care a egalat recordul lui Dobay, cucerind titlul de trei ori la rînd; subtilul* Ion Ionescu; Adam, *conducătorul orchestrei clujene;* Oblemenco, *„atacantul anti-talent" (cum l-au considerat unii...) sau* Dumitrache, *copilul teribil al fotbalului nostru de azi, iată numele celor ce au ilustrat tabloul golgeterilor României.*

Au mai fost și alți șuteri de frunte în fotbalul românesc. Marian, Pîrcălab, Iosif Covaci, Dumitriu II, Farkaș I *sînt doar cîțiva dintre aceștia. Le-a lipsit cîte un gol sau două pentru a fi ei în locul unora dintre laureați. Sau cometa care a fost arădeanul* Otto Dembrovschi, *venit din neant pentru a dispare tot în neant, cel ce a cucerit pentru U.T.A. titlul de campioană pe 1970—1971, grație unui retur senzațional...*

Dar iată-i pe cei 34 de prieteni ai golului:

1932—1933 Dobay *(Ripensia Timișoara) — 15 goluri.*
1933—1934 Dobay *(Ripensia Timișoara)—20 goluri*
1934—1935 Dobay *(Ripensia Timișoara)—22 goluri*
1935—1936 Barbu II *(C.F.R. București)—23 goluri*
1936—1937 Dobay *(Ripensia Timișoara)—22 goluri*
1937—1938 Thierjung (Chinezul Timișoara)*—22 goluri*
1938—1939—Bătrîn *(AMEFA Arad) —16 goluri*
1939—1940 Auer II *(Rapid București) —21 goluri*
1940—1941 Bogdan *(Rapid București)—21 goluri*
1946—1947 Bonyhadi *(I.T.A. Arad) —26 goluri*
1947—1948 Bonyhadi *(I.T.A. Arad) —49 goluri*
1948—1949 Vaczi *(I.C. Oradea)— 24 goluri*
1950 A. Rădulescu *(Rapid București)—18 goluri*
1951 Vaczi *(I.C. Oradea)—21 goluri*
1952 Ozon *(Dinamo București) —17 goluri*
1953 Ozon *(Dinamo București) —13 goluri*
1954 Ene I *(Dinamo București)—20 goluri*
1955 Ciosescu *(Știința Timișoara)—18 goluri*
1956 Alexandrescu *(C.C.A. București)—18 goluri*
1957—1958 Ciosescu *(Știința Timișoara)—22 goluri*
1958—1959 Ene II *(Rapid București) —16 goluri*
1959—1960 Constantin *(Steaua București)—20 goluri*
1960—1961 Constantin *(Steaua București)—22 goluri*
1961—1962 Constantin *(Steaua București)—24 goluri*
1962—1963 I. Ionescu *(Rapid București)—20 goluri*
1963—1964 Frățilă *(Dinamo București)* și Pavlovici *(Steaua București)—19 goluri*
1964—1965 Adam *(„U" Cluj)—18 goluri*
1965—1966 I. Ionescu *(Rapid București)—24 goluri*
1966—1967 Oblemenco *(„U" Craiova)—17 goluri*
1967—1968 Adam *(„U" Cluj)—15 goluri*
1968—1969 Dumitrache *(Dinamo București)—22 goluri*
1969—1970 Oblemenco *(„U" Craiova) —19 goluri*
1970—1971 Tătaru *(Steaua)*, Dumitrache *(Dinamo)*, Moldoveanu *(Politehnica Iași)* — 11 *goluri*

Să-i urăm campionului golurilor pe 1971—1972 ca măcar el să fie prezent în clasamentul „Ghetei de aur", *acel concurs al celui mai bun șuter european, organizat de „France-Football" și în care, cel puțin pînă acum, golgeterii noștri nu au contat...*

GOLUL

• Cum se obține golul? • Cum trebuie să fie «bombardierul» modern? • Care este raportul dintre jocul individual și cel colectiv la asaltul porții adverse? • Cum vă pregătiți pentru a putea marca goluri? • Care sînt perspectivele înaintașilor în jocul modern?

Răspund la această anchetă: GERD MÜLLER, BOBBY CHARLTON și DRAGAN GEAICI

Gerd Muller — golgeterul lui El Mundial '70

GERD MÜLLER. «Felul meu de joc este cel de tipul înaintașului puternic și penetrant situat pe cea mai avansată linie. E greu însă să joci așa fiindcă apărarea adversă nu te iartă, iar arbitrii mai repede sancționează un atacant, decît un apărător aflat la ananghie.

Dar nu se poate ca în 90 de minute, aflîndu-mă în careu, să nu-mi vină mingi de tras la poartă și pentru că sînt perfect antrenat pot șuta din orice poziție, indiferent de picior sau cu capul. Asta cere însă multă sudoare, dar pînă la urmă se învață.

Pentru a putea înscrie mă pregătesc mereu, folosind un antrenament

special, destul de simplu. În fiecare zi, timp de 30—45 de minute, trag la poartă de la mică distanță, chiar din careul de pedeapsă. Un partener îmi aruncă mingea, iar portarul încearcă să o apere. Portarului îi este, desigur, cam neplăcut, dar el știe că eu șutez din toate puterile cu un scop precis și nu din plăcerea mea personală. Mingea îmi este trimisă din cele mai neașteptate direcții și eu trebuie să o lovesc direct, în fracțiuni de secundă.

Un asemenea antrenament este absolut necesar atacantului care joacă înfipt în mijlocul apărării adverse. Nu trebuie să vă rușinați de antrenamentul trasului la poartă din apropiere. De loviturile de la distanță nu mă ocup. Asta e treaba mijlocașilor s-o facă. Mai trag și de departe, dar numai în cadrul antrenamentului echipei.

Jucînd înaintaș central știu că mi-am ales o sarcină grea, căci totdeauna omul de gol este cel mai strict marcat. De aceea, trebuie să-mi cultiv la maximum reflexele. Am primit mingea, am și tras. A te hotărî în fracțiune de secundă e cel mai important lucru în ofensivă. A șovăi, a fugi de răspundere, înseamnă sterilitate, care este defect capital pentru un atacant.

Cum m-am deprins să folosesc cel mai mic spațiu liber în careu, n-aș putea să vă spun; probabil o fac instinctiv. Să joc cu capul am învățat de la Uwe Seeler, deși nu am nici detenta și nici forța lui. Lipsit de asemenea calități, eu nu caut să lovesc mingea la punctul maxim al zborului ei, ci acolo unde mie mi-e mai ușor și e mai neașteptat pentru adversar. Dacă printr-un antrenament asiduu ajungi să stăpînești o asemenea tehnică, nu mai ai a te teme, mai ales că, de obicei, orice apărare e dominată de complexul golului, de teama de a nu greși.

Cu privire la perspectivele «bombardierilor» acestea sînt strîns legate de modul de a juca al echipei. O să vină vremea cînd antrenorii vor înțelege că nu se mai poate juca astfel încît numărul apărătorilor să fie de două ori mai mare decît al atacanților adverși. Cel mai aproape de adevăr mi se pare a fi jocul cu patru înaintași, două extreme și doi centrali, dintre care unul avansat, iar celălalt retras. Dar pentru un astfel de joc trebuie să ai mijlocași buni care să țină mereu mingea în față, de felul lui Beckenbauer și Overath, iar centrul retras trebuie să aibă forță și rezistență, calitățile de bază ale lui Seeler. Unsprezece Müller nu vor aduce niciodată victoria!

BOBBY CHARLTON. Golul este ideea meciului! Nici un alt aspect al jocului de fotbal nu este înconjurat cu o atenție atît de mare ca golul. Asta, poate și pentru că se obține din ce în ce mai greu, pentru că majoritatea echipelor nu-și economisesc forțele căutînd și desăvîrșind metode menite să împiedice marcarea lui. Sub ochii mei a crescut numărul apărătorilor, în scopul de a încetini viteza adversarului, de a-l sili să meargă la pas prin careu, ceea ce, din nefericire, a reușit.

Eu am jucat și în formula cu cinci atacanți, în cea cu patru, și cu trei. Am jucat și mijlocaș și deci îmi dau seama cît de greu e să marchezi, ce viitor nesigur îi așteaptă pe înaintași. Azi ei sînt în minoritate și deși în, ultima vreme, joc mult retras, le cunosc bine toate emoțiile. Pentru a putea izbuti în afara clasei jucătorului, cred că mai este necesară și o serioasă doză de încredere în sine, de orgoliu, în sensul bun al cuvîntului.

Viteza este o calitate cu care te naști. Dar ea poate fi îmbunătățită. Jimmy Murphy m-a învățat cum se aleargă cu mingea la picior și prin antrenament mi-am îmbunătățit balansul corpului și poziția picioarelor în conducerea balonului. Tot el mi-a demonstrat cît de necesare îi sînt unui fotbalist viteza și coordonarea. E vorba, desigur, de viteza de start, aceea care îți permite să-ți depășești adversarul în primii cinci pași, pentru că a spune, cutare fotbalist face suta de metri în 11 sec, cel mai adesea nu înseamnă nimic. După părerea mea, un atacant trebuie să-și antreneze cel mai mult propriul său duh, încrederea în sine, curajul, căci fără aceste calități, nimeni nu poate face carieră.

Îndrăzneala te face periculos pentru adversar și te ajută să uiți durerea loviturilor care se abat tot mai des asupra atacanților. Le mai poți evita desigur și prin multă mișcare, dar mai importantă îmi pare însă forța morală de a nu răspunde la violență, de a nu transforma cîmpul de joc în arenă de lichidare a socotelilor personale.

Fotbalul nu este ceea ce gîndește jucătorul despre el, ci ceea ce face el pentru joc! Trecerea de la convingerea propriei capacități, la conștiența că oricare i-ar fi calitățile, dacă nu răspunzi rapid la situațiile de joc, coordonîndu-ți acțiunile cu cele ale coechipierilor nu poți deveni jucător, este chestiunea cea mai importantă, căci numai ea te poate ajuta să fii de folos echipei. Tot de la Murphy am învățat-o și pe asta! La început, cînd pasam

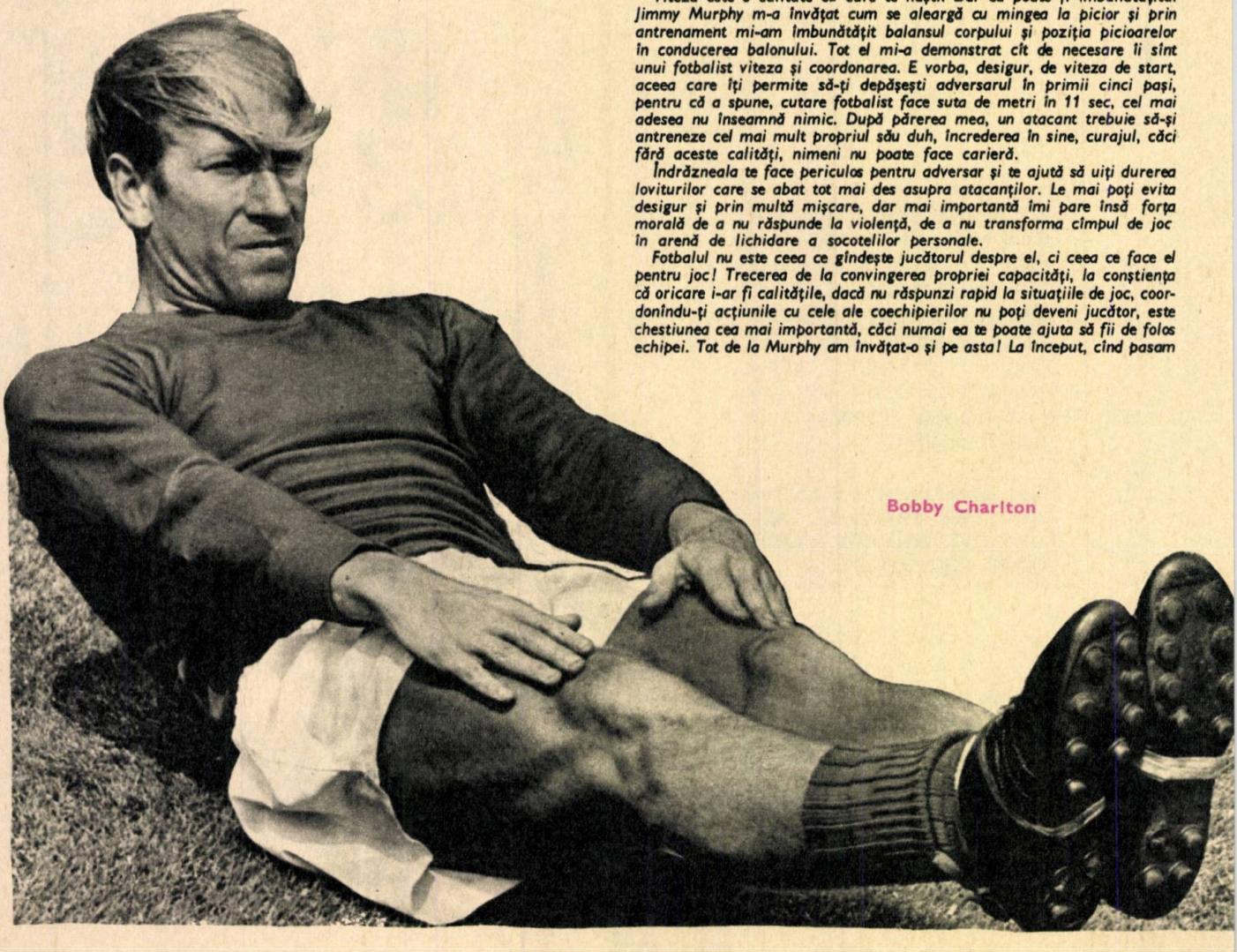

Bobby Charlton

Florea Dumitrache și Dragan Geaici, coechipieri în formația lumii care a jucat la «Jubileul Lașin», la Moscova

unui partener eram înclinat să privesc ce avea să facă cu mingea. El m-a învățat însă că după ce pasez să o iau la goană căutînd o poziție nouă pentru pasa de răspuns. Mă antrena pînă la epuizare și nu-l prea înțelegeam. De-abia cînd sfaturile lui Murphy au devenit «reflexe», le-am înțeles rostul și am cules roadele.

De preferință eu trag de la 15—20 m și mă antreneze mai mult pentru precizia loviturilor, căci forță am de la natură. Dar și forța de șut se poate căpăta prin antrenament. Îmi place mai mult să șutez în mingile la firul ierbii, decît în cele care vin pe sus. Trag la fel de bine pe direcția mingii și împotriva ei. Important este să șutezi direct fără preluare. Pentru asta trebuie să te antrenezi singur. Atacanților le este necesară o pregătire pentru forța și precizia tirului, pentru dribling, viteză și rezistență, le este necesară, de asemenea, o neclintită încredere în forțele lor. Apărătorilor le trebuie acroșaj și potențialul tactic de a putea iniția atacul.

Antrenamentul englezesc poate forma și îmbunătăți toate aceste calități, dar nu e suficient, deoarece în cadrul unui club toți jucătorii se pregătesc la fel, ceea ce nu ajută prea mult la formarea unei personalități distincte, un fotbalist cu o tehnică superioară. De obicei, pe la ora prînzului antrenamentul se termină, jucătorii trec la duș și apoi la masă. Magazinerul strînge echipamentul și oamenii de serviciu încep măturatul. Aceasta e clipa cînd trebuie să ai curaj!

Dacă vrei să-ți șlefuiești tehnica, să devii un maestru, rămîi pe teren atunci cînd toți au plecat, căci — cu siguranță — se va mai găsi ceva de mîncare și pentru tine. Cum să te antrenezi depinde numai de tine. Vei găsi oricînd cîțiva puști fericiți să te poată ajuta. Niciodată nu vei fi prea bătrîn ca să înveți ceva nou și nici prea grozav jucător ca să nu ai nevoie de îmbunătățirea tehnicii.

Nu vă grăbiți, deci, la cabină!...

DRAGAN GEAICI. Mi-e din ce în ce mai greu să marchez, deoarece apărătorii adverși mă știu prea bine, îmi cunosc driblingul favorit și clipa cînd mă pregătesc să șutez. De aceea trebuie ca tot timpul să mă gîndesc și să inventez ceva, deși, uneori, simt că-mi seacă izvorul fanteziei.

«Bombardierul» modern trebuie să acționeze repede, să fie dibaci, tehnic și isteț. Numai asemenea calități pot evidenția un atacant, deoarece doar forța de pătrundere nu mai e suficientă. Cred că un înaintaș avansat în careul advers are prea puține șanse să primească mingea. De obicei, în astfel de cazuri, primești mingea în poziții incomode și mai ai și «șansa» ca o dată cu pierderea mingii adversarul să-ți rupă și... picioarele. Sînt de părere că tipul de înaintaș central, jucînd la «tăvălug», specific fotbalului englez, este pe cale de dispariție.

Poate va părea curios, dar cred că 75 la sută dintre golurile marcate se datoresc exclusiv eforturilor unor atacanți și nu echipei. Desigur, echipa joacă, dar de marcat tot jucătorul o face. Se întîmplă uneori ca echipa mea să joace excelent, din punctul de vedere al experților. Totul se desfășoară bine, toată lumea aplică schema și dispozițiile antrenorului. Dar exact la fel se comportă și adversarul. Și el joacă la fel, iar din această confruntare reiese că echipele au jucat bine, dar scorul a fost minim, pentru că golurile n-au avut de unde să apară. Într-o asemenea situație trebuie să-ți storci creierii și să poți găsi ceva neașteptat, care să surprindă și să dezorganizeze jocul adversarului. În măsura puterilor mele, mă străduiesc să fac așa ceva.

Nu fac vreun antrenament special pentru marcarea golurilor. Mă alătur echipei, dar uneori mă antrenez și singur la capitolul la care descopăr insuficiențe. Aceasta poate să fie pregătirea fizică sau fenta, ori vreo lovitură de efect. Cred că pregătirea unui atacant «om de gol» include o mare parte de activitate intelectuală. Trebuie să chibzuiești bine, încă înainte de meci, unde, cum și cînd să-ți înșeli adversarul. Se spune că, de obicei, așa fac portarii și apărătorii cînd e vorba de atacanții adverși. Dar și aceștia au datoria să-și imagineze cum vor fi împiedicați de apărători și astfel vor vedea soluții neașteptate apărînd în fața lor.

Dacă viitorul fotbalului ar fi numai în mintea și în picioarele jucătorilor el mi-ar apărea în splendoarea curcubeului. Ar fi ușor de jucat și goluri poate că s-ar marca destule. Pentru că atunci cînd cineva intră pe teren, vrea, desigur, să joace și nu să-l împiedice pe altul de a juca. Nu-mi închipui că vreunui tînăr i-ar trece prin minte acest gînd ridicol: «Am să mă fac fotbalist ca să nu-i las pe alții să joace». Din păcate, viitorul de care vorbeam depinde nu numai de jucători, ci într-o măsură mai mare și de antrenori, conducători de cluburi, organizatori de competiții și de mulți alți oameni legați în vreun fel oarecare de fotbal. De aceea nici nu îndrăznesc să anticipez ceva. Deocamdată «fortăreața» apărării plictisește pe toată lumea. Dar publicul se supără numai pe sterilitatea atacanților, în loc să-și îndrepte mînia contra acelora care, deși nu se găsesc pe teren, hotărăsc soarta unei partide...

(din revista «**Fotbal-hochei**» — Moscova)

FOTBALUL A „CONTAM

Activitatea sportivă, atît de amplă în zilele noastre, nu putea rămîne în afara preocupărilor... filateliei şi, treptat, s-a impus ca o tematică mult apreciată şi solicitată, mai cu seamă de tineret. Planurile tematice de emisiuni ale instituţiilor emiţătoare din lumea întreagă prevăd cu regularitate serii de mărci poştale cu subiecte inspirate de sport, iar cataloagele internaţionale s-au îmbogăţit cu file întregi de valori la cote ridicate. Toate aceste emisiuni oglindesc în primul rînd marile evenimente sportive, de la campionate sau competiţii regionale pînă la campionatele mondiale şi Jocurile Olimpice, prin mijloace grafice extrem de sugestive, mereu noi, şi printr-o execuţie tipografică ce le măreşte atracţiozitatea, chiar şi în rîndurile nefilateliştilor.

Bineînţeles că fotbalul a tins (şi a reuşit) să ocupe şi în filatelie locul pe care-l are în activitatea sportivă din lume, iar competiţia sa maximă, campionatul mondial, a devenit ea singură o tematică. Dovadă sînt seriile de mărci emise cu prilejul ediţiilor sale. O singură dată acest campionat n-a fost... onorat şi cu o emisiune de mărci: la prima sa ediţie, din 1930, organizată în Uruguay. Începînd însă cu ediţia a doua, de fiecare dată ţara organizatoare i-a marcat desfăşurarea printr-o emisiune cu o valoare sau mai multe.

Cea mai numeroasă serie este cea emisă în Italia, în 1934: 9 valori, dintre care patru pentru poşta aeriană. Trei prezintă aceeaşi imagine: atac de deposedare; două — un portar în acţiune; una — un jucător trăgînd la poartă, iar celelalte trei — secvenţe ale stadioanelor.

Cum se vede, graficienii au fost preocupaţi, dintr-un început, să redea mişcarea proprie fotbalului şi acest lucru se va vedea şi patru ani mai tîrziu, cu prilejul ediţiei din Franţa. De data aceasta emisiunea a constat dintr-o singură valoare reprezentînd săritura simultană a unui atacant şi a unui portar. Realizarea este poate mai puţin izbutită, dar sugerează, ceea ce este esenţial în fotbal: atacarea porţii, pentru înscrierea unui gol, şi apărarea ei de către portar.

În 1950, brazilienii au fost mult mai darnici cu campionatul mondial, căruia i-au dedicat o serie cu trei valori exprimînd locul (stadionul) şi mişcarea (mai mulţi jucători în alergare pe fondul globului pămîntesc şi un fotbalist conducînd mingea, de data aceasta fondul fiind drapelul de stat al Braziliei). Mult mai interesantă şi mai expresivă este marca emisă în Elveţia, în 1954: o minge, în plasă, pe mapamond. În schimb, emisiunea suedeză, cu patru ani mai tîrziu, apare mai sobră, mai simplă, cele trei valori înfăţişînd acelaşi jucător care trage la poartă; doar culorile diferă. Mişcarea este prezentă şi pe mărcile emise în Chile, în 1962, fără ca realizarea grafică

Petre GAȚU

INAT" ȘI... FILATELIA

să atingă un indice superior precedentelor. Una din valori înfățișează doi jucători care-și dispută mingea, lîngă un glob terestru, iar cealaltă un portar în săritură, pe fondul unui stadion.

Mai aparte, mai sugestive se prezintă însă emisiunile engleză și mexicană, care dau impresia unei tendințe grafice moderne. Cele trei valori din Anglia (1966) redau faze tipice de joc, avînd ca vignete în dreapta (două din ele) — bustul, în contur, al reginei Angliei. Mișcarea fotbalistică este exact redată mai ales pe valoarea de 4 d. Cu o notă de originalitate grafică în plus se prezintă mărcile din Mexic: o minge zburînd și un picior lovind mingea, fondul asigurîndu-l spectatorii din tribune.

Seria emisiunilor dedicate campionatului mondial nu se oprește însă la cele din țările organizatoare ale competiției. Interesul față de oglindirea evenimentului, la fel ca și cel pentru competiția propriu-zisă, s-a manifestat și în alte țări, mai cu seamă în cele unde filatelia a devenit, de fapt, o industrie.

Se poate afirma că emisiunile sînt mult mai frumoase, mai bine realizate, mai originale prin ceea ce și-au propus să marcheze și prin modul cum au izbutit. Reamintim de seria din Nicaragua: fiecare valoare — un jucător celebru (Bobby Charlton, Pele, Beckenbauer etc). Ingenioasă este emisiunea din Paraguay: mărcile marchează cîte o ediție a campionatului și este dedicată țării învingătoare, iar colița înfățișează «Cupa Jules Rimet» pe fondul unui teren de fotbal și avînd înscrise numele țărilor organizatoare, anul și numele campioanei mondiale. În Republica Togo emisiunea «prinde» opt scene din opt meciuri, fiecare valoare avînd într-un colț steagurile țărilor ale căror echipe reprezentative s-au confruntat. Mai variată este însă emisiunea din Republica Ciad, mai bogată în colorit și în idei. O parte din valori — cum se poate vedea — fixează cîștigătoarele celor 9 ediții, fiecare avînd drept fond drapelul de stat respectiv, și în stînga — ca o vignetă — o «notă explicativă», cu numele țării, anii victoriilor. Alte valori, păstrînd aceeași reprezentare grafică, au în vignetă bustul unui fotbalist cu reputație mondială. În fine, pentru a încheia, subliniem — pentru originalitate — emisiunea din El Salvador (fiecare marcă prezintă una din finalistele din Mexic), cea din Republica Arabă Yemen (mărci de o formă foarte interesantă, înfățișînd pe o parte monumente din Mexic, afișul C.M. 1970 etc., iar pe alta numele finalistelor, din care însă, cel al Israelului este șters) și Ungaria (9 valori fiecare pentru o ediție, toate avînd ca fond planiglobul și marcată capitala țării organizatoare, jucători în diferite situații, chipul lui Jules Rimet, fondatorul campionatului, Cupa etc.).

Filatelia română a debutat în acest dome-

niu în 1966, cînd şi-a îmbogăţit tematica sportivă cu o emisiunea de valori şi o coliţă, închinată ediţiei engleze a campionatului mondial. Cinci valori prezintă, într-o interesantă grafică, fotbalişti în diferite situaţii de joc, fondul globului pămîntesc, a şasea — «Zeiţa de aur», cupa Jules Rimet, imagine redată şi de coliţă. Seria următoare, însă, cea emisă cu prilejul campionatului din Mexic, exprimă un pas înainte ca realizare grafică şi colorit; este mult mai reuşită, mai frumoasă. Emisiunea constă din patru valori şi fiecare redă o mişcare tipică, corect «prinsă» atac de deposedare, o «foarfecă», o luptă aeriană şi un portar în săritură. Aceleaşi imagini, dar cu culori şi valori schimbate, fac obiectul unei coliţe în patru, avînd la mijloc o minge de fotbal. Repetăm: o emisiune extrem de atractivă, bine concepută şi realizată.

Dar, fotbalul este un izvor nesecat de idei (şi de... comentarii) astfel că ne putem aştepta în viitor la emisiuni poştale într-o gamă şi mai variată.

PLAJA - MINĂ DE FOTBALIȘTI

COPACABANA! PE NISIPURILE EI CRESC LEGENDE ADEVĂRATE

Marius POPESCU

Am avut șansa să cunosc «pe viu» țara fotbalului.

O știam din ziare, din cărți, din filme. Din poveștile altora. Și din visele mele.

Am văzut-o cu ochii. Am căutat s-o înțeleg.

Mare cît un continent, diversă cît mai multe la un loc, Brazilia nu poate fi însă înțeleasă în răstimpul a numai trei săptămîni, cît a durat «aventura Rapidului» în patria lui Pele. Nenumărate contradicții și aspecte singulare le înregistrezi, le... iei cu tine și abia apoi te gîndești, pe îndelete, la multiplele lor semnificații, conexîndu-le cu datele cărților, progresînd pe tărîmul cunoașterii care ar reclama cel puțin 2—3 ani pentru o edificare temeinică.

16—18 ani: clasa «extravalori», o asistență tehnică de elită. Corespunzătoare, bineînțeles, generațiilor de «monștri sacri» ai balonului care părăsesc — ca actori — dreptunghiul de gazon și revin pe el ca instructori, antrenori, directori tehnici, specialiști în sensul cel mai elevat al cuvîntului.

Nu aspectului oarecum industrial al producției de fotbaliști am să-i consacru, însă, aceste rînduri, el putînd fi comparat cu cel din alte țări sud-americane și chiar cu cel din țări europene cu fotbal dezvoltat, ca Anglia, R.F. a Germaniei, Italia,

Și au, în parte, dreptate. Pe toate plajele golfului Guanabara — a căror lungime întrece, se zice, suma tuturor plajelor europene — nu numai pe cea mai celebră dintre ele, pe Copacabana, se joacă fotbal mereu, în proporție de masă, zeci de partide încheindu-se la lumina lunii.

Adevărul este, însă, că fotbalul CREȘTE în toată Brazilia, nu numai pe vestitele-i plaje.

Am asistat la Porto Alegre, într-o margine sordidă de oraș, nu departe de un golf cu apă sălcie și rău mirositoare, la

Dintre puținele domenii din viața braziliană despre care aș îndrăzni — după o atît de scurtă ședere — să-mi spun păreri și concluzii sprijinite pe mai multe argumente, producția de fotbaliști mi se pare o zonă de activitate căreia i-am descoperit principalele rațiuni.

Firește, Brazilia este o mare și organizată «fabricantă» de fotbal cultivat. Școli, cluburi, pregătind cu minuțiozitate tineri grupați pe criterii exacte de vîrstă; pînă la 12 ani, clasa «dente de leite» (dinte de lapte), 12—14 ani: clasa «infantil», 14—16 ani: clasa «juvenil»,

U.R.S.S., Iugoslavia, Ungaria etc.

Mai interesantă decît «industria fotbalului» i se prezintă unui reporter «cultura liberă a fotbalului».

Adică fotbalul care CREȘTE, ca și cafeaua.

Liber.

Peste tot.

Oriunde, oricînd și mereu.

Firește, iubitorii europeni de fotbal asociază — reflex — creșterea fotbaliștilor de vestita plajă Copacabana. Acolo unde se joacă fotbal din zi și pînă în noapte.

un meci de fotbal de copii — de 13, 14 ani — mai spectaculos decît multe partide europene de divizia A.

La început, am remarcat doi mici «vrăjitori» de balon.

După vreo jumătate de oră, mi-am dat seama că aproape majoritatea băieților știau, cum se spune pe la noi, fotbal cu carul.

Driblau uimitor, șutau din orice poziție cu ambele picioare, preluau mingea și făceau combinații între ei de-a dreptul entuziasmante.

Despre goluri, ce să mai vorbesc.

Spunînd că am văzut niște puști marcînd goluri à la Pele, din plonjon, din voleuri splendide, din șuturi de mare efect — cred că spun totul.

Este adevărat că tot restul acelei după-amiezi am rămas să mă uit la senzaționala partidă a acelor copii (deși, pînă la urmă, echipa cu care am ajuns «să țin» și eu, a pierdut jocul), dar vă asigur că a meritat.

Plecînd copleșit de impresii de la acel joc, mă gîndeam că am văzut cu siguranță cîțiva dintre viitorii mari fotbaliști ai Braziliei...

Iată însă, că numai după cîteva zile, la Curitiba, aveam să văd aceeași «piesă» cu altă distribuție.

Spectacol, iarăși, greu de închipuit. Actori — alți băieți, la fel de sărăcuți, de dezbrăcați, dar cu același har nemaipomenit al fotbalului ca și cei pe care îi admirasem la Porto Alegre.

La Curitiba am înțeles definitiv că în Brazilia fotbalul crește ca și cafeaua.

...Deoarece Copacabana rămîne, incontestabil, marea scenă naturală a fotbalului brazilian, *nu voi încheia aceste rînduri fără a povesti două întîmplări fotbalistice văzute pe această «maravilhosa» (minunată) plajă a lumii.*

Prima. Meci de dimineață.

...Un atac supranumeric la o poartă. Portarul, un băiețaș mai scund decît majoritatea jucătorilor de cîmp, sare la minge, acrobatic, dar în cădere se lovește de o bară și își pierde cunoștința.

Se adună multă lume în jur. Toți sînt speriați. O femeie, probabil mama lui, țipă și își smulge părul din cap.

...Din fericire, stropit cu apă și frecționat cu sucuri, copilul își revine. S-a ales doar cu un cucui.

Jucătorii așteaptă nerăbdători să reînceapă meciul. Printre ei, și portarul accidentat, care își reia locul în poartă după ce maică-sa, disperată cu numai cîteva minute în urmă, îl sărută — de noroc! — pe frunte.

A doua. Meci de după-amiază. De fapt, de seară, pentru că apăruse deja luna.

După încheierea lui, un supliment distractiv, cu spectatori amuzați. Unul din fotbaliști — vînzător de răcoritoare în timpul zilei — așază pe un dîmb de nisip lămpașul cu gaz pe care îl poartă la căruciorul său.

Urmează un pariu cu premiu.

Cine-l va nimeri mai des cu mingea de la marginea desenată a careului de 16 m, va cîștiga.

Execută 15 jucători cîte 10 lovituri.

Cinci dintre ei nimeresc lămpașul de opt ori...

Urmează un baraj și proprietarul lămpașului îl nimerește de data aceasta de 10 ori!

Asistența aplaudă și spre cîștigător se abate o ploaie de cruzeiros.

De la „BOLTA RECE" pe stadionul „23 AUGUST"

File din istoria fotbalului românesc

Al. VIDRAN

În acea zi de sfîrșit de vară, pe stadionul «23 August» era programat primul cuplaj din campionatul nostru de fotbal, ediția 1967—68. În tribuna de onoare luaseră loc cinci bătrînei, care concentrau asupra lor privirile tuturor suporterilor, obișnuiți ai gradenelor la toate meciurile și cu atît mai mult la această dublă întîlnire: Progresul—U.T.A. și Rapid—F.C. Argeș, care deschidea turul celui de al 50-lea campionat de fotbal al țării noastre.

Veteranii erau foștii jucători ai echipei «Olimpia» București, care cîștigase primul campionat național în 1909.

«Decanul de vîrstă», Gogu Niculescu, purta cu multă prestanță cei 83 de ani împliniți. Cu un binoclu făcea «turul de orizont» al întregului stadion. Uimirea și încîntarea lui treceau, contagioase, și la ceilalți companioni din tribună, alături de care zburdase cu 60 de ani în urmă pe terenul plin cu gropi de lîngă birtul «Bolta rece», de la Șoseaua Kiseleff.

Și N. Glodariu, și pictorul Hugo Mandel, și elegantul pensionar Sigmund Grűnberg, și mai tînărul Al. Verőczi (n-avea decît 75 de ani!) erau pur și simplu uluiți de ceea ce vedeau în jurul lor: uriașul oval de beton care încingea imensa pajiște verde a terenului, cu gazonul periat în careuri de șah... Tribunele pline «ochi» de un public fremătător, care aștepta «lovitura de începere» a primului meci din acel campionat...

«*Parcă visez*» — spunea fostul jucător de pe extremă, Gogu

Olimpia, prima campioană a tării la fotbal

Nicolescu, primul bucureștean introdus în echipa formată în 1908 de funcționarii unor bănci străine, cu sucursale în țara noastră.

«Mă gîndesc cum arăta terenul de fotbal de la Șosea... Fixasem singuri porțile din șipci subțiri, pe care orice vînt le dădea repede jos... Jucam cu chiloți lungi și cu tricouri groase, de lînă, cîte o «miuță», deoarece, la început, Olimpia n-avea mai mult de 10 jucători. Cam tot atîția spectatori ne urmăreau direct de pe tușă, alergînd de multe ori împreună cu noi, cînd demaram spre poarta adversă...

Aveam norocul să locuiesc chiar lîngă terenul de fotbal. Seara, tîrziu cînd terminam meciul, desfăceam «porțile» și le căram în spate cu «căpitanul» nostru, Mario Gebauer, și cu secretarul clubului, Lazăr Breyer (care a redactat statutele «Olimpiei»). *Luam șipcile, ca nu cumva peste noapte, ele să fie transformate în combustibil la sobele vecinilor... În casa părintească din str. Porumbaru, depozitam echipamentul jucătorilor, iar la cișmeaua din curte, colegii mei de echipă făceau primul duș de înviorare după cele 5—6 ore de joc...*

Ca să mărim efectivul clubului, am stat multe zile la poarta liceului Cantemir, așteptînd să iasă elevii mai răsăriți, ca vîrstă și ca fizic, spre a-i convinge să vină pe terenul Bolta rece. Și astfel am putut înjgheba și a doua echipă de clte 11 jucători, cu Rusu, Davila, Bărbulescu, Șutu, Brabețeanu, Volvoreanu, Bărbuceanu, alături de cei ce sîntem astăzi aici.

După 3—4 ani, împreună cu frații mei (Constantin Nicolescu are diploma de atlet din Franța, semnată de Clemenceau) *am înființat Clubul atletic București (C.A.B.), cu mai multe discipline sportive: fotbal, rugby, ciclism, alpinism. Finanțam întreaga activitate a clubului din leafa mea de maistru de instalații de încălziri centrale* (primul în București, în concurență cu firmele din străinătate)»...

...La 20 august 1967, jucătorul Gogu Nicolescu din echipa campioană a anului 1909, a dat lovitura de începere la meciul Progresul-U.T.A., iar Al. Verőczi, la a doua partidă din cuplaj, Rapid—F.C. Argeș. Cei doi jucători din primul campionat au strîns apoi, voinicește, mîinlle jucătorilor din al 50-lea campionat: Mateianu, Matei, Matache, Domide, Lereter, Gornea, Petescu, Axente, Răducanu, Dobrin, Barbu, Jercan, Lupescu, Năsturescu, Dumitriu II, care au primit pe stadionul «23 August» acolada celei dintîi generații de jucători de pe terenul «Bolta rece.»

S-a reînnodat, astfel, firul dintre fotbalul de mari dimensiuni al zilelor noastre și începuturile lui firave din anii 1908—1909.

Din perseverența dusă pînă la obstinație a primilor jucători de fotbal din București, din dăruirea lor totală pentru sport, fotbaliștii de astăzi nu pot să nu desprindă un exemplu vrednic de urmat, acum cînd ei se bucură de minunatele condiții, create întregii mișcări de educație fizică și sport din România socialistă.

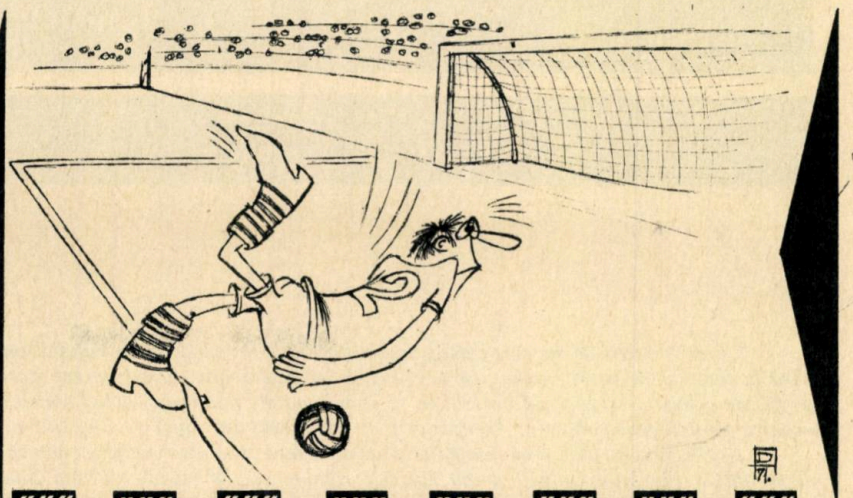

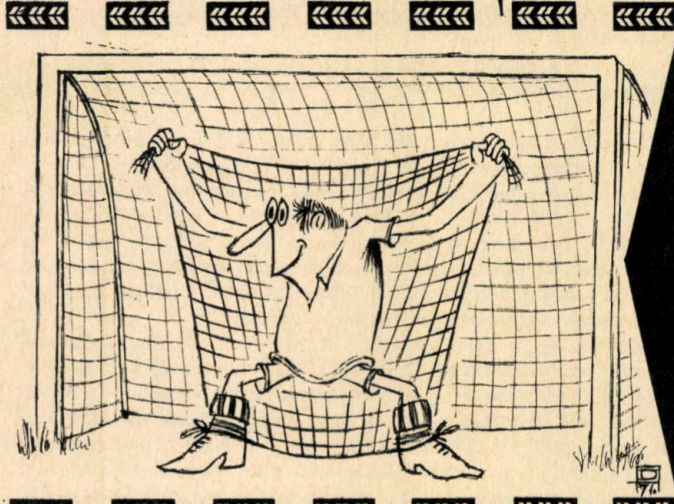

Fotbal

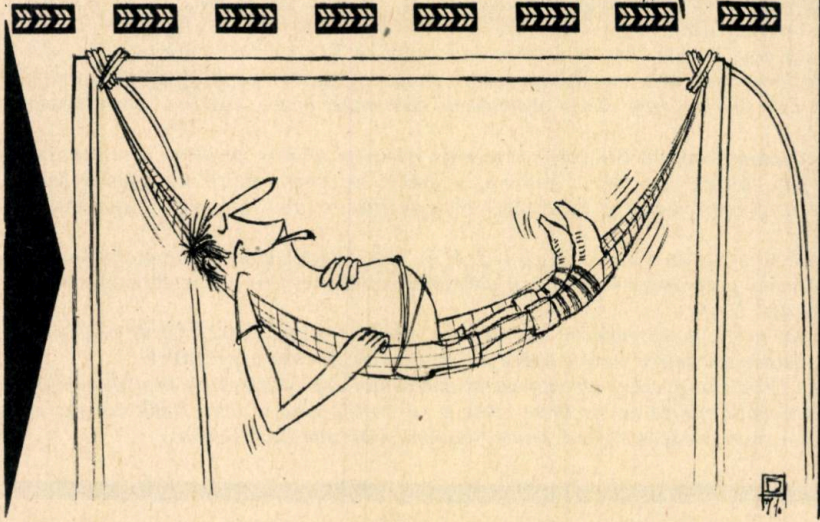

Fotbalul nostru cel de toate zilele

Virgil ECONOMU

Cu denumirea de soccer, calcio, fussball — dar recunoscut, ca valabil universal, cu singurul nume **fotbal**, *zeificat deopotrivă în templul de pe Wembley, ca şi în cel de pe Maracana, la picioarele Acropolei sau pe zăpezile arctice şi antarctice, slujit de mii de echipe ce-şi dispută întîietatea în campionatele naţionale, avînd emisare continentale ce se înfruntă în meciuri de titani, această simplă joacă dintr-u început a fost transformată, după secole, într-o severă, rigidă disciplină sportivă.*

Legile bunului plac şi ale fanteziei, care dăduseră atîta diversitate jocului cu mingea, începînd din vechea, dispăruta Atlantidă, de pe malul Fluviului Galben şi din castrele romane, de la curţile «Fiului Soarelui» şi din Kabylia berberilor, pînă a ajuns pe cîmpiile anglo-saxone şi în peisajul Normandiei, în cetăţile-muzeu ale Italiei şi poate şi la «poarca» jucată între Dunăre şi Tisa, au fost într-o bună zi codificate, exclusiv pentru uzul echipelor din Marea Britanie.

Dar fotbalul nu s-a lăsat înţărcuit numai pe meleagurile insulare, ci a evadat în toată lumea, creînd echipe şi federaţii naţionale, competiţii interţări şi intercontinentale, cîştigîndu-şi dreptul de prezenţă la olimpiadele moderne şi organizîndu-şi un propriu campionat mondial.

Totuşi regulamentul decretat la 1863 n-a putut fi modificat, de-a lungul anilor, decît de forul britanic — International Board. Dimensiunile terenului, ale porţii, liniile de marcaj, greutatea balonului, numărul jucătorilor, dreptul de schimbare a acestora, **echipamentul lor, introducerea arbitrilor de centru şi de tuşă, legea avantajului, regula de ofsaid, sancţionarea infracţiunilor**, *penaltyul şi cornerul etc. au primit modificări timide, numai sub impulsul puternic al jocului însuşi, al progresului execuţiilor tehnice, al evoluţiei procedeelor tactice. Astfel a fost dăltuită o anumită fizionomie a jocului, cu care astăzi şi interpreţii de pe gazon şi spectatorii din tribune, ca şi cei ce urmăresc, comod, meciurile pe «micul ecran» s-au obişnuit, întocmai unui ritual, din care, bineînţeles, nu lipsesc nici cororile uriaşe ale suporterilor, nici acompaniamentul de tobe, claxoane, trîmbiţe şi sirene, nici euforia cu care este salutat golul victoriei, dar nici deznădejdea care urmează unei partide pierdute.*

Şi, iată, că în plină sarabandă mondială a jocului cu balonul rotund, cu tipare de-acum cunoscute şi de copiii de la grădiniţă, un oficial cu funcţie supremă în fotbalul continental, preşedintele Uniunii Europene (UEFA) dl. Gustaw Wiederkehr proroceşte, nici mai mult nici mai puţin, dispariţia «sportului rege», dacă nu se intervine cu o urgentă operaţie de întinerire a venerabilelor sale reguli de joc!... Tradiţionalismului caracteristic International Board-ului i se aruncă astăzi mănuşa de către mai tînărul confrate continental, care consideră că a sosit momentul ca acumulările cantitative din ultimii ani să facă şi cuvenitul salt calitativ, exprimat printr-o oportună, salvatoare schimbare a regulilor de joc. Prea s-au săturat milioanele de spectatori şi de telespectatori de aceleaşi ofsaiduri care frînează jocul chiar de la linia de centru, de aceeaşi aruncare cu mîna de la margine, rămăşiţă a convieţuirii îndelungate a fotbalului cu rugbyul...

U.E.F.A. adoptă, deci, o poziţie revoluţionară, împărtăşită chiar şi de prea onorabilul sir Stanley Rous, preşedintele celeilalte organizaţii internaţionale F.I.F.A., care s-a declarat adept al fotbalului-spectacol. Autul executat cu piciorul, ofsaidul valabil numai în suprafaţa de pedeapsă sînt, deocamdată, cele mai serioase dintre propunerile care vizau pînă şi mărirea dimensiunilor porţii.

Nu este exclus ca aceste modificări să fie adoptate pentru a determina creşterea spiritului ofensiv, pentru a accentua suspensul şi a imprima mai mult dinamism jocului. Dar, tot ele vor ridica, implicit, şi indicii rezistenţei fizice, vor face ca jocul să fie mai rapid şi, în acelaşi timp, mai gîndit, vor spori coeficientul de neprevăzut al acţiunilor de atac, vor majora numărul situaţiilor-surpriză.

Şi poate ar fi de dorit ca International Board, de acord cu F.I.F.A. şi cu U.E.F.A., să consacre, în întocmirea clasamentelor, dublarea punctelor la înscrierea golurilor, înlăturînd pasivitatea echipelor şi duritatea luptelor pentru obţinerea unor scoruri cît mai strînse, a unor «egaluri», a unui providenţial 0—0.

Ritmul jocului se va accelera în mod sigur, iar acele, în «perimetrul adevărului» (cum i s-a spus suprafeţei de pedeapsă) se va da o luptă şi mai înverşunată pentru victorie, pentru afirmarea superiorităţii la toţi cei cinci factori ai pregătirii.

Aşadar, la J.O. din 1972, ca şi la Welt Cup din 1974, vom putea poate viziona meciuri şi mai captivante decît în «Mundialul» din Mexic, cu «ploaie de goluri», care va fertiliza fotbalul nostru cel de toate zilele şi va profila pînă în anul 2000, noi sporuri de frumuseţe, de graţie, dar şi de eficienţă ale acestui sport, ce-şi va marca, poate, terenuri şi pe suprafaţa Selenei.

RUGBY

DE LA UN ORAȘ, UN SPORT

Giuseppe TOGNETTI

Phelam Grenville Wodehouse, scriitor englez contemporan, autor al unor pe cît de delicioase, pe atît de puțin probabile întîmplări cu majordomi vicleni și domnișori trîndavi, face următoarea remarcă, în mijlocul uneia dintre istorisirile sale: «**Eu n-aș putea aprecia rugbyul în toată frumusețea sa, căci nu am fost la o școală în care să se fi jucat. Desigur, pot urmări jocul în linii generale și-i cunosc regulile cele mai importante. Știu că totul constă în a duce mingea, de-a lungul terenului, oricum, și a o «culca» dincolo de linia de fund adversă. Știu, de asemenea, că, pentru a face aceasta, oricare jucător poate încerca un anumit număr de asalturi, făcînd unor semeni ai săi lucruri care, în afara terenului de joc, i-ar aduce cel puțin patruzeci de zile de carceră, fără a mai socoti agravarea prin recidivă și «paternala» din partea judecătorului. Dar mă opresc aici».**

Prin această originală definiție, umoristul

Wodehouse punctează cu eficacitate aspectele fundamentale ale jocului: scopul, care-i acela de a duce mingea dincolo de linia de fund a terenului adversarilor, și mijloacele prin care se realizează această operație sau cele prin care este împiedicată ea, mijloace, fără îndoială, de o anumită duritate.

Scriitorul englez făcea aceste considerații prin anul 1952, dar punctul nostru de vedere în legătură cu rugbyul nu s-a schimbat mult. La menținerea lui pe o poziție de neîncredere au contribuit mult caricaturiștii care, îndeosebi într-un trecut nu prea îndepărtat, și-au expus propriile bizarerii în vignete prefigurînd arbitri pitici terorizați de oameni-gigant, grămezi sălbatice, generatoare de groaznice mutilări, sau echipe de recuperare care, la sfîrșitul meciului, greblează terenul căutînd membrele zmulse.

În ultima vreme, ca fapt sportiv, rugbyul a găsit o oarecare ospitalitate în paginile ziarelor și pe ecranele televizoarelor, dar puținul spațiu ce i se rezervă, precum și alegerea de cele mai multe ori nefericită a episoadelor, nu au trezit interesul maselor, astfel încît acest joc cu mari calități formative rămîne încă un mister la noi (n.n. în Italia), suspectat de mulți și înțeles de puțini.

ORIGINILE RUGBYULUI AU FOST GRECEȘTI?!

Pentru a ajunge la originile oricărui joc modern cu mingea, nu există cercetător care, chiar fără a deranja pe tebani, egipteni, chinezi sau japonezi, să nu-și îndrepte atenția spre jocurile în vogă la grecii secolelor V și IV î.e.n., în special la «**Episkiros**» și la «**Fenida**», exerciții colective avînd, în genere, scopul de a respinge, după o serie de lansări și relansări, echipa adversă și de a duce mingea, de obicei învelită în piele, dincolo de linia de fund a terenului adversarilor.

Indiscutabil este însă faptul că paternitatea cea mai acceptată pentru aproape toate jocurile moderne cu mingea i se atribuie «**harpastum**»-ului, cuvînt de etimologie grecească, ce definește mingea și jocul însuși. Acesta, derivînd evident din «**episkiros**», a fost divertismentul preferat al romanilor, îndeosebi al celor din legiuni care, fără îndoială, îl învățaseră în coloniile grecești din Italia meridională. Despre aceasta vorbește pe larg Galien (secolul II e.n.), care, ca medic iscusit, scoate în relief binefacerile fizice derivînd din practicarea lui; vorbește, de asemenea, Sidonius Apollinaris (secolul X e.n.) definindu-l ca pe un joc bărbătesc și vivace, în timp ce Martial (secolul I e.n.) i-a dedicat chiar o epigramă. Și toți concordă în a afirma că terenul era dreptunghiular, împărțit de o linie mediană, și că scopul era de a duce mingea dincolo de linia de fund a terenului adversarilor. Ceea ce pentru rugby constituie o paternitate de netăgăduit.

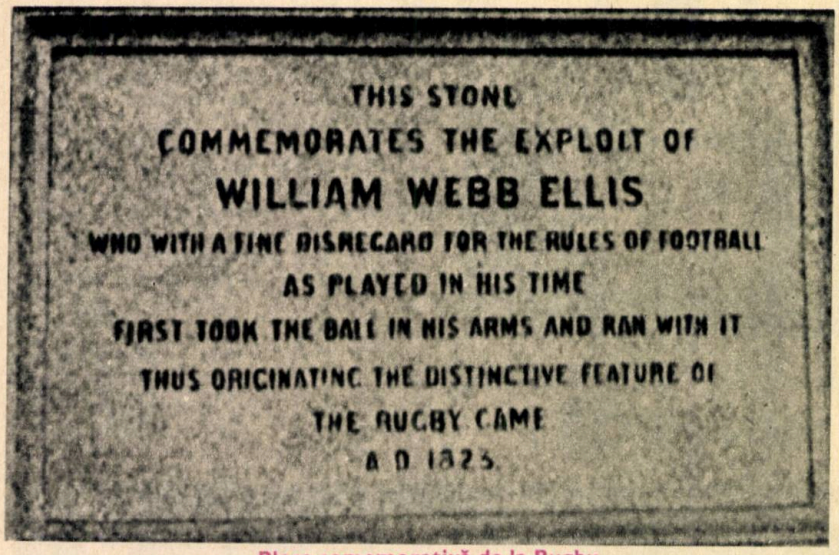

Placa comemorativă de la Rugby

Evitînd căile absconse, ni se profilează excesiv de sinuos drumul care duce de la harpastum, joc tipic roman, la fotbalul de factură britanică. Este ușor de intuit faptul că legiunile romane, cucerind Galia, au dus cu ele acolo și jocul preferat. Și nu lipsesc știrile nici despre rapida răspîndire a lui printre băștinași. Dar expansiunea, mai mult decît de o arbitrară transformare a regulilor, a fost treptat-treptat însoțită de o îngrijorătoare accentuare a violenței, astfel încît «**la soule**» (așa era numit un joc cu mingea, foarte răspîndit în Franța evului mediu, îndeosebi în Normandia, Picardia și Bretania) se încheia adesea cu grav răniți și uneori cu cîte un mort.

AUTORITĂȚILE INTERVIN CU HOTĂRÎRE

Se-nțelege, practicarea acestui joc tumultos, în cursul căruia se năștеau adesea gîlcevi brutale și în care, uneori, se soluționau vechi discordii personale, a dus la îngrijorarea autorităților și, de altfel, a fost serios îngrădită în 1319 de către Filip al V-lea cel Lung, regele Franței și Navarei, și de către Carol al V-lea cel înțelept, în 1369, în timp ce — se pare că — a fost protejat de Henric al II-lea (încoronat rege în 1547), care-l găsea adecvat pentru dezvoltarea armonioasă a corpului. Piețele, curțile bisericilor, drumurile din sate și cătune și, bineînțeles, cîmpurile deschise, constituiau arena preferată pentru înfruntările acestor jucători care, cu tenacitate extremă, apărau prestigiul echipei lor, echipă reprezentînd fie parohia sau satul, fie pe celibatari sau pe căsătoriți...

Din Franța în Marea Britanie, drumul e scurt. Și, deoarece nu există informații sigure despre un joc cu balonul în insulă pînă la ocuparea ei de către normanzii lui Wilhelm Cuceritorul, în 1066, această informație îndreptățește bănuiala că tocmai cuceritorii au fost cei care au dus dincolo de Canalul Mînecii acel «**soule**», descendent direct din «**harpastum**»-ul roman.

Că normanzii au fost cei care l-au exportat sau nu, un lucru este sigur și anume că în jurul anului 1200 era în mare vogă în Marea Britanie un joc practicat cu balonul numit «**hurling over country**», a cărui caracteristică principală era violența; deși scopul era tot acela de a duce mingea (de dimensiuni variabile) dincolo de apărarea adversă, totuși aproape întotdeauna se iscau furibunde dispute (care nu excludeau nici loviturile) desfășurate pe vaste cîmpuri sau de-a lungul drumurilor din centrele locuite, bătălii care ofereau prilejul celor ce aveau de plătit polițe adversarilor — și uneori chiar coechipierilor — să le achite cu vîrf și îndesat, bătălii la capătul cărora rămîneau pe teren corpuri leșinate, dacă

nu chiar neînsufleţite, grămezi de geamuri sparte şi de obiecte aruncate.

Desigur, poliţia şi autorităţile administrative britanice nu au rămas nici ele indiferente şi practicarea acestui joc a fost energic stăvilită. Se poate spune că aproape toţi regii şi reginele aparţinînd marilor dinastii, de la Lancasteri la Tudori sau Stuarţi, l-au persecutat cu severitate, contribuind la atenuarea multora din aspectele sale cele mai violente. Dar, mai mult decît edictele şi somaţiile, legile civilizaţiei şi-au făcut simţită prezenţa. Practicat de largi cercuri ale tineretului britanic şi înrădăcinat puternic în şcoli, în colegii şi universităţi, deşi şi-a menţinut caracterul bărbătesc şi lipsit de prejudecăţi, jocul cu mingea a căpătat treptat un aspect mai moderat, aceasta şi pentru că ochiul vigilent al instructorilor, preocupaţi de integritatea fizică a elevilor, contribuise la îndepărtarea manifestărilor de evident şi periculos tepism.

DIFERENŢIERI ÎN SISTEMUL DE JOC

Şi, între timp, cu toate că scopul rămînea acelaşi, începea să se evidenţieze o anumită diferenţiere în sistemul de joc, în funcţie de suprafeţele de care dispuneau elevii: dacă în unele şcoli (de-acum, îl practicau aproape exclusiv grupurile de tineri) ca cele de la Rugby sau Marlborough, unde existau paişti de o mai mare duritate, fără ca în urma căderilor jucătorii să se aleagă cu vătămări grave, predomina jocul la mînă şi şarjele violente, în altele, ca Chartehouse (unde se juca sub porticuri lungi şi strîmte) sau ca Eton (unde elevii dispuneau de o fîşie îngustă de teren, flancată de un zid lung şi de un şanţ) se impunea jocul cu piciorul, joc cu mai puţine prejudicii asupra integrităţii fizice a celor care-l practicau. În aceste ultime două sedii se închega deci, acel «**dribbling game**» (în contrast cu «**handling game**», jucat îndeosebi cu mîna) care va genera fotbalul modern. În esenţă, se anunţau cele două forme în care se va despărţi, mai tîrziu, vechiul joc de «**fotbal**», forme ce vor căpăta numele de «**rugby-football**» (rugbyul) şi «**football-association**» (soccer = fotbalul de azi).

Totuşi, a susţine că jocul practicat în

William Webb Ellis

cercurile scolastice anglo-saxone, ar fi o derivaţie — fie chiar elaborată şi îndulcită — a francezului «**soule**» sau a altor jocuri asemănătoare practicate în Anglia, este, după părerea unora, mai degrabă naiv, dacă nu de-a dreptul prostesc. Acele violente şi crîncene dispute, desfăşurate numai o dată sau de două ori pe an (îndeosebi la carnavale), nu aveau prea multe laturi comune cu ceea ce se va practica, ulterior, în centrele studenţeşti, unde jocul, deşi aprins, va avea un cod de reguli — diferite de la şcoală la şcoală şi transmis prin tradiţie — care conferea o anumită disciplină disputei.

După părerea unor autori, atunci cînd se caută paternitatea rugbyului, gîndul trebuie să se întoarcă spre harpastum. Însă, o influenţă decisivă trebuie să fi avut şi fotbalul florentin, încă de atunci reglementat prin forme precise şi practicat pe terenuri bine delimitate. Este probabil ca vreun profesor sau elev în vacanţă să fi cunoscut fotbalul florentin şi să-l fi transportat dincolo de Canalul Mînecii în ceea ce avea el esenţial sau să fi luat numai elementele sale de organizare, influenţînd în manieră determinantă evoluţia jocului practicat de studenţii britanici.

«INCORECTITUDINEA» LUI ELLIS

Dar în pajiştea de la «**Public School**» din Rugby, un pitoresc orăşel din Warwickohire, la 1 noiembrie 1823 s-a petrecut un fapt important pentru istoria acestui joc. Un tînăr elev irlandezul **William Webb Ellis**, în timp ce juca «football» cu colegii, «**...cu un mare dispreţ faţă de regulile în vigoare, a luat mingea în braţe şi a fugit cu ea, determinînd astfel originea uneia dintre caracteristicile esenţiale şi distinctive a jocului de rugby**». Aceste cuvinte săpate pe o placă de piatră fixată pe zidul care înconjoară grădina directorului şcolii din Rugby, amintesc de gestul băiatului, în a cărui imaginaţie apăreau deja germenii opoziţiei faţă de vechile reguli.

Incorectitudinea săvîrşită de Ellis a devenit consistentă nu atît prin faptul că el a înşfăcat mingea cu mîinile, ceea ce nu era interzis, ci fiindcă, după ce a luat-o în braţe, a fugit cu ea înainte. Un fost elev al aceleiaşi şcoli din Rugby, Matthew Bloxam a publicat în 1880 un articol în «**Rugby Meteor**» în care preciza că Ellis, prinzînd mingea în mînă, «**...nu încălca regulile existente atunci, nu numai că, el ar fi trebuit să alerge către înapoi, întrucît nu avea nevoie să înainteze dincolo de punctul unde prinsese mingea, avînd dreptul să depăşească acest loc numai dacă o lovea cu piciorul sau o aşeza pe pămînt pentru a fi şutată de un alt coechipier. De altfel, graţie acestor lovituri de jos se realizau atunci majoritatea punctelor, căci adversarii aveau dreptul să atace numai din momentul cînd mingea atingea pămîntul. Pentru prima oară Ellis a ignorat această regulă şi**

după ce a luat mingea în mînă, în loc să se întoarcă înapoi s-a precipitat în față către terenul advers».

Dar că William Webb Ellis ar fi cauzat apariția rugbyului modern e dificil de demonstrat, fie pentru că încă din acea vreme în Scoția, în Cornwell și în Anglia de Est era permis să se înainteze cu mingea în mînă, fie pentru că la Public School din Rugby nimeni nu și-a mai amintit de Ellis după plecarea sa. De la Rugby el s-a transferat la Oxford și a devenit pastor, îngrijindu-se de sufletele credincioșilor în biserica evanghelică Saint Clement Denes din Londra, și și-a petrecut ultima parte a vieții pe Coasta de Azur, la Mentone, în cel mai deplin anonimat, murind în 1872. Mormîntul lui se află în cimitirul dinspre mare, sub o lespede oarecare. Recunoștința federației franceze se manifestă printr-o placă de cîțiva creițari și un buchet de flori de ziua morților. Fără articolul lui Matthew Bloxam, numele său nu ar fi ajuns pînă la noi și nimeni nu ar fi știut că gestului ciudat al acestui adolescent i se atribuie originea rugbyului modern.

Cîteva elemente au pledat pentru a atribui lui Ellis paternitatea rugbyului și pentru acceptarea ipotezei că acest joc s-a născut la... Rugby. În 1834 a venit în școala din micul oraș un oarecare Thomas Hughes, un elev strălucit atît la învățătură cît și la sport. Cînd în sezonul 1841—1842 el a devenit căpitanul primei echipe, a militat să fie acceptată înaintarea cu mingea în mînă, așa cum văzuse făcînd adesea, în anii precedenți, unii dintre elevi. O asemenea manieră de joc a fost permisă (în urma unor discuții), cu condiția ca mingea să fie prinsă din zbor sau după prima săritură din pămînt, iar jucătorul să se afle în proprie jumătate de teren.

Aceste amănunte au fost semnalate de Hughes într-o scrisoare adresată unui grup de foști elevi din Rugby care — solicitați prin articolul lui Matthew Bloxam, la care am mai făcut referiri — au întreprins sîrguincioase cercetări pentru a demonstra că rugbyul se născuse efectiv în vechea lor școală.

De asemenea, Hughes, după ce a părăsit școala, referindu-se la anii de studiu, într-o lucrare intitulată «**Tom Brown's School Days**», relatează, între alte episoade, și despre o partidă jucată la Rugby, probabil în 1835. Din paginile cărții reiese că interesul fiecărei echipe era de a duce mingea dincolo de linia de fund a terenului advers, ceea ce permitea să se încerce transformarea (și numai reușita acestei lovituri determina

acordarea punctajului). Se mai precizează că mingea șutată trebuia să treacă pe deasupra barei transversale a buturilor, că stîlpii erau lungi de 18 picioare, între ei existînd o distanță de 14 picioare, și că mingea avea, în mod sigur, o formă ovală.

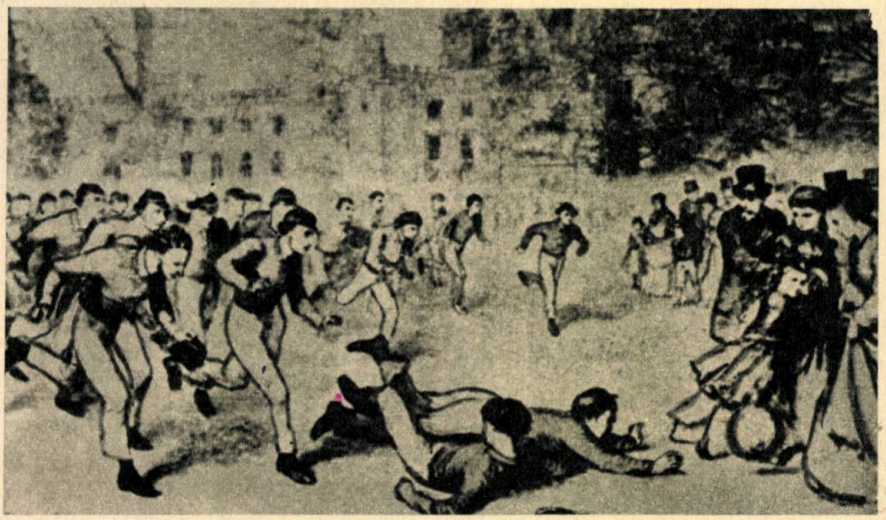

La răspîndirea jocului, așa cum se practica la Rugby, a contribuit încă un factor. În 1829 a fost numit directorul școlii filozoful scolastic Thomas Arnold care a modernizat sensibil metodele de instruire acordînd o mare importanță practicării sportului ca antidot al «relelor obiceiuri» pe care elevii și le-ar fi putut forma în orele libere. Cei care, după terminarea școlii, mergeau la Universitate nu duceau cu ei numai dragostea pentru sport predicată de Thomas Arnold, ci și acea manieră de joc învățată la Rugby și în care se împregnase gestul lui Ellis, chiar dacă pentru nimeni numele

acesta nu avea vreo semnificaţie.

Un al treilea element: la Rugby se număra, din fericire, printre cetăţenii oraşului un meşter foarte priceput în a acoperi cu piele băşica de porc care — umplută cu paie sau cu fîn — era folosită, de multă vreme, ca minge. Acel meşter se numea William Gilbert şi încă de prin 1800 era furnizorul de mingi din piele pentru şcoala din Rugby, el fiind descoperitorul sistemului de a umfla cu aer băşica.

E foarte probabil, deşi se caută să se descopere şi alte motive, că însăşi forma ovală a băşicii porcului ar fi determinat forma şi dimensiunile mingii de joc, aşa cum nu poate fi exclusă nici ipoteza că această formă ar fi influenţat, într-o oarecare măsură, jucarea ei şi cu mîna. Cînd în 1870, şi tot la Rugby, un alt meşter, Richard Lindon, a construit prima cameră din cauciuc, forma ovală s-a accentuat, ajungînd la cea adoptată oficial de viitoarea «**Rugby Union**». Susţinătorii «**Soccer**»-ului au trebuit să aştepte însă multă vreme mingea de formă sferică destinată lor.

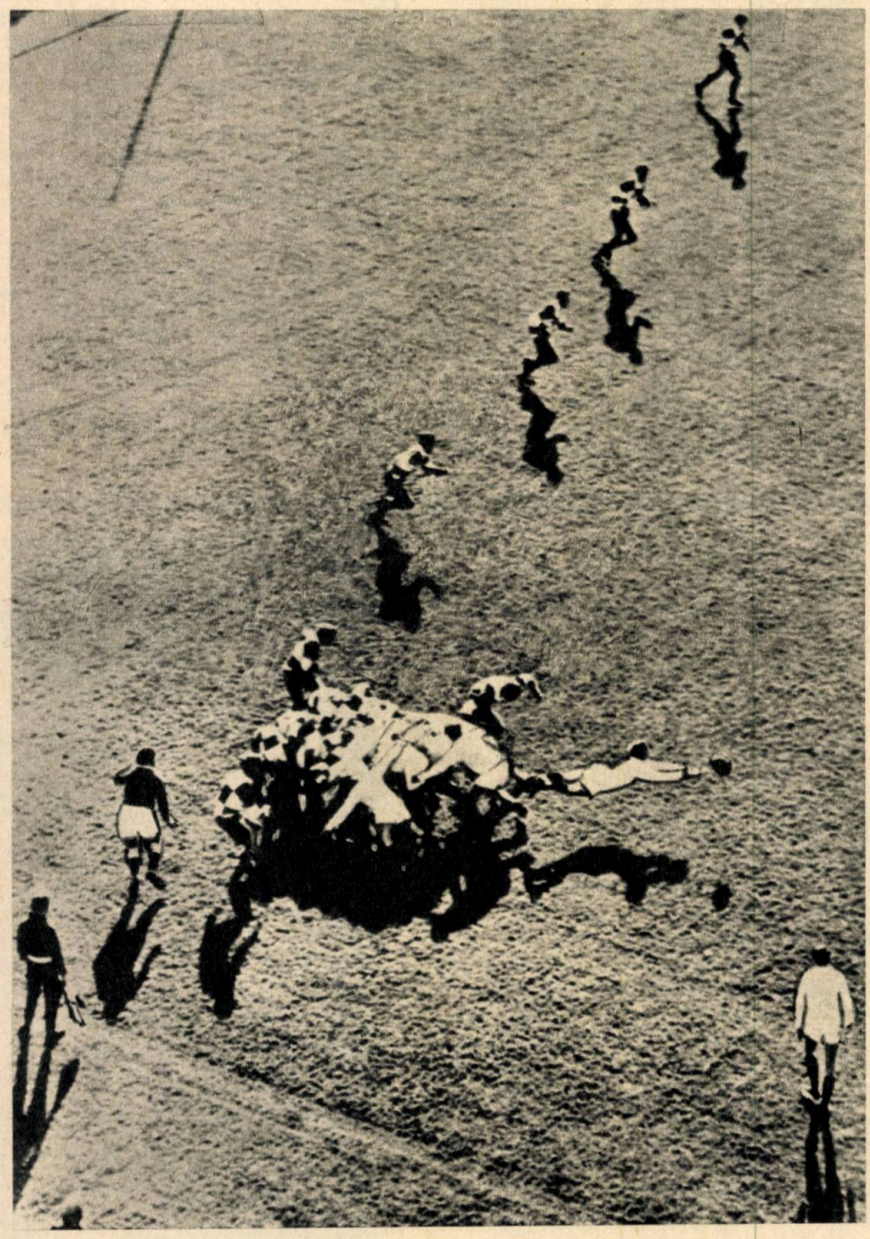

PRIMELE REGULI

În plus, chiar la Rugby, la 7 septembrie 1846, au fost redactate primele reguli ale «**handling game**» (Handling Code), de către cîţiva foşti elevi, o cărticică conţinînd «**regulile football-ului, aşa cum este jucat în şcoala din Rugby**» — 37 de norme care sînt păstrate cu grijă în biblioteca şcolii şi în care se specifică, printre altele, că: «**nici un jucător nu poate să împiedice adversarul să prindă mingea**» (regula XIX); sau că «**toate întîlnirile sînt declarate nule după 5 sau 3 confruntări, dacă nu a fost marcat nici un punct**» (XXXII); în sfîrşit că «**cei doi căpitani sau reprezentanţi ai echipei sînt singurii judecători în toate neînţelegerile**» (XXXI).

În acest document este justificată bărbăţia jocului (dat fiind faptul că «**Bigside**», magnifica pajişte a şcolii, permiteaorice fel de acrobaţie), în contrast cu prevederea din 1861 de la Chartehouse, unde terenul pe care se juca era denivelat şi dur, ceea ce a impus stabilirea unor norme favorabile dezvoltării lui «**dribbling game**» (Dribbling code).

Multe alte şcoli şi-au alcătuit regulamente determinînd evident discordante regulamentări. Şi pentru că începuseră să devină frecvente întîlnirile dintre diverse şcoli, se simţea nevoia de urgentă unificare a regulilor. O primă încercare a fost făcută la Cambridge în 1863, unde au fost prezenţi reprezentanţii şcolilor din Rugby, Eton, Harrow, Shrewsbury, Marlborough, Westminster, dar părerile au fost atît de contrastante încît reuniunea s-a întrerupt. Iniţiativa a fost continuată, apoi, de către cluburile neşcolare, care apăruseră între timp la Londra, şi astfel la 26 octombrie 1863, reprezentanţii a 11 cluburi şcolare şi neşcolare s-au reunit la «**Freemason's Tavern**». După lungi dispute, în cursul cărora au fost depăşite multe puncte moarte, susţinătorii «**dribbling**»-ului şi ai «**handling**»-ului au fondat «**Football Association**» şi au redactat un regulament unic. Datorită faptului că adepţii jocului cu mîna erau în

majoritate, ei au impus principiile fundamentale ale regulamentului jocului lor şi anume: 1) **un jucător are voie să alerge cu mingea cu condiţia ca aceasta să fie prinsă după primul ricoşeu din pămînt sau din zbor;** 2) **un jucător poate să fie acroşat cu un picior din partea din faţă a gambei şi sub genunchi, atunci cînd fuge cu mingea;** 3) **un jucător poate să fie placat în timp ce aleargă cu mingea.**

Pactul nu a durat nici măcar o lună. Reprezentanţii din Cambridge au cerut să fie invitaţi la următoarea reuniune, care a avut loc la 25 noiembrie 1863, şi au cerut cu fermitate suprimarea oricărei violenţe, îndeosebi a piedicii (hacking). Reprezentantul din Blackhesth s-a opus afirmînd că aceasta ar însemna să frustreze jocul de elementele sale tradiţionale, dar a fost pus în minoritate o dată cu adepţii săi. Şi la cea de a treia reuniune, la 8 decembrie, aceştia s-au văzut constrînşi să abandoneze «Football Association». Sciziunea era definitivă şi două jocuri cu caracteristici diferite, «**soccer**» şi «**rugby**» porneau pe drumuri separate.

O BĂTĂLIE PIERDUTĂ, DAR UN RĂZBOI CÎŞTIGAT!

Pierzînd bătălia în sînul lui «**Football Association**», creatorii rugbyului (e timpul să numim astfel acest joc) s-au văzut atacaţi din mai multe părţi, îndeosebi de către presă — în frunte cu «Times» — care le reproşa că vor să-i menţină violenţele inacceptabile, în special loviturile la picioare. S-a cerut chiar intervenţia parlamentului. Era timpul ca diferitele cluburi să se reunească cu scopul de a se apăra şi de a-şi reafirma punctele de vedere. La 26 ianuarie 1871, la Pall-Mall, un restaurant din Londra, s-au reunit 20 de cluburi londoneze şi au fondat «**RUGBY FOOTBALL UNION**». Au fost reprezentanţi de la Richmond, Blackheath, Harlequins, Civil Dervice, King's College, Guy's Hospital, S. Paul's College, Wellington Numads, Flamingoes, The Gipsies, Lausanne, Law, Mohicans, Addison, Wimbledon Hornets, West Kent.

Lipseau delegaţii din Rugby şi, totuşi, numele oraşelului a fost ales, ca omagiu pentru meritele pe care şcoala de aici le-a avut în difuzarea sportului, în general, şi a rugbyului în special, şi pentru a marca mai pregnant diferenţa faţă de «**Football Association**». O dată rupte legăturile cu deviaţioniştii şi stabilită o structură organizatorică, cluburile care practicau rugbyul puteau să încerce netulburate răspîndirea jocului lor. Înainte de toate, pentru a stăvili criticile, era necesară purificarea rugbyului, prin renunţarea la actele cele mai violente. Rugby Union s-a angajat în această campanie şi a obţinut curînd rezultate bune, chiar dacă foarte adesea jucătorii echipelor în dispută, avînd nostalgia vechilor metode, cădeau la învoială să încheie partida cu «un aleluia», în ultimele 5 minute totul fiind permis.

În sfîrşit, a fost stabilit numărul jucătorilor: 20 pentru fiecare echipă, dintre care 13 înaintaşi. Aceştia din urmă erau prea mulţi, jocul devenind excesiv de static, lăsînd un spaţiu restrîns jucătorilor care nu participau la «**mawling**» (grămadă spontană). Ideea că întreaga echipă trebuie să participe la joc întîrzie să se impună. Nimeni nu vorbea încă de colaborare şi de susţinere.

●●●

Rugbyul internaţional are în prezent două foruri diriguitoare:

• **INTERNATIONAL BOARD** care cuprinde, în exclusivitate, reprezentanţi ai federaţiilor de rugby din ţările anglo-saxone: **Anglia** (federaţia sa a fost constituită în 1871), **Scoţia** (1873), **Australia** (1875), **Irlanda** (1879), **Noua Zeelandă** (1879), **Ţara Galilor** (1889) şi **Africa de Sud** (1889). Franţa, deşi cu o prezenţă activă şi foarte îndelungată în acest sport, n-a fost admisă ca membră a acestui for. International Board este singurul în măsură să modifice regulamentul jocului de rugby, pe care celelalte ţări, nemembre, au datoria să-l aplice.

• **F.I.R.A. (Federaţia internaţională de rugby amator)** a fost înfiinţată la iniţiativa Franţei şi Germaniei. Reuniunea de constituire a avut loc la 2 ianuarie 1934 (au participat reprezentanţi ai federaţiilor din **Franţa, Germania, Catalania—Spania, Olanda, Italia, Portugalia, Suedia, Cehoslovacia şi România).** Cîteva luni mai tîrziu, la Hanovra, a avut loc un congres care a adoptat statutul şi regulamentele acestui for şi a ales comitetul său general, din care făcea parte şi reprezentantul României, Grigore Caracostea. În prezent, Ion Izvoranu, secretar general al F.R.R. a fost ales ca vicepreşedinte al F.I.R.A.

În afara ţărilor fondatoare s-au mai afiliat, în ultimii ani, la F.I.R.A.: **Iugoslavia, Belgia, Republica Malgaşă. Polonia, Maroc, Senegal, Danemarca, Tunisia,** ca şi cele două federaţii din **R.D. Germană** şi **R.F. a Germaniei.**

Recent, International Board constatînd interesul major faţă de rugby, continua sa răspîndire în lume şi mai ales creşterea valorică a acestui sport a acceptat, încă neoficial, o împărţire pe zone în cadrul cărora Japonia reprezintă Asia, S.U.A. cele două Americi şi Franţa—Europa. Este interesant de arătat că Franţa, de pildă, este un fel de tampon între International Board şi F.I.R.A. cu care totuşi, în mod formal, nu are nici un fel de legătură!...

Turneul celor cinci naţiuni

1910 Anglia; 1911 Ţara Galilor*; 1912 Irlanda; 1913 Anglia*; 1914 Anglia*; 1920 Anglia, Scoţia, Ţara Galilor; 1921 Anglia*; 1922 Ţara Galilor; 1923 Anglia*; 1924 Anglia*; 1925 Scoţia*; 1926 Irlanda şi Scoţia; 1927 Scoţia şi Irlanda; 1928 Anglia*; 1929 Scoţia; 1930 Anglia; 1931 Ţara Galilor; 1947 Ţara Galilor şi Anglia; 1948 Irlanda*; 1949 Irlanda; 1950 Ţara Galilor*; 1952 Irlanda; 1952 Ţara Galilor*; 1953 Anglia; 1954 Ţara Galilor, Anglia şi Franţa; 1955 Franţa şi Ţara Galilor; 1956 Franţa; 1957 Anglia*; 1958 Anglia; 1959 Franţa; 1960 Franţa şi Anglia; 1961 Franţa; 1962 Franţa; 1963 Anglia; 1964 Scoţia şi Ţara Galilor; 1965 Ţara Galilor; 1966 Ţara Galilor; 1967 Franţa; 1968 Franţa*; 1969 Ţara Galilor; 1970 Franţa şi Ţara Galilor; 1971 Ţara Galilor

*** = mare chelem (4 victorii din 4 partide).**

În 1875 centrele universitare au limitat numărul jucătorilor la 15 și acest număr a fost adoptat pentru prima oară pe plan internațional, cu prilejul întîlnirii Anglia—Irlanda în 1877. În 1881 Scoția a fost cea dintîi care a încercat să împingă una dintre trei extreme existente în linia de treisferturi, care devenea în acest fel compusă din trei jucători. A fost învinsă, dar celelalte națiuni i-au urmat exemplul. Mai întîi Cardiff și apoi echipa națională galeză au încercat în 1889 experimentarea formulei cu patru oameni în linia de treisferturi, dar abia în 1893 au fost imitate de Anglia, Scoția și Irlanda.

Dar impulsul determinant a fost dat de afirmarea jocului la mînă. Studenții din Oxford au fost primii care au intuit ce importanță are acest element tehnic pentru dezvoltarea acțiunilor și l-au adoptat pe scară largă, ceea ce le-a permis să cîștige 4 ani consecutiv, din 1881 pînă în 1884, confruntarea anuală cu colegii lor din Cambridge.

Chiar și acordarea punctajului a suferit treptat importante schimbări. În timp ce la început contau în stabilirea scorului numai punctele obținute prin «culcarea» balonului în terenul de țintă advers și cele realizate din lovitura de picior căzută (cu acordarea unui punct pentru fiecare acțiune reușită), în 1874, trei culcări echivalau cu o încercare și trei încercări contau ca acțiune reușită. În 1886 atît pentru acțiunile reușite cît și pentru o lovitură de pedeapsă sau un drop se acordau trei puncte iar pentru o încercare, unul. În anii următori punctajul pentru încercările și pentru loviturile de picior a suferit modificări și abia în 1905 a fost fixat punctajul existent și astăzi: trei puncte pentru o încercare, 5 pentru cea urmată de transformare, 3 puncte pentru lovitura de pedeapsă, 4 pentru lovitura de picior căzută. Și în toate anuarele britanice numai de la această dată rezultatele sînt exprimate în cifre, în timp ce în anii precedenți erau înregistrate pe baza numărului de încercări și lovituri de picior reușite de fiecare echipă. O singură modificare a survenit în 1948: pentru lovitura de picior căzută au fost acordate 3 puncte în loc de 4.

În românește de
Aurelian BREBEANU

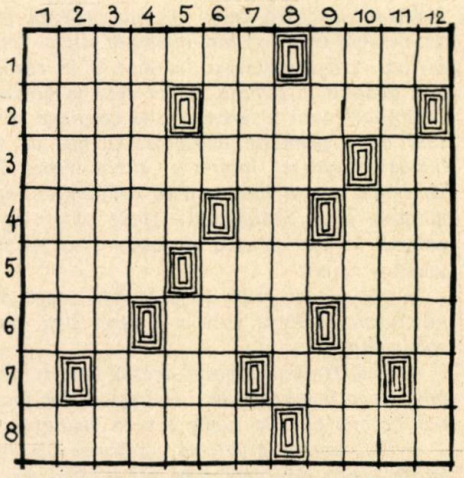

OVALE

ORIZONTAL: 1. Înainte, la rugby! — Mijloc de circulație și la rugby. 2. Aici se termină unele sporturi — Vocația suporterilor. 3. Vocația microbiștilor — Cîrpă ruptă! 4. Gol la rugby (inf.) — Conținutul cuvei! — «Numele de familie» al lui Paolo 5. Estetica rugby-ului — Rugbyști cu toptanul! 6. Nicu băiat bun dar... cu lipsuri — Meci fără goluri — Scor alb la rugby 7. Țel al repetiției sportive (inf.) — Nu au limită în sport. 8. Calitatea bunilor rugbyști — A sportului nu apune niciodată

VERTICAL: 1. În jocurile de echipă sînt primii 2. Poartă la rugby 3. Rugby în trombă (pl.) 4. «Poșetuța» sportivului — Tatăl sportului. 5. Mirare — Ador fără sfîrșit! 6. Craca rimelor — Țesut antisportiv. 7. Goluri rugbystice. 8. Trecerea publicului peste tușă 9. Atenție — Nu incompatibil (monoverb) 10. Al «cavaleriei ușoare» — Al tușei, la rubgy (adv.) 11. În fond, tema de față! 12. În rugby, afară de cea a stadionului nu există alta.

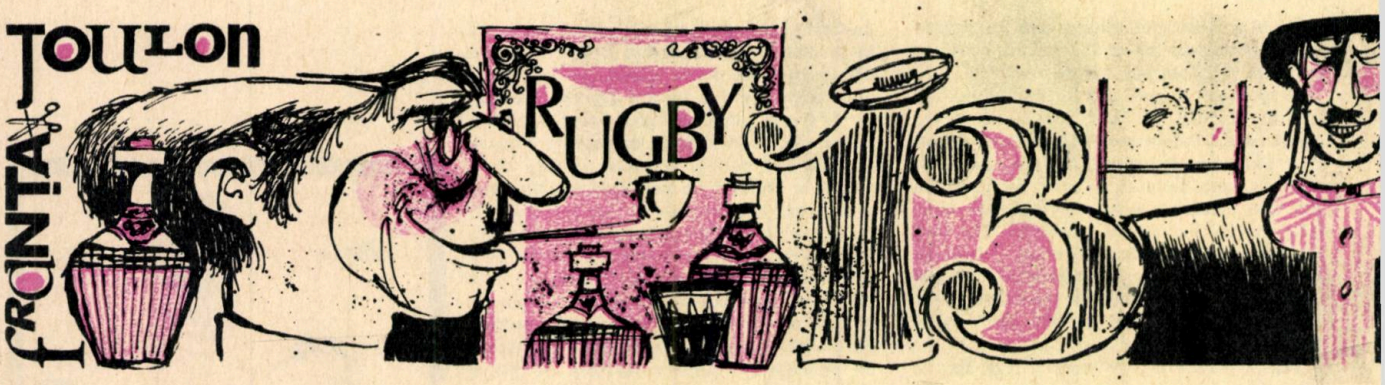

Popescu I + Popescu II

Ion BALAŞ

Povestea s-a petrecut cam acum un sfert de veac. Ne aflam în Franţa, într-o situaţie care devenise, într-un fel, dramatică. Mai aveam de susţinut din turneul nostru un singur joc. Cel de la Toulon şi reprezentativa noastră sindicală de rugby, plecată, este drept, cam pe sponci, rămăsese cu 13 jucători valizi.

Într-o cameră a hotelului Mistral, fum să-l tai cu cuţitul. Discuţiile încinse pînă la incandescenţă, durau de vreo două ceasuri bune. Eram cei din conducerea delegaţiei, plus vreo 2—3 activişti de la F.S.G.T.

Noi am fi renunţat la joc, căci întîlnirile de la Perpignan şi Beziers cu redutabilii rugbyşti din Midi, ne măcinaseră simţitor forţele şi efectivul. Dar nu se putea. Franţujii, cu volubilitatea specifică celor din sud, pledau fără oboseală. La un moment dat nu se mai înţelegea nimic. Toată lumea vorbea. Invitaţii trăgeau furioşi din pipe şi în răstimpuri vinul gîlgîia generos în pahare. Eram doar în patria lui.

Organizatorii încercau să ne convingă să jucăm. Se făcuseră afişe, primarul acceptase să dea un «vin d'honneur», lumea aştepta cu interes şi altele. Toate argumente grele. La rîndul nostru încercam să arătăm că rugby în 13 nu cunoaştem şi că accidentaţii, poate cu o singură excepţie, nu puteau, în nici un caz, să joace. Deci pe scurt n-aveam 15 jucători valizi!

Se făcură tot felul de propuneri, care mai de care mai năstrşnice, dintre care n-a lipsit nici aceea de a juca... conducătorul.

— Bine fraţilor, ripostă acesta speriat, dar voi ştiţi că eu am fost în tinereţe atlet... E drept că am jucat şi ceva fotbal, dar de aici pînă la rugby e ceva distanţă...

— Da, este o problemă, răspunse cineva. Te pomeneşti, pe deasupra, că-i mai rupe vre-o mînă sau vre-un picior în timpul jocului şi rămînem şi fără conducător.

— Dacă n-ar fi banii pe numele lui, n-ar fi nici-o pagubă — adăugă un glumeţ.

Cu această glumă argumentele se epuizaseră.

O tăcere apăsătoare se aşternu în cameră. Ne simţeam cu toţii încurcaţi. Bunele intenţii se dovedeau neputincioase, cînd deodată cineva avu o idee salvatoare.

— Cheres camarades, eu am doi băieţi buni. Exact ce vă trebuie vouă. Un pilier şi un demi de melée. Flăcăi zdraveni, lucrează la o vie în apropiere şi duminică sînt liberi.

Ceea ce păru foarte simplu la început stîrni o discuţie, de zdrăngăneau geamurile vechiului hotel.

— Cum domnule, echipă românească să jucăm cu franţujii, unde s-a mai pomenit aşa ceva?... Nu-i principial, şi cu acest argument zdrobitor ne aruncă exact de unde porniserăm.

Din nou discuţii. În cele din urmă fură consultaţi şi cîţiva jucători mai «bătrîni», Ascanio Damian, Bombi Zamfir, Florică Ghiondea şi alţii.

Verdictul fu scurt: să jucăm!

A doua zi dimineaţa se înfiinţară la hotel, devreme, încă înainte ca patronul să ridice obloanele, doi flăcăi, cam stîngaci, dar zdraveni şi roşii în obraji. Fură primiţi cu simpatie.

Nu mai ştiu cum îi chema, dar asta n-are nici o importanţă. Erau băieţi de nădejde. Ai noştrii simplificară la iuţeală această încurcătură şi îi botezară pe loc: Popescu I şi Popescu II. Rîse toată lumea, inclusiv Popeştii.

După amiază, cochetul stadion al oraşului gemea de lume. Doar eram în patria rugbyului. Era acea atmosferă specifică

marilor derbyuri pe care este greu să o descrii. În cabină se dădeau ultimele indicații tehnice. Flăcăii noștri, adică Popeștii, ascultau cuminți traducerea.

Jocul începu într-o tensiune de finală de cupă. Amical, amical dar se juca aspru. De altfel, se știe că franțujii nu prea glumesc cu jocul acesta. Mai ales în Sud, îl iau foarte în serios.

Șarje după șarje erau stopate, uneori la un pas de but, prin placaje necruțătoare. Loviturile de picior nu reușeau, ocoleau cu încăpățînare barele și scorul continua să fie 0—0, ca la fotbal. Popeștii jucau admirabil. Nu li se putea reproșa nimic. Își făceau datoria cu o lăudabilă conștiinciozitate și dîrzenie.

Pauza se dovedi un bun sfătuitor. Nu trecu mult și o cursă reușită pe aripă ne aduse prima încercare. Chiar lîngă steagul de colț. Acesta fu semnalul unui lung șir de altercații. Trecură cîteva minute de parlamentări. Franțujii contestau valabilitatea marcării. Numai intervenția energică a arbitrului mai calmă spiritele.

O bară la o lovitură căzută, a meridionalilor, reaprinse spiritele. Minutele treceau greu. Noi aveam nevoie de victorie ca să plecăm cu un bilanț pozitiv, iar cei din Toulon voiau să-și păstreze faima de invincibili pe teren propriu. Așa că jocul, pe măsură ce se apropia de sfîrșit, căpăta note de veritabilă bătălie. Dar nici noi nu ne lăsam. Mai erau vreo 5 minute și cei de pe margine așteptau încrezători fluierul final.

Dar iată că arbitrul ordonă o grămadă, undeva în terenul nostru, aproape de linia de 22 m. Băieții din grămadă, împingeau cu nădejde, mai ales Popescu I care avea o forță neobișnuită, de țăran sănătos. Introduce balonul demi de melée, Popescu II, băieții talonează, Popescu II culege la iuțeală balonul și deschide... un adversar. Acesta sprintează ca o nălucă pe lîngă ai noștri, rămași ca împietriți, și 3—3...

Seara la masa comună toată lumea era mulțumită, dar un ghimpe ne rodea totuși...

— Mais, comment a-tu reussi «Popescu» l'exploite d'haujourd'hui? întrebă Ascanio pe autorul gafei fatale.

— Știți, răspunse acesta timid și puțin rușinat, eu joc cu Roger (autorul încercării) de cînd eram mici și cînd a trecut pe lîngă mine a strigat pas... A fost un gest reflex. Uitasem că joc în echipa română...

Hohotele de rîs ale băieților acoperi ultimele cuvinte ale bravului viticultor.

Era cinstit, sincer și mai ales simpatic.

Însemnări din Maroc

ITINERAR SPORTIV DE LA RABAT LA MARRAKECH...

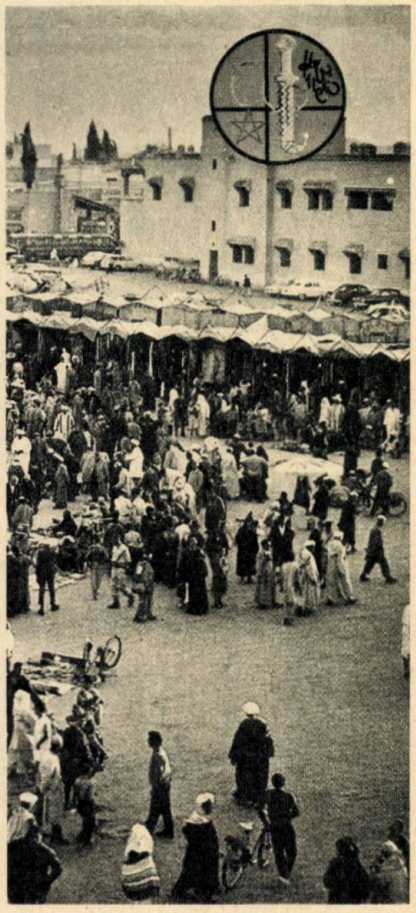

Tiberiu STAMA

Continentul african, fie el reprezentat, ca în cazul nostru, de Maroc, stat situat numai la... doi pași distanță de Europa, despărțit de «Lumea veche» de către strîmtoarea Gibraltar, exercită o vrajă nedefinită, o stare de copleși-

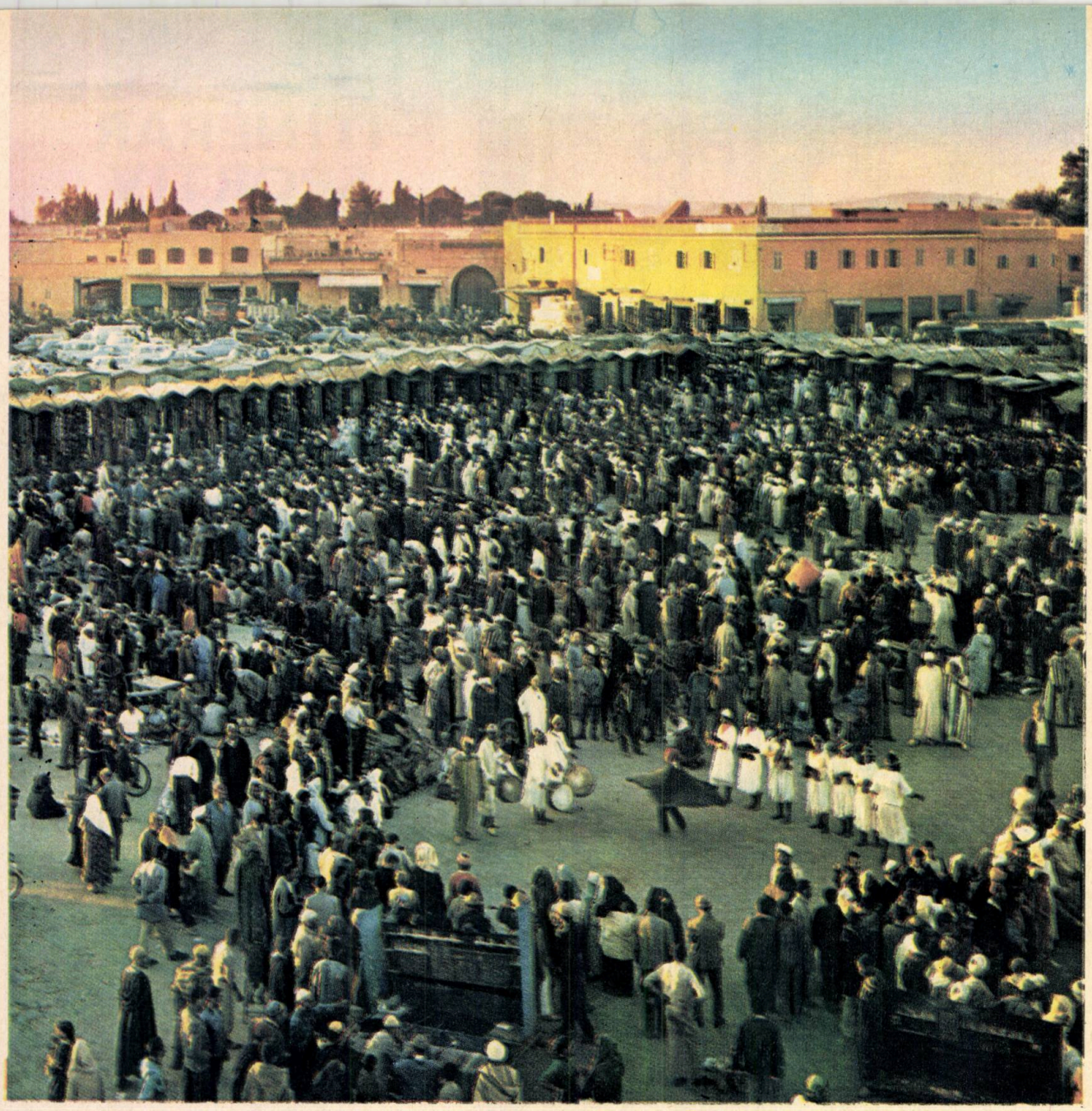

toare frenezie, greu de descris... Este sentimentul pe care l-au simţit toţi cei care — ca şi mine — pentru prima oară aterizau în acea noapte de mai, pe aeroportul din Casablanca, uriaşa poartă aeriană a Marocului, care asigură legătura acestei ţări africane cu lumea întreagă.

Marocanii, oameni de o delicateţă cuceritoare, iubesc prin întreaga lor fiinţă noul, discută despre el cu naturaleţe şi dezinvoltură, după cum fac vizibile eforturi de a fi la curent cu tot ce a cucerit ştiinţa secolului XX, au o idee foarte realistă despre ceea ce cuprinde, între graniţele ei, noţiunea de progres social. Progres social însemnînd de bună seamă şi educaţia fizică. Despre acest mare adevăr aveam să aflu unele lucruri interesante în intervalul de 12 zile cît am locuit pe primitorul pămînt al ţării din nord-vestul Africii.

«El Manar»... Aşa se cheamă hotelul — mai de grabă vila — în care am locuit la Casablanca (pentru a fi pe placul localnicilor, este bine să rostiţi numele oraşului rezumîndu-vă la primele două silabe. Deci, Casa) împreună cu rugbyştii din echipa României. Evoc întîmplător această construcţie, în stil specific arab, maur, pentru a vă aduce în prim plan o îndeletnicire sportivă specifică marocanilor: jocul numit «bou-

le». Este un fel de... biliard disputat pe pămînt, pe ciment sau pe zgură. Important este să găseşti o suprafaţă de teren cît mai plată. Jucătorii se grupează în două echipe, apoi trag la sorţi care să lanseze mai întîi, un fel de obiect care îţi aminteşte, prin culoare şi formă, de pucul de la hocheiul pe gheaţă, sport, se înţelege, necunoscut în Maroc. După aceea jucătorii, alternativ, încearcă să arunce cu un fel de bile de greutăţi, ca de atletism (circa 1 kg). cît mai aproape de obiectul amintit. Aparent jocul este simplu, cu satisfacţii lesne de împlinit, dar el se dovedeşte pînă la urmă foarte dificil, îndeosebi pentru începători. O întrecere presupune multă îndemînare, simţ al distanţei şi foarte mult calm. Fiindcă nu-i uşor să te situiezi (şi mai ales să rămîi) în vecinătatea «pucului». Emoţiile te domină pînă la ultima lansare de bile, cînd un adversar mai inspirat te poate arunca într-o «zonă moartă» fără punctaj, spulberîndu-ţi astfel scurta iluzie a fericirii. Jocul «boule» cunoaşte în Maroc o dezvoltare mai spectaculoasă chiar decît fotbalul, fiind practicat peste tot, în şcoli, în parcuri, în zona marilor aglomerări citadine şi chiar în aşezările rurale. În ziarele marocane am citit chiar cronici largi despre «boule», după cum există şi un campionat naţional. Ar mai trebui spus că rugbyştii români, novici, evident, în acest joc, au arătat calităţi remarcabile. Şi nu o dată balanţa victoriilor în întrecerile ad-hoc, care au fost organizate ca un fel de «intermezzo» la meciurile cu balonul oval — s-au încheiat în avantajul sportivilor noştri.

*

Am amintit în treacăt de fotbal. Mă voi opri puţin asupra sportului-rege. L-am întîlnit peste tot, de la Casablanca la Rabat, de la Berrechid la Settat, de la Azzemmour la Agadir şi chiar la Marrakech, acolo în vecinătatea Saharei. L-am întîlnit în şcoli, în universităţi, în rîndul tinerilor care reprezintă diferite întreprinderi sau instituţii din circuitul economiei naţionale. L-am găsit pînă şi în marginea bazarelor, centre comerciale atît de pitoreşti, care punctează, mai zgomotos, sau mai discret, fiecare aşezare africană. Există, în cazul fotbalului mai ales, sinonimii cu toate ţările: el se practică — pretutindeni unde se află cît de cît, un spaţiu viran, un petec de teren ocolit de constructori — cu o frenezie, cu un elan nestăvilit, aşa cum numai fotbalul le poate trezi!

*

Tenisul, cel de cîmp, fireşte, este mai puţin răspîndit. Îl întîlneşti cu predilecţie în zona marilor stadioane, completînd armonios terenurile de fotbal sau de rugby, spaţiile rezervate pentru «boule». Sport mai pretenţios, jucat numai pe zgură, tenisul rămîne apanajul şcolarilor, cărora — spun educatorii şi nu greşesc — le formează excelente deprinderi de mişcare ca şi adulţilor, bărbaţi şi femei, fără veleităţi pe firul performanţei, în schimb foarte util pentru a le bara calea către obezitate. Aşadar, un fel de gimnastică medicală.

*

În Maroc m-a surprins absenţa aproape totală a atletismului. Şi aceasta tocmai într-o ţară în care poporul trădează calităţi native excepţionale, mai ales în probele de alergări pe distanţe scurte. Fotbaliştii, rugbyştii şi chiar şi jucătorii de boule mi-au lăsat impresia — cei mai mulţi dintre ei — că dacă ar fi practicat atletismul ar fi avut poate însutit mai multe satisfacţii. La Colegiul din Marrakech, din 6 studenţi de la Drept care se angajaseră într-o alergare de sprint, trei parcurseseră distanţa de 100 de metri în mai puţin de 11 secunde. Dacă cronometrul profesorului Daurri Abbam a funcţionat corect, atunci timpii înregistraţi au fost, în ordine: 10,5-10,7-10,8. Ceea ce pentru nişte tineri care nu practică decît ocazional atletismul înseamnă desigur ceva. Şi, notaţi bine: proba a fost parcursă în timp ce soarele dogorea puternic. 42 de grade Celsius!...

*

Toată frontiera vestică a Marocului este alcătuită din apă, Oceanul Atlantic. Şi totuşi prezenţa înotătorilor, a nataţiei ca disciplină sportivă, este sporadică. Este foarte adevărat că apele oceanului sînt improprii practicării înotului. Ele apar îmbîcsite pe spaţii largi. Pe suprafeţele întinse, de kilometri, poţi distinge pete uriaşe de petrol. Pînă şi plajele — imensele plaje marocane — nu pot fi utilizate în totalitatea lor datorită acestui neajuns. Aşa se face că amatorii de băi în aer liber folosesc amenajările speciale care există în interiorul plajelor, aproape de faleză şi bazinele cu apă dulce, care constituie veritabile complexe sportive, dotate cu terenuri de tenis, volei şi baschet, cu piste pentru boule. Dar, vai, intrarea în incinta lor presupune mulţi, foarte mulţi bani...

*

Am lăsat în urmă cîteva rînduri despre sportul cu care, de fapt, trebuia să încep aceste scurte note marocane...

Rugbyştii români au mai evoluat în Maroc. Prima dată în anul 1935. O combinată Sportul studenţesc — Stadiul român. S-a jucat la Casablanca, la Rabat s-a vizitat ca şi acum — Marrakechul. Pe atunci, în plină dominare colonialistă, rugbyul marocan nu exista decît cu numele. Îl practicau în mod predilect cetăţenii francezi. Un amic între două vîrste, *Ibrahim Rauondi* îşi aminteşte destul de vag de acei ani cînd nu făcea decît să culeagă baloanele ieşite din teren sau din spaţiul de ţintă.

Astăzi rugbyul şi-a deschis larg porţile pentru cetăţenii de toate vîrstele. Pe cele trei mari stadioane din «Casa» — RUC, RAF şi COC, am văzut într-o singură zi, nu mai puţin de 12 echipe de copii. În altă zi, o finală între două echipe de juniori mi-a dat să înţeleg că rugbyul se practică în Maroc începînd cu vîrsta de 8, 9 ani. Lucrul acesta mi l-a confirmat un fost jucător de rugby, *Hanafi M'hamed*. Iniţierea în sportul cu balonul oval se face, într-adevăr, încă din primii ani de şcoală elementară, după modelul şcolilor franceze, de unde, de altfel, a şi fost copiat. Prietenul Hanafi este convins că respectîndu-se un asemenea principiu de lucru, rugbyul marocan va ajunge cît de curînd, undeva, la cotele valorice atinse de ţările care au tradiţie şi vitalitate. El viza desigur Anglia şi Franţa.

Nu este, la drept vorbind, o anticipaţie gratuită, de vreme ce tînăra generaţie este îndrăgostită de acest sport. Experienţa marocană în acest domeniu al pregătirii pretimpurii a însemnat pentru specialiştii români un binevenit prilej de învăţăminte. Şi, poate, mai mult...

AGENȚIA DE PUBLICITATE

Str. Visarion Nr. 6
București
Sect. I,
Tel. 11 26 82

isiap

RECLAMA EFICIENTĂ ÎN:

«Contemporanul»,
«Elöre», «Neuer Weg»,
«Probleme economice»,
«Sportul», «Flacăra»,
«Cinema», «Teatru»,
«Comerțul socialist»,
«Auto-turism» și alte
57 de publicații
administrate de I.S.I.A.P.

„MECIUL SECOLULUI“ n-a fost doar unul singur!...

Ion F. BACIU

Apreciind reportajul — bogat ilustrat în fotografii color — cititorul unei mari reviste de sport occidentale reproșa, totuși autorului că n-a putut rezista ispitei de a folosi sloganul «meciul secolului» în articolul său referitor la întîlnirea dintre Joe Frazier și Cassius Clay pentru titlul mondial la categoria grea. «Tot așa s-a spus la vremea respectivă și despre meciurile Clay—Liston, Schmelling—Louis, Dempsey—Tunney și altele — *obiectează cititorul.* În fond care a fost adevăratul meci al secolului?»

Iată o întrebare pe care și-au pus-o, fără îndoială, mai toți pasionații boxului aflați la o vîrstă mai înaintată, căci fiecare își amintește de o suită de mari confruntări între corifeii ringului întrunind atributele unui «meci al secolului». Se poate spune, așadar, că «meciul secolului» nu are caracter de unicat cunoscînd mai multe ediții de-a lungul celor șapte decenii epuizate pînă acum din veacul nostru, Le vom evoca, în cele ce urmează, selecționîndu-le cu exigență și narîndu-le succint pentru că altfel am putea scrie o carte întreagă despre ele și eroii lor.

«CAVALERUL PORȚII DE AUR» TERMINĂ ÎNVINGĂTOR

Primul meci care merită această titulatură s-a disputat în primele luni din anul de început al secolului 20. La 11 mai 1900, pe arena lui Seaside Athletic Club din Conney Island, James Jeffries și-a apărat cu succes titlul de campion al lumii la categoria grea în fața lui James Corbett. Jeffries, supranumit și «Cavalerul Porții de aur», văzuse lumina zilei în 1875 într-o localitate din statul Ohio, dar venise cu părinții, de mic copil, la San Francisco, orașul a cărui intrare dinspre miază-zi fusese numită «Poarta de aur» de imigranții veniți din Mexic ori din țările sud-americane. Solid, înalt, mușchiulos, el poseda un uluitor joc de picioare (explicabil dacă avem în vedere că se număra printre performerii epocii în cursa de 100 yarzi, pe care îi parcurgea în 11 sec.). El preluase titlul mondial de la Bob Fitzimmons (în august 1898) învingîndu-l prin k.o. în repriza a 11-a.

Dacă Jeffries excela în forță, viteză și rezistență, James Corbett era un fin tactician, un reprezentant ilustru al «scrimei cu pumnii». I se spunea și «Gentleman Jim» dar nu numai pentru eleganța cu care boxa ci pentru întreaga sa instruire. El a rupt legăturile cu familia sa, care voia să-l facă preot și și-a cîștigat existența ca funcționar într-o bancă. Atras de sport, practicînd atletismul și baseball-ul cînd a descoperit boxul i-a rămas credincios acestuia. De reținut că în primul său meci, el și-a expediat rivalul peste corzi cu o fulgerătoare lovitură în bărbie. Era cu nouă ani mai tînăr decît Jeffries dar a intrat înaintea acestuia în posesia titlului mondial învingînd prin k.o. în repriza a 21-a pe John Sullivan. Cedează, însă, în 1897 lui Fitzimmons de la care titlul avea să fie preluat de Jeffries.

«Meciul secolului» disputat la Conney Island a luat sfîrșit cu victoria lui J. Jeffries, după o desfășurare palpitantă, cu multe răsturnări de situații și care a durat... 23 de reprize. Iată cum caracterizează acest meci celebrul comentator de box Nat Fleischer: «**Ambii boxeri au oferit publicului unul din cele mai frumoase spectacole pugilistice care au avut loc vreodată. Au oferit într-adevăr o versiune elevată a acestui sport**».

Merită a fi amintit, apoi, măcar în treacăt, meciul dintre «micul campion» Tommy Burns (supranumit astfel pentru că avea doar 1,69 m) și Jack Johnson «uriașul din Galveston», meci cîștigat de ultimul (decembrie 1908) și relatat în paginile ziarului «New York Herald» de pana pertinentă a scriitorului Jack London.

O VICTORIE SUSPECTĂ

Următorul «meci al secolului» a avut loc în aprilie 1915 la Havana.

James J. Corbett, eroul unui film (Gentleman Jim) care a rulat și pe ecranele noastre

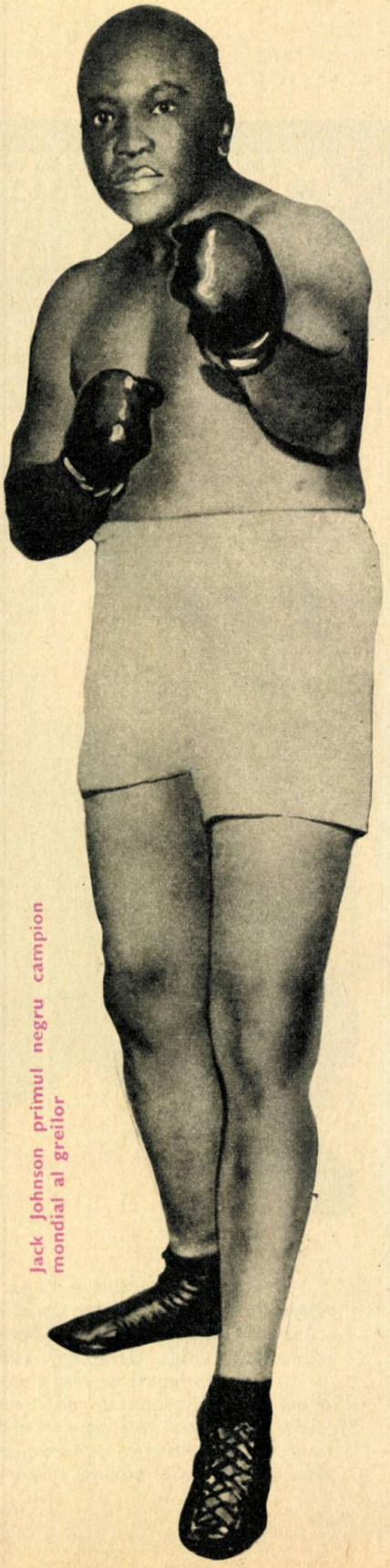

Jack Johnson primul negru campion mondial al greilor

Jack Johnson, colosul negru, pe care mizeria şi foamea îl mînaseră între corzile ringului ca partener de antrenament şi care deţinea din 1908 titlul mondial, era opus acum «marii speranţe albe» (cum îl numeau rasiştii) Jess Willard. Născut într-o rezervaţie de indieni din Oklahoma, Willard şi-a petrecut adolescenţa vînînd antilope şi domesticind cai sălbatici, îşi cîştigase apoi existenţa ca îngrijitor de vite (cow-boy). Înalt (i se spunea şi «uriaşul cow-boy»), muşchiulos, Willard lăsa impresia unui boxer redutabil. În realitate nu avea suficientă forţă şi victoria lui (prin k.o. în repriza a 26-a) asupra lui Jack Johnson a fost obţinută în «împrejurări cu totul suspecte», cum apreciază unul din cronicarii vremii. De altfel, după alte cîteva întîlniri, el avea să piardă titlul în faţa lui Jack Dempsey (iulie 1919) după numai un minut şi 58 de secunde!...

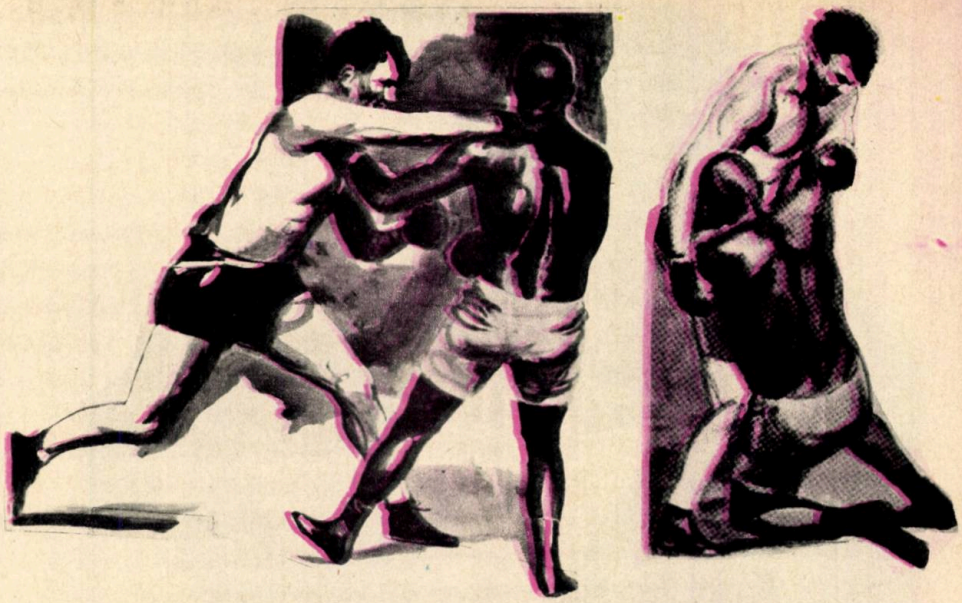

UN EMISAR AL EUROPEI

În 1921, Europa trimite peste Ocean un competitor la titlul suprem din boxul profesionist. Era francezul Georges Carpentier, «frumosul Georges» care devenise idolul bătrînului continent, pentru fizicul său foarte agreabil dar şi pentru eleganţa evoluţiei sale pe ring. Născut la Lens în 1894, el a debutat în 1907 la Paris şi începînd din 1911 devine campion european al semimijlociilor, apoi al mijlociilor şi în 1913 al semi-greilor. În timpul războiului se distinge ca pilot pe front şi este decorat în cîteva rînduri.

După terminarea războiului, Carpentier, reapare pe ring şi în 1920 reuşeşte să-l detroneze pe campionul mondial al semi-greilor, nord-americanul Battling Levinsky, aflat spre apusul carierei. Iată un adversar pentru Dempsey! — şi-a spus organizatorul Tex Richard care perfectează întîlnirea şi declanşează o publicitate nemaivăzută pînă atunci. Peste 80 000 de spectatori s-au îngrămădit în seara zilei de 2 iulie 1921 pe arena «Boyles 30 Acres» din Jersey City. Încasările au atins şi ele o cifră record: 1 800 000 dolari! Meciul avea să se termine foarte curînd. Încă de la primele schimburi de lovituri, francezul şi-a fracturat mîna aplicînd o directă în bărbia lui Dempsey. În repriza

Georges Carpentier

Jack Dempsey

Gene Tuney se pregătește pentru memorabilul său meci cu Dempsey

a 3-a, aspirantul la titlu abia mai face față adversarului iar în următorul rund el cade la podea fiind numărat pînă la zece.

«**A fost o victorie a forței brute asupra boxului artistic**» — nota scriitorul francez **Tristan Bernard** în amintirile sale.

CUM APUNE STEAUA LUI DEMPSEY

După victoria asupra lui Carpentier, Jack Dempsey a părăsit ringul pentru aproape doi ani. A frecventat barurile, hipodromurile, teatrele de revistă iar cu sportul a mai păstrat firave legături jucînd baschet și golf. În 1923 boxează cu Tommy Gibbons și obține un discutabil verdict la puncte. «Bătăușul din Manassa» — cum i se mai spunea — nu mai era decît o umbră a celui ce-l învinsese pe Carpentier. Tex Richard și «financiarul» Mike Jacobs fac tot posibilul să-l împiedice pe negrul Harry Willis — un «greu» bine dotat — de a ajunge șalangerul lui Dempsey. Și, astfel, Jack Dempsey este pus să-și apere titlul la 23 septembrie 1926, la Philadelphia, în fața lui Gene Tunney.

A fost un alt «meci al secolului» precedat de o publicitate în stil mare (așa cum obișnuia Tex Richard). Lui Gene Tunney — însă — nu-i plăcea să se facă vîlvă în jurul său. Era un om rezervat, măsurat la vorbă, dar a trebuit să se supună voinței organizatorului care avea să numere 120 757 spectatori în uriașul stadion din Philadelphia. Tunney a făcut un meci inteligent, ținîndu-l la distanță pe adversar și punctînd regulat încît și-a asigurat o netă victorie la puncte, așa cum avea să se soldeze și revanșa organizată în 1927 la Chicago.

«BOMBARDIERUL NEGRU» ERA DEZLĂNȚUIT...

Avea să treacă aproape un deceniu pînă la un nou «meci al secolului». Între timp se perindă pe ringurile marilor arene cîteva nume cu rezonanță ca Primo Carnera, Max Baer, Jimmy Braddock. Dar în 1935 se impune în mod ferm tînărul negru Joe Louis Barrow, născut în 1914 în Alabama. Rapid, suplu, cu un simț tactic uimitor, cîștigă toate meciurile susținute în

primul an de activitate ca profesionist și în 1937 preia de la Braddock titlul mondial apărîndu-l apoi cu succes în mai multe rînduri. La 22 iunie 1938

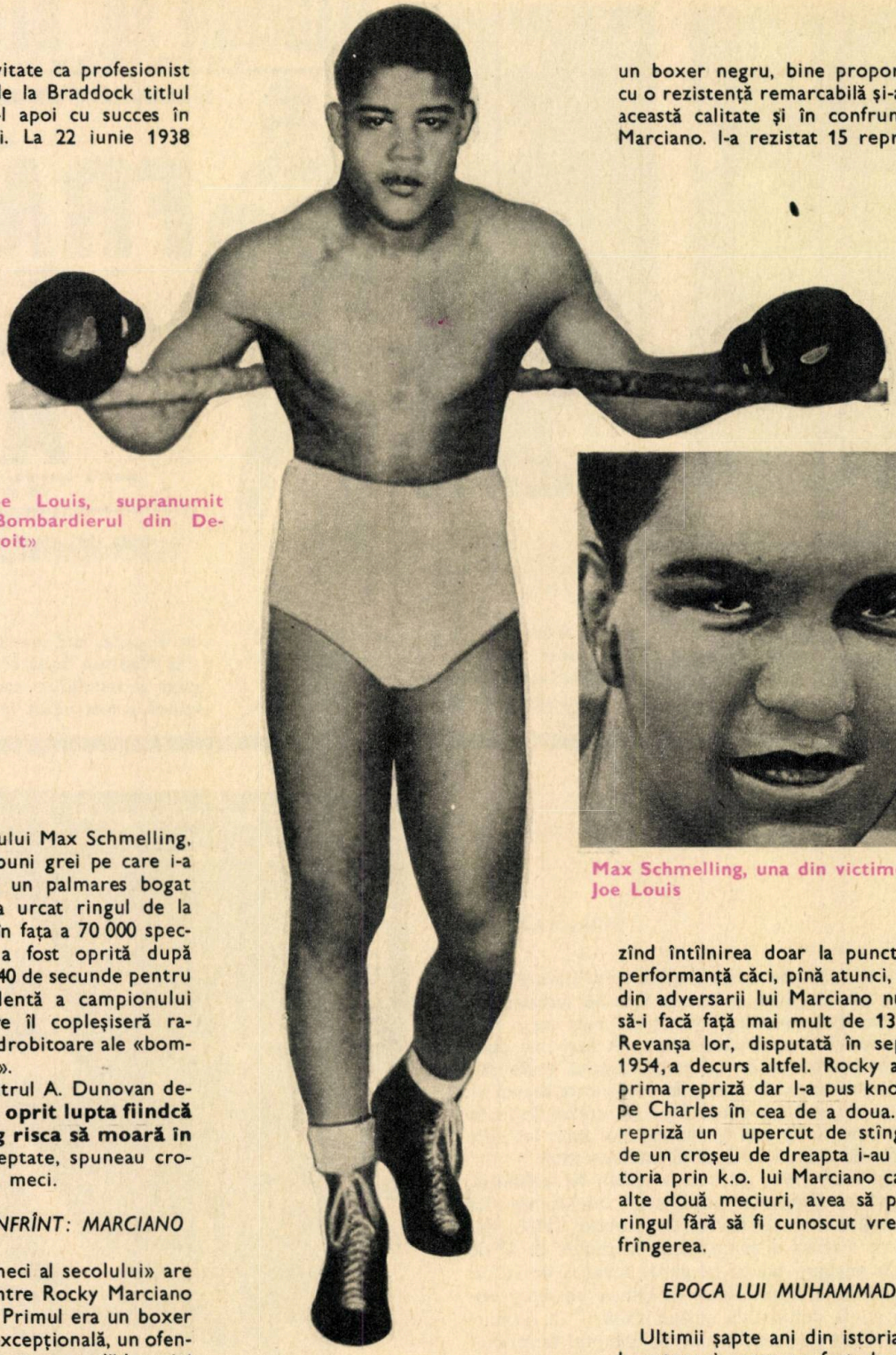

Joe Louis, supranumit «Bombardierul din Detroit»

este opus germanului Max Schmelling, unul din cei mai buni grei pe care i-a dat Europa. Avea un palmares bogat și elocvent cînd a urcat ringul de la Yankee Stadium, în fața a 70 000 spectatori. Întîlnirea a fost oprită după numai 2 minute și 40 de secunde pentru inferioritatea evidentă a campionului european, pe care îl copleșiseră rafalele de lovituri zdrobitoare ale «bombardierului negru».

După meci, arbitrul A. Dunovan declara presei: «**Am oprit lupta fiindcă altfel Schmelling risca să moară în ring**». Și avea dreptate, spuneau cronicarii prezenți la meci.

CAMPIONUL NEÎNFRÎNT: MARCIANO

...Următorul «meci al secolului» are loc în iulie 1954 între Rocky Marciano și Ezzard Charles. Primul era un boxer cu o musculatură excepțională, un ofensiv prin excelență, care nu dădea nici o clipă de răgaz adversarului. Charles, un boxer negru, bine proporționat și cu o rezistență remarcabilă și-a dovedit această calitate și în confruntarea cu Marciano. I-a rezistat 15 reprize pierzînd întîlnirea doar la puncte. Era o performanță căci, pînă atunci, nici unul din adversarii lui Marciano nu reușise să-i facă față mai mult de 13 reprize. Revanșa lor, disputată în septembrie 1954, a decurs altfel. Rocky a pierdut prima repriză dar l-a pus knock-down pe Charles în cea de a doua. În a 8-a repriză un upercut de stînga urmat de un croșeu de dreapta i-au adus victoria prin k.o. lui Marciano care, după alte două meciuri, avea să părăsească ringul fără să fi cunoscut vreodată înfrîngerea.

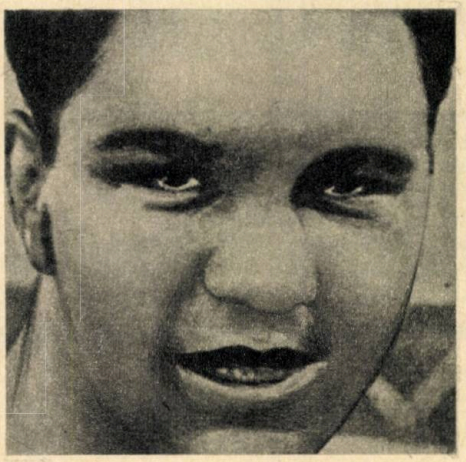

Max Schmelling, una din victimele lui Joe Louis

EPOCA LUI MUHAMMAD ALI

Ultimii șapte ani din istoria boxului la categoria grea au fost dominați de locvacele Muhammad Ali, alias Cassius

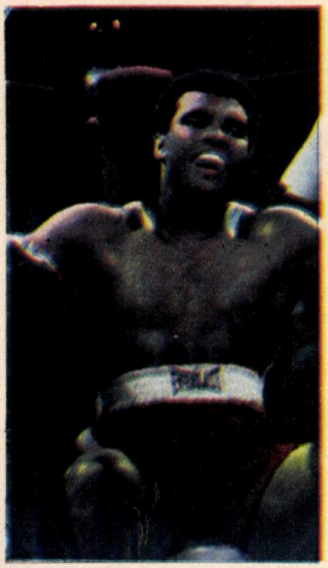

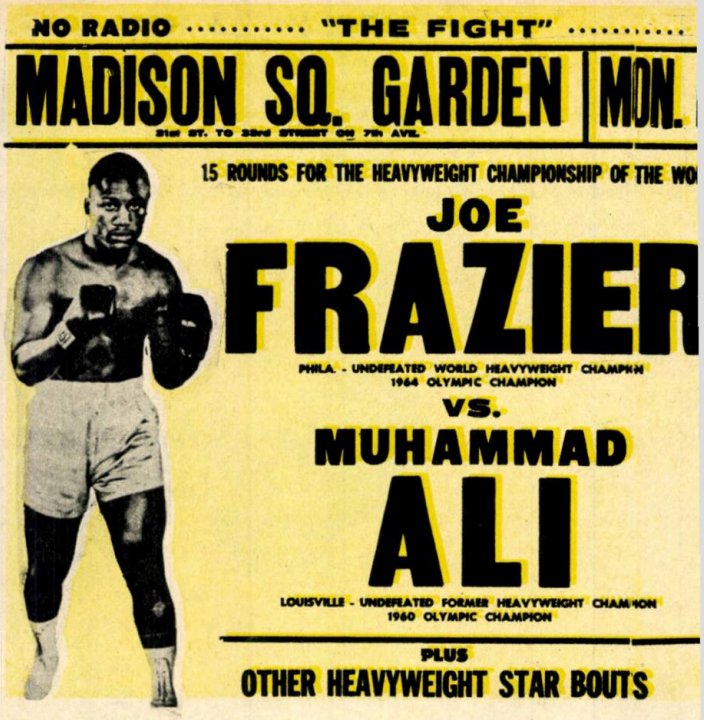

Clay. În mai 1965 el a boxat — într-un meci revanșă cu Sonny Liston, cel ce-și descoperise vocația de pugilist între zidurile închisorii. Întîlnirea lor a durat 1 min 30 sec—1 min 45 sec (nimeni nu știe exact deoarece cronometrul oficial se oprise între timp). Liston ar fi recepționat o dreaptă zdrobitoare care l-ar fi făcut k.o. Cei ce au văzut meciul au fost, însă, de altă părere și l-au considerat o «afacere murdară».

Ajungem astfel la meciul Clay–Frazier disputat la 8 martie 1971 pe ringul de la Madison Square Garden, ultimul «meci al secolului» care datorită televiziunii a fost văzut în direct și în re-

Ce se întîmplă cu

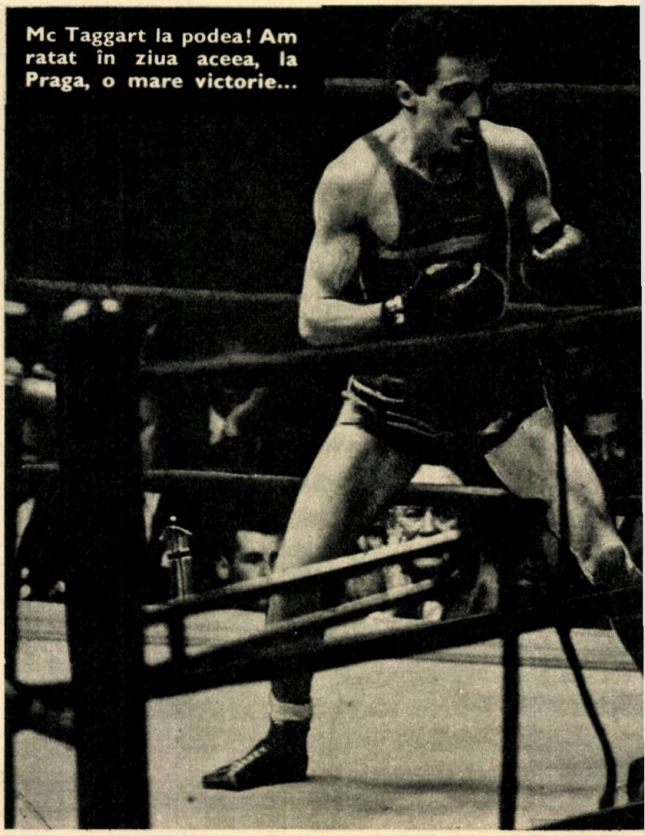

Mc Taggart la podea! Am ratat în ziua aceea, la Praga, o mare victorie...

Mihai TRANCĂ

În ultimii ani, în boxul amator mondial a atras atenția numărul mare de pugiliști cu garda inversă, prezenți în marile întreceri. Deși numărul oamenilor care au o mai bună îndemînare cu brațul stîng este mult mai mic decît al celorlalți, cel al boxerilor cu gardă inversă tinde să-l egaleze pe al celor cu gardă normală. Este curios faptul — și tocmai acest motiv ne-a determinat să scriem rîndurile de față — că boxerii stîngaci își fac tot mai mult loc spre podiumul diferitelor mari competiții internaționale.

Două exemple concrete, pe care le avem la îndemînă, sînt în măsură să furnizeze unele date interesante. La turneul internațional de la Berlin (octombrie, 1969), din totalul de 68 de meciuri disputate, într-un număr de 43 de partide au fost angajați boxeri cu garda inversă, de 11 ori pugiliști stîngaci întîlnindu-se între ei. Dintre boxerii polonezi participanți la competiția sus-amintită (7 la număr) nici unul n-a fost cu garda obișnuită, pe dreapta! În reuniunea finală, în rîndul celor 22 de sportivi candidați la primul loc al categoriilor, 13 (deci mai mult de jumătate) au fost

luare de o cifră imensă de oameni. Clay a pierdut meciul şi titlul dar nu şi popularitatea pentru că, în imaginaţia multora, el este încă în stare să-şi reia locul pe tronul regilor neîncoronaţi ai boxului profesionist. Este foarte edificator, în acest sens, un mic incident petrecut la sosirea lui Frazier în Anglia, cu prilejul turneului său muzical prin Europa. La ieşirea din aerogară îl aştepta un grup de persoane care purtau o placardă: «**Pentru noi, Ali este campionul lumii**».

...Dacă am fi fost încă în epoca romantică a pugilismului, Frazier ar fi trebuit să facă stînga împrejur şi să-l provoace imediat pe Clay la o revanşă. Ca să dovedească şi celor «necredincioşi»că într-adevăr este mai bun decît predecesorul său.

BOXERII STÎNGACI?

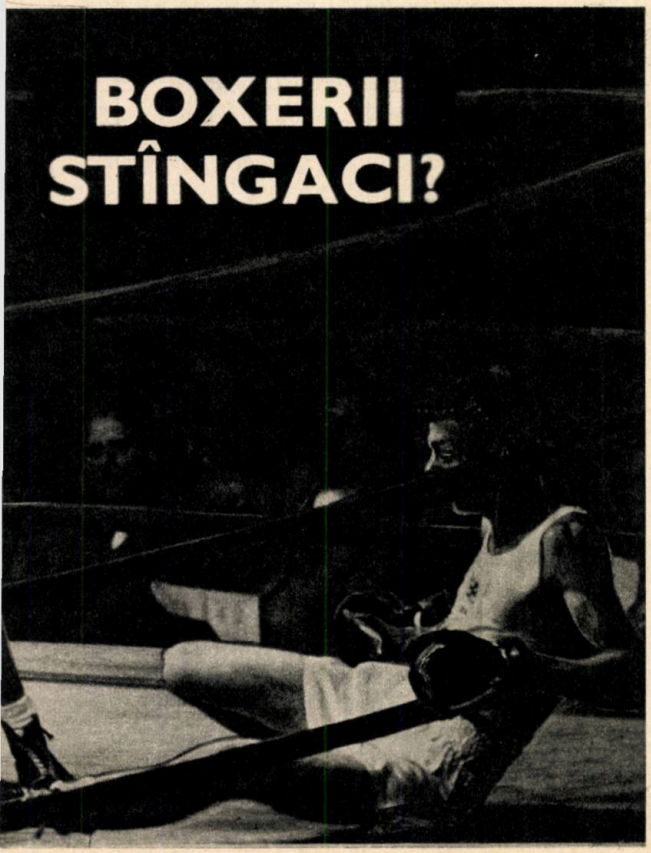

cu gardă inversă, iar 7 dintre ei, Mihai, Schultz — R.D.G., Kalmîkov — U.R.S.S., Atakurski — Polonia, Brauske — R.D.G., Schlegel — R.D.G., Anders — R.D.G. s-au clasat pe primul loc al întrecerilor. Rezultatele finale ale turneului vorbesc de la sine despre valoarea boxerilor cu garda inversă.

Un exemplu mai recent (şi concludent, fiind vorba despre boxul din toată Europa) îl constituie campionatele europene din 1971, de la Madrid. Din totalul de 194 de boxeri admişi în competiţie, după cîntarul oficial şi vizita medicală, 86 (deci aproape jumătate) au fost sportivi cu garda inversă. Dintre aceştia, în rîndul celor 44 de medaliaţi am remarcat 16, iar în finale, între cei 22 s-au calificat 9. În meciul pentru decernarea centurii de campion la categoria semimuscă (Mihai-Gedő) s-au întîlnit doi stîngaci. Din cele 11 titluri acordate, 5 au fost cucerite de pugilişti cu gardă inversă: Gedö (Ungaria), Badari (Ungaria), Beyer (R.D.G.), Tregubov (URSS) şi Iuoţiavicius (U.R.S.S.).

Cărui fapt să se datoreze această situaţie curioasă existentă în box? Au oare stîngacii preferinţă pentru sportul

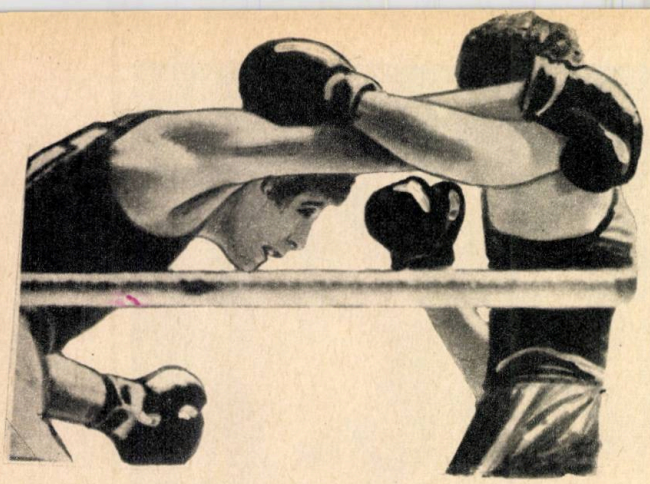

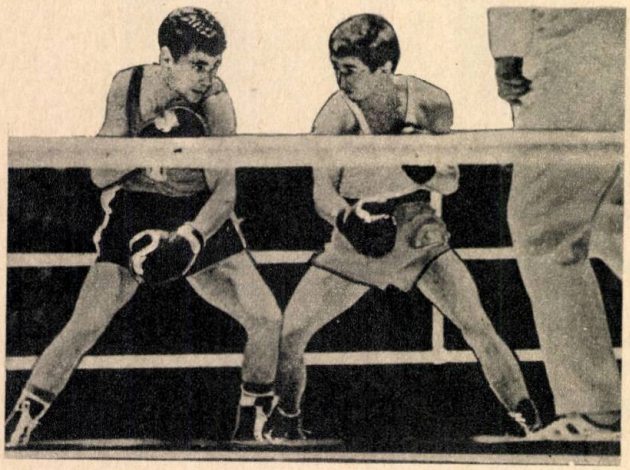

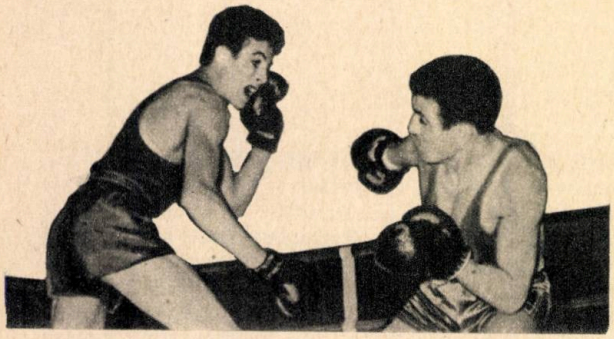

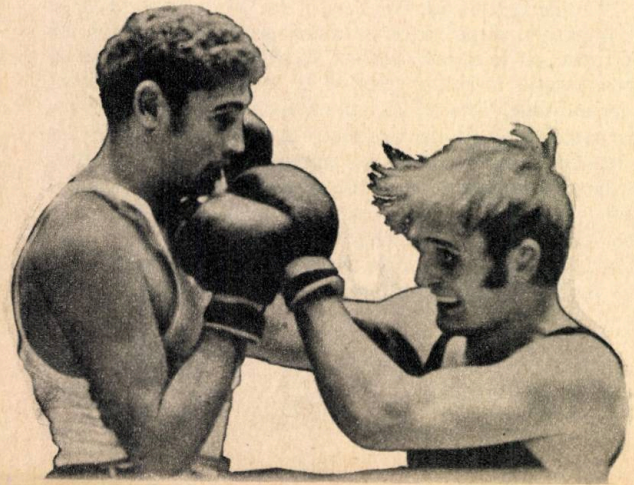

cu mănuşi? Sînt ei mai mult căutaţi de antrenori sau poziţia lor de gardă le conferă unele avantaje care-i ajută să urce mai uşor spre vîrful piramidei valorilor sportive?

În cele ce urmează vom face cîteva observaţii referitoare la această problemă destul de controversată.

Garda inversă oferă unui pugilist o serie de avantaje. Primul este acela că stîngaciul, luptînd mereu cu adversari cu garda normală, se obişnuieşte cu stilul de luptă al acestora, astfel că pentru el meciurile sînt mai uşoare decît pentru adversari. În timp ce întîlneşte un adversar cu garda inversă, pentru boxerul cu garda normală situaţia este însă mai dificilă: toate stereotipurile dinamice îi sînt deranjate, seriile sale preferate de lovituri nu mai pot fi executate conform obişnuinţei. Din acest punct de vedere, stîngacii au constituit întotdeauna probleme pentru pugiliştii cu garda normală. De altfel, lipsa de acomodare cu boxerii cu garda inversă este evidentă atunci cînd se întîlnesc doi stîngaci, situaţie mai puţin obişnuită pentru ei, cînd obişnuinţele şi deprinderile lor sînt perturbate. Un alt avantaj al stîngacilor este acela că braţul puternic fiind stîngul, lovitura accentuată a acestora poate fi aplicată cu mai multă uşurinţă în cel mai vulnerabil punct al adversarului — ficatul.

Un fapt care confirmă valabilitatea afirmaţiei legată de avantajul pe care-l conferă garda inversă merită fi consemnat. Unul dintre cei mai buni boxeri amatori din lume, de acum 15 ani, campionul olimpic din 1956, Mc. Taggart, deşi nu era stîngaci, prefera să boxeze cu garda inversă. La campionatele europene de la Praga (1957), în meciul pe care l-am susţinut cu el, am fost surprins de o situaţie complet neprevăzută: în repriza secundă, cu puţin înainte de final, în urma unui puternic croşeu de dreapta la bărbie, campionul olimpic a căzut la podea, ridicîndu-se cu destulă dificultate. Fiind încă zdruncinat şi menţinîndu-se greu pe picioare, Taggart s-a aşezat pe gardă normală, încercînd să mă contreze cu dreapta (lovitura lui puternică), pentru a ieşi din dificultate pînă la sunetul gongului. După pauza dintre reprize, timp în care îşi revenise, adversarul meu a început să boxeze din nou cu garda inversă.

Asemenea situaţii sînt cunoscute şi în rîndul pugiliştilor români. Nicolae Puiu, de pildă, a surprins pe foarte mulţi adversari prin schimbările sale de gardă în funcţie de stilul de luptă al partenerilor de întrecere. Multe din numeroasele sale victorii au fost realizate tocmai ca urmare a posibilităţii lui de a jongla cu garda, creîndu-şi situaţii favorabile să aplice lovitura decisivă (stînga la ficat) cu care şi-a scos mulţi adversari din luptă. De asemenea, Ion Zlătaru, cîştigătorul medaliei de aur la Festivalul Mondial al Tineretului şi Studenţilor de la Bucureşti (1953), avea un stil de luptă de acest gen. Şi nu ştiu cărui pugilist îi place cînd adversarul său îşi schimbă mereu garda...

Nu se poate însă afirma că boxerii cu garda inversă au numai avantaje. De pildă, acelaşi punct foarte vulnerabil — ficatul — boxînd cu braţul (şi o parte a corpului) drept înainte este mai aproape de adversar, mai greu de apărat şi deci, mai uşor de lovit. Dar, de cele mai multe ori, sportivii cu garda normală neglijează în pregătirea lor lupta împotriva stîngacilor, situaţie care le facilitează acestora succesul.

Concepția de pregătire cheia succeselor în China populară

Constantin COMARNISCHI

Într-un clasament mondial întocmit de revista vest-germană Sport Illustrierte, tenisul de masă ocupă locul al șaselea în rîndurile sporturilor cu cel mai mare număr de jucători legitimați (22.500.000), în frunte aflîndu-se baschetul și voleiul cu cîte 65 de milioane de practicanți. Este de la sine înțeles că într-un sport cum este cel cu mingea de celuloid, cu o arie atît de largă, drumul spre piscul întîietății în lume este extrem de dificil. De altfel, întrecerile pentru titlurile supreme la tenis de masă se numără printre cele mai populate și disputate comparativ cu campionatele mondiale ale altor sporturi. Și totuși, în ciuda numeroșilor și puternicilor adversari, de mai bine de un deceniu, reprezentanții tenisului de masă din China populară au reușit, cu fiecare participare,să adauge noi galoane în palmaresul lor atît de prestigios. Ultima ediție, cea a «mondialelor» de la Nagoya (Japonia) a însemnat o adevărată încununare a valorii indiscutabile a jucătoarelor și jucătorilor de tenis de masă din R.P. Chineză: patru titluri de campioni ai lumii și alte locuri fruntașe. Lin Hui-cin și Cen Min-ci, campioane mondiale, Ciuan Tze-tun, Li Cin-kuan, Lian Ko-lian, Cian Si-lin sau Li Fu-iun sînt de acum nume înscrise cu litere de aur în cartea de onoare a tenisului de masă internațional.

Desigur, multă lume este tentată să atribuie aceste eclatante succese numai pe seama numărului mare de jucători existenți în R.P. Chineză: aproape trei milioane și jumătate. Incontestabil tenisul de masă este foarte popular în această țară. Ne-a fost dat de pildă, cu ocazia unei călătorii la Canton să vedem multe mini-mese instalate pe trotuare, unde copii jucau ping-pong. De asemenea, sportul cu paleta este extrem de agreat în rîndurile școlarilor, studenților, a tineretului în general, dar și printre alte categorii de cetățeni, indiferent de vîrstă. Fără îndoială, acest caracter de masă este un fapt și el are o pondere deosebită în propulsarea continuă cu noi și noi talente spre sportul de performanță. Dar școala chineză de tenis de masă nu-și are doar această singură sorginte care a făcut-o vestită în confruntarea cu corifeii mapamondului. Izvoarele acestor succese incomparabile trebuie căutate și în condițiile optime de dezvoltare ale sportului din R.P. Chineză ca și în concepția de pregătire a sportivilor și tehnicienilor chinezi.

Într-adevăr, sportul se bucură de mijloace perfecționate pentru ca el să fie practicat la cel mai înalt nivel. Deși au trecut cîteva luni de cînd Maria Alexandru și Eleonora Mihalca au fost la Pekin unde s-au antrenat în compania sportivilor chinezi, ele păstrează încă vie imaginea superbului Palat al sportului «Capitala», cu cele 19 000 de locuri și dispunînd de toate instalațiile necesare unei asemenea construcții adusă la îndeplinire după ultimele detalii ale tehnicii moderne. Un veritabil paradis al sportului.

Dar toate aceste bunuri materiale își capătă adevărata valorificare datorită oamenilor, adică cu ajutorul celor care le-au creat. Și aici credem că am atins lucrul cel mai important, care a deschis porțile suitei de izbînzi răsunătoare a tenisului de masă din R.P. Chineză. Este vorba de capacitatea, de marile posibilități ale sportivilor chinezi. Modești, dar extrem de sîrguincioși și inteligenți, calmi dar de o mare tenacitate, fiecare dintre jucătoarele sau jucătorii de tenis de masă reprezintă un model de comportare la antrenament, ca și în competiții. Iată secretul marilor victorii ale prietenilor noștri din Republica Populară Chineză.

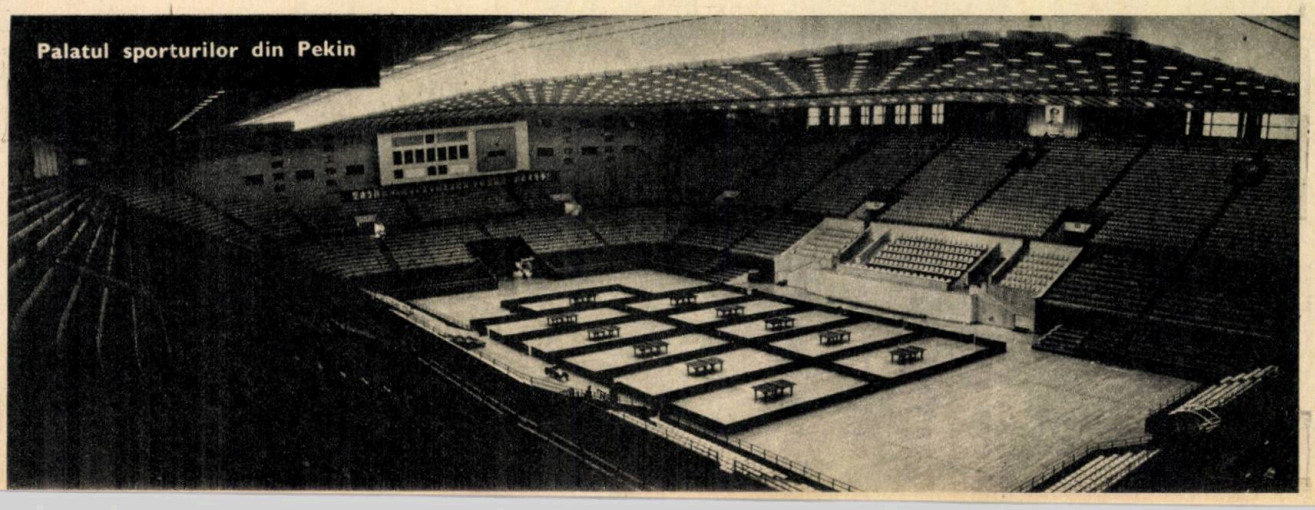

Palatul sporturilor din Pekin

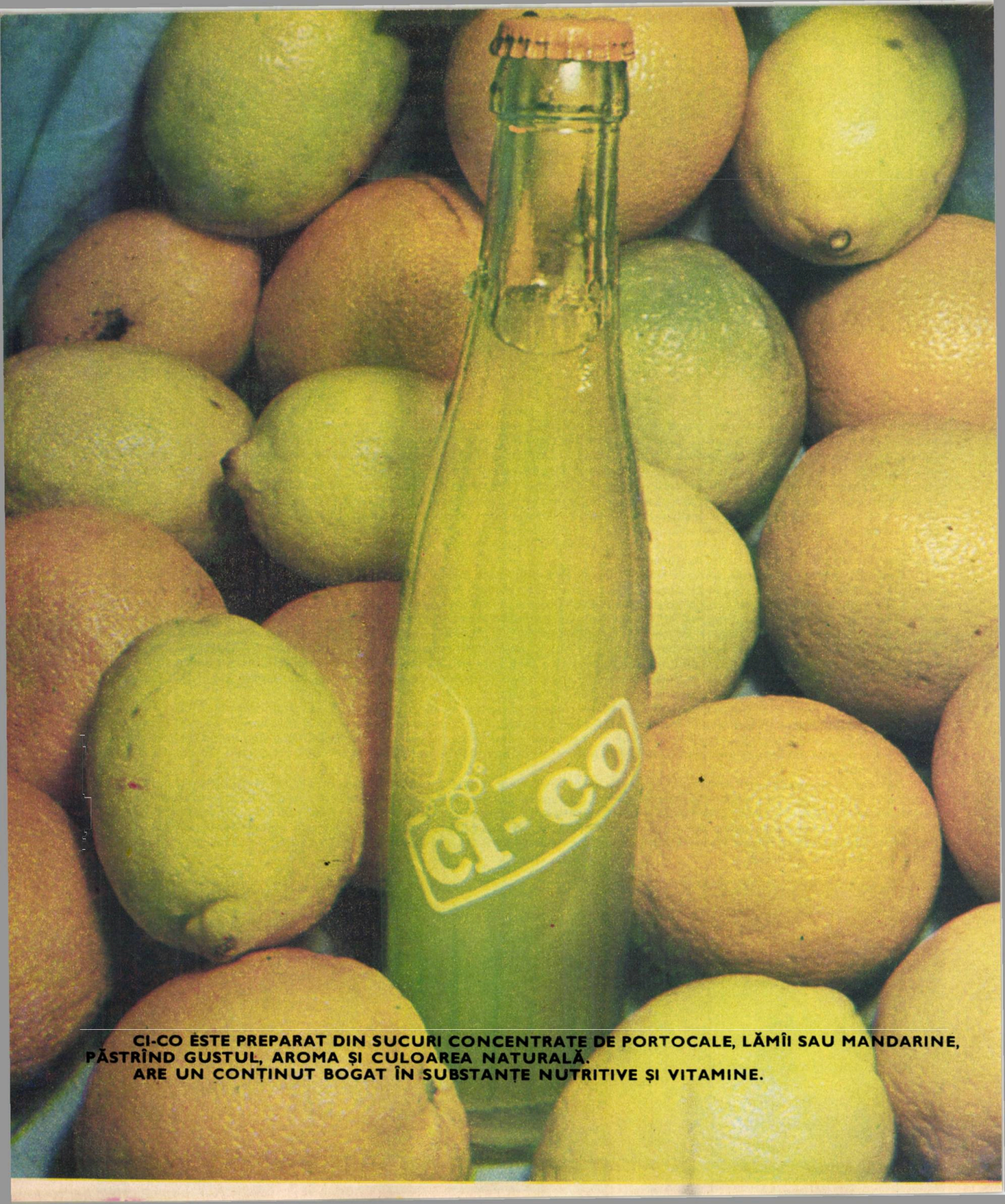

CI-CO ESTE PREPARAT DIN SUCURI CONCENTRATE DE PORTOCALE, LĂMÎI SAU MANDARINE, PĂSTRÎND GUSTUL, AROMA ȘI CULOAREA NATURALĂ.
ARE UN CONȚINUT BOGAT ÎN SUBSTANȚE NUTRITIVE ȘI VITAMINE.

Sportivi

DE DOUĂ sau DE TREI ORI CELEBRI

Bjorn Wirkola

Poate un sportiv de performanță să reziste unei duble celebrități?

Iată o întrebare cu care au fost reluate vechi și îndelungi discuții, tot atît de pasionante ca și subiectul în sine, și care, recent, au fost provocate de «cazul Wirkola». *cunoscut de cercurile sportive internaționale. Îl reamintim. Faimosul săritor de schi, pe al cărui palmares figurează nenumărate succese cu răsunet mondial, printre care și cele trei victorii repurtate la «concursul celor patru trambuline», membru al lotului olimpic norvegian de schi, a revenit la prima sa iubire: fotbalul. Cu el a făcut primii pași în sport, ca orice copil, ba mai mult, a continuat să-l practice chiar la nivel de performanță, dovedindu-se un atacant central înzestrat cu mult simț al porții, calitate care i-a adus și pe aceea de golgeter al echipei Rosenborg din Trondheim. Iar acum, a devenit și membru al lotului... reprezentativ de fotbal!*

Cum schiul și fotbalul își au specificul lor, total diferit, iată-l pe Bjorn Wirkola în fața unei mari dileme: schi sau fotbal? Norvegianul susține că le poate practica pe amîndouă, chiar la nivel de echipă națională și afirmă că nu renunță nici la schi, dar nici la fotbal!

Comentatorii străini consideră că Wirkola nu va putea totuși face față acestei duble celebrități și că va trebui să sacrifice una în folosul celeilalte, supunîndu-se legii de azi a marii performanțe. Dacă ar fi vorba doar de un simplu polisportiv, de nivel mediu, mai treacă-meargă... Dar în cazul marilor performeri, piese de bază ale reprezentativelor naționale, lucrurile nu mai sînt chiar atît de simple. De aceea specialiștii străini afirmă că Wirkola — ultimul exemplar cu dublă celebritate — va trebui să aleagă între... picioare accidentate la fotbal și picioare sănătoase la săriturile cu schiurile sau invers.

Istoria sportului este plină de exemple, în care sportivii au fost nevoiți să se dedice exclusiv unui sport de performanță. Există însă, o excepție (care nu face regula...): un alt norvegian, Peter Hugsted, internațional la fotbal, a devenit în 1948 campion olimpic la... sărituri! Dar, pînă la urmă, a renunțat și el la unul din sporturi. Așa cum au făcut și alții, înainte sau după, pentru ca epuizați să nu dispară din ambele sporturi.

Bulgarul Șalamanov a participat la schi alpin, la J.O. de la Squaw Valley din 1960, dar și la C.M. de fotbal din Mexic. Cu schiul terminase! Jaroslav Drobny, cunoscutul tenisman, cîștigător al unui Wimbledon, a fost și un reputat internațional de hochei. Și-a încheiat însă cariera ca jucător de tenis. Timp de patru ani, suedezul Mild a făcut parte din reprezentativele țării sale la fotbal și la hochei, optînd — pînă la urmă — pentru fotbal. Sovieticul Vsevolod Bobrov și-a înscris și el numele printre «stelele» fotbalului și ale hocheiului pe gheață, dar a rămas credincios ultimului. La noi, exemplele sînt la fel de numeroase. Să cităm cîțiva sportivi care au practicat simultan două și chiar trei sporturi la nivel de performanță, cu același final însă, de fidelitate pentru unul singur. Costi Herold a jucat baschet și volei și a practicat cu succes atletismul. Baschetul l-a captat însă mai mult. Atletul Sever Coracu (sprinter) a fost o aripă (stînga sau dreapta) bună pentru echipa națională de fotbal în care a și jucat. A preferat însă, fotbalul. Nicolae Chicomban și Radu Ioniță au au îndrăgit și practicat, la început, în egală măsură, ciclismul și atletismul, dar apoi și-au decis și ei preferințele; primul — ciclismul, celălalt — atletismul.

Un alt atlet, Virgil Ioan, a fost cu același randament ca performanță, toate la nivel de echipă națională! Preferința finală: atletismul.

Un alt atlet, Virgil Ioan, a fost cu același randament ca performanță, reputat atlet și rugbyst. Ultimul sport l-a captat finalmente. Fotbalistul internațional Incze II din Tg. Mureș, și-a înscris numele și pe lista internaționalilor de hochei, ca și colegul său de «sport dublu» Mișu Flamaropol. În fine, cel mai recent caz: popularul tenisman Ion Țiriac. Mulți și-l reamintesc ca un excelent jucător de... hochei, cum a și fost (a participat și la J.O. de la Innsbruck — 1964). Acum însă este unul din cei mai buni jucători de tenis din lume!

Cum vedeți, «cazul Wirkola» nu-i singular în istoria sportului mondial și, probabil, nici ultimul. Astfel de polisportivi vor mai exista, dar pe toți rigorile performanței îi vor sili, pînă la urmă, să aleagă, între un sport și altul.

GARNITURA COMPLEXĂ

DACIA

Produs al unităţilor M·I·L

frate, frate dar...

...brînza e pe bani! — glăsuieşte zicala rămasă nouă din bătrîni. Sportul, ca oricare altă activitate, ne oferă suficiente exemple de fraţi care, într-un moment dat, s-au aflat faţă în faţă, ca adversari.

Cei mai cunoscuţi dintre aceştia sînt desigur cei doi fotbalişti englezi Charlton . Bobby joacă la Manchester United iar Jacky la Leeds, fapt care i-a pus, nu o singură dată, faţă în faţă (fotografia noastră).

În fotbalul românesc sînt, de asemenea, destule exemple de fraţi... adversari. Nelu şi Radu Nunweiller (Dinamo) au jucat împotriva fratelui lor — Lică, atunci cînd acesta apăra culorile formaţiei din Bacău; Niki Dumitriu II, cu Steagul roşu, s-a înfruntat cu Steaua, unde evoluează fratele său mai mic Dumitru Dumitriu III. Ion Voinescu (Steaua) a primit goluri de la fratele său Nicu (Metalul Hunedoara) etc.

În hochei, Geza Szabo (Steaua) a jucat împotriva fratelui său geamăn, Iuliu Szabo (Avîntul Miercurea Ciuc), iar Petre Sgîncă (Steaua) contra lui Florea Sgîncă (Dinamo).

Cei trei dinamovişti cu numele Lipalit, Igor, Ichim şi Timofei şi-au disputat de multe ori întîietatea în cursele de canoe; Gheorghe şi Marin Viziru, ca şi Constantin şi Ilie Năstase s-au aflat, ca adversari, de-o parte şi cealaltă a terenului de tenis; Ştefan şi Andrei Suciu, ca şi cei doi pistarzi Florian şi George Negoescu s-au înfruntat în cursele cicliste, aşa cum o fac astăzi pe traseele străinătăţii cei patru membri ai clanului suedez Pettersson (Eric, Gösta, Sture şi Thomas) sau francezii Guy şi Claude Guyot, sau călăreţii italieni Piero şi Raimondo d'Inzeo.

Două exemple caracteristice le-au oferit fraţii boxeri Tănase şi Nicolae Bătrînu (categoria semigrea) şi mai ales Mircea şi Costică Dobrescu (categoria muscă). Cei doi Dobreşti au evoluat chiar în finala campionatului republican din 1954 şi nu se poate spune că s-ar fi menajat, de, ca fraţii!...

Exemplele surorilor — adversare sînt mai puţine, în orice caz. Vom aminti totuşi de Ioana şi Gabriela Luţă — atlete, de jucătoarele de tenis de masă Mariana şi Victoria Jandrescu, de gemenele englezoaice Diana şi Rosalinde Rowe, de schioarele franceze Marielle şi Christine Goitchel, pentru a completa astfel... tabloul de familie.

Charlton contra... Charlton

eroism

Curt Socol

La Olimpiada de la Roma, călăreţul Bill Roycroft, căpitanul echipei australiene în proba completă, a suferit o căzătură gravă în proba de fond, alegîndu-se cu o claviculă ruptă şi alte contuzii destul de serioase. El a rămas întins aproape leşinat şi imediat brancardierii s-au grăbit să-l poarte, pe targă, spre postul de prim ajutor. Roycroft şi-a revenit însă rapid, s-a ridicat şi, cu dureri evidente, a pornit-o spre calul său, a încălecat şi a terminat parcursul extrem de dificil. Abia apoi a leşinat, de-adevărat, şi a fost transportat la spital. I s-a pus ghips şi, firește, i s-a recomandat odihnă!

Ziua următoare, Bill Roycroft s-a prezentat însă în şa pe parcursul de obstacole de la Piazza di Siena şi a executat acest parcurs fără nici o greşeală, contribuind la victoria echipei Australiei care a devenit astfel campioană olimpică. Fără el, formaţia sa ar fi fost descompletată şi, bineînţeles, n-ar mai fi contat în clasament!

Atena 1968. Pe stadionul Karaiskakis au loc tradiţionalele întreceri ale Jocurilor Balcanice. În cadrul decatlonului se dă o luptă aprigă între bulgarul Spas Djurov şi reprezentantul ţării noastre, Curt Socol. În timpul săriturii cu prăjina Socol se accidentează grav, cuiele pantofilor străpungîndu-i, pînă la os, muşchii piciorului drept. Este transportat de urgenţă la spital. N-a trecut însă multă vreme şi Curt a reapărut, şchiopătînd. Dar nu în tribună, cum poate ar fi fost normal, ci acolo jos, pe teren. Şi-a dezbrăcat treningul, a luat suliţa şi a aruncat-o! Mai apoi a luat startul şi la 1 500 m, dar durerile l-au împiedicat să încheie cursa. Socol a terminat atunci pe locul doi în clasamentul decatloniştilor balcanici, cucerind însă unanime aprecieri pentru spiritul său de sacrificiu, pentru dragostea faţă de culorile ţării.

Rugbyştii români se aflau în timpul celui mai mare examen al lor anual: meciul cu Franţa. Partida la care ne vom referi în cele ce urmează a avut loc la Bucureşti, în 1960 şi s-a încheiat cu victoria XV-lui român cu scorul de 11-5, prima victorie asupra rugbyştilor francezi. În încrîncenarea luptei, în urma unei grămezi, jucătorul român Alexandru Teofilovici (astăzi antrenor federal) a rămas pe gazon nemişcat. Abia mai apoi s-a văzut că Teofilovici avea faţa plină de sînge, nasul puţin deplasat din poziţia-i normală. Arbitrul a fluierat întrerupînd meciul şi Teofilovici a fost scos, pe braţe, pentru a i se da primele îngrijiri medicale. Acolo pe tuşă, trezindu-se din starea în care se afla, Teofilovici a sărit în picioare şi în ciuda protestelor medicilor a aruncat vata însîngerată şi a reintrat în joc, cu şi mai mult foc, pentru a nu-şi lăsa colegii în 14, pentru a contribui şi el la succesul formaţiei române.

Seara, Alexandru Teofilovici a lipsit de la masa comună a rugbyştilor. Se afla atunci pe o masă de operaţie! Dar în cinstea sa, a gestului său, românii şi francezii au închinat un pahar de vin!

6 zile și 6 nopți în infern

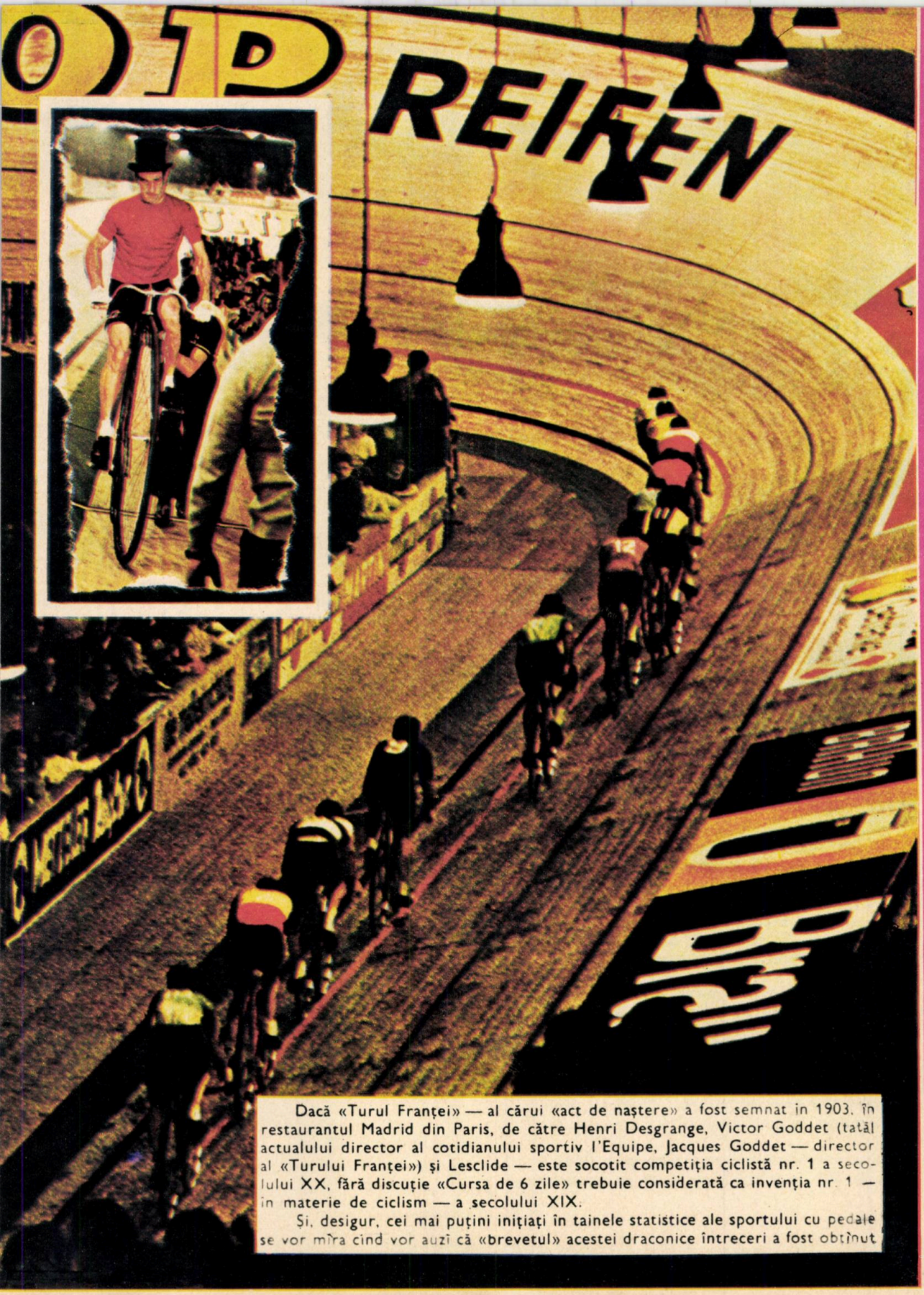

Dacă «Turul Franței» — al cărui «act de naștere» a fost semnat în 1903, în restaurantul Madrid din Paris, de către Henri Desgrange, Victor Goddet (tatăl actualului director al cotidianului sportiv l'Equipe, Jacques Goddet — director al «Turului Franței») și Lesclide — este socotit competiția ciclistă nr. 1 a secolului XX, fără discuție «Cursa de 6 zile» trebuie considerată ca invenția nr. 1 — în materie de ciclism — a secolului XIX.

Și, desigur, cei mai puțini inițiați în tainele statistice ale sportului cu pedale se vor mira cînd vor auzi că «brevetul» acestei draconice întreceri a fost obținut

dincolo de Ocean, în America. Totuşi, acesta este adevărul. Prima «cursă de 6 zile» a avut loc în anul 1899 în S.U.A., la New York. Astfel, Statele Unite — atît de puţin cunoscute în ciclismul modern — se înscriu ca iniţiatoare ale unei întreceri care a rezistat de mai bine de şapte decenii, extinzîndu-se cu mai mult succes chiar decît palpitantele tururi rutiere (motivele le vom afla mai tîrziu).

Aşadar, de-a lungul a 72 de ani de existenţă nu mai puţin de 80 de oraşe din America de Nord, America de Sud, Australia şi Europa au găzduit curse de 6 zile. În ultimii ani, aria geografică a răspîndirii acestor întreceri s-a mai micşorat. Înregistrăm, în continuare, curse la Londra, Montreal, Berlinul Occidental, Dortmund, Frankfurt, Madrid, Whyalla, Gand, Zürich, Amsterdam, Münster, Charleroi, Köln, Bremen, Launceston, Milano, Anvers, Melbourne şi Rotterdam.

Ce sînt aceste competiţii care au înregistrat o cifră record de aproape 500 de ediţii? Nişte curse pe velodrom

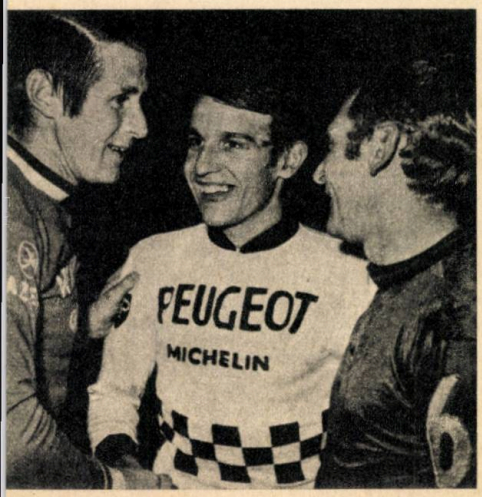

ce se dispută în echipe de doi, obligația formației fiind aceea de a avea în permanență cîte un om pe pistă. La anumite intervale se dispută sprinturi cu premii, la care participă — dintre cei doi — cel care este specialist în finișuri. Important pentru cîștigarea cursei este însă să reușești de-a lungul celor 6 zile și 6 nopți să acoperi o distanță cît mai mare, sau — în cazul cînd cuplurile principale nu se pot detașa — să cîștigi ultimul sprint. Aceste curse se dispută pe velodroame acoperite (sînt și cazuri cînd ele au avut loc în aer liber: Toulouse–1906), cu piste de lemn. Desigur, nu toate cursele păstrează același fel de desfășurare. Unele s-au disputat de-a lungul a mai multe zile: Cleveland, 1958—9 zile, Frankfurt—1912, opt zile; altele într-un număr mai mic de zile: Adelaide, 1965—5 zile, New York, 1939—5 zile; cele mai multe au un număr foarte mic de ore (din 24) cînd se acordă timp neutru (pentru curățenia velodromului, pentru evacuarea publicului și introducerea unei noi serii de bilete etc), dar altele și-au fixat un număr mai rezonabil (mai omenesc) de ore de alergare pe zi: 8 ore—Atlanta, Kansas City,

Mainz, 10 ore—Boston, Buffalo, 12 ore—Des Moines, 14 ore—Charleroi, 16 ore—Newark, 18 ore—Chicago. În mod sigur, ceea ce duce la schimbarea unor date de regulament este interesul organizatorilor. Dacă publicul este dispus să petreacă noapte de noapte sub cupola velodromului, atunci cele 6 zile și 6 nopți sînt aproape în totalitate de alergare, dacă nu — cicliștilor li se dau răgazuri mai mari...

Să pătrundem pe un velodrom unde se dispută o cursă de 6 zile. Un public zgomotos, aflat sub influența băuturilor alcoolice ce se servesc din abundență, te întîmpină de cînd ai pătruns, o dată cu fumul țigaretelor și al havanelor pe care uriașele ventilatoare nu reușesc să-l scoată de sub cupola velodromului. Spațiul pe care inelul pistei îl lasă în mijlocul arenei este împărțit astfel: două treimi pentru publicul ce petrece la mese (aici prețul biletelor este exorbitant) și o treime pentru mecanicii ce trebuie să țină la îndemîna alergătorilor biciclete, cauciucuri și piese de rezervă. În timp ce sportivii se învîrtesc pe pistă, în sală se desfășoară programe de cabaret, se bea șampanie și coniac, se ascultă jazz-urile specializate în muzică pop. Din cînd în cînd se anunță sprinturi cu premii pentru «SCIC — la plus prestigieuse cuisine d'aujourd'hui», pentru «RIRI — le raisin des champions, le champion des raisin», pentru «Cinzano» sau pudra «Mann», pentru bere «Stolz» sau expresourile «Faema» ș.a.m.d. — și atunci publicul își aduce aminte de faptul că pe velodrom mai sînt și... ciclişti. Se încing pe loc pariuri. Frămîntarea durează doar cîteva minute. Apoi, privirile caută din nou paharele cu cuburi de gheață, mini și maxijupele ce foiesc peste tot... Și alergătorii învîrtesc la nesfîrșit manivele bicicletelor acoperind kilometri fără număr.

Cursele de 6 zile și 6 nopți sînt — pentru ciclişti, firește — un veritabil infern. Sleiți de puteri, livizi la față, și ai pedalei abia reușesc să-și spună numele în fața admiratoarelor. Odihna nu este odihnă. Pentru că într-o oră sau două cît colegul de echipă se învîrte pe velodrom nu poți să-ți alungi oboseala în cămăruța sau în cortul aflat în mijlocul vacarmului. De ce oare alergători de primă mînă — cum sînt sau au fost Rudi Altig, Jacques Anquetil, Rik van Steenbergen, Patrick Sercu, A. Darrigade, Oskar Plattner, Rik van Looy, Hugo Koblet și alții — au intrat în acest infern? Răspunsul mi l-a dat, într-o zi de toamnă, la Le Mans, în Franța, Lucien Acou — ciclistul belgian care, cu ani în urmă, a alergat și a cîștigat curse de 6 zile, dar care astăzi fiind socrul marelui Eddy Merckx nu-l sfătuiește pe acesta să se dedice teribilelor întreceri ale «circului stelelor». Vizitam celebra pistă de alergare automobilistică de 24 de ore și mă miram de rezistența piloților de a conduce bolizii într-o întrecere de o zi și o noapte. De aici, discuția a alunecat spre competițiile cicliste de maximă concentrare și, firește, spre cele de 6 zile și 6 nopți.

«**Secretul prin care organizatorii reușesc să adune la startul acestor competiții de o neînchipuit de mare duritate stele ale sportului cu pedale** — îmi spunea Lucien Acou — **este acela al burselor. Un Altig sau un Sercu primesc între 2 000 și 3 000 de mărci vest-germane pentru 24 de ore de alergare și, firește, ei mai cuceresc și alte premii. Mirajul cîștigului îi atrage. Olandezul Peter Post a cîștigat pînă acum** (în diferite cupluri) **aproape 50 de curse de 6 zile — este un veritabil recordmen! Și acest lucru se cunoaște în contul său de la bancă. Despre urmele pe care le lasă aceste alergări să nu vorbim însă...**»

Să nu vorbim despre aceasta, desigur, ca și despre faptul că aceste întreceri numai sportive nu se pot numi, că simbioza dintre ciclism și circ nu face nici un serviciu sportului cu pedale, că în infernul velodromului acoperit se procedează sistematic la dezumanizarea unor mari campioni...

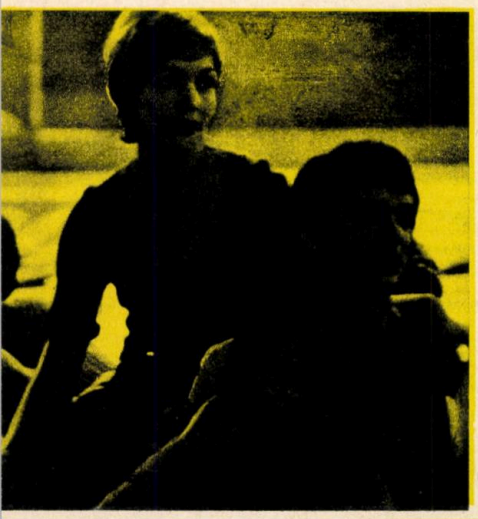

Valeriu CHIOSE

Am vizitat marele complex sportiv de la Lujniki în 1956, la inaugurarea lui, cu prilejul primei ediții a Spartachiadei popoarelor U.R.S.S. Parcul acesta superb, ridicat pe o fostă mlaștină, se afla atunci undeva la marginea orașului. Metroul te lăsa la stația terminus, «Leninskie Gori» (Colinele lui Lenin), dincolo de fluviu era doar clădirea gigant a Universității Lomonosov, iar mai departe pădurea de mesteceni prin care șerpuiește panglica de asfalt a șoselei spre aeroportul Vnukovo. Totul mirosea a tencuială neuscată, pe alocuri se zăreau grămezi de moloz, pomii, tufișurile de roze sălbatice și de iederă cățărătoare abia își întăreau rădăcinile...

•
• •

Anii au trecut... Am revenit de mai multe ori la Lujniki, în 1957 — cu prilejul marilor întreceri sportive ale Festivalului mondial al tineretului și studenților — apoi la cea de-a doua Spartachiadă, la alte mari competiții. Complexul sportiv central al capitalei sovietice nu mai este la periferie. Orașul s-a întins mult și de la vechea stație de metro mai ai de mers cale lungă pînă la capăt. Lujniki nici nu mai pare atît de departe de centru. Și parcul a crescut. Astăzi el se întinde pe o suprafață de 180 de hectare, numărînd nu mai puțin de 140 de construcții și amenajări. În inima lui se înalță ovalul stadionului «V.I. Lenin», alături Arena de jocuri sportive, Palatul sporturilor, bazinul de înot, Stadionul copiilor. În tribunele instalațiilor sportive de la Lujniki pot încăpea simultan 160 000 de spectatori. Potrivit statisticii (și această ramură a științei nu se înșeală niciodată), în 1970 a fost sărbătorit spectatorul cu numărul 100 000 000, un băiat din cartierul Baumann, care pentru un bilet de 60 de kopeici a primit drept premiu o ladă de sticle de șampanie. Spre marea bucurie a... tatălui său!

•
• •

În 15 ani, terenurile de la Lujniki au oferit ospitalitate celor mai de seamă sportivi ai lumii. Aici au concurat Iolanda Balaș, Lia Manoliu, Wilma Rudolph, Bob Gutowski, ca să nu mai vorbim de asii sportului sovietic cum ar fi Aleksandra Ciudina, Vladimir Kuț, Valeri Brumel, Igor Ter-Ovanesian și mulți alții. Palatul sporturilor, cu cele 13 000 de locuri ale sale, i-a primit pe cei mai buni hocheiști ai lumii, pe marii maeștri ai gimnasticii, pe cavalerii spadei și ai floretei, pe artiștii boxului, pe herculeșii moderni — halterofilii. Lujniki rămîne leagănul a zeci și zeci de performanțe, un loc de care vor fi legate, totdeauna, tulburătoare amintiri. Viața recordurilor, gloria stadionului, au fost și vor fi efemere. Dar, simbolul întrecerii sportive loiale, mesajul ei uman, prieteniile pe care le înoadă, rămîn — fără îndoială — perene. Și această senzație, de permanență, am avut-o ori de cîte ori m-am revăzut cu Lujniki. Castanii lui sînt, ca și mine, cu 15 ani mai bătrîni. (Dar ce reprezintă 15 ani în viața unui castan!) Umbra lor este acum mai groasă, mai matură, fructele lor, amare și seci, explodează pe aleile de asfalt, iar copiii folosesc acele bile cafenii drept pucuri în aprinse partide de hochei.

Se înșeală cei care cred că Lujniki reprezintă numai o instituție a marii performanțe, un loc unde se coc doar recordurile, reușitele excepționale.

Aici, pe teritoriul a 180 de hectare dedicate sportului, pulsează cotidian o impresionantă activitate dedicată educației fizice a maselor, a celor mulți, oameni care nu visează recorduri sau glorie, ci doresc doar — în timpul lor liber — să se dedice mișcării, socotită astăzi (potrivit unor cercetări medico-științifice de cea mai înaltă erudiție) drept un medicament, un elixir al sănătății și al tinereții lungi, capabilă să sfideze trecerea implacabilă a timpului.

Inițiind cercurile de educație fizică pentru oameni de cele mai diferite vîrste, administrația complexului (organizată de la întemeiere pe principiile autofinanțării) nu s-a gîndit doar la profitul material, ci la uriașul beneficiu biologic pe care îl poate avea o asemenea acțiune. Ulterior s-a dovedit că treaba este, pe deasupra, și foarte rentabilă. La Lujniki, în orele de repaus competițional, bazele sportive, nenumăratele terenuri sau peluze de gazon sînt utilizate de aceste grupuri de persoane particulare, care vin aici pentru a-și face programul de deconectare după orele încordate de muncă, pentru a scăpa de kilogramele de prisos, povara grea a maturității și sedentarismului.

Din discuția purtată cu tovarășul V.I. Ivanov, din Consiliul de conducere a complexului, aflăm că în acel moment la Lujniki lucrează peste 140 de grupe, alcătuite din 30–40 de cetățeni, care, sub conducerea unor instructori calificați, fac exerciții de gimnastică, practică diferite sporturi.

— Cîte grupe lucrează acum?, îl întrebăm pe interlocutorul nostru.

Tovarășul Ivanov consultă un grafic și ne răspunde:

— Conform programului, 67.

— Am vrea să vedem una.

— Cu plăcere! Poftiți...

De la biroul direcției facem cale de vreo doi kilometri și ne întîlnim cu niște moscoviți obișnuiți, îmbrăcați în maiouri și chiloți, oameni în vîrstă, foarte serioși, veniți aici să se miște, să se destindă, să facă sport. Singura nemulțumire — locul de parcare a mașinilor a devenit neîncăpător.

Într-o scurtă pauză, stăm de vorbă cu tovarășa Andrea Filipovna Konstantinova, director la o mare uzină din Moscova, femeie cam la 50 de ani, extrem de amabilă, care ne mărturisește:

— Am descoperit sportul tîrziu. Dar, mai bine mai tîrziu decît niciodată! În 3 luni de exerciții fizice organizate am slăbit vreo 6 kilograme. Putea să fie și mai mult dar, fiind foarte ocupată cu profesia și familia (am 3 copii), nu mi-am făcut suficient de conștiincios «lecțiile» care s-au dat pentru acasă. Oricum, inițiativa de a pune complexul la dispoziția iubitorilor activității sportive mi se pare admirabilă.»

În acest sens, aprecierile sînt unanime. La fel vorbesc medici, arhitecți, ingineri, muncitori și tehnicieni din cele mai diverse domenii de activitate, elogiind binefacerile pe care le aduc practicarea regulată a exercițiilor fizice, mișcarea în aer liber. Iar la Lujniki este un aer admirabil. Dinspre fluviul Moscova, care îi scaldă malurile de granit, adie o briză răcoroasă. Pădurea din jur aduce miresme proaspete și în plin iulie continental zăduful metropolei nu reușește să răzbată pînă aici.

•
• •

Plecăm. Parcul acesta, cel mai tînăr al Moscovei, se admiră țanțoș într-un ochi de apă...

Cifre AUTOMOBILISTICE ULUITOARE

• **BUJIA,** o piesă mică, dar fără a cărei scînteie motorul nu poate funcționa, e privită cu indiferență de mulți automobiliști. Dar nu trebuie să fie așa, căci numai o bujie în stare bună poate produce scînteie și la —20 și cînd este solicitată ore în șir. De aceea tehnicienii recomandă schimbarea ei după 15—20 000 km parcurși, chiar dacă ea mai funcționează. Ceea ce vrem însă să menționăm aici este faptul că o bujie de pe o mașină care participă la o cursă de 24 de ore trebuie să producă peste 100 milioane de scîntei.

• **SCHIMBĂTORUL DE VITEZE,** chiar dacă pune probleme începătorilor, nu ajunge să obosească pe un conducător amator. Cînd este vorba de piloții de curse, lucrurile se schimbă, ei fiind nevoiți să-l manevreze aproape continuu pe un circuit sinuos. De exemplu pe circuitul de la Jarama, Madrid, un pilot de formula I trebuie să schimbe viteza (în timp de 2 ore — 90 ture de circuit a greutate (ultimele cîntăresc 750 kg) dispun de cca 610 cai putere. Interesant este faptul că o mașină Porsche 917, de tipul celei care a cîștigat ultimele ediții ale cursei de 24 ore de la Le Mans, are un șasiu din tuburi de aluminiu care cîntăresc doar 47 kg. La un prototip încercat în vara lui 1971, chiar din aceste 47 kg s-au mai scăzut 15 kg prin construcția șasiului tubular din magneziu. De menționat că în interiorul tuburilor se află aer sub presiune, în cazul unei fisuri cît de mici pilotul fiind avertizat în cabină printr-un semnal luminos.

• **O ALTĂ CIFRĂ CARE UIMEȘTE LA «MONȘTRI»:** înălțimea unui Porsche 917 este de 92 cm, iar la un Ferrari 512 de 97 cm. Această înălțime le asigură un coeficient aerodinamic foarte bun și a putut fi realizată fiindcă piloții conduc acum într-o poziție asemănătoare celei pe care o avem pe un șezlong, deci aproape culcați pe spate.

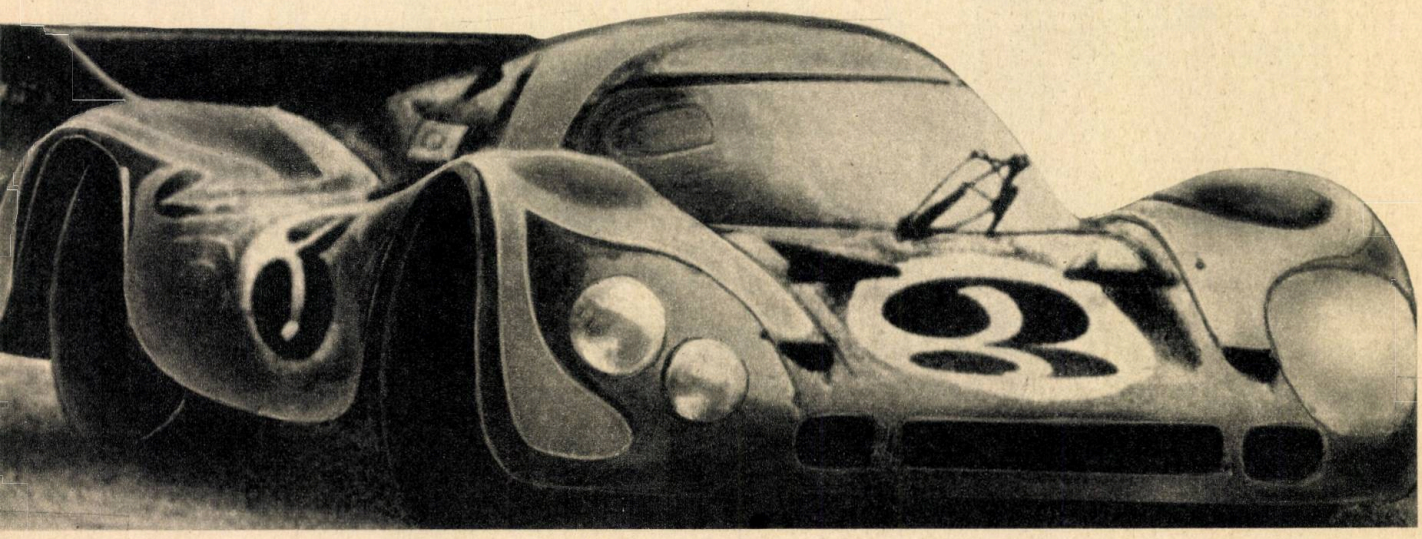

3,400 km) de cca 1 500 de ori, ceea ce înseamnă aproximativ o schimbare la fiecare 5 secunde. Cifra se mărește pe un circuit și mai sinuos, ca cel de la Monte Carlo, ceea ce explică de ce uneori mîna dreaptă a piloților este însîngerată la sfîrșitul cursei.

• **«MONȘTRI»** li se spune mașinilor de sport de 5 litri, protagonistele ultimelor două campionate mondiale ale constructorilor fiindcă pentru cca 800 kg

• **CIRCUITUL CEL MAI «CONTURSIONAT»** din lume este celebrul Nurburgring, situat la poalele munților Eifel din R.F. a Germaniei. Pentru cei 22,810 km ai săi Nurburgringul are nu mai puțin de 172 de viraje (88 la stînga și 84 la dreapta). Cum recordul circuitului a fost coborît în 1971 la 7:40,8 (medie 178,4 km/oră) înseamnă că un pilot execută un viraj la fiecare 2 secunde și 7/10.

• **FIRMA ROLLS-ROYCE** a dat faliment în 1971 din cauza unei comenzi de motoare cu reacție pentru avioane, dar departamentul automobil a rezistat, faima creațiilor sale continuînd să-i asigure numeroase comenzi. La automobilele Rolls-Royce uimesc multe amănunte. O cifră depășește însă larg obișnuitul: 14 straturi de vopsea acoperă succesiv caroseria modelelor de vîrf ale firmei.

Combinatul de exploatare și industrializare a lemnului

Caransebeș: str. Balta Sărată nr. 1

PRODUCE SI LIVREAZĂ

— MOBILIER CURBAT (DIFERITE TIPURI DE SCAUNE)
— GARNITURI «CLUB»
— FURNIRE ESTETICE DE DIFERITE ESENȚE
— PLĂCI AGLOMERATE DIN LEMN

...sînt doar cîteva dintr-o gamă de peste 50 produse realizate în cadrul combinatului, produse ale căror calități superioare sînt apreciate de beneficiarii interni și externi.

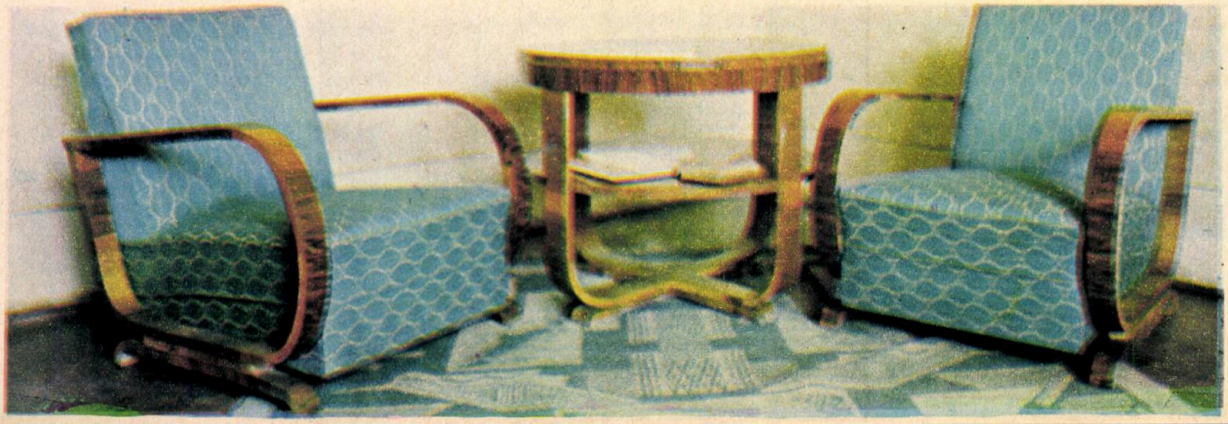

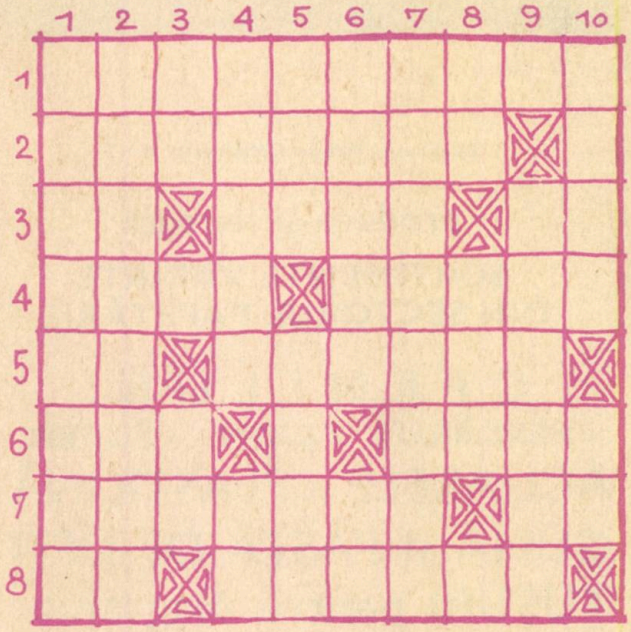

MOTOR

ORIZONTAL: 1. Carte de vizită a tipului de maşină 2. Explozie negativă 3. Conţinutul Elbei — Uruitul motorului faţă de bătaia pistonului — Cămăşi ţărăneşti. 4. «Exmamă» a transportului regional — În aliajele unor piese auto. 5. Din capul locului, la afirmaţiile... negative — Sarcină principală auto (inf.) 6. Începuturi dinamice — Şomaj auto (prefix) 7. Sectoare ale motorului — Maşinile Teleormanului 8. Un «trei-cincizeci» (moto) — Amestecuri.

VERTICAL: 1. Beneficiarii lui 1 orizontal 2. Alt suflet al motorului 3. Pe cupe! — Esteticul duşman al ruginei părţilor expuse (abr.) 4. Prietenie metalică (adj.) — Vorba sugarului 5. Hazul primului automobil cu aburi — Puterea adevărată a unui motor (masc.) 6. A opri scurgerile de dinam — Negaţie regională 7. Caroserie bună de cutii de conserve 8. Asociaţie inestetică în vorbă — Putere dinamică 9. Motoare reformate 10. Ocolesc (nu din laşitate) pericolul — Sau... tot aia e!

Campionii mondiali ai automobiliştilor

Titlul de campion mondial se acordă piloţilor automobilişti începînd din anul 1950, an în care s-au reglementat noile formule ale maşinilor de curse. El este cîştigat de pilotul care totalizează cel mai mare număr de puncte în marile premii ale unui sezon, desemnate anticipat ca etape ale campionatului mondial. Numărul acestor mari premii a variat între 7 şi 9 între anii 1950—1957 şi între 9 şi 13 din 1958 iar punctajul se acordă pentru primele 6 locuri astfel: 9, 6, 4, 3, 2, 1 pct.

Iată palmaresul întrecerii supreme a automobiliştilor în cele 22 de ediţii disputate. Cifrele indică numărul de victorii obţinut, iar cele din paranteze numărul marilor premii care au contat pentru C.M. în anul respectiv.

1950:	Giuseppe Farina (Italia) pe Alfa Romeo	3 v (7)
1951:	Juan Manuel Fangio (Argentina) pe Alfa Romeo	3 v (8)
1952:	Alberto Ascari (Italia) pe Ferrari	6 v (8)
1953:	Alberto Ascari (Italia) pe Ferrari	5 v (9)
1954:	J.M. Fangio (Arg.) pe Maserati şi Mercedes	6 v (9)
1955:	J.M. Fangio (Arg.) pe Mercedes	4 v (7)
1956:	J.M. Fangio (Arg.) pe Ferrari	3 v (8)
1957:	J.M. Fangio (Arg.) pe Maserati	4 v (8)
1958:	M. Hawthorn (Anglia) pe Ferrari	1 v (11)
1959:	J. Brabham (Australia) pe Cooper	2 v (9)
1960:	J. Brabham (Austr.) pe Cooper	5 v (10)
1961:	Phil Hill (S.U.A.) pe Ferrari	2 v (8)
1962:	Graham Hill (Anglia) pe B.R.M.	4 v (9)
1963:	Jim Clark (Anglia) pe Lotus	7 v (10)
1964:	John Surtees (Anglia) pe Ferrari	2 v (10)
1965:	Jim Clark (Anglia) pe Lotus	6 v (10)
1966:	J. Brabham (Austr.) pe Brabham	4 v (9)
1967:	Denis Hulme (N. Zeelandă) pe Brabham	2 v (11)
1968:	Graham Hill (Anglia) pe Lotus	3 v (12)
1969:	J. Stewart (Anglia) pe Matra	6 v (11)
1970:	Jochen Rindt (Austria) pe Lotus	5 v (13)
1971:	J. Stewart (Anglia) pe Tyrell-Ford	6 v (11)

Merită să fie menţionat faptul că cei mai tineri campioni mondiali au fost *Jim Clark* (27 ani la primul titlu) şi *Jochen Rindt* (28 de ani la cîştigarea titlului — post-mortem — 1970).

Cei mai vîrstnici campioni mondiali: J.M. Fangio (46 ani) în 1957 cînd a cîştigat al patrulea titlu (record) şi Nino Farina (44 ani).

ÎNTREPRINDEREA DE INDUSTRIE LOCALĂ

„VICTORIA"

București, strada Cobălcescu Nr. 9

produce și livrează

SORTIMENTE VARIATE DIN SECTORUL PAPETĂRIE

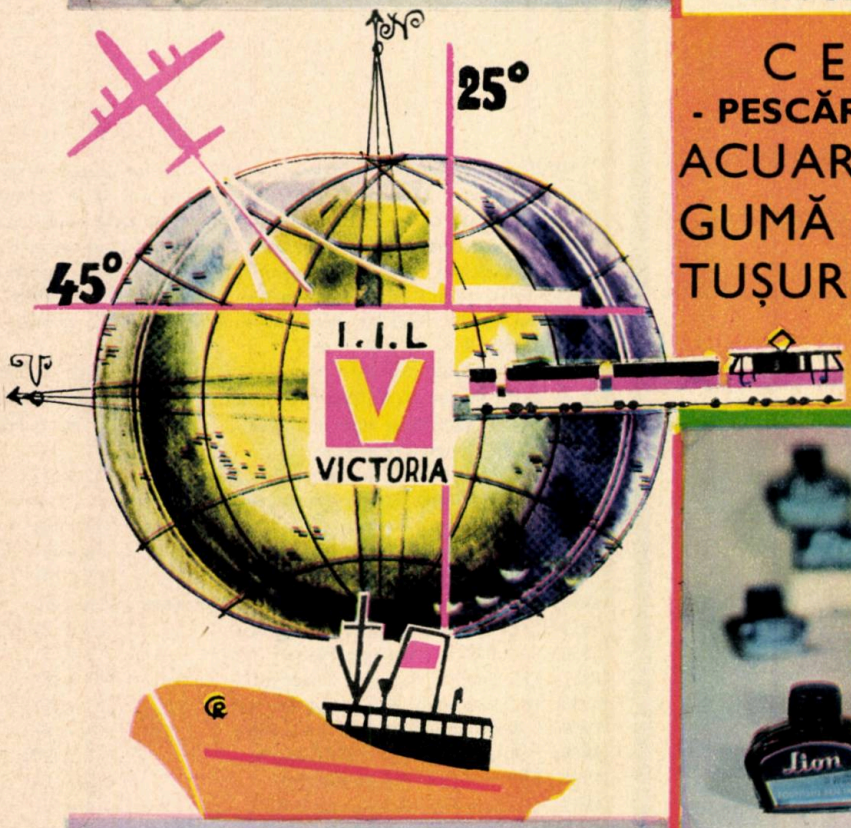

CERNELURI
- PESCĂRUȘ - LION - SUPER

ACUARELE și PLASTILINĂ

GUMĂ și PASTĂ DE LIPIT

TUȘURI pentru diagrame, ștampile, desen tehnic

PRODUSELE „VICTORIA"

sînt excepționale și solicitate în multe țări din Europa, Asia și Africa printre care U.R.S.S., Iugoslavia, Republica Democrată Germană, R.F.G., Albania, R.P. Ungară, Bulgaria, Polonia, Belgia, Olanda, Norvegia, Suedia, Italia, Cipru, Siria, Liban, Gabon, Etiopia, Iordania, Algeria și Iran, precum și în țările Americii Latine.

„VICTORIA" înseamnă CALITATE

Formulele automobilului

Gheorghe EPURAN

Competiţii automobilistice s-au organizat şi se organizează şi în ţara noastră de la începutul acestui veac. Circuitele de viteză (foarte rare în ultima vreme), cursele de coastă, raliurile şi concursurile de îndemînare sînt formele prin care - acum cînd avem o industrie de autovehicule — încercăm să reintrăm în atmosfera unui sport care între timp a cucerit lumea şi a devenit unul din cele mai populare. Cînd spunem aceasta nu ne gîndim la cei 2—300 000 de spectatori care se adună în jurul circuitelor de la Le Mans, Nurburgring sau Targa Florio, ci la numărul foarte mare al întrecerilor şi al participanţilor în competiţiile care se dispută cu zecile la fiecare sfîrşit de săptămînă, în mai toate ţările Europei şi în unele ţări de pe alte continente.

Marea răspîndire a sportului automobilistic a făcut să sporească şi numărul disciplinelor lui, să se diversifice mult cursele şi automobilele angrenate în întreceri. Prin intermediul televiziunii am avut ocazia în ultimul an să vedem tot felul de întreceri, de la autocrosuri pînă la întrecerile celor mai rapide maşini. Mulţimea genurilor competiţionale şi a categoriilor care diversifică maşinile pun însă în mare încurcătură telespectatorii şi pe cititorii presei de specialitate, foarte puţini fiind cei ce pot să se descurce în „formulele" automobilului. Vom încerca în rîndurile de mai jos să aducem, cît de cît, o clarificare pentru ca măcar în 1972 să putem urmări cu mai mult interes marile întreceri ale automobilului transmise în direct pe micul ecran, sau cu ajutorul filmelor. Dată fiind mulţimea disciplinelor mondiale, ne vom opri doar asupra maşinilor care participă la întrecerile guvernate de F.I.A. (Federaţia Internaţională a automobilului). După cel de al doilea război mondial toate aceste maşini au fost împărţite de *Codul sportiv internaţional* (anexa j) în trei mari categorii: *I. maşini de serie*; *II — maşini speciale*; *III — maşini de curse*.

Fiecare categorie este la rîndul ei împărţită în mai multe grupe şi, după capacitatea cilindrică, în clase.

MAŞINI DE SERIE sînt considerate cele care fac obiectul producţiei obişnuite şi au caroserie care acoperă roţile, faruri, parbriz, demaror, roată de rezervă, portbagaj. Ele se împart în 5 grupe: **Gr. 1 — turisme**: maşini de 4—5 locuri produse în cel puţin 5 000 exemplare anual şi la care nu se admit modificări. **Gr. 2 — turisme speciale**: maşinile din grupa 1 cărora li se permit anumite modificări pentru îmbunătăţirea performanţelor şi maşini de serie fabricate în cel puţin 1 000 exemplare anual. **Gr. 3 — Granturisme (G.T.)** — maşini de serie cu 2—5 locuri, fabricate în cel puţin 1 000 exemplare anual şi la care nu se admit modificări. **Gr. 4 — Granturisme speciale (G.T. speciale)**: maşini din gr. 3 cărora li se fac anumite modificări pentru îmbunătăţirea performanţelor şi maşini fabricate în cel puţin 500 exemplare anual. **Gr. 5 — maşini de sport**: maşini cu 2 locuri, caroserie care acoperă roţile, faruri, parbriz, demaror, roata de rezervă (facultativ — portbagaj), fabricate în cel puţin 25 exemplare anual şi cu cilindree maximă de 5 000 cmc pentru cele care participă la campionatul mondial al constructorilor.

MAŞINI SPECIALE sînt considerate cele construite în vederea competiţiilor, au o caroserie care acoperă roţile şi două locuri. Ele sînt împărţite în două grupe: **Gr. 6 — maşini-sport-prototip**: maşini construite special, unicate, prevăzute cu parbriz, faruri, demaror, roată de rezervă şi cu capacitate cilindrică maximă de 3 000 cmc pentru cursele campionatului mondial al constructorilor.

Gr. 7 — maşini de curse cu două locuri, cu cilindree liberă, cu două uşi şi demaror (acestea sînt maşinile care participă la o serie de curse Canada-America (Can-Am) şi din anul acesta la o competiţie europeană Inter-serie. **MAŞINI**

Jackie Stewart, campion mondial în 1971

DE CURSE, sînt considerate cele construite special numai pentru întrecerile de viteză pe circuit, au un singur loc (monoport), *o caroserie care nu acoperă roțile*, nu au faruri, dar trebuie să aibă baterie și demaror. Ele sînt împărțite în două grupe: **Gr. 8 — mașini de formulă F.I.A.** — împărțite la rîndul lor în trei clase: *Formula 1* mașini cu o greutate minimă de 530 kg și motor cu maximum 12 cilindri de 3 000 cmc (aspirat) sau 1 500 cmc cu compresor (reglementare valabilă pînă la 31.XII.1972); *Formula 2*, mașini cu greutate minimă de 450 kg, motor cu maximum 6 cilindri (aspirat) de 1 300—1 600 cmc, cu bloc motor de la o mașină de serie fabricată în cel puțin 500 exemplare anual. În 1972 va fi obligatorie și folosirea unei chiulase de serie, cilindreea maximă fiind ridicată la 2 000 cmc; *Formula 3*, mașini cu motor cu maximum 4 cilindri, de 1 600 cmc, cu bloc, chiulasă și cilindri de la un motor de serie produs în 1 000 exemplare anual și cu ax cu came în carter.

Gr. 9 — mașini de formulă liberă, adică nespecificate în anexa j, dintre care cele mai cunoscute sînt: *Formula U.S.A.C-Indianapolis*, cu motoare aspirate de 5 250 cmc, cu culbutori; 4 200 cmc cu axe cu came în cap; 3 333 cmc și respectiv 2 650 cmc în cazul cînd motoarele respective au compresor. *Formula 5 000*, cu motoare de serie V-8 de maximum 5 000 cmc, cu culbutori.

Formula Ford cu motor Ford-Cortina de 1 600 cmc. *Formula V*, cu motor Volkswagen de 1 300 cmc (în Europa) sau, la *formula super V*, motoare de

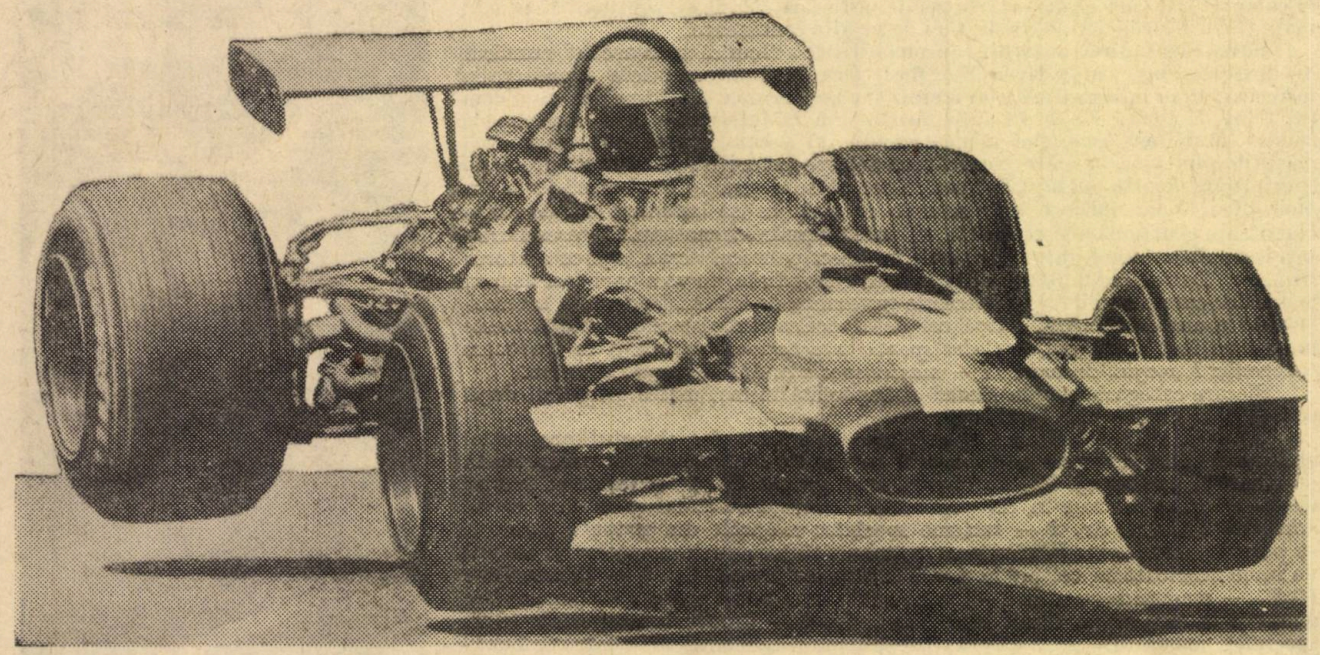

1 600 cmc. La toate aceste formule la care se organizează întreceri internaționale se adaugă o serie de *formule naționale menite să promoveze piloți tineri (în Franța formulele Renault și Citröen, în Italia formula* 850 *etc.)*

În fiecare an se organizează pentru automobiliști două campionate mondiale: *un campionat mondial al conducătorilor* (piloților), la care iau parte mașinile de Formula I, campionat în care contează 12—13 mari premii și este considerat competiția supremă a automobilismului și un *campionat mondial al constructorilor*, pentru mașinile G.T., sport și sport prototip în clasamentul căruia contează curse de tradiție ca Targa Florio, 1 000 km de la Nurburgring, 1 000 km de la Monza, 24 de ore de la Le Mans etc.

Campionate europene se organizează pentru raliuri (un campionat al conducătorilor și al constructorilor), pentru cursele de coastă, pentru cursele de Formula 2 și pentru cursele de viteză pe circuit ale turismelor și granturismelor. Deci multe categorii și grupe de mașini, multe competiții.

Petre GAȚU

1970 OCTOMBRIE ● Surpriza anului: Feijenoord eliminată la Arad! Toate cercurile fotbalistice europene (și nu numai ele) se întreabă: cine este această U.T.A.? ● Trec de primul tur al cupelor europene și Steaua și Dinamo; singurul repetent „U", Craiova ● Alte surprize la Praga și Köln: 1—1 Cehoslovacia (tot fără „mexicani") — Finlanda și R.F. a Germaniei — Turcia, în campionatul Europei. Dureri de cap pentru Rygr și H. Schön ● Bilanț trist pentru noi în primele jocuri din turul al doilea al cupelor europene: U.T.A.+Steaua+Dinamo = 3 eșecuri, 10 goluri primite, nici unul marcat!

NOIEMBRIE ● Părăsim cu... brio arena cupelor europene, cu un nul (1—1) obținut de Dinamo și alte două înfrîngeri (U.T.A. și Steaua), marcînd doar două goluri față de cele șapte primite. În total: 2—17! ● În compensație, un merituos rezultat de egalitate realizat de tricolori la Cardiff, în fața Țării Galilor. Surprizele continuă pe alte meleaguri: 1—1 la Sofia, Bulgaria-Norvegia! Spasov are și el parte de necazurile meseriei ● În schimb, faimosul Kubala clădește cu răbdare noua echipă a Spaniei: 3—0 cu Irlanda de Nord.

DECEMBRIE ● Campioană de toamnă Dinamo București, lider în ultimele 10 etape, după ce pe primul loc se perindaseră Petrolul, U.T.A., U" Cluj și Politehnica Iași ● Un „amical" la Rotterdam, după încheierea sezonului; cu oboseala în oase, „tricolorii" cedează cu 2—0. Au scăpat ieftin... ● Cipru, cu cel mai mic palmares dintre federațiile europene (25 de jocuri) îi face greutăți antrenorului elen Petropoulos: 1—1 cu Grecia, chiar la Atena! ● Echipele noastre încep să plece în turnee peste hotare. Zice-se că pentru pregătire... ● Bilanțul internațional al fotbalului nostru în 1970: 322 de partide amicale, și oficiale, inter țări și inter-cluburi 151 victorii și 80 meciuri nule. Ce folos însă; am ieșit din cupele europene...

1971 IANUARIE ● Început de an, sumbru, cu două catastrofe care au îndoliat fotbalul mondial. La Glasgow, pe stadionul Ibrox Park, populat de circa 80 000 spectatori, o învălmășeală de nedescris, provocată de un gol marcat în ultimul minut, între spectatorii care plecaseră și s-au înapoiat atrași de uralele pentru gol, și cei care voiau să părăsească tribunele, a provocat moartea a 65 dintre ei și rănirea a altor cîteva sute ● În Algeria, o echipă întreagă „Air Liquide" a dispărut în largul Insulelor Baleare, în urma unei catastrofe aeriene ● Fotbalul românesc, prin Dinamo București, este reprezentat din nou în Brazilia ● Surpriză la Buenos Aires: Franța-Argentina 4—3! (revanșa după o săptămînă: 0—2).

FEBRUARIE ● Aproape toată Divizia A s-a deplasat... peste hotare. 12 din cele 16 echipe au plecat în turnee de pregătire în țări din Europa, Africa, Asia, America de Sud. Unic în istoria fotbalului nostru! Belgia-Scoția 3—0(!) în campionatul Europei. Belgia redivivus. Scoțienii dezamăgesc din nou; selecționerul Brown se clatină ● De două ori 0—0 în meciurile amicale Mexic-U R S S ; Unde sînt atacanții?... ● Echipa R.D.Germane învinge Uruguay, chiar la Montevideo (3—0) și descoperă un nou înaintaș: pe Kreitsche, golgeter.

MARTIE● Începe sezonul competiţional oficial. Cupa României face primele „victime": Politehnica, „U" Craiova, St. Roşu, C.F.R. Cluj, Jiul, Petrolul, F.C. Argeş, Rapid, U.T.A. — campioana —, Sport Club, Farul şi Progresul părăsesc pe rînd arena Cupei, unele învinse de divizionarele B, alta de... neglijenţe (Progresul şi-a uitat acasă legitimaţiile. Iarăşi?)● Debut nefericit în preliminariile Turneului U.E.F.A.: 0—0 cu Turcia la Cîmpina, 0—1 cu Bulgaria la Sofia. Semn rău● Avalanşă de echipe suedeze în ţară: turişti, care fac plăcere echipelor bucureştene mici● Mare surpriză în Cupa campionilor europeni: Panathinaikos elimină pe Everton, campioana Angliei, cu 1—1 şi 0—0, printr-un gol marcat în deplasare. Preludiul altor surprize● F.C. Santos şi Pelé evoluează la Paris, în compania unei combinate St. Etienne-Ol. Marseille, în scop de binefacere. Demonstraţie sub aşteptări, dar brazilienii nu uită să-şi încaseze bursa. Binefacere-binefacere, dar cu profit...

APRILIE● În fine, victorie a juniorilor români: 2—1 la Bolu asupra Turciei. Consolare: am ratat calificarea pentru 1971, dar ne-am calificat pentru faza finală a ediţiei din...1972. Binefacerile regulamentului● Un prim pas spre München: România-Albania 2—1. Învingem Iugoslavia (1—0) la Novi Sad (dar cehoslovacii obţin 3—1 asupra galezilor, de la care noi am luat un singur punct). ● Scandal la Eindhoven: o sticlă aruncată din tribună îl culcă la pămînt pe arbitrul meciului PSV-Real Madrid. Din...plăcerile arbitrajului...● Panathinaikos continuă: elimină şi pe Steaua roşie Belgrad cu 1—4 şi 3—0 (tot cu gol marcat în deplasare). Finalist inedit în „C.C.E.".

MAI● Asupra campionatului ţării domneşte o pasionantă întrebare: Dinamo sau Rapid? Cine va cuceri titlul? Răspunsul îl va da... luna iunie● Parlamentarii din treiţări (R.F.a Germaniei, Austria şi Elveţia) dispută un turneu în Elveţia. Pentru destindere...● O nouă schimbare de antrenor federal, de data aceasta voluntară: polonezul Konczewicz şi-a dat demisia. I-a succedat Gorski, un bun cunoscător al fotbalului românesc● O prezenţă neobişnuită în Cupa cupelor: mica echipă luxemburgheză din Hautcharage, care activează în liga a doua. Ea a cîştigat Cupa Marelui Ducat. Ca să poată face faţă cheltuielilor, primarul acestei mici localităţi i-a aprobat un credit de 12.000 de franci...● Festival Iaşin la Moscova, în faţa a 100.000 spectatori. Vedete ale fotbalului mondial îi aduc omagiu acestui mare sportiv. Dumitrache din partea noastră● Anglia a intrat în posesia „Cupei cupelor". prin Chelsea Londra, după 210 minute de confruntare spectaculoasă cu Real Madrid, la Atena.

IUNIE● Leeds United, graţie a două goluri marcate în deplasare (care fac dublu), a adus un nou trofeu fotbalului englez: „Cupa europeană a tîrgurilor", în timp Ajax a readus în Olanda „Cupa campionilor"● Ultima surpriză din Cupa României: Metalul Bucureşti (divizia B) a eliminat pe C.F.R. Timişoara (divizia A).● Scandal în R.F.a Germaniei: preşedintele clubului Kickers Offenbach (retrogradată în Regionalliga) denunţă — şi dovedeşte cu benzi de magnetofon — cîteva falsificări de rezultate în campionatul primei ligi, în care sînt implicaţi o serie de jucători, care şi-au vîndut sinceritatea. Federaţia a instituit o anchetă● Motorul unui avion, care aducea un grup de suporteri ai lui Ajax, de la Londra, de la finala cu Panathinaikos, a luat foc şi aeronava silită să aterizeze în condiţii grele. *„Au fost formidabili aceşti oameni* — mărturisea o stewardesă. *Deşi erau avertizaţi de accident, n-au intrat de loc în panică, ci au început să cînte cît îi ţinea gura!"*● Panathinaikos a fost însoţită la Londra de 30 000 de suporteri, dar la Atena, la înapoiere, a fost întîmpinată doar de 3 000. Tot rezultatul...● La Berna a fost organizat al doilea campionat european inter-şcolar. Nouă ţări participante. Cîştigătoare: Olanda● International Board (forul care modifică regulile de joc) a decis experimentarea unui „ofsaid" corectat (numai în careu). Ar putea aştepta puţin. În 1975 se vor împlini 50 de ani de la ultima modificare a acestei reguli● Dintre fostele campioane din Europa, doar patru au reuşit să-şi păstreze titlul. O lege aspră a fotbalului; campionii nu sînt cruţaţi...● Alt antrenor federal demisionat: maghiarul J. Hoffer. Succesor: fostul selecţioner Illovszky. Caruselul continuă...● Cupa României si-a fixat preferinţele pentru finală: vechile rivale Steaua şi Dinamo. Ultima a devenit noua campioană a ţării

IULIE● Prima zi ne aduce o veste dureroasă: doi prestigioşi fotbalişti bulgari, Asparuhov şi Kotkov au murit într-un groaznic accident de automobil. Emoţie în cercurile fotbalistice europene● Steaua şi-a dovedit încă o dată specialitatea în Cupă: a cucerit-o şi anul acesta, pentru a 11-a oară şi pentru a treia oară consecutiv, învingînd acelaşi adversar: Dinamo Bucureşti● Ne cunoaştem adversarii în cupele europene: Spartak Tîrnava pentru Dinamo, Fram Reykjavik sau Hibernians La Valetta pentru Steaua, Napoli pentru Rapid şi Austria Salzburg pentru U.T.A. Sorţi buni pentru Steaua, bunişori pentru U.T.A., ingraţi pentru celelalte● Selecţionata de tineret a marcat patru goluri în patru jocuri şi s-a clasat pe locul 3 la Balcaniada de la Atena. Consecvenţă...● Sorţii au decis la Düsseldorf grupa preliminară C.M. 1974 din care facem parte: a patra, alături de R.D. Germană, Albania şi Finlanda. Capricioşi sorţi: cu R.D. Germană ne-am întîlnit în preliminariile olimpice în 1967 (şi am fost eliminaţi), cu Albania în actualele preliminarii olimpice (şi ne-am calificat noi), iar cu Finlanda în preliminariile campionatului Europei. Vechi cunoştinţe, cum se spune...

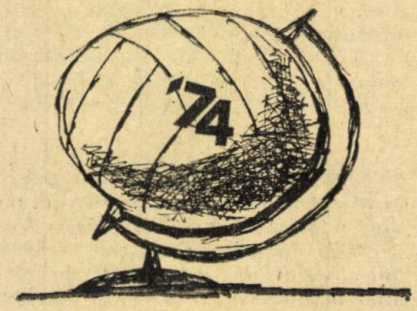

AUGUST ● Pretutindeni încep pregătirile divizionarelor A. Toate se împrăştie prin ţară, la locurile alese pentru antrenamente. Puţine modificări de efective; transferări puţine şi... aşteptate. Doar „cazul Dumitru" agită un timp cercurile fotbalistice. Apoi, Dumitru se reîntoarce cuminte în mijlocul giuleştenilor ● În schimb, mai multă agitaţie cuprinde lotul antrenorilor. Se produc schimbări multe şi importante. Ca de obicei la noi. Se putea să rămînă antrenorii mai mult timp la un loc?... ● Record de durată fotbalistică. Un meci între echipa Universităţii şi clubul Arminia, ambele din Köln, a început în zorii zilei şi s-a încheiat la miezul nopţii. S-a jucat neîncetat timp de 18 ore (scor 59—59). Vechiul record îl deţinea un joc al studenţilor din Glasgow: 17 ore şi 15 minute ● Dinamo joacă în Spania şi pierde cu 3—0 şi 4—3 la Celta Vigo şi Malaga. Cei care nu ştiu că ambele echipe spaniole sînt din prima divizie şi ocupă locuri de mijlocul clasamentului, au intrat în panică. Rezultatele, bată-le vina... Şi documentarea ● la amploare scandalul „rezultatelor trişate" în campionatul vest-german. Alte echipe şi alţi jucători sînt implicaţi. Puţini au rămas neamestecaţi din „Bundesliga" ● Începe al doilea campionat mondial feminin, în Mexic, 80.000 de spectatori la jocul Mexic-Argentina, 75.000 la Mexic-Anglia! Sexul slab anunţă o concurenţă serioasă ● A început campionatul. Fără surprize, dar şi fără strălucire.

SEPTEMBRIE ● Începute sub semnul unor încercări de noi titularizări în lotul naţional, pregătirile reprezentativei au continuat prin revenirea la... „nucleul Guadalajara". Testul cu OFK Beograd, în care s-a prezentat o formaţie remaniată a decepţionat şi... se apropie meciul cu Finlanda, care trebuie cîştigat şi încă la diferenţă de goluri. Helsinki devine astfel o piatră de încercare ● Echipa Danemarcei calcă pe urmele... Braziliei. A cucerit pentru a doua oară consecutiv campionatul mondial (neoficial), disputat în Mexic. E vorba însă de fotbal feminin. Şi notaţi: la finala Danemarca-Mexic au asistat 100.000 spectatori! Concurenţa devine ameninţătoare din partea „sexului slab"... ● După trei etape în care au dat multe emoţii prin rezultatele obţinute în deplasare, echipele oaspe s-au reaşezat, cuminţi, în băncile lor ● Debut contradictoriu în cupele europene al echipelor noastre de club: o victorie, acasă (U.T.A.), două meciuri nule (Dinamo la Bucureşti şi Steaua la La Valetta) şi o înfrîngere la limită în deplasare (Rapid la Napoli). Şanse însă, pentru calificarea a trei echipe în „optimi". Să vedem la 29 septembrie. ● O clinică londoneză a propus fotbaliştilor să urmeze un tratament pentru... întărirea testei în aşa fel încît loviturile cu capul să devină de o putere net superioară. Se pare că nu-i vorba de reclamă. **„Numai că** -spune Dennis Follow, secretarul general al federaţiei engleze-**eficacitatea loviturii cu capul nu depinde de elasticitatea capului sau de forţa lui, ci şi de modul în care este lovită mingea. În orice caz, nici un regulament nu interzice un asemenea tratament".** ● Examen trecut cu succes la Helsinki, de reprezentativa ţării. Patru goluri în poarta finlandeziior au însemnat reducerea diferenţei de puncte şi golaveraj faţă de Cehoslovacia. ● Manşa a doua a cupelor europene ne-a adus o satisfacţie deplină: toate patru reprezentante ale fotbalului românesc, în ordinea meritelor: Dinamo, Rapid, U.T.A. şi Steaua, s-au calificat pentru turul al II-lea! Este pentru a treia oară, în istoria participărilor echipelor noastre în cele trei cupe, cînd TOATE se califică pentru etapa a II-a.

PALMARESUL REPREZENTATIVEI A DE FOTBAL

CU ŞI FĂRĂ „OLIMPICI"

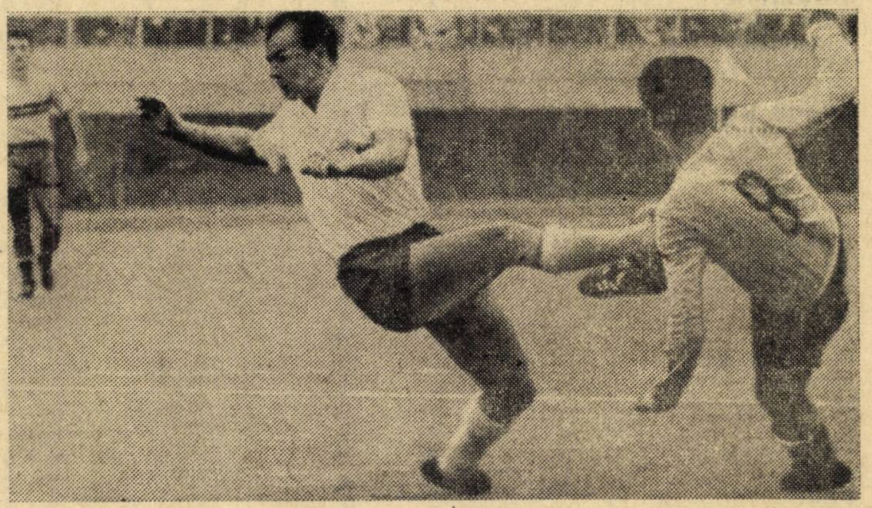

Aspect din meciul România — R.D. Germană din cadrul turneului olimpic de la Tokio.

Se pare că turneul olimpic devine o sursă de necazuri pentru noi. Cu greu s-a născut echipa care a întîlnit selecţionata Albaniei, destul de greu a obţinut calificarea pentru turul secund al preliminariilor, ultimul hop pe drumul care duce direct la... München, foarte greu se anunţă şi returul cu Danemarca. Şi, ca şi cum nu era de-ajuns, iată că ridică şi o problemă, minoră — e drept —, dar totuşi interesantă care priveşte direct palmaresul reprezentativei şi pe care statisticienii nu ştiu cum s-o rezolve.

Întrebarea pe care şi-o pun este următoarea: în ce palmares poate şi trebuie să figureze jocul selecţionatei noastre olimpice cu aceea a Albaniei?

Un palmares special nu există pentru că o echipă olimpică nu-i ceva permanent; ea poate fi echipa A, formaţia B sau chiar cea de tineret. În palmaresul reprezentativei A nu poate figura pentru că — de data aceasta şi spre deosebire de alte ţări — noi am prezentat contra Albaniei o garnitură total diferită. Ar însemna, în acest caz (nefiind vorba nici de o formaţie secundă şi nici de una de tineret — care are limită de vîrstă), să deschidem un palmares nou, al „olimpicilor". În această situaţie însă, ar trebui să trecem şi celelalte meciuri susţinute în cadrul preliminariilor olimpice sau la turneul final, cu Ungaria (1952), Danemarca (1963), Mexic, R.D. Germană, Iran, Ghana, Iugoslavia (1964) şi R.D. Germană (1967). Or, în toate aceste partide noi, ca şi majoritatea adversarilor (excepţie face doar Iugoslavia), au aliniat, de fapt, prima echipă naţională, deci, de drept, rezultatele sînt incluse în palmaresul acesteia. Şi ni se pare că nici nu se putea altfel din moment ce, la J.O. din 1952 noi am jucat cu Voinescu—Zavoda II, Farmati—Călinoiu, I. Covaci, Serfőző—Paraschiva, Iordache, Ozon, Petschovschi, Suru — aşadar echipa A — contra unei selecţionate a Ungariei care avea pe Grosics—Dalnoki, Lorant—Kovacs I, Lantos, Bozsik—Budai II, Kocsis, Hidegkuti, Puskas, Czibor, formaţie care după doi ani avea să atace titlul mondial în Elveţia. Asta ca să dăm numai un singur exemplu, pentru că şi în celelalte partide olimpice am aliniat naţionala şi am înfruntat naţionale.

În această situaţie poate că ar fi mai just să includem şi meciurile cu Albania în palmaresul reprezentativei A (mai cu seamă că selecţionata antrenată de Borici a fost identică cu cea aliniată în campionatul Europei), iar jucătorii care au obţinut victoria şi la Bucureşti şi la Tirana să fie asimilaţi cu internaţionalii A. Şi probabil că şi federaţia va fi de acord.

Pînă atunci însă, pentru că tot am vorbit de o despărţire a meciurilor olimpice de restul palmaresului echipei A, să vedem — din simplă curiozitate — cum ar arăta el fără „olimpici" şi care ar fi bilanţul selecţionatei olimpice.

Palmaresul reprezentativei A

ALBANIA	6	3	1	2	15— 4
ANGLIA	4	0	2	2	1— 4
AUSTRIA	2	0	1	1	2— 5
AUSTRIA (amatori)	2	2	0	0	5— 1
BELGIA	3	2	0	1	3— 2
BRAZILIA	1	0	0	1	2— 3
BULGARIA	18	12	2	4	52—32
CEHOSLOVACIA	19	4	3	12	21—46
CEHOSLOVACIA (amat.)	2	1	1	0	6— 3
CIPRU	2	2	0	0	12— 1
CONGO KINSHASA	1	0	1	0	1— 1
CROAŢIA	1	0	1	0	2— 2
CUBA	2	0	1	1	4— 5
ELVEŢIA	5	3	1	1	10—11
ESTONIA	1	0	0	1	1— 2
FINLANDA	2	2	0	0	7— 0
FRANŢA	4	2	0	2	8— 7
GERMANIA	5	0	0	5	7—28
GRECIA	12	8	4	0	35—14
ISRAEL	1	1	0	0	2— 1
ITALIA	4	0	0	4	2— 7
IUGOSLAVIA	30	13	5	12	44—48
LETONIA	2	1	1	0	4— 0
LITUANIA	2	2	0	0	6— 2
MAROC	2	1	0	1	5— 3
NORVEGIA	2	2	0	0	3— 0
OLANDA	2	0	1	1	0— 2
PERU	2	1	1	0	4— 2
POLONIA	19	8	10	1	37—31
PORTUGALIA	5	2	0	3	4— 6
R.D. GERMANA	7	3	0	4	13—14
R.F. a GERMANIEI	3	1	1	1	2— 2
SLOVACIA	3	1	1	1	5— 5
SPANIA	2	1	0	1	3— 7
SUEDIA	4	0	1	3	4—15

ŢARA GALILOR	1	0	1	0	0—0
TURCIA	11	6	2	3	22—11
UNGARIA	9	0	1	8	7—36
UNGARIA (amatori)	2	1	0	1	5—5
U.R.S.S.	1	0	1	0	1—1
URUGUAY	3	1	1	1	2—5
	209	86	45	78	369—374

Cum se vede, numărul jocurilor a scăzut la 209 iar al ţărilor de la 42 la 38.

Iată, acum, cum arată

Bilanţul „olimpicilor"

ALBANIA	2	2	0	0	4—2
BULGARIA	4	3	0	1	5—3
CEHOSLOVACIA	1	1	0	0	4—1
DANEMARCA	4	2	0	2	8—8
GHANA	1	1	0	0	4—2
IRAN	1	1	0	0	1—0
IUGOSLAVIA	2	2	0	0	5—1
MEXIC	1	1	0	0	3—1
OLANDA	1	0	0	1	0—6
R.D. GERMANA	3	0	1	2	1—3
UNGARIA	3	0	1	2	1—4
U.R.S.S.	2	0	1	1	0—2
	25	13	3	9	36—15

Cam sărăcuţ, dar turneul olimpic are loc din patru în patru ani, iar meciurile amicale, de pregătire, ale „olimpicilor" sînt destul de rare.

VECHITURILE DE METAL VĂ STAU PE CAP? PROBLEMA SE REZOLVĂ SIMPLU:

PREDAŢI METALELE VECHI CONTRA COST LA DEPOZITELE ÎNTREPRINDERII PENTRU COLECTAREA METALELOR

ICEM

Cupa

Sub această denumire generală se ascunde, de fapt, campionatul de fotbal al Europei, disputat pînă acum sub două denumiri diferite: primele două ediții s-au jucat în titulatura **„Cupa Europei"**, următoarele două în aceea de **campionat al Europei.**

Iată rezultatele tehnice (echipele subliniate se califică pentru etapa următoare):

„CUPA EUROPEI"

EDIȚIA I: 1958 — 1960

Meci preliminar

Cehoslovacia-Irlanda	0—2, 4—0

Optimi de finală

U.R.S.S.-Ungaria	3—1, 1—0
Franța-Grecia	7—1, 1—1

3.XI.1958, București: ROMÂNIA-TURCIA 3—0 (0—0)

Au marcat: Oaidă, Constantin, Ahmet (autogol)

Stadionul „23 August", 70 000 spectatori.

ROMÂNIA (antr. A. Botescu și I. Oană): Toma-Popa, Caricaș, Macri, V. Alexandru, Nunweiller III, Oaidă, Constantin, Dinulescu, Eftimie, Tătaru I.

TURCIA (antr.: Sandro Puppo-Italia): Turgay-Ismail, Naci, Basri, Mustafa (min. 46: Seref), B. Ahmet, Hilmi, Can, Metin, Kadri, Lefter.

Arbitru: G. Dienst (Elveția).

26.IV.1959, Istanbul: TURCIA — ROMÂNIA 2—0 (1—0)

A marcat: Lefter —2.

Stadionul „Mithat Pașa", 35 000 spectatori.

TURCIA (antr.: Remondini-Italia): Ozcan-Ismail, Naci, Basri, Mustafa, B. Ahmet, Hilmi, Can, Suat, Lefter, Kadri.

ROMÂNIA (antr.: A. Botescu și I. Oană): Toma-Popa, Caricaș, Soare, Jenei, Nunweiller III, Hașoti, Raksi, Mateianu, Eftimie, Tătaru I.

CEHOSLOVACIA: Stacho-Bomba, Popluhar, Novak, Bubernik, Masopust, Pavlovici, Vojta, Kvasnak, Bubnik, Dolinski.

Arbitru: A. Dorogi (Ungaria)

29.V.1960, Bratislava: CEHOSLOVACIA-ROMÂNIA 3—0 (3—0)

Au marcat: Bubernik — 2, Bubnic.

Stadionul Slovan, 50 000 spectatori.

CEHOSLOVACIA: Schroiff-Bomba, Popluhar, Novak, Bubernik, Masopust, Pavlovici, Vojta, Kvasnak, Bubnik, Dolinski.

ROMÂNIA (antr.: A. Botescu și I. Oană): Mîndru-Popa, Fronea, Soare, V. Alexandru, Nunweiller III, Cacoveanu, Constantin, Dinulescu, Mateianu, Tătaru I.

Arbitru: A. Gulissen (Norvegia).

U.R.S.S., calificată prin neprezentarea Spaniei

Semifinale

Iugoslavia-Franța	5—4
U.R.S.S.-Cehoslovacia	3—0

Meci pentru locurile 3—4

Cehoslovacia-Franța	2—0

Finala (10 iulie 1960, Paris)

● **U.R.S.S. — Iugoslavia 2—1 (0 — 1, 1—1) Au marcat:** Galici (min. 41); Metreveli min. 49), Ponedelnik (min. 113)

U.R.S.S.: Iașin-Cioheli, Maslenkin, Krutikov, Voinov, Netto, Metreveli, Ivanov, Ponedelnik, Bubukin, Meshi.

IUGOSLAVIA: Vidinici-Durkovici, Miladinovici, Iusufi, Zanetici, Perusici, Sekularac, Jerkovici, Galici, Matuș, Kostici.

Arbitru: Ellis (Anglia).

EDIȚIA A II-A: 1962—1964

Calificate direct în optimi de finală: **U.R.S.S.** (deținătoarea cupei), **Austria și Luxemburg.**

Preliminarii

Suedia-Norvegia	2—0, 1—1
Danemarca-Malta	6—1, 3—1
Irlanda-Islanda	4—2, 1—1
Franța-Anglia	1—1, 5—2
Irlanda de Nord-Polonia	2—0, 2—0

1.XI. 1962, Madrid: SPANIA—ROMÂNIA 6—0 (4—0)

Au marcat: Guillot — 3, Veloso — 2, Collar.

Stadionul Bernabeu, 80 000 spectatori.

SPANIA (antr.: Villalonga): Vicente-Pachin, Rodri, Calleja, Paquito, Glaria, Collar, Adelardo, Veloso, Guillot, Gento.

ROMÂNIA (antr.: C. Teașcă): Sfetcu-M. Georgescu, Nunweiller III, Macri, Em. Petru, Koszka, Ivansuc, Ozon, M. Voinea, D. Popescu, Ghergheli.

Arbitru: A. Howley (Anglia)

25.XI. 1962, București: ROMÂNIA-SPANIA 3—1 (2—0).

Au marcat: Tătaru I, Manolache, Constantin; Gento

Stadionul „23 August", 70 000 spectatori.

ROMÂNIA (antr.: Gh. Popescu): Voinescu-Popa, Nunweiller III, Ivan, Em. Petru, Koszka, Pircălab, Constantin, Manolache, Ghergheli, Tătaru I.

SPANIA (antr.: Villalonga): Vicente-Pachin, Rodri, Calleja, Paquito, Glaria, Collar, Amancio, Veloso, Guillot Gento.

Arbitru: G. Pelomis (Grecia).

Iugoslavia-Belgia	3—2, 1—0
Bulgaria-Portugalia	3—1, 1—3, 1—0
Olanda-Elveția	3—1, 1—1
R.D.Germană-Cehoslovacia	2—1, 1—1
Ungaria-Țara Galilor	3—1, 1—1
Italia-Turcia	6—0, 0—1
Albania, calificată prin neprezentarea Greciei	

Optimi de finală

Spania-Irlanda de Nord	1—1, 1—0
Suedia-Iugoslavia	0—0, 3—2
Danemarca-Albania	4—0, 0—1
Luxemburg-Olanda	1—1, 2—1
Irlanda-Austria	0—0, 3—2
Franța-Bulgaria	0—1, 3—1
U.R.S.S.-Italia	2—0, 1—1
Ungaria-R.D. Germană	2—1, 3—3

Sferturi de finală

Danemarca-Luxemburg	3—3, 2—2, 1—0
Spania-Irlanda	5—1, 0—2
U.R.S.S.-Suedia	1—1, 3—1
Ungaria-Franța	3—1, 2—1

REZERVATA ECHIPELOR NATIONALE DE FOTBAL DIN

Nunweiller III, Oaidă, V.Alexandru, Alexandrescu, Zavoda I, V. Anghel.

Arbitru: B. Nedelkovski (Iugoslavia)

Austria-Norvegia	0—1, 5—2
Iugoslavia-Bulgaria	2—0, 1—1
Portugalia-R.D. Germană	2—0, 3—2
Spania-Polonia	4—2, 3—0
Cehoslovacia-Danemarca	2—2, 5—1

Sferturi de finală

Franța-Austria	5—2, 2—4
Iugoslavia-Portugalia	1—2, 5—1

22.V. 1960, București: ROMÂNIA-CEHOSLOVACIA 0-2 (0—2)

Au marcat: Masopust, Bubnik.

Stadionul „23 August", 80 000 de spectatori

ROMÂNIA (antr.: A. Botescu și I. Oană): Mîndru-Popa, Apolzan, Soare, Jenei, Nunweiller III, Oaidă, V.Alexandru, Alexandrescu, Zavoda I, V. Anghel.

Arbitru: B. Nedelkovski (Iugoslavia)

Austria-Norvegia	0—1, 5—2
Iugoslavia-Bulgaria	2—0, 1—1
Portugalia-R.D. Germană	2—0, 3—2
Spania-Polonia	4—2, 3—0
Cehoslovacia-Danemarca	2—2, 5—1

Sferturi de finală

Franța-Austria	5—2, 2—4
Iugoslavia-Portugalia	1—2, 5—1

22.V. 1960, București: ROMÂNIA-CEHOSLOVACIA 0-2 (0—2)

Au marcat: Masopust, Bubnik.

Stadionul „23 August", 80 000 de spectatori

ROMÂNIA (antr.: A. Botescu și I. Oană): Mîndru-Popa, Apolzan, Soare, Jenei, Nunweiller III, Hașoti, Raksi, Mateianu, Eftimie, Tătaru I.

CEHOSLOVACIA: Stacho-Bomba, Popluhar, Novak, Bubernik, Masopust, Pavlovici, Vojta, Kvasnak, Bubnik, Dolinski.

Arbitru: A. Dorogi (Ungaria)

29.V.1960, Bratislava: CEHOSLOVACIA-ROMÂNIA 3—0 (3—0)

Au marcat: Bubernik — 2, Bubnic.

Stadionul Slovan, 50 000 spectatori.

CEHOSLOVACIA: Schroiff-Bomba, Popluhar, Novak, Bubernik, Masopust, Pavlovici, Vojta, Kvasnak, Bubnik, Dolinski.

ROMÂNIA (antr.: A. Botescu și I. Oană): Mîndru-Popa, Fronea, Soare, V. Alexandru, Nunweiller III, Cacoveanu, Constantin, Dinulescu, Mateianu, Tătaru I.

Arbitru: A. Gulissen (Norvegia).

U.R.S.S., calificată prin neprezentarea Spaniei

Semifinale

Iugoslavia-Franța	5—4
U.R.S.S.-Cehoslovacia	3—0

Meci pentru locurile 3—4

Cehoslovacia-Franța	2—0

Finala (10 iulie 1960, Paris)

● **U.R.S.S. — Iugoslavia 2—1 (0 — 1, 1—1) Au marcat:** Galici (min. 41); Metreveli min. 49), Ponedelnik (min. 113)

U.R.S.S.: Iașin-Cioheli, Maslenkin, Krutikov, Voinov, Netto, Metreveli, Ivanov, Ponedelnik, Bubukin, Meshi.

IUGOSLAVIA: Vidinici-Durkovici, Miladinovici, Iusufi, Zanetici, Perusici, Sekularac, Jerkovici, Galici, Matuș, Kostici.

Arbitru: Ellis (Anglia).

EDIȚIA A II-A: 1962—1964

Calificate direct în optimi de finală: **U.R.S.S.** (deținătoarea cupei), **Austria și Luxemburg.**

Preliminarii

Suedia-Norvegia	2—0, 1—1
Danemarca-Malta	6—1, 3—1
Irlanda-Islanda	4—2, 1—1
Franța-Anglia	1—1, 5—2
Irlanda de Nord-Polonia	2—0, 2—0

1.XI. 1962, Madrid: SPANIA—ROMÂNIA 6—0 (4—0)

Au marcat: Guillot — 3, Veloso — 2, Collar.

Stadionul Bernabeu, 80 000 spectatori.

SPANIA (antr.: Villalonga): Vicente-Pachin, Rodri, Calleja, Paquito, Glaria, Collar, Adelardo, Veloso, Guillot, Gento.

ROMÂNIA (antr.: C. Teașcă): Sfetcu-M. Georgescu, Nunweiller III, Macri, Em. Petru, Koszka, Ivansuc, Ozon, M. Voinea, D. Popescu, Ghergheli.

Arbitru: A. Howley (Anglia)

25.XI. 1962, București: ROMÂNIA-SPANIA 3—1 (2—0).

Au marcat: Tătaru I, Manolache, Constantin; Gento

Stadionul „23 August", 70 000 spectatori.

ROMÂNIA (antr.: Gh. Popescu): Voinescu-Popa, Nunweiller III, Ivan, Em. Petru, Koszka, Pircălab, Constantin, Manolache, Ghergheli, Tătaru I.

SPANIA (antr.: Villalonga): Vicente-Pachin, Rodri, Calleja, Paquito, Glaria, Collar, Amancio, Veloso, Guillot Gento.

Arbitru: G. Pelomis (Grecia).

Iugoslavia-Belgia	3—2, 1—0
Bulgaria-Portugalia	3—1, 1—3, 1—0
Olanda-Elveția	3—1, 1—1
R.D.Germană-Cehoslovacia	2—1, 1—1
Ungaria-Țara Galilor	3—1, 1—1
Italia-Turcia	6—0, 0—1
Albania, calificată prin neprezentarea Greciei	

Optimi de finală

Spania-Irlanda de Nord	1—1, 1—0
Suedia-Iugoslavia	0—0, 3—2
Danemarca-Albania	4—0, 0—1
Luxemburg-Olanda	1—1, 2—1
Irlanda-Austria	0—0, 3—2
Franța-Bulgaria	0—1, 3—1
U.R.S.S.-Italia	2—0, 1—1
Ungaria-R.D. Germană	2—1, 3—3

Sferturi de finală

Danemarca-Luxemburg	3—3, 2—2, 1—0
Spania-Irlanda	5—1, 0—2
U.R.S.S.-Suedia	1—1, 3—1
Ungaria-Franța	3—1, 2—1

Semifinale

U.R.S.S.-Danemarca	3—0
Spania-Ungaria	2—1

Meci pentru locurile 3—4

Ungaria-Danemarca	3—1

Finala (21 iunie 1964, Madrid)

● **Spania-U.R.S.S. 2—1 (1—1)**

Au marcat: Pereda (min. 6), Marcelino (min. 83); Husainov (min. 8)

SPANIA: Iribar-Rivilla, Olivella, Calleja, Fuste, Zoco, Amancio, Pereda, Marcelino, Suarez, Lapetra.

U. R. S. S.: Iașin-Sustinov, Șesternev, Anicikin, Murdrik, Voronin, Korneev, Cislenko, V. Ivanov, Ponedelnik, Husainov.

Arbitru: Holland (Anglia).

HENRY DELAUNAY

„CAMPIONATUL EUROPEI"

EDIȚIA A III-A: 1966—1968

Grupa I

Irlanda—Spania	0—0, 0—2
Irlanda—Turcia	2—1, 1—2
Turcia-Spania	0—0, 0—2
Irlanda-Cehoslovacia	0—2, 2—1
Cehoslovacia-Turcia	3—0, 0—0
Cehoslovacia-Spania	1—0, 1—2

Clasament

1. Spania	6	3	2	1	6—2	8
2. Cehoslovacia	6	3	1	2	8—4	7
3. Irlanda	6	2	1	3	5—8	5
4. Turcia	6	1	2	3	3—8	4

Grupa a II-a

Bulgaria-Norvegia	4—2, 0—0
Suedia-Portugalia	1—2, 1—1
Suedia-Bulgaria	0—2, 0—3
Norvegia-Suedia	3—1, 2—5
Norvegia-Portugalia	1—2, 2—1
Bulgaria-Portugalia	1—0, 0—0

Clasament

1. Bulgaria	6	4	2	0	10—2	10
2. Portugalia	6	2	2	2	6—6	6
3. Suedia	6	2	1	3	9—12	5
4. Norvegia	6	1	1	4	9—14	3

Grupa a III-a

Finlanda-Austria	0—0, 1—2
Grecia-Finlanda	2—1, 1—1
U.R.S.S.-Austria	4—3, 0—1
U.R.S.S. -Grecia	4—0, 1—0
U.R.S.S.-Finlanda	2—0, 5—2
Grecia-Austria	4—1, 1—1

Clasament

1. U.R.S.S.	6	5	0	1	16—6	10
2. Grecia	6	2	2	2	8—9	6
3. Austria	6	2	2	2	8—10	6
4. Finlanda	6	0	2	4	5—12	2

EUROPA

Grupa a IV-a

R.F. a Germaniei-Albania	6—0, 0—0
Iugoslavia-R.F. a Germaniei	1—0, 1—3
Iugoslavia-Albania	2—0, 4—0

Clasament

1. Iugoslavia	4	3	0	1	8—3	6
2. R.F. a Germaniei	4	2	1	1	9—2	5
3. Albania	4	0	1	3	0—12	1

Grupa a V-a

Olanda-Ungaria	2—2, 1—2
Ungaria-Danemarca	2—0, 6—0
Olanda-Danemarca	2—0, 2—3
R.D.Germană-Olanda	4—3, 0—1
Danemarca—R.D.Germană	1—1, 2—3
Ungaria-R.D.Germană	3—1, 0—1

Clasament

1. Ungaria	6	4	1	1	15—5	9
2. R.D.G.	6	3	1	2	10—10	7
3. Olanda	6	2	1	3	11—11	5
4. Danemarca	6	1	1	4	6—16	3

Grupa a VI-a

Italia-Cipru	2—0, 5—0
Elveția-Cipru	1—2, 5—0
Elveția-Italia	2—2, 0—4

2.XI. 1966, București: ROMÂNIA-ELVEȚIA 4—2 (4—0)

Au marcat: Dridea, Frățilă — 3, Künzli, Odermatt.

Stadionul Republicii, 15 000 spectatori

ROMÂNIA (antr.: I. Oană și St. Covaci): M. Ionescu-Popa, Hălmăgeanu, Dan, Mocanu, Surdan, D. Popescu, Pîrcălab, Frățilă, Dridea, Lucescu

ELVEȚIA (antr.: E. Ballabio): Prosperi-Mattler, Bäni, Perroud, Fuhrer, Odermatt, Dürr, Gottardi, Künzli, Quentin, Bernasconi.

Arbitru: J. Finney (Anglia).

26. XI.1966, Neapole: ITALIA-ROMÂNIA 3—1 (2—1)

Au marcat: Dobrin; Mazzola — 2, De Paoli.

Stadionul „San Paolo", 80 000 spectatori.

ROMÂNIA (antr.: I.Oană și St. Covaci): Datcu-Popa, Barbu, Dan, Deleanu, Ghergheli, Dobrin, Pîrcălab, Frățilă, Dridea, Lucescu.

ITALIA (antr.: F. Valcareggi): Sarti-Landini, Facchetti, Bianchi, Guarneri, Picchi, Domenghini, Mazzola, De Paoli, Juliano, Corso.

Arbitru: G. Schullenburg (R.F.G.)

3. XII.1966, Nicosia: CIPRU-ROMÂNIA 1—5 (1—0)

Au marcat: Kostakis ; Dridea — 2, Frățilă — 2, Lucescu

Stadionul „Ga-Pi-Si", 11 000 spectatori.

CIPRU (antr.: A.Gavalas): Efeftcriadis-Katos, Kostas, Kureas, Ploutis, Tofis, Nikakis, Krystalis, Pambulis, Kostakis, Stylianou.

ROMÂNIA (antr.: I Oană și St.Covaci): M. Ionescu-Popa, Nunweiller III, Dan, Deleanu, Ghergheli, Dobrin, Pîrcălab, Frățilă, Dridea, Lucescu.

Arbitru: A. Lentini (Malta).

23.IV. 1967, București: ROMÂNIA-CIPRU 7—0 (3—0)

Au marcat: Lucescu, Martinovici, Dumitriu II —3, I. Ionescu —2.

Stadionul „23 August", 10 000 spectatori.

ROMÂNIA (antr.: I. Oană și St. Covaci): M. Ionescu-Popa, Nunweiller III, D. Nicolae, Mocanu, Ghergheli, Dobrin, Martinovici, Dumitriu II, I. Ionescu, Lucescu.

CIPRU (antr.: A. Gavalas): Varnavas-Iakavou, Hristou, Ploutis, Kostas, Tofis, Krystalis, Drossos, Kettenys, Piarides, Stylianou.

24.V.1967, Zürich-ELVEȚIA-ROMÂNIA-7—1 (3—0)

Au marcat: Künzli — 2, Quentin — 2, Blättler — 2, Odermatt, Dobrin

Stadionul Hardturn, 30 000 spectatori.

ELVEȚIA (antr.: E. Balabio): Kunz-Tacchella, Perroud, Michaud, Pfirter, Odermatt, Bäni, Dürr, Künzli, Blättler, Quentin.

ROMÂNIA (antr.:I. Oană și St. Covaci): M. Ionescu (min. 46: Datcu)-Popa, Nunweiller III, D. Nicolae, Mocanu, Ghergheli, Dobrin, Pîrcălab, Dridea, I. Ionescu, Lucescu.

Arbitru: R. Lacoste (Franța).

25.VI.1967, București: ROMÂNIA-ITALIA 0—1 (0—0).

A marcat: Bertini.

Stadionu. „23 August", 70 000 spectatori

ROMÂNIA (antr.: A. Niculescu): Răducanu-Lupescu, Nunweiller III, Barbu, Mocanu, Ghergheli, Năftănăilă, Lucescu, Dumitriu II, I. Ionescu, Nunweiller VI.

ITALIA (antr.: F. Valcareggi): Albertosi — Picchi, Gori, Guarneri, Bertini, Facchetti, Rivera, Bulgarelli, Juliano, Zigoni, Pascutti.

Arbitru: Manuel Arribas (Spania).

Clasament

1. Italia	6	5	1	0	17—3	11
2. România	6	3	0	3	18—14	6
3. Elveția	6	2	1	3	17—13	5
4. Cipru	6	1	0	5	3—25	2

Grupa a VII-a

Polonia-Luxemburg	4—0, 0—0
Franța-Polonia	2—1, 4—1
Belgia-Franța	2—1, 1—1
Franța-Luxemburg	3—0, 3—1
Belgia-Luxemburg	5—0, 3—0
Polonia-Belgia	3—1, 4—2

Clasament

1. Franța	6	4	1	1	14—6	9
2. Belgia	6	3	1	2	14—9	7
3. Polonia	6	3	1	2	13—9	7
4. Luxemburg	6	0	1	5	1—18	1

Grupa a VIII-a

Anglia-Irlanda de Nord	2—0, 2—0
Țara Galilor-Scoția	1—1, 2—3
Anglia-Țara Galilor	5—1, 3—0
Scoția-Irlanda de Nord	2—1, 0—1
Irlanda de Nord-Țara Galilor	0—0, 0—2
Anglia-Scoția	2—3, 1—1

Clasament

1. Anglia	6	4	1	1	15—5	9
2. Scoția	6	3	2	1	10—8	8
3. Țara Galilor	6	1	2	3	6—12	4
4. Irlanda de Nord	6	1	1	4	2—8	3

Sferturi de finală

Iugoslavia -Franța,	1—1, 5—1
Italia-Bulgaria	2—3, 2—0
Anglia-Spania	1—0, 2—1
U.R.S.S. -Ungaria	0—2, 3—0

Semifinale

Italia —U.R.S.S. 0—0 (Italia s-a calificat pentru finală prin tragere la sorți)

Iugoslavia-Anglia	1—0
Meci pentru locurile	**3—4**
Anglia-U.R.S.S.	2—0

F i n a l a

● **Roma, 8 iunie 1968: Italia-Iugoslavia 1—1 (0—1, 1—1)**

Au marcat: Geaici (min. 38); Domenghini (min. 80)

ITALIA: Zoff-Burgnich, Ferrini, Facchetti, Castano, Guarneri, Domenghini, Juliano, Anastasi, Lodetti, Prati.

IUGOSLAVIA: Pantelici-Fazlaghici, Holcer, Damianovici, Trivici, Pavlovici, Petkovici, Paunovici, Musemici, Acimovici, Geaici.
Arbitru: Gottfried Dienst (Elveția).
• **Rejucare, Roma, 10 iunie 1968: Italia-Iugoslavia 2—0 (2—0)**
Au marcat: Riva (min. 11), Anastasi (min. 32).
ITALIA: Zoff-Burgnich, Guarneri, Fachetti, Rosato, Salvadore, Domenghini, Mazzola, Anastasi, De Sisti, Riva.
IUGOSLAVIA: Pantelici-Fazlaghici, Paunovici, Holcer, Damianovici, Pavlovici, Trivici, Acimovici, Musemici, Hosici, Geaici.
Arbitru: Ortiz De Mendibil (Spania).

EDIȚIA A IV-a

GRUPA 1 (România, Cehoslovacia, Țara Galilor, Finlanda)
Praga: CEHOSLOVACIA-FINLANDA 1—1 (1—1)
București: ROMÂNIA-FINLANDA 3—0 (2—0)
Au marcat: **Dumitrache** (min. 28, 42) și **Nunweiller VI** (min. 77). 45.000 spectatori. Arbitru: **L. Vamvacopoulos** (Grecia).
ROMÂNIA: Răducanu-Sătmăreanu, Lupescu, Dinu, Vigu-Dumitru, Nunweiller VI-Neagu (min. 46: Tătaru), Dobrin, Dumitrache, Fl. Dumitrescu.
FINLANDA: Heinonen-Maakipaa, Kilponen, Rajantie, Kautonen, Suomalainen (min. 55: Mäkelä), Heikkila (min. 67: Litmanen), Savoimaa, Toivola, Toivonen, Paatelainen.
Cardiff: ȚARA GALILOR-ROMÂNIA 0—0
45 000 spectatori. Arbitru: **Eric van Gemert** (Olanda)
ȚARA GALILOR: Sprake-Rodrigues, England, Powell, Thomas-Durban, Graham Moore, Hole-Krzywicki, Whin Davies, Rees.
ROMÂNIA: Răducanu-Sătmăreanu, Lupescu, Dinu (min. 46: Hălmăgeanu), Mocanu-Dumitru, Nunweiller VI-Neagu, Dobrin (min.76: Domide), Dumitrache, Fl. Dumitrescu.
Swansea: ȚARA GALILOR-CEHOSLOVACIA 1—3 (0-0)
Bratislava: CEHOSLOVACIA-ROMÂNIA 1—0 (0-0)
A marcat: **Fr. Vesely** (min. 88) 60000 spectatori. Arbitru: **Leita** (Portugalia).
CEHOSLOVACIA: Viktor-Dobias, Hrivnjak, Desiatnik, Taborsky-Pollak, Kuna, Adamec-Fr. Vesely, Stratil (min. 72): Jökl), Jan Ciapkovici (min. 76: Kabat).
ROMÂNIA: Răducanu-Sătmăreanu, Dinu, Dan, Mocanu-Anca, Dumitru-Neagu, (min. 61: Nunweiller VI), Dembrovschi Dumitrache, Lucescu.
Helsinki: FINLANDA-ȚARA GALILOR 0-1 (0-0)
Helsinki: FINLANDA-CEHOSLOVACIA 0-4 (0-2)
Helsinki: FINLANDA—ROMÂNIA 0—4 (0—2)
Au marcat: **Iordănescu** (min. 25), **Lupescu** (min. 37), **Dembrovschi** (min. 55) și **Lucescu** (min. 64), din 11 m. 2.500 spectatori.
Arbitru: **P. Kamber** (Elveția).
FINLANDA: Naesman (min. 46: Heinonen) — Suomalainen, Saviomaa, Makynen, Ranta, Toivanen (min. 58: Numelin), Heikkila, Nikkanen, Toivola, Rahja Lindholm.
ROMÂNIA: Răducanu-Sătmăreanu, Lupescu, Dinu, Mocanu-Dumitru, Nunweiller VI-Lucescu, Dembrovschi, Neagu, Iordănescu (min. 46: Tătaru).
Swansea: ȚARA GALILOR—FINLANDA 3—0 (1—0)

GRUPA 2 (Bulgaria, Ungaria, Franța, Norvegia)
Oslo: NORVEGIA—UNGARIA 1—3 (0—2)
Lyon: FRANȚA—NORVEGIA 3—1 (2—0)
Sofia: BULGARIA-NORVEGIA 1—1 (1—0)
Budapesta: UNGARIA-FRANȚA 1—1 (0—0)
Sofia: BULGARIA-UNGARIA 3—0 (1—0)
Oslo: NORVEGIA-BULGARIA 1—4 (0-4)
Oslo: NORVEGIA-FRANȚA 1—3 (0-2)
Budapesta: UNGARIA-BULGARIA 2—0 (0—0)
Paris: FRANȚA-UNGARIA 0—2 (0—2)

GRUPA 3 (Anglia, Grecia, Elveția, Malta)
La Valetta: MALTA-GRECIA 1—1 (0—0)
Atena: GRECIA-ELVEȚIA 0—1 (0—0)
La Valetta: MALTA-ELVEȚIA 1—2 (0—0)
La Valetta: MALTA-ANGLIA 0—1 (0—1)
Lucerna: ELVEȚIA-MALTA 5—0 (5—0)
Londra: ANGLIA-GRECIA 3—0 (1—0)
Londra: ANGLIA-MALTA 5—0 (2—0)
Lausanne: ELVEȚIA-GRECIA 1—0 (0—0)
Atena: GRECIA-MALTA 2—0 (0—0)
Basel: ELVEȚIA-ANGLIA 2—3 (2—2)

Grupa 4 (U.R.S.S., Irlanda de Nord, Spania, Cipru)
Sevilla: SPANIA-IRLANDA DE NORD 3—0 (1—0)
Nicosia: CIPRU—U.R.S.S. 1—3 (1—2)
Nicosia: CIPRU-IRLANDA DE NORD 0—3 (0—0)
Belfast: IRLANDA DE NORD-CIPRU 5—0 (2—0)
Nicosia: CIPRU-SPANIA 0—2 (0—1)
Moscova: U.R.S.S.-SPANIA 2—1 (0—0)
Moscova: U.R.S.S.-CIPRU 6—1 (3—0)
Moscova: U.R.S.S.-IRLANDA DE NORD 1—0 (1—0)
Belfast: IRLANDA DE NORD-U.R.S.S. 1—1 (1—1)

GRUPA 5 (Belgia, Scoția, Portugalia, Danemarca)
Copenhaga: DANEMARCA—PORTUGALIA 0—1 (0—1)
Glasgow: SCOȚIA-DANEMARCA 1—0 (1—0)
Bruges: BELGIA-DANEMARCA 2—0 (2—0)
Liege: BELGIA —SCOȚIA 3—0 (1—0)
Bruxelles: BELGIA-PORTUGALIA 3—0 (1—0)
Lisabona: PORTUGALIA-SCOȚIA 2—0 (1—0)
Lisabona: PORTUGALIA-DANEMARCA 5—0 (2—0)
Copenhaga: DANEMARCA-BELGIA 1—2 (0—0)
Copenhaga: DANEMARCA-SCOȚIA 1—0 (1—0)
Glasgow: SCOȚIA-PORTUGALIA 2—1 (1—0)

GRUPA 6 (Italia, Suedia, Austria, Irlanda)
Dublin: IRLANDA-SUEDIA 1—1 (1—0)
Stockholm: SUEDIA-IRLANDA 1—0 (0—0)
Viena: AUSTRIA-ITALIA 1—2 (1—2)
Florența: ITALIA-IRLANDA 3—0 (2—0)
Dublin: IRLANDA-ITALIA 1—2 (1—1)
Stockholm: SUEDIA-AUSTRIA 1—0 (0—0)
Dublin: IRLANDA-AUSTRIA 1—4 (0—3)
Stockholm: SUEDIA-ITALIA 0—0
Viena: AUSTRIA-SUEDIA 1—0 (1—0)
Milano: ITALIA-SUEDIA 3—0 (2—0)
Linz: AUSTRIA-IRLANDA 6—0 (3—0)

GRUPA 7 (Iugoslavia, R.D.Germană, Olanda, Luxemburg)
Rotterdam: OLANDA-IUGOSLAVIA 1—1 (0—1)
Luxemburg: LUXEMBURG-IUGOSLAVIA 0—2 (0—1)
Leipzig: R.D. GERMANA-OLANDA 1—0 (0—0)
Luxemburg: LUXEMBURG-R.D. GERMANA 0—5 (0—4)
Rotterdam: OLANDA-LUXEMBURG 6—0 (1—0)
Split: IUGOSLAVIA-OLANDA 2—0 (1—0)
Gera: R.D.GERMANĂ-LUXEMBURG 2—1 (1—0)
Leipzig: R.D.GERMANA-IUGOSLAVIA 1—2 (0—2)
Rotterdam: OLANDA-R.D. GERMANĂ 3—2 (1—1)
Belgrad: IUGOSLAVIA-R.D. GERMANĂ 0—0

GRUPA 8 (R.F. a Germaniei, Polonia, Turcia, Albania)
Cracovia: POLONIA-ALBANIA 3—0 (1—0)
Köln: R.F. a GERMANIEI-TURCIA 1—1 (0—1)
Istanbul: TURCIA-ALBANIA 2—1 (2—1)
Tirana: ALBANIA-R.F. A GERMANIEI 0—1 (0—1)
Istanbul: TURCIA-R.F. A GERMANIEI 0—3 (0—1)
Tirana: ALBANIA-POLONIA 1—1 (1—1)
Karlsruhe: R.F. a GERMANIEI-ALBANIA 2—0 (2—0)
Chorzow: POLONIA-TURCIA 5—1 (1—0)
Varșovia: POLONIA-R.F. a GERMANIEI 1—3 (1—1)

PRIMUL CAMPIONAT AL EUROPEI PENTRU REPREZENTATIVELE DE TINERET

După un experiment sub forma „Cupei speranțelor", disputată după un sistem original (ca la box, după desfășurarea primului joc stabilit prin sorți, echipa învingătoare trebuia să-și apere trofeul în fața unei selecționate trase la sorți dintre cele înscrise la competiție), U.E.F.A. a trecut la organizarea unui campionat propriu-zis al Europei. La actuala ediție s-au înscris 23 de țări, care au fost repartizate în 8 grupe, corespunzătoare grupelor din preliminariile „seniorilor", astfel încît ambele echipe să joace la aceleași date. Rezultatele consemnate pînă acum în preliminariile „tineretului" (sub 23 de ani):

GRUPA 1 (România, Cehoslovacia, Finlanda)
Mikkeli: FINLANDA-CEHOSLOVACIA 1—1 (0—0)
Turku: FINLANDA-ROMÂNIA 0—1 (0-1)
A marcat: **Petreanu** (min. 32). 5.000 spectatori. Arbitru: **E. Espersen** (Danemarca).
FINLANDA: Volli-Rainio, Numelin, Mäkynen, Asikainen, Raatikainen, Toisela, Hovivouri, Suhonen, And (min. 65: Nieminen), Toivola.
ROMÂNIA: Iordache-Crețu, Olteanu, Stoicescu, Niculescu-Anca, Beldeanu-Petreanu, Dudu Georgescu, Ștefănescu, Manea (min. 70: Naom).
Tg. Mureș: ROMÂNIA-CEHOSLOVACIA 1—1 (0—0)
Au marcat: **Biciovsky** (min. 57), **Beldeanu** (min. 62). 20.000 spectatori. Arbitru: **S. Gruda** (Albania).
ROMÂNIA: Iordache—Cristache (min. 54: Sătmăreanu II), Olteanu, Stoicescu, Hajnal-Beldeanu, Simionaș-Incze IV, Moldovan, Doru Popescu (min. 54: Petreanu), Năstase.
CEHOSLOVACIA: Cervennan-Suchanek, Luza, Koubek, St. Tomanek-Fandel, Biciovsky (min. 68: Gajdusek), Varadin (min. 77: Stafura) — Petrovici, Danko, Jar, Melichar.
Liberec: CEHOSLOVACIA-FINLANDA 5—2 (2—2)
BUCUREȘTI: ROMÂNIA—FINLANDA 3—1 (2—1)
Au marcat: **Kun II** (min. 10 și 43), **Năstase** (min. 48), **Raatikainen** (min. 20). 3.000 spectatori. Arbitru: **O. Sedat** (Turcia).
ROMÂNIA: Ștefan-Tănăsescu, Sătmăreanu II, Olteanu, Hajnal-Marian Popescu, (min. 66: Naom), Simionaș-Ștefănescu (min. 83: Ghergheli), Kun II, Brosovschi, Năstase.
FINLANDA: Miskala-Vihtilae (min. 46: Paavolainen), Erikson, Nieminen, Kautonen, Asikainen, Lehtinen, Raatikainen, Bergström, Kallio, Huhti (min. 79: And).

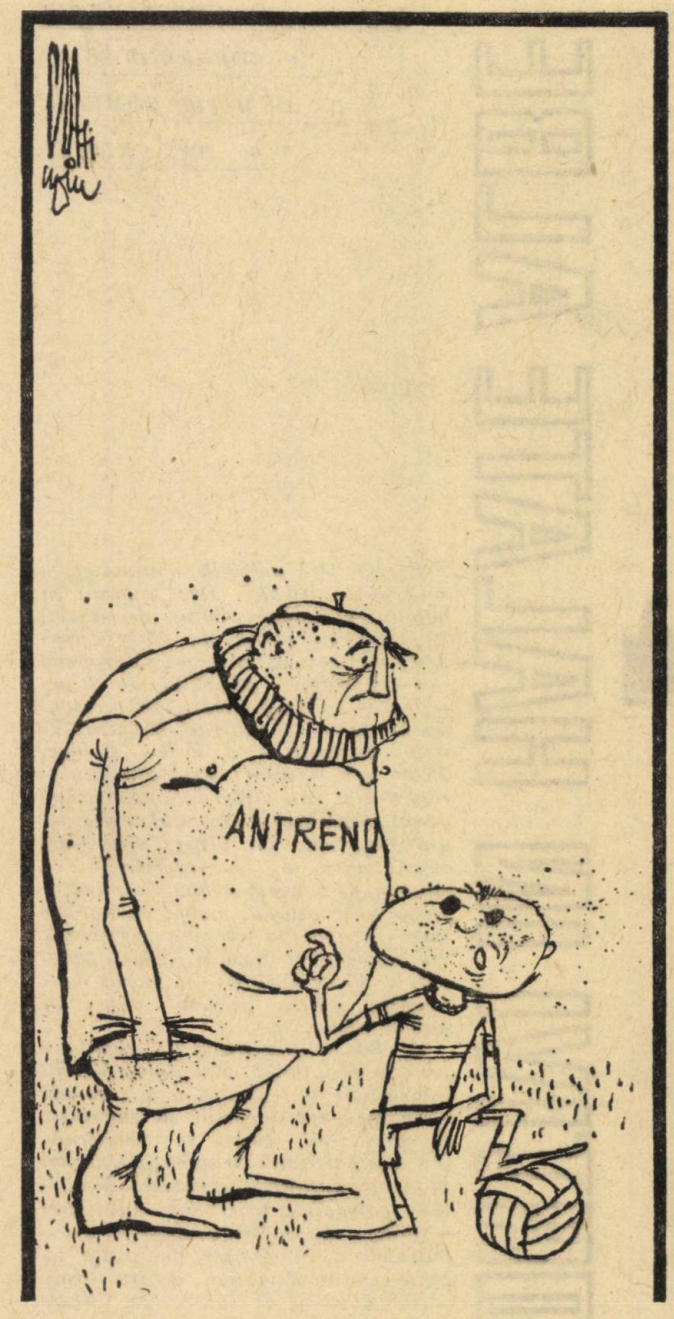

— Fără nici un apropo, tăticule! Știi ce vă lipsește în națională? ... o personalitate!

— Te bucuri degeaba! Camerele de televiziune sînt în partea cealaltă!!

2×claudiu

SPORTIVI ÎN HALATE ALBE

Prof. dr. OCTAV TROIANESCU

Dr. CORNEL DOBOȘIU

Dr. DUMITRU TOMESCU

Dr. DAN CHIRIAC

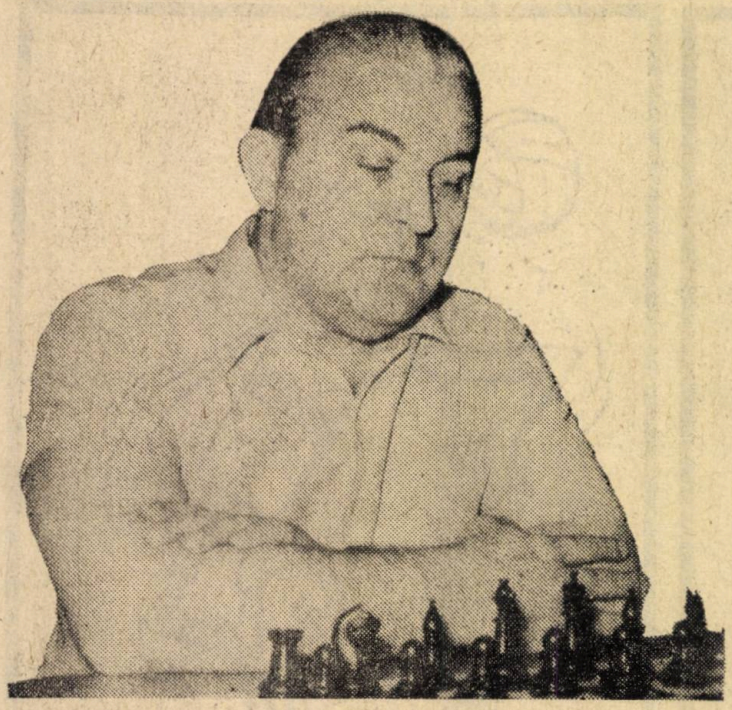

Există, fără îndoială, o stimă generală pentru medici. Dar, oamenii în halate albe impun, alături de respect, și o oarecare teamă. În mulți dintre noi a mai rămas, din vremea apropiată sau depărtată o copilăriei — ca un reflex — teama de medic. De aceea ne ducem la el în ultimul moment, de aceea tresărim cînd vedem seringa. Poate este și acesta un motiv pentru care n-aș fi scris nici o dată un reportaj despre medicii de la Spitalul de urgență din Capitală. De altfel, nici n-am intrat acolo ca un reporter — cu carnetul de notițe și creionul în mînă — ci pe o brancardă, amețit de durerea unei fracturi la coloana vertebrală. Un accident într-o cursă ciclistă, petrecut la 12 aprilie, mi-a inspirat acest reportaj pentru prietenii noștri în halate albe...

Așadar, am pătruns în fief-ul halatelor albe pe... targă. Am găsit acolo nu compasiune, ci o prietenească, o umană atitudine față de omul în suferință. Așteptîndu-mi rîndul la radiografie sau la repartizarea în salon, am asistat la numeroase scene edificatoare. Muncitori, gospodine, pensionari sau tineri — accidentați în diferite împrejurări — pătrundeau în camera de gardă cu fețele crispate de durere. Pentru fiecare exista o vorbă de încurajare, fiecare era consultat cu maximum de atenție, fiecăruia i se aplica tratamentul adecvat. Firește, durerile, urmările accidentului nu puteau fi înlăturate pe loc. Dar pacienții împrumutau ceva din optimismul medicilor, din siguranța lor că totul va fi rezolvat. Și fețele se destindeau. Pentru cei mai tineri, doctorii manifestă blindețe părintească.

Poate că și numai atît ar fi fost de ajuns pentru a scrie un reportaj despre oamenii care ne redau viața atunci cînd ne aflăm în cumpănă. Dar bucuria de a găsi atîta solicitudine a fost amplificată de faptul că mulți dintre medicii de frunte ai Spitalului de urgență sînt oameni ai sportului. Și poate că deplina înțelegere — cerută de profesiune — a fost generată, educată, și în vîltoarea disputelor sportive. Prof. dr. Octav Troianescu este și o personalitate a șahului românesc, dr. Cornel Doboșiu, cîndva schior este astăzi un mare iubitor al muntelui, dr. Dan Chiriac — socotit la Torino cel mai bun arbitru al turneului de baschet al Universiadei (1970) — este solicitat pretutindeni să conducă partide cheie ale marilor competiții internaționale, dr. Dan Drăgulescu fost voleibalist, dr. Gh. Buzescu — cîndva atlet, dr. Dumitru Tomescu — fotbalist medicul echipei naționale de fotbal (n-a fost prezent la Zürich!...), dr. Mircea Constantinescu — directorul spitalului — a jucat și el fotbal... Lista ar putea continua, pentru că majoritatea medicilor de aici au avut sau au o contingență cu sportul.

Am plecat din spital cu o situație ameliorată și cu un carnet plin de însemnări. Am vrut să le transcriu pe toate pentru Almanahul Sportul '72. Dar ieri, cînd le răsfoiam, am ascultat la radio pledoaria pentru sport a unui medic — al cărui nume, din păcate nu l-am reținut. Cum nu poți îndemna pe cineva să facă un lucru pe care tu însuți nu-l agreezi, socot că toți medicii fac — într-un fel sau altul — sport, că toți — deci — au dreptul să se afle cuprinși în acest reportaj. Așa încît — tuturor gratitudinea noastră.

Hristache NAUM

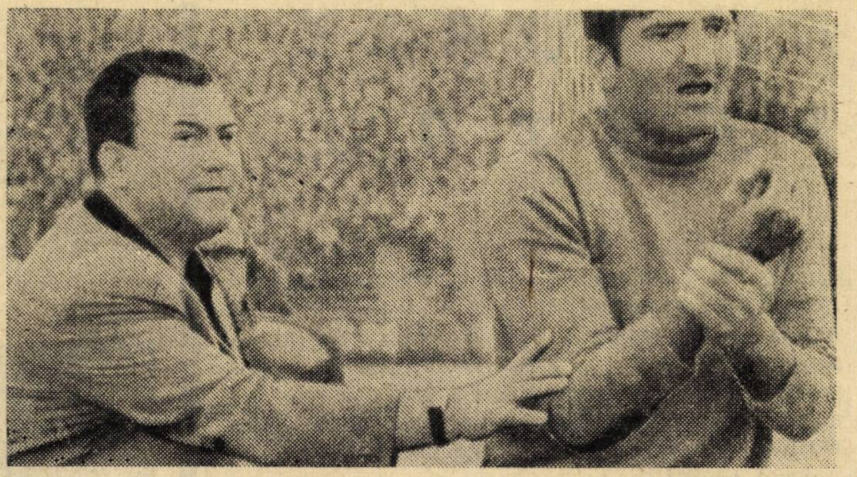

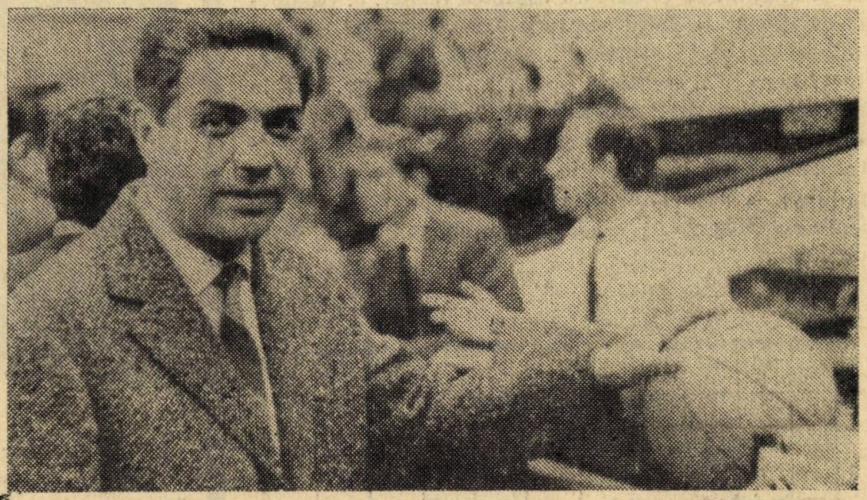

Pentru a slăbi fără efort

Istoriografii sportivi au avut mereu probleme atunci cînd au încercat să stabilească cu mai multă exactitate condițiile și datele în care a apărut un sport sau altul, în privința celui sau a celor care l-au... inventat. Pentru cele mai multe dintre ramurile sportive începutul se pierde în negura istoriei, fiind legat de fel de fel de legende.

Există însă și un sport despre care se știe cu destulă precizie data și numele celui care l-a imaginat. Este vorba de volei, creat în America către anul 1880, de profesorul William G. Morgan. În legătură cu apariția sa există o istorioară, destul de nostimă, potrivit căreia, într-o bună zi, un om de afaceri, extrem de gras, a venit să-l consulte pe Morgan, profesor de educație fizică la Holly York, un orășel situat la cca 200 km nord-est de New York, un om destul de popular pentru cunoștințele sale. Omul de afaceri dorea ca Morgan să-i recomande un sport, dar nu unul prea greu (!) care să-l ajute să mai dea jos din surplusul său de kilograme. Morgan s-a gîndit imediat la un sport care avea o mare vogă într-un oraș vecin (este vorba de baschet) dar care, totuși, nu i-a convenit clientului său, dispus să slăbească dar fără un efort deosebit, ca cel pe care-l pretinde baschetul.

Și în această situație, potrivit Enciclopediei britanice, William Morgan a imaginat... voleiul.

DE TOATE, PENTRU...

ORIZONTAL: 1. Cele de aur, sînt în națională — Campion. 2. Taler aruncat — A da altuia. 3. Acar — Adjectivul recunoașterii. 4. Nu e cazul sportivilor! 5. Ascut! — Ex-record (inf.). 6. Recordul fluierelor (pl.) — Asociația Vînătorilor și Pescarilor, 7. Nebună — Bun pentru deschiderea competițiilor. 8. Motiv de salt (vrei nu vrei) — Roci în particule. 9. Copilăria suliței — Element al unui cuplu celebru. 10. Agonisit — Tiz gol. 11. Epigoni ciclești

VERTICAL: 1. La rugby da, la fotbal ba (pl.) — Inel! 2. Din nou — Culoare vîrstnică (masc). 3. Campionat național — Tatăl sporturilor. 4. Insoțitor muzical — Filmul „Viață sportivă"...povestit (fem). 5. Mama, tata, bona și... sportivii — 1... 2...X mai ales. 6. E în materie Frîna imprudentului (pl). 7. Pistă gata de start — Calea! 8. E a fiecărui sportiv — Cu tobe! 9. Sufletul cocteilului (și al galeriei). 10. Apelativul echipelor militare — Reactualizați. 11. Sursă inepuizabilă de talente sportive (pl.1) — Obstacolul microbistului în zi de etapă.

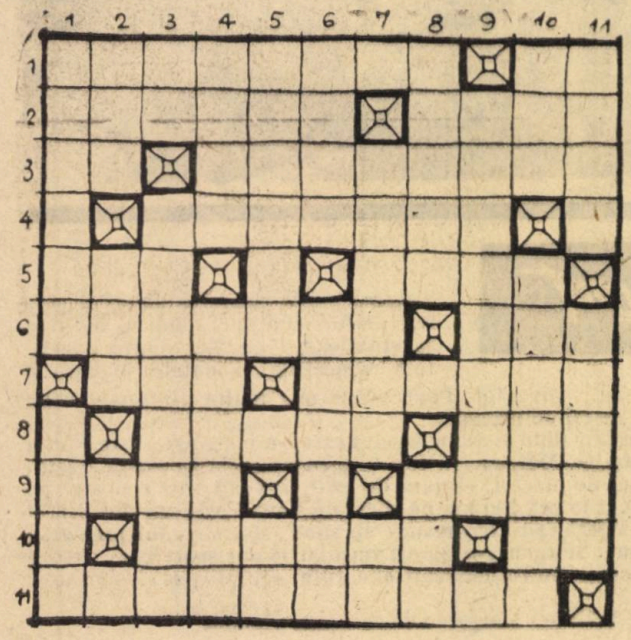

Crivățul urlă dezlănțuit, ridicînd nămeți în fața clădirilor, astupînd drumurile, zgîlțîind acoperișurile caselor.

Aici, în încăperea secției de miliție e cald, plăcut. Locotenentul major Nicolae Stoinicu se plimbă prin birou cu mîinile la spate, privind din cînd în cînd spre omul de statură uriașă care stă în picioare, lipit de canatul ușii.

— Și zici că ești șofer? întreabă ofițerul, la o vreme. Stai jos!

— Nu. Vă mulțumesc... sînt prea obosit și aș adormi. Toată noaptea am umblat...

Uriașul are fața prelungă, ochii negri au sticlirea jăratecului peste care suflă o boare rece de vînt.

— Te-am mai întrebat o dată! ești șofer?

— Da.

— Zici că lucrezi la autobază?

— Da. Sînt șofer pe un camion.

Ofițerul se îndreaptă spre birou, cercetează buletinul de identitate întredeschis, cu coperțile în sus.

— Marin Tudor. Hm — Parcă îmi amintesc de dumneata. Nu cumva ești boxer?

Uriașul ezită să răspundă. Clipește des din pleoapele grele de nesomn.

— Ești boxer sau... o potrivire de nume?

— Sînt boxer.

— Anul trecut ai fost finalist la naționale? Răspunde! Ce, ai pietre în gură? Tu ești ăla?

— Eu.

Ofițerul se apropie și se oprește în fața lui.

— Știi ce te așteaptă? Spune, știi?

— Da.

— Îmi pare rău amice, dar n-am ce-ți face! Un boxer care provoacă scandal, care lovește... face uz de pumni în afara ringului e pasibil de închisoare. Știi asta?

— Știu.

— Dacă știi, de ce ai făcut scandal acolo, la magazin?

Omul de lîngă ușă tace. Locotenentul se mai plimbă de cîteva ori prin cameră, apoi ia o coală de hîrtie și o întinde lui Tudor.

— Treci în camera alăturată și scrie cum s-au petrecut lucrurile.

Tudor s-a dezlipit, în sfîrșit, de canatul ușii. Ia coala de hîrtie și trece în camera alăturată. Abia s-a închis ușa în urma lui, că din anticameră răzbat voci și plutonierul de serviciu intră urmat de cîțiva oameni.

— Au venit în legătură cu scandalul de la alimentara, tovarășe locotenent major. Cer să-i ascultați.

— Nu-i vinovat șoferul! Nu-i vinovat! se aud voci vălmășite. Șoferul nu-i vinovat! Așa-i trebuia vînzătorului! Bine l-a făcut...

BOXERUL

Sever NORAN

Ofițerul își plimbă privirea de la unul la altul. Și abia acum observă că fiecare are în mînă sau în sacoșe cîte o sticlă cu lapte.

— Vă rog să vorbiți pe rînd. Intrați și așezați-vă. Lasă, lasă, măicuță, nu-i nimic, se adresează el unei bătrîne care vrea să-și scuture broboada să nu cadă zăpadă pe covor...

*

* *

În camera în care își scrie declarația Marin Tudor, e la fel de cald ca în biroul locotenentului major.

Tudor s-a așezat pe un scaun și netezește cu mîna-i butucănoasă coala de hîrtie din fața lui. De cînd se știe n-a fost atît de obosit. N-a dormit de două nopți. S-a luptat că nămeții, a dat ore în șir la lopată pentru a croi drum camionului cu care căra laptele la oraș. E drept, putea să nu meargă la I.A.S. Nu-l obliga nimeni. S-a oferit să ducă laptele, mînat de veșnica-i dorință de a-și încerca puterile. De data asta, cu vîfornița.

— Crivățul nu poate fi făcut knock-out! îi spusese cineva, în glumă. Degeaba dai cu pumnii! Fii atent! Pune lanțuri și ia benzină mai multă. Să ai rezervă.

— E-te, drace! E o chestie și cu bidoanele astea! exclamase el după ce împărțise prima serie de bidoane cu lapte, conform listei, la diferite magazine unde oamenii stăteau zgribuliți la rînd, așteptînd. Dacă stau așa, la rînd, cu răbdare, pe ladul ăsta, înseamnă că au mare nevoie. Or fi avînd acasă copii mici, bătrîni bolnavi...

În prima și a doua zi mersese cum mersese. De ieri însă, Tudor avea impresia că era la capătul puterilor; zăpada înfunda drumurile obligîndu-l să dea ore în șir la lopată, iar gerul îl pătrundea pînă la oase. De la o vreme, își simțea obrajii arzînd, semn de boală...

Aici, în încăpere, e cald. Privit prin geam, viscolul de afară pare un decor dintr-un film.

Marin Tudor începe să scrie dar, după cîteva clipe, tocul îi cade din mînă și capul i se lasă în piept. Tresare și, speriat parcă, își trece mîna peste barba care i-a năpădit obrajii. Ce să scrie? Dar, oare, cum s-au petrecut lucrurile la alimentara aceea? Cum de s-a luat de vînzătorul ăla?

A, da! Își amintește. Lăsase acolo opt bidoane și, după ce își cumpărase de-ale gurii, se trăsese mai la o parte, să mănînce. Din locul unde se așezase, Tudor vedea cum se distribuie laptele. Într-o jumătate de oră se goliseră șapte bidoane.

— Nu mai stați la rînd! Mai am cîțiva litri! țipase vînzătorul, un ins rotofei. N-au venit decît șapte bidoane! E viscol!

Tudor aproape că nu-l auzise. Mînca, dar nici salamul, nici pîinea nu aveau, parcă, nici un gust. Simțea că fălcile îi sînt încleștate de febră... Privea absent la cei aflați la rînd; cîțiva bătrîni, o femeie cu părul alb și fața zbîrcită, gospodine între două vîrste, un tînăr palid, cu obrajii scofîlciți...

— Dar vă rugăm... Avem nevoie de lapte...

— Și ce vreți să vă fac eu? Dacă n-am, n-am! țipa vînzătorul. Tudor tresărise. Nu știe nici el ce-i venise să numere bidoanele goale: doar șapte. „Unde e al optulea?" se întrebase, tocmai cînd, lîngă el, auzise pe cineva șoptind.

— Crezi că ne-a oprit?

— Categoric! Că nu sîntem numai noi. E și doamna Georgescu, cu mopsul cumpărat pe litoral de la un englez, e și madam Fifi, cea cu pisicile siameze. Ne-a oprit, desigur. Dai un ban mai mult, dar nu stai la rînd cu bădăranii...

Din acel moment, Tudor nu-și mai amintește bine cum s-au petrecut lucrurile. Știe doar atît: că parcă i se întunecaseră vederile. Se repezise peste tejgheaua vînzătorului, și cu ușurința unui halterofil, ridicase cel de al optulea bidon. Era plin.

— Cu ăsta, ce e, hai? întrebase el, răstit. Ce e cu ăsta, hai? Pentru cine îl ții? Pentru cîinii și pisicile cucoanelor de colo, hai? Ce crezi că eu da aia... nopțile... zăpadă...

— Lasă bidonul jos! Ăsta e pentru altceva! Ăsta e pentru altceva! Dobitocule! urlase vînzătorul și, înarmat cu o sticlă, se repezise spre Tudor. Acesta parase cu stînga și-l lovise fulgerător cu un croșeu de dreapta. Vînzătorul căzuse ca un sac.

— Veniți încoace să vă dau lapte! se adresase el oamenilor. Hai moșule! Îndrăznește și dumneata, măicuță. Lasă banii aici. Nu mă înșelați dumneavoastră, știu, știu... Hai, băiete, întinde sticla. Și tu, ăla mic, nu mai scînci...

Tudor nu-și mai amintește ce-a fost mai departe. Cineva — responsabilul magazinului, poate — anunțase miliția. Și-acum, iată-l aici cu coala asta de hîrtie în față ce să scrie? Cum să încapă?

Capul i-a căzut în piept. Trăsăturile feței i se destind încet-încet. Mîna butucănoasă i se odihnește pe coala albă. A adormit.

În biroul de alături s-a făcut liniște. Locotenentul major i-a ascultat pe toți. Acum s-a ridicat și deschide ușa care dă în camera unde se află Tudor. Văzîndu-l cum doarme, un zîmbet cald îi luminează chipul.

Deodată, ușa de la intrare se deschide și în birou năvălește un individ gras, nu prea înalt. Are falca umflată.

— Să trăiți! Eu sînt... M-a bătut... m-a... Am aflat că e boxer. Pușcăria îl mănîncă! Tovarășe locotenent major, am martori cum s-a întîmplat... Am martori. Eu...

Noul venit dă să intre în camera în care doarme Tudor. Dar ofițerul îl oprește cu un gest hotărît.

— Ce-e? Vas'că așaa... Așaaa? face vînzătorul, cu gura larg deschisă, a mirare. Țineți cu el? Îl bag la pușcărie! Îl bag la puș...

— Taci!

— De ce să tac? strigă vînzătorul. De ce să tac? De ce...?

Locotenentul major a închis ușa încetișor și, cu pumnii strînși, se îndreaptă spre vînzător.

— De ce? Pentru că acolo... acolo se odihnește un om. Auzi? Un om. Și ieși afară că altfel... altfel...

Brațul i se ridică gata să izbească, dar cade, inert parcă. Ofițerul închide ochii, încleștînd fălcile. O clipă mai tîrziu se adresează celor din cameră, cu un glas cald, prietenos.

— Iar dumneavoastră vă mulțumesc. Acum duceți-vă acasă... Afară, viscolul continuă să urle dezlănțuit...

Toată lumea mă bîrfește că sînt un leneș și un înfumurat, fiindcă mă sui în spatele oamenilor.

Dar nimeni nu vrea să recunoască efortul meu de a fi încărcat pînă la limitele imposibilului cu tot ceea ce vă trece, vouă oamenilor, prin cap, fără ca vreodată să folosiți tot ceea ce ați luat la plecare.

Parcă vă aud spunînd: „Data viitoare nu mai iau atîtea lucruri inutile". Dar cînd oare e la voi data viitoare?

Nu vreau să mă laud cu originea mea străveche și cu foloasele ce vi le aduc, vouă, nerecunoscătorii mei prieteni.

Dar v-ați gîndit vreodată cît s-ar fi ușurat munca oamenilor pe cînd munceau cu brațele și cu spatele, nu ca acum, cu creierele electronice, dacă eu existam, dacă eu m-aș fi născut pe atunci.

Se spune că strămoșii mei sînt desaga și Zdarski, un pionier al schiului și un precursor al cortului alpin. Dar părerea mea, dacă vreți să țineți cont de ea, este că eu am existat încă mai înainte în forme diferite: coș de nuiele, prins pe umeri pentru pescari sau pentru culegătorii de bumbac, sprijin pentru purtătorii de cărămizi, de pietre grele și ascuțite.

Un rucsac modern nu mai este decît un elegant portbagaj, dar soarta lui a rămas aceeași: să-l ajute pe om, să ducă aproape tot ce are acasă și în cap, acolo unde el vrea să ajungă.

Dacă mă întrebați ce simt cînd mă înghesuiți pînă la refuz cu lucruri care apoi se dovedesc stupid inutile, am să tac. Nu vreau să spuneți că sînt ironic sau că-mi dau aere de superioritate.

Deși, să știți, pot să caracterizez oamenii și să-i judec, mai bine ca un psiholog. Cele mai grele clipe și cele mai complicate le am cînd pune mîna pe mine o femeie.

E plăcut desigur să simți înlăuntrul tău, mîini și brațe fine de femeie, dar ce gîndește ea să facă din tine, este groaznic. Mai întîi mă confundă cu un geamantan, apoi mă încarcă și mă descarcă de atîtea ori că devin un... perpetuum mobile. În sfîrșit, odată gata, „terminat", nu știu cum, cît și unde voi sta. Este altceva cu un bărbat ferm, decis, care știe de la început ce vrea cu sine și cu mine.

Îmi plac schiorii și alpiniștii. Cu ei știi de la început la ce să te aștepți. E adevărat te încarcă pînă la sufocare, dar te și poartă cu fidelitate și fără capricii, pînă sus la cea mai înaltă cabană din Făgăraș.

ASIGURĂRI SPECIFICE PENTRU SPORTIVI

Interviu cu M. Trandafirescu, director adjunct în Direcția generală ADAS

— Există asigurări specifice pentru sportivi? Care sînt acestea?

— Administrația Asigurărilor de Stat pune în prezent la dispoziția sportivilor diverse forme de asigurări:

a) O formă de asigurare accesibilă tuturor sportivilor este asigurarea ce se poate încheia în baza „Condițiilor speciale privind asigurarea de accidente".

Această asigurare este valabilă oriunde se produce accidentul — pe terenul de sport, pe stradă, în autovehicule, la locul de muncă, acasă etc.

Asigurarea se poate încheia pentru sume asigurate convenite, pe durata de la 1 an pînă la 5 ani. Suma asigurată pentru invaliditate permanentă totală poate fi egală sau mai mare decît suma asigurată pentru deces — fără însă a depăși dublul acesteia.

Prima de asigurare este modică, stabilindu-se în funcție de categoria tarifară corespunzătoare profesiei de bază a sportivului. De exemplu pentru studenți, profesori de educație fizică, funcționari, la o sumă asigurată de 100.000 de lei (50.000 de lei pentru invaliditate permanentă totală și 50.000 de lei pentru deces), prima de asigurare pe 1 an este de 160 de lei, aceasta putînd fi plătită și în rate semestriale sau trimestriale.

b) Asociațiile și cluburile sportive pot încheia o asigurare specifică acestora în baza „Condițiilor speciale privind asigurarea facultativă de răspundere civilă și de accidente în legătură cu utilizarea motocicletelor la concursuri, întreceri sau antre-

Să nu credeți acum, cumva, că eu îi recunosc numai pe ei, după legături și ceruri de schi, după pitoane și carabiniere. Sînt capabil, cel puțin aceasta este părerea mea, să identific după obiectele pe care le port, orice profesiune și orice preocupare deosebită a oamenilor.

Sînt prieten bun cu geologii și arheologii, deși ei au mania pietrelor, pe care le consideră, chiar cînd nu sînt, neprețuite și unice.

Recunosc pe pasionatul de lectură după cărțile de poezie și eseuri de care nu se desparte nici acum cînd urcă la două mii de metri și pe îndrăgostitul de muzică, după armonica de gură sau ghitara, așezată în afară peste buzunarele mele pline cu cutioare.

Îl simt furat de calcule matematice pe tînărul care și-a adus cu sine culegerea de exerciții și pe fetele superficiale după minijupurile și minipreocupările lor.

Îmi place mirosul de brad și de flori de munte, mai ales dacă cel ce le iubește, nu a luat cu el, toată pădurea munților.

O mare voluptate a mea — și sper să nu vă mire aceasta — este să port cu mine, înăuntru, așa ca într-un cort izotermic, copii de un an sau mai puțin, pe care părinții lor iubitori de drumeție, îi urcă chiar de la această vîrstă sus la înălțimi, ca să-i obișnuiască cu cerul, cu crestele munților.

Nu-mi place ordinea pedantă, de maniaci a celor care mă transformă, pe mine rucsac într-un garderob cu sertărașe, dar nu-mi place nici haosul. Ordine logică, firească, neexagerată, iată ceea ce îmi doresc și doresc fraților mei de diferite forme și culori.

UNESCO și dv., sper, veți fi de acord că sînt universal, așa ca notele muzicale sau ca cifrele. Un om cu rucsac este un om pașnic, dornic de natură și libertate, un om care renunță la cilindrii mașinii sale pentru bucuria de a se simți tînăr și fericit.

Această forță a mea de a schimba în bine oamenii, indiferent de vîrstă și de poziția lor socială, îmi dă poate cea mai mare bucurie. Bucurie la care se adaugă plăcerea mea neobosită, adolescența, de a merge mereu cu voi, pretutindeni, unde vă cheamă dorurile și curiozitatea.

Nu-mi place să călătoresc cu mașina. Sînt făcut pentru drumuri pe jos și pentru itinerare necunoscute. Știu că nu voi fi luat de voi în cosmos. Dar nu sînt mîhnit. Eu știu că voi mă iubiți, că vă sînt drag, că veți căuta și prețui totdeauna sinceritatea, elanul și fidelitatea mea.

Virgil LUDU

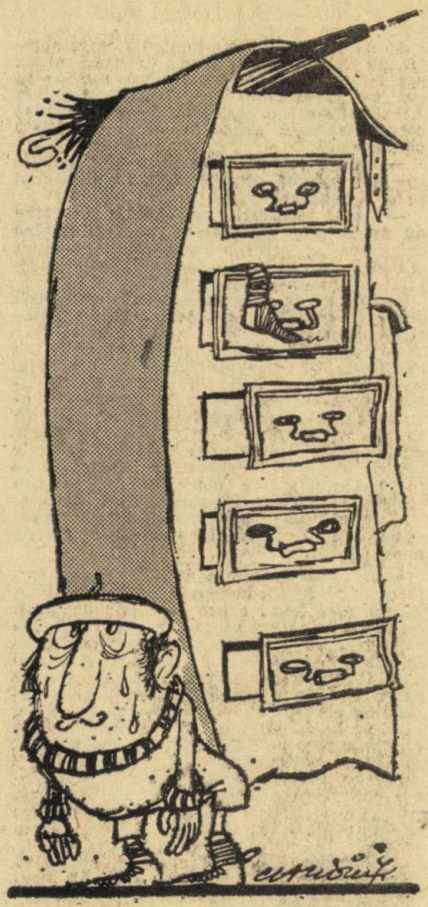

namente — cu plata primelor de către cluburile sau asociațiile sportive".

Sînt asigurate cluburile sau asociațiile sportive, sportivii motociclişti, instructorii și antrenorii pentru:

adas
ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRILOR DE STAT

• răspundere civilă ca urmare a vătămării corporale sau decesului persoanelor și avarierii ori distrugerii bunurilor care se aflau în afara motociclului asigurat care a pricinuit accidentul;

• accidente ale conducătorilor motociclurilor, precum și ale sportivilor, instructorilor sau antrenorilor, care călătoresc pe șaua din spate sau în ataș.

Sumele asigurate sînt:

• la asigurarea de răspundere civilă pentru fiecare persoană accidentată 60.000 de lei, și pentru pagubele produse tuturor bunurilor avariate sau distruse 30.000 de lei;

• la asigurarea de accidente, de fiecare persoană accidentată, pentru cazul de invaliditate permanentă totală 50.000 de lei — pentru invaliditate parțială o parte din suma de mai sus, proporțională cu gradul de invaliditate iar pentru cazul de deces 25.000 lei.

Prima de asigurare se plătește de clubul sau asociația respectivă.

c) Deținătorii de autoturisme și motociclete pot încheia o asigurare în baza „Condițiilor speciale privind asigurarea facultativă a autovehiculelor în legătură cu utilizarea lor la concursuri, întreceri sau antrenamente pentru acestea".

Se poate încheia asigurarea pentru avarii la autovehiculul asigurat, sau asigurarea de răspundere civilă pentru pagubele produse terților ca urmare a vătămării corporale sau a decesului persoanelor și a avarierii ori distrugerii bunurilor, ori ambele asigurări.

În această asigurare sînt cuprinse daunele întîmplate în timpul concursurilor sau antrenamentelor pentru acestea, în timpul deplasării de la domiciliu (locul de garare) pînă la locul concursurilor, sau antrenamentelor și retur, precum și în timpul deplasărilor de la o localitate la alta în același scop.

Sumele asigurate la asigurarea de răspundere civilă sînt, pentru fiecare persoană accidentată, 60.000 de lei și — pentru pagube produse tuturor bunurilor avariate sau distruse — 30.000 de lei.

d) Sportivii parașutiști pot fi asigurați în baza regulamentului privind asigurarea sportivilor din cadrul aeronauticii sportive.

Sînt cuprinse în asigurare cazurile de invaliditate permanentă sau deces, ca urmare a unui accident întîmplat în legătură cu zborul sportivilor care se formează

sau se antrenează în cadrul unităților de aeronautică sportivă.

Suma asigurată este pentru fiecare sportiv de 25.000 de lei în caz de deces și în caz de invaliditate permanentă totală; în caz de invaliditate permanentă parțială ADAS plătește o cotă din suma asigurată corespunzătoare gradului de invaliditate permanentă.

— Considerați că asociațiile și cluburile sportive acordă atenția cuvenită protecției prin asigurare?

— Unele asociații și cluburi sportive au manifestat un interes deosebit pentru asigurarea sportivilor lor, așa cum au făcut și Federația română de motociclism și unitățile de aeronautică sportivă.

— Credeți că s-ar putea lărgi aria asigurărilor destinate sportivilor și organizațiilor sportive?

— Da, în funcție de interesul ce se va manifesta de către asociațiile și cluburile sportive, ADAS fiind în măsură să satisfacă multiple solicitări ale acestora, putînd ca pe lîngă asigurările ce le practică în prezent, să ofere în viitor, și alte forme de asigurare specifice ca: asigurări speciale pentru competiții sportive, asigurări cu plata primelor de către asociațiile sau cluburile sportive, asigurări în grup etc.

— Puteți să arătați cititorilor noștri exemple concrete de sume asigurate plătite unor sportivi?

— Dacă ne referim doar la două din formele de asigurări încheiate pentru sportivi, putem menționa, dintre cazurile de plăți de sume asigurate din ultimii doi ani, de exemplu, la asigurările din cadrul aeronauticii sportive, două plăți a cîte 25.000 de lei pentru cazuri de deces (un sportiv parașutist și un pilot sportiv) sau la asigurările de răspundere civilă de accidente, încheiate cu cluburile sportive Steaua și Metalul din București, în legătură cu utilizarea motocicletelor la concursuri, trei cazuri de plăți, pentru invalidități permanente parțiale, dintre care două plăți a cîte 5.000 de lei, unor sportivi de la Metalul și o plată de 7.500 de lei, unui sportiv de la Steaua.

— În prag de An Nou, care credeți că ar fi cea mai bună urare pe care ați dori s-o faceți sportivilor noștri?

— Cît mai mulți lauri sportivi pe tricolorul patriei, obținerea de performanțe în sportul practicat și, pe lîngă aceasta, fiecare sportiv să aibă în anul care vine o asigurare la ADAS.

ALEGEȚI ASIGURAREA TURIST

Ar fi de-ajuns o oră pe zi!

(Urmare din pag. 195)

Aaken — într-o stare mai bună decît media celor ce se prezintă la recrutare în R.F. a Germaniei. Cîteva cazuri: Germanul Lambert, 79 de ani, cîndva antrenor național al alergătorilor de fond din țara sa, aleargă încă 10 000 m în 47 de minute și 25 km în 2 ore. Inginerul cehoslovac Hrebek, 72 de ani a alergat cursa de 25 km de la Hluboak în 2.00:12,0. Suedezul Schreiber (75 de ani) a alergat în octombrie 1969 30 de kilometri în 3.06:00,0. Japonezul Shinozuki (71 de ani) a alergat în mai 1970 maratonul (42,195 km) în 3.00:58,0 și opt zile mai tîrziu 20 km în 1.35:00,0

Am greși crezînd că este vorba de un grup de persoane selecționat, de foști campioni ai alergătorilor. De fapt, aproximativ 70% din membrii acestei asociații n-au descoperit alergarea decît la 45—60 de ani. Din ce motive? Pentru că sufereau de tulburări circulatorii, de obezitate, de boli reumatice sau suportaseră un infarct cardiac și pentru că, în acest caz, li se recomandase prudență dar starea sănătății lor se agrava în continuare.

„Forma fizică a decanului asociației noastre, care la 89 de ani parcurge încă 5 000 m în 39 minute, demonstrează convingător, scrie **van Aaken**, că acest sportiv bătrîn are un sistem circulator în perfectă stare, care îl ferește de infarct cardiac și că, datorită unei oxigenări constante și optime timp de 40 de ani de antrenament, el este, probabil, de mult pus la adăpost de un cancer.

AR AJUNGE DECI O ORĂ DE ALERGARE PE ZI...

...pentru a ne înarma împotriva cancerului și în același timp pentru a ne elibera de avalanșa celorlalte boli ale vieții moderne. Astfel, omul va regăsi drumul naturii și al unei vieți simple, armonioase, echilibrate. O oră în fiecare zi și atîtea „creiere", „tuburi digestive" sau „prizonieri ai muncii" vor redeveni simpli oameni sănătoși.

(din MIROIR DE l'ATHLÉTISME)
traducere de Vladimir MORARU

Un centimetru în plus

Mai înainte de a fi devenit dublu campion olimpic, pe apele lacului Wendouree, la Ballarat (acolo s-au desfășurat competițiile de caiac și canoe ale Jocurilor din 1956), Leon Rotman a trecut prin destule emoții. Dar nu despre emoțiile pricinuite de febra de start este vorba, ci de unele legate de ambarcația pe care urma să ia startul în concurs. Cea care îi era familiară, pe care se antrenase și pe care mai concurase în acel an 1956, a fost respinsă la controlul tehnic pe motiv că era puțin torsionată spre coadă și că această torsionare a chilei reprezenta pentru sportiv un avantaj neregulamentar.

„Altă canoe!" au cerut membrii comisiei de verificare a ambarcațiilor. S-a adus atunci o canoe de rezervă care, normal, a fost supusă și ea controlului. Dar și aceasta a fost respinsă ca necorespunzătoare pentru că era mai lungă cu un centimetru. În această situație grea, viitorului dublu campion olimpic nu i-a mai rămas altceva de făcut decît să pună mîna pe un... fierăstrău și să taie, din coada bărcii, centimetrul de prisos!

Profitînd de această istorioară, vă prezentăm principalele date pe care comisiile de verificare ale ambarcațiilor le controlează la toate concursurile de caiac și canoe

	lungime	*lățime*	*greutate*
caiac 1	520 cm	51 cm	12 kg
caiac 2	650 cm	55 cm	18 kg
caiac 4	1100 cm	60 cm	30 kg
canoe 1	520 cm	75 cm	16 kg
canoe 2	650 cm	75 cm	20 kg

Palmaresul campionatului european de BASCHET

BĂRBAȚI

1935 Geneva	Letonia
1936 Riga	Lituania
1939 Kaunas	Lituania
1946 Geneva	Cehoslovacia
1947 Praga	U.R.S.S.
1949 Cairo	Egipt
1951 Paris	U.R.S.S.
1953 Moscova	U.R.S.S.
1955 Budapesta	Ungaria
1957 Sofia	U.R.S.S.
1958 Istanbul	U.R.S.S.
1961 Belgrad	U.R.S.S.
1963 Wroclaw	U.R.S.S.
1965 Moscova	U.R.S.S.
1967 Helsinki	U.R.S.S.
1969 Neapole	U.R.S.S.
1971 Essen	U.R.S.S.

FEMEI

1950 Budapesta	U.R.S.S.
1952 Moscova	U.R.S.S.
1954 Belgrad	U.R.S.S.
1956 Praga	U.R.S.S.
1958 Lodz	Bulgaria
1960 Sofia	U.R.S.S.
1962 Mulhouse	U.R.S.S.
1964 Budapesta	U.R.S.S.
1966 Cluj	U.R.S.S.
1968 Palermo	U.R.S.S.

Un strămoș al baschetului, practicat de azteci

Palmaresul campionatului mondial de BASCHET

BĂRBAȚI

1950 Buenos Aires	Argentina
1954 Rio de Janeiro	S.U.A.
1958 Santiago de Chile	Brazilia
1963 Rio de Janeiro	Brazilia

1966 Santiago de Chile	Iugoslavia	1967 Rio de Janeiro	S.U.A.
1967 Uruguay	U.R.S.S.	1959 Moscova	U.R.S.S.
1970 Ljubljana	Iugoslavia	1964 Lima	U.R.S.S.
FEMEI		1967 Praga	U.R.S.S.
1963 Santiago de Chile	S.U.A.	1971 Sao Paulo	U.R.S.S.

Palmaresul
campionatului mondial
CĂLĂRIE-OBSTACOLE

BĂRBAȚI

1953 Paris	F. Goyoaga (Spania)
1954 Madrid	H.G. Winkler (R.F. a Germaniei)

BILANȚ COMPETIȚIONAL '70—'71

CAMPIONATE MONDIALE 1970

VOLEI: 21 septembrie-2 octombrie — BULGARIA
Masculin: 1. R.D. Germană, 2. Bulgaria, 3. Japonia, 4. Cehoslovacia, 5. Polonia, 6. U.R.S.S., 7. ROMÂNIA;
Feminin: 1. U.R.S.S., 2. Japonia, 3. R.P.D.Coreeană, 4. Ungaria, 5. Cehoslovacia, 6. Bulgaria, 7. ROMÂNIA.
GOLF: 27 septembrie-4 octombrie — MADRID
Feminin — echipe: 1. S.U.A., 2. Franța, 3. Africa de Sud; **Individual** 1. Sally Knight (R.S.A.), 2. Catherine Lacoste (Franța) 3. Jane Bastanchury (S.U.A.).
MOTOCROS (clasa 250 cmc): 8 octombrie — VIENA
1. J. Robert (Belgia) 96, p. 2. S. Geboers (Belgia) 94, p. 3. R. Decoster (Belgia), 74 p.
TIR: 18—26 octombrie — PHOENIX(ARIZONA)
Pistol cu aer comprimat (m): 1. K. Marosvari (Ungaria) 383 p, 2. V. Stolipin (U.R.S.S.) 382, p. 3. H. Vollmar (R.D.G.) 382 p; **Echipe:** 1. U.R.S.S. 1514 p. 2. Finlanda 1513 p, 3. R.F. a Germaniei 1503 p,... România 1484 p.
Pistol cu aer comprimat (f) 1. Sallie Carroll (S.U.A.) 372 p, 2. Nina Raskazova (U.R.S.S.) 372 p, 3. Nina Stoliakova (U.R.S.S.) 372 p; **Echipe:** 1. U.R.S.S. 1110 p,. R.F. a Germaniei 1089 p. 3. S.U.A. 1081 p.
Armă liberă calibru redus 60 foc. culcat: 1. M. Feiss (R.S.A.) 598 p, 2. K. Zahringert (R.F.G.) 597 p, 3. A. Kojut (Polonia) 597 p...., 6. Gh. Vasilescu (România) 595 p,... 30. M. Ferecatu (România) 591 p,... 47. Șt. Caban (România) 588 p. **Echipe:** 1. Italia 2368 p,. 2. România 2367 p, 3. Iugoslavia 2366 p.
Armă standard 60 foc. culcat (f): 1. Desanka Perovici (Iugoslavia) 592 p. R.M., 2. Ann Devis (R.S.A.) 591 p, 3. Margaret Gustafson (Suedia) 590. **Echipe:** 1. Iugoslavia 1759 p, 2. R.F. a Germaniei 1756 p, 3. S.U.A. 1753 p.
Armă liberă calibru redus 40 foc. picioare: 1. V. Parhimovici (U.R.S.S.) 376 p, 2. P. Kovarik (Cehoslovacia) 375 p, 3. J. Writer (S.U.A.) 375 p; **Echipe:** 1. S.U.A. 1475 p, 2. U.R.S.S. 1469 p, 3. R.D. Germană 1461 p.
Armă liberă calibru redus 40 foc. genunchi: 1. E. Buergin (Elveția) 392 p, 2. W. Walbel (Austria) 390 p, 3. S. Johansson (Suedia) 389 p; **Echipe:** 1. U.R.S.S. 1544, p. 2. S.U.A. 1540 p, 3. R.F. a Germaniei 1534 p,... 5. România 1527 p.
Armă liberă calibru redus 3 × 40 foc.: 1. V.Parhimovici (U.R.S.S.) 1160, p. 2. J. Writer (S.U.A.) 1153 p, 3. L. Wigger (S.U.A.) 1151 p; **Echipe:** 1. U.R.S.S. 4590 p, 2. S.U.A. 4581 p, 3 R.F. a Germaniei 4568 p,... 6. România 4533 p.
Talere (f): 1. Iulia Sidorova (U.R.S.S.) 136 p, 2. Bina Avrile (Italia) 133 p, 3. Valentina Gerasina (U.R.S.S.) 133 p.
Talere (m): 1. M. Carrega (Franța) 197 p, 2. J. Baud (Franța) 197 p, 3. L. Stafford (S.U.A.) 197 p; **Echipe:** 1. S.U.A. 579p R.M., 2. Franța 578 p, 3. Italia 576 p.
Mistreț alergător (m): 1. G. Gaard (Suedia) 562 p, 2. V. Postoianov (U.R.S.S.) 561 p, 3. M. Nordfors (Suedia) 559p; **Echipe:** 1. U.R.S.S. 1439 p, 2. Suedia 1422 p, 3. S.U.A. 1399 p.
Pistol viteză: 1. G. Liverzani (Italia) 598 p R.M., 2. L. Falta (Cehoslovacia) 595 p, 3. V. Petkov (Bulgaria) 594 p,... 5. D. Iuga (România) 593 p,... 10. V. Atanasiu (România) 590 p; **Echipe:** 1. Cehoslovacia 2366 p R.M., 2. România 2359 p, 3. Italia 2353 p.
Armă cu aer comprimat (m): 1. G. Kusterman (R.F.G.) 387 p, 2. K. Zahringer (R.F.G.) 378 p, 3. R. Blomberg (Suedia) 377 p; **Echipe:** 1. R.F. a Germaniei 1512 p, 2. S.U.A. 1495 p, 3 . R.D. Germană 1479 p,... 6. România 1468 p.
Armă cu aer comprimat (f): 1. Tatiana Cerkasova (U.R.S.S.) 373 p, 2. Desanka Perovici (Iugoslavia) 371 p, 3. Tatiana Rotnikova (U.R.S.S.) 371 p. **Echipe:** 1. Iugoslavia 1102 p, 2. U.R.S.S. 1098 p, 3. R.F. a Germaniei 1084 p.
Armă standard 3 × 30 foc . (m): 1. J. Writer (S.U.A.) 579 p, 2. A. Sieledcow (Polonia) 576 p. 3. U. Wunderlich (R.D.G.) 575 p,... 13. Șt. Caban (România) 568 p, 14. P. Sandor (România) 567 p,... 31 . Gh. Vasilescu (România) 559 p; **Echipe:** 1. U.R.S.S. 2270 p, 2. S.U.A. 2269 p, 3. Cehoslovacia 2265 p..., 7. România 2242 p.
Armă standard 3 × 30 foc . (f): 1. Margaret Murdock (S.U.A.) 571 p, 2. Desanka Perovici (Iugoslavia) 564 p, 3. Lucia Gereva (U.R.S.S.) 562 p; **Echipe:** 1 . S.U.A. 1683 p, 2. U.R.S.S. 1671 p, 3. R.D. Germană 1664 p.
Mistreț alergător focuri mixte: 1. G. Gaard (Suedia) 380 p, 2. V. Postoianov (U.R.S.S.) 373 p, 3. I. Nikitin (U.R.S.S.) 372 p; **Echipe:** 1. Suedia 1478 p, 2. U.R.S.S. 1460 p, 3. S.U.A. 1428 p.
Pistol standard (f): 1. Judy Trim (Australia) 554 p, 2. Gloria Zause (Australia) 552 p, 3. Nina Stoliarova (U.R.S.S.) 552 p.
Skeet (m): 1. E. Petrov (U.R.S.S.) 200 p R.M., 2. I. Turanov (U.R.S.S.) 196, p 3. E. Penot (Franța) 196 p,... 9. Gh. Sencovici (România) 194 p; **Echipe:** 1. U.R.S.S. 587 p, 2. S.U.A. 584 p, 3. Franța 574 p.
Skeet(f): 1. Larisa Karșinskaia (U.R.S.S.) 147 p R.M., 2. Nuria Ortiz (Mexic) 140 p, 3. Karin Linden (Norvegia) 135 p.
Armă liberă calibru mare 40 foc. picioare: 1. Margaret Murdock (S.U.A.) 375 p, 2. J. Foster (S.UA.) 367 p, 3. J. Writer (S.U.A) 367 p; **Echipe:** 1. S.U.A. 1474 p, 2. U.R.S.S. 1451 p, 3. Cehoslovacia 1434 p.
Armă liberă calibru mare 40 foc. culcat: 1. T. Ditzler (Elveția) 395 p, 2. J. Wigger (S.U.A.) 394 p, 3. N. Nikkinen (Finlanda) 394 p, 4. P. Sandor (România) 393 p; **Echipe:** 1. Elveția 1561 p R.M., 2. U.R.S.S. 1556 p, 3. Finlanda 1551 p.
Armă liberă calibru mare 40 foc. genunchi: 1. L. Papp (Ungaria) 384 p, 2. V. Parhimovici (U.R.S.S.) 383 p, 3. T. Pojer (Cehoslovacia) 383 p,...8. P. Sandor (România) 381 p; **Echipe:** 1. Elveția 1561 p, 2. U.R.S.S. 1556, p, 3. Finlanda 1551 p.
Armă liberă calibru mare 3 × 40 foc.: 1. V. Kornev (U.R.S.S.) 1139 p, 2. J. Foster (S.U.A.) 1139 p, 3. J. Writer (S.U.A.) 1135 p,... 6. P. Sandor (România) 1132 p; **Echipe:** 1. S.U.A. 4531 p, 2. U.R.S.S. 4526 p, 3. Cehoslovacia 4473 p.
Pistol liber: 1. H. Vollmar (R.D.G.) 564 p, 2. D. Denev (Bulgaria) 561 p, 3. H. Hromada (Cehoslovacia) 560 p; **Echipe:** 1. U.R.S.S. 2221 p, 2. R.D. Germană 2215 p, 3. Polonia 2189 p.
Armă militară: 1. J. Foster (S.U.A.) 566 p, 2. V. Aghișev (U.R.S.S.) 562 p, 3. V. Kornev (U.R.S.S.) 562 p,... 10. P. Sandor (România) 552 p; **Echipe:** 1. U.R.S.S. 2223 p, 2. S.U.A. 2223 p; 3. Polonia 2204 p.

1955 Aachen	H. G. Winkler (R. F. a Germaniei)
1956 Aachen	R.d'Inzeo (Italia)
1960 Veneția	R. d'Inzeo (Italia)
1966 Buenos Aires	P.Jonqueres d'Oriola (Franța)
1970 La Baule	D.Broome (Marea Britanie)

FEMEI

1965 Hickstead	Marion Coakes (Marea Britanie)
1970 Copenhaga	Janon Lefebvre (Franța)

Pistol calibru mare: 1. R. Carpio (Mexic) 591 p, 2. S. Makinen (Finlanda) 589 p, 3. L. Nacovski (Cehoslovacia) 588 p; **Echipe:** 1. Cehoslovacia 2346 p, 2. S.U.A. 2339 p, 3. U.R.S.S. 2329 p,.... 7. România 2316 p.

Pistolsport(f): 1. Nina Stoliarova (U.R.S.S.) 581 p, 2. Barbara Sile (S.U.A.) 578 p, 3. Karin Fitzner (R.F.G.) 578 p.

CICLOBAL: 21—26 octombrie — PRAGA

1. Cehoslovacia (Jan și Jindrich Pospisil), 2. R.F. a Germaniei, 3. Elveția.

GIMNASTICA: 22—28 octombrie — LJUBLJANA

Individual(f): 1. Ludmila Turisceva (U.R.S.S.) 77,05 p, 2. Erika Zuchold (R.D.G.) 76, 45 p, 3. Zinaida Voronina (U.R.S.S.) 76,15 p... 17. Elena Ceampelea (România) 74,30 p,... 24. Paula Ioan (România) 72,95 p,... 30 Elena Turcu (România) 72,45 p,... 31. Alina Goreac (România) 72, 20 p ... 36. Olga Ștefan (România) 71,70 p,... 41. Rodica Apăteanu (România) 71,25 p. **Echipe:** 1. U.R.S.S. 380,65 p, 2. R.D. Germană 377,75 p, 3. Cehoslovacia 371,90 p, 4. Japonia 371, 75 p, 5. ROMÂNIA 364,50 p, 6. Ungaria 362,80 p.

Sărituri(f): 1. Erika Zuchold 19,450 p, 2. Karin Janz (R.D.G.) 19,350 p, 3. Ludmila Turișceva și Liubov Burda (U.R.S.S.) 19,300 p;

Paralele(f): 1. Karin Janz 19,550 p, 2. Ludmila Turișceva 19,450 p, 3. Zinaida Voronina 19,300 p;

Bîrnă(f): 1. Erika Zuchold 19,200 p, 2. Cathy Rigby (S.U.A.) 19,050 p, 3. Larisa Petrik (U.R.S.S.) și Inge Schmidt (R.D.G.) 18,900 p

Sol(f): 1. Ludmila Turisceva 19,650 p, 2. Olga Karasiova (U.R.S.S.) 19,525 p, 3. Zinaida Voronina (U.R.S.S.) 19,375 p;

Individual(m): 1. E. Kenmotsu (Japonia) 115,05 p, 2 M. Tsukahara (Japonia) 113,85 p, 3. A. Nakayama (Japonia) 113,80 p,... 28. P. Mihaiuc (România) 108,45 p,... 35. M. Gheorghiu (România) 107,45 p,... 41. Gh. Păunescu (România) 106,65 p, 42. N. Achim (România) 106, 55 p,... 52. D. Grecu (România) 105,55 p,... 66. Gh. Tohăneanu (România) 104,30 p. **Echipe:** 1. Japonia 571,10 p, 2. U.R.S.S. 564, 35 p, 3. R.D. Germană 553,15 p,... 8. ROMÂNIA 536,55 p.

Sol(m): 1. A. Nakayama 19,025 p, 2. E. Kenmotsu 18,975 p, 3. T. Kato (Japonia) 18,900 p;

Cal cu mînere(m): 1. M. Cerar (Iugoslavia) 19,375 p, 2. E. Kenmotsu 19,325 p, 3. V. Klimenko (U.R.S.S.) 19,050 p;

Inele(m): 1. A. Nakayama 19,400 p, 2. M. Tsukahara 19,250 p, 3. M. Voronin (U.R.S.S.) 19,225 p;

Sărituri(m): 1. M. Tsukahara 19,125 p, 2. V. Klimenko 19,000 p, 3. T. Kato 18,600 p;

Paralele(m): 1. A. Nakayama 19,400 p, 2. E. Kenmotsu și M. Voronin 19,250 p;

Bară fixă(m): 1. E. Kenmotsu 19,475 p, 2. A. Nakayama 19,375 p, 3. T. Hayata și K. Köstel (R.D.G.) 19,350 p.

RUGBY XIII: 22 octombrie-7 noiembrie — ANGLIA

1. Australia, 2. Anglia, 3. Franța, 4. Noua Zeelandă.

BASEBALL (amatori): 27 noiembrie-5 decembrie — CARTAGENA (COLUMBIA)

1. Cuba, 2 S.U.A.

1971

BOB 2 PERSOANE: 21—24 ianuarie — CERVINIA (numai două manșe)

1. Gianfranco Gaspari-Mario Armano (Italia) 2:22,80, 2. E. Vicario-G. Del Fabro (Italia II) 2:22,98, 3. H.Gruber-J. Oberhauser (Austria) 2:23,38,...6. I. Panțuru-I. Zangor (România) 2:24,01.

BOB 4 PERSOANE: 31 ianuarie-1 februarie — CERVINIA (două manșe).

1. Elveția II (R. Stadler, M. Forster, E. Schärer, P. Schärer) 2:19,35, 2. Italia I (O.D'Andrea, A. Bignozzi, A. Brancaccio, R. Caldera) 2:19,47, 3. R.F.a. Germaniei I (W. Zimmerer, S. Gaisreiter, W.Steinbauer, P. Utzschneider) 2:19,63,... 7. România (I. Panțuru, V. Papadopol, D. Pascu, D. Focșeneanu) 2:21,42.

SĂNIUȚE: 30—31 ianuarie — BOLZANO

Masculin: 1. K. Brunner (Italia) 190,27, 2. L. Hagenrauft (R.F.G.) 190,37, 3. J. Feistmantl (Austria) 190,60;

Feminin: 1. Elisabeth Demleitner (R.F. G.) 159,29, 2. Erika Lechner (Italia) 159,41, 3. Barbara Piecha (Polonia) 159, 99

Cuplu: 1. P. Hildgartner-P. Pleikner (Italia) 82,29, 2. M. Schmid-A. Walch (Austria) 82,67, 3. H. Hörnlein-W. Bredöw (R.D.G.) 82,96.

PATINAJ VITEZA(f): 6—7 februarie — HELSINKI

500 m: 1. Ann Henning (S.U.A.) 44,6, 2. Ludmila Titova (U.R.S.S.) 45,8, 3. Tatiana Averina (U.R.S.S.) 46,4;

1 000 m: 1. Diana Holum (S.U.A.) 1:33,0, 2. Stien Kaiser (Olanda) 1:33,7, 3. Nina Statkievici (U.R.S.S.) 1:34,0;

1500 m: 1. Nina Statkievici 2:23,2, 2. Stien Kaiser 2:24,9, 3. Diana Holum 2:25,6;

3000 m: 1. Stien Kaiser 4:57,5, 2. Ans Schut (Olanda) 4:57,7, 3. Nina Statkievici 4:59,2;

Poliatlon: 1. Nina Statkievici 191, 400 p, 2. Stien Kaiser 193, 433 p, 3. Ludmila Titova 195, 883 p.

PATINAJ VITEZA(m): 13—14 februarie — GÖTEBORG

500 m: 1. D. Fornaes (Norvegia) 40,3, 2. G. Claesson (Suedia) 40,5, 3. A. Schnek, (Olanda) 40,6;

5000 m: 1. A. Schenk 7:18,8, 2. K. Verkerk (Olanda) 7:20,6, 3. G. Claesson 7:22,4;

1500m: A. Schenk 2:04,8, 2. G. Johannsson (Suedia) 2:07,5, 3. D. Fornaes 2:07,7;

10 000 m: 1. A. Schenk 15:01,6, 2. K. Verkerk 15:13,7, 3. S. Stensen (Norvegia) 15:17,9;

Poliatlon: 1. A. Schenk 171,130 p R. M., 2. G. Claesson 173,368 p, 3. K. Verkerk 174,958 p.

PATINAJ ARTISTIC: 23—28 februarie — LYON

Perechi: 1. Irina Rodnina-Aleksei Ulanov (U.R.S.S.) 11—419,4 p, 2. Ludmila Smirnova-Andrei Suraikin (U.R.S.S.) 17—418,9 p, 3. Jojo Starbuck-Kenneth Shelley (S.U.A.) 29—410,3 p;

Dans: 1. Ludmila Pahomova-Aleksandr Gorșkov (U.R.S.S.) 16—515,8 p, 2. Angelika și Erich Buck (R.F.G.) 21—512, 7 p, 3. Judy Schwomeyer-James Sladky (S.U.A.) 20—514,5 p;

Feminin: 1. Beatrix Schuba (Austria) 10—2763 p, 2. Julie Holmes (S.U.A.) 24,5—2697,3 p, 3. Karen Magnussen (Canada) 27—2697,7 p;

Masculin: 1. O. Nepela (Cehoslovacia) 12—2737,5 p, 2. P.Pera (Franța) 16—2706,7 p, 3. S. Cetveruhin (U.R.S.S.) 34—2629,3 p.

HOCHEI (grupa C): 25 februarie-7 martie — OLANDA

1. România, 2. Franța, 3. Ungaria;

HOCHEI (grupa B): 4—15 martie — ELVEȚIA

1. Elveția, 2. Polonia, 3. R.D. Germană;

HOCHEI (grupa A): 19 martie-3 aprilie — ELVEȚIA

1. U.R.S.S., 2. Cehoslovacia, 3. Suedia;

HOCHEI CU MINGEA: 5—15 martie — STOCKHOLM

1. U.R.S.S., 2. Suedia, 3. Filanda.

CICLOCROS: 1 martie — APELDOORN (OLANDA)

Amatori: 1. R. Vermiere (Belgia) 21 km în 54:35, 2. D. Ubing (R.F.G.) 54:41, 3. J. Spetgels (Olanda) 55:06;

Profesioniști: 1. E. De Vlaeminck (Belgia) 24 km în 1h 00:10, 2. A. Van Damme (Belgia) 1h 01:50, 3. R. Declercq (Belgia 1h. 02:50.

BIATLON: 5—7 martie — HAEMEELINA (FINLANDA)

Individual: 1. D. Speer (R.D.G.) 1h 18:20,2, 2. A. Tihonov (U.R.S.S.) 1h 18:48,4, 3. M. Solberg (Norvegia) 1h. 20:00,... 7.

Gh. Vilmos (România) 1h. 22:18,... 20I. Teposu (România) 1h. 26:07,... 45. V. Fontana (România) 1h. 33:49,5; **Echipe:** 1. U.R.S.S. 2h. 09:42,0, 2. Norvegia 2h. 10:13,6, 3. Polonia 2h. 14:57,9,... 7. ROMÂNIA 2h. 17:30,1.

TENIS DE MASA: 28 martie-7 aprilie — NAGOYA

Echipe(m): 1. R.P. Chineză, 2. Japonia, 3. Iugoslavia;
Echipe(f): 1. Japonia, 2. R.P. Chineză, 3. Coreea de Sud.,... 6. ROMÂNIA;
Masculin: 1. S. Bengtsson (Suedia), 2. S. Ito (Japonia);
Feminin: 1. Lin-Hui-cin (R.P. Chineză), 2. Cen-Min-ci (R.P. Chineză);
Dublu(m): 1. T. Klampar-I. Jonyer (Ungaria), 2. Ciuan-Tzetun — Lian-Ko-lian (R.P. Chineză);
Dublu(f): 1. Lin-Hui-cin — Cen-Min-ci (R.P. Chineză), 2. Mieko Hirano-Seiko Sakamoto (Japonia);
Dublu mixt: 1. Lin-Hui-cin — Cian-Si-lin (R.P. Chineză), 2. Maria Alexandru (România)-Anton Stipancici (Iugoslavia).

BASCHET(f): 15—30 mai — BRAZILIA

1. U.R.S.S., 2. Cehoslovacia, 3. Brazilia.

SCRIMA: 5—16 iulie — VIENA

Floretă(m): 1. V. Stankovici (U.R.S.S.), 2. M. Dabrowski (Polonia), 3. L. Romanov (U.R.S.S.). Şt. Ardeleanu, M. Ţiu, T. Mureşanu, Şt. Haukler, I. Faib (toţi România) eliminaţi în preliminarii; **Echipe:** 1. Franţa, 2. Polonia, 3. U.R.S.S.,... 7. România;
Sabie: 1. M. Maffei (Italia), 2. J. Pawlowski (Polonia), 3. V. Sidiak (U.R.S.S.), 4. D. Irimiciuc (România). O Vintilă, I. Budahazi, C. Nicolae, A. Nilcă (toţi România) eliminaţi în preliminarii; **Echipe:** 1. U.R.S.S., 2. Ungaria, 3. Italia, 4. Franţa, 5. România;
Floretă(f): 1. Marie Chantal-Demaille (Franţa); 2. Ildiko Rejto (Ungaria), 3. Ana Pascu (România). Olga Szabo, Ileana Drimbă, Maria Vicol, Ecaterina Stahl (toate România) eliminate în preliminarii; **Echipe:** 1. U.R.S.S., 2. Ungaria, 3. Polonia, 4. Franţa, 5. România
Spadă: 1. G. Kriss (U.R.S.S.), 2. A. Granieri (Italia), 3. R. Edling (Suedia). A. Pongraţ, A. Istrate, C. Bărăgan, C. Duţu, I. Sepessy (toţi România) eliminaţi în preliminarii; **Echipe:** 1 Ungaria, 2. U.R.S.S., 3. Suedia.

CAIAC-CANOE: 26—29 august — BELGRAD

Caiac 1 —1000 m(b): 1. G. Sledziewski (Polonia) 3:46,55, 2. L. Anderson (Suedia) 3:47,09, 3. A. Saporenko (U.R.S.S.) 3:47,51,... 7. V. Roşca (România) 3:51,93;
Canoe 1 —1000 m: 1. D. Lewe (R.F.G.) 4:12,9, 2. T. Tatay (Ungaria) 4:16,3 3. Chesinos (U.R.S.S.) 4:16,5,... 8. L. Varabiev (România) 4:23,6;
Caiac 1—500 m(f): 1. Ludmila Pinaeva (U.R.S.S.) 2:02,94, 2. Mieke Japies (Olanda) 2:03,58, 3. Petra Fetzkorn (R.D.G.) 2:04,47, ... 5. Maria Nichiforov (România) 2:06,32;
Caiac 2—1000 m(b): 1. Reiner- Slatnov (R.D.G.) 3:25,82, 2. G. Pfaff-G. Seibold (Austria) 3:26,51, 3. C. Coşniţă-V. Simiocenco (România) 3:26,77;
Canoe 2—1000 m: 1. T. Wichmann- G. Petrikovits (Ungaria) 3:46,01, 2. N. Patzaichin-S. Covaliov (România) 3:48,25, 3. Boicev-Damianov (Bulgaria) 3:49,24;
Caiac 2—500 m(f): 1. Ana Pfeffer-Katalin Holossy (Ungaria) 1:51,61, 2. Petra Setzkorn- Petra Grabowski (R.D.G.) 1:51,81, 3 Popova-Kupiska (U.R.S.S.) 1:52,51,... 6. Maria Nichiforov -Haripiua Evdochimov (Romania) 1:55,77;
Caiac 4—1000 m(b): 1. U.R.S.S. 3:05,9 2. R.F. a Germaniei 3:06,1, 3. Ungaria 3:06,8... 5. România (M. Zafiu, D. Ivanov, A. Vernescu, I. Negraia) 3:07,4
Canoe 2—500 m: 1. Gh. Danielov-Gh. Simionov (România) 1:50,82, 2. Lobanov- Pancov (U.R.S.S.) 1:51,01, 3. Boicev- Damianov (Bulgaria) 1:51,17
Canoe 1—500 m: 1. D. Lewe (R.F.G.) 2:03,02, 2. T. Wichmann (Ungaria) 2:03,52, 3. I. Patzaichin (România) 2:04,39;
Caiac 2—500 m(b): 1. L. Anderson-R. Peterson (Suedia) 1:40,23, 2. J.P. Burny-P. Hoekstra (Belgia) 1:40,43, 3. Khnakol- Grestra (U.R.S.S.) 1:40,73, 7. I. Dragulschi-E. Pavel (România 1:42,76;
Caiac 1—500 m(b): 1. Khnakhol (U.R.S.S.) 1:48,34, 2. Soucek (Cehoslovacia) 1:49,51, 3. M. Hesz (Ungaria) 1:50,23, 4. A. Vernescu (România) 1:50,53
Caiac 4 ×500 m(b): 1. Ungaria 7:26,62, 2. România (D. Ivanov, M. Zafiu, E. Botez, A. Vernescu) 7:27,58, 3. U.R.S.S. 7:28,41;
Caiac 4—500 m(f): 1. U.R.S.S. 1:41, 23, 2. R.F. a Germaniei 1:42,66, 3. R.D. Germană 1:43,63,... 5. România (Nichiforov, Evdochimov, Humă, Lovin) 1:45,32;
Canoe 2— 10000 m: 1. V. Prokopet- I. Vinogradov (U.R.S.S.) 44:30, 2. S Czerka- T Hingl (Ungaria) 44:32, 3. S. Covaliov-V. Calabiciov (România) 44:33;
Caiac 2—10000 m: 1. N. Kostenko- V. Kononov (U.R.S.S.) 39:59,2. A. Egil: -N Soeby (Norvegia) 40:00 , 3. A. Varabiev-E. Zabara (România) 40:01;

Canoe 1—10000 m: 1. T. Wichmann (Ungaria) 49:22,1, 2. S. Jurcenko (U.R.S.S.) 49:24,6, 3. L. Varabiev (România) 51:12,2;
Caiac 4—10000 m: 1. România (C. Macarenco, C. Coşniţă, V. Simiocenco, A. Sciotnic) 36:12,0, 2. Ungaria 36:13,0, 3. U.R.S.S 36:20,0;
Caiac 1—10000 m: 1. V. Ţarev (U.R.S.S.) 44:87, 0,2. L Völgy (Ungaria) 44:38, 0,3. G. Schneider (R.F.G.) 44:50,0 ... 5. V. Roşca (România) 45:08,0

CICLISM: 25—31 august — VARESE

Urmărire amatori: 1. M. Rodriguez (Columbia) 4:53, 98, 2. A. Fuchs (Elveţia) 5:00,39, 3. G. Bazzan (Italia) 4:55,53;
Viteză (f): 1. Galina Ţareva (U.R.S.S.), 2. Galina Ermolaeva (U.R.S.S.), 3. Ira Zajickova (Cehoslovacia);
Urmărire profesionişti: 1. D. Baert (Belgia) 6:01,93, 2. C. Grosskost (Franţa) 6:03,73, 3. H. Porter (Anglia) 6:11,13;
Viteză amatori: 1. D. Morelon (Franţa), 2. S. Kravţov (U.R.S.S. 3. C. Quintyn (Franţa);
Demifond amatori: 1. H. Gnas (R.F.G.) 76, 416/oră, 2. W. Podlesch (R.F.G.) la 330 m, 3. O Boom (Olanda) la 420 m;
Urmărire (f): 1. Tamara Garkuşina (U.R.S.S.) 3:58,78, 2. Cornelia Hage (Olanda) 3:59,78, 3. Beryl Burton (Anglia) 3:58,56;
Demifond profesionişti: 1. T. Verschueren (Belgia) 100 km în 1:09,23, 2. Oudkerk (Olanda) la 135 m, 3. De Lillo (Italia) la două ture;
Tandem amatori: 1. R. D. Germană (Otto-Geschke), 2. R. F a Germaniei (Barth-Muller), 3. Franţa (Morelon-Trentin);
Urmărire echipe: 1. Italia 4:30,73, 2. R.D. Germană 4:37,71, 3. R. F. a Germaniei
1000 m cu start de pe loc: 1. E. Rapp (U.R.S.S.) 1:07,60, 2. P. Pedersen (Danemarca) 21:07,68, 3. P. Trentin (Franţa) 1:08,66, ...16. St. Laibner (România) 1:10,65;
Viteză profesionişti: 1. O Loeveseijn (Olanda), 2. R. Van Lancker (Belgia), 3. Torrini (Italia);
100 km contracronometru pe echipe: 1. Belgia 2h. 12: 31.72, 2. Olanda 2h. 14:09,12, 3. Polonia 2h. 14:52, 37;
Fond(f): 1. Ana Konkina (U.R.S.S.) 50 km în 1 h. 24:02,7, 2. Morena Tartagni (Italia), 3. Cornelia Hage (Olanda) ac. timp;
Fond amatori: 1. R. Ovion (Franţa) 168 km în 4h. 03:54, 2. Maertens (Belgia), 3. Viejo (Spania) ac. timp;
Fond profesionişti: 1. E. Merckx (Belgia) 268, 800 km în 6 h. 39:06, 2. F. Gimondi (Italia), 3. C. Guimard (Franţa) la 1:13

LUPTE LIBERE: 27—30 august — SOFIA

48 kg.: 1. S. Javadi (Iran), 2. V. Yamhram (R.P. Mongolă), 3. N. Nikolov (Bulgaria), I. Arapu (România) eliminat în tururile preliminare;
52 kg.: 1. S. Gorbani (Iran), 2. B. Baev (Bulgaria), 3. A. Nastrulaev (U.R.S.S.),... 5. P. Cernău (România);
57 kg.: 1. K. Yanagida (Japonia), 2. S. Bem (S.U.A.), 3. A. Khilojdorj (R.P. Mongolă), 4. N. Dumitru (România);
62 kg.: 1. Z. Abdulbekov (U.R.S.S.), 2. A. Seyedabasi (Iran), 3. K. Abe (Japonia). P. Coman (România) eliminat în tururile preliminare;
68 kg.: 1. O. Gable (S.U.A.), 2. V. Kazakov (U.R.S.S.), 3. I. Huseinov (Bulgaria), P. Poalelungi (România) eliminat în tururile preliminare
74 kg.: 1. I. Guşov (U.R.S.S), 2. L. Ambruş (România), 3. M. Farhangust (Iran);
82 kg.; 1. L. Tediasvili (U.R.S.S.), 2. H. Tottmeister (R.D.G.), 3. V. Iorga (România);
90 kg.: 1. R. Petrov (Bulgaria), 2. I. Kurczewski (Polonia), 3. H. Hellikson (S.U.A.). St. Enache (România) a fost eliminat în tururile preliminare.
100 kg.: 1. S. Lomdize (U.R.S.S.), 2. E. Baianmunk (R.P. Mongolă), 3. V. Todorov (Bulgaria), P. Enache (România) a fost eliminat în tururile preliminare;
Peste 100 kg.: 1. A. Medved (U.R.S.S.), 2. O. Duraliev (Bulgaria), 3. J. Mackiewicki (Polonia), ... 5. St Stingu (România).

LUPTE GRECO-ROMANE: 2—5 septembrie — SOFIA

48 kg.: 1. V. Zupkov (U.R.S.S.), 2. S. Nazir (Turcia), 3. B. Anghelov (Bulgaria), I. Gibu (România) eliminat în tururile preliminare;
52 kg.: 1. P. Kirov (Bulgaria), 2. Gh. Stoiciu (România), 3. J. Donczes (Ungaria);
57 kg.: 1. P. Kazakov (U.R.S.S.), 2. H. Traikov (Bulgaria), 3. J. Varga (Ungaria),... 6. I. Baciu (România);
62 kg.: 1. G. Markov (Bulgaria), 2. A. Lipien (Polonia), 3. H. Fugimoto (Japonia). C. Virtosu (România) eliminat în tururile preliminare;
68. kg. 1. S. Damianovici (Iugoslavia), 2. H. Göpferd (R.D.G.), 3. Y. Tanuie (Japonia). S. Popescu (România) eliminat în tururile preliminare;
74 kg.: 1. V. Igumenov ((U.R.S.S.), 2. M. Kechman (Iugoslavia), 3. P. Galaktopoulos (Grecia). I. Enache (România) eliminat în tururile preliminare;

82 kg.: 1. C. Hegedus (Ungaria), 2. A. Nazarenko (U.R.S.S.), 3. V. Dimitrov (Bulgaria). M. Vlad (România) eliminat în tururile preliminare;

90 kg.: 1. V. Rezanțev (U.R.S.S.), 2. M. Nikolov (Bulgaria), 3. L. Metz (R.D.G.), 4. N. Neguț (România)

100 kg.: 1. P. Svensson (Suedia), 2. N. Martinescu (România), 3. M. Kolev (Bulgaria);

Peste 100 kg.: 1. A. Tomov (Bulgaria), 2. A. Roscin (U.R.S.S). 3. P. Kment (Cehoslovacia),... 6. V. Dolipschi (România).

FOTBAL (feminin): 27 august — 5 septembrie — MEXIC

1. Danemarca, 2. Mexic, 3. Italia.

CAMPIONATE MONDIALE PENTRU JUNIORI ȘI TINERET

HALTERE: 20—27 septembrie — LIMA

Muscă: 1. S. Smalcerz (Polonia) 340 kg, 2. S. Holczreiter (Ungaria) 335 kg, 3. M. Ueki (Japonia) 307,5 kg;

Cocoș: 1. G. Cetin (U.R.S.S.) 370 kg, 2. H. Trebicki (Polonia) 367,5 kg, 3. M. Nassiri (Iran) 360 kg;

Pană: 1. Y. Miyake (Japonia) 387,5 kg, 2. K. Ando (Japonia) 382,5 kg, 3. M. Nurikian (Bulgaria) 377,5 kg;

Ușoară: 1. Z. Kaczmarek (Polonia) 440 kg, 2. W. Baszanowski (Polonia) 435 kg, 3. I. Kirșinov (U.R.S.S.) 430 kg;

Semimijlocie: 1. V. Kanigin (U.R.S.S.) 477,5 kg, 2. K. Jensen (Norvegia) 467,5 kg, 3. P. Silvino (Italia) 460 kg;

Mijlocie: 1. B. Pavlov (U.R.S.S.) 495 kg, 2. K Kangasniemi (Finlanda) 490 kg, 3. D. Horvath (Ungaria) 480 kg;

Semigrea: 1. D. Rigert (U.R.S.S.) 542,5 kg, 2. E. Kolotov (U.R.S.S.) 537,5 kg, 3.B Johansson (Suedia) 522 kg;

Grea: 1. I. Kozin (U.R.S.S.) 552,5 kg, 2.S. Jrutzner (R.D.G.) 547,5 kg, 3. S. Kraicev (Bulgaria) 545 kg;

Supergrea: 1. V. Alexeev (U.R.S.S.) 635,5 kg R.M., 2. D. Patera (S.U.A.) 592,5 kg, 3. I. Atanasov (Bulgaria) 422, 5 kg.

TIR (arme de vînătoare): 20—26 septembrie — BOLOGNA

Skeet (m): 1. I. Turanov (U.R.S.S.) 200 p, 2. K. Reschke (R.D.G.) 198 p, 3. L. Beccheroni (Italia) 197 p; Echipe: 1. U.R.S.S. 585 p, 2. R.D. Germană 585 p, 3. Italia 580 p;

Skeet (f): 1. Nuria Ortiz (Mexic) 146 p, 2. Larisa Korcinskaia (U.R.S.S.) 146 p, 3. Kari Linden (Norvegia) 140 p.

BIATLON (juniori): 5-7 martie - HAEMEELINA (FINLANDA)

Individual: 1. I. Ceaurs (U.R.S.S.) 56:41, 2, 2. L. Zieba (Polonia) 56:48,4, 3. B. Statin (Suedia) 57:32,4,... 12. N. Voicu (România) 1h. 02:30,9... 14. N. Dihoi (România) 1h. 03:30,8,... 17. V. Papuc (România) 1h. 05:24,8; Echipe: 1. U.R.S.S. 1h. 38:43,3, 2. Finlanda 1h. 41:10,4,3. Suedia 1h. 41:35,3,... 7. ROMÂNIA 1h. 47:18,7.

SCRIMA (tineret): 10—13 aprilie — SOUTH BEND (S.U.A.)

Floretă (m): 1. B. Boscherie (Franța), 2. E.Bernkopf (Italia), 3. T Bach (R.F.G.);

Sabie: 1. A. Komar (U.R.S.S.), 2. I. Gedövari (Ungaria), 3. E. Zaharian (U.R.S.S.);

Spadă: 1. A. Karagian (U.R.S.S.), 2. A. Abuskametov (U.R.S.S.) 3. B. Lofficial (Franța);

Floretă (f): 1. Ildiko Schwarzenberger (Ungaria), 2. Sylvie Picard (Franța), 3. Ruth White (S.U.A.).

LUPTE LIBERE (juniori): 1—4 mai — TOKIO

48 kg.: 1. Y. Matsuhashi (Japonia), 2. K. Toev (Bulgaria), 3. P. Bartltot (S.U.A.);

52 kg.: 1. S. Bak (Turcia), 2. S. Natsukh (R.P. Mongolă), 3. I. Sasaki (Japonia).

56 kg.: 1. T. Onishi (Japonia), 2. Y. Mardani (Iran), 3. R. Glass (S.U.A.);

60 kg.: 1. V. Sokolov (U.R.S.S.), 2. J. Yank (Coreea de Sud), 3. M. Baskhu (R.P. Mongolă);

65 kg.: 1. D. Kvareșlavili (U.R.S.S.), 2. T. Hristov (Bulgaria), 3. D. Graham (S.U.A.);

70 kg.: 1. D. Mehdioun (Iran), 2. P. Seloev (Bulgaria), 3. H. Iumisashi (Japonia);

75 kg.: 1. A. Essamaili (Iran), 2.I. Abilov (Bulgaria), 3. A. Albright (S.U.A.);

81 kg.: 1. A. Pirahmadian (Iran), 2. E. Milev (Bulgaria), 3. E. Vatch (S.U.A.);

87 kg.: 1. S. Kasimikov (U.R.S.S.), 2. H. Radev (Bulgaria), 3. T. Siotti (S.U.A.);

Peste 87 kg.: 1. M. Bittick (S.U.A.), 2. A. Lavlinski (U.R.S.S.), 3. G. Valdiurov (Bulgaria).

LUPTE GRECO-ROMANE (juniori): 7—9 mai — TOKIO

48 kg.: 1. K. Ahmedov (U.R.S.S.), 2. M. Nakaya (Japonia), 3. D. Bollen (S.U.A.);

52 kg.: 1. O. Davidian (U.R.S.S.), 2. D. Mello (S.U.A.), 3. T. Hagiwara (Japonia);

56 kg.: 1. V. Behtemirov (U.R.S.S.), 2. T. Ohta (Japonia), 3. I. Lindhorn (Suedia);

60 kg.: 1. B. Gonzales (S.U.A.), 2. R. Jakubov (U.R.S.S.), 3. J. Young (Coreea de Sud);

65 kg.: 1. K. Traikov (Bulgaria), 2. D. Davitian (U.R.S.S.), 3. R. Sugawara (Japonia);

70 kg.: 1. A. Bikov (U.R.S.S.), 2. K. Milcev (Bulgaria), 3. K. Ogasawara (Japonia);

75 kg.: 1. A. Onicenco (U.R.S.S.), 2. R. Richard (S.U.A.), 3. P. Nedev (Bulgaria);

81 kg.: 1. T. Kiknadza (U.R.S.S.), 2. D. Stefanov (Bulgaria), 3. P. Nilsson (Suedia);

87 kg.: 1. N. Liscenko (U.R.S.S.),

Peste 87 kg.: 1. A. Kolcinski (U.R.S.S.), 2. [illegible] Ivanov (Bulgaria), 3. Y. Sato (Japonia).

ȘAH (juniori): 27 iulie-17 august — ATENA

1. W. Hug (Elveția), 2. I. Ribil (Ungaria), 3. A. Rogoff (S.U.A.), (I. Biriescu — România locul IV în grupa B)

PENTATLON MODERN (juniori): 16—20 august — UPPSALA

Individual: 1. B. Mosolov (U.R.S.S.) 5272 p, 2. A. Plank (Ungaria) 5104, p. 3. E. Vass (Ungaria) 5025 p, ... 7. D. Spirlea (România) 4790 p,... 9. M. Cosmescu (România) 4678 p,... 21. A. Covaci (România) 4627 p; Echipe: 1. Ungaria 15 081 p, 2 U.R.S.S. 14 525 p, 3. România 13 703 p

CUPE MONDIALE

GOLF: 10—16 noiembrie — BUENOS AIRES

Echipe: 1. Australia (David Graham-Bruce Delvin) 544 p, 2. Argentina 554 p, 3. Rep. Sud-africană 563 p,... 43. România (Pavel Tomiță și Dumitru Munteanu) 727 p

Individual: 1. Roberto de Vicenzo (Argentina) 269 p, 2. D. Graham (Australia) 270 p, 3. B. Delvin (Australia) 274 p.

SCHI:

Masculin: 1. Gustavo Thoeni (Italia) 155 p, 2. H. Duvillard (Franța) 135 p, 3. P. Russell (Franța) 125 p;

Feminin.: 1. Anne Marie Proell (Austria) 210 p, 2. Michele Jacot (Franța) 177 p, 3. Isabelle Mir (Franța) 133 p;

Echipe: 1. Franța 1312 p, 2. Austria 878 p, 3. Elveția 395 p.

CAMPIONATE EUROPENE

BOB 2 PERSOANE: 9—10 ianuarie — KONIGSEE

1. H. Floth-P. Bader (R.F.G. I) 2:54,05, 2. H. Candrian-E. Schärer (Elveția III) 2:54,66, 3. W. Zimmerer-P. Utzschneider (R.F.G. III) 2:54,91,... 18. D. Panaitescu-D. Pascu (România II) 2:58,50,... 21. N. Stavarache-D. Papadopol (România III) 2:59,21.

BOB 4 PERSOANE: 15—16 ianuarie — INNSBRUCK

1. România (I . Panțuru, I. Zangor, D. Pascu, D. Focșeneanu) 4:19,07, 2. R. F. a Germaniei I 4:19,39, 3. R.F. a Germaniei II 4:20,26.

SĂNIUȚE: 15—16 ianuarie — IMST

Masculin: 1. H. Hörnlein (R.D.G.) 2:59,13, 2. W. Scheidel (R.D.G.) 2:59,28, 3. M. Schmid (Austria) 2:59,50;

Feminin: 1. Erika Lechner (Italia) 2:37,24, 2. Angela Knösel (R.D.G.) 2:37,35, 3. Barbara Piecha (Polonia) 2:38,06;

Cuplu: 1. P. Hildgartner-P. Pleikner (Italia) 1:18,25, 2. M. Schmid-A. Walch (Austria) 1:18,27, 3. A. Radwan-A. Krawczik (Polonia) 1:18,57

PATINAJ ARTISTIC: 2—3 februarie — ZÜRICH

Perechi: 1. Irina Rodnina-Aleksei Ulanov (U.R.S.S.) 9—421,1 p, 2. Ludmila Smirnova-Andrei Suraikin (U.R.S.S.) 18—416,7 p, 3. Galina Karelina-Gheorghi Proskurin (U.R.S.S.) 31—404,2 p;

Dans: 1. Ludmila Pahomova-Aleksandr Gorșkov (U.R.S.S.) 15—512,8 p, 2. Angelika și Erich Buck (R.F.G.) 15—512,4 p, 3. Susan Getty-Roy Bradshaw (Anglia) 24—502 p;

Masculin: 1. O. Nepela (Cehoslovacia) 9—2736,6 p, 2. S. Cetveruhin (U.R.S.S.) 19—2673,6 p, 3. H. Oundjian (Anglia) 31—2603,7 p,... 18. Gh. Fazekaș (România) 163—2144,9 p;

Feminin: 1. Beatrix Schuba (Austria) 9—2709,2 p, 2. Zsuzsa Almassy (Ungaria) 22—2628,5 p, 3. Rita Trapanese (Italia) 23—2617,2 p,... 17. Beatrice Hușiu (România) 2166,5 p.

PATINAJ VITEZA(f): 30—31 ianuarie — LENINGRAD

500 m: 1. Ludmila Titova (U.R.S.S.) 45,5, 2. Ruth Schleiermacher (R.D.G.) 45,6, 3. Vera Surovkina (U.R.S.S.) 45,8;

1000 m: 1. Ludmila Titova 1:36,1, 2. Nina Statkievici (U.R.S.S.) 1:37,0, 3. Tatiana Averina (U.R.S.S.) 1:37,6;

1500 m: 1. Nina Statkievici (U.R.S.S.) 2:25,5, 2. Stien Kaiser (Olanda) 2:26,8, 3. Atje Keulen-Deelstra (Olanda) 2:27,3;

3000 m: 1. Kapitolina Seregina (U.R.S.S.) 5:20,5, 2. Nina Statkievici 5:23,2, 3. Stien Kaiser 5:23,3;

Poliation: 1. Nina Statkievici 197,097 p, 2. Ludmila Titova 198,840, p, 3. Kapitolina Seregina 200,007 p.

PATINAJ VITEZA(m): 23—24 ianuarie — HEERENVEEN (OLANDA)

500 m: 1. A. Schenk (Olanda) 40,6, 2. J. Bols (Olanda) 40,8, 3. M. Thomassen (Norvegia) 40,8;

5000 m: 1. D. Fornaes (Norvegia) 7:42,3, 2 W. Guttormsen (Norvegia) 7:47,9, 3. G. Claesson (Suedia): 7:49,1;

1500 m: 1. D. Fornaes 2:04,5, 2. A. Schenk și R. Gronvold (Norvegia) 2:05,8;

10 000 m: 1. W. Guttormsen 15:22,1, 2. K. Verkerk (Olanda) 15:29,1, 3. A. Schenk 15:32,9;

Poliation: 1. D. Fornaes 175,840 p, 2. A. Schenk 177,008 p, 3. K. Verkerk 178,122 p.

ATLETISM (sală) 13—14 martie — SOFIA

Masculin — 60 m: 1. V. Borzov (U.R.S.S.) 6,6, 2. J. Kirsch (R.F.G.) 6,7, 3. M. Kokot (R.D.G.) 6,8; **400 m:** 1. A. Badenski (Polonia) 46,8, 2. B. Savciuk (U.R.S.S.) 47,4, 3. A. Bratcikov (U.R.S.S.) 47,5; **800 m:** 1. E. Arzanov (U.R.S.S.) 1:48,7, 2. P. Lewis (Anglia) 1:50,5, 3. A. Kupczyk (Polonia) 1:50,5; **1500 m:** 1. H. Szordykowski (Polonia) 3:41,4, 2. V. Pantelei (U.R.S.S.) 3:41,5, 3. G. Del Buono (Italia) 3:42,1; **3000 m:** 1. J.Stewart (Anglia) 7:53,6, 2. W. Scholz (R.D.G.) 7:54,4, 3. I. Aleksusin (U.R.S.S.) 8:02,2; **60 mg.:** 1. E. Berkes (R.F.G.) 7,8, 2. A. Demus (U.R.S.S.) 7,9, 3. S. Liani (Italia) 7,9 (Suciu 8,2, Perța 8,2 și Sebestyen 8,4 eliminați în serii); **4x2 ture:** 1. Polonia 3:11,1,2. U.R.S.S. 3:11,9, 3. Bulgaria 3:15,6; **4x4 ture:** 1. U.R.S.S. 7:17,8, 2. Polonia 7:18,2, 3. R.F a Germaniei 7:25,0; **lungime:** 1. H. Baumgartner (R.F.G.) 8,12 m, 2. I. Ter-Ovanesian (U.R.S.S.) 7,91 m, 3. V. Sărucan (România) 7,88 m (rec. național), 4. V. Jurcă (România) 7,72 m; **înălțime:** 1. I. Major (Ungaria) 2,17 m, 2. I. Tarmak (U.R.S.S.) 2,17 m, 3. E. Kelemen (Ungaria) 2,17 m; **triplusalt:** 1. V. Saneev (U.R.S.S.) 16,83 m, 2.C. Corbu (România) 16,83 m (rec. național), 3. I. Savlevici (U.R.S.S.) 16,24 m, 4. V. Dumitrescu (România) 16,16 m,... 10. Ș. Ciochină (România) 15,74 m; **prăjină:** 1. W. Nordwig (R.D.G.) 5,40 m R.M., 2. K. Isaksson (Suedia) 5,35 m, 3. I. Isakov (U.R.S.S.) 5,30 m,... 12. D. Pistalu (România) 4,70 m; **greutate:** 1. H. Briesenick (R.D.G.) 20,19 m, 2.V. Vokjin (U.R.S.S.) 19,54 m, 3. R. Bruch (Suedia) 19,50 m,... 15. A. Gagea (România) 16,60 m;

Feminin — 60 m: 1. Renate Meissner-Stecher (R.D.G.) 7,3, 2. Sylvie Telliez (Franța) 7,4, 3. Annegret Irmgang (R.F.G.) 7,4 (Aura Mărăsescu 7,9 eliminată în serii); **400 m:** 1. Vera Popkova (U.R.S.S.) 53,7, 2. Inge Bodding (R.F.G.) 54, 3, 3. Maria Sykora (Austria) 54,4; **800 m:** 1. Hildegard Falck (R.F.G.) 2:06,1, 2. Ileana Silai (România) 2:06,5 (rec. național), 3. Rosemary Stirling (Anglia) 2:06,6; **1500 m:** 1. Margaret Beacham (Anglia) 4:17,2 R.M., 2. Ludmila Bragina (U.R.S.S.) 4:17,8, 3. Tamara Pangelova (U.R.S.S.) 4:18,1; **4x1 tur:** 1. U.R.S.S. 1:37,1, 2. R.F. a Germaniei 1:38,0, 3. Bulgaria 1:39,7; **4x2 ture:** 1. U.R.S.S. 3:36,6, 2. R. F a Germaniei 3:39,6, 3. Bulgaria 3:47,8; **60 m.g.:** 1. Karin Balzer (R.D.G.) 8,1, 2. Anneliese Erhardt (R.D.G.) 8,1, 3. Tereza Sukniewicz (Polonia) 8,3,... 6. Valeria Bufanu (România) 8,9 (Valeria Biduleac 8,9 , Elena Mirza 9,1 eliminate în serii); **lungime:** 1. Heide Rosendahl (R.F.G.) 6,64 m, 2. Irena Szewinska (Polonia), 6,56 m, 3. Viorica Viscopoleanu (România) 6,53 m; **înălțime:** 1. Mlada Karbanova (Cehoslovacia) 1,80 m, 2. Vera Gavrilova (U.R.S.S.) 1,78 m, 3. Cornelia Popescu (România) 1,78 m; **greutate:** 1. Nadejda Cijova (U.R.S.S.) 19,70 m R.M., 2. Margit Gummel (R.D.G.) 19,50 m, 3. Antonina Ivanova (U.R.S.S.) 18,69 m,... 6. Ana Sălăgean (România) 16,60 m.

TIR (sală): 16—21 martie — MEZIBORL (CEHOSLOVACIA)

Pușcă cu aer comprimat 40 foc. picioare(f): 1. Edda Baia (România) 379 p, 2. Tamara Cerkasova (U.R.S.S.) 375 p, 3. Monika Reiseerer (R.F.G.) 375 p,... 8. Veronica Stroe (România) 370 p, 25. Melania Petrescu (România) 354 p. **Echipe:** 1. U.R.S.S. 1113 p, 2. R.F. a Germaniei 1108 p, 3. România 1103 p.

Pușcă cu aer comprimat 40 foc. picioare(m): 1. V. Raskalov (U.R.S.S.) 387 p, 2. V. Parhimovici (U.R.S.S.) 387 p, 3. S. Morucha (Polonia) 387 p,... 10. P. Șandor (România) 377 p,... 30. Șt. Caban (România) 369 p,... 36. M. Ferecatu (România) 367 p,... 45. Gh. Sicorschi (România) 360 p; **Echipe:** 1. U.R.S.S. 1524 p, 2. R. F. a Germaniei 1506 p, 3. Ungaria 1496 p,... 8. România 1473 p.

Pistol cu aer comprimat 40 foc(f): 1. Klotilda Tarasova (Cehoslovacia) 378 p, 2. Anișoara/Matei (România) 377 p, 3. Matilda Ibrahimova (U.R.S.S.) 376 p,... 29. Ana Buțu (România) 257 p,... 43. Monica Șerban (România) 347 p; **Echipe:** 1. U.R.S.S. 1116p, 2. R. F. a Germaniei 1083 p, 3. Cehoslovacia 1082 p, 4. România 1081 p.

Pistol cu aer comprimat 40 foc(m): 1. V. Stolipin (U.R.S.S.) 387 p, 2.G. Kosih (U.R.S.S.) 386 p, 3. K. Jacobsen (Suedia) 385 p,... 6.I. Pieptea (România) 380 p, 7. L. Giuscă (România) 380 p,... 13.D. Iuga (România) 378 p,... 27. V. Atanasiu (România) 371 p; **Echipe:** 1. Polonia 1514 p, 2. U.R.S.S. 1510 p, 3. România 1509p.

GIMNASTICA(m): 14—16 mai — MADRID

Individual: 1. V. Klimenko (U.R.S.S.) 56,90 p, 2. M. Voronin (U.R.S.S.) 56, 70 p, 3. N. Andrianov (U.R.S.S.) 56,25 p,... 31. D. Grecu (România) 53,15 p,... 34. N. Achim (România) 52,80 p,... 43. Gh . Păunescu (România) 51,35 p;

Sol: 1. R. Hristov (Bulgaria) 19,10 p, 2. J. Gines (Spania) 18,75 p, 3. N. Andrianov 18,70 p;

Cal cu mâner: 1. N. Andrianov 18,90 p, 2.M. Brehme (R.D.G.) 18,75 p, 3. M. Voronin 18,70 p;

Inele: 1. M. Voronin 19,25 p, 2 . N. Andrianov 18,80 p, 3. A. Szajna (Polonia) 18,70 p;

Sărituri: 1. N. Andrianov 18,80 p, 2. A. Szajna 18,675 p, 3. K. Köste (R.D.G.) 18,50 p;

Paralele: 1. G. Carminucci (Italia) 18,85 p, 2. N. Andrianov, K. Köste și M. Voronin 18,80 p;

Bară fixă: 1. K. Köste 19,05 p, 2. M. Voronin 18,95 p, 3. H. Hurzeler (Elveția) 18,85 p.

JUDO: 19—24 mai — GÖTEBORG

Ușoară: 1.J. Mounier (Franța), 2. S. Pichelauri (U.R.S.S.) 3. F. Szabo (Ungaria) și K. Weber (R.D.G.);

Semimijlocie: 1. R. Hendel (R.D.G.), 2. A. Zajkowski (Polonia), 3. V. Dvojnikov (U.R.S.S.) și P. Guichard (Franța);

Mijlocie: 1. G. Auffray (Franța), 2. G. Gogalauri (U.R.S.S.) 3. P. Clement (Franța) și B. Jacks (Anglia);

Semigrea: 1. H. Nowiller (R.D.G.), 2. V. Pokataev (U.R.S.S.), 3. E. Engster (Olanda) și P. Snajders (Olanda);

Grea: 1. W. Ruska (Olanda), 2. V. Gucu (U.R.S.S.), 3. G. Onașvili (U.R.S.S.) și R. Otto (R.F.G.);

Toate categoriile: 1. V. Kuznețov (U.R.S.S.), 2. O. Perez (Spania) , 3. R. Otto (R.F.G.) și H. Kruis (Olanda);

Echipe: 1. Anglia, 2. Olanda, 3. Franța.

TENIS: 4—8 august — LUXEMBURG

Masculin: 1. Metreveli (U.R.S.S.), 2. Barany (Ungaria);

Feminin: 1. Olga Morozova (U.R.S.S.), 2. Biriukova (U.R.S.S.)

Dublu(f): 1. Morozova-Jansone (U.R.S.S.), 2. Roubin (Franța) — Ciakirova (Bulgaria);

Dublu(m): 1. Gasiorek-Nowicki (Polonia), 2. Metreveli-Lihaciov (U.R.S.S.);

Dublu mixt: 1. Morozova-Metreveli (U.R.S.S.), 2. Kroscina-Lihaciov (U.R.S.S.).

CANOTAJ (f): 13—15 august — COPENHAGA

4+1 rame: 1. U.R.S.S. 3:55,77, 2. România (Doina Bălasa, Marioara Singeorzan, Elena Necula, Teodora Untaru, Rodica Iordache) 3:56,45, 3. R.D. Germană 3:59,66;

Schif simplu: 1. Anita Kuhlke (R.D.G.) 4:30,75, 2. Aniek Antoine (Franța) 4:34,66, 3. Edith Baumann (R.F.G.) 4:34,66, 4. Gabriela Toader (România) 4:36,66;

4+1 vîsle: 1. România (Ioana Tudoran, Mitana Botez, Elisabeta Lazăr, Stefania Borisov, Doina Bardas) 3:48,39, 2. U.R.S.S. 3:50,92, 3. Franța 3:53,14;

Dublu vîsle: 1. U.R.S.S. (Galina Suslina-Elisaveta Kondrosina) 4:05,55, 2. R.D. Germană (Giesela Jaeger-Rita Schmidt) 4:08,13, 3. R.F. a Germaniei (Angelika Hohl — Inge Kombas 4:09,55

8+1: 1. U.R.S.S. 3:27,78, 2. R.D. Germană 3:35, 52, 3. România (Ecaterina Trancioveanu, Viorica Lincaru, Elena Oprea, Elena Nicolae, Florica Petcu, Criestel Wiener, Marioara Constantin, Elena Gavliuc+Stefania Borisov) 3:41,38.

ATLETISM: 10—15 august — HELSINKI

Masculin. 100 m: 1. V. Borzov (U.R.S.S.) 10,3, 2. G. Wucherer (R.F.G.) 10,5, 3. V. Papageorgopoulos (Grecia) 10,6 (Alex Munteanu 11,0 eliminat în serii); **200 m:** 1. V. Borzov (U.R.S.S.) 20,3, 2. F. Hoffmeister (R.F.G.) 20,7, 3. J. Pfeiffer (R.D.G.) 20,7; **400 m:** 1. D. Jenkins (Anglia) 45,5, 2. M. Fiasconaro (Italia) 45,5, 3. J. Werner (Polonia) 45,6; **800 m:** 1. E. Arzanov (U.R.S.S.) 1:45,6, 2. D. Fromm (R.D.G.) 1:46,0, 3. A. Carter (Anglia) 1:46,2; **1500 m:** 1. F. Arese (Italia) 3:38,4, 2. H. Szordykowski (Polonia) 3:38,7, 3. B. Foster (Anglia) 3:39,2; **5000 m:** 1. J. Vaatainen (Finlanda) 13:32, 6, 2. J. Wadoux (Franța) 13:33,6, 3. H. Norpoth (R.F.G.) 13:33,8; **10 000 m:** 1. J. Vaatainen (Finlanda) 27:52,8, 2. J. Haase (R.D.G.) 27:53,4, 3. R. Sarafudtinov (U.R.S.S.) 27:56,4; **20 km marș:** 1. N. Smaga (U.R.S.S.) 1h. 27:20,2, 2. G. Sperling (R.D.G.) 1h. 27:29,0, 3. P. Nihill (Anglia) 1h. 27:34,8; **50 km marș:** 1. V. Soldatenko (U.R.S.S.) 4h. 02:22, 2. C. Hohne (R.D.G.) 4h. 04:45, 2, 3. P. Selzer (R.D.G.) 4h. 06:11; **Maraton:** 1. K. Lismont (Belgia) 2h. 13:09,0, 2. T. Wright (Anglia) 2h. 13:59, 6, 3. R. Hill (Anglia) 2h. 14:34,8; **110 m g:** 1. F. Siebeck (R.D.G.) 14,0, 2. A. Pascoe (Anglia) 14,1, 3. L. Nadenicek (Cehoslovacia) 14,3 (V. Suciu 14,6 eliminat în semifinale); **400 m g** 1. J.C. Nallet (Franța) 49,2, 2. C. Rudolph (R.D.G.) 49,3, 3. B. Stukalov (U.R.S.S.) 50,0 (I. Rățoi 52, 1 eliminat în serii); **3000 m obstacole:** 1. J. P. Villain (Franța) 8:25,2, 2. D. Moravcik (Cehoslovacia) 8:26,2, 3. P. Sisoev (U.R.S.S.) (Gh. Cefan 8:44,4 eliminat în serii); **4×100 m:** 1. Cehoslovacia 39,3, 2. Polonia 39,7, 3. Italia 39,8; **4×400 m:** 1 R.F.G. 3:02, 9, 2. Polonia 3:03,6, 3. Italia 3:04, 7; **lungime:** 1. M. Klauss (R.D.G.) 7,92 m, 2. I. Ter-Ovanesian (U.R.S.S.) 7,91 m, 3. S. Szudrowicz (Polonia) 7,87 m, ... 15. V. Sărucan (Romania) 6,05 m. (V. Jurcă 7,50 m eliminat în calificări); **înălțime:** 1. K. Sapka (U.R.S.S.) 2,20 m, 2. C. Dosa (România) 2,20 m, 3. A. Ahmetov (U.R.S.S.) 2,20 m; **prăjină:** 1. W. Nordwig (R.D.G.) 5,35 m, 2. K. Isaksson (Suedia) 5,30 m, 3. R. Dionisi (Italia) 5,30 m; **triplusalt:** 1. J. Drehmel (R.D.G.) 17,16 m, 2 V. Saneev (U.R.S.S.) 17,10 m, 3. Carol Corbu (România) 16,87 m; **greutate:** 1. H. Briesenick (R.D.G.) 21, 08 m; 2. J. Rothenburg (R.D.G.) 20,47 m, 3. W. Komar (Polonia) 20,04 m; **disc:** 1. L. Danek (Cehoslovacia) 63, 90 m, 2. L. Milde (R.D.G.) 61,62 m, 3. G. Fejer (Ungaria) 61, 54 m (I. Nagy 55,58 m eliminat în calificări); **sulițe:** 1. I. Lusis (U.R.S.S.) 90,68 m, 2. I. Donins (U.R.S.S.) 85,30m, 3. W. Hanisch (R.D.G.) 84, 22 m; **ciocan:** 1. U. Beyer (R.F.G.) 72, 36 m, 2. R. Theimer (R.D.G.) 71,80 m, 3. A. Bondarciuk (U.R.S.S.) 71, 40 m; **decatlon:** 1. J. Kirst (R.D.G.) 8196 p, 2. L. Hedmark (Suedia) 8038 p, 3. H.I. Walde (R.F.G.) 7951 p,...16. V. Bogdan (România) 7376 p.

Feminin: 100 m: 1. Renate Stecher (R.D.G.) 11,4, 2. Ingrid Mickler (R.F.G.) 11,5, 3. Elfgard Schittenhelm (R.F.G.) 11,5; **200 m:** 1. Renate Stecher (R.D.G.) 22,7, 2. Gyorgy Balogh (Ungaria) 23,3, 3. Irena Szewinska (Polonia) 23,3; **400 m:** 1. Helga Seidler (R.D.G.) 52,1, 2. Inge Bodding (R.F.G.) 52,9, 3. Ingelore Lohse (R.D.G.) 52,9 (Mariana Suman 54, 2 eliminată în serii); **800 m:** 1. Vera Nikolici (Iugoslavia) 2:00,0, 2. Patricia Lowe (Anglia) 2:01,7, 3. Rosemary Stirling (Anglia) 2:02,1 (Ileana Silai 2:03, 9 eliminată în semifinale); **1500 m:** 1. Karin Burneleit (R.D.G.) 4:09,6 R.M., 2. Gunnhild Hoffmeister (R.D.G.) 4:10,3, 3. Ellen Tittel (R.F.G.) 4:10,4; **100 m g:** 1. Karin Balzer (R.D.G.) 12,9, 2. Anneliese Erhard (R.D.G.) 13,0, 3. Tereza Sukniewicz (Polonia) 13,2,... 7. Valeria Bufanu (România) 13,5; **lungime:** 1. Ingrid Mickler (R.F.G.) 6,76 m, 2. Meta Antenen (Elveția) 6,73 m, 3. Heide Rosendahl (R.F.G.) 6,66 m,... 6. Viorica Viscopoleanu (România) 6,39 m; **înălțime:** 1. Ilona Gusenbauer (Austria) 1,87 m, 2—3. Cornelia Popescu (România) și Barbara Inkpen (Anglia) 1,85 m; **greutate:** 1. Nadejda Cijova (U.R.S.S.) 20,16 m, 2. Marita Lange (R.D.G.) 19,25 m, 3. Margit Gummel (R.D.G.) 19,22 m; **disc:** 1. Faina Melnik (U.R.S.S.) 64, 22 m R.M., 2. Liesel Westermann (R.F.G.) 61,68 m, 3. Ludmila Muravieva (U.R.S.S.) 59,48 m, 4. Argentina Menis (România) 59,04 m,... 6. Olimpia Cataramă (România) 57,22 m (Lia Manoliu 52,26 m eliminată în calificări); **sulițe:** 1. Daniela Jaworska (Polonia) 61,00 m, 2. Ameli Koloska (R.F.G.) 59,40 m, 3. Ruth Fuchs (R.D.G.) 59,16 m, **pentatlon:** 1. Heide Rosendahl (R.F.G.) 5299 p, 2. Burglinde Pollack (R.D.G.) 5275 p, 3. Margit Herbst (R.D.G.) 5179 p, **4×100 m:** 1. R.F.G. 43,3 R.E., 2. R.D.G. 43,6, 3. U.R.S.S. 44,5; **4×400 m:** 1. R.D.G. 3:29,3 R.M, 2. R.F.G. 3:33,0, 3. U.R.S.S. 3:34, 1.

CANOTAJ (m): 18—22 august — COPENHAGA

4+1: 1. R.F. a Germaniei 6:12,82, 2. R.D. Germană 6:14,95, 3. U.R.S.S. 6:14,98;

2 f.c.: 1. R.D. Germană (W. Klatt — P. Gorny) 6:43:40, 2. Cehoslovacia (L. Zapletal — P. Lakomy) 6:48,57, 3. Polonia (A. Slusarski — J. Broeniec) 6:51,46,... 6. România (F. Papp-I. Cacenco) 7:06,74;

Simplu: 1. A. Demidi (Argentina) 6:57,99, 2. G. Dralger (R.D.G.) 7:01,41, 3. P. Watkinson (N. Zeelandă) 7:02,34;

2+1: 1. R.D. Germană 6:56,94, 2. Cehoslovacia 6:58,43, 3. U.R.S.S. 6:59, 59, 4. România (S. Tudor-P. Ceapura+G. Gheorghiu) 7:11,58;

4 f.c.: 1. R.D. Germană 6:00,72, 2. Norvegia 6:03,59, 3. R.F. a Germaniei 6:06,22, 4. România (E. Tuța, D. Ivanov, D. Grumezescu, I. Oanță) 6:07,99;

2 vise: 1. R. D. Germană (H.U. Schmied-J. Boemer) 6:15,27, 2. Norvegia (F. Hansen — S. Thoegersen) 6:15,65, 3. U.R.S.S. (N. Balenskov — G. Korsikov) 6:25,20

8+1: 1. N. Zeelandă 5:33,92, 2. R.D. Germană 5:34,32, 3. U.R.S.S. 5:39,74.

TIR: 22—29 august — SUHL (R.D.G.)

Armă liberă calibru redus 60 foc. culcat: 1. S. Johansson (Suedia) 595 p, 2. R. Rypesc (Polonia) 595 p, 3. T. Ditzler (Elveția) 595 p,... 12. St. Caban (România) 593 p,... 18. M. Ferecatu (România) 591 p,... 25 . P. Sandor (România) 590 p;

Armă liberă calibru redus 3×40 foc.: 1. V. Parhimovici (U.R.S.S.) 1162 p; 2. G. Kustermann (R.F.G.) 1161 p, 3. V. Agișev (U.R.S.S.) 1156 p,... 10. I. Olărescu (România) 1149 p,... 14. P. Sandor (România) 1143 p,... 19. St. Caban (România) 1141 p;

Armă liberă calibru mare 3×40 foc.: 1. U. Wunderlich (R.D.G.) 1151 p, 2. B. Melink (U.R.S.S.) 1149 p, 3. V. Kornev (U.R.S.S.) 1146 p,... 8. P. Sandor (România) 1141 p;

Armă standard 60 foc. culcat (f): 1. Euralia Rolinska (Polonia) 598 p, 2. Melania Petrescu (România) 593 p, 3. Ann Travis (Anglia) 593 p,... 11. Veronica Stroe (România) 589 p,... 20. Ana Goreti (România) 588 p; **Echipe:** 1. Polonia 1780 p, 2. România 1770 p, 3. U.R.S.S. 1770 p;

Armă standard 60 foc. culcat juniori: 1. Z. Milutinovici (Iugoslavia) 591 p, 2. R. Brodahl (Norvegia) 590, 3. Bozena Taisner (Polonia) 589 p,... 12. I. Codreanu (România) 585 p,... 15. M. Costel (România) 584 p,... 23. Marina Vasiliu (România) 583 p; **Echipe:** 1. Iugoslavia 1757 p, 2. U.R.S.S. 1754 p, 3. Polonia 1754 p... 5. România 1752 p;

Armă standard 3×20 foc (f): 1. Mirjana Masici (Iugoslavia) 577 p, 2. Tatiana Ratnikova (U.R.S.S.) 577 p, 3. Kira Boiko (U.R.S.S.) 573 p,... 11. Veronica Stroe (România) 563 p... 17. Ana Goreti (România) 559 p... 23. Melania Petrescu (România) 555 p; **Echipe:** 1. U.R.S.S. 1717 p, 2. Polonia 1698 p, 3. Iugoslavia 1696 p ... 5. România 1677 p;

Armă standard 3×20 foc. juniori: 1. A. Mitrofanov (U.R.S.S.) 575 p, 2. Elzbieta Kowalewska (Polonia) 573 p, 3. S. Kirilov (U.R.S.S.) 570 p,... 16. M. Costel (România) 562 p,... 26. Marina Vasiliu (România) 554 p, 28. I. Codreanu (România) 552 p; **Echipe:** 1. U.R.S.S. 1711, p. 2. Ungaria 1690 p, 3. R.D.G. 1686 p,... 8. România 1668 p;

Pistol liber 60 foc.: 1. B. Ermakov (U.R.S.S.) 565 p, 2. H. Vollmar (R.D.G.) 562 p, 3. G. Kossich (U.R.S.S.) 560 p,... 16. L. Giușcă (România) 551 p,... 18. D. Iuga (România) 549 p;

Pistol viteză 60 foc.: 1. L. Falta (Cehoslovacia) 595 p, 2. V. Torșin (U.R.S.S.) 594 p, 3. J. Zapedzki (Polonia) 594 p, 4. D. Iuga (România) 592 p ,... 6. M. Roșca (România) 592 p,... 8. I. Tripșa (România) 591 p;

Pistol sport (f): 1. Larisa Niskova (U.R.S.S.) 583 p, 2. Nina Stoliarova (U.R.S.S.) 583 p,. 3. Anișoara Matei (România) 577 p,... 30. Ana Buțu (România) 545 p; 31. Monica Serban (România) 537 p; **Echipe:** 1. U.R.S.S. 1741 p, 2. Polonia 1696 p, 3. R.D.G. 1694 p,... 9. România 1659 p;

Pistol sport juniori: 1. F. Barta (Cehoslovacia) 586 p, 2. J. Barta (Cehoslovacia) 584 p, 3. D. Schmidt (R.D.G.) 583 p,... 18. I. Corneliu (România) 567 p; **Echipe:** 1. Cehoslovacia 1749 p, 2. R.D.G. 1735 p, 3. U.R.S.S. 1732 p.

Skeet: 1. A. Karlsson (Suedia) 198 p, 2. W. Gawlikowski (Polonia) 198 p. 3. E. Petrov (U.R.S.S.) 197 p,... 26. Gh. Sencovici (România) 191 p,... 46. G. Pintilie (România) 187 p; **Echipe:** 1 Spania 585 p, 2. R.D.G. 582 p, 3. Italia 581 p,... 10. România 568 p;

Skeet (f): 1. Larisa Karșinskaia (U.R.S.S.) 144 p, 2. Ruth Jordan (R.F.G.) 135 p, 3. Margierite Delbats (Franța) 134 p.

Skeet juniori: 1. K. Reschke (R.D.G.) 147 p, 2. L. Cojocaru (România 144 p, 3. P. Waslicki (Polonia) 142 p,... 17. R. Mareș (România) 131 p;

Talere: 1. S. Basagni (Italia) 198 p, 2. E. Validuvi (Spania) 197 p, 3. A. Androskin (U.R.S.S.) 196 p... 13. Gh. Florescu (România) 191 p,... 19. I. Dumitrescu (România) 190 p,... 25. St. Popovici (România) —188, p... 75. A. Marinescu (România) 136 p **Echipe:** 1. Italia 573 p, 2. Franța 569 p, 3. Spania 567 p,.. 6. România 558 p;

Talere (f): 1. Elda Rolandi (Italia) 137 p, 2. Valentina Gerasina (U.R.S.S.) 131 p, 3. Galina Homutova (U.R.S.S.) 128 p,... 5. Reli Vezeanu (România) 125 p;

Talere juniori: 1. E. Dallmann (R.D.G.) 140 p, 2. W. Hummel (R.D.G.) 139, p, 3. A. Oettingen (R.F.G.) 138 p

Cerb alergător 60 foc: 1. G. Gaard (Suedia) 566, p 2. K. Karlsson (Suedia) 561 p, 3. V. Pologin (U.R.S.S.) 560 p.

BASCHET: 10—19 septembrie — R.F. a GERMANIEI
1. U.R.S.S., 2. Iugoslavia, 3. Italia,... 8. România
VOLEI: 22 septembrie—3 octombrie — ITALIA
Masculin: 1. U.R.S.S., 2. Cehoslovacia, 3. România
Feminin: 1. U.R.S.S., 2. Cehoslovacia, 3. Polonia,... 7. România

CAMPIONATE EUROPENE PENTRU JUNIORI ȘI TINERET

1970

BOX (tineret): 8—15 noiembrie — MISKOLC

Semimusculă: Gluck (Ungaria) b.p. Bachfeld (R.D.G.);
Muscă: Kisnemet (Ungaria b.p. Tarasian (U.R.S.S.); D. Condurat (România) — medalie de bronz;
Cocos: Leviscev (U.R.S.S.) b.k.o. T. Kuncev (Bulgaria);
Pană: Andrianov (U.R.S.S.) b.p. G. Ciochină (Romania);
Semiușoară: Juhasz (Ungaria) b.p. Osztab (Polonia);
Ușoară: Nemecz (Ungaria) b.p. Younsi (Franța); S. Mihalcea (România) — medalie de bronz;
Semimijlocie: Davidov (U.R.S.S.) b.p. Csjef (Ungaria);
Mijlocie-mică: Lemeșev (U.R.S.S.) b.p. Metodiev (Bulgaria);
Mijlocie: Afimov (U.R.S.S.) b. ab. I. Todorevici (Iugoslavia);
Semigrea: Sachse (R.D.G.) b. ab. II Sikloși (Ungaria);
Grea: Reder (Ungaria) b.p. Suvandjev (Bulgaria).

HOCHEI (juniori): 28 decembrie-3 ianuarie — CEHOSLOVACIA

Grupa A: 1. U.R.S.S., 2. Suedia, 3 Cehoslovacia;
28 decembrie-3 ianuarie — ROMÂNIA
Grupa B: 1. România, 2. Polonia, 3. Danemarca.

1971

SCHI (probe nordice-juniori): 5—7 februarie — NESSELWANG (R.F.G.)

Fond 10 km(m): 1. I. Formo (Norvegia) 30:37, 6, 2. V. Rotșev (U.R.S.S.) 31:16,2, 3. O. Braa (Norvegia) 31:32,8;
Fond 5 km(f): 1. Hilkka Kuntola (Finlanda) 17:49,5, 2. Maria Dotterweich (R.D.G.) 17:58,6, 3. Tove Engelbretsen (Norvegia) 18:02, 8,... 21. Elena Băsa (România) 19:25,7,... 30. Rodica Clinciu (România) 20:25,0,... 40. Iuliana Pata (România) 20:48,3;
3×10 km(m): 1. U.R.S.S. 1h. 33:16,8, 2. Norvegia 1h. 33:30,0, 3. Finlanda 1h. 34:01,3;
3×5 km(f): 1. Finlanda 55:19,9, 2. R.D. Germană 55:30,2,3. U.R.S.S. 55:46,3,... 8. România 1h. 00:56,4;
Sărituri speciale: 1. I. Kalinin (U.R.S.S.) 245 p, 2. E. Seifert (R.D.G.) 224,5 p, 3. J. Danneberg (R.D.G.) 214, 7 p;
Combinată nordică: 1. U. Wehling (R.D.G.) 419 p,, 2. J. Legierski (Polonia) 412, 425 p, 3. A. Saigonen (U.R.S.S.) 394,100 p.

SĂNIUȚE (juniori): 13—14 februarie — MARIANSKE LAZNE

Masculin: 1. P. Hilgartner (Italia) 2:20,75, 2. B. Hahn (R.D.G.) 2:21,02, 3. H. Müller (R.D.G.) 2:22,10;
Feminin: 1. Margit Schumann (R.D.G.) 2:10,4, 2. Dasa Lanska (Cehoslovacia) 2:11,2, 3. Utte Ruhrold (R.D.G.) 2:11,8

BOB 2 PERSOANE (tineret): 2—4 martie — BERTECHSGADEN (R.F.G.)

1. K. Heiss-T. Hauptmann (R.F.G.) 2:57,06, 2. S. Gaisreiter-W. Steinbauer (R.F.G.) 2:58,72, 3. M. Compagnoni-G. Bonichon (Italia) 2:58, 89.

TIR (sală-juniori): 16—21 martie — MEZIBORL (CEHOSLOVACIA)

Pușcă cu aer comprimat 40foc. picioare: 1. S. Rainikov (U.R.S.S.) 385 p,, 2. A. Mitrofanov (U.R.S.S.) 376 p, 3. O. Schlopf (R.F.G.) 376 p,... 23. Marina Vasiliu (România) 360 p;
Echipe: 1. U.R.S.S. 1135 p, 2. R.F. a Germaniei 1116, p. 3. Iugoslavia 1103 p;
Pistol cu aer comprimat 40 foc.: 1. Z. Fedjeczak (Polonia) 380 p, 2. G. Dimitreva (U.R.S.S.) 376 p, 3. G. Ziegler (R.F.G.) 373 p; **Echipe:** 1. U.R.S.S. 1080 p, 2. Polonia 1005 p,. 3. R. F.a Germaniei 998p.

POPICE (juniori): 24—29 mai — GALAȚI

Echipe(f): 1. România (Ildiko Jijic, Elisabeta Gall, Margareta Bordei, Vasilica Pințea, Rozalia Stefucz, Erica Szasz) 2421 p, 2. R.D. Germană 2358 p,. 3. Cehoslovacia 2239 p;
Echipe(m): 1. R.F. a Germaniei 4941 p, 2. Austria 4908 p, 3. R.D. Germană 4902 p,... 7. România 4736 p;
Individual(f): 1. Ildiko Jijic (România) 808 p, 2. Margit Borgan (Ungaria) 804 p, 3. Heidrun Pudewill (R.D.G.) 801 p, 4. Margareta Bordei (România) 800 p, 5. Vasilica Pințea(România) 799 p,
Individual(m): 1. B. Csany (Ungaria) 1760 p, 2. O Frind (Austria) 1735, p, 3. G. Arendt (R.D.G.) 1732 p,... 9. C. Voicu (România) 1678 p, 10. I. Fodor (România) 1672 p,... 12 C. Cristoi (România) 1652 p.

BASCHET (tineret): 11—18 iulie — GORIZZIA

1. Iugoslavia, 2. Italia, 3. U.R.S.S.

BASCHET (junioare): 2—8 august — IUGOSLAVIA

1. U.R.S.S., 2. Cehoslovacia, 3. Bulgaria.

CAIAC-CANOE (juniori): 13—15 august — SNAGOV

Caiac 1—500 m(b): 1. Z. Angyal (Ungaria) 1:52, 2, 2. J. Lehnert (R.D.G.) 1:52,6, 3. I. Manev (Bulgaria) 1:53,5,... 5. I. Ivanov (România) 1:54, 4;
Caiac 2—500 m(f): 1. Ilse Kaschube-Dorothea Oltmann (R.D.G.) 1:53,5, 2. Nina Gopova-Larisa Kabakova (U.R.S.S.) 1:55,5, 3. Fedosia Nichiforov-Maria Cosma (România) 1:56,4;
Canoe 2—500 m: 1. P. Marcov-I. Lisov (România) 1:55, 2, 2. R. Vichenke-A. Ternitcenko (U.R.S.S.) 1:55,4, 3. L. Vagy-Z. Karpaty (Ungaria) 1:56,8;
Caiac 2—500 m(b): 1. M. Petruhin-A. Gherlkim (U.R.S.S.) 1:39,2, 2. S. Chirilă-V. Diba (România) 1:40, 4, 3. Z. Angyal-B. Balatoni (Ungaria) 1:42, 0;
Caiac 4—500 m(f): 1. Maria Ivanov-Nastasia Nicolae, Maria Cosma-Fedosia Nichiforov (România): 1:45,8, 2. U.R.S.S. 1:46,5, 3. R.D.G. 1:48,6;
Canoe 1—500 m: 1. V. Serghei (România) 2:05,1, 2. O Frey (Ungaria) 2:07,7, 3. T. Groenlund (Finlanda) 2:11,1;
Caiac 4—500 m(b): 1. U.R.S.S. 1:31,3, 2. România (S. Chirilă, V. Diba, I. Ivanov, P. Malihin) 1:31,6,3. R.D.G. 1:32, 7;
Caiac 1—500 m(f): 1. Nina Gopova (U.R.S.S.) 2:08,2, 2. Ilse Kaschube (R.D.G.) 2:10,1,3. Erzsebet Horvath (Ungaria) 2:11,4,4. Maria Ivanov (România) 2:12,1;
Canoe 7—500 m: 1. U.R.S.S. 1:36,4, 2. România (V.Serghei, V. Petrescu, I. Cingleanu, C. Nichiforov, I. Lisov, A. Bucioc, P. Marcov) 1:36,9,3. Bulgaria 1:39,3.

TENIS DE MASĂ (juniori): 17—23 august — OSTENDE (BELGIA)

Echipe: Juniori: 1. U.R.S.S., 2. Suedia, 3. Anglia,... 9. România;
Junioare: 1. Cehoslovacia, 2. Ungaria, 3. Iugoslavia
Băieți: 1. U.R.S.S., 2.R.F. a Germaniei, 3. România;
Fete: 1. U.R.S.S. , 2. România, 3. R.F.a Germaniei;
Individual — Juniori: 1. Strokatov (U.R.S.S.), 2.Saprikin (U.R.S.S.);
Junioare: 1. Ilona Vostova (Cehoslovacia), 2. Blanka Silhanova (Cehoslovacia);
Dublu juniori: 1. Strokatov, Fursov (U.R.S.S.), 2. Saprikin, Erentiuk (U.R.S.S.);
Dublu junioare: 1. Ilona Vostova, Blanka Silhanova (Cehoslovacia), 2. Antonian, Batirova (U.R.S.S.);
Dublu mixt: 1. Antonian, Strokatov (U.R.S.S.), 2. Toninger, Baum (R.F. a Germaniei);
Băieți: 1. Burnazian (U.R.S.S.), 2. Geisman (U.R.S.S.); (Ștefan Moraru eliminat în semifinale)
Fete: Vlasta Smidova (Cehoslovacia), 2. Antonian (U.R.S.S.) (Ligia Lupu eliminată în semifinale).

ÎNOT (juniori): 13—15 august — ROTTERDAM

Masculin — 100 m liber: 1. A. Hargitay (Ungaria) 55,8, 2. P. Caland (Franța) 56, 7, 3. R. Pyttel (RDG) 57,0; **400 m liber:** 1. A. Hargitay (Ungaria) 4:15,2,2. I. Vereitinov (U.R.S.S.) 4:19,8, 3. C. Baumbach (R.D.G.) 4:20,3; **1500 m liber:** 1. R. Vanden Kuil (Olanda) 17:16,3, 2. J. Obman (RFG) 17:20,0, 3. I. Andersson (Suedia) 17:23,5; **100 m spate:** 1. L. Vanja (R.D.G.) 62, 9, 2. I. Perov (U.R.S.S.) 63,5, 3. I. Fedorovici (U.R.S.S.) 63,7; **200 m spate:** 1. L. Vanja (R.D.G.) 2:15,2, 2. I. Perov (U.R.S.S.) 2:16, 6, 3. I. Fedorovici (U.R.S.S.) 2:17,4; **100 m bras:** 1. A. Ananiev (U.R.S.S.) 1:10,7, 2. A. Iuozaitis (U.R.S.S.) 1:11,0, 3. A.

Hargitay (Ungaria) 1:11,0; **200 m bras:** 1. A. Hargitay (Ungaria) 2:33,4, 2. A. Sangin (U.R.S.S) 2:36,6, 3. A. Ananiev (U.R.S.S.) 2:37, 0; **100 m delfin:** 1. A. Hargitay (Ungaria) 58,7, 2. A. Apel (R.D.G.) 58,9, 3 G. Ehlers (R.D.G.) 61,2; **200 m delfin:** 1. A. Hargitay (Ungaria) 2:08,1, 2. A. Apel (R.D.G.) 2:13, 1, 3. C. Soos (Ungaria) 2:17, 7; **200 m mixt:** 1. A. Hargitay (Ungaria) 2:14,1, 2. Z. Veraszto (Ungaria) 2:20,5, 3. H. Kalkbrenner (R.D.G.) 2:23,0,... 6. D. Wetterneck (România) 2:25,9;

Feminin — 100 m liber: 1. Ancke Rijnders (Olanda) 60,4, 2. Hansje Bunschoten (Olanda) 61,9, 3. Lesley Allardice (Anglia) 62,7; **400 m liber:** 1. Hansje Bunschoten (Olanda) 4 : 31,7 R.E., 2. Ancke Rijnders (Olanda) 4 : 33,1, 3. Heidrun Feck (R.D.G.) 4 : 43,7; **800 m liber:** 1. Hansje Bunschoten (Olanda) 9 : 26,0, 2. Astrid Verver (Olanda) 9 : 33,0, 3. Heidrun Feck (R.D.G.) 9 : 38,9; **100 m spate:** 1. Jozien Elzermann (Olanda) 69,4, 2. Susanne Hilger (R.D.G.) 69,6, 3. Petra Fischer (R.D.G.) 71,3; **200 m spate:** 1. Susanne Hilger (R.D.G.) 2 : 27,6, 2. Jozien Elzermann (Olanda) 2 : 28,0, 3. Brigitte Mertz (R.D.G.) 2 : 32,2; **100 m bras:** 1. Patricia Siewert (R.F.G.) 1 : 19,1, 2. Andrea Hübner (R.D.G.) 1 : 19,6, 3. Raisia Djilovian (U.R.S.S.) 1 : 19,7; **200 m bras:** 1. Hannelore Ancke (R.D.G.) 2 : 47,9, 2. Patrizzia Misserini (Italia) 2 : 48,2, 3. Patricia Siewert (R.F.G.) 2 : 50,1; **100 m delfin:** 1. Ancke Rijnders (Olanda) 65,8, 2. Rosemarie Kother (R.D.G.) 68,3, 3. Eva Andersson (Suedia) 68,7,... 5. Anca Groza (România) 69,5; **200 m delfin:** 1. Rosemarie Kother (R.D.G.) 2 : 25,6, 2. Vera Faitlova (Cehoslovacia) 2 : 30,1, 3. Eva Andersson (Suedia) 2 : 30,3, 4. Anca Groza (România) 2 : 32,9; **200 m mixt:** 1. Cornelia Ender (R.D.G.) 2 : 31,6, 2. Denise Banks (Anglia) 2 : 32,5, 3. Brigitte Mertz (R.D.G.) 2 : 32,7.

VOLEI (junioare): 25—30 august — CECINA (ITALIA)
1. U.R.S.S., 2. România, 3. Polonia.

POLO (juniori): 1—5 septembrie — BARCELONA
1. Ungaria, 2. Spania, 3. U.R.S.S., 4. România.

CUPE ŞI COMPETIŢII CONTINENTALE

HANDBAL

C.C.E. (m): V.f.L. Gummersbach (R.F.G.), 2. Steaua Bucureşti

C.C.E. (f): Spartak Kiev (U.R.S.S.), 2. Ferencvaros Budapesta

VOLEI

C.C.E. (m): Burevestnik Alma Ata (U.R.S.S.), 2. Zbrojovka Brno (Cehoslovacia).

C.C.E. (f): Dinamo Moscova (U.R.S.S.), 2. Tatran Stresovice (Cehoslovacia).

SCRIMĂ

C.C.E.-spadă: T.S.K.A. Moscova, 2. Legia Varşovia

C.C.E.-sabie: T.S.K.A. Moscova, 2. Vasas Budapesta, 3. Honved Budapesta, 4. Steaua Bucureşti

TENIS DE MASĂ

Cupa Ligii europene: 1. Ungaria, 2. U.R.S.S., 3. Cehoslovacia

CICLISM

Cursa Păcii — individual: 1. Ryszard Szurkowski (Polonia) 46.17:12 2. Z. Czechowski (Polonia) la 3:50, 3. V. Starkov (U.R.S.S.) la 4 : 12,... 13. Teodor Vasile (România) la 9 : 47, 40. Stefan Suciu (România) la 24 : 48, 42. Alex. Sofronie (România) la 27 : 12, 47. Vasile Selejan (România) la 31 : 51: **Echipe:** 1. U.R.S.S., 185.33:48, 2. Polonia la 1 : 41, 3. Cehoslovacia la 14 : 07, 7. România la 1h 08 : 38

FOTBAL:

C.C.E.: Ajax Amsterdam, 2. Panathinaikos Atena

Cupa cupelor: Chelsea Londra, 2. Real Madrid

C.E.T.: 1. Leeds United, 2. Juventus Torino

SCRIMĂ

Cupa Europei — floretă (f): 1. Steaua Bucureşti, 2. Dinamo Moscova

Cupa Europei — floretă (m): 1. S.C. Melun (Franţa), 2. T.S.K.A. Moscova (Steaua eliminată în preliminarii)

BASCHET

C.C.E. (m): T.S.K.A. Moscova (Dinamo Bucureşti eliminată în preliminarii)

Cupa cupelor (m): Simmenthal Milano (Steaua eliminată în preliminarii)

C.C.E. (f): T.T.T. Daugava Riga (Politehnica Bucureşti eliminată în preliminarii)

TENIS DE MASĂ

C.C.E. (f): D.S.C. Duisburg (Progresul Bucureşti eliminată în semifinale);

C.C.E. (m): V.Z.K.G. Ostrava

ÎNOT

Cupa Europei (m): 1. U.R.S.S., 2. R.D. Germană, 3. R.F. a Germaniei (România locul IV în grupa B)

Cupa Europei (f): 1. R.D. Germană, 2. Olanda, 3. U.R.S.S

HOCHEI PE GHEAŢĂ: — C.C.E.

1. T.S.K.A. Moscova

TENIS — C.C.E

1. Racing Club Paris

POLO — Trofeul Jadran

1. Ungaria, 2. Iugoslavia, 3. U.R.S.S., 4. România

TENIS: — Cupa Davis

În finală: S.U.A. — România 3—2

COMPETIŢII BALCANICE 1970

TENIS DE MASĂ: 8—11 octombrie — SOFIA

Echipe (f): 1. România, 2. Bulgaria, 3. Iugoslavia

Echipe (m): 1. Iugoslavia, 2. România, 3. Grecia

Simplu (f): Maria Alexandru (România) — Carmen Crişan (România) 3—0

Simplu (m): Zlatko Cordas (Iugoslavia) — Edvard Vecko (Iugoslavia) 3—0

Dublu (f): M. Alexandru, C. Crişan (România) — Ranghelova, Neikova (Bulgaria) 3—0

Dublu (m): D. Surbek, Z. Cordas (Iugoslavia) — P. Velikov, T. Velikov (Bulgaria) 3—1

Dublu mixt: M. Alexandru, Ş. Dobosi (România) — C. Crişan, T. Gheorghe (România) 3—2

SCRIMĂ: 19—22 noiembrie — SOFIA

Floretă (f): 1. Rodica Văduva (România), 2. Suzana Ardeleanu (România), 3. Vera Eftimiadis (Iugoslavia);

Floretă (m): 1. Mihai Ţiu (România), 2. T. Mureşanu (România), 3. G. Ursovici (România);

Sabie: 1. Angel Spiridonov (Bulgaria), 2. I. Budahaziu (România), 3. V. Nikolov (Bulgaria),... 5. I. Pop (România);

Spadă: 1. Alexandru Istrate (România), 2. Savici (Iugoslavia), 3. N. Iorgu (România);

Floretă (f) echipe: 1. România (R. Văduva, S. Ardeleanu, A. Halchiu), 2. Bulgaria, 3. Iugoslavia;

Floretă (m) echipe: 1. Bulgaria, 2. România, 3. Grecia;

Sabie echipe: 1. Bulgaria, 2. România, 3. Iugoslavia;

Spadă echipe: 1. România (A. Istrate, N. Iorgu, C. Duţu), 2. Iugoslavia, 3. Bulgaria.

HALTERE: 24—27 decembrie — ISTANBUL

Muscă: 1. Ion Hortopan (România) 297,5 kg, 2. V. Mustafov (Bulgaria) 277,5 kg, 3. A. Gulen (Turcia) 240 kg;

Cocoş: 1. Marin Grigoraş (România) 305 kg, 2. M. Gull (Turcia) 230 kg

Pană: 1. Mladen Kucev (Bulgaria) 385 kg, 2. V. Bădescu (România) 345 kg, 3. E. Covaci (România) 335 kg;

Uşoară: 1. Mohamed Suvar (Turcia) 385 kg, 2. A. Mihuţ (România) 352,5 kg;

S-mijlocie: 1. Vasil Bikov (Bulgaria) 435 kg, 2. V. Frolov (Bulgaria) 420 kg, 3. T. Petrosu (România) 355 kg;

Mijlocie: 1. Mehmet Suvar (Turcia) 437,5 kg, 2. G. Slavov (Bulgaria) 422,5 kg, 3. O. Mert (Turcia) 395 kg;

S-grea: 1. Vasil Sopov (Bulgaria) 490,5 kg, 2. A. Pekunla (Turcia) 410 kg;

Grea: 1. Todor Kraiciov (Bulgaria) 485,5 kg, 2. O. Pop (România) 420 kg;

Supergrea: 1. Vasil Atanasov (Bulgaria) 542,5 kg, 2. D. Boroviev (Bulgaria) 482,5 kg, 3. A. Tan (Turcia) 397,5 kg.

BASCHET: 27—29 decembrie — VARNA

Feminin: 1. Bulgaria, 2. Iugoslavia, 3. România

1971

SCHI: 5—7 martie — MAVROVO (IUGOSLAVIA)

Slalom special (m): 1. Jozef Gazvoda (Iugoslavia) 1 : 37,41, 2. M. Gaspercici (Iug.) 1 : 38,22, 3. S. Neikov (Bulg.) 1 : 38,24, 4. Gh. Vulpe (România) 1 : 38,57;

Slalom special (f): 1. Antonela Zlatareva (Bulgaria) 1 : 39,08 2. Sonia Gazvoda (Iugoslavia) 1 : 42,59, 3. Mariet Metvold (Iugoslavia) 1 : 47,20;

Slalom special juniori: 1 Gheorghi Gheorghiev (Bulgaria) 1 : 42,58, 2. A. Pirnat (Iugoslavia) 1 : 43,28, 3. Al. Bogdan (România) 1 : 44,11;

Slalom uriaş (m): 1. Marko Kavcici (Iugoslavia) 2 : 41,32, 2. M. Gaspercici (Iugoslavia) 2: 41,46, 3. D. Cristea (România) 2: 43,09, 4. D. Munteanu (România) 2:46,0

Slalom uriaş (f): 1. Sonia Gazvoda (Iugoslavia) 1:27,34, 2. Antonela Zlatareva (Bulgaria) 1:27,47, 3. Barbara Mikez (Iugoslavia) 1:31,42

Slalom uriaş juniori: 1. Aco Pirnat (Iugoslavia) 2: 49,66, 2. A. Rant (Iugoslavia) 2 : 50,90, 3. T. Bernik (Iugoslavia) 2 : 59,03,... 5. A. Bogdan (România) 3 : 05,47

Fond 15 km: 1. Petar Pankov (Bulgaria) 1h.01 : 01, 2. A. Kersatin (Iugoslavia) 1h.01 : 55, 3. F. Calan (Iugoslavia) 1h.02 : 53, 4. Gh. Cincu (România) 1h.03 : 24

Fond 10 km juniori: 1. Petko Velicikov (Bulgaria) 45 : 13, 2. M. Lanc (Iugoslavia) 46 : 27, 3. I. Tudor (România) 46 : 50;

Fond 5 km (f): 1. Elena Başa (România) 29 : 38, 2. Elena Kardez (Iugoslavia) 30 : 50, 3. Violeta Ochoska (Bulgaria) 30 : 55, 4. Ileana Paţa (România) 31 : 30, 5. Rodica Cîinciu (România) 31 : 40

3 × 10 km (m): 1. Bulgaria 2h.07 : 29, 2. România 2h.09:17, 3. Iugoslavia 2h.21 : 30

3 × 5 km juniori: 1. Bulgaria 1h.03 : 09, 2. România 1h.05 : 31, 3. Iugoslavia 1h.05 : 42

3 × 3 km (f): 1. România (Ileana Paţa, Elena Başa, Rodica Cîinciu) 46 : 02, 2. Bulgaria 47 : 19, 3. Iugoslavia 1h.05 : 42.

CROS: 21 martie — SLIVEN (BULGARIA)

Junioare — 1000 m: 1. Raina Dineva (Bulgaria) 2 : 56,4, 2. Dilema Basici (Iugoslavia) 2 : 58,2, 3. Rosita Pehlivanova (Bulgaria) 2 : 59,0, 4. Cornelia Holub (România) 2 : 59,0,... 6. Dumitra Drăgan (România) 3 : 07,4, 10. Tudorita Nedelea (România) 3 : 08,0, 11. Leontina Lucaci (România) 3 : 13,0; **Echipe:** 1. Bulgaria 12 p, 2. România 19 p, 3. Iugoslavia 20 p;

Juniori — 4000 m 1. Vlado Stankovici (Iugoslavia) 11 : 51,4, 2. T. Akgun (Turcia) 11 : 51,8, 3. F. Sandru (România) 11 : 53,8, ... 7. Dinescu 11 : 59,0, 8. Ghipu (România) 12 : 00,0, 10. Onescu 12 : 07,0, 25. Goantă 12 : 38,0, 28. Matei 13 : 06,0; **Echipe:** 1. Iugoslavia 25 p, 2. România 28 p, 3. Bulgaria 40 p;

Tineret — 6000 m: 1. Bora Andelov (Iugoslavia) 17 : 35,4, 2. T. Molovici (Iugoslavia) 17 : 47,2, 3. J. Pantalon (Iugoslavia) 17 : 48,4,... 8. C. Dimă (România) 18 : 25,0, 12. Dumitru (România) 18 : 33,0, 14. Negară (România) 18 : 37,0, 21. Mathes (România) 19 : 06,0, 22. Lupan (România) 19 : 06,2, 24. Mighiu (România) 19 : 11,0; **Echipe:** 1. Iugoslavia 12 p, 2. Turcia 48 p, 3. Bulgaria 51 p;

Senioare — 2000 m: 1. Veselinka Milosevici (Iugoslavia) 6 : 10,2, 2. Veselina Amzina (Bulgaria) 6 : 13,4, 3. Donka Petrova (Bulgaria) 6 : 14,2, 4. Elisabeta Baciu (România) 6 : 17,0, ... 7. Elisabeta Bucur (România) 6 : 26,0, 8. Natalia Andrei (România) 6 : 26,2, 11. Maria Lincă 6 : 44,0; **Echipe:** 1. Bulgaria 12 p, 2. România 20 p, 3. Iugoslavia 21 p;

Seniori — 10 000 m: 1. Dane Korita (Iugoslavia) 29 : 51,0, 2. D. Tihov (Bulgaria) 29 : 56,4, 3. D. Mustaţă (România) 30 : 07,0, ... 7. I. Rusnac (România) 30 : 07,0, 14. Păduraru (România) 31 : 06,0, 22. I. Cioca (România) 31 : 36,0; **Echipe:** 1. Bulgaria 20 p, 2. Iugoslavia 36 p, 3. România 46 p.

TIR: 22—26 aprilie — SOFIA

Pistol liber 60 foc.: 1. Iuliu Pieptea (România) 557 p, 2. T. Denev (Bulgaria) 554 p, 3. I. Nicici (Iugoslavia) 554 p,... 8. D. Iuga (România) 544 p, 13. L. Giuşcă (România) 532 p, 15. Teodor (România) 527 p; **Echipe:** 1. Bulgaria 2183 p, 2. Iugoslavia 2182 p, 3. România 2160 p;

Armă liberă cal. redus, 60 foc. culcat: 1. Maral Koen (Bulgaria) 593 p, 2. G. Vasilescu (România) 593 p, 3. E. Mantos (Grecia) 590 p,... 7. M. Ferecatu (România) 588 p, 12. G. Sicorschi (România) 584 p; **Echipe:** 1. Bulgaria 2354 p, 2. România 2332 p, 3. Iugoslavia 2341 p;

Pistol viteză: 1. Ion Tripşa (România) 595 p, 2. M. Roşca (România) 590 p, 3. B. Todorov (Bulgaria) 586 p, 4. V. Atanasiu (România) 586 p,... 6. D. Iuga (România) 581 p; **Echipe:** 1. România 2350 p, 2. Bulgaria 2320 p, 3. Grecia 2279 p;

Armă liberă cal. redus, 3 × 40 foc: 1. Emilian Vergov (Bulgaria) 1145 p ... 3. M. Ferecatu (România) 1140 p, 10. Veronica Stroe (România) 1126 p; **Echipe:** 1. Bulgaria 4524 p, 2. România 4514 p, 3. Iugoslavia 4512 p;

Armă standard 60 foc. culcat juniori: 1. Ştefan Safta (România) 590 p, 2. Z. Milutinovici (Iugoslavia) 587 p, 3. D. Milosavlevici (Iugoslavia) 585 p, 4. Marina Vasiliu (România) 582 p, 5. I. Codreanu (România) 582 p; **Echipe:** 1. România 1754 p, 2. Iugoslavia 1732 p, 3. Bulgaria 1726 p;

Armă standard 60 foc. culcat femei: 1. Desanka Perovici (Iugoslavia) 592 p, 2. Tatiana Pazvantova (Bulgaria) 591 p, 3. Mirjana Masici (Iugoslavia) 590 p, 4. Ana Goreti (România) 588 p, ... 7. Edda Baia (România) 586 p, 10. Veronica Stroe (România) 582 p; **Echipe:** 1. Iugoslavia 1761 p, 2. Bulgaria 1761 p, 3. România 1756 p;

Armă standard 3 × 20 foc juniori: 1. Zoran Lazici (Iugoslavia) 562 p, 2. I. Codreanu (România) 561 p, 3. Ş. Safta (România) 560 p, 4. Marina Vasiliu (România) 559 p; **Echipe:** 1. România 1680 p, 2. Iugoslavia 1679 p, 3. Bulgaria 1599 p;

Armă standard 3 × 20 foc. (f): 1. Anka Pelova (Bulgaria) 569 p, 2. Ana Goreti (România) 563 p, 3. Ilka Lipovânsca (Bulgaria) 560 p, 4. Veronica Stroe (România) 558 p,... 6. Edda Baia (România) 547 p; **Echipe:** 1. România 1668 p, 2. Bulgaria 1666 p, 3. Iugoslavia 1639 p;

Pistol calibru mare: 1. Dan Iuga (România) 584 p, 2. V. Atanasiu (România) 579 p, 3. B. Todorov (Bulgaria) 577 p; **Echipe:** 1. România 2290 p, 2. Bulgaria 2280 p, 3. Grecia 2279 p;

Puşcă cu aer comprimat 40 foc. juniori: 1. Ilie Codreanu (România) 372 p, 2. Z. Milutinovici (Iugoslavia) 368 p, 3. D. Miloslavlevici (Iugoslavia) 367 p, 4. Marina Vasiliu (România) 354 p,... 6. Ş. Safta (România) 351 p; **Echipe:** 1. Iugoslavia 1086 p, 2. România 1077 p, 3. Bulgaria 994 p.

BOX: 28 aprilie — 2 mai — TITOGRAD

Semimuscă: Selim Dogru (Turcia) b.p. V. Drăgan (România)
Muscă: Zlatko Miloslavlevici (Iugoslavia) b.p. P. Krumov (Bulgaria)
Cocoş: Iane Bahtiarevici (Iugoslavia) b.p. V. Solomos (Grecia)
Pană: Petar Kuncev (Bulgaria) b.p. E. Gorea (România)
Semiuşoară: Samsi Tatar (Turcia) b.p. C. Stanef (România)
Uşoară: Zvonko Vujin (Iugoslavia) b.p. S. Mihaicea (România)
Semi-mijlocie: Beral Sandal (Turcia) b.p. A. Popa (România)
Mijlocie-mică: Svetomir Belici (Iugoslavia) b.p. V. Metodiev (Bulgaria)
Mijlocie: Todor Kirkov (Bulgaria) b.p. T. Sekeser (Turcia)
Semigrea: Mate Parlov (Iugoslavia) w.o. la M. Banu (România)
Grea: Nenad Matejik (Iugoslavia) b.p. I. Dascălu (România)

VOLEI: 14—19 mai — SARAJEVO

Masculin: 1. România, 2. Bulgaria, 3. Iugoslavia;
Feminin: 1. România, 2. Iugoslavia, 3. Bulgaria.

GIMNASTICA: 26—27 iunie — BELGRAD

Individual (m): 1. P. Mihaiuc (România) 56,10 p, 2. R. Hristov (Bulgaria) 55,90 p, 3. J. Brodnik (Iugoslavia) 55,70 p, 3. Gh. Păunescu (România) 55,20 p;

Echipe (m): 1. România 271,75 p, 2. Iugoslavia 271 p, 3. Bulgaria 270,85 p;

Individual (f): 1. Elena Ceampelea (România) 38,15 p, 2. Alina Goreac (România) 37,55 p, 3. Natasa Slepniţa (Iugoslavia) 37,20 p, 4—6. Felicia Dornea (România), Ileana Coman (România) şi Ana Grigoraş (România) 37,10 p;

Echipe (f): 1. România 187,25 p, 2. Iugoslavia 180,55 p, 3. Bulgaria 178,85 p.

TENIS: 7—11 iulie — ZAGREB

Masculin: 1. România, 2. Grecia, 3. Iugoslavia;
Feminin: 1. România, 2. Iugoslavia, 3. Bulgaria.

FOTBAL (tineret): 3—11 iulie — ATENA

1. Grecia, 2. Bulgaria, 3. România

ŞAH: 4—11 iulie, — ATENA

1. România, 2. Bulgaria, 3. Iugoslavia

CICLISM: 16—18 iulie — SOFIA

100 km contratimp echipe: 1. Iugoslavia, 2. Bulgaria, 3 România;

Cursa individuală pe circuit: 1. I. Nikolov (Bulgaria 3h.22:58, 2. L. Pavlik (Iugoslavia) 3h.26 : 11, 3. T. Vasile (România) ac. timp,... 5. T. Puteriţi (România) 3h.27 : 46,... 7. Şt. Suciu (România) 3h.29 : 32, 8. N. Gavrilă (România) 3h.29 : 45,.. 10. I. Cosma (România) 3h.29 : 54,... 12. V. Selejan (România) 3h.29 : 54.

BASCHET (junioare): 23—25 iulie — SATU MARE

1. România, 2. Bulgaria, 3. Iugoslavia

VOLEI (juniori): 28 iulie — 1 august: — LUKOVIT (IUGOSLAVIA)

Feminin: 1. Bulgaria, 2. România, 3. Iugoslavia;
Masculin: 1. Bulgaria, 2. Iugoslavia, 3. Grecia, 4. România.

BASCHET (juniori): 4—8 iulie — IZMIR
1. Iugoslavia, 2. Turcia, 3. România.

BASCHET (m): 18—22 august — VIDIN
1. Bulgaria, 2. Iugoslavia, 3. Turcia, 4. Grecia, 5. România

NATAȚIE: 19—22 august — BUCUREȘTI

Înot masculin. 100 m liber: 1. M. Slavic (România) 55,0, 2. Z. Oprițescu (România) 55,6, 3. L. Stoev (Bulgaria) 56,1; **200 m liber:** 1. M. Slavic 2:00,0, 2. E. Almer (România) 2:03,4, 3. L. Stoev 2:04,3; **400 m liber:** 1. M. Slavic 4:20,9, 2. E. Almer 4:22,2, 3. D. Teodoropoulos (Grecia) 4:22,2; **1500 m liber:** 1. E. Almer 17:27,4, 2. D. Teodoropoulos 17:54,8, 3. S. Georgiev (Bulgaria) 17:57,8; **100 m spate:** 1. N. Milos (Iugoslavia) 62,3, 2. P. Milos (Iugoslavia) 63,1, 3. M. Hohoiu (România) 64,0; **200 m spate:** 1. N. Milos 2:16,5, 2. P. Milos 2:16,7, 3. M. Hohoiu 2:18,8; **100 m bras:** 1. A. Ceakarov (Bulgaria) 69,5, 2. A. Șoptereanu (România) 70,0, 3. O. Resler (România) 71,5; **200 m bras:** 1. A. Ceakarov 2:31,7, 2. A. Șoptereanu 2:35,8 3. T. Kotoumanis (Grecia) 2:37,5; **100 m delfin:** 1. D. Karidis (Grecia) 59,5, 2. A. Pavliceviei (Iugoslavia) 59,7, 3. V. Dobrev (Bulgaria) 60,6,... 5. A. Petelei (România) 61,8; **200 m delfin:** 1. V. Dobrev 2:12,7, 2. V. Rogosici (Iugoslavia) 2:17,5, 3. A. Petelei 2:17,5; **200 m mixt:** 1. A. Ceakarov 2:17,8, 2. M. Slavic 2:18,5, 3. V. Dobrev 2:21,6; **400 m mixt:** 1. A. Ceakarov 4:55,7, 2. E. Almer 4:56,8, 3. V. Dobrev 5:05,0; **4 × 100 m liber:** 1. România (Slavic 54,8-primul schimb) 3:43,5, 2. Iugoslavia 3:45,0, 3. Bulgaria 3:47,2; **4 × 200 m liber:** 1. România 8:29,6, 2. Bulgaria 8:33,8 3. Iugoslavia 8:36,8; **4 × 100 m mixt:** România (Hohoiu 63,1 -primul schimb) 4:09,1, 2. Iugoslavia 4:09,5, 3. Grecia 4:17,4:

Feminin. 100 m liber: 1. Maria Nikolova (Bulgaria) 63,1, 2. Ana Boban (Iugoslavia) 63,1, 3. Eugenia Cristescu (România) 65,3; **200 m liber:** 1. Ana Boban 2:18,0, 2. Hrisca Peiceva (Bulgaria) 2:18,3, 3. Eugenia Cristescu 2:22,1; **400 m liber:** 1. Hrisca Peiceva 4:56,8, 2. Sevda Neicova (Bulgaria) 4:57,9, 3. Ana Bobun 4:58,3, 4. Cristina Balaban (România) 4:59,2; **800 m liber:** 1. Sevda Neicova 10:16,7, 2. Eugenia Cristescu 10:16,9, 3. Cristina Balaban 10:22,5; **100 m spate:** 1. Svetlozara Ignatova (Bulgaria) 1:12,6, 2. Lavinia Donia (România) 1:13,2, 3. Gordana Pilici (Iugoslavia) 1:13,5; **200 m spate:** 1. Svetlozara Ignatova 2:34,9, 2. Gordana Pilici 2:38,0, 3. Lavinia Donia 2:38,6; **100 m bras:** 1. Judita Mandeljc (Iugoslavia) 1:21,0, 2. Anca Georgescu (România) 1:21,0, 3. Liliana Burlacu (România) 1:21,5; **200 m bras:** 1. Anca Georgescu 2:55,6, 2. Maria Ioanidou (Grecia) 2:56,1, 3. Lidia Svarc (Iugoslavia) 2:56,3; **100 m delfin:** 1. Anca Groza (România) 68,6, 2. Agneta Șterner (România) 69,6, 3. Janet Slavceva (Bulgaria) 70,0; **200 m delfin:** 1. Anca Groza 2:31,9, 2. Agneta Șterner 2:32,8, 3. Eva Majnarici (Iugoslavia) 2:37,0; **200 m mixt:** 1. Anca Groza (România) 2:36,3, 2. Hrisca Peiceva 2:38,8, 3. Janet Slavceva 2:38,8; **400 m mixt:** 1. Anca Groza 5:32,0, 2. Maria Nikolova 5:33,9, 3. Hrisca Peiceva 5:41,0; **4 × 100 m liber:** 1. Bulgaria 4:19,0, 2. Iugoslavia 4:20,7, 3. România 4:21,4; **4 × 100m mixt:** 1. Bulgaria 4:46,5, 2. România 4:47,7, 3. Iugoslavia 4:57,6.

Sărituri-masculin. Trambulină: 1. I. Ganea (România) 471,96 p, 2. A. Saracinski (Bulgaria) 408,93 p, 3. O. Lazău (România) 370,29 p; **platformă:** 1. I. Ganea 396,93 p, 2. A. Saracinski 371,37 p, 3. I. Ilieș (România) 356,64 p

Feminin — trambulină: 1. Melania Decuseară (România) 374,19 p, 2. Sorana Prelipceanu (România) 334,44 p, 3. Maria Alexandrova (Bulgaria) 326,19 p; **platformă:** 1. Ecaterina Dumitriu (România) 300,00 p, 2. Melania Decuseară 298,29 p, 3. Maria Alexandrova 257,97 p;

Polo: 1. România, 2. Bulgaria, 3. Grecia.

ATLETISM: 3—5 septembrie — ZAGREB

Masculin — 100 m: 1. V. Papageorgopoulos (Grecia) 10,4, 2. I. Karasi (Iugoslavia) 10,5, 3. P. Krijan (Iugoslavia) 10,7, 4. A. Munteanu (România) 10,7; **200 m:** 1. V. Papageorgopoulos 21,3, 2. P. Krijan 21,3, 3. I. Karasi 21,4, 4. Dulgheru (România) 21,5; **400 m:** 1. L. Susnaj (Iugoslavia) 46,8, 2. K. Onisiforu (Grecia) 47,0, 3. M. Kocuvan (Iugoslavia) 47,0,... 5. T. Puiu (România) 47,7; **800 m:** 1. J. Medjimurec (Iugoslavia) 1:49,1, 2. S. Koprivica (Iugoslavia) 1:49,7, 3. I. Damaschin (România) 1:49,7; **1500 m:** 1. J. Medjimurec 3:42,8, 2. S. Koprivica 3:43,6, 3. P. Lupan (România) 3:43,7; **5000 m:** 1. D. Korița (Iugoslavia) 14:09,6, 2. S. Kondosoros (Grecia) 14:10,6, 3. M. Jelev (Bulgaria) 14:10,8,... 5. N. Mustață (România) 14:12,6; **10 000 m:** 1. D. Korița 29:07,8, 2. M. Jelev 29:18,0, 3. N. Mustață 29:26,0; **Maraton:** 1. I. Akcay (Turcia) 2h.25:35,2, 2. H. Aktaș (Turcia) 2h.29:06,0, 3. C. Mitsikas (Grecia) 2h.35:22,0,... 5. M. Păduraru (România) 2h.38:52,0; **20 km marș:** 1. C. Staicu (România) 1h.36:17,0, 2. S. Zukev (Bulgaria) 1h.37:55,6, 3. V. Covici (Iugoslavia) 1h.37:56,6; **110 m g:** 1. D. Stojcevici (Iugoslavia) 14,2, 2. E. Vasilîou (Grecia) 14,3, 3. N. Perța (România) 14,4; **400 m g:** 1. S. Tzortzis (Grecia) 51,5, 2. G. Birbilis (Grecia) 51,5, 3. I. Rățoi (România) 51,9; **3000 m obstacole:** 1. M. Jelev (Bulgaria) 8:30,0, 2. G. Tihov (Bulgaria) 8:30,7, 3. G. Cefan (România) 8:31,0; **4 × 100 m:** 1. Iugoslavia 40,3, 2. Grecia 40,7, 3. România 41,0; **4 × 400 m:** 1. Iugoslavia 3:09,5, 2. Grecia 3:10,6, 3. România 3:10,8; **lungime:** 1. M. Rak (Iugoslavia) 7,99 m, 2. V. Jurcă (România) 7,70m, 3. M. Zaharia (România) 7,59 m; **înălțime:** 1. S. Ioan (România) 2,14 m, 2. C. Dosa (România) 2,14 m, 3. I. Kousoulas (Grecia) 2,11 m; **prăjină:** 1. C. Papanicolau (Grecia) 5,35 m, 2. D. Pișlalu (România) 5,00 m, 3. T. Tongas (Grecia) 4,90 m; **triplusalt:** 1. C. Corbu (România) 16,57 m, 2. S. Ciochină (România) 16,25 m, 3. M. Spasojevici (Iugoslavia) 16,05 m; **greutate:** 1. I. Ivancici (Iugoslavia) 18,96 m, 2. V. Stoev (Bulgaria) 18,25m, 3. L. Loucas (Grecia) 17,66 m,... 6. A. Gagea (România) 17,32m; **disc:** 1. Z. Pecjar (Iugoslavia) 59,00 m, 2. I. Naghi (România) 58,02 m, 3. T. Artarski (Bulgaria) 56,14 m; **suliță:** 1. M. Milenski (Bulgaria) 74,70 m, 2. M. Petra (România) 71,68 m, 3. C. Grigoraș (România) 71,10 m; **cioican:** 1. S. Stiglici (Iugoslavia) 69,20 m, 2. T. Manolov (Bulgaria) 68,94 m, 3. S. Gromilovici (Iugoslavia) 65,62 m,... 7. F. Schneider (România) 63,00 m; **decation:** 1. V. Bogdan (România) 7458 p, 2. S. Gîurov (Bulgaria) 7415 p, 3. A. Sepci (România) 7302 p;

Feminin — 100 m: 1. Valeria Bufanu (România) 11,7, 2. Mariana Goth (România) 12,0, 3. Ivanka Valkova (Bulgaria) 12,0; **200 m:** 1. Valeria Bufanu 23,8, 2. Mariana Goth 24,3, 3. Marica Tabori (Iugoslavia) 24,6; **400 m:** 1. Ștefka Iordanova (Bulgaria) 54,9, 2. Doina Bădescu (România) 55,2, 3. Svetla Zlateva (Bulgaria) 55,5; **800 m:** 1. Ilcana Silai (România) 2:02,6, 2. Vera Nicolici (Iugoslavia) 2:02,8, 3. Rafira Fița (România) 2:04,8; **1500 m:** 1. Vera Nicolici 4:16,9, 2. Maria Lincă (România) 4:19,5, 3. Djurdja Raiher (Iugoslavia) 4:19,6; **100 m g:** 1. Valeria Bufanu 13,6, 2. Ivanka Kosniciarska (Bulgaria) 13,8, 3. Milena Leskovac (Iugoslavia) 14,0; **4 × 100 m:** 1. România 45,7, 2. Bulgaria 46,2, 3. Iugoslavia 46,3; **4 × 400 m:** 1. România 3:38,0, 2. Bulgaria 3:43,1, 3. Iugoslavia 3:43,9; **lungime:** 1. Radojka Franzzoti (Iugoslavia) 6,38 m, 2. Viorica Viscopoleanu (România) 6,34 m, 3. Diana Jorgova (Bulgaria) 6,33 m; **înălțime:** 1. Cornelia Popescu (România) 1,85 m, 2. Snejana Hrepevnik (Iugoslavia) 1,82 m, 3. Virginia Bonci (România) 1,79 m; **greutate:** 1. Ivanka Hristova (Bulgaria) 17,80 m, 2. Valentina Cioltan (România) 16,81 m, 3. Ana Sălăgean (România) 16,55 m; **disc:** 1. Argentina Menis (România) 59,18 m, 2. Vasilka Stoeva (Bulgaria) 55,26 m, 3. Olimpia Cataramă (România) 55,02 m; **suliță:** 1. Nataşa Urbancici (Iugoslavia) 58,34 m, 2. Marion Becker (România) 57,62 m, 3. Lutvizan Volova (Bulgaria) 56,52 m; **pentatlon:** 1. Djurdja Focici (Iugoslavia) 4902 p, 2. Nedealka Anghelova (Bulgaria) 4782 p, 3. Cornelia Popescu (România) 4651 p.

POLO (juniori) — 11—13 septembrie — Atena
1. România, 2. Grecia, 3. Iugoslavia

CĂLĂRIE: 10—16 septembrie — BELGRAD

Obstacole seniori: 1. J. Blagoevici (Iugoslavia) cu Polaris 11 p, 2. C. Ilin (România) cu Vitez 12 p, 3. M. Milutinovici (Iugoslavia) cu Venera II 12 p, 4. A. Stoica (România) cu Pik-up 12 p.

Echipe: 1. Turcia 30 p, 2. Iugoslavia 82,5 p, 3. Bulgaria 91 p;

Dresaj: 1. I. Molnar (România) cu Argint 1451 p, 2. N. Mihalcea (România) cu Domino 1422 p, 3. D. Gajdarov (Bulgaria) cu Gram 1318 p;

Echipe: 1. România 2876 p, 2. Bulgaria 2609 p;

Concurs complet: 1. D. Loneanu (România) cu Atlas 8,3 p, 2. R. Dokici (Iugoslavia) cu Zumbul 21,7 p, 3. V. Sîrdanov (Bulgaria) cu Finela 34, 3 p.

Echipe: 1. Bulgaria 300,1 p, 2. România 374,7 p;

Obstacole juniori: 1. N. Vlad (România) cu Sondor 5 p, 2. J. Jankov (Bulgaria) cu Magosnik 6 p, 3. L. Gheorghiev (Bulgaria) cu Molina 7 p.

Echipe: 1. Bulgaria 28 p, 2. Iugoslavia 29 p, 3. Turcia 58,5p

LAUREAŢII ANULUI SPORTIV 1970

● **Cei mai buni 10 sportivi români ai anului 1970**
— ancheta ziarului Sportul —

1. ILIE NĂSTASE (Steaua) — tenis
2. GHEORGHE GRUIA (Steaua) — handbal
3. GHEORGHE BERCEANU (Steaua) — lupte
4. VALERIA BUFANU (Rapid) — atletism
5. CORNEL DINU (Dinamo) — fotbal
6. CALISTRAT CUŢOV (Dinamo) — box
7. IVAN PATZAICHIN şi SERGHEI COVALIOV (Dinamo) — canoe
8. MARIA ALEXANDRU (Progresul) — tenis de masă
9. CORNELIA PETRUŞCĂ (Voinţa) — popice
10. CRISTIAN GAŢU (Steaua) — handbal

● **Trofeul fair-play decernat de Asociaţia presei sportive de pe lîngă Uniunea ziariştilor**
PETRE MĂRMUREANU (Steaua) tenis

● **Laureatul revistei „Fotbal"**
CORNEL DINU (Dinamo)

● **Cupa ziarului „Sportul" pentru temeritate**
MIRCEA MUNTEANU (Timişoara)

● **Au primit trofeele "Cupa federaţiei"**
Atletism: Valeria Bufanu (Rapid)
Aeromodelism: Aurel Popa (Voinţa Tg. Mureş)
Alpinism: Dumitru Chivu (Armata Braşov)
Baschet: Mihai Albu (Dinamo)
Box: Calistrat Cuţov (Dinamo)
Caiac-canoe: Ivan Patzaichin şi Serghei Covaliov (Dinamo)
Canotaj: Ştefan Tudor şi Petre Ceapura (Dinamo)
Călărie: Constantin Vlad (Dinamo)
Ciclism: Vasile Teodor (Dinamo)
Gimnastică: Elena Ceampelea (Petrolul Ploieşti)
Haltere: Ion Hortopan (Olimpia)
Handbal: Gheorghe Gruia (Steaua)
Hochei: Geza Szabo (Steaua)
Judo: Ionel Lazăr (Vagonul Arad)
Lupte: Gheorghe Berceanu (Steaua)
Navomodelism: Frederic Csaszar (Jiul Petroşani)
Motociclism: Ştefan Chiţu (Steaua)
Nataţie: Marian Slavic (Steaua)
Oină: Ilie Dacău (Combinatul poligrafic Bucureşti)
Patinaj artistic: Gheorghe Fazekas (Dinamo)
Patinaj viteză: Maria Taşnadi (Dinamo)
Pentatlon modern: Marian Cosmescu (Steaua)
Popice: Cornelia Petruşca (Voinţa)
Rachetomodelism: Ion N. Radu (Metalul Tîrgovişte)
Radioamatorism: Eugen Radu Bratu (Radioclubul judeţean Constanţa)
Rugby: Gheorghe Răşcanu (Universitatea Timişoara)
Schi: Dan Cristea (Dinamo Braşov)
Bob: Ion Panţuru (C.S. Sinaia)
Biatlon: Gheorghe Vilmoş (Dinamo Braşov)
Scrimă: Ileana Drimbă (Steaua)
Şah: Florin Gheorghiu (C.P.M. Bucureşti)
Tenis: Ilie Năstase (Steaua)
Tenis de masă: Maria Alexandru (Progresul)
Tir: Petre Sandor (Steaua)
Orientare turistică: Roland Varga (Tractorul Braşov)
Volei: Aurel Drăgan (Rapid)
Yachting: Cantemir Bărbulescu şi Florin Panaitescu (C.N.U.)

Dezlegările jocurilor

COPIII ŞI MINGEA

Maidan — Arta — Înaintaşi — S — Nt — Ni — Tasat — IRTA — Pantea — Be — Musca — R — Anton — Atras — Sac — Dan — Ato — CM — AA — Tot — S — Henţ — V — Sări — Energie — Tir — TT — Aruncare

LA 4 ANI

Săptămîna — Olimpiada — Lin — Aut — R — Inter — Aţa — Sac — Ascut — T — Cercel — Ia — Ceh — p — Cato — Iapa — A — Turf — As

NEOLIMPICĂ DAR DE IARNĂ

Cupa — Erou — Utilitară — P — Selena — Lată — Risc — Asonanţe — Til — C — Ali — Es — Cor — — En — Tv — Ris — O — Rapiduleţ

CÎT MAI...

Electrecord — Surpriza — Ai — T — O — As — Rata — Ipsos — Cărat — Va — Record — E — Ateneu — E — Az — Lesă — LP — Asa — Ni — Poieni — Stricăciune — A — Eo — Rt — Lin — Ti — Creată — E

CĂDERI, CĂDERI, CĂDERI...

Greutate — M — Racheta — Fa — Afo — Critic — Vanitos — Lh — Ilogic — Noe — Tam — Tirant — A — Imatur — E — Trio — Apus — Ia — Şut — Ied — Echi — Între

PE SUS

Zepeline — O — Baloane — Ir — O — Al — Valvă — Raniţe — Si — Poe — Rs — Tc — Turnesol — O — Rn — Elan — Tb — Eti — Eteria — Navigatori

OVALE

Abatere — Pasă — Tuşă — Asistă — Ataşament — RP — Culcă — Uv — Sao — Artă — Grămadă — Niv — Arid — Rar — T — Roda — Ani — T — Inimoşi — Stea

MOTOR

Capacitate — Implozie — V — Lb — Ison — II — IRTA — Liant — Ne — Tracta — Din — E — Hipo — Raioane — Tr — IJ — Aliaje

DE TOATE, PENTRU...

Picioare — As — Lansat — Pasă — Ar — Omologat — C — Anemici — Aut — N — Bate — Tulnice — AVP — Rea — Orator — A — Trapa — Oci — Nuia — Bran — O — Stocat — Tz — Urmăritori

SUMARUL

- La cumpăna anilor 3
- Republica Socialistă România-808 medalii de aur în marile confruntări sportive internaționale — **Hristache Naum** 4
- Introducere în istorie — **Vasile Tofan** 8
- Tenisului cunună 13
- Ilie Năstase — copilul care a „furat" tenisul — **Radu Voia** 14
- Prim plan TV: Ion Țiriac — **Ioan Chirilă** 16
- Făurari de oameni integri — **Paul Slăvescu** 19
- „Doctorul" — **Nușa Demian** 20
- Ad augusta, per angusta! — **Victor Bănciulescu** 22
- Cronologia începuturilor — **Ion Munteanu** 25
- Sportul desenat de copii și calendar competițional 36
- Nicolae Iorga — cronicar sportiv — **Nicolae Postolache** 49
- Istorie punctată (scrieri vechi despre educația fizică de pe teritoriul României) — **N. Brașoveanu** 51
- Copiii și mingea (Trei jocuri cu mingea descrise de Petre Ispirescu) — **Emanuel Fântâneanu** 56
- Sportul — **printre artele frumoase** — **dr. Henri Pouret** 57
- Plastica mișcării — **Virgil Ludu** 61
- Brâncuși și sportul — **Sever Noran** 62
- Marele război al rocului — **John Steinbeck** 63
- La vînătoare — **Ilie Cârciu** 65
- Creatorul lui Sherlock Holmes despre... schi 66
- Traian Vuia, omul care a zburat primul — **dr. Ionel Țugui** 67
- Pe pămînt, pe apă, în văzduh — **Dumitru Lazăr** 69
- O femeie la volanul bolizilor de curse 71
- Alergarea, marea pasiune — **Radu Oana** 72
- Trofeul — **Ștefan Șerban** 74
- Cu bicicletele prin nouă țări europene — **Tiberiu Stama** 78
- Calendar competițional antic 81
- Date memorabile 82
- Pregătirea pentru Jocurile Olimpice în Grecia antică — **Cleanthis Paleologos** 84
- Pierre de Coubertin — părintele Jocurilor 89
- Mișcarea internațională olimpică — **Ion Păun** 92
- Cei cinci președinți ai C.I.O. 94
- Olimpiadele albe 96
- Konichua Sapporo 104
- Pilotul pistelor de gheață — **Dumitru Stănculescu** 108
- Gustavo Thoeni, schiorul anului '71 — **Aurelian Brebeanu** 110
- Majestatea sa hocheistică Anatoli Firsov — **Iuri Darahvelidze** 112
- Olandezul zburător 114
- Douăzeci de Olimpiade moderne — **Romeo Vilara** 116
- Olimpiada distanțelor scurte — **Anghel Vrabie** 133
- Recorduri olimpice 138
- Ideograme, flăcări, steag etc. 140
- Aurul olimpic, mulți îl doresc, dar puțini îl pot cuceri! 144
- Carol Corbu, atletul cu posibilități de 17,50 m 146
- Janis Lusis speră 146
- Nelson Pessoa 148
- 20 de ani pe poligon 148
- Waldemar Baszanowski 149
- Înotătoarea din Split 150
- Cinci titluri de campion 150
- În luptă pentru două medalii 152
- Universitatea Kyoiku-fabrica de campioni ai gimnasticii 153
- Ăl mai tare om din lumie — **Lazăr Baroga și Ion Ochsenfeld** 156
- Hochei la București și Miercurea Ciuc 160
- Ghici! Ghici! Ghici! 162
- A cădea-cădere 163
- Cinci milenii de schi — **Gheorghe Epuran** 168
- Schiul modern-primii pași 171

- Explozia schiului 173
- Cea mai mare cursă de schi 174
- Zboruri 175
- Ciudățenii venețiene 177
- Sistemele asiatice de luptă cuceresc lumea sportului — **Anton Muraru** 178
- Pentru uzul judokai! Mic dicționar japonez-român 182
- Momentul destăinuirii — **Dorin Almășan** 183
- Argonauții și... boxul 187
- Trepte spre cer (documentar) — **Ion Munteanu** 188
- Ar fi de-ajuns o oră pe zi! — **Noël Tamini** 194
- Statuile inocenței — **Călin Antonescu** 196
- 8 + 1 — **Jean Bérard** 197
- Kemari fotbalul sfînt 200
- Lexicon fotbalistic 201
- Centrul de greutate al fotbalului s-a deplasat de la vest și nord-est spre sud și sud-est 206
- Prietenii golurilor — **Mircea Tudoran** 207
- Golul — anchetă internațională cu **Gerd Müller, Bobby Charlton, Dragan Geaici** 209
- Fotbalul a „contaminat" și... filatelia 212
- Copacabana! Pe nisipurile ei se nasc legende adevărate — **Marius Popescu** 215
- De la „Bolta rece" pe stadionul „23 August" — **Al. Vidran** 217
- Fotbalul nostru cel de toate zilele — **Virgil Economu** 220
- Rugby — de la un oraș un sport — **Giuseppe Tognetti** 221
- Popescu I + Popescu II — **Ion Balaș** 228
- Însemnări din Maroc — **Tiberiu Stama** 229
- „Meciul secolului" n-a fost doar unul singur — **Ion F. Baciu** 233
- Ce se întîmplă cu boxerii stîngaci? — **Mihai Trancă** 238
- Concepția de pregătire, cheia succeselor în China populară — **Constantin Comarnischi** 241
- Sportivi de două ori sau de trei ori celebri 243
- Frate, frate, dar... 245
- Eroism 246
- 6 zile și 6 nopți în infern 247
- Lujniki — Tinerețe fără bătrînețe! — **Valeriu Chiose** 252
- Cifre automobilistice uluitoare 253
- Campionii mondiali ai automobiliștilor 255
- Formulele automobilului 257
- Microcronică fotbalistică — **Petre Gașu** 259
- Palmaresul reprezentativei A de fotbal cu și fără olimpici 261
- Cupa Henry Delaunay 264
- Sportivi în halate albe — **Hristache Naum** 268
- Boxerul — **Sever Noran** 270
- Confidențele unui rucsac — **Virgil Ludu** 272
- Bilanț competițional 1970—71 276

Au mai colaborat:

Cuvinte încrucișate: **Rodica Nicolae.**

Grafică: **Costin Georgescu, Alexandru Ionescu, Rodica Nicolae, Valeria Paulian, Adriana Vintileanu.**

Fotografii: **Vasile Bageac, S. Baksi, Ștefan Ciotloș, Felix Macarschi, Ion Mihăică, Dragoș Neagu, Teodor Roibu, Paul Romoșan; Agerpres București, A.F.P. Paris, Associated Press, B.T.A. Sofia, Keystone Londra, IN Bild Frankfurt pe Main, Sport Paris, Novosti Moscova, Sport Illustrierte München, World Sport Londra; Comitetul de organizare a J.O. de la Sapporo; Comitetul de organizare a J. O. de la München; Sports Illustrated — New York; Arhivă.**

COPERTELE NOASTRE:

I. **Ilie Năstase**, cel mai bun sportiv român în anii 1969 și 1970, a obținut în decursul anului 1971 o suită de răsunătoare succese

foto: **Ph. Mory** — Paris

II. O centrare precisă a lui **Lucescu** și **Dobrin** se dovedește mai rapid decît **Viktor**, înscriind golul victoriei (2—1) în

almanahul

Sportul

LEI 15